

Enya: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Colossians, Ephesians, Ezra, Galatians, Hebrews, James, John, Jude, Luke, Malachi, Mark, Matthew, Nahum, Nehemiah, Obadiah, Philemon, Philippians, Revelation, Romans, Ruth, Titus, Zephaniah

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

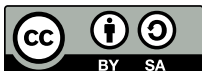
Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Ruth

Chapter 1

¹Mo nyanga ya ba buki ba maondi, eke ndja ya ema na ko n'ngeya mo tchese. Moto omo wa Betheleme wa motanga ya Yuda we na mokali na bana bande baome babe na ko omoka baya koika mo tchese tcha Moaba. ²Lina amo ome si oyo a ikangai Elimeleke, eya ya mokali Naomi, na bana bande baome Maklon owa ophe Kilijon, ba ikangai ba Ephratia ba betheleme. Ba motanga ya ema ya Yuda. Akomanga bo mo tchese tcha Moabe, bo koesa boikaneyo ya bo. ³Emeleke, momea Naomi, na kongba, eke we na ko siya na bana bande babe baome. ⁴Bo na kosonga ba mokali ba Moabite, maina mabo mano:Olpa, eke ophe Luta, bo na koika kooko bemo. ⁵Maklon na Kilijon bokae na kongba bo babe, eke Naomi na ko siya buwa bana bande bo babe ena momeande. ⁶Eke we na ko imana, we na bamokali ba bana bande, mbe batoke ko motanga, bondia wengbei mo motanga ya Moabe mbe ya Moabe mokolo wiyei ko mona okita eke wa esa yo mokati. ⁷Wa omoka mo tshese si tcheya tchaikanga we na biteke si beya bana bande besiyé bo, eke bo na ko sumboka mo tchese tcha Yuda. ⁸Naomi na ko ena na bana ba bana bande ba mokali: "Yaai, omo na omo wa sumboke mo lumba ya nina! Eke mokolo watelee bane bosaali, bowa ba teleanga baa bangbake ena kowakane! Noo. ⁹Mba eka mbe mokolo wa pateya bane omo na omo bii mo lumba ya amo ome! Eke we na ko nuka nuka bo. Bo na kowakaya ena bo na koeya; ¹⁰Eke ba ena nande: "Iyani, tokiyai nabe mo tchese tchabe. ¹¹Naomi, na ko ena sumbokai, bana bane ba mokali! kula nane? Nikae ko mesolo yane na bana baome bane, ko mesolo beengame na kosonga bane? ¹²Sumbokai, bana bane bamokali, yaai naikake mokolo moto mo na ko songeleka. Ango na ena; nika na kaeli mbe mobotu si ono moonoo botu naika na amo ome, eke na bota bana ya baome, ¹³Beengame na ko endeya mbe ba konde, bengame na koeka ko songeleka, mo koendeya na bo, iyani, bana bane, bondi ino, nika n'nkati ya obaba ya ema mo eya ya teleako mokolo wa teleake noo. ¹⁴Eke bo na ko akaya na ko eya ephe Orpa na ko nuka moko wande, n'ndi Luta na ko bakama nande. ¹⁵Naomi na ko ena na Luta: "Mona, munakabe wa sumbokake mo okita yande na kowa ika ba mungu ba bo; sumboka kae m'mba kabe". ¹⁶Luta na ko ena: "Buwa ko kakameya mbe neeke owe, mo kosumboka gbaaya nabe! Kowa ko kiya owe nokiya ko, kowa ko koika owe, nokoikai ko; tchese tchabe tcho koikai tchane, na Mokonga wabe okoikai Mokonga wane. ¹⁷Kowa ko kogba owe, no kongbakai ko ena kooko kai nekalekeleka ko. Mokolo wasome nane iboka aika m'mba tchephe tchesima tchaekanasa noo nabe, kosakolo kongba! ¹⁸Naomi, na ko mona mabe mokala maana wa ekake na motema omo, eke we kae, na kokowa motema. ¹⁹Bo bobabe na kiya ondo ena bowa akomanga bo mo Betheleme, ena abowa an'ngenyanga bo mo Betheleme, motanga ontongo na ko n'nyenganya bondiya bo, eke ikai liti Naomi oyoi? ²⁰We na ko ena na bo: "Buwai kae koeta noo Naomi; etai noo Mara, bondi mokolo wa tchekamba wa iyesake noo na obaba, aema. ²¹Na ikangai n'nkati ya iphoka mokiya kane, ke mokolo wa sumbolake noo maako phololo. Bondia tchei beete kai no Naomi, mbe mokolo wa m'mboleake noo moongo, eke mokolo wa tchekamba tchoose wa moesake obaba ya ema?" ²²Eke Naomi na mokala mana ande Luta na kotoka mo motanga ya Moabe. Bo na ko koma mo Betheleme ko makondjekeo ya n'nyanga ya ma ko koka ka tuma ta Orge

Chapter 2

¹Naomi wa ikangai na moboti wa momeande wa ikangi moto omo wa tchekamba na iphoka, mo mophindi ya Elimeleke, owa wa etekanga Bowaza. ²Luta mo Moabite na ko ena na Naomi eka noo, na bondja bondjaki owe, niye ko sombowa touna mo ibaya awa noo moneka na m'ngbengbele ko maiso mande. We na ko sumbolea we mbele: "Ya, moseka yane." ³We na kiya ko sombowa touna n'nkati ya iba emo, maili ya baleki. Ke ya sangelekangi mala omo ambele tchiki botuku ya n'seke ya ikangi ya Bowaza owa wa ikanga ko mophindi ya Elilemeke. ⁴Ke mona Bowaza wetokei Beteleme ke wa ena na: "batemi ba maba". Ekai mbele Mokolo waike nino! Bo na ko sumbola: "Mokolo wa liphee owe!" ⁵Ke Bowaza na ko ena na moto wande wa mekambo owa watchunganga baleki: "Kiana si tcheno amokali tcha nani?" ⁶Moto wa mekambo mo tchungi wa baleki na ko sumbola: "Ukai kiana tcha amokali mo Moaba, owa we sumboke na Naomi ko motanga ya Moaba." ⁷Wa enangai mbe: "Akolea noo mo osombowa touna n'nkati ya toyoyo, maili ya ba buki. Ke ko m'mpendu si eno ya luleanganga se we, ambele we imanesane bena eneeke, ke ute omone ande nyanga ango emo mo lumba." ⁸Bowaza na ko ena yane, "buwa kiya ko sombowa touna n'nkati ya iba ephe; buwa kiya pkaaya na ano, ke siya na bamokali bane bane ba mekambo." ⁹Mona kowa koo konyoa bo n'nkati ya iba, ke yaa maili ya bo. Na ekesaki ko bato bane ba mekambo ambele bo buwa ko mata mata owe. Ke abowa yo koika owe na tchema tcha maale, ke wa aya mo tcheongo ke wama ko maa matokolake bato ba mekambo. ¹⁰Mo boobo we na ko keya mo tchondi tchande ke wa tulama tchondi mo n'nseke, ke wa ena nande mbe: "Boni ya na patake m'ngbengbele ko maiso mabe, bondi ya mbele we abe ma enyeli mabe kowakane, noo si owa uka moeni?" ¹¹Bowaza na ko sumbolea we: "Besaoleyeyi noo eya yoose yete owe mo isina ya moko abe kolinga kopka ka momea be, na bowa yeeke owe so na n'ntchoko na tchese tcha ko boteka kabe, mo kiya tcheya tchi owe mo tchese si tcheya tchi taebanga owe boso." ¹²Eka mbe Mokolo wa sumbolea owe eya yete owe, ke mbe ko lipeka kabe kaike ko tonolo ka Mokolo Mokonga wa Isalaele, kose ya maphaphu ma owa wile ko isama ko mo!" ¹³Ke we mbele: "Oh! Eka mbe nepate m'ngbengbele ko maiso mabe, mokolo wane! mo isina mbele wa opha-opha phophesangingai noo, ke wa enangai ko motema ya mokobe wabe." ¹⁴Mo n'nyanga ya ko anga Bowaza na ko ena na Luta: Bakama, anga mokatike n'nya monuku yabe n'nkati ya mosiki. Waika ase baka baka na bakonyo". Ba esawe touna ta ko kalangeleka; we na ko anga ke na ko ikota, ke we na koiseka ey yesiye. ¹⁵Ke wa na ko imana mo ko sombowa touna. Bowaza na koesa isosa ko bato bande ba mokambo ambele: "Wa somboe kae n'nkati ya metabe, ke bo buwa ko tinesa we." ¹⁶Ke ba kombolea mo tote touna temo, teya to koekeya bane we mo kosombowa, na ko kanga kosuleya we. ¹⁷We na ko sombowa touna mo iba bena iyo, ke wa lubeya lubeya eya yesombowe yo. Wa pata aiyeiye wa efa omo wa Orge. ¹⁸We na ko biya yo na ko sumboka ko motanga, ke mokowa nde na ko mona eya yesombowe we. Ke wa omola kae moleli yande si owa ye siye, ke wa esa we. ¹⁹Moko ande na ko ena nande mbele: "Koni ka somboake owe moonno botu; ke koni katake owe mokambo? Wa lipheleke owa wa uneake owe! Ke Luta na ko ebasa moko ande ka nani ete we mokambo: "Moto si owa na tumikake kowakande moonno botu we na ko ena mbele wei Bowaza". ²⁰Naomi na ko ena na mokala maana: "Wa lipheleke na Mokolo, owa o omesa tchombo ko binakato si baa bika na koika m'mba bowa yete we mo baa ba pkake! Moto si ono ukai mo iboti ito, we na koena nande ephe Maondi, uki owa uka n'nkati ya baa bika botiko ito na looka mo kotomba tchebu tchabo". ²¹Luta mo Moaba na ko yongesa: "Wa enangase kai nane: "Siya na bato bane ba mokambo, bena kowa ko otungesa bo mokambo otondo ya ko konyowa". ²²K Naoni na ko ena na Luta, mokala mana nde: "Ye engamei manane amokali, ambele we omokange na bamokali si bano ba mekambo, ke bobuwa kosangela owe mo ephe iba." ²³Wa siya boobo na bamokali ba mekambo ba Bowaza, mo ko sombowa touna bena mo n'ntugeya ya ko konyowa touna ta Orges bena ko konyowa ngano. Ke we na koika asima amo na moko wande.

Chapter 3

¹Naomi, moko ande, wa ena nande: "Mana ane amokali, neemei ko bundesa ko omona kabe, ambele weike bosaali. ²Eneke Bowaza, na bato ba mekambo bamokali si baa owe wa ikanga, wa uwa Ise Wito? Mona, moonno botu opetai ba Orges si baa bika mo obalu omo ya ibe. ³Owa ke isela malasi, maili bata n'tulu yabe, ke selela mo obalu o owo ya iba. Bua ko moneka koa kande, bena aboa ofungesa we koanga na koma. ⁴Ke n'nyanga si eya yo kiya we kolama, Mona asima si abowa yalama we. Maili yaa, kadowa mao mande, ke lama. Womune o ko enai nabe eya engame nabe kofa. ⁵We na ko sumbolea we: "Notai yoos si eya ya enake owe. ⁶We na koselela obalu si, ke wata yoose eya eene moko ande. ⁷Boaza waanga ke wama, ke motema yande yalengea. Waya kolama maili iya motuka omo ya touma na tote ta yo. Nakula iki kaoke-oke, wa kando mao mande, ke wa lama. ⁸N'nkati ya botu, amo ome si ono wa n'ngba boa, we na ko timboka, ke mona, amokali omo walamangai ko mao mande. ⁹Wa ena: "Owei nani? Wa sumbola: Nooi Luta, moto wabe wa mokambo, andja iphaphi yabe kio na moto wabe wa mokambo amokali, bondia uka na okumu asima ano". ¹⁰Ke wa ena: Eka mbe mokolo wa liphee owe, mana ane amokali! Bondi si ono ya maili ya moesake kophoa kabe iboka ko etea owa ya boso, isina ikai mbe utie abe kophana mesombe, touwe anga maphoka. ¹¹Eneke, mana ane amokali, bua kae kotina; Noteleai owe yoose si eya yo ko ena owe; bondia molango yoose ya bato bane beli mbe ukai amokali wa weli. ¹²I kai liti mbe neki mokolo, n'ndi ika kae na ophe si owa uka kae baka-baka nane. ¹³Etesa botu abono. Ke na m'pendu, aika m'mba wa ema kotelea owe oketi ya koawa, na n'nyanga n'saali, wate yo; n'ndi aika m'mba itelengese we kotelea owe, noo, nooyai yo. Noo Mokolo uka n koika! Lama bena ko tcha ka botu. ¹⁴Wa siya mbe we lame ko mao mande bena ko tcha ka botu, ke wa imana boso mbe biti na ebesesani omo na owa ophe. Ba uwa ko yeba mbele amokali omo wa n'ngaekei mo botuku si ono ya iba. ¹⁵Ke we na ko yongeza: "Esa koti si owa uka kio nabe, ke bunda we. We na ko bunda we, ke wapima kopo motoba ya Orge, eya weese we. Ke wa sumboka ko motanga; ¹⁶Luta na ko sumboka baka-baka na moko ande, ke Naomi wa ena: Ikai owe, Mana ane amokali? Luta na ko tondea we yoose si eya amo ome si wetelee we. ¹⁷Wa ena: "Wa kesaki noo kopo motoba ya Orge", mbe o ko ena: "Uto sumboka abe maako lika koa ka moko wabe". ¹⁸Ke Naomi wa ena: "phophesa, mana ane amokali, bena abowa yo o mona owe n'tungea ya bondi, bondia amo ome si oyo uto ko o mona ande aika m'mba una maneni bondi si ono moonno botu".

Chapter 4

¹Bowaza na kolinya ko molango, ke we na ko sikama, n'ndi mona, owa wa engamanga ko siya na botiko, na bowa Bowaza wa enganga, wala ko eta; Bowaza na ko ena na nde: "Susa aabo, ika aabo, owe si ono. Ke wa bakamea we, ke wa sikama". ²Bowaza na kotomba bato ikomi n'nkati ya bakolo bato ba motanga, ke wa ena: "Tchumai ase ano, ke bo baika ase." ³Boobo kae wa ena na owa wa engamanga ko siya na botiko: "Naomi, mo ko sumboka mo these tchese tcha Moaba, wa osangi botuku ya n'seke si eya ya ikanga ya mana nina na wito Elemeleke. ⁴Na engamangai ko ebesa owe, na ko ena nabe: "Owa yo ko maiso ma bato ba motango bena boso ya bakolo bato okita yane. Aika m'mba waema kowa, owa; n'ndi m'mba ute eme, ena nane, m'mba no koeba yo. Bondia abua nde na moto ophe owa we engame kotomba botiko oso wabe, n'ndi naka na yo maili abe. Ke wa sumbola: "Nekaowai". ⁵Bowaza na ko ena: "Otu si owa eka owa owe iba ko maako ma Naomi, okaowa kai mo n'nyanga si eya ya Luta wa Moabe, mokala mo kpi, mo ko sumbola lina mo kpi mo botiko yande". ⁶Ke owa wa ikanga na isoa ya botiko na ko ena: "n'tengame ane ko owa yo mo lina ane, na bowa ya koseya botiko yane; owe tomba botika yane, bondia n'tengame ane ko owa. ⁷N'nyanga ephe mo Isalaele, mo koakoa bondi omo owa eengame na botiko, ao mo koanyanya, omo wa toesangi billato bande ke waesa owa ophe: "Eeyo ya ebesangai boa atelekanga mo Isalaele." ⁸Owa wa ikanga na isosa ya botiko wa ena iki na Bowaza: "Owa mo lina abe!" Ke wa omola bilato bande. ⁹Ke Bowaza wa ena na bakolo ba bena ko bato boose: "Ko linga moonoo botu ba monake boa na owake mo kaako na omia tchoose si tchea tchaikanga tcha Elimeki, mo Kilijon bena mo matchiloni, ¹⁰Bena na akolekake kotomba m'mba mokala ane, Luta Moabata, mokala matchiloni, mo ko sumbola lina ya mo pki mo botiko yande, mo isina mbe lina ya mokpi itetokangi n'nkati ya bana ba nina bena kae ko molango ya boikaneo yande. Bane ba monake moonoo botu!" ¹¹Baa boose ba ikanga ko molango na bakolo bato na ko ena: "Tika baa ba monake! Eka mbe mokolo wate ka amokali si oowa oko n'ngaya mo lumba yabe m'mba boa aikanga ka laele na lea, baa si baa bo babe beimetche lumba ya Isalaele! Moesa tchekamba tchabe mo Ephrata, ke ta lina emo mo Bethelme! ¹²Eka liboti si eya mokolo okoesa owe mo m'mboka ya maana amokali si ono, yate lumba yabe m'mba lumba ya Pelese, owa weboteke mo Yuda na Tamala". ¹³Bowaza na ko buna Luta, we na koika mokala ande, we na kiya koikawe. Mokolo na koakolea Luta mo kobia leeme, ke wa bota maana omo. ¹⁴Bamokali ba ena na Naomi: "Mokolo wa lombeseleke owa uteke angoo owe kokamba moonoo botu amo oe si owa uka na botiko, bena owa lina yo olomba mo Isalaele. ¹⁵Maaana si ono we kaphosangai mosombo yabe, be wei wobundesha bakolo bato yabe; bondia mokala mana be owa weeme owe, webotei we, wei uka na oketi koa kabe kolongea baana motchomoendi". ¹⁶Naomi na kobia maana ke wata we mo m'mbele yande, ke waika matchungi wande. ¹⁷Bina kande bamokali na koesa we liina, na koena: "Maana amo ome wa botekake ka Naomi! ke baeta we Obedi. wa ikangai isa Isai isa Tawiti. ¹⁸Mona iboti ya Perese. ¹⁹Perese na obota Eselone; Eselone na obota Rama, Rama na obota Amionadabu, ²⁰Aminadabu na obota Nahesona, Nahesona na obota Salomoni; ²¹Salomoni na obota Bowaza, Bowaza na obota Obede; ²²Obede na obota Isai; Ke Isai na obota Tawiti.

Ezra

Chapter 1

¹Mo tchemo tcha boo tcha kulese, mokota ya ba Palasa, mbe looki ya Mokonga ya iyane owa eeneke mo kana ka Yelemi, Mokolo na ko imola mosombo ya Kulese, mokopha ya ba Palasa, owa weene na looki ya ema ke na koandeka ko bato boose ba bokopha yande: "Kulese, Mokota ya ba Oalasa na ko ena boono: "Mokota, Mokonga wa kio, weakesi noo Bokota kio na tchese tchoose, ke wa yebesa noo mbele neesee we lumba mo Yelusale koa mo Yuda. ³Nani n'nkati ino uka ya bato bande? Ekaimbe Mokonga wande waike nande, ke mbe walinye mo Yelusale wa Yuda ke waese lumba ya Mokolo, Mokonga wa Isalaele! wei Mokonga si owa uka mo Yelusaleme. ⁴Boikaneo yoose si owa ika baphe bato ba Mokolo, bato ba asima si owo bo koake asima sai bo beeya mawe na n'nketi, besima be na n'nyama, na maphaepi ma bato na bato bondia lumba ya Mokonga owa uka mo Yelusaleme". ⁵Mokota ya mophiphindi ya Yuda bena Benyamina, baabi ba maphaepi na ba Lewi, boose si ba Mokonga weimoke mosombo, ba imana mo kia ko imetcha lumbaya Mokonga mo Yelusaleme. ⁶Bato boose ba kaowa-kaowa baakesda bo besima ba palata, na mawe ma n'nketi, n'nyama, bena besima ba n'nketi, ephe maphaepi ma kotoka mo tcheema tcha bato. ⁷Mokota Kulese na ko omola besima ba lumba ya Mokolo, bea Nebukadanesala wetombe mo Yelusaleme, ke wata bo mo lumba ya tchesalo tcha Mungu ande. ⁸Kulese, Mokota ya ba Palasa, we omolei bo na maako ma Miteledata, mo tchungi wa beeya we bandei Sesebasala, mana mokota ya Yuda. ⁹Monai oketi: "Saani n'nkama isato ya mawe ma n'nketi ya toangel ta beeya, milio omo wa basaani ba Palata, ya wolo

Chapter 1

tobusu n'kama ibe na abaa, ¹⁰Bilauli n'kama isato ba wolo, bilauli mia ina na ikomi ya Palata ba molongo ya ibe, bephe besima milio. ¹¹Besima boose ba mao na palata ba ikangai oketi ya milio na mia ina. sesebasala na koisa yoose mo Babilona wa Yelusaleme, aboa esumboke baa ba kandekanga.

Chapter 2

¹Monai baa ba motabga ya ema besumboke mo kiya kabo obeyo, baa si baa Nebukadnestar, Mokota wa Babilona, wa bundanga bakobe mokoisa bo mo Babilona eke ba sumboka mo Yelusaleme ena mo Yuda, omo na omo ko motanga yande. ²Bayangai na Zorobabele, Josua, Nehemia, Seradja, Reeladja, Mardoche, Bischan, Mispar, Bigvai, Rehun, baana. Oketi ya baome ya tchese tcha Israeli. ³Bana ba Pareosh: Elfu ibe na mia omo na n'kama mochomoendi na babe (2172). ⁴Bana ba Schephathia: Mia isato na n'kama motchomoendi na babe (372); ⁵Bana ba Arach: Mia motchomoendi na n'kama motchomoendi na batano (775). ⁶Bana ba Pachath Moaba, Bana bo Yosua ema bana ba Yoabe: Elfu imbe mia tchenana na ikomi na babe (2812). ⁷Bana ba Elame: Elfu omo na mia ibe na n'kama itano na bana (1254). ⁸Bana ba Zatu: Mia abowa na n'kama ina na batano; ⁹Bana ba Zakai: Mia motchomoendi na n'kama motoba (760). ¹⁰Bana ba bani: mia motoba na n'kama ina na babe (642). ¹¹Bana ba Bebai: Mia motoba na n'kama ibe na basato (623). ¹²Bana ba Azgad: Elfu omo na mia ibe na n'kama ibe na babe (1222). ¹³Bana ba Adonikama: mia motoba na n'kama mota na motoba (666). ¹⁴Bana ba Bigvai: Elfu ibe na n'kama motoba na motoba (2056). ¹⁵Bana ba Adini: mia ina na n'kama itano na bana (454); ¹⁶Bana ba Ather wa mophindi ya Ezetchias, n'kama abowa na tchenana; ¹⁷Bana ba Betsai: mia isato na n'kama ibe na isato (323); ¹⁸Bana ba Jora: mia omo na ikomi na babe (112). ¹⁹Bana ba Maschumu: mia ibe na n'kama ibe na basato (223); ²⁰Bana ba Guibar: n'kama abowa na batano (95); ²¹Bana ba Bethelme: mia omo na n'kama ibe na isato (123); ²²Bato ba Nethopha: n'kama itano na motoba (56). ²³Bato ba Anathoth: mia omo na n'kama ibe na tchnana (128); ²⁴Bana ba Azmaveth: n'kama ina na babe; ²⁵Bana ba Kirijath Arime wa Kephira na Beeroth mia motchomoendi na n'kama ina na basato (743); ²⁶Bana ba Rama na ba Gueba: mia motoba na n'kama ibe na omo (621). ²⁷Bato ba Mikimas: mia na n'kama ibe na babe (122); ²⁸Bato ba Bethel na ba Ai: mia ibe na n'kama ibe na basato; ²⁹Bana ba Nebo: n'kama itano na babe; ³⁰Bana ba Magbisch: mia omo na n'kama itano na motoba (156). ³¹Bana ba Elame Ophe: elfu omo na mia ibe na n'kama itano na bina (1254); ³²Bana ba Harima: mia isato na n'kama ibe (320); ³³Bana Lod, Hadid na ba ono: mia motchomoendi na n'kama ibe na itano (725). ³⁴Bana ba Jericho: mia isato na n'kama ina na batano (345); ³⁵Bana ba Senaa: elfu isato mia motoba na n'kama isato (3630). ³⁶Baabi ba maephi maphaephi, bana ba Jedaedja wa lume ba lumba ya Yosua mia abowa na n'kama motchomoendi na basato (973); ³⁷Bana ba Immer: elfu omo na n'kama itano na babe (1052); ³⁸Bana ba Paschor, elfu na ibe na n'kama ina na motchomoendi (1247). ³⁹Bana ba Harime: elfu omo na motchomoendi (1017). ⁴⁰Balevete; bana Yosua na ba Kadimiel, bana ba Hodavia: n'kama motchomoendi na bina. ⁴¹Baembi, bana Asaph: mia na n'kama ibe na tchenana; ⁴²Bana ba Batchungi, Batchungi ba Melango ya Schallume, bana ba Ather, bana ba Thalmone, bana ba Akkub, bana ba Hathitha, bana ba Schobai boose mia na n'kama isato na abowa (139). ⁴³Nethiniens, bana ba Tsieha, bana ba Hasupha, bana ba Thabbaoth; ⁴⁴Bana ba Keros, bana Siahi, bana ba Padon; ⁴⁵Bana ba Lebana, bana ba Hagaba, bana ba Akkub; ⁴⁶Bana ba Hagab, bana ba Schamilai, bana ba Hanan. ⁴⁷Bana ba Guiddel, bana ba Gachar, bana ba Readja; ⁴⁸Bana ba Retisin, bana ba Nekoda, bana ba Gazzame; ⁴⁹Bana ba Uzza, bana ba Paseach, bana ba Besai; ⁵⁰Bana ba Asna, bana ba Mehunim, bana ba Nephusim. ⁵¹Bana ba Bakbuki, bana ba Hakupha, bana ba Harhur; ⁵²Bana ba Batsluth, bana ba Mehidia, bana ba Harscha; ⁵³Bana ba Barkos, bana ba Sisera, bana ba Thamatch. ⁵⁴Bana ba Netsiach, bana ba Hathipha. ⁵⁵Bana ba bato Bamekambo ba salomona, bana Sothai, bana ba Sophereth, bana ba Peruda; ⁵⁶Bana ba Jaala, bana ba Darkon, bana ba Guidel; ⁵⁷Bana ba Schephathia, bana ba Hatthile; bana ba Pokereth Hatsebaim, bana B'Ami; ⁵⁸Oketi yoose ya Nethiniens na bana ba bato ba membo ya ba Salomona: mia isato na n'kama abowa na babe (392). ⁵⁹Monai ba Bayanga mo thelmelach, mo Thel Harsha, mo Kerube Aqqan na ba Bitamanga ko ebesa lumba ya ba Ise, na mephindi ya bo m'mba ba ikangai ba Isalael; ⁶⁰Bana ba Taladja, bana Tobija, bana ba Nekoda: mia motoba na n'kama itano na babe (652). ⁶¹Na n'kati ya bana ba Baabi ba maphaephi bana ba Habaja, bana ba Hakkots, bana ba Barzillai, baa bosonganga bamokala omo ya meseka ya Banzillai wa Galaadite eke wa eteka na lina ya bo. ⁶²Ba phanangai Asili ya ko boteka kabo, n'ndia bita monanga ango kambu bande, eke batoesa bo ya etanda. ⁶³Eke Mokota ya motanga wa ekesa bo koanga Meleli ya ko lipheleka alinga Mokota ya etanda wa phiphea ulimo na tumimu ena kowa omo. ⁶⁴Ikumbe ipheme ya ikangai na bato elfu n'kama ina na ibe na miaisato na n'kama motoba (42360); ⁶⁵Buwa kobanda bato ba mekambo baome m'mba bamokali baa baikanga elfu motchomoendi na mia isato na n'kama isato na motchomoendi, n'kati ya bo ya ikanga na baembi baome na bamokali: mia ibe. ⁶⁶Ba ikangai na mponda ya ema ema na mponda nyango nyango mia omo na n'kama isato na motoba (736). Ibe na n'kama ina na itano (245); ⁶⁷Mia ina na n'kama isato na itano ngamia mponda ya mekambo na elfu motoba na mia motchomoendi na n'kama ibe (6720). ⁶⁸Mekota ya buwa ya bebanda, bowa akomanga bo molumba ya mokolo mo Yelusaleme, bo na komola maphaephi ma n'kasa ya bato mo lumba ya Mokonga ombe ba sumbole yo mo boikane omo yande ya boso. ⁶⁹Bo na ko esa mo boikane owa ba isekanga beya, ita ikanga na iyoli ndi bowa aengamanga na moto koesa ena olo, ma ngbongbo ma feza na n'kandjo ya buwa eya baondoli bo ko

batanga nyanga ya ko sombola.⁷⁰ Baabi, ba maphaephi na baleute, bato ba tchese, baembi, batchungi na ba Nethimiens boose na koika ko metanga ya bo. Isalael woose na koika ko metanga ya bo.

Chapter 3

¹Meeli ya motchomoendi nakula, na bana ba Isalaele baikangi mo bese ba bo. N'ndi okita na kosongana m'mba moto omo mo Yelusaleme. ²Yosua mana Yotizadaka, na bana ba nina si baa baabi ba maphaepi, na Zolobabele, mana Salatieli, na bana ba nina ba imanangai na ko imetcha boikaneo ya boabeyo ka Mokonga wa Isalaele, mo koaba maphaepi, m'mba bowa yeandikeleke mo angile wa Mose, moto wa Mokonga. ³Ba imetchangi boikaneo si owo mo isina si, ango bowa ba ikanga na bowa ya bato ba motanga, bo na ko omola maphaepi ka Mokolo, maphaepi ma mpendu na ma iyo. ⁴Bo na kota tcheombe boomoleyo, m'mba bowa eandikeleke, na bo na ko omola botu mo botu maphaepi ma oketi si owa eyakoleke kila botu. ⁵Maili na moo, bo na koaba liphaepi ya n'nyanga yoose, maphaepi ma ko buanya ka meeli na bena mo n'su ya kolengeya eya eteleke mo isina ya Mokolo, bena kaye beya ba baa si baa ba abanga maphaepi ma n'kasa kowa ka Mokolo. ⁶Mo botu ya boso ya meeli ya motchomoendi, bo na koanja na koaba maphaepi ma kobekanesa mo kowa ka Mokolo. N'nyanga si ambe mawe ma kolinga koesa lumba ya Mokolo mitinasongani ande. Mo koeska na mo. ⁷Baesa baeya ko ba tuli ba mawe, benako baenjeke ba n'kate, meleli, m'mba bo oluleya bo mo m'mboka ya iyaba iphem bena Yofo bete ba sedre ba Liban, mo isoska ya eselekanga na Sirisi, mokota ya ba Perese. ⁸Tchemo tcha kolinga kula kabo mo lumba ya Mokonga mo Yelusaleme, mo meeli ya ibe, Zorobabele, mana Salatieli, Yosua, mana Yotizadaka, bena baphe banduku babo baabi ba maphaepi bena baphe banduku babo baabi ba maphaepi bena balawi na baa boose besumboka mo bokobe ya Yelusaleme, ba n'ngaya ko mokambo na koakesa ba Lawi ba bemo n'kama ibe na bitano na kiyo si ambe baimaneye mkambo ya ko imethcha lumba ya mokolo. ⁹Na Yosua, na bana bandé, na banduku bande, kandimieli, na bana bande, bana ba Yuda, bana ba Henadadi, nabana babo na banduku babo ba Lawi, na kounja boose asima amo mo kotangana na baa boota mekambo mo lumba ya Mokonga. ¹⁰Aabowa bato ba mokambo beitcha mawe ma koesa lumba ya Mokolo, beeteyi baabi ba maphaepi ambe bebate n'tulu ya okuku, na mlpalu, na ba Lawi, mana Asafe, na ba Tcheke-tcheke, ambe boolombesa Mokolo, ko opesana na masosa ma Tawiti, Mokota ya Isalaeli. ¹¹Baembangai, kolengesa na kombesa Mokolo na maoki si maama: "Bondiya wephoei, bondiya tchombo tchande mo Isalaele tchokoilelangai n'su yoose! Bena bato boose baiye na ome mo kolombesa maoki ma, ome mo kolengeya Mokolo, bondiya baitchanga mawe ma koimetcha lumba ya Mokolo. ¹²N'ndi baabi ba maphaepi na ba Lawi, bena bakolo bato ba mekota ya bebanda si baa ba monanga lumba ya boso boso, baiyangai iboka na lokendi ya ema aabowa aitchekanga mawe ma boso boso ma lumba si eeyo ko maiso mabo. Baphe ba bo ba buwa ba moesangai ome yabi mo koakaya. ¹³Mo isina mbele bitabanga kae ko ekanesa lokendi ya ome ma ya beli n'kati ya bato, bondiya bato ba sulangai iboka bondiya mbe maoki ma ngbenganangai kpaaya.

Chapter 4

¹Basekani ba Yuda na Benjamina na ko m'mba mbele baana ba ome ba bokobe ba esangai lumba iphopheme ya kosongana mo isina ya Mokolo, Mokonga wa Isalaele. ²Bo na kula baka baka na Yolobabele na mekota ya mephindi, ke bo na ko ena na bo: "To ko imetcheyai nino, bondiya, m'mba bane, toobondja bondja Mokonga wino, ke to koabeya we maphaepi kolinga n'nyanga ya Esala Adono mokota ya Asulia, owa welinyese base abono". ³N'ndi Yolobabele, Yosua, na baa baphe mekota ya mephindi ya Isalaele, na kosumbola bo mbele: "Yo buande bane nitoi teengame ko imetcha lumba ya Mokonga wito; to ko imetchai yo base mine mo isina ya Mokolo Mokonga wa Isalaele, m'mba yetome mokota Silusu, Mokota ya Pelese." ⁴Mo boobobato ba motanga na ko enesa bato ba Yuda; bo no ko tinesa bo mo ko ekesa bo ko imetcha. ⁵Ke batomba obalu yabo baesi ba maano mo iyoli ya beeya mo isina ya ko enesa mokambo yande. Beti boobobato mo n'nyanga itondo ya koika ka Silulu, mokota ya Pelese bena mo bokota Paliusi, mokota ya Pelese. ⁶Mo Bokota ya Assuluusu, ko andja mokota yande, bo na ko andeka mo isina ya ko tchongea bato ba motanga Yuda Yelusaleme. ⁷Mo n'nyanga ya Alataleseles bishalama, miteledata, tabeele, na bina kabo ba mokambo si baa basieye na ko andiki ya Alataleseles mokota ya Pelese mo kaani kaandelekangai na Ohaka ya alamée ke katimboka mo looki ya Alame. ⁸Lihumu, mokota ya botuku ya motanga, bena Simisai, moandeki bo na ko andekeya mokita alataleseles kaani si kano mo isina ya Yelusaleme: ⁹Lehumu, mokota ya botuku ya motanga na tchapele, wa Aphalasa, wa Eleke, wa Babilone wa Suse, wa Dea, wa Elama,... ¹⁰Na baa baphe bato si baa mo pheme na okuku osinapala wa biangai ke wa imetcha n'nkati ya motonga ya Samalia na bephe beikaneo ¹¹Eeno ika maoki ma kaani si kaa ketome bo ka mokota ba obalu si owo ya iyaba alataleseles: "Ba kobe babe, bato ba obalu si ono ya iyaba, ¹²Ekai mbe mokota wa ebe mbele ba Yuda mokota ko wa kabe ke mo kokoma kabo n'nkati ito mo Yelusaleme ko imetcha ephe motanga ya batomboki na ya beya, na ko imoa n'ngamba yande kiyo na kosumbola makondjekeo mande maphia. ¹³Ekai m'mbee mokota wa ebe kae mbe, aika m'mba motanga si owo ya imanake ke ephe n'ngamba ya yo ya yayokake kiyo, bito olipa ande ama tchebu ama mandjandja maleta, ama iyoli mo isina ya koeta, ambele iphoka ya bokota ya kambe. ¹⁴Mo boobobato, bowa okoanga base moo ya lumba mokota ke ya kanga komoneka bosaali mo kophenda mokota, ta tomeake mokota ba abalisi baabano. ¹⁵Ba phanaphane mo bitabo ba kiengeleya beya beya so ke ovumbuli na komona n'nkati ya kitabo tcha koengeleya ambele motanga si oono ikai motanda ya kotomboka, ya iyeya ko mekota ango ma otuku ma metanga, ke baa bake mobe mo kotomboka kolunga n'nyanga ya boso. Mo isina si motanga si oono ya seyamake. ¹⁶To koebes mokota ambe, aika m'mba motanga si oono ya imanakei ephe ke aika m'mba n'ngamba yayo, yo kakei, mo boobobato koika kae na isosa kiyo na si oono ya iyaba. ¹⁷Jibu wa mokota ka Lehumu, mokota ya btuku ya motanga, ka tchamitchai, mo andeki, na bina kabo ba mokambo si baa ba siyake, baa bika mo Samaliya na bephe beikaneo mo ophe obalu ya iyaba: "Tasalimiakie owe. ¹⁸Kaani si kaa wetemoeye base kesomeki mene mene boso wane. ¹⁹Na esangai isosa ambele ko phanaphana ka teleke, ke tamonangai mbele kolinga n'nyanga ya boso motanga si ono yetomboki na mekota, ke teabi yo mo kokeseleka na kotomboka. ²⁰Aikangai mo Yelusaleme mekota ya tchekamba, mealimo ya motanga otondo ya obali ya ibe ya iyaba, ko baa yalipekanga tchebu, mandjandja leta na oketi mo koeta. ²¹Mo isina si aba loosa mo kotungesa mekambo ya bato si bamo, mo isina mbele motanga si ono iteimanangi kae ephe boso ya isosa ya kotoka kowakane. ²²Fangana ambele utetangi ophendo mo bondi si, na kotina mbele kobeya kobuwa ko eteya mo kobeya ka mokota. ²³Mo n'nyanga si eya abowa kaani ka mokota Alataselewewe kosomeke boso ya Lehumu, Tchimitcha, mo andeki, na binakabo ba mokambo, na kiya mo kabeyo beyo mo Yelusaleme kowa ba Yuda, ke ba ekesa mekambo yabo na lisomi ya ema bena kae tchekamba; ²⁴Mo boobobato mekambo ya Mokonga na ko imanesana Yelusaleme, ke ya imanesana bena mo tchemo tcha ibe tcha bokota ya Dalio mokota ya Pelese.

Chapter 5

¹Molondoi, Hagai, na Jekalia, nana Ido, molondoi, balondo leangai ba Yuda baa ba ikanga mo Yuda bena kowa Yelusaleme; mo lina Mokonga mungu wa Isalaele. ²Ke Jelubabele, mana Salatiele, na Yesua, mana Yosadaka, na ko imana ke na kowandja koimetcha lumba ya Mokonga mo Yelusaleme asima amo na baa ba ikanga balondoi. ³Mo n'nyanga si eyo, Tatenai, wa ko ndjanga okonge si owo ophe ya iyaba, Setala-Bijenai, na bina kabo, na kula kowa kabo na koena nabo boono: "Nani a esake bana isos a mo koimetcha lumba si eno na koimoa kio ngamba ya nole?". ⁴Bo na ko ena na bo ephe: "Maina ma bato si baa bo koimetcha lumba si eno bikai ba nani?" ⁵N'ndi liiso ya Mokonga ya moesangai koina bazea ba ba Yuda. Ke bo na kowakowa mekambo kia na oso nyanga ya kotoma mesao ka Oalaleyawese ke bena ko pata kaani mo isina ya bondi si. ⁶N'nembe ya kaani ka Tatenai ka tomekanga ka mokota Olaleyawese, wa ko ndjanga okonge si owo ophe ya iyaba. Na setala-Bojenai, na bina kande ba Epharsac, ba ikanga mo okonge sioyo ya iyaba. ⁷Bo na ko ebesa we mo kaani kaandikelekanga boono: "Ka Mokota Olaleyawese", ta salimiake owe! ⁸a ebekana kowa ka Mokota mbele tchei n'nkati ya motanga ya Yuda, mo lumba ya Mokonga wa ema. Eya aimetchelekaka na mawe ma ema ema, na n'bao eteleke n'nkati ya ngambala; mekambo yo kiya kabeo-beo ke bo kokola yo na maako mabo. ⁹Te phiphei bazea ke teebes bo: "Nani eese bane isosa ya ko imetche lumba si eno ke na koimowa ngamba yande?" ¹⁰Te phipheyi kae maina mabo mo ko ebesa owe, ke teandikei mainna ma bato si baa beimanee mekambo. ¹¹Monai maoki mabo m baesanga base: "Tikai bato ba mekambo ya Mokonga wa kionkose, ke to ko imetcha ephe lumba si eya aimetchelekanga mo bemo si bea ba etanga; na mokota omo ya ema ya Isalaele wa imetchangai yo ke wa manena yo. ¹²N'ndi maili ya ba ise bito ba somesanga Mokonga wa kio, we na ko esa bo ko maako ma Nebukandanesala, mokota ya Babele, mokaladi, wei wa seanga lumba sieno ke na ko kandja bato na kia na bo bena Babele. ¹³N'ndi, motche mo tcha oso oso tcha kulese, Mokota ya Babele, mokota kulese ko esa isosa mo ko imetcha iphe lumba sieyo ya Mokonga. ¹⁴Ke omune mokota Kulese na ko toesa n'nkati ya lumba ya masomboli ya Babele mawe ma oketi wolo na beeya mo lumba ya Mokonga, eya Nabukandesala wa toesanga mo lumba ya masomboli mo Yelusaleme ke kobileka n'nkati ya lumba ya masomboli ma Babele, na ko eseleka ka owa wa etekanga Sesebasala, owa wa kondjanga. ¹⁵Ke wa na ko ena nande: "Ya lumba ya masomboli mo Yelusaleme ke lumba ya Mokonga ya edjekeleke ephe mo pâali si owa aikanga yo". ¹⁶Sesebasala si ono wilei, ke we na ko esa makodjekeo ma lumba ya Mokonga mo Yelusaleme, koadja aowo bena ene keke eke naimana mono, ke iti na maneki moande. ¹⁷Eneke, m'mba mokota wa mona bosaali, ekai mbele ko phane ka kateleke n'nkati ya lumba ya beeya ba mokota ya Babele, mo ko mona m'mba bila mokota Kulese isosa yande ya elekake bondia ko imana ka lumba sieno ya Mokonga mo Yelusaleme. Ke mokota wa tomee base nkasa yande mo isina ya bondi si.

Chapter 6

¹Mo boobo mokota Olaleyawese na koesa isosa mo ko phana n'nkati ya lumba ya maa mahandikelekanga ani aisamanga besima ba oketi ba Baebele. ²Ke kahani na ko moneka mo Ahemeta motanga ya ema n'nkati ya Madai, tohani sitea Tandikelekanga Maondi si mano:"³Tchemo tcha oso oso tcha mokota Kulese, mokota Kulese na koesa isosa mo isina ya lumba ya Mokonga ya Yelusaleme:" Ephoe lumba aimetcheleke ephe, mo koika asima siowa ya koaba mafaefi, ke makondjekeo mande ma talale, yo koikai na bo ko nkama motoba mo ko phalala, ⁴melongo isata ya mawe maemema ke molongo omo ya mbao ya mbesi. Beeya ba mekambo bo lipekai na lumba ya mokota. ⁵Kio na moo, besea ba wolo na nfalanga ya lumba ya Mokonga, eya Nabukandesala wa toesanga n'nkati ya lumba ya Yelusaleme ke wabia o mo Baebele, ya sumboke, ya bileke mo lumba ya masomboli mo Yelusaleme asima siowa aikanga yo, ke ya itcheleke n'nkati ya lumba ya Mokonga. ⁶Enekeke, tatenai, yowa wekondje okonge ya ibe ya iyaba, Setala-Bojenai, na bina kino ba Apharsac baa bika okonge ya ibe ya iyaba, tokai ke yai phkaaya na isina sioyo. ⁷Ekai mekambo ya lumba ya Mokonga ya ena oso; ke owa wekondje ba Yuda na bakolo bato ba ba Yuda ba imetche ephe asima siowa aikanga yo. ⁸Monai isosa sieya aesake noo eya ya teleka ko bakolo bato ba ba Yuda bondia ko imetcha lumba sieno ya Mokonga:"Beeya, baa bo bileke ka mokota bootakai ko mandjandja ma okonge ya ibe ya iyaba, yoi yo lipeka bato ba mekambo, mo isina mbele mekambo ite bukekangai. ⁹Besima ba isina bondia mafaefi ma Mokonga wa kio, mesombe ya ngombe, mesombe ya mboli na bana ba mboli, tokuku, mono, malu na makuta yo koabelekai, mo ko ombeleke ka tchemo na tchemo, ko baabi ba mafaefi ba Yelusaleme, butu na butu ke buwa kokosa. ¹⁰Mbele baabee Mokonga wa kio lifaefi ya iyesi isaali ke ba sombole bondia koika ka Mokota na bana bande. ¹¹Ke monai isosa eya yaesake noo ka owa otefolo looki siono:Bo toesai lobao omo mo lumba yande, bo koimetchai yo mbele ya bakame ke lumba yande yo koikai ilea ya ololo yoose. ¹²Ekai Mokonga owa watchake liina yande mo asima siono wakelse mokota yoose na batu boose sibaa boobia maako bondia kotimbola looki wana, bondia kosea lumba sieno ya Mokonga Yelusaleme. Noo, Olaleyawese, na esangai isoso sieyo. Ekai yateleke na toengeleo toose!"¹³Tatenai, owa wa kondjanga okonge ophe ya iyaba, Setala-Bojenai, na bina kabo, na kolitosa mene-mene isoso sieyo eya ya tomekanga mokota Olaleyawese. ¹⁴Ke bakolo bato ba ba Yuda na koimetcha na kolongea, ko onoleana na maondi ma enekanga na Hagai, molondoi ke na Jekalia, mana ido; bo ko imetcha na komana, koondeana na isosa yo Mokonga wa Isalaele, ke ko ondeana na isosa ya Kulese, ke Daleyawese mbena Aleta Hesasete, mekota ya Palasa. ¹⁵Lumba na Ko maneka mo nsu isato ya meeli ya Adala, n'nkati ya tchemo tcha motoba mo bokota ya mokota Daleyawese. ¹⁶Baana ba Isalaele, baabi ba mafaefi na ba Lewi, na baphe baana ba bakandeki, na koiya na ome mo isina ya lumba sieno ya Mokonga. ¹⁷Bo na koaba, mo isina ya lumba sieno ya Mokonga, meeme ya ngombe mia omo, meeme ya mboli mia ibe, bana ba mekoko mia ina, ke kophe koabea kaikangai bondia Isalaele motondo, meme ya mbeli ikomi na ibe, koondeya n'nembe ya tobila ta Isalaele. ¹⁸Bo na ko panga Baabi ba mafaefi ke ba Lewi ko ekanesa bo bondia mokambo ya Mokonga mo Yelusaleme boa eandikeleke yo mo tchitabo tcha Mose. ¹⁹Baana ba ba kandeki na ko lombesa (Pasika) koeta ka mbotu ya ikomi na ina ko meeli ya oso oso. ²⁰Baabi ba mafaefi na ba Lewi bo na kophenena boose, boose baphenenangai, boiyangai angile wa Pasika bondia baana boose ba ba kandeki, bondia banduku babo baabi ba ma faefi, ke bondia bemine. ²¹Baana ba Isalaele ba sumbokanga mo kokandeka na koanga Pasika, asima amo na boose si baa baikanga phkaaya mo ololo ya ..... ke ba singanangai na bo bondia ko phana mungu wa laya laya, Mokonga wa Isalaele. ²²Bo na kolongea na ome nsu modjomoendi ikeka ya toomoma si tea tauwa na n'nga n'nga, bondia Mokool we lengesei bi na kotimbola motema isaali ya mokota ya Asulia mo kosunga n'nkati ya mekambo ya lumba ya Mokonga, mungu wa Isalaele.

Chapter 7

¹n'nembe ya maili ya maondi si mano, mo bokota ya aleta hesaseta, mokota Palasa, Ejela mana Selaya, mana Ajalia, mana Hilikiya, ²Mana Salumu, mana Sadoako, mana Ahitubu, ³mana Amalia, mana Apalia; mana Melayoto, ⁴mana Jelakia, mana Uji, mana Buki; ⁵mana Abisua, mana Pinehase, mana Eleajala, mana Alona, motondoli wa ema. ⁶Ejela si oui n'a kula koandja Babele wa ikangai moandiki si owa wa iyanga na boeli ko ba angile ba Mose, wa eselekanga na Mokolo, Mokonga wa Isalaele. Na bowa kaako ka Mokolo, Mokonga wande, kaikanga kio nande, mokota na koabea we yoose sieya aombanga we. ⁷Na baphe mo baana ba Isalaele, baabi ba mafaefi na baandiki, baembi, batchungi ba melango, na bato ba mekambo ya lumba ya bosanganeo na kula kae mo Yelusaleme, mo tchemo tcha motchomoendi tcha mokota Aletahesasete. ⁸Ejela na ofika mo Yelusaleme meeli ya itano mo tchemo tcha motchomoendi tcha mokota; ⁹wa yangai mo Babilona botu ya oso ya meeli ya oso, ke we na kofika mo Yelusaleme botu ya osos mo meeli ya itano, kaako kosaali ka Mokonga wande ka ikangai kio nande. ¹⁰Bondia Ejela wa imetchangai motema yande mo ko engelea ke na ko moesa ko mekambo angile wa Mokolo, ke na koebesana n'nkati ya Isalaele ba angile na maondi ma koendjeka mekambo. ¹¹Monai n'nembe ya kaani kaesanga mokota Aletahesasete ka Ejela, moabei na moandiki, ko embesa maondi ma ko endjeka ke na ba angile ba Mokolo bondia Isalaele: ¹²"Aletahesasete, mokota ya Mokota, ka Ejela, moabei na moandiki, weiye n'nkati ya angile wa Mokonga wa kio." ¹³Na esangai isosa mo kia ka bana ba Isalaele boose, na baabi ba mafaefi na bandiki, baa bika mo tchese tchane, ke beengame na kia be mo Yelusaleme". ¹⁴Wa tomekakei na mokota na baesi mekimo motchomoendi bondia ko phipheya Yuda na Yelusaleme ko ondesana na angile wa Mokonga, owa uka ko maako mabe. ¹⁵Ke bondia kobia beeya na yolo eeya mokota na baesi mekimo yande baa beanga na motema itondo ka Mokonga mungu wa Isalaele, owa boikaneo yande ika mo Yelusaleme. ¹⁶Beeya boose na yolo yo monekai n'nkati ya metenga yoose ya Babele, asima amo na koaba ka metema ya bato na baabi ba mafaefi bondia lumba ya mungu wabo Mokonga mo Yelusaleme. ¹⁷Na boobo, beeya siebo bo ko owai meeme ya ngombe, mekoko, na baana ba mekoko na eya efoe bondia koaba ka moleli yabo na koaba ka koma kabo ke yo ko abeleki kio na boabeo ya mafaefi mo lumba ya Mokonga mungu wabe mo Yelusaleme. ¹⁸Bootai eya yomona bana kofoa na beeya na yolo sibe ba bosia nino, owe na banduku babe, ko engamesana na koema ka Mokonga. ¹⁹Omolai boso ya Mokonga mungu wa Yelusaleme besima bea ba eselekake owe bondia mekambo ya lumba ya Mokonga. ²⁰Toesa mo lumba ya iphoka ya mokota eya eengame bondia maphe maondi si mota owe mo isina ya lumba ya Mokonga. ²¹Noo, mokota Aletahesasete, na esake isosa ko batchungi ba beeya boose okonge ya ibe ya iyaa koesa eya eengame Ejela, moambi mafaefi na moandiki ba angile, weiye n'nkati ya angile wa Mokonga wa kio, yoose sieya yo koomba we kowa kino, ²²bena mia n'nembe ya beeya, mia kilo wa touma, mia litele ya wigno, mia litele ya makuta, ke na moho ite ebekane ande oketi. ²³Moose si maa malakake Mokonga wa kio mateleke boobo bondia lumba ya Mokonga wa kio, mbe kosomeo kande kiteikangi kio na tchese, kio na mokota na kio na baana bande. ²⁴To ko esebesi bane bauwa koesa mafaefi na beeya, ango mandjandja, ango eya eengame nabo koesa mo koeta, ko baabi ba mafaefi, baandiki baba angile, baembi, batchungi ba melango, bato ba mekambo mo kosaindia mekambo mo lumba ya Mokonga. ²⁵Ke ewe, Ejela ko ondeana na bueli ya Mokonga siono ika nabe, songeanesa basambe si na ba beli ba angile beimanee tchaa ko bato boose okonge ya ibe ya iyaba, na boose si baa beli ba angile ba Mokonga; ke ebesa bo na baa bitinaebi. ²⁶Owa uto tangana na angile wa Mokonga ke na angile wa mokota oopkai, ao ko bengeleka, ao kilipa amande, ao kia moololo. ²⁷Lipheleka Mokolo, Mokonga mungu waba ise bito, owa waengamesake motema ya mokota mo lombesa lumba ya Mokolo mo Yelusaleme, ²⁸ke wei watake noo tchesima tcha oketi tchesaali ka mokota, na baesi mekimo yande, ke na bekongo boose ba mekuwa ba mokota! Tchekamba tcha kaako ka Mokolo Mokonga mungu wane wa ikanga kio nane, na songanesa ngai bekongo ba Isalaele, mbele baeke asima amo nane.

Chapter 8

¹Monai mekota ya bebanda ena ko boteka ka baa ba linganga nane kotoka Babilona, n'nyanga ya bokota ya Artaxerxes. ²Bana ba Phinees, Guerschon; bana ba Ithamar, Daniel; bana ba David, Hatthusch, bana ba Schecania. ³Bana ba Pareosch, Zachari, ena na baome mia na n'kama itano eya ebandeke. ⁴Bana ba Pachat Moab, Eltoenat, bana ba Zerachja, ena nande baome mia ibe; ⁵Bana ba Schecana, mana Jachaziel, ena baome mia isato. ⁶Bana ba Adin, Ebed, mana Jonathan, ena baome n'kama itano. ⁷Bana ba Elam, Ezaie, mana athalia, ena baome n'kama motchomoendi. ⁸Bana ba Schephathie, Zabadia mana Michael, ena baome n'kama tchenana. ⁹Bana ba Joab, Abdias, mana Jebiel, ena baome mia na ikomi na tchenana. ¹⁰Bana ba Schelomith, mana josiphia, ena baome mia omo na n'kama motoba. ¹¹Bana ba Bebayi, Zacharie, mana Bebat, ena baome n'kama ibe na tchenana. ¹²Bana ba Azgad, Jochanan, mana Hakkathan, ena baome mia omo na ikomi. ¹³Bana ba Adonikam, baa ba maili, monai maina mabo: Elipheleth, jeiel ena Schemaeja, ena baome n'kama motoba. ¹⁴Bana ba Bigvai, Utai ena Zabbud, ean baome n'kama motchomoendi. ¹⁵Na songanesa bo mo ngbanbgba ya iyaba eya yo ko eya obalu ya Ahava, eka base koika asima si aowo nsu isato na ikangai na ko moesana kowa bato bika ena kowa bato bika ena kowa aikanga baomoli ba mafaefi, ena ntamonanga bane maana ango omo wa Levi. ¹⁶Eke noo na ko eta mekota Eliezer, Ariel, Schemaeja, Elnathan, Jarib, Elnathan, Nathan, Zacharie ena Meschullam, ena menganga Jojarib na Elnathan. ¹⁷Natoma, ngai bo obalu ya mokota Iddo, owa o koikanga mo Casiphia, eke nangesangai mokana kabo, eya ya engamangai nabo ko ena na Iddo ena bana ba ise baa Nethinens baa baikanga mo Casiphia, mbe ba lubeye base na bato ba mekambo, mo lumba ya Mokonga wito. ¹⁸Ena bowa kaako kafoa ka Mokonga Ise wito ka ikangai kiyo nito, ba luleya base na Scherebia, moto wa ko eba, n'nkati ya bana ba Machi, mana Levi, mana Isalaele, ena bana bande ena bana ba Isse, baa ba ikanga Ikomi Achenana. ¹⁹Haschabia ena Eza Ezai, n'nkati ya bana ba Merari, ba nduku bande na bana babo ba ome, ba ikanga oketi ya bato n'nkama ibe. ²⁰Na n'nkati ya ba Nethiniens, baa David na mekota batanga bo ko mokambo ya ba Levite, bato mia ibe na n'kama ibe Nethieniens, boose ba etekangai na maina mabo. ²¹Kooka baka na iyaba Ahava, eke na ena bato boose baiye ko anga meeleli ya ko eyaeya boso ya Mokonga, mo ko eya-eya nande ombe ondo aike osaali, bondiya bana bito ena bondiya besima bito boose. ²²Noo, na kongba nsoni ya koomba mokota bato ba ko tchungu base ena baa baikanga nito mbe moini utetangi base ko beya mo mboka, bondiya taenangai na mokota: "Kaboko ka Mokonga kika kiyo mo bosaali ya boose baa bo ko omba we, n'ndi chekamba tchande ena obaba yande ika-kai kiyo na boose baa bo ko tchitchana we." ²³Mo isina si eeyo n'ndi base to ko ekanga koanga (kofunga) na ko eya-eya na Mokonga Ise wito eke wo ko n'ngbangai base. ²⁴Na songangai mekota ikomo na babe, n'nkati ya baomoli ba mafaefi, scherebia, Haschabia, ena ikomo n'nkati ya banduku babo. ²⁵Na ikangai na ko pima boso nabo beeya, wolo ena beongo, ba eselekanga m'mba sadaka ya lumba ya Mokonga Ise wito eya mokota wa ikanga na ko esa ba buki ba maondi bande ena topita tande ena bana ba Baiskaeli boose baa, ba sangananga nabo. ²⁶Na esangai bo besima mia motoba ba beeya, beongo ba beeya, ba iyoli ya mia omo, ena beongo ba ika ba wolo ba oketi ya mia omo. ²⁷Kupe n'kama ibe ika na iyoli ya elefu dangues (beya ba tchese tcha Perse) ena manyongo mabe masaali, maa mika sawa ya ko longeya wolo. ²⁸Eke na ena na bo: "Bane ba lifelekake na Mokolo, beno beseya ena wolo bikai sadaka ba omolangai na motema ino bane mine ka Mokolo, Mokonga Ise wa ba ise bino. ²⁹Ba kandowa maiso, ena bundai mekimo si eeno bosaali ena kowa ekapima bane mine besima si beno boso ya mekota ya baomoli ba mafaefi ena ba Levi ena boso ya ba kapita ba bebanda ba Isalaele kowa mo Yelusaleme, mo lumba ya Mokolo. ³⁰Ema baomoli ba mafaefi na ba Levi bo na kotamba, beya nabo mo Yelusaleme, ko esa mo lumba ya Mokonga Ise wito. ³¹Base na kiya mo iyaba ya Ahava mbe teete mo Yelusaleme, nsu ya meeli ikomi na ibe, mo meeli ya boso. Kaaboko ka Mokonga Ise wito ka ikangai kiyo nito, eke ka lundeka base mbe baaduhi bito bitetangai base ko beya ena boondi oose ya beya ito ko meyangi base mo mboka. ³²Ta koma mo Yelusaleme eke taika aowo nsu isato mbe teomone. ³³Botu ya ina, eke tapima besima n'nkati ya lumba ya Mokonga Ise wito eke ta esa boose ko kaako ka Meremoth, mana Urie, moomoli ya mafaefi, wa ikanga na Eliezer, mana phinee; ena ba Levi Jozabad, mana Yosua, ena Noadia, mana Binnui. ³⁴Yoose ya bandeka, m'mba mo ko eba kilo (Kilotowa) eke bato bo motowani n'ndi ko andikeleka. ³⁵Baana boose ba ba botekanga mo bokobe, bo na ko sumboka kotoka kowa ba ikanga eke bo na komola sadaka ya n'nyama ya ko lekanesa, ba esa yo ka Mokonga wa ba Isalaele, baomola ngombe ikomi na ibe bondia Isalaele woose, meeme ya mekoko n'nkama abowa na isato, mesombe ya mekoka n'nkama motchomoendi na motchomoendi, na mboli ikomi na ibe, m'mba sadaka ya ko eya-eya bondia ya ko beya, sadaka ya kolekanesa n'nyama mo ko esa yo ka Mokolo. ³⁶Bo na ko toma maoki ma Mokota kowa ka ba guvelene ba bka-bka na Mokota opheme owa wa ikanga mo okonge ya ibe ya iyaba, ba guvelene si baa ba ikanga ko litosa tchesi ena lumba ya Mokonga.

Chapter 9

¹Maili ya ko mana maondi, mekota ba luleya noo, ba ena mbe: "Bato ba Isalaele, baomoli ba mafaefi ena mo-Levi bita ekananga kae na okita ya bese si beebo, bo na ko endeleya ko beya kaa ka ikanga kota ba bato ba Kanana, ba Hethiana ena ba Pherezia, Egypito ena ba Amozrea. ²Bo na ko songa meseka yabo, ba songesa bo na mesombe yabo, bo na ko songa bato babo basaali na bato ba beya ba besesi beebo ba beya; mekota ena babuki ba maondi bohi ba ikanga bato ba boso bakota ko beya si kooko. ³Abowa a n'nggbanga noo maondi si, na asowanga ntulu yane, ena koti wane, na kutowa n'ngbe ya motchwe ena mpuu ena ndjelu eke na ika base na cthombo. ⁴Baka nane, bato ba sanganangai, ba ena neaiboka bondiya ko beya ka bato baa ba botekanga mbe bika mo bokobe, na ika ase na tchumbo ena kowa ba lekanesanga n'nyama ya sadaka wa iyo. ⁵Eke, mo n'nyanga ya sadaka wa iyo nai mana mo obaba na tchombo, na ntulu ena koti yane ya koasoka, natube maangulu ase, na biya maako kiyo kowa ka Mokolo, Mokonga wane. ⁶Eke na ena: "Mokonga nka motale nika na nsoni mo ko inowa maiso ko mona owe, bondiya ko beya kito kabuwake, ko eteya metchwe ito, ko beya kito kabuake, kakomake ena kowa kiyo mo obowa. ⁷Kolinga mbe ba ise bito bimaika, ena moonoo botu, to ko endeleya na kota ko beya, ena bondiya ko beya kito, ta tchitchanekake ko maako ma mekota ephe, ya baeni, ena mekota ito, ena baomoli ba mafaefi ena tobusu tika kiyo makota mito, ko kandeka, koika bakobe, ko bakeleka besima, bendi bito ba ikake na nsoni. ⁸Enekeke, Mokolo, Mokonga Ise wito, wa n'ngbeyake base tchombo, mo ko ekeya base bato bamo, wa kesake base asima mo bo ikaneyo yande osaali, mbe maiso mito maphenene, mo ko esa base nsu esaali n'nkati ya bokobe. ⁹Bondiya tikai bakobe, n'ndi Mokonga ute tchitchane bande base mo bokobe ito. Wa tomeake base bosaali ya mekota ya tchese tcha Perse, m'mbe teike na nsu m'mba to ko eseya Mokonga lumba, mo ko toesa bololo, Yuda ena mo Yelusaleme. ¹⁰Enekeke, tokeni tchei ka Mokonga wito? Bondiya ta tchitchanake ba angile babe, ¹¹baa wa ebesanga base mo mboka ya batomeki babe (ba prophetes) mo ko ena: "Motanga owa bo ko n'ngeya ko, mo ko tomba yo, ikai ya beya mo bololo, ya ko beya bese kaa kete bo mbalu yoose na ko beya kabo. ¹²Bowai ko akowa ko esa meseka ino mbe ba songeleke na mesombe yabo, ena buwai koakowa mesombe mo, ko sangameseka yabo, buwa angoo kambu ko ema koika kabo ka phowa na tchekamba, beekaangameleli esaasi ya tchese si, eke bekasiyai tcho m'mba tchesima tcha ko eseleka, tcha ko eseleka mo bana bino". ¹³Maili ya yoose eya ya luleake base, bondia mekambo yabeya ena ko beya kaema kaa katanga base, angoo bowa uta somanga nito, ô Mokonga, ko ondesana na ko beya kito, enekeke oselei base bato bamo baa bita gbanga. ¹⁴Ute engame bande mbe temune-mune ba angile babe ena teondeye ko bakama na bese si beya ba beya? Obaba yabe yo ko akanai ephe ena ko seya base, bowa ko seya tchesima angoo tchemo. ¹⁵Mokolo, Mokonga wa bana ba Isalaele, weengamei, bondiya tika moonoo botu, bamo baa beonde. Mona base boso nabe, m'mba bato ba beya, ena telengame bito na kokola owe.

Chapter 10

¹Abowa Edjela, wa eyanga na ko mona malumba boso ya lumba ya Mokonga watangai ko bondja bondja na ko limbowa kaisama kande si kono, ibamba ya bato ba buwa ba Isalaele, baome bamokali na baana, na bato ba monangai na maisoli ma buwa. ²Tchenia, mana Djeile, n'nkati ya bana ba elama, na ko bundesa looki na ko ena na Edjela mbe: "Talekai Mokonga wito ko beya, mo ko sangana na bamokali ba ephe n'nkita baa bika ba bato ba motanga". N'ndi Isalaele utakambanga ande kaeli mo isina si. ³Tetei eneeke ko n'ngbesana asima amo na Mokonga wito mo ko toesa bamokali si bano boose na bana babo, mo tcheema tcha Mokolo wane na baa boose bo o teka-teka boso ya ba angile ba Mokonga wito. Ke tetei bowa yeena ba angile. ⁴Imana, mo isina mbe bondi si oono ye moesani nabe. To koika na be. Ikana tchekamba ke wete. ⁵Edjela na ko imana, ke wa lapesa mekota ya baabi ba mafaefi, ba Lewi, na Isalaele motondo, mokota eya ya enekake. Ke bo na ko lapa yo. ⁶Ke Edjela na kotoka mo lumba ya Mokonga, ke wa ya mo botuku ya lumba ya Djotchanana, mana Eliachibi, mo ko n'ngeya kande, uta anganga ande mokati ke na ko kanga koma maale, bondi ya wa ikangai n'nkati ya obaba ya ema mo isina ya ko ey ka bana ba bokobe. ⁷Mesao na ko balangana n'nkati ya Yuda ke na Yelusaleme mbe bana ba bokobe mbe basongane mo Yelusaleme, ⁸eke mo nkasa ya mekota na bakolo bato, owa si owa utokiya mo nsu isato besima bande boose bo obakekai ke omune o otokai nn'kati ya ibamba ya baa ba bokobe. ⁹Bato boose ba Yuda na Bendjamina na ko songana mo Yelusaleme mo nsu si eyo isato. Ya ikangai botu ya nkama ibe. Ya meli ya abowa. Bato boose siba ba ikanga mo asima ya lumba ya Mokonga, na ko teka-teka mo isina ya bondi si bena mo isina ya m'mbuwa. ¹⁰Edjela, moabi wa mafaefi, na ko imana mo ko ena na bo mbe: "Betei makosa mo ko n'ngbesana na bamokali baeni, ke bekomesei Isalaele ephe ko makosa maeteya". ¹¹Ena eneeke ko beya kabe ko Mokolo, Mokonga wa ba Ise bino, ke tai nkasa yande: "Ekanai na bato ba motanga asima amo na bamokali baeni". ¹²Ibamba yoose na ko sumbula na looki ya kiyo: "Ikai kotabowa ya enake owe!" ¹³N'ndi bato bebuwe, n'nyanga na m'mbuwa, ke iteengame ande koika ko andja, na ko eba mbe yo buande mokambo ya botu omo ama nsu ibe, bondia iboka n'nkati ito betei makosa mo bondi si ono. ¹⁴Ikai mbele mekota ito yasiye mo isina ya ibamba yoose; ke baa boose mo metanga ito ya ema ema be m'mgbesana na bamokali baeni bokulai mo n'nyanga sieya yeengame, asima amo na bakolo bato na ba buki ba maondi ba kila motanga ya ema bena n'nyanga si eya kasomeya ka ema ka Mokonga wito ko otoka ko wakito mo isina ya bondi si oono; ¹⁵Yonatana mana Isalele, na Djedjia, mana Tchifa na ko tomekana Mesulama na mo Lewi Tchabitchai, beminei beesese bondi si. ¹⁶Owa bana ba bakobe ba lengeyanga na yo. Basona Edjela, maobi wa mafaefi, na mekota ya bebanda ko ondesana ma mephindi ya ba ise babo, boose na ateka na maina mabo; ke bo na koika mo ko ena bondi si botu ya boso meeli ya ikomi. ¹⁷Botu ya boso ya meeli ya boso, bo na kotungesa na baome boose si ba bem'ngbesane na ba bam'ngbesanga na bamokali baeni. ¹⁸N'nkati ya bana ba baabi ba mafaefi, yesangelekei bamo si ba bam'ngbesananga na bamokali baeni; baa ba Yosuwa, bana ba djotchadaka, na tchinina tchande, Maasedja, Eliezele, Djalibu na Guadalia. ¹⁹Bo na ko bundesa otendela, na koba kaako, mo kobenga ba mokali babo na koaba moome ya mobli mo lifaefi ya makosa. ²⁰Bana ba Ime, Anani na Djebadia; ²¹Bana ba Alimu, Maasedja, Elia, Chemaedja, Djeiele na Ozia; ²²bana ba Patchulu, Elodjoenai, Maasedja Ismaele, Metaneele, Djozabada na Eleasa. ²³N'nkati ya ba Lewi: Djosabada, Chime, keladja ama Kelita, Petchadja, Yda na Eliezele. ²⁴N'nkati ya batewi ba beele: Eliochibi. N'nkati ya ba endjeki ba beseya ba nseke: Chalumu, teleme na Uli. ²⁵N'nkati ya baa ba Isalaele: Bana ba Paleotcha, Lamia, Adizidja, Malikidja, Midjamina, Eleazaa, Malikidja na Benadja. ²⁶Bana ba Elama, Matania, Zekalia, Djeile, Abidi, Djetemotena Eliya. ²⁷Bana ba Zatu, Elidjoenai, Eliachib, Matania, Djelemota, Zobaola na Aziza. ²⁸Bana ba Bebai, Djochanana, Anania, na Atalai. ²⁹Bana ba Bani, Mechulama, Moluka, Adadja, Djachubu, Cheala na Lamota. ³⁰Bana ba Patchata Moaba, Adina, Kelali, Benadja, Maasedja, Matania, Bennui na Manase. ³¹Bana ba Alimu, Eliezele, Djichidja, Malikidja, Chemaedja, Simeona, ³²bendjamina, Maluku na Chenalia. ³³Bana ba Achumu, Matinai, Matata, Zabada, Eliphelete, Yelemai, Manase na Chimei. ³⁴Bana ba Bani, Maadai, Amilama, Uele, ³⁵Benadja, Bedia, Keluu, ³⁶Vania, Melemota, Eliachibi, ³⁷Motania, Matanai, Djaasai, ³⁸Bani, Binui, Chimei, ³⁹Chelemia, Matana, Adadja. ⁴⁰Makanadabai, Chachai, Chalai, ⁴¹Azaleele, Chelemia, Chemalia, ⁴²Chalumu, Amalia na Yosefa; ⁴³Bana ba Nebo, djeile, Matitia, Jabada, Yebina, Yadai, yoel na Benandjo. ⁴⁴Baabo boose betombe bamokali baeni, ke ba buwa bepatei baana.

Nehemiah

Chapter 1

¹Looki ya Neemi, mana akalia: "Momeeli ya Kisileu, tchemo tcha n'nkama ibe, bowa ya ikanga mao mo Susa, ko motanga ya mokota, ²Anani, omo wa ba nduku bane, na bato bamo na kula mo Yuda. Na phipheyanga bo mo

isina ya a Yuda beonde ke basiya n'nkati ya bokobe, bena mo isina ya Yelusaleme".³Bo na ka sumbolea noo:"Baa besiyé mo bokobe bika n'nkati ya botuku ya motanga opheme, na ko kombekana tchombo na nsoni; n'ngamba ya Yelusaleme ya seyamake, na melango ya yo ya lelekanake na kaya".⁴abowa yem'mgbe noo maondi si mano, ke naika ase, na eya ke na ikangai nsu ya buwa n'nkati ya obaba. Naiya moleli ke na sombola boso wa Mokonga ya kiyo. ⁵Ke na ena:"Tchoo Mokolo, Mokonga wa kiyo, Mokoga wa ema owa uteengame na ko teleka meango, owe si owa weangane na kom'mgbesana ke owa okopkeleanga tchombo ko baa beeme owe ke ba tangana na ba angile babe!"⁶Eka mbe itu yabe ya n'ngbe ke maiso mabe maike phafololo; m'mgba lisomboli si eya mokobe wabe o okombowa owe mo n'nyanga si eeno, botu na looba, mo isina ya bakobe babe bana ba Isalaele, na kolimbowa kobeya ka bana ba Isalaele, ko beya kito kowa kabe; bondiya noo na lumba ya Tata, teti ko beya. ⁷Tekoeseei owe, ke titatanganangai bito na ba angile babe, ba angile na m'mboka si eeya yeebese owe ka Mose, mokobe wabe. ⁸Engeleya looki si oono owa yeese owe oweka Mose, mokobe wabe, ambele wa ene yo. Abowa yoota bane ko beya, noo balanganesai bane n'nkati ya bato; ⁹N'ndi aika m'mba ba sumboka kowa kane, ke ba tangana na ba angile bane ke ba tumikiya bo, mo boobo, abowa yo ko isama bane mo n'ntungeya ya obowa kooko noo kukai bane asima amo ke noo sumbolai bane asima si abowa yesone noo bondi ya ko tchumanesa lina yane.¹⁰Bikai bakobe babe na bato babe, baa bekowe owe na tchekamba tchabeletcha ema na kaako kabe ka mekuwa. ¹¹Tchoo! Mokolo, ekambe itu yabe ya m'mgbe lisomboli ya mokobe wabe, na ko bondja bondja ka bakobe ba bika na tcheema mokotina lina yabe! Akesa mo ono botu kolongeya ko mokobe wabe, ke taa ambele wa pate m'ngbengbele boso wa bato! Na ikangai mo boobo mo wabi wa tchesima tchoose tcha koma ka mokota.

Chapter 2

¹Mameeliya Nisana, tchemo tcha nkama ibe tcha mokota Altaselesese, bowa ya ikanga malu boso wande, na bundesangai malu ke naesa mokota mo. Nta ikanga ane mala omo na tchombo boso wande. ²Mokota na ko ena nande mbe: "Bondia tchei tchika owe na tchondi tcha beya? Obuwa be na tcheeta; yeengami na koika tchombo tchemo tcha motema". Bowa ya emo na ko bundesa noo. ³Ke na sumboleya mokota: Eka mbe mokota waike bemo na bemo? Oni oitaka itokoika noo na tchondi tcha beya, abowa motanga si kowa kika mawiyako ma ba tata ya munekake ke melango yande ya lekanake na kaya?" ⁴Ke mokota na ko ena: "tchei tcho omba owe?" Na sombolangai Mokonga wa kiyo, ⁵Ke na sumboleya mokota: "aika m'mba mokota wa mona yo kofowa, keaika m'mba mokobe wabe wa lengesa owe, toma noo mo Yuda, kowa ko motanga ya mawiyako ma ba tata, mo isina yo ko imetcha yo ephe". ⁶Mokota si owa mokala mokota wa tchumananga baka baka nande, na ko ena: "Boobo nande: Ondoyabe yo koilelai n'nyanga inga je eni n'nyanga yo osumboka owe? Yelengesa mokota mo koeka noo kiya, ke na ebesa we n'nyanga". ⁷Ke na ena na mokota: "Aika m'mba mokota wa mona yo bosaali, ba abeye noo towani mo isina ya mekota ya metanga inyango ya obalu ya ibe ya iyaba, ambele baeke noo neete ke nen'ngée mo Yuda. ⁸Ke kaani kamo mo isina ya Asafa, motchungi wa okonda ya mokota, ambele wa abeye noo m'mbao ya motondo mo isina ya melango ya asima ya mekuwa baka na lumba, bondi ya m'mgbamba ya ikula ya motanga, bena lumba si eya ko koika noo moo. Mokota na ko esa noo towani, mo isina mbele kaako kasaali ka Mokonga wane ka ikangai kiyo nane. ⁹Ke naaya baka baka na mekota metanga inyango ya owa ophe obalu ya iyaba, ke na esa bo towani ta mokota, owa wa tomanga noo na mekota ya motuka ya bita asima amo na ba endesi ba m'mponda. ¹⁰Sanabalata mo Olinite, na Tobidja, mokobe mo a mona, abowa ye m'mgbe bo yo, bona koseka yo mo isina mbe moto omo walake mo ko phana ko phana bana ba Isalaele. ¹¹Na ko mangai mo Yelusaleme, ke na esangai n'su isato noo. ¹²Maili na eya, na imangai n'nyanga ya botu na baome bamo, na ko kanga ko ena na moto eya Mokonga wane watanga noo ko motema mokota mo isina ya Yelusaleme. N'nyanga anga emo ita ikanga ande nane kosakolo n'nyama si eya ya kimeleanga noo yo kiyo. ¹³Na omokangai na botu mo m'mboka ya bo n'ngéleo ya ndoko, ke naaya ko engamesana na kasowe ka dalagona bena bon'ngéleo ya tobi, na ko mona makula na seama ma Yelusaleme na ko engelea ben'ngéleo bande beya ba lelekane na kaya. ¹⁴Na eta baka baka na bon'ngéleo ya kosowe na tchelibá tcha mokota, ke itaikanga ande anga kambu na asima ya ko etesa anga n'nyama si eya ya ikanga kaseyane. ¹⁵Na linyangai na botu mo m'mboka ya mosowe, ke na monagai ephe ikula. Ke na sumbokangai mo m'mboka ya bon'ngéleo ya n'ndoko, ke mo boobo na sumbokangai. ¹⁶Ba buki ba maondi bita ebanga abo kowa kiye noo, na eeya yatanga anga mo baabi ba mafaefi ko bato ba okuku, anga mo babuki ba maondi, anga ka moto omo wa baa si baa batanga mekambo. ¹⁷Na ena na bo mbe mo boobo: "Bo omona boyaeli ya tchombo si owa ika base! Yelusaleme wa seyamake, ke ben'ngéleo bande ba lelekanake na kaya! Waa; teimetchei ephe ikula ya Yelusaleme, ke tito koika kae ephe mo n'soni". ¹⁸Ke na ebesa bo oni oitaka kaako ka phowa ka Mokonga wane ka ikanga kiyo nane, ke mani maoki mokota wa enanga nane. Bo na ko ena: "Teimanei ke teimetchei ephe! Ke ba esesana tchekamba mo kaengeleo si kaako ko phowa". ¹⁹Sanabalata, mo-Otoni, Tobiya, mokobe, mo-Amonite, na Guecheme, mo-Alaba abowa ye m'mgbe bo, na ko seka base ke na ko phenda base, bo na ko ena: "Bootai tchei aabo? Bo ko somai mokotai?" ²⁰Ke na akesa bo ko sumbola si kono" Mokonga wa kiyo o ko esai base kolongea base, bakobe bande, to ko imanai to ko imetchai ephe; n'ndi bane bo buwa bino anga na tchebu anga na eya yeengame nino ko tomba, anga koengelea n'nkati ya Yelusaleme".

Chapter 3

¹Eliashib, moomoli wa mafaefi, na ko imoka, we na ba ndukuku bande, na baphe baomoli lumba ya mekoko, bo na ko lifeya yo na ko endjeka mbao ya ko kokanesa molango, ba lifeya yo koenga obalu ya Mea ena kowa mo Hananeel. ²Baka-baka na Eliashib, bato ba ko esa beikaneyo babo mo Yeriko, baka nande kae eke Zaccur, mana Imiri na ko ika ko. ³Bana ba Senaa bo na ko endjeka melango ya mfe. Balindeka yo eka ba ta kae mbao ya ko imetcha yo na ba tchuma. ⁴Kaowa nabo, eke Meremoth, mana Urie, mana Hakkos we na kota mokambo ya ko endjeka beikaneyo si beya ba seamanga (reparation). Baka nabo eke Meshullam, mana Berekia, mana Meschezabeel wa ika na kota mekambo, eke baka nabo, Tsadok, mana, wa ika kae ko endjeka. ⁵Baka nabo eke bato ba Tekoite, ba ika na kota mekambo, boo bita ikanga bande na ko n'ngba kota mekambo ya Mokolo. ⁶Jojada, mana Paseach, na Meschullam mana Besodia, ba ika ko endjeka igbende ya molango. Ba kanda yo eke ba n'ngesa yo mo n'nkati ya mbao ya ko kokamesa yo (Battand), na ba pingisi ya tchuma, na ba tchuma ko kanda. ⁷Baka nabo, eke bato ba Melatia, ba Gabaonite Jadon na ba Mitspa moto wa bo ikaneyo ya lumba ya mokota, baka na iyaba. ⁸Baka na bo, mbe Uzziel, mana Harhaja, owa wa ikanga moolesi wa besima baa koendjekeleka na wolo, na beeya, ena kae baka nande Hanania wa ikangai mokota mekambo ya ko endjeka owamba we wa ikangai moolesei wa malasi. Boo na ko eka Yelesaleme ena kowa aikanga owamba. ⁹Ka owa nabo, mbe Raphaja, mana Hur o ko ta mekambo ya ko endjeka owamba, wa ikanga mokota ya obalu omo ya Yelusaleme. ¹⁰Baka nabo, Jedaja, mana Harumaph wa ikanga kota mekambo baka-baka na lumba yande eke ka owa nande mbe Hatusch, mana Haschabnia wo kota mekambo. ¹¹Ophe botuku ya owamba ena bo endjekeo ya koteka mekati ya ikangai na ko endjekeleka na Malkija, mana Harim ena na Haschub, mana Haschub, mana Pacha wa Moab. ¹²Ka owa nabo, Schallum, na meseka ya disiliki ya Yelusaleme wa ikanga na kota mekambo. ¹³Hanun ena bato ba Zanoach bo na ko endjeka molango ya n'nkati ya mokondi, ba endjeka yo eke ba kanda kae yo na mbao ya ko kobesa yo, ba ta yo na ba tchuma. ba isa yo na kiyo iboka, ko longeya beboko elefu omo mo kiya na kiyo. ¹⁴Malkija, mana Recab, mopheme wa disiliki ya Beth-Hakkerem, na ko endjeka molango ya lumba ya meleli ya n'nyama, wa endjeka yo eke wa ta yo na mbao na ba tchuma. ¹⁵Schallum, mana Co-Hoze, mopheme ya disilikiti ya Mispah, we na ko endjeka molango ya lumba, eke wa n'ngesa yo, wa ta yo n'nkati ya mbao. Ba tchuma na ko kandeke na yo wa ta yo kiyo ko longeya tcheliba tcha nfee ya Siloé, baka na kaiba ka mokota ena kowa kiyo na kowa ka selelanga mo motanga ya David. ¹⁶Maili nande, Nehemia mana Azbuk, mopheme wa nsu wa bato ba disiliki ya Beth-Tsur, wa ta mekambo ya ko endjeka ena wa koma baka na tobuli ta David, ena wa koma baka na tobuli ta David, ena baka ya kasowe ka nfe kaa ka endjekelekanga baka ya lumba ya Melombiya. ¹⁷Maili nande eke bato ba Levites, Rehum, mana Bani, ena ka owa nande, wa tumikanga bondia disiliki yande, Haschabia, mopheme ya musu ya disiliki ya Keila. ¹⁸Maili yande ba nduku babo na kota mekambo bawai, bana Henadad, mopheme wa nusu ya disitiliki ya Keila, ¹⁹ena ka owa na Ezer, mana Yosua, mopheme wa Mitspa na ko endjeka nusu ya boisekeyo ya benenge, mo ka owa. ²⁰Maili nande, Baruc, mana Zabbal, wa ongonya bosaali ophe monuku, ko linga ka owa bena ko molango ya lumba ya Eliashib, moomoli wa mafaefi. ²¹Maili nande, eke Meremoth, mana Urie, mana Hakkots, we na ko endjeka ophe botuku, kolinga ko molango ya lumba ya Eliashib ena mo ntungeyo ya lumba ya Eliashib. ²²Maili nande, eke baomoli ba mafaefi ba ka owa- ka owa ya Yelusaleme. ²³Maili nabo, Bendjamina na Haschub bata mekambo ko tangesana na lumba ya bo maili ya bo, Eazaria, mana Maaseja, mana Anani na kota mekambo baka na lumba yande. ²⁴Maili nande, Binnui, mana Henadad, na ko ongonya botuku ophe omo, ko linga lumba ya Azaria beuko mokaka ena ka owa. ²⁵Palal, mana Uzai na kota mekambo boso ya mokaka ya kolofa wa kiyo eya yemoesane na lumba ya Mokota, boka na obandja ya lumba ya Yololo. Maili yande eke Pedaja, mana Pareosch. ²⁶Ba Nethinia bo na ko ika kiyo na mokondi bata mekambo ena baka na molango ya iyaba, obalu ya motchwela ena baka na kolofa. ²⁷Maili yabo, ba Tekoites na ko endjeka ophe monuku, ya katangesana na kolofa wa ema ena baka na owamba ya mokondi. ²⁸Kiyo na molango ya bafalasa, baomoli ba mafaefi bo na kota mekambo, omo na omo boso ya lumba yande. ²⁹Maili yabo, Tsadok, mana Immer, wa la mekambo boso ya lumba yande. Maili nande Schemaeja, mana Schecania, mo tchungi wa molango ya obalu ya boso. ³⁰Maili yabo, Hanania, mana Schelemia, ena Hanun, maana wa motoba wa Tsalaph na ko endjeka ophe monuku ya owamba. Maili nabo, Meschullam, mana Berekia na ko endjeka ko tangesana na bolameyo yande (chambre). ³¹Maili yande, Malkija, moolesi wa besima ba oketi, we na kota mekambo ena kowa baka na malumba ma ba Nethinia ena baolesi, batangesananga na molango ya Miphkad, ena kowa mo bolameyo ya kiyo. ³²Baolesi na ba endjeki ba besima ba mayoli maema ena na ko endjeka n'nkati bolameyo ya kiyo ena baka ya molango ya mekoko.

Chapter 4

¹Abowa angbanga Sanballat mbe to ko imetcha owamba, we na kosoma, eke wa ika na obaba aema. ²We na ko tchekeleya ba Yuda eke wa ena boso ya banduku bande ena boso ya ba soda ba Samaria mbe: "Tchei yo kota ba Yuda si baa beobe? Bo ko manai ko imetcha owamba si? Beengamei na ko sumbolea iwe eya ya timboka ibunge ena ya lekanake mo kaya? ³Tabija, owa wa tchese Ammonite wa ikangai ka owa nande eke wa ena mbe: "Ekai boo ba imethe owamba! Aika m'mba ikiliki wa eta, yo ko munai owamba si oowo ya mawe!" ⁴N'ngba, o Mokonga ise wito, mona bowa esekeleke base! Kelesa nsenda, si eeya bo kosenda base, kiyo na metchwewe yabo, bemine ekambe besima babo ba bakeleke, motchese si tcheeya bo kaika bakobe. ⁵Buwa ko n'ngbeya bo tchombo, bowa ko meseleya bo ko beya. Kabo, bondiya ba teleyangai ko beya baa ba endjekanga. ⁶To ko imetchai owamba owa akomanga bena kiyo. Eke okoita na kowa-kowa makambo si ko metema yabo. ⁷N'ndi, Sanballat, Tobija, ba Alabe, ba Amonite ena ba Asdonia, ba ika na ko soma abowa an'ngbanga bo mbe ko endjekeleka ka n'nkamba ko kiya na boso ena baeba mbe mekaka yo ko kamena. ⁸Boose na ko ika asima amo mbe baye ko esesa Yelusalema bita na ko seya motanga si yoose. ⁹Base na ko eya eya na Mokonga Ise wito eke ta imetcha bazamu na botu m'mba na looba, mbe ba tchunge base. ¹⁰Mo boobo, Yuda na ko ena: "Bato si baa ba ko biya ba kulbo ba enake, eke beiyo-iyi ba buwake iboka, yo ko ekesai base mo ko imetcha owamba". ¹¹Eke, ba yini bito ba enangai: "Bito ko eba bande ena bite kamoni bande tchesima ango tchemo ena abowa eka koma base n'nkati n'nkati yabo; to kaiyai bo, ena tekakanda base mokambo". ¹²N'ndi, ba Yuda si baa ba ikanga baka nabo balangai mala ikomi mo ko ebasa base, mo beikaneyo beya ba luleanga base. ¹³Mo boobo, na tangai, n'nkati ya n'kamba ena mo nseke, bebanda na bebanda, boose na benenga babo, na matumo mabo ena mepholo yabo. ¹⁴Na ika na ko mona eke na imana, eke ka ena na baphe, na ba sambesi ba maondi ena bato boose ba bebanda: "Buwai kotina! Eke bowa eseyai banduku bino, bondiya bana bino ba ome m'mba bamokali, bondiya bakali bino ena bondiya malumba mino". ¹⁵Abowa an'ngbanga ba yini bito mbe ta ebake bowa eeme bo kota base, eke Mokonga Ise wito na koselesa lesa maengeli mabo, eke ta sumbokeya mekambo ito, omo na omo na boikaneyo yande ya mokambo. ¹⁶Kolinga bosu si oowo, nusu ya bato ba mekambo ba ika na kota mekambo, eke nusu ophe ba ika na benenge, matu mo, maowa, mepholo, ba gboloma. Mekota yoose na ko siya maili ma Yuda. ¹⁷..... ¹⁸Omo na omo, mbe o ko tumikia (kota mokambo) mbe wete tchekenge tchande mo mpondjo, owa wa ikanga na ko lubeya mpalu, wa ikangai baka nane. ¹⁹Eke ma ena na bapheme, ba sambesi ba maondi, na baa baphe boose: "Mokambo si oono yeemei, ya phalalei, eke tebalangane gbaaya-gbaaye mongamba, ko ekana ekana, bano kono eke baphe kowa. ²⁰Moeya ka mpalu, ikai bane boose asima amo baka nito, obalu si oowa o ko n'ngba bane ko eya ka mpalu. Mokonga Ise wito o ko eseyai base bila". ²¹M'mbe aowo, base mbe to ko endeleya mekambo ito, mbe baphe n'nkati wito mbe, matumo mabo mika mokaako, kolinga mpendu yoose ena kowa okila botu. ²²Mo n'nyanga si eeyo emolika, na enanga kai na okita, ephoei mbe omo na omo waye kolama mo Yelusalemo, na moto wande wa mokambo, mbe tokota bo zamu ya kotchunga ena mbe tokota mekambo na botu itondo. ²³Taika mbe tebate ntulu ito, ango noo, ango banduku bane, ango bato ba mekambo yane, ango bato baa betchunge base, omo na omo wa ikangai na benenge bande ena kambu kande ka maale.

Chapter 5

¹Wa imane bowa aombake bato ba motanga ba enanga nande ena bowa bamokali ba emanga bo na kota masitaki banduku babo. ²Bamo ba enangai: "Base, mesombe ito ena meseka ito, tikai babuwa, tebuwei, baese base mponga, m'mba to ko anga m'mba to koika bowaali". ³Eke baphe ba enangai: "Maba mito, mponga ito, yo ko ika yabuwa n'nyanga ya ndjaa!". ⁴Baphe ba enangai: "Ta sombangai beeya beya maba mito ma esanga base eke ta omola mandjandja (mpot) ya ko esa Mokota. ⁵N'ndi, ika mbe, mebe ito ikakai, m'mba eeya ya banduku bito bana bito bikakai m'mba bana babo eke monai, to ko toma bana bito mesombe na meseka mbe baonde maondi moose maa mo ko ena mokota ena meseka ito ya buwa ba ondake mono bewa eeme bo. Tekambe tchekamba, maba mito, na mponga ito yo ko eselekai bato baphe". ⁶Na ikangai na obaba iboka, abowa an'nyanga noo ko eya eya kabo na maoki si maamo. ⁷Eke na akowa mo ko moesa ko soma kane mo bapheme babo ena ba buki ba maondi babo eke na ena mbe: "Ikai tchei bane bo ko sombesa bato beeya eke baombo ko bela (interet) ko esa banduku bino! Kobesa mo ko esa ba nduku bino, ⁸eke noo na ko ena nabo: "Base taowangai ko ondesana na tchekamba tchito, banduku bito ba Yuda, baa baolekanga mo n'nkati, eke baolesangai bane mine, ba nduku bino; ena ikai base mine ba olekanga!" Bo na ko bibana, bita ikanga kae na looki ya ko ena. ⁹Neengame na ko ena: "Eeya yo kota bane, itephoe bande. Ita enagamanga nino na ko enda mbe, betine Mokonga Ise wito m'mba bite ikangi ko sendeka na beese si beya bika koseka base? ¹⁰Noo kae, banduku bito ena bato bane ba mekambo, ta sombesangai bo beeya, na meeleli eya ta tchiananga, bo na ko siya na m'mbata itoo. ¹¹Sumbolei bo moomo botu maba mabo, ba vinya babo ena tote tabo ta nsaki ena malumba mabo, ena kae emo kiyo na mia ya beeya babo, meleli yoose ya maba mabo, ena makuta, eeya baomba bo na kobe (interet)". ¹²Bo na ko timbola. To ko sumbolei bo, eke kito koomba bito tchesima ango tchemo, to ko tai eeya yaenga owe. Eke na etangai ba omoli ba mafaefi, boso yabo, eke naena mbe balape mbe bo ko litosai ko ena kabo. ¹³Noo, na tchitcha koti wane, na ko ena mbe: Ekai m'mbe Mokonga wa tchitche kae namuna omo, na ko benga kaandja ya lumba yande ena besima bande, moto woose owa uto ko litosa ko ena kande, eke moto si ooyo wa bengeleke buwa ko eseleka tchisima ango tchemo. Eke bato boose na ko ena mbe: "Amen! (Boobo!) Bo na ko sombola, Mokolo eke okita na ko litosa ko ena kande". ¹⁴Ko linga osu oowa Mokota aema wa tanga noo ko ika guvelene mo tchese tcha Yuda, ko linga tchemo tcha nkama ibe, ena motchemo tcha, n'kama isato na ibe, ycha Mokota aema Artaxerxes, nyanga ya bemo ikomi na bibe, ango noo, banduku bane, tita ikange bito na ko tomba tchesima tcha guvelene. ¹⁵Boso wane ko ika, ba guvelene boeboso ba moesangai okita maobi, eke wa esangai okita mekati na malu, kaowa ya beseya nkama ina ya beeya; ango bato babo ba mekambo ba ikangai na ko moesa okita maobi. Noo n'nkati mono boobo, bondiya no ko tinangai Mokonga. ¹⁶Ena boobo, na ikangai na ko ongenya owamba si oowo, eke tita owanga bande iba ango emo, bato bane boose bamekambo, ba ikanga kota mekambo. ¹⁷Na ikangai ko mesa wane, bato mia omo na nkama itano (150), ba Yuda ena babuki ba maondi, ena baa beluleye base mo ko toka mo bephe bese ba ka owa-ka owa. ¹⁸Ba ikangai na ko esa noo ngbombe emo, mekoko motoba, eya ya ko soneka, ena tooni, eke maili ya nsu ikomi, ba ikangai koteka meleli ya buwa, ena malu ma ko engama. Ango boobo, noo n'naombi mono bande ko lipeka na guvelene, bondiya mekambo, ya ikanga koteleka na okita se oowo. ¹⁹Engeleya noo bosaali, o Mokonga, bondiya yoose eeya netelee okita si oono.

Chapter 6

¹Ombe, n'na imetchi melango, eke Sambaallai, Tobija, Guescham, mo alabu, ena ba ini bito baeba m'mbe na imetcha owamba, eke ya siyake ike ka molango ka ko n'ngeya leka. ²Aowo, Samballai ena Guescham na ko tomea noo looki: "Waa, m'mba to ko enesana nabe ko metanga ika n'nkati n'nkati ya mekondi ya Ono". Ba ikangai ko ema ko teleya noo ko beya. ³Noo, na ko tomeya bo, bato na looki si oono: "Nika na moome ya mokambo ya ko endjeka, ek nteengame bande na kula kooko, bondiya mokambo ena ko bukeka m'mba naaya kooko, mo ko luleya bane?" ⁴Bo na ko tomeya noo, maoki si momolika ena mala ina, eke na eka kae m'mba boso. ⁵Samballai na ko tomeya noo moto wande mala ya itano, wa ikangai mokaako kande kaani m'mbe kelindoke. ⁶Tandikelekei boono: "Mesa yo ko timba n'nkati ya bese ena Guescham waakowa m'mbe, owe ena na ba Yuda, beemei ko tomboka, ena mo isina si eeyo n'ndi ya endjek owe owamba. Bo ko ena m'mbe, owe weike mokota ito. ⁷Owe watangai batondoli m'mbe ba ebese bato mbe owe wa ikangai Mokota aema mo Yelusaleme motchese tcha Yuda. Eke aondisi maamo mekakomeyai m'mbe mokota waebe mo. Waa enekeke, m'mba to ko fofowa m'mbe tika asima amo". ⁸Eke noo na ko ebese Sanballat: "Maa mokeena owe kooko yo buande liti; owe omunei wangeleaka maondi si!" ⁹Bato si baabo, ba emangai ko tinesa base, eke ba ikanga na ko enesana: "Bo ko enai, ena mokambo si itokoika kae enekeke, o Mokonga a esa base tchekamba. ¹⁰Na eleyangai Schemaeja, mana Delaja, mana Mehetabeel. Wa ikangai na ko isama, eke we na ko ena: "Tiyei asima amo mo lumba ya Mokonga, n'nkati ya lumba eya ya ema eke tehandei melango ya lumba ya Mokonga, bondiya bokulai m'mbe baiye owe, yo ko ika na botu, n'ndi yokula bo mo ko iya owe". ¹¹Eke na timoleya bo: "Moto m'mba noo, naaya bane obeyo! Moto m'mba noo nani weengame na kon'ngeya mo lumba ya Mokonga eke wa ika efe? N'nto ko n'ngeya bane ang'o kambu!" ¹²Noo na ko eba m'mbe ita ikanga bande Mokonga wa tomanga we n'ndi wa enangai boobo bondi yane, bondiya Sangallat bowa na Tobija ba esangai we beeya. ¹³Mo ko eba boobo, ba isangai m'mba no ko ikai na bowa, eke m'mba na ko ondai ma enyeli mande, eke noo na kota ko beya; eke boo na ko ondesana na ko beyasi mo ko seya lina ane, mo ko lindeka noo na n'nsoni. ¹⁴Engeleya, ho Mokonga Ise wito, na Tobija ena na Sanballat, ena mekambo yabo! Engeleya kae ba Noadia, moeki wabe amokali, ena kae na baphe baeki baa ba ikanga na ko tinesa noo! ¹⁵Owamba na ko maneka maili ya nsu nkama ibe na itano, mo meeli ya Elui, mo nsu nkama itano na ibe. ¹⁶Abowa aebanga ba ini bito boose, beya ba ikanga baka-baka nito, boo na koika na bowa; bo na koika na nsoni ya ema, eke ba eba m'mbe bondisi ya engamake na ko teleka, na ko ema ka Mokonga Ise-wito. ¹⁷Mo n'nyanga si eeyo, yakanga kai na bapheme ba tchese tcha ba Yuda, ba ikangai na ko tomeya Tobija toani mala na mala, eke ba ikangai na pata teya tandi. ¹⁸Bondiya ba buwa mo tchese tcha ba Yuda ba emesanangai nande, liti na liti; bondiya wa ikangai momeya mana Schecania, mana Arach, eke manande amoomo Jechanan, wa songangai moseka ya Meschullam, mana Berekia. ¹⁹Ba ikanga na ko eneya bosaali kowa kane eke ba ikangai na ko ebese we maondi mane. Tobija wa tomangai towani mokotinesa noo.

Chapter 7

¹Abowa owamba ya endjelekanga eke na imetcha mekambo ya batchungi ba ba tchumba ena ba Lawi, ²Eke na ebesa Hanani eeya eengame nande kotowe owa wika kapita ka kanuku ka motanga ya Yelisaleme, we owa wa ikanga amoome wa kiyo, bondiya kowa-kowa kande na kotina kande Mokonga. ³Na ena nabo m'mbe: "Melango ya Yelusaleme iteengame bande na ko kandoka aika m'mba looba ina omoki, eke melango yo ko kandekai na ba pingisi a ba tchuma, booso ya maino mino, bato ba Yelusaleme boi bo ko tchunga". Omo na omo asima si oowa o ko eseleka we boso ya lumba yande ⁴Motanga yeemei eke Jephalelei n'ndi malumba miteeseleke bande. ⁵Mokonga Ise wane na kota komotema yane maenyeli ma kota bato boose asima amo, bapheme basambesi ba maondi, ena okita otondo mo ko eba oketi yabo. Napali buku omo ya ko andika ya maina naa boose-boso mo ko linya eka na mona m'mbe eandikeleke eeno. ⁶Monai baa motanga ya ema ba sumbokanga mo bokobe, baa ba mokota Nebukadnesar, mokota ya Babilona, waa wa langa mbe bekandeke, eke ba sumbokanga mo Yelusaleme ena mo Yuda, omo na omo ko motanga yande. ⁷Baya na Zorobabel, Yosua, Nehemia, Azaria, Raamia, Nechamani, Mardochee-Bilischan-Mispereth, Bigvai-Nehum, baana, oketi ya baome ba okita ya Isalaele. ⁸Mesombe ya Pareosch: Elefu ibe na mia na nkama motchwomoendi na babe (2.172). ⁹Bana ba Schephathia: mia isato na nkama motchwomoendi na babe (372). ¹⁰Bana ba Arach: mia motoba na nkama itano na babe (652). ¹¹Bana ba Pachath-Moab, bana ba Yosua ena ba Yoab: elefu ibe mia tchenana na ikomi na tchenana (2.818). ¹²Bana ba Elam: elefu omo na mia ibe na nkama itano na ina (1.254). ¹³Bana ba Zattu: mia tchenana na nkama ina na itano (845). ¹⁴Bana ba Zaccai: mia motchwomoendi na nkama motoba (760). ¹⁵Bana ba Binnui: mia motoba na nkama ina na tchenana (648). ¹⁶Bana ba bebal: mia motoba na nkama ibe na tchenana (628). ¹⁷Bana ba Azgad: elefu ibe na mia isato na nkama ibe na ibe (2.322). ¹⁸Bana ba Adonikam: mia motoba na na nkama motoba na motchwomoendi (667). ¹⁹Bana ba Bigvai: elefu ibe na nkama motoba na motoba (2.067). ²⁰Bana ba Adin: mia motoba na nkama itano na itano (655). ²¹Bana ba Ather: ba mophindi ya Ezechias: nkama abowa na tchenana (98). ²²Bana ba Haschum: mia isato na nkama ibe na tchenana (328). ²³Bana ba Betsai: mia isato na nkama ibe na ina (324). ²⁴Bana ba Hariph: mia na ikomi na babe (112). ²⁵Bana ba Gabao: nkama abowa na batano (95). ²⁶Bana ba Betelehemu na ba Netopha: mia na nkama tchenana na tchenana (188). ²⁷bato ba Anathoph: mia na nkama ibe na tchenana (128). ²⁸Bato ba Beth-Azmaveth: nkama ina na babe (42). ²⁹Bato ba Kirjath, ba Kephita ena ba Beeroth: mia na nkama ina na basato (743). ³⁰Bato ba Rama ena ba Gueba: mia motoba na nkama ibe na omo (621). ³¹Bato ba Miomas: mia na nkama ibe na babe (122). ³²Bato ba Bethel ena ba Ai: ma na nkama ibe na basato (123). ³³Bato ba ophe Nebo: nkama itano na babe (52). ³⁴Bana ba Elam si owa ophe: elefu omo na mia ibe na nkama itano na bana (1.254). ³⁵Bana ba Harim: mia isato na nkama babe (320). ³⁶Bana ba Yeriko: mia isatao na nkama mia na batano (345). ³⁷Bana ba Lod, na ba Hadid ena ba Ono: mia motchwomoendi na nkama ibe na omo (721). ³⁸Bana ba Senaa: lefu isato na mia abowa na nkama isato (3.930). ³⁹Baomoli ba mafaefi: bana ba Jedaeja ba lumba ya Yosua: mia abowa na nkama motchwomoendi na basato (973). ⁴⁰Bana ba Immer: elefu omo na nkama itano na babe (1.052). ⁴¹Bana ba Paschor: elefu omo na mia ibe na nkama ina na motchwomoendi (1.247). ⁴²Bana ba Harim: elefu omo na ikomi na motchwomoendi (1.017). ⁴³Ba Lawai, bana ba Yosua ena ba Kadiel, bana ba Hodva: nkama motchwomoendi na basato (74). ⁴⁴Baembi, bana Asaph: mia omo na nkama ina tchenana (148). ⁴⁵Ba tchungi ba melango, bana ba Schallum, bana ba ather, bana ba Talmon, bana ba Schobal: mia omo na nkama isato na tchenana (138). ⁴⁶Ba nehumia, bana ba Tsicha, bana ba Hasupha, bana ba Thabbaoth, ⁴⁷Bana ba Keros, bana ba Sia, bana ba Padon, ⁴⁸Bana ba Lebama, bana ba Hagaba, ba ba Saimai; ⁴⁹Bana ba Hanan, bana Guiddel, bana ba Gachar. ⁵⁰Bana ba Reaja, bana ba Retsin, bana ba Nekoda; ⁵¹Bana ba gazzam, bana ba Uzza, bana ba Paseach; ⁵²Bana ba Besai, bana ba Mehunim, bana ba Nephischsim. ⁵³bana ba Bakbuk, bana ba Hakupha, bana ba Harhur, ⁵⁴bana ba Batsith, bana ba Mehida, bana ba Harscha, ⁵⁵Bana ba Barkos, bana ba Siesera, bana ba Thamach, ⁵⁶Bana ba Netsiach, bana ba Hathipha, ⁵⁷Bana bato ba mekambo ya Solomona, bana ba Sothai, bana ba Sophereth, bana ba Perida, ⁵⁸Bana ba Yosia, bana ba Darkon, bana ba Guiddel, ⁵⁹Bana ba Schephathia, bana ba Hatthil, bana ba Pokereth-Hatsebaim, bana ba Amon, ⁶⁰Oket yoose ya ba Nethinias ena bana ba bato ba mekambo ya Solomona: mia isato na nkama abowa na babe (392). ⁶¹Monai baa ba yanga kotoka mo Thelmalach, kowa ko Thel-Harshcha, kowa mo Kerub-Addon ena kowa mo Immer, ena bata ebanga kae ko eba malumba mabebanda babo, ena nkati yabo, mo ko ebesa m'mba ba ikanga ba Isalaele. ⁶²Bana ba Delaja, bana ba Tobija, bana ba Nekoda: mia motoba na nkama ina na babe (642), ⁶³Ena n'nkati ya baomoli ma mafaefi, bana ba Hobaja, bana ba hakkots, bana ba Barziicai baa ba songanga moseka omo ba meseka ya Barzillai, wa Galaadite, eke wa eteka na lina yabo. ⁶⁴Ba ikanga na ko phana bebanda babo ba ko boteka n'ndi bita ebanga bande bo, ba toesa bo mo mekambo ya Mokonga. ⁶⁵N'ndi mokota aema wa ekesa bo m'mbe biteangangi meleli eeya ya ko lifeleka ena kowa moomoli wa mafaefi wa phana mo Urim (n'ndi asima owa maina ma bato mo ko ikanga ena kowa Thummin (beikaneo ba ko ebesa bosaali m'mba bikai bana ba Isalaele. ⁶⁶Nkuka

ya tchamba tchabo kakosangana tcha ikanga na bato elefu nkama ina na ibe na mia isato na nkama motoba ya bato. ⁶⁷Bowa ko banda bato babo ba mekambo a baome m'mba bamokali, ba ikangai oketi ya elefu motchomoendi na mia isato na nkama isato na motchomoendi, n'nkati yabo, ba ikanga kai na ba yembi mia ibe na nkama ina na batano, baome (7.337) na bamokali (245). ⁶⁸Ba ikangai na ba falasa mia motchomoendi na nkama isato na motoba (736), mponda mia ibe na nkama ina na itano (245), ⁶⁹na neema ya n'nyama bo ko etangai yo na lina Shamo: mia ina na nkama isato na itano (6.720). ⁷⁰Mekota ya buwa ya bebanda ba esa ba sadaka bondiya mokambosi. Guvelene wa n'ngesa mo bo isameyo ya beeya nyongo ya wolo nkama itano (50) ya ntulu na nkandjo mia itano (530) ya ko simbola nayo. ⁷¹Mekota ya bebanda ba esa mo bo isameyo ya beeya elefu nkama ibe (2.200), ba sanduku ba wolo ena ba beeya (argent) ⁷²Bato ba motanga ba esa kae ena bo, ba sanduku beiye na wolo, elefu nkama ibe, elefu ibe eiye na beeya (argent) nkama motoba na motchomoendi ya nkandjo. ⁷³Ba omoli ba mafaefi na ba Lawi, batchungi ba melango, ba yembi ena baphe bato ba okita, ba Nethiena ena Isalaele woose bo na ko ika mo motanga yabo meeli ya motchomoendi na ko engama eke bana ba Isalaele baka ko metanga yabo.

Chapter 8

¹Eke okita otondo na ko sangana, m'mba moto omo, boso na bo ikaneyo owa ika molango ya iyaba. Ba ena na Esdras, moto wa akili, wale na buku wa maondi ma ba angile maa ma Mose, maa maandikeleke na Mokolo ya Isalaele. ²Eke moomoli wa mafaefi, Esdras wala na toani si boso ya bato ba songananga, baome na bamokali ena baa boose ba ikanga mo ko n'ngba. A ikanga botu a boso ya meeli ya motchomoendi. ³Esdras na ko soma n'nkati ya buku ko linga m'pendu ena n'nkati n'nkati ya looba, mo bo ikaneyo si owa ika boso ya molango ya iyaba, boso ya baome na bamokali, baa baakowanga ko n'ngba we. Okita otondo ya ika ko onda we bosaali abowa aikanga we na ko soma buku wa ba angile. ⁴Esdras, moto wa akili wa ikangai kiyo na mesa wa mbao, owa ba inetchanga we mo isina ya bondisi oowo. Baka nande, mokaako ka ilome ba ikangangai bato si bano: "Matthithia, Schema, Anaja, Urie, Hilkija na Maaseja eke mo kaako ka ilome, bato si banoi ba ikanga Pedaja, Mischael, Malkija, Haschbaddana, Zacharia na Meschullam. ⁵Esdras na ko lindowa buku mbe bato boose bo ko mona, bondiya batangai we moto wa ema kiyo na bato boose abowa akandowanga we buku, bato boose ba ikangai. ⁶Esdras we na ko lipheya Mokolo, Mokonga wa ema, eko ntuka yoose na kowa, m'mbe beimowe maako kiyo: "Amen! Amen! Eke boose na ko tulama kose ena ko ondeka malu boso ya Mokolo, m'mbe tchondi tchetulame mo nseke. ⁷Yosua, Bani, Scherebia, Akkub, Schebbethai, Hodija, Maaseja, Kelitha, Azaria, Jozabad, Hanan, Pelaja na ba Levi ba ikangai na ko ebese ba angile mo okita ena omo na omo wa ikangai asima yande. ⁸Ba ikangai na kosoma moto na moto n'nkati ya buku ya Mokonga, ba ikangai na ko ebese isina ya maondi, m'mbe okita otondo yaebe eya ya ikanga we na ko soma. ⁹Nehemia, mokota, mokota aema, Esdras, moomoli wa mafaefi na moto wa akili ena ba Levite baa ba ikanga na ko ebese okita, ba enangai na okita otondo. Botu ya moonoo bito ikai ya phenena kowa ka Mokolo, Mokonga Ise wito bowai koika na obaba na masoli! Bondia okita otondo o ko eya beli abowa aikanga bo ko n'ngba looki ya ilonga. ¹⁰Ba ikangai na ko ena na bo: Yaai angai n'nyama ya konona eke malu malu mapholea pholea aesai tonuku ma baa bitatekanga tchesima, bondia botu si oono epheenei kowa ka Mokolo, bowai koika na obaba. ¹¹Ba Levi ba ikanga na ko phophesa okita mo ko ena mbe: "Bibanai bondiya bosu si oono ika ya phenena, wai ko soma soma, okoika na obaba. ¹²Eke okita otondo na kiya ko anga na ko maa mo kotomemeya baphe eya yabo ena aowo bo na koika n'nkati ya ome, n'sambo na ngembo. Bondiya ba n'ngbangai maoki maa ba ebese bo! ¹³Botu ya ibe, mekota ya bebanda ya okita otondo, baomoli ba mafaefi na ba Levi na ko songana kowa ka Esdras, moto wa akili, mo ko n'ngba maondi ma looki ya ilonga na ba angile. ¹⁴Bo na ko mona eandikeleke n'nkati ya ba angile ba Mokolo wa ebese Mose m'mbe bana ba Isalaele beengamei na koika n'nkati ya malumba ma bahema, n'nyanga ya tcheombe tcha meeli ya motchomoendi. ¹⁵Mbe ba ebese bato maondi mo metanga ya ema ema yoose ena kowa mo Yelusaleme. Yaai kophana kiyo na mokondi m'mbe bika toani ta betendi na tephe m'mba bo koimetcha malumba ma ba ema, bowa eeneki mo ba buku". ¹⁶Eke bato na kiya ko buka tote mo ko endjeka malumba ma ba ema kiyo na n'nkati ya malumba mabo, mo Bebandja, boso ya malumba ma Mokonga, mo bo ikaneyo boso na iyaba ena boso ya lumba ya Ephraime. ¹⁷Motuka yoose ya bato si baa batokanga mo bokobe bo na ko endjeka malumba ma ba ema eke bo na koika mo malumba si maamo. Kolungenyanga ya Yosua, mana Nun, ena moonoo botu, bana ba Isalaele bitatanga bande kota tchesima ango tchemo tcha okitaka si oowo. Ba ikanga na omehe ya ema. ¹⁸Bo ko somanga n'nkati ya Kaani ka ilonga ka Mokonga nsu na nsu ena mo bosu. Batangai tcheombe tcha eema n'nkati ya nsu motchomoendi batanga kai tcheombe tchaema mo bosu ya tchenana, m'mba bowa ya enekanga.

Chapter 9

¹Mo nsu nkama ibe na ina, ya meeli omolika bana ba Isalaeli na ko songana mbe bebate ba saki, mbe beisele ibunge, mokota tcheombe tcha kafunga (ko iya ko anga na koma). ²Baa ba ika ba okita ya Isalaele, bo na koekana na ba eni boose, ba ikai ko eya ko beya kabo na maondi ma beya maamatanga ba ise babo. ³Abowa a ikanga bo, eke ba someya bo n'nkati ya kaani ka ba angile ka Mokolo, Mokonga wa ba Isalaele mo n'nyanga emo eke yo botu otondo, eke mo n'nyanga ephe, bo na ko eya eya bondiya ko beya kabo ena batulama kose boso ya Mokolo wa kose na kiyo, Mokonga Ise wito. ⁴Yosuwa, Bani, Kadimiel, Schebania, Bunni, Scherebia, Bani ena Kenani bo na ko linya mo ntange ya ba Lawi eke ba akaya na looki ya kiyo, ko eyelea Mokolo wa kose na kiyo Mokonga wabo. ⁵Eke ba Lawi (bato ba kabila ka Lawi) Yosuwa, Kadimiel, Bani, Haschabania, Scherebia, Hodija, Schebania ena Pethachia bo na ko ena: "Imonai, ko ombowai Mokolo wa kose na kiyo Mokonga Ise wito, wa nsu na nsu". ⁶Ekai mbe lina yabe ya lombeseleke, eya ika kiyo na boose beya belifeleke ena mo ko lombeleseleka koose. ⁷Ikai owe, Mokolo wa kose na kiyo, Mokonga owa wa sonanga Abram, owa wa omolanga we mo Ur mo Chaldea eke wa esa we ephe liina mbe Abrahama. ⁸Owe na ko mona motema yande osaali boso nabe, eke wata nande ilonga, eke walaka ko esa iboti wata yande tchese tcha Kanana, tcha Hethiana, tcha Amorea, tcha Pherezia, tcha Jebusia ena tcha Guirgasia. Eke wa tanga, wa ko kesanga kayi bowa aenanga owe, bondiya wikai na liti. ⁹Wa monanga mateso ma ba ise bito mo Egypito eke wa ngbangai ko eya kabo m'be bika mo iyaba ya teya. ¹⁰Eke wata besiso na ko tinesa Farao, na bato bande boose ba mekambo, ba tchese tchande bondiya wa ebangai ko beya kaa ka teleyanga we, ba moesangai ba ise bito maobi eke wa moesangai okuku yabe, bowa ya monekake yo moonoo botu. ¹¹Wa buka iyaba boso a maiso mabo eka baeta moyo embe ya kamenake. Baela n'nkati ya iyaba ya ema. Eke wa imbesa bo mo ko ngba baa boose ba ikanga na ko ondesana nabo. ¹²Wa moesa bo na looba na motoka ya obonge, eke na botu na mososo ya kaya owa aikanga na ko moesa bo mboka eya ya engamanga na bo koonda. ¹³Wa esela kiyo na mokondi ya Sinai, wa ena na bo na looki ya kotoka mo obowa eke wa esa bo ba angile basaali, bafowa, ba liti na ba okumu yafowa. ¹⁴Wa ebasa kae bo botu yabe owaali ya ko omona, eke wa ebasa bo mo mboka ya Mose, mokobe wabe ba angile na moose maa meengame na bo koonda. ¹⁵Wa esa bo mokati ya kotoka kiyo, abowa a ikanga bo na ndja, eke wa omoleangi bo maale n'nkati ya mawe, obowa aikanga bo na tcheema tcha koma maale. Eke wa ena kae na bo m'mbe ba n'ngeye mo tchese tcheya a, tchakanga ko esa bo. ¹⁶N'ndi ba ise bito ba ika na kota omuli eke ba talalesa makoti mabo, ba ikbeya ike owa woteleye bo nguma ya kofowa. Ba buwa kae na ko litosa ba angile. ¹⁷Baeka ko litosa, bo na ko, beya kofowa koose kowa wa teleyanga bo batalalesa makoti mabo na omuli eke botombokeya ike owe. Bo na ko sona ophe mokota mbe ba sumbokeya mateso, obaba oose owa atelekanga bo. N'ndi, owe wikai ikeande Mokonga wa tchombo, uta somanga bande nabo, wika ifoka ya ko esa, eke uta tchitchananga bande bo. ¹⁸Ango abowa aendjekanga bo maana wa ngombe wa tchuma eke ba ena mbe: "Mona mona Mokonga wino owa wa omolanga owe mo tchese tcha Egypito", eke bala kowa kabe na maondi ma beya beya ma ema. ¹⁹N'nkati ya ko fowa kabe ka buwa, ntachitchananga bande bo mo obondja ya iseseke, eke motuka ya obonge itaekanga bande ko ebasa bo mboka na looba, anga mososo ya kaya ya kangai na ko moesa bo mboka ya ko eta na n'nkati ya botu. ²⁰Wa esanga kai bo mosombo yabe osaali mokoesa bo mayele, uta imanga bande koesa bo mane, mokati ya tokanga kiyo mbe ba angile, ena wa okesayanga kai bo maale makoomoka n'nkati ya mawe, mo ko tosa tcheema tcha maale. ²¹Mo bemo nkama ina wa esangai bo tchoose tcheya tchaemanga bo n'nkati ya okonda ya iseseke, eke bita enowanga bande, ena matindi mabo mitauwanga bande mo ko enda. ²²Wa esabo bokota, beese beya wa ikanga na bo asima amo, ena batomba tchese tcha Sihon, mokota ya Hesbona, ena tchese tcha Og, mokota ya Basan. ²³Wa bulesa bana babo baome m'mba nkeni nkeni ya kiyo eke wa ngesa bo ko metanga si eeya wa lakanga ko esa ba ise babo mbe batombe bo, ba ike babo. ²⁴Eke bana babo na ko n'ngaya ena batomba tchese si, wa n'ngbesa nsoni bato ba motanga si yabo ba ika bakobe babo, mbe bate nabo bowa eeme bo. ²⁵Bo na ko ika bakolo ba metanga eya na folesanga yo, ena nseke yabo ya fowa mo ko bota besima ba fowa ba maba, batomba ma lumba si munyanga na besima ba fowa fowa namuna yoose, maba ma ika ko bota touma namuna yoose ta buwa iboka, a baanga bokota, na besima besaali ba buwa. ²⁶Ango boobo, bo na ko tomboka, ba soma, ba eka ike owe, ba m'mbola ba angile babe maito na moongo yabo, ba iya batomeki babe, owe, na tchekamba tchoose. ²⁷Maili si wa tchutchana bo ko maboko ma ba ini babo, baa bo ko moesa bo maobi. N'ndi mo n'nyanga ya obaba yabo, eke bekala kai kowa kabe, wa n'ngbanga looki ya ko toka kiyo mo obowa, n'ndi motchomba tchabe tcha ema o ko esa bo baondesi ba ko ondesa bo ko maboko ma ba ini babo. ²⁸Abowa a ikanga bo mo ko omona, eke ba andja kota ko beya ephe boso nabe. Eke wa tchitchana bo ko maako ma ba ini babo. N'ndi mailisi bo kae na ko eya eya nabe, eke wa n'ngba kae bo kowa ka ikanga owe kiyo na mokondi, ena mo ko n'ngbeya bo tchombo, eke wa ondesa ba mala na mala. ²⁹Eke wa omba bo mbe ba litosa ba angile babe bo na ko endeleya na ko beya kabo, na omuli yabo. Bata litosanga bande ba angile babe, bo na kota ko beya m'mba boso.

Ba tombokeya owe, bobuwa ko litosa owe.³⁰ Wa biya bo ko motema mo bemo ba buwa, wa ebesa bo na Mosombo yabe ya fowa, na batomeki babe, eke bitaemanga bande ko n'ngba owe. Aowo ike, eke wa tchitchana bo mo maboko ma bese bephe.³¹ N'ndi bondiya tchombo tchabe tcha ema, uta seleselanga bande bo, eke uta tchitchananga bande bo, bondiya wikai Mokonga wa tchombo na wa moboto.³² Oh! eneeke, Mokonga wa ena , wa tchekamba, owe si owa wete na ba ise bito siau eke wo ko teleya base moboto, owe o ko mona m'mba besima ba angowa mateso (obaba) maa mapatanga base, base, mekota ito, topita titi, na okita ito yoose, ko linga n'nyanga ya Mekota ito Assyria, ena moonno botu.³³ Wa ikanga na liti mo yoose eya ya ikanga base na kota ko beya.³⁴ Mekota ito, topita titi, wa omoli ba mafaefi bito ena ba ise bito, bita ikanga bande na ko litosa ba angile babe, ena bita ikanga bande na ko n'ngba ba angile babe, ango mbela yabe beya wa ebesanga bo.³⁵ Mo n'nyanga si eya ya ikanga bo mekota, n'nkati ya ko fowa kabuwa kowa wa esanga bo, mo n'nkati ya tchese tcha ema tcheya wa esanga bo tcho, ba ekanga ko n'ngba owe, eke bita emaga bande ko eka ko beya koose ka ka ikanga bo kota.³⁶ Moonno botu, ta ikake bakobe! Ta ikake bakobe mo nseke si eeya wa esanga ba ise bito, mbe ba ike bakolo ba touma ta tote ena besima boose.³⁷ Yo ko bulesa besima bande bondiya mekota si eeya wa tanga bo ba kobe, bondiya ko beya kito, bokota base ko beya bowa eeme bo kiyo ya mebe ito, kiyo na n'nyama ito, eke ta seyake n'nkati ya obaba!³⁸ Bondiya eeyo yoose, tatake ilonga, eeya yatake base mo towani, eke mekota ito, bato ba Lawi na baomoli ba mafaefi na akowake moose.

Chapter 10

¹Monai maina ma baa batanga maako mabo, mo kowa-kowa: Nehemia, mokota ophème, mana Hakalia, ²Sedecia, Seraja, Azaria, Jeremia, ³Paschhur, Amaria, Malkija, ⁴Hattusch, Schebania, Malluc, ⁵Harim, Meremoth, Abdias, ⁶Daniel, Guinnethon, Baruc, ⁷Meschullam, Abija, Mijamin, ⁸Maazia, Bilgar, Schemaeja; Baomoli ba mafaefi.

⁹Levites: Yosuwá, mana Azania, Binui bana ba Henadad, Kadmiel, ¹⁰ena banduku babo, Schebania, Hodija, Kelitha, Palaja, Hanan, ¹¹Michee, Rehob, Haschabin, ¹²Zaccur, Scherebia, Schebania, ¹³Hodija, bani, Beninu. ¹⁴Mekota ya bebanda: Pareosch, Pachath, Moab, Elam, Zattu, bani, ¹⁵Bnni, Azgad, Bebal, ¹⁶Adonija, Bigvai, Adin, ¹⁷Ather, Ezechias, Azzur, ¹⁸Hodija, Haschum, Betsai ¹⁹Hariph, Anathoth, Nebai, ²⁰Magpiasch, Meschullam, hezir, ²¹Meschzabeel, Tsadok, Jaddum, ²²Pelathia, Hanan, Anaja, ²³Hosea, Hanania, Haschub, ²⁴Hallochesch, Pilcha, Schobek, ²⁵Rehm, Haschabna, Maaseja, ²⁶Achija, Hanan, Anan, ²⁷Malluc, Harim, Baana, ²⁸Baa basianga mo okita, baomoli ba mafaefi, bana ba Levite, ba tchungi ba melango, baembi, ba nethinia, ena baa ba ekanga na bese ba baeni, babo, bana baome, na bana bamokali, baa boose ba ikanga m'mbe baebake maondi ma tchese, na akili;

²⁹Bo na ko bakama na banduku babo baa oketi. Baesa elaka ya kolapa ena balepu kae m'mbe bo koendai bosaali mo ko litosa ba angile ba Mokonga baa wa esanga Mose mokobe wande mo ko litesa bo ena ko litosa ba angile ba Mokolo wa kose na kiyo, boose boose. ³⁰Talapa mbe tikokosongesa bande bana bito mo nkita ena tito bunda bande meseka yabo, mo ko songesa bo na bana bito. ³¹Tito koowa bito tchesima ango tchemo botu ya saba ena botu wa tcheombe (fete) ena to ko ekai kowa besima ba bato si baa bo kuleseya base, butu ya saba, ango besima ba koolesa, ango meleli, ena buwa koomba mbata ango eemo ya bemo motchomoendi. ³²Taekesa kae koesa mo kiyo na isato eeya ya ko anga base koesa mo mekambo ya lumba ya Mokonga Ise wito, ³³bondiya mekati yaenanga base, bondiya sadaka ya nsu na nsu ya sabato, ya ko buanya ka meeli ena ya beombe, bondiya besima baa ba lifelekake, bondiya sadaka ya koeya eeya kotoesa ko beya ka tchese tcha Isalaele, ena bondiya boose beya ba ko teleka mo lumba ya Mokonga. ³⁴To kosonai bamoli ba mafaefi, bato ba Levite ena okita, bondiya mbao, eeya eengame na ko omola kila tchemo mo lumba ya Mokonga Ise wito, m'mba eeya yeengame mo kila lumba ya ba ise bito, mo n'nyanga emo, mbe ba lekanese mo mesa ya masomboli ba Mokolo wito, Mokonga Ise wito, bowa eendikilike mo ba angile. ³⁵Ta akowangai mo koisa, mo kila tchemo, mo lumba ya Mokolo wito, besima ba boso boso beya ba maba mito, ena boose ba ko omoka mo nseke ito, besima ba bosa (nfe ya oso ya kogba mo osaka).

³⁶Ko isa mo lumba ya Mokonga Ise wito, kowa ika ba omoli ba mafaefi, baa bokota mekambo mo lumba ya Mokonga, baana baome ba ko beta boso mo tchebanda, bana ba n'nyama baa ba ko boteka boso boso, bowa eeneke mo ba angile, maana wa boso owa ngombe ito yo ko bota ena bana ba boso ba mekoko. ³⁷ko iseya ba omoli ba mafaefi, baa bika n'nkati ya lumba ya Mokonga Ise wito, mekati eeya to koteka yo boso boso, ko esa besima ba maba ba boso boso, makuta ma boso boso, na ko esa ba Lawi boi bengine, ko metanga kowa to ko elkanga maba.

³⁸Moomoli wa mafaefi, mana Aarona wo ko ika na ba Lawi eke ba Lawi baya ko seya sadaka (dime) molumba ya Mokonga Ise wito, mo ba tchumba ba lumba ya Ise wito Mokonga, mo lumba mo bo ikaneyo ya ko iseka beeya.

³⁹Bondiya bana ba Isalaeli ena bana ba Lawi ba biya ba sadaka ba mekati, ba makuta mo lumba mo basaawi, abowa a ikanga na ko ika ba omoli ba mafaefi baa bo ko tanga mekambo ya ko tchungu melango ena ba tchumba. Mo boobo, taakowa mbe tileengame na ko tchitchana lumba ya Mokonga Ise wito.

Chapter 11

¹Mekota ya metango na koika mo Yelusaleme baa ba isanga, bo na ko engelea, mbe omo n'nkati ya ikomi aike mo Yelusaleme. ²Tchese na ko lipheya boose si baa ba koanga bemine mo koseya mo Yelusaleme. ³Monai mekota ya motanga ya ema eya baikanga mo Yelusaleme. n'nkati ya metanga mo Yudea, omo na omo mo boikaneo yande, ko motanga yande, Israeli, baabi ba maphaepi na ba Levi, ba Nethunia, na bana ba bato ba mekambo ya Salomona. ⁴Yo Yelusaleme bana ba Yudea na koika ko na bana ba Bendjamine. Bana ba Yudea: Athaja, mana Ozias, mana Zakaria, mana Amaria, mana Schephathia, mana Mahalaleel, bana ba Perets. ⁵Na Maaseja, mana Baruc, mana ba Col-Hoze, mana Hazaja, mana Adaja, mana Jojarib, mana Zakaria, mana Schiloni. ⁶Oketi ya bana ba Perets baa ba ikanga mo Yelusaleme: mia ina na nkama motoba na tchenana baome ba tchekamba (468). ⁷Monai bana ba Benjamina: Sallu, mana Meschullam, mana Joed, mana Pedaja, mana Kolaja, mana Maaseja, mana Ithiel, mana Isaya, ⁸Na maili nande Gabbai na Sallai, mia abowa na nkama ibe na tchenana (928). ⁹Joel, mana Zecri, wa ikangai mokota yabo, na Yuda, mana senua, wa ikangai mokota yabo ya ibe ya motanga. ¹⁰Ba baanyi ba maphaepi: Jedeaja, mana Jokarib, Jakin, ¹¹seraja, mana Hilkija, mana Meschullam, mana Tsadok, mana Merajoth, mana achithub, mana mokota ya lumba ya Mokonga, ¹²na ba nduku babo ba aikanga mo mekambo ya lumba, mia tchenana na nkama ibe na babe (822), Adaja, mana Jerocham, mana Pelalia, mana Amtsi, mana Zekaria, mana Paschur, mana Malkaja. ¹³Na ba nduku, mekota ya ma lumba ya paise, mia ibe na nkama ina na babe (242); ena amaschais, mana Azareel, mana achzai, mana Meschillemoth, mana Immer, ¹⁴na ba nduku, baome bekamba, mia na nkama ibe na tchenana (128). Zabdiel, mana Guedolim wa ikangai mokota ya bo. ¹⁵Ba Levite, Schemaeja, mana Haschob, mana azrikam, mana Haschabia, mana Bunni, ¹⁶Schabbethai na Jozabad, baa ba ikanga na mekumba ya maondi ma koandja ma lumba ya Mokonga, na bamo ba mekota ya ba Levite. ¹⁷Matthania, mana Mike, mana Zabdi, mana Asaph, mkota ya koemba ngembo ya ko lombesa ko masomboli, na Bakbukiah, wa babe n'nkati ya ba nduku bande, na Abda, mana schammua, mana Galai, mana Jeduthun. ¹⁸Oketi ya ba Levite, ba motanga ya phenena: mia ibe na nkama tchenana na bana (284). ¹⁹Na ba tchungi ba melango, Thalmon, na ba nduku babo, na batangani ba melango: mia na nkama motchomoendi na babe. ²⁰Baa ba sianga mo Israeli, ba baanyi ba maphaepi ba Levite, boo na koika ko metanga yoose ya Yuda, omo na omo mo boikaneo yande. ²¹Ba Nethinia boo na koika ko mokondi, na baikanga na mekota Tsicha na Guischpa. ²²Mekota ya ba Levite mo Yelusaleme aikangai Uzzi, mana Bani, mana Haschabia, mana Matthania, mana Michee n'nkati ya bana ba Asaph, baembe baa mekambo ya lumba ya Mokonga; ²³Bondia mokota watangai bondi omo mo isina ya baembi na saali omo ya esekanga boo mo bosu omo. ²⁴Pethachja, mana Meschezabel, baa ba Zerach, mana Yuda, waika comisele wa mokota mo maondi moose ma okita. ²⁵N'nkati ya metanga n'nyama na batetwale, bana ba Yuda bo na koika mo Kirjath Arba ena n'nkati na beikaneo ba kosoneka mo Dibon na n'nkati ya beikaneo ya bemine koema mo Jekabtseel na n'nkati ya metanga ya kosomeka, ²⁶mo Jeschua, mo Molada, mo beth Paleth, ²⁷mo Hatsar Schual, mo Beer Scheba, na n'nkati ya beikaneo ba kosoneka. ²⁸Mo Tsiklag, mo Mecona ena n'nkati ya beikaneo ba kosoneka, ²⁹mo Enrimmon, mo Tsorea, mo Jarmuth, ³⁰mo Zandach, mo adullam, ena n'nkati ya metanga ya kosoneka kabo, mo Lakis ena n'nkati ya telitwale, mo Azeka ena n'nkati ya beikaneo ba kosoneka kabo, bo na koika koandja Beer Scheba ena kose ya mokondi ya Hinnom. ³¹Bana ba Benjamino bo na koika kulinga gueba, mo Micmasch, mo Ajja, mo Bethel ena n'nkati ya beikaneo bande kosona, ³²mo Anathoth, mo Nob, mo Hanania, ³³mo Hatsor, mo Rama, mo Guitthaim, ³⁴mo Hadid, mo Tseboim, mo Neballath, ³⁵mo Lod ena mo ono, kose ya mekondi ya bato ba mekambo. ³⁶Aikangai na ba Levite ba ba bakameanga Benjamino ango bowa ba ikanga ba obalu ya Yuda.

Chapter 12

¹Monai ba baannyi ba maphaepi na ba Levite baa ba sumbokanga na Zorobabel, mana schealthiel, ena na Yosua, Seraja, Yeremia, Esdrasia, ²Amaria, Mallur, Hattusch. ³Schecania, Rehum, Meremoth. ⁴Iddo, Guinnethoi, Abija, ⁵Mijamin, Maadia, Bilga, ⁶Schemaeja, Jojarib, Jedaeja, ⁷Sallu, Amok, Hilkija, Jedaeja, booboi aikanga mekota ya ba bannyi ba maphaepi na ba nduku, mo n'nyama ya Yosua. ⁸Levite: Yosua, Binnui, Kadmiel, Scherebia, Yuda, Matthana owa wa endesanga na ba nduku bande n'ngembo ya okuku; ⁹Bakbukia na Unni baa batanga mekambo yabo baka baka na ba nduku babo. ¹⁰Yosua na ko bota Jojakim, Joyakim na ko bota Eliaschib, Eliaschib na ko bota Jojada, ¹¹Jojada na ko bota Jonathan, ena Jonathan na ko bota Jaddua. ¹²Monai, mo n'nyanga ya Jojakim, baa ba ikanga ba baanyi ba maphaepi, mekota ya bebanda Saraja, Meraja bondia Yeremia, Hanania, ¹³bondia Esdras, Meschullam; bondia amaria, Jochanan, ¹⁴Bondia Meluki, Jonathan; bondia Schebania, Joseph. ¹⁵bondia Harim, Adna; bondia Merajoth, Helkai; ¹⁶Bondia Iddo, Zacharia; bondia Guinnethon, Meschullam, ¹⁷bondia abija, Zicri, bondia Minjamin na Moadia, Pithai, ¹⁸bondia Bilga, Schammua; bondia Schemaeja, Jonathan; ¹⁹Bondia Jojarib, Matthnai, bondia Jedaeja, Uzzi, ²⁰bondia Sallai, bondia Amok, Ebber, ²¹bondia Hilkija, Haschabia, bondia Jedaeja, Nethannel. ²²Mo n'nyanga ya Eliaschib, wa Jojada, wa Jochanan na wa Jaddua, ba Levite, mekota ya ba banda na ba bannyi ba maphaepi, bo na ko andikilika, kose ya bokota ya Darius, wa Perese. ²³Bana ba Levie, mekota ya bebanda baandikelika n'nkati ya buku ya maondi ma boso ena n'nyanga ya Jochanan, mana Eliaschib. ²⁴Mekota ya ba Levite, Haschabia, Scherebia, na Yosua, mana Kadmiel, na ba nduku babo na bo, baphe ko moesana na baabaphe, ba eselekangai kumbo ya koemba ngembo ya okuku mo kolombesa Mokolo, bowa eene Tawiti, moto wa Mokonga. ²⁵Matthania, Bakbukia, Abdias, Meschullam na Akkub, ba tchungi ba melango, ba ikanga mokoika boso ya metango. ²⁶Ba ikangai n'nyanga ya Jojakim, mana Yosua, mana Yotsadak, ena n'nyanga ya Nekemia, mokota, ena Ezras, mo bannyi na scribe. ²⁷Nnyanga ya ko imecha nnyamba ya Yelusaleme eke baeta ba wa Lavi baa ba ikanga mo beikanga beya baikanga boose eke baeteka mo Yelusaleme, bondiya mbe baike boose basongane boose asima mo na baa baikanga mo beombe ba kolombesa tcha kolombesa na ngembo, na maoko mpalu, ba nnjenje na harpe. ²⁸Bana ba baembi na ko songana baka baka na koendjeka kaowa na Yelusaleme. ²⁹ba Beth Guilgal, na ba motanga ya Gueba na ya Azmaveth; bondia maembi na koenjeka kaowa na Yelusaleme. ³⁰Babanyi ba maphaepi na wa Levi na kosoola metema, ena baphenesa n'nkati, melango, na ngamba. ³¹Baembi ba maili, bo nakia ophe obalu. Na ikangai maili nande na nsu ya bato ba tchese, kio na owamba. Koeta kio na molebo ya boomokei ya kaya, kiya ena ongamba aphilala; ³²Maili ya motuka ya baembi baendangai Hosea na nsu ya mekota ya ba Yuda, ³³Azaria, Ezra, Meschullam, ³⁴Yuda, Benjamini, Schemaeja na Yeremia, ³⁵bana ba ba baannyi ba maphaepi na mpalu, Zakaria, mana Yonathan, mana Schemaeja, mana Matthania mana Mika, mana Zaccur, mana Zeccur, mana Asaph. ³⁶Na ba nduku bande, Schemaeja, Azareel, Milalai, Guilalai, Maai, Nethaneel, Yuda na Hanani, na bekenja ba moziki ya Tawiti, moto wa Mokonga. Ebra, owa moandikai wee wa ikanga boso nabo. ³⁷Aowo mo molango ya kasowe, bo na kolinya boso boso nabo, nnembe ya motanga ya Tawiti, mo bolinnyeo ya uwamba kio na lumba ya Tawiti ena ko molango ya maale, obalu ya motchala. ³⁸Baembi ba maili, bo na kia ophe obalu. Na ikangai maili nande na nsu ya bato ba tchese, kio na owamba. Koeta kio na molebo ya bo omokei ya kaya, keya ena ongamba aphilala; ³⁹Eke kio na molango ya Ephraim, ko molango ya zamani ya n'ne mo mokondi ya Hananeel ena mo mokondi ya Mea, ena baka na molango ya mekoko. Eke ba sikama mo molango ya lumba ya moyololo. ⁴⁰Metuka yo ibe ya baembi yo na konngeya molumba ya Mokonga ena base na kota namuna omo noo na batondi baa baikanga nane. ⁴¹Na baa bo ko bukanga maphaepi Eliakim, Maaseja, Mikai, Eljoenai, Zacharia, Hanania, na mpalu, ⁴²ena Maaseja, Schemae; Eliakim, Maaseja, Mikai, Eljoenai, Zacharia, Hanania, na mpalu. ⁴³Baesa bosu si oyo, maphaepi mabuwa, eke bo na koika n'nkati ya ome aema, bondia Mokonga wa esangai mo mo tchei bondi omo aema ya ome. Bamokali na baana na ko lengeya kae, na lokendi ya omo ya Yelusaleme na ko n'ngbaneka kpaaya. ⁴⁴Bosu si oyo, bo nakota baome ba ko tchungi bimba ba ma lumba beya batelekanga moisina ya kaiseka besima, mba bowa yo koikanga magazani mo ko isekanga ba sadaka, babosa na ba oketi omo n'nkati ya mia, omo, batangai beikaneyo si ko motanga ya nkonda na ba bamengai, meluka si eya yatelee bowa eeteleke na okumu ya baenjekeo ba maphaepi ena wa Levi ba ikangai. Bondia Yuda bo na ko lengeya bondia ba bandi ba maphaepi na wa Lavi. Bondia Yuda na ko lengeya bondia balannyi ba maphaepi na wa Levite ba ikangai mo beikane babo, ⁴⁵Kotangama na eya yoose yo ko teleka ko mekambo ya Mokonga na ya kophenesa. Baemes na ba tchungi ba melango bo na kota mekambo yabo, bowa eeme Tawiti na Salomona, manande; ⁴⁶Bondia, mo booboi, mo n'nyanga ya Tawiti na Asaph, aikangai na mekota ya baembi na ngemo ya kolombesa n'ngbengbele n'nkati ya okuku ya Mokonga. ⁴⁷Israeli woose, mo n'nyanga ya Zorobabeli na Nehemia, koesa, igbaanyeo ya baembi na ba tchungi melongo, osu na mo koesa mo wa Levi besima balipheleka, ena ba wa Levi bo na koesa mo bana baome ba Aarona, besima ba baphenena.

Chapter 13

¹Mo n'nyanga si eyo, bosoma boso ya okita n'nkati ya baku ya Mose, eke ba mona bondi omo mbe anga mo Ammonite ena ba Moabite biteengame bande mo ko n'ngaya bande mo ko sangana ka ema ka Mokonga. ²Bondia bitalanga bande boso ya bana Israeli na mokota, na maale na bondia ba etangai, na konyaka wa beeya Balam mbe waayee boo, n'ndi Mokonga watimbola kowayeleka mo ko lipheleka. ³Abowa an'ngbanga okumu, eke ba ekanesa bana ba Israeli na baeni boose. ⁴Boso wa aowa, mo baanyi wa maphaephia Eliaschib, eke we na kota n'nkati ya bimba ba lumba ya Mokonga na ba boti ba Tabija. ⁵Wa teleangi bondi yande tchumba tchemo tchaema kowa ba ikangai na kota boso maphaepi, obani, na bassani, na ba dime ba mpanga, na makuta, beya ba ikanga ko abeleka bondia ba wa Levi, baambi na ba tchungi ba melango, na beya ba bilekanga bondia ba ba banyi ba maphaepi. ⁶N'ntaikanga bane mo Yelusaleme, abowa maondi maamo matelekanga, bondia na sumbukangai baka na Mokota, maili ya bemo nkam isato na bibe, mo bokota ya Artaxerxes, mokota ya Babilona. ⁷Maili ya tchemosi, eke mokota waakolea noo, lousa ya ko sumbuka mo Yelusaleme, eke na mona ko beya ka kalanga Eliaschibi mokotela Tobija tchumba n'nkati ya boikaneo ya lumba ya Mokonga. ⁸Na mona ko beya, eke nambola koandja bisima boose beya ba ikanga ba Tobija. ⁹Eke na ena mbe ba phenenese ba tchumba eke na toesa beeongo ba lembe ya Mokonga, ba sadaka na ba obani. ¹⁰Na n'ngba kae mbe, beeya ba wa Levi bita toesenga bande ba na baambi baa ba ikanga na mekambo, yo na ko n'ngaya omo na omo ko motanga yande. ¹¹Na suleya babuki ba maondi eke na ena: "Bondia tchei lumba ya Mokonga ya tchitchanekake?" Eke na songanesa ba wa Levi na baambi eke na sumbola bo mo beikaneo babo ba mekambo. ¹²Eke mo Yuda woose na koesa mo magazini, ba dime ya mpanga, maale ma tchelekelee na makuta. ¹³Na esa mokambo ya ko tchungu magazini ka Schelemia, omo wa baanyi ba maphaepi, ka tsadok, moandiki, ena ka Pedaja, omo wa ba Levi, eke na yongezeka kae bo Hanan, maana Zaccur, manaa Matthania, bondia ba ikangai na okuku osaali ba eselekangai mokambo ya ko baanya ba nduku babo. ¹⁴Engelea noo, o Mokonga, mo isina ya maondi si, ena bowa ko ibeya mekambo yane ya tchombo tcha lumba ya Ise yane Mokonga ena bondia besima si beya beengame na ko engeleka! ¹⁵Mo n'nyanga si, na monangai bajunda bo ko tukuna bo ko tukuna touma ta owai bolua a Sabato, mbe bokula na toani, mbe bo kobilesa mponda beongo ba malu, na metuka ya tephe touma na eke na ebasa bo bosu si mbe bo ko kolesa melesi. ¹⁶Aikanga kae na bato tino, ba ikanga mo Yelusaleme, ba bilanga kolesa mfe na okitaka yoose ya besima ba ko olesei, mbe bo ko kolesa bo mo bana ba ba Yuda mo botu ya sabato ena n'nkati ya Yelusame. ¹⁷Na esa mbela mo bakolo bato ba ba Yuda, eke na ena na bo: "Beli isina ya ko beya si kowa koota bane, mokoseya bota ya sabato! ¹⁸Buwa booboi atangai ba ise bino, ena buwa mo isina si n'ndi Mokonga ise wito wa iseyanga base ko beya kowa kito na kio ya motanga si oono? Eke bane, bo ko eta kai ephe obaba yande mo Israeli, mo ko seya Sabato". ¹⁹Eke na ena mbe melango yoose ya Yelusaleme ya kandeke bso ya Sabato. Eke nataka bato bemo ba mekambo ko melango, mo ko ekesa ko n'ngaya ka besima boei ya Sabato. ²⁰Ao ba bowe na baolesi ba besima boose bo na kolama mala omo anga ibe koandja ya Yelusaleme. ²¹Na ebasa bo, na ko ena na bo mbe: "Bondia tchei alamake bane boso ya owamba?" Aika m'mba batakae boobo ephe, nokotai kaako kane kiyo ino. kolinga n'nyanga si eno, bitalanga kae n'nyanga ya Sabato. ²²Na ebasa kae ba Levi mbe baphenese mebe yabo ena bale kia ko tchungu melango mo ko phenesa yo botu ya Sabato. Engeleya noo, o Mokonga wane, bondia ika tchombo tchabe tcha ema. ²³Mo n'nyanga si eno, eke na mona ba Yuda si baa ba songanga ba mokali ba Asdodino, Amonito na ba Moabito. ²⁴Nsu ya bana babo ba ikanga ike na ko ena boeneli ya Asdoni, eke ba ibeya ko ena boeneli ya ba Yuda ba eba lika looki ya tchesi tcha baabo. ²⁵Naesa bo mbela, naayea bo; na lubeya bamo babo, na kutowa n'ngbe yabo eke na ena na bo balape molina Mokonga. mbe buwa kosonga bana bino ba mokali na bana babo baome, eke buwa ko sengesa bana bino ba mokali na bana babo ba ome anga kae bane mine. ²⁶Buwa mo isina ya boobo n'ndi Salomona, mokola ya Israeli n'ndi akosanga we? Na ikai bane mo beesi mokta mba we Mokota mo Israeli woose, mo boobo ba mokali baeni ba bota we mokota ko beya. ²⁷Ephoei ko eba bondi ino mbe bo kotai ko beya kaema na ko koseya Mokonga m'mba basonga ba mokali ba beese bephe (Baeni)? ²⁸Omo wa bana ba Jojada, mana Eliaschib, mo baani wa maphaepi, wa ikangai momea mana Sanballat, wa Horonita. Na bengai we gbaaya nane. ²⁹Engelea bo, o Mokonga wane, bondia ba seyanga Etanda na kowa na kowa kosana ka n'nkati ya ba babni ba maphaepi na wa Levi. ³⁰Na ekanesangai bo na moeni woose, eke na litosa bosaali eya ya engamanga na babaani ba maphaepi no wa Levi kolitesa yo, omo na omo mo mekambo yande. ³¹Na eya yengame koteka sadaka ya mesandu mo n'nyanga eya eyakoleko, ena kae mo massa (bsa). Engeleya noo bosaali, o Mokonga!

Obadiah

Chapter 1

¹Melondo ya Qbadiya . eenoi yaenake Mokolo , Mokolo , kowa mo Edoma : tam'ngbake mesao omo kotoka kowa ka Mokolo , mbele motomeki omo watomekakei mo n'kita : Bane imanai , teendei bondia Edoma bondia koesesa we bita ! ²Mona , noo tai owe kakolokolo asimaamo mo n'kita , okaikai tshesima tshaboketsha ya ema iboka . ³Omuli ya motema yabe yakelesake owe , owe siowa okoikanga omelondo ya mawe , botshumaneyo yabe mo beikaneyo ba emeema , ke okoena na owe mune mbele : nani oselelesa noo mo n'seke ? ⁴Kowa kete owe lumba yabe kiyo m'mba eya , kaoni , kowa keimetshe owe asimaamo mo n'kenikeni , nooselesai owe , koena ka Mokolo . ⁵Aika m'mba baibi , basei , baala na botu kowa kabe , m'mba bowa ebileke owe na mophfophfo ! ke babiya eeya iteengame nabo kobiya ? aika m'mba baphfeli bala kowa kabe , ke bakamba kosiya tchesima asima ? ... ⁶Oh ! m'mba Esau ophfongeleke ! m'mba bowa m'mbiso yande yeike phfololo ! ⁷Baunei babe boose babengake owe bena iko , masau mabe makolaki nabe n'saka , balongeyakei owe , baa baanganga moleli yabe bateleyaki owe toteyo , ke uteeteyabe kaowa ! ⁹Baesi babe babita , oh ! Temana , bekamoeselekai kolongeleka , bondia baa boose bika omokondi ya Esau boolekanani n'kati ya molinga . ¹⁰Moisina ya bolengi yabe kowa kanduku wabe Yakobo , okaiyai na n'soni , ke okakpayi kabisa . ¹¹Botu siowa waimananga boso nande , botu siowa baeni babundekanga , bakandeki n'tuka yabo ya bita , asima baeni ban'ngeyanga n'kati ya melango yabo ke bam'mbolangai likpa mo Yelusaleme , owe kaye waikangai m'mba omo wabo . ¹³Buwa kon'ngaya omelango ya bato bane mo botu ya obaba yabo bua koeka kowaba koika kabe mo tshombo tshabo mo botu ya obaba yabo , ke bua kota kaako kabe mo besima babo botu yabo ya obaba ! ¹⁴Bua koika omako ma m'mboka mokoiya bato siabo bakiya m'mbeyo , ke buwa kowaba baondi siaabo mo botu ya obaba ! ¹⁵Bondia botu ya Mokolo ikai bakabaka , bondia n'kita yoose ; ekatlekai owe m'mba bowa owe wete , mekambo yabe ekalubana kiyo na motshwe yabe . ¹⁶Bondia , m'mba bowa eme owe kiyo na mokondji yane ya phfenena , boobo kai ekama bato booso bua koena , bekaselaselai , ke ikaikai waisam'mba baa bitaikangaango . ¹⁷N'ndi koonda kekaikai kiyo na mondi ya Siona , ekaikai ya phfenena , ke lumba ya Yakobo bekasumbokeyai n'kasi yabo . ¹⁸Lumba ya Yakobo ekaikai kaya , ke lumba ya Yosefa yaika tsheami tshemo tsha kaaya ; n'ndi lumba ya Esau ekaikai ibunge , ekatobokai ke ekalekanai , ke tshesima tshitekasiyaande mo lumba ya Esau bondia Mokolo ii waenake . ¹⁹Bila litoi yootomba n'kasi ya mokondi ya Esau , ke baa batshebandjala motanga yabo Filisitiya ; bekatombai motanga ya Efulaima ke owa ya Samaliya , ke Benyamina bekatombai Galada . ²⁰Babundeki ba n'tuka sieyo ya bita ya bana ba Isalaele bekatombai metanga sieya ika naba Kanana bena Salepata , ke babundeki si baa bebundeke mo Yelusaleme baikanga Mosefalada beka tombai metanga ya lito . ²¹Baondesi bekalinyai ko motanga ya Siona , bondia kobuka maondi ma mokondi ya Esau ; ke kowa ka Mokolo okatombai koika ka bemo na bemo .

Nahum

Chapter 1

¹Limwaelisi mo Niniwe . kaani ka melondo ya Naumu , wa Elokosi . ²Mokolo ukai Mokonga siowa otanga bowa yeeme we , osomangai ; Mokolo osomangai , wei na obaba ; Mokolo uka na obaba na m'poki yande , welange kasomi na m'poki yande . ³Mokolo utosomangande kabeobeo , we emeyi mo tsheskamba tshande ; utokoeka ande kolubea . Mokolo okoenda o mophfophfo , n'kati ya ilundi ; obonge iki kalingina ka maa mande . ⁴Osomangai na iyaba ke wakamesa yo , okamesangi to mayaba toose ; iyaba ya Basana ke ya Kalamele ota mayaba si na moondo , itunda ya Libana ya kasake . ⁵Mekondi yomunekamuneka boso nande , ke tomekondi taselasela ; tshese tsho onyengenyanya boso na tshondi tshande , tshese na bato boose . ⁶Nani okoimana boso na obaba yande ? nani osikama mo kasomi kande ? obaba yande yokoiteka m'mba kaya , ke mawe mobalangana boso nande . ⁷Mokolo wefowe , uki kaisama kane mo botu ya obaba ; weli baa bete towei tabo kowa kande . ⁸Na maboobo simaa ma moyembayemba mo koseya motanga , ke oko ondesani na m'poki yande bena n'kati ya iphfuwe . ⁹Motshei bokoena kobeya bondia Mokolo ? owa oseya . tshombo itokulande mela ibe . ¹⁰Mondia yoko m'mboleki m'mba meke , m'mba eya eleye na malu mande , bekalekanai m'mba towani ta kokakasa totondo . ¹¹Kowa kabei keomoke owa okalanganya kobeya kowa ka Mokolo , owa waikanga na bolengi komakondjekeo . ¹²Eyoi yaenake Mokolo : Ango yaika tshei , bokonyowai ke baselasela . no oselesiwe bondia mbele uta monangi owe bule ... ¹³No bukibuki eya bekande owe nayo , no kondowai meololo yabo ... ¹⁴Mona eya yaenake Mokolo bondia yabe : otokoikabe na mephfindi sieya yeka biya lina be ; nekatuwesai mo lumba yabe belendela ba koendjekeleka ao babima ; nateleye owo buyako bondia otelitowe abe . Mona kiyo na mekondi mao ma batomeki mo koena bii ! tai ikeka yabe , Yuda , engamesa maoki mabe ! mondia moto yabeya oto koeta kaye n'kati yabe , wamakake menemene .

Chapter 2

¹Mona kiyo na mekondi mao ma batomeki mo koena bii ! tai ikeka yabe , Yuda , engamesa maoki mabe ! mondia moto yabeya oto koeta kaye n'kati yabe , wamakake menemene . ²Mosei okoenda boso nabe . ikai na tshekamba ika mbe okoobooba ! kobesakobesa m'pondjo yabe ! ika na tshekamba tshoose ! ...³Mondia Mokolo osumboli okuku ya Yakobo ke na okuku ya Isalaele , mondia baibi baibangi bo ke baseya besima babo ... ⁴Boowa ya baesi babo ya teya teyake , baesi babo bebate n'tulu ya n'keti ; na bima wongalangala m'mba m'ponda , mo botu ya motato , ke na matumo mabo mandjengena . ⁵M'ponda yokondenda mo okonda , yokeseya asima ; moomona , m'mba mayendela , yokiya m'mba tobalibali ...⁶Yo okalanganya bakolobato babo , n'ndi yokoenda kabeyobeyo mo obamba , ke yokoendjeka mo osimbasa ... ⁷Melango ya lesowe yakandokake , ke lumba ya mokota yakeyake ! ... ⁸Yatekake bobo : Yatelekake mokanga , yaalake ; bamokali ba n'kasi bo ophfeuma m'mba in'ndjiwa , nakolubeya m'mbele . ⁹Niniwe yaikangi m'mba tshololo tsha koiya na maale ... mona bowa bokiya obeyo ... imanai ! imanai ! ... n'ndi ango omo uteimane ande na kosumboka ... ¹⁰Biyai n'falanga ! biyai iwe ya oketi ! ika besima si beya babuwa na n'tungeya , ifoka ya besima ba n'keti . ¹¹Bokoiba booseya ! ke metema ika na obaba , mangulu maenake , m'pondjo ikai kaye na obaba , bendi bauphfokake . ¹²Yokomeyai ba simba boni , na asima bosongeneo ya bana babo , kokoni kotoka simba , na simba wa mokali , na mana ande , mbele buwa moto yakotshoza bo ?¹³Simba yophfanangai bondia bana bande , na koendjeka bondia mokalaande ; yokoiesangi asima na moleli . Mona eya neme kowakabe , Mokolo na koena ; no olekanesi m'ponda yabe na moosi , apanda yo koiyai bana babe basimba , no otowesi motanga yabe moleli , ke bitekam'ngba kaye loki ya batomeki babe .

Chapter 3

¹Tshombo na motanga ya mokiya , weye na olanga , weye na bolengi , iyeya sieya owa na utungeya ! ...
²Yokom'ngbekanai na lokendi ya kanyowanyowa , lokendi ya mebito , lokendi ya m'punda , bondeleli ya seleti .
⁵Mona eya neeme kowakabe eya yaenake Mokolo , nekeyayowa matindi mabe mo tshondi tshabe , neka mosai mokanga yabe mo tshese , ke n'soni yabe kobokota . ⁶Nekam'mboleyai owe bololo , neka monai owe bule , neka komesai owe tshesima tshaboketsha . ⁷Ba bese bekamonai owe bekayai kpaaya nabe , ke bekaenai : Niniwe waseyamekake ! nani wekayayowa owe ? ani asima okapata owa obondjabondja owe ?⁸Owe ukai bosali koteya No-amoni, owa waikangai ase n'kati ya mayaba , wakombekangai na maale , eya iyaba yakombanga we , iyaba m'mba n'ngamba ? ⁹Etiopi naba baejipito baikangi tshekamba tshabo , Pite na Libiya baikangai kose nande .
¹²Bekamba babe boose bekaiki tote si teya ta koeyeyea ; abowa bondjengesa yo yokeyi mo kana ka owa weme kowanga yo . ¹³Mona , bato babe biki bamokali n'kati yabe ; melango ya motanga yabe yakandokeyake m'poki yabe , kaya kolekanesa bon'ngeleyo wabe . ¹⁴Tokola maale m'mbele biteyangaikangi n'nyanga ya bita ! kobesakobesa bato babe ba bita ! n'ngoya n'kati ya beteku , bundesa kabole ka mbilika kobesa itunda ya mabiliki ! ¹⁵Asima siawo , kaya kolekanesi yo , apanda yo omani oyo , yo olekanesi owe m'mba makelele !¹⁶Bato babe ban'ngondjo , bikai babuwa m'mba n'keniken ya kiyo , m'mba makelele mokandowa mapabu mo kom'mboka .
¹⁷Bana ba mekota bika m'mba makelele , mekota m'mba makelele , botekateka mo n'nyanga ya kalo : looba yaomokake , baomokake , ke bakamba koeba abowa baikanga bo . ¹⁸Batangani ban'nyama bolama , mokota ya Asuliya , bato babe babeta bomonake ; bato babe babalanganake kiyo na mekondi , moto ango omo wakosonganesa bo owaande . ¹⁹Yabuwaande na mote mom'pota yabe , m'pota yabe iki ya mekpeli . Ba boose bokon'ngba bondia yabe bolubei maako ; mondia oni moto ya tshelengi utesangele we ?

Zephaniah

Chapter 1

¹Looki ya Mokolo owa yeebeseleke Sefania , mana ya Kusi mana Gedaliya , mana Amaliya , mana Hijikiya mo n'nyanga ya Yosiya , mana Amona , mokota ya Bayunda . ²Nooseyai , yoose si eya ika kiyo ya n'seke , Mokolo na koena bobo . ³Nooseyai bato na n'nyama , tooni ta obowa na n'nphfe ya iyaba ya ema . Besima ba mayeeya , asima amo na bato babeya nabo ; nooseyai binakato bakiyo ka tshese , Mokolo na koena boobo .
⁷Ikai bii boso wa Mokolo , Mokolo , bondia botu ya Mokolo yaiyeyake , bondiya Mokolo waen'ndjekake lifayefi , wasonake baeteki bande . ⁸Mo botu ya lifaefi ya Mokolo , nookoesai bana ya mekota na makenya ma mekota azabu , na baa boose bebate n'ntulu ya baeni . ⁹Mo botu siowo , nookoesai azabu ka moto oose si owa okon'ngoya mo bon'ngeleyo , Baa si ba bokoiyesa malumba ma bakolo babo na maeyeya na olanga . ¹⁰Mobotu si oowo Mokolo na koena , yokoikai na makowa komolango ya n'nphfe , beli mo botuku si owa ophfe ya motanga , na lokendi ya ema nakolubanabana kiyo ya mekondi . ¹¹Eyai , bane si baa bika mo Makatse ! baseyamaake , bato boose ba mokambo ya beeya bamanekake . ¹⁴Botu ya ema ya Mokolo ya iyayake , yokula mo kabeyobeyo ; butu ya Mokolo looki yande yokom'ndbekana , ke mebango bokowakaya na obaba . ¹⁵Botu ikai butu ya kasomeya , butu ya obaba na omusi , butu ya obonge bena kautumoli . ¹⁶Butu owa yo koeya kaphfonge na kowakaya ka bita koimaneya metanga ya kobeya na n'ngamba ya kiyo ya kokomba . ¹⁷Nootai bato n'kati ya obaba , ke bokoendai m'mba bakpi ba maiso , bondia basoseyake Mokolo ; nookobalanganesai mokiya yabo m'mba ibunge , ke monuku yabo m'mba bololo . ¹⁸Aika beeya babo ango wolo wabo itokoondesa ande bo , mobotu ya tcheongeli tcha Mokolo ; na kaya ka wivu wande tchese tchetondo tchoolelekanai , bondia ooseyai ba bese bika ko motanga mala omo .

Chapter 2

¹Sumbokai kowakino bane mine , be fofowanei , liboti ya kokanga n'soni , ²Boso ambele angile utinaimanisani ande Ke botu si yaeta m'mba n'sembe , boso ya lisomi ya ema ya Mokolo yalubaneyeyane bane , boso ya kasomea ka Mokolo kokeleya bane ! ³Phfanai Mokolo , bane boose , bato ba kotina ba tchese , bowa bokolitosa baangile bande ! Phfanai ephfe tchaa , phfanai ephfe koselela ! N'nyanga ephfe bokondai mo botu ya kasomeya ka Mokolo . ⁴Bondia Gadjia ootchitchanekai , ke Asekelone otimbokai tchebandala tcha ubunge , Asedode oo bengelekai na midi , Ekelone okutokai . ⁵Tchombo mo baa bika mo m'kpangba ya iyaba ya ema , mo liboti ya Kelete ! Mokolo waenake moisina yabe , Kanana , motanga yaba Filipi ! Nooseyai owe , otokoika kae na bato . ⁶M'mkpamgba ya iyaba ya ema yokoikai boleleyo ya n'nyama , boikanyeyo ya batchungi ba n'nyama , na asima yakoiseka metuka ya n'nyama ⁷m'mkpamgba si yokoikai mo isina ya basiana ba Yuda ; kookoi kootchungu bo n'nyama ; bokoomonai na iyo n'kati ya lumba ya Asikelone ; bondia Mokolo , Mungu wabo kotokoibeya ande bo , ke osombolai baa bebakeleke .

Chapter 3

¹Tchombo ko motanga ya iyeya na yakoseyama . ko motanga ya iyeya na obaba . ²Itokom'mbgbba ande looki angomo , iiteengame ande nakoebeseleka , iteabe ande koika kande ka Mokolo , itookobakameya ande Mungu yande . ³Bakolobato bayo n'kati yayo bika basimba ba konowa ; babuki ba maondi mabo bikai m'mgba ya okonda ya iyo eya itosiyanga ande tchesima bondiya m'pendu . ⁴Balondoi bayo bikai bato ba osi , na kokamba liti ; baabi bayo bama faefi booseyangai besima ba phfenena , boseya angile . ⁵Mokolo ukai tchaa n'kati yayo , utoota ande kobeya kila m'pendu okoaba kobuka kande maondi mo phfololo , na buwa kokamba kota yo ; n'ndi owa webeye obuwaande na n'soni . ⁶Namanangai mephfendi ; n'ngamba ekombe yo yamunekake ; natimbolake m'mboka yabo koika phfololo , moeti obuwa kae ! Metanga yabo ya manekake , buwa kae bato , buwa kae baa bika ko ! ⁷Naenangai ambele ; aikange m'mba wetinange noo , weakowande koebeseleka , boikanyenyo yabe ambe itemuneke ande , n'ndi beololokei mokoseya maondi mabo moose . ⁸M'mgbai kasa noo ; Mokolo na koena boobo , mo botu sioowa ekaimana noo , mo ibaanyeo , bondiya naingeleyaki kosonganesa mephfindi , kosonganesa metanga ya mekota . Mokobalangenesa lisomi yane kiyo nabo , kasomeya kane koose ; bondiya na kaya ka wivu wane metanga yoose yolelekanai . ¹²Nookoekai n'kati yabe bato bakoselela na baa angowa baa , bakoisama n'kati ya liina ya Mokolo . ¹³Baa besiye mo Isalaele bitoota kae kobeya ephfe , bito koena kaye olanga ephfe , ke tcheami tcha kokesa tchitokoika kae mo toona tabo ; n'ndi boolesai n'nyama , ke bomona , ke moto ootoa kae bo iyeeya . ¹⁴Sindekai maoki ma ome , moseka ya Siona ! Sindekai maoki ma kolengeya , Isalaele ! Lengeya ke nakolongeya na motema yabe yoose , moseka ya Yelusaleme ! ¹⁵Mokota wasumbolake kolubeka kabe na maili , waisake mosekani wabe kpaaya ; Mokota ya Isalaele , Mokolo , uka n'kati yabe ; obuwa kaye na tchombo tcha kom'mgba tcho . ¹⁶Mobutu si oowo , bokoena na Yelusaleme : Buwa kotina ! Siona ekai mbele maako mabe mobuwa koena . ¹⁷Mokolo , Mungu wabe uka n'kati yabe , ù'mba mobango si oowa yakoondesa ; otai owe ome yande ya ema ; otanganai na bii mo moboto yande ; otombeyi kobileka ka ome . ¹⁸Noosonganesai baa bika n'kati ya tchombo , kpaaya na makeka ma emaema , baa beomoke komesolo yabe ; n'soni yeete ye kowakabo . ¹⁹Monai , mo nyanga si eeyo , noo koimaneyai baa boose bokom'mgbesa owe obaba ; nookondosai bapki ba maa ke nootombai ba si baa bebengeleke , nootai mo esina yabo bondi ya okuku na kolombesa n'kati ya metanga si eeya ika bo na n'soni moyo . ²⁰Mo n'nyanga si eeyo , noosumbolai bane ; mo n'nyanga si eeyo , noosonganesi bane ; bondiya nootai mo isina ino bondi ya okuku na kolombesa . N'kati ya bato boose ba tchese , abowa yoosumbola noo bato bino si baa bebundeke ko maiso mino Mokolo na koena boobo .

Malachi

Chapter 1

¹Looki ya Mokolo ko bana Isalaele yaenekangai na Malaki . ²Naemangai bane , aenanga Mokolo . Eke baena mbe : waenangai nito tshei ? Esau wobuwa mana nina ya Yakobo ? Mokolo na koena bobo , naemangai Yakobo . ³Eke naseka Esau , eke nata na mekondi yabo asima ya kotshitshaneka , naesa botiko yande mo n'ngba ya okonda . ⁴Aika m'mba : Edome waena mbe : Taseyamake , tokoseyama kae ! booboi , aenanga Mokolo ya n'tuka ya bita , nookelesai . eke bekatai yo mbe metanga yabeya , okita owa Mokolo okosoma nayo , n'su yoose ⁵Maiso mino mekamonai mo eke bekaneyai : Mophfeme ukai Mokolo ya n'tungeya ya Isalaele . ⁶Maana okolitotsai isse wande , eke moto wa mokambo mokota yande . Aika m'mba nikai isse , kolutoseleka ikai aini ! aika kaye , naika Mokota , kotineka kane kikai yani ? Mokolo ya n'tuka ya bita koena kande kowa kino baomoli ba baphfaephfi , nani okoesa linaane , ena bokoena mbele : Tasekangai lina ande eni n'nyanga ? ⁷Bokomolai maphfaephfi kiyo n mesa ya masoli . Eke bokoena mbele : eni n'nyanga eenanga base mbe okaiki kobeya ? Mokoena mba mesa wa Mokolo wesekelekei . ⁸Aikamba waomola lifaefi ya n'nyama eya ekpe maiso , itebai ? aika kaye mba waomola eya emuneke maa etebai ? esa yo mokota yabe ! Weengamei kobundesai yo bosali . Mokolo na koena boobo . Koena ka Mokolo ya n'tuka ya bita . ⁹Bondjabondjai Mokonga eneke , m'mba okongbelai base ! kuwa kino n'ndi yaenekake boobo koena ka Mokolo ya n'tuka ya bita . ¹⁰Nani n'kati ino weengame nakolindowa melango , mbe biteakanesangi kaaya kino bule kiyo na mesa ya masomboli , kiyo na mesa ya masoli ! N'tokoelengeya nino , koena ka Mokolo ya n'tuka bita . ¹¹Bondia kolinga kotsha ka botu , bena koila kande , linaane yeemei n'kati ya bato . bena bikaneo boose , abowa bolekanesa bane obani mokolombesa linaane , bokomolai mafaefi masali bondia linaane yeeme n'kati tshese boose , koena ka Mokolo ya n'tuka ya bita . ¹²N'ndi bane bokota yo kaendjoendjo mokoena mbe : Mesa ya Mokolo ya seyamake . Ena eya yabo yokoikai molele ya beya . ¹³Waena mbe

: Aina koena , eke waseka kate yo koena ka Mokolo ya n'tuka ya bita . ¹⁴Waeyaleke owa uka mokesi , owa uka na n'nyama ya amome n'kati ya lopango ya n'nyama yande . Eke okolombesa kolomoleya Mokolo ya n'tuka ya bita .

Chapter 2

¹Eneke lisosa kowa kino baomoli baa mafaefi : Monai angile si eno : ²Aikamba bite n'ngbe , aikamba bite yo ko motema , mokoesa okuku mo lina yane , koena ka Mokolo ya n'tuku ya bita , nekatomai n'kati ino kowaayelega , eke nooko aeyai koliphfelega kino ; liti nokoaeeyai yo , bondia bite bino ko metema . ³Ebai mbe nakaseai touma tino ta koleka , eke nekamboleiyai bane tobi mo bendi , kobi ta beliyo beya kokamoleyai noo m'mba mafaefi . Eke bekayai nino kowa kabo . ⁴Aowo bokoenai mbe neesei bane m'mbela yane kowa kino . Mba ilonga yande na Liwi yailele koena ka Mokolo ya n'tuka ya bita . ⁵Ilonga yane nande yaikangai ilonga ya n'su na n'su ena nayo moloto . Eya naesanga we mbele watine noo . Eke waikangai na bowa nane wateka-teka boso na linane . ⁶Angile waliti yaikangai mo kana kane . Ena kobeya kita nonekaye kometutu yande , waendangai nane mo bii ena n'kati ya liti wawesa bato ba buwa mo kobeya . ⁷Bondia metutu ya baomoli ba mafaefi engamei na komola maondi maasali . Ena mo kana kande yokomokai angile . Bondia ukai motomeki ya Mokolo ya n'tuka ya bita . ⁸N'ndi owe waekanake na m'mboka , watimbolake angile mba bondi ya kokelesa babiwa , wamunake ilonga ya Lewi , koena ka Mokolo ya n'tuka ya bita . ⁹Eke noo , nokotai owe mosekeleki ena moto wa boseke . Ko maiso ma okita otondo . Bondia otelitose abe m'mboka yane , eke wamoesa na beikaneli ba bato . Aibowa okoesanga bato baangile . ¹⁰Base boose , tobuwa wa ise omoi ? Aiminei Mokonga omune wei weenjeke basei ? Bondia tshe base mine na base mine tekambe tshaaa ! Eke tokomuna aangile ya ba ise bito ? ¹¹Yuda wamonekangai yakokamba tshaa ? kobeya ka ema na kotelega mo tshese ya Isalaele bena Yelusaleme . Bondia Yuda wabukangai eya eliphfelega na Mokolo ya n'tuka ya bita ; eya eeme Mokolo , wasonga moseka wa mungu wa baeni . ¹²Mokolo okotowesai moto si owa okota boobo , owa okesa , na owa okoomona . okatoesai we ko malumba ma hema ya Yakobo , eke okotowesa kaye owa okotoesa lifaefi , koena ka Mokolo ya n'tuka ya bita . ¹³Monai kaye eya yokota bane : bokolobesa na maisoli mesa wa Mokolo , na koeya , na kotekateka . m'mbe , witei ikangi kaye na kabei ka saali mo mafaefi mino . Ena mbe utekangi kaye na kowakowa mafaefi ma maako mino . ¹⁴Eke waena mbe : motshei ? bondia Mokolo wamonangai , waebanga n'kati yabe na mokali yabe wa bosombe owa otshitshanake we , owa waikangai isau yabe ena amokali ya ilonga . ¹⁵Ango omo utete bande eyo na komona bosali omo lika watangai yo , ena motshei ? Bondia waikangai na kophfana kobota , kowa Mokonga walakanga we . Ikai bosali ko motema yabe ango omo obuwa kobenga mokali wa bosombe yabe . ¹⁶Bondia nesekei kobenga amokali , koena ka Mokolo , Mokonga wa Isalaele , owa okolindeka n'tulu yabe ya beya mona bosali ko motema yabe eke bowa kokamba koika tshaa na amokali . ¹⁷Bowa koenesa Mokolo na maoki ma bowa , eke waena mbe : Natshei taenesake we ? Mo koena mbe : Oowose owa okota kobeya wephfowe komaiso ka Mokolo . bena kowakande okoikai na oome ! Ango m'mba : Ukai yani Mokonga owa wa tshaa .

Chapter 3

¹Monai notomai motomeki wane owa okom'ngbekai m'mboka boso nane . Eke kabeobeo okoin'ngelayi mo lumba ya Mokonga . Mokolo si okophfana we bena motomeki wa ilonga owa emewe , monai wokula moeeni koena ka Mokolo ya n'tuka ya bita . ²Nani weengame na kolitosa botu ya kula kande ? Nani okosiya mbe weimane aboowa ekabunya we . Bondia okoikai mba kaaya ka motuli , yaba tshuma , m'mba moto ya kosola n'tulu . ³Wokoika ase , okomonekai ena okaphfenenesai tshuma tshuma tsha tsheeya , okophfenenesa mekulu ya Lewi eke wasola yo m'mba bowa okosolanga holo ena tsheeya . Ena bekaesai Mokolo lifaefi ya liti . ⁴Ena boobo , lifaefi ya Yuda ena eeya ya Yelusaleme yokoakolekaina Mokolo , m'mba mo n'nyanga ya boso . ⁵Nekabakamekai baane mokobuka maondi . Ena noko ololokai mo kom'muyese kosoma kane mo baa bokonda meiya , ena baa bamalemba , ena baa bakolabanga na olanga , ena kaye baa bokoisekanga beeya bakoesa bato ba mekambo . Owa okomoesa tshetike maobi ena ena mosiyana . Baa boteaya bayeni kobeya , koena ka Mokolo ya n'tuka ya bita .

⁷Kolinga n'nyanga ya baise bino , baikangai na koekana na baangile bane . beta ikanga na kolitosa yo , sombokeyai noo , ena noosumbelai ke bane , koena ka Mokolo ya n'tuka ya bita , eke baena mbele : Motshei enga base na kosumboka ? ⁸Moto weengame na kokesa Mokonga ? bondia bookesa noo . Eke baena mbele : natshei tokesanga owe ? Mo mafaefi ma emo mo ikomi ? Ena ko maphfe mafaefi . ⁹Balubekake , baayelekake . Ena boobo bookesa noo na tshese tshe toondo . ¹⁰Biyai mo lumba ya Mokonga mafaefi mino moose ya emo ya ikomi mba meleli yokoika mo lumba wane , sondjai noo , yaenake Mokolo ka motuka ya bita , eke , bokomonai boowa okolindowa noo , bondi ino melango ya tosoye ta obowa . aikamba nitokoteya kiyo nino koliphfeleka ya buwa .

¹¹Bondi ino nokotinesai owa okoiba , eke utekaseya ande touma ta n'seke ena kate ka kobota . itokoikaande na kokamba kobota , mo n'konda ino . koena ka Mokolo ya n'tuka ya bita . ¹²N'kita yoose yolombesai bane bondia bokoika mo tshese tsheya yokoikai na besima ya buwa , koena ka Mokolo ya n'tuka ya bita . ¹³Maoki mino melolei ko maato mane , koyena ka Mokolo ya n'tuka ya bita . eke bokoena mbele : Taenangi koni kobeka kowa kabe ?

¹⁴Waena mbele : Ikai bule na koteleya Mokonga . Bapatangai tshei mo kolitosa bangile babe ? ena na koika na tshombo tshombo koena ka Mokolo ya n'tuka bita . ¹⁵Eneke , taakowake m'mbe babeya bikai na oome : - liti , belengi bokophfandjokai ; - liti bokosondja Mokonga ke baisama . ¹⁶Ndi baa bokotina Moklo baenesana n'kati ya be mine ; Mokolo na kowandja matu ke wan'ngba eke kaani ka koengeleya kaakpaloka boso nande . mo baa bokotina Mokolo bena kolitosa lina ande . ¹⁷Bo koikai bane , koena ka Mokolo ya n'tuka ya bita . bekaikai bane mo butu siowa ekata noo . nikan'ngbelai boo tshombo m'mba moto ya kon'ngbela manaande tshombo , eke nekateleyai we . ¹⁸Eke bokomonai ephfe koetanesa n'kati ya baa batshaa na balengi n'kati ya owa oteleya Mokolo mokambo na owa otokoteyawe tshesima .

Chapter 4

¹Monai botu ya tshake yokotoboka mba itumba ya kaaya baa beya boose ena belenge bokolekanai m'mba towani ta mabiya , n'su eeya yokula ekalekanesai boo , koena ka Mokolo ya n'tuka ya bita . ²N'ndi kowa kino , baa bokotina lina ane beka monai looba ya tshaa ena koonda kokoikai kose na bapapu kose na boo , bokomokai eke batikanga tinga m'mba bana ba n'ngombe mo asima yabo ya kowanga . ³Eke bokopotapota belengi bondia bokoikai mba mooto ya n'koni kose na matindi ma maayo mino . Mo bosu siowa nekan'ndjeka koena ka Mokolo ya n'tuka ya bita . ⁴Engeleyai angile ya Musa mokobe wane , owa nandikanga kowa mo tshese ka Orebe bondia ya Isalaele woose bandile bande boose . ⁵Endeyai nookotomeyai baane Eliya motondoli wane , bosombe botu ya Mokolo inali , bosu ya ema ena ya maniyini . ⁶Wokoisai motema ya baise ko bana . ena metema ya bana ko baise babo . kotina mbe n'tilanga kolubeya motanga na baazabu .

Matthew

Chapter 1

¹Liboti ya Mbali Klisto, Mana Tawiti, Mana Abalayama. ²Abalayama nakobota Izaka; nakobota Yakobo; Yakobo nakobota Yuda na baba ba nina; ³Yuda nakobota Peresi na Zerahi; Phares nakobota Esrom; nakobota Aram; ⁴Aram nakobota Aminadab; Aminadab nakobota Nabasoni; Nabasoni nakobota Salmona; ⁵Salmona nakobota Boazi wa Rahab; Boaz nakobota Obed wa Luta; ⁶Obed nakobota Isai, Isai nakobota Tawiti, Mokota Tawiti nakobota Salmona wa amokali wa Uria; ⁷Salmona nakobota Roboam, Roboam nakobota Abia, Abia nakobota Asa. ⁸Asa nakobota Yozafati, Yozafati nakobota Yoram, Yoram nakobota Ozia. ⁹Ozia nakobota Yotamu, Yotamu na kobota Ahazi, Ahazi nakobota Ezekia. ¹⁰Ezekia nakobota Manase, Manase nakobota Amoni, Amoni nakobota Yosia. ¹¹Yosia nakobota Yekonia na bana ba nina mo n'nyanga ya kotola Babele. ¹²Maili ya kotola ka Babele, Yekonia nakobota Salatiel, Salatiel nakobota Zorobabel. ¹³Zorobabel nakobota Abiudi, Abiudi nakobota Eliakimu, Eliakimu nakobota Azoria. ¹⁴Azoria nakobota Sadoki, Sadoki nakobota Anime, Akime nakobota Eliudi. ¹⁵Eliudi nako bota Eleazare, Eleazare nakobota Matani, Matani nakobota Yakobo. ¹⁶Yakobo nakobota Yozefu momea Malia, wei n'na Mokonga owa okoeteka Klisto. ¹⁷Mo bóóbo maboti moose kolinga ka Abalayama ka Tawiti, Mikai maboti ikomi na babe; ko linga ka Tawiti bena kotola ka Babele, ikai maboti ikomi na bina; na ko tola ka Babele bena ka Klisto, ikai maboti ikomi na bina. ¹⁸Mo bóóbo, Mbali Klisto wa botekangai bóóbo ; Malia nina wane wa ikangai bembeya wa Yozefu, na mbele bina ebesani mba amokali na amoome, eke we nakomoneka m'mba uka na leeme mo mekua ya Mosombo ya phenena. ¹⁹Yosefu momeande, bondiya waikangai moto wa Lilatemi, utaemanga . ²⁰Ambe wika na maenyeli si maamo, eke mokitomo osaali ya Mokonga yabuanyea ike mo n'njoli, eke waena nande: "Owe Yosefu, Mana Tawiti, buwa kotina kosonga Malia mokalabe, bondia leeme si eeyo uka nayo yikai ya tchekamba tcha mosombo osaali. ²¹Woobotai maana amoome, eke waesa we lina ya Mbali bondia wei woo toesa okita yande mo kobeya kabo. ²²Eyo yoose ye telekei m'mbe maondi moose maenekanga mo kana ka motondoli ma engame: ²³"Monai moseka okoikai na leeme" "Woobotai maana amo ome""Isina yande ikai" " Mokonga na moto asimamo". ²⁴Yosefu abowa aimokanga we mo n'njooli, eke we na kota bowa Mokitomo ya Mokonga waenanga, eke we nakosonga mokalande. ²⁵N'ndi uta ikanga ande nande asima amo; Malia na ko bota maana amoome eke Yozefa na koesa we lina Mbali.

Chapter 2

¹Mbali maili ya koboteka kande kowa Beteleyemu, ko motanga ya Yudea, mo n'nyanga ya Mokota Herode, eke bephiphi ba mekota bo nakokoma mo Yelusaleme kotoka ko metanga motchwela yabo bo nakophipheya, ²"Wikai ani mokota a ba Yuda owa wa botekake? Bondia tamonake; okeni-keni yande". ³Mokota Herode abowa an'ngbanga we, eke wa tchokowa we na bakumi bande boose ba Yelusaleme. ⁴Eke we na koeta melombiya, na ba andiki batowani boose eke wa phiphéa bo m'mbe Masiya wekabotekai mono kokani. ⁵Eke bo nakoebesa we m'mbe mo:"Kowa Beteleyamu ; ko motanga ya Yudea, bondia motondoli wa andikangai. ⁶"Owe Beteleyemu motanga ya Yudea, "Owe wabuabe ka motanga ka angowa n'nkati a metanga ya ema-ema ya Yuda n'nkati yabei eka omoka, "Mokota owa ekatchunga tchese tcha Isalaeli". ⁷Eke, aowo Herode na koeta mekota mo kaowa, eke wa phiphéa bo ambe waebe bowaali n'nyanga si eya nkeni-nkeni yamonekanga, ⁸Eke watoma bo Beteleyemu wa ena, "Yaai kophana asima si owa abotekake we, m'mba noo kae niye kolombesa we". ⁹Abowa an'ngbanga bo maondi ma mokota bo nakotoka, ambe okeni-keni si oowo hamonangai yo koomoka obalu ya motchwela, yo na kiya bena mo lumba si eya maana waikanga. ¹⁰Abowa emone bo okeni-keni, baika na ome ya ema. ¹¹Na n'ya nga sieyoya we bua nya yowani mo n'nyi, wa nyangola ngai moo baba ya ibunge ya Jodeé. waena ngai mbele : timbokai, bondia bokota ya kiyo yai yeya ya ke. ¹²Yoani uki oyosieyo waene lekanga na ësaya, Molondoi, na awo weene we mbele : eno iki loki waoyo wakayanga, mo asima ya ibunge : enjekai m'boka ya Mokonga, koe njeka m'boka wa nge. ¹³Abowa atokanga bo, eke mokitomo wa Mokonga wabuanyeya Yosefu mo n'njoli; yaena:"Imoka, biya maana na nina, yaai obeyo mo Ejipito ikai kooko, bena abowa neka ebese mono owe:" Bondiya Herode woophana maana ambe waiye we". ¹⁴Yosefu na koimana we na ko biya maana na nina na n'nkati ya botu eke bo nakiya mo Egiptito. ¹⁵We na koika kooko bena kogba ka Herode, ambe yaengame bowa aenanga mokolo mo kana ka motondoli:"Mokoetai manane bena Egiptito". ¹⁶Eke Herode na ko mona m'mbe, mekota ya kesangai we, we na kosoma iboka, we na kotoma bato bande mbe baiye baana banuki boose ba bika na bemo bibe na kose na aowo baa baikanga Bethelumu ena baa bika mo tometanga tande toose,koondya bowa aenanga baa bayanga kolengeya Mbali mo koboteka kande. ¹⁷Aowo, yo nakoiyana bowa aenanga moeki Yeremia. ¹⁸"Ba n'ngbangai looki kotoka mo Rama,Beli na kophophesa ka buwa:"IkiRachele wokoeya bana bande,Eke uta emanga mbe ba baphfophese we, bondia ba buwa kae"¹⁹Maili ya kogba ka Herode, eke mona mokitomo wa mokolo wa buanyea Yosefu mo Egiptito. ²⁰Eke wa ena:"Imoka, biya maana na nina, yaai mo tchese tcha Isalaeli, bondia baa baemanga koiya maana bagbake". ²¹Yosefu nakoimoka, wabiya maana na nina eke ba sumboka mo Isalaeli. ²²N'ndi abowa an'ngbanga we m'mbe Arkelaus wasiake mo bokota ya Ise Herode, eke watina kiya kooko; eke maili wa koebeseleka na Mokonga mo n'njoli, we na kiya mo motanga ya Galileya, ²³eke waya koika mo motanga ya Nazareti, ambe yaiyane bowa yaenekanga mo kana ka batondoli ambe wokoetekai Munazareti.

Chapter 3

¹Bosu si oowo Yoani Mon'nyi walanga ambe woolondowa mo isee-seke ya Yudea: ²"Kalanganyai ko metema, yaike aiye-iye". ³Yoani ukai, na awo weene weowa wataekanga na motondoli Isaya waenanga mbe:"Njekai m'mboka ya Mokolo, nanowai beeleyo bande". ⁴Yoani waikangai na makelele na asali n'ntulu ya mpuu ya ngamia, na obaa ya okoba ya n'nyama mo mponjo. Moleli yande yaikangai makelele na asali wa okonda. ⁵Melombiya yoose ya Yelusaleme na boose ba Yudea na metanga yoose si eya ika baka baka na yolondani, batoka mo kobuleya-we; ⁶Ban'nyeka nande mo mosowe ya yolodani, ambe bookalanganya beteleli babeya babo boose. ⁷Aabowa emone-we ba Falisayo na Basadukeo babuwa kula kowa kande ambe ban'nyake nande, Yoani waenangi nabo:"Biki iboti ya njoka; nani waebesake bane m'mboka ya koeleya lisomi si eeya yokula obeyo ? ⁸N'ndi moesi beteleli besali beya boomoesa mbe batimbokake na liti. Babuwai koenyeleya ko metema ino na koena: ⁹Abalayama m'mba i ise wito! Naenake nino mbe:"Kotoka ko mawe si mano, Mokonga weengame komola bana ba Abalayame. ¹⁰Bondia tchonda tcheteleke bakama na isina ya kate. Eke kila kate koose si kaa kitoobota touna tosaali, koobukekai ko m'mboleka mo kaya. ¹¹Noo, na N'yake bane betimbole beteleli bino ba metema; n'ndi owa wokula maili nane, wika na tchekamba tcha kolongeya noo. Bena n'teengame ango kokandoleya-we meeli ya bilato bande. We wokon'nyai bane mo Mosombo ya phfenena bena na kaya. ¹²Webunde loongo ya kopeta mo kaako kande, woophenesai obanja bosaali obanja yande; ngano wande wootai we asima amo na kota we ko moo, n'ndi makame woolelekanesai mo mokaya kaa kitoolima. ¹³N'nyanga si eeyo Mbali wa buanyangai, waluleyangai kotoka Galileya we nakiya Yolodani ka Yoani, ambe wan'nyeke nande. ¹⁴N'ndi Yoani walingoleangi we, nakoena:"Noo-i neengame kon'nyeka kowa kabe, ke owe kai okula kowa kane-e? ¹⁵Mbali wasumbolea we:Akowa ike abe:Bondiya boobo-i eengame mbe teiyanese koselela koose". Mo boobe ke Yoani waakoleya-we. ¹⁶Mbali maili ya kon'nyeka, we nakobanda kotoka ko maale. Monai, obowa nakokandoka, wamona Mosombo ya Mokonga yaselela, koika. ¹⁷Koika m'mba n'njiwa, yala kiyo nande. Eke mona, looki kotoka kiyo yeano:"Oonoi-i Manane wa ikeya neemeleke nande".

Chapter 4

¹Maili Mbali koendeseleka na Mosombo, waye tchebanjala ambe wasonjeke na Satana. ²Kotungesa kokanda moleli n'su n'kama ina, butu na looba buwa kowa, n'nja nakolongeya we. ³Mosonji, nakoluleya we, waena nande:"Aika mbe owe-i Mana Mokonga, toma mawe wi mano mbe matimboke mekati". Mbali nakosumboleya we: "Yeandikilekei: Moto uto koika ande bondiya mokati lika, ⁴Mbali Na koena nande : "N'ndi mo kila bondi yakotoka mo kana ka Mokonga". ⁵Eke Setana nakoisa Mbali ya Mokonga; ⁶We nakoena nande:"Aika mbe ukai Mana Mokonga, tinga kose, bondiya yeandikilekai:Wootomai bakitomo bande kao kabe mo iwe". ⁷Mbali waena nande:Wesonyangi Mokolo Mokonga wabe". ⁸Setana nakoisa we ephfe kiyo na mokondi ya eya iboka. Wamoesa we bokota yoose ya tchese tchetondo na ome yande, ⁹Waena nande:"Bemo boose nokoesai owe, m'mba walubaneya noo na kolombesa noo". ¹⁰Aoowo ke Mbali naoena nande:"Toka, Satana, bondiya yeandikelekei:"Lombesa Mokolo Mokonga wabe, akesa-we n'kasa we omune lika". ¹¹Eke Satana waeka iki-we, eke mona, ba kitomo nakula, babundeya ike we mekambo. ¹²Mbali nayo m'ngba m'bele Yoani wa abeleke, we nao toka n'kati ya Galilaya. ¹³Waekangi okita ya Nazara, nakiya koika kafalanamu, motanga ya okonge ya iyaba, n'nkati ya n'kita ya Zabuloni na Nefutali. ¹⁴Ambe yaiyane looki ya enekanga mo kana ka motondoli Isaya: ¹⁵"Okita ya Zabuloni, na okita ya Nefutali, m'mkoka ya iyaba, obalu ya Yolodani, Galilaya wa bese. ¹⁶Motanga yaikanga n'nkati ya iphfuwe yamonake masani mabuwanyeke bo". ¹⁷Kolinga aowo Mbali walinga konagola:"Enjekai metema ino, bondiya bokota ya kiyo yaikake aiye-iy". ¹⁸Mbali ambe wokoenda mo okonge ya iyaba ya Galilaya, wamona tchenina bato babe, Simona wokoenda mo okonge ya iyaba ya Galilaya, wamona tchenina bato babe, Smona wokoeteka mbe Petele na Andele mana nina. Baikangi na koota bosaka mo iyaba, bondiya baikangai baoti. ¹⁹We nakoena nabo:"Waai, ondai-noo, nootai bane bato. ²⁰Bo nakoeke maska mabo, baonda we. ²¹Waya na boso, wamona baphfe tchenina babe:Yakobo, mana Zebedeo, na Yoani mana nina; baikangi mo waato asimaamo na Zebedeo, ise wabo, ambe bokoenjeka masaka nabo. Mbali nakoeta bo. ²²Moo moo baeka waato na ise wabo, baonda we. ²³Mbali na koitmba Galilaya motondo, ambe woonangola n'nkati ya asima ya makumbe mabo, na kosaowa Mosao Osaali ya Bokota, na koondesa kila oso na kila boteleli ya beya n'nkati ya bato. ²⁴Mosao ya okuku yande yaengama ko metanga yoose ya Siria. Basieya we bato ba bemusi boose, baa bika na n'so na bemusi n'kitaka na n'kitaka:"Bato si baa bika na Satana na baa bika na kifafa na baa bika na bilema. We nakoondesa bo. ²⁵Metuka ya buwa ya bato nakoonda we, kolinga Galilaya na Dekapoli na Yelusaleme na Yudea na okonge ya Yolodani.

Chapter 5

¹Mbali na komona metuka ya bato, we na kolin'nya ko mokondi we na koika, baeki bande na koonda we. ²We na koandja ko fundisha bo eke waena na bo: ³"Home mo baa bika touwa ko metema, bondia bokota ya kio ikai yabo". ⁴Home baa bika na bii, bondia bo koika na ome mo tchese. ⁵Home mo baa bika na obaba, bondia bo koikai na ome, ⁶Home mo baa bika na ndja na tcheema tcha maale, bondiya, bokoikatayi, bondiya bo koikotai. ⁷Home baa bika na tchombo, bondia bo kan'ngbeleyai bo tchombo. ⁸Home mo baa bika na metema esaali, bondiya bekamonai Mokonga. ⁹Home mo baa bo koisa bihi n'nkati ya bato, bondiya bo kaetekai bana ba Mokonga. ¹⁰Home mo baa bo koseleka maobi bondia bokota ya kio ikai yabo. ¹¹Home kowa kino bane m'mba bato ba kosendeka, na komoneleka, na ko tchongeleka mo olanga mo okitaka ya ko beya koose bondiya yane. ¹²Ikai na home, lengeai, bondiya ome nino yeemei kowa kio. Bondia boobo ii ya moesanga bo maobi baeki baa balanga boso nino. ¹³Bane bikai moho ya tchese. Aika m'mba moho aseama, tchei tchokofolesa yoo? Ito kota kae tchesima ephe, yo kombolekai kowandja, yo kogbotekai na mao ma bato. ¹⁴Bane bikai tcheangange mo tchese. Motanga owa yo koeseleka kio no mokondi ito koisamanga bande. ¹⁵Ango bato bito koakanesanga ntala, eke bata yo n'nkati ya katunga, n'ndi bo kotangai kio na mesa, eke ya moesa boose ba bika n'nkati ya lumba. ¹⁶Ephoei m'mbe tcheangange tchabe tchasanese boso ya bato m'mbe bamone beteleli besaali, eke m'mbe balombese so wabe owa wika kio. ¹⁷Buwai koisa m'mba nileei mo komuna angile angio batomeki; nileei buwa komuna n'ndi ko kobesabesa. ¹⁸Bondiya nokoena nino moliti m'mbe kose na kio kinaeti, angile angio omo utekotoka bande, angio kanuku ka looki itekatoki, ena kowa yoose ekela. ¹⁹Owa wekatoesa angile angio wa angowa eke wa ebese bato m'mbe bate kae boobo, okaetekai kakuse mo bokota ya kiyo n'ndi owa okalitosa eke wa ebese m'mbe balitose, okaetelekai mophfeme mo bokota ya kiyo. ²⁰Naenake nabe, moliti, aika m'mba liti wabe. Witotelongeye awa wa baandiki na ba Falisayo, ba utekangeya bande mo bokota ya kiyo. ²¹Ba n'ngabangai m'mbe, yaenekangai na bakolo bato:" Bowa koiya, woose owa wo koiya, we engamei na ko kandeka na babuki ba maondi. ²²N'ndi noo naenaki nino mbe, woose owa babuki munaka kakini, we engamei, na koeta bese ya babuki ba maondi. ²³Aika m'mba waaya na liphfaephfi yabe mo altale eke wa engaleya m'mbe moto uka nabe na bondia, ²⁴Eka liphfaephfi yabe boso ya Altale, eke yaa ko n'ngbesana moto si oyo, boso ya koesa liphfaephfi yabe. ²⁵N'ngbesana bosaali na mosékani, wabe aboa uka nande asima amo mo m'mboka, m'mbe wito tchongeyangi owe mobabuki maondi, m'mbe biteabangi owe ko mekoto ya yaema, mbele obua moyololo. ²⁶Naenake nabe liti, utokoomoka kokandeka mo lumba ya moyololo. ²⁷Bém'ngbe m'mbele yo koena ka mbele bua:" kota ilemba". ²⁸N'ndi noo, na enaki nino m'mbe unalipi beeya beya bokoombeka owe kooko. ²⁹Aika m'mba liiso ya ilome, aika m'mboka ya kokelesa owe, ikiome koakabe, tsheenga tshabe tshemo koseama, kom'mboleka mokaya. ³⁰Aika mba kaako kabe kailome kakosea owe bukako. M'mbola ko kpaaya, mondiya ephfoyei tsheenga tshabe tshemo koseama, kolko mobe etondó kom'mboleka. ³¹Aenekangai mbe, moto wapenga mokali, waese we kaani ka koekane. ³²N'ndi noo, naenaki m'mbe owaosea owawoeka mokalandé, bua mondiya ilemba, watake we moto wa ilemba, ke owa osonga amokali na bato ba boso m'mbe watake ilemba. ³³Ba n'ngbangi ya enekangi na bato ba boso m'mbe: Obua kolapa, mondia wa lapa ke wakambá koiyanesa, watake kobe bosa Mokonga. ³⁴N'ndi noo, naenaki mbele bua kolapa belapalapa, aike mooboa, mondiya ikai ya Mokonga: ³⁵Aike monseke, mondiya, ikai boendeo yande ya maomande; ama mo Yelusaleme, mondiya iki asima ya Mokota yaema. ³⁶Buwaa ko lapa mondiya motshwe yabe, mondiya utookokola bande kophfufhekese ama kolinges, omo ya n'ngbe yabe. ³⁷Aika mba looki yabe yaakoleka, aakoleke, aika mba aekeleka, aekeleke:" owa olubea mbele yo yotoka ka mosu". ³⁸Bangbangi aenekangi m'mbe: liiso mo liiso, liinyo mo liinyo. ³⁹N'ndi noo, naenaki nino m'mbe bui kosikama bosó na belengi. Aika mba moto wa lumbea owe moitama ya ilome, moesawe w eye ephfe ya kea. ⁴⁰Aika mba moto wasitakeya ka owe ke watomba ntulu yabe, ekeekeya we nkanjo. ⁴¹Aika m'mba moto wa nab ondo ya kilomele elefu, yaa nande. ⁴²Akésa owa okoomba owe, kebua koekéa owa weeme kosomba koakabe. ⁴³Ban'ngbangi yaenekangi mbele: okoemi munakabe, ekewaseka moini wabe. ⁴⁴N'ndi noo, naenaki m'mbe:"Emaii baini bino, liphfeai baa beseke bane, kesombolai mo isina ya baabo otaane ke baabo otesoa ane, ⁴⁵Ombele beike bana ba ise wino si owa ona uka kiyo; mondia weoyayoa lóóba mondia bato ba beana ba wapfoa, ke oko'okesa mbuwa mo basaali na babeya. ⁴⁶Aika mba baema, ba beeme bane eni iyota engame nino? Ango ba bolipesa manjanja bitoko kotanga boobo? ⁴⁷Aika m'mba wamoesa moboto mo banduku babe lika watakei tchei, angio bato babeeya bokotanga kayi boobo? ⁴⁸Ikai baphfenene, bowa ise wiho wa kiyo wika.

Chapter 6

¹Ika bosaali m'mbe kophfoa kite ikangi ka ko moneka na bato, mo boobo uto kolephfeleka bande koa ka Ise wito uka kio. ²Aika m'mba waomola liphfaefi bande na ko lublea mangbeli boso nabe, bowa o kotanga bato ba omuli mo malumba ma masomboli una mo balabale, m'mbe bato ba lombese bo. Naenake nino mo liti, baabo ba patake mono iyota yabo. ³N'ndi, aika m'mbe wa omola sadaka, kaako kabe ka ikali kiteebangi tchei tchatake owe na kaako ka ilome; ⁴Mbe sadaka wabe wateleke mo kaisama o eke so, owa wo ko monaenga mokasama wokowa kowai mono owe. ⁵Aika m'mba wasombola, bowa koika m'mba bato ba omoli, baa bo koemanga kosombola m'mbe beimane mo malumba ma masomboli ena mo balabala ombe ba moneke na bato, naenake nino mo liti, baabo ba balombelesake na bato. ⁶N'ndi aika m'mba wo kosombola, n'ngeya mo kosunga, kanda molango namalelesa ena na so maondi mabe moose mo iphfu, we o ko. ⁷Mo kosombola, buwa ko bulesa maondi maa mobuwa na isina, bowa okotanga ba pagano, baa bo koisanga mba koena ka buwa, na ko bulesa maondi n'ndi masomboli mabo mo koakolekai. ⁸Bowa ko ondeya bo; bondi Ise wino oli tcheya tcheema tchabe, boso wabe koeya - yea nande. ⁹Monai boboni engeme bane na kosombola: "Ise wito wika kio! Ekambe lina yabe ya lombeleseke; ¹⁰Eke bokota yabe yale, ko ema kabe aketeleka ano kose m'mba kae kowa kio. ¹¹Aesa base moonoo botu mokate ito ya nsu yoose; ¹²Meseleya base ko beya, m'mba base kae temeleseele baa bokota base kobeya; ¹³bowa kon'ngesa base mo tcheema, n'ndi toesa base ka moto wa beya. Bondiya kowa kabe n'ndi ika, mo bemo na bemo, mokolu, tchekamba na okuku boobo. ¹⁴Aika m'mba wa meselea bato ko beya kabo, so si owa wa kio, wo komeselea kai owe. ¹⁵N'ndi aika m'mba ute meselee bato, so owa uka kio otekameseleande owe ko beya kabe. ¹⁶Aika m'mba waeka koanga (ko funga), itephfoe bande na ko kanda tchondi na obaba, bowa bato ba olanga, baa ba kobelesa bondiya babo mbe bato bamone bo mbe bekande koanga na koma, naenake, mo liti, baabo ba patakeokuku ano kose. ¹⁷N'ndi aika m'mba waeka koanga na koma maale, isela malasi ko motchwe, ena soola tchondi, ¹⁸m'mbe ute monekangi na bato mbe okanda koanga na koma, n'ndi soso wabe owa wika kiyo waebake owe, owa omonange, mo iphfue, o ko esai owe. ¹⁹Bua kotukulesa beeya ano kose mo n'seke, aboa ika n'kando njenje, na tolimo nkitaka yoose eke yaseya yo na aboa baibi busoa na ko phefa; ²⁰Ndi tukulesai Mbiso Koa, koa tolimo na n'kodo itokoseya, na koa baibi bito kon'ngeya na ko seya. ²¹Bondia koa kika M'biso yaba, motema yabo okoikai kooko. ²²Liiso, ikai n'tala ya mobe. m'ba lioso yabe aika bosaali, mobe itondo yabe okoakanai. ²³N'ndi m'mba lihiso ya be aika kobe mobe itondo okoikai moi phfue. N'ndi m'mba masani ma mika kwo kabe mika iphue nyokoe mai. ²⁴Moto angoo omoo uteengame bande na kotemikeya mekota ibe okosekai omo, ke waema ophfe. ²⁵Nokoena nino : bouwa koteke, teke, bondiya koika kino, m'mbe nokowai tchei, na tchei, koika kabe kitee teye. ²⁶Monai tooni ta kiyo : titi lekanga bande angoo iba yakokonyowa, ke tobuwa na mboso n'ndi Ise wino wa kiyo olesanga to. Owe, uteete ye tooni? ²⁷Nani n'nkati ino moko koeya eya kande we ngame mo koeyesa nsu yande mo tchese? ²⁸Mo tchei koeya eya bondiya ntulu a kobata? Bete bowa yo komenanga matunda mo maba? mitota moka mbo ata emo; ²⁹n'nembesi eno naena ke nino mbele Salomona mo bokota yande, utebate bande ntulu ya kophfoo kolongeya matunda maa mika mo maba. ³⁰M'mba Mokonga wabatesa matunda iba, moonoo otengame owe, bato ba koakoa kaa ngoa? ³¹Bouwa kobatea buwai koena : tokoanga tchei? Tomaï tchei? Bokopfananga koeya eya eni n'tulu? ³²Bondiya besima siebo, bapakano n'ndi tookabala nabo, Ise ino kwoa kiyo weli mbele bika na n'kasa ya besima. ³³Boso phfanai bokota na tcha ya Mokonga, tchoose tcho koeseki bane. ³⁴Bauwa koeya-eya bondiya m'pendu; m'pendu ye minei okoenga mesia mao n'ndi mande. Kila botu ika na maondi mande.

Chapter 7

¹Ba bua kobukea bato bondiya ambe bite, bukeangi bane. ²Bondiya bokobukeya kae bane nabo bukeleli si owa obuka bane, ke bo o-pima kai owe na kipimo si tchea tcho ko pima owe. ³Mo tchei omona ibunge mo liiso ya munakabe, eke wa kamba komona lobao si owa ika mo liiso yaei? ⁴Ke boni weengame koena na munakabe: "Ekane toese owe ibunge mo liiso yabei?" ⁵Mo kesi toesa n'kasa boso lobao n'nkati ya liiso yae ke maili si wa mona bosali mo kotoesa ibunge mo liiso ya munakabe. ⁶Bua koesa n'ngba besima ba phfenena, ke bua koombola besima bino ba okti boso ya ba ngulube, mokotina mbe bite kpoti kpotangi bo, bite subokeangi mo koa-sowa bane. ⁷Ombai, ke bo koesai bana; phfanai, ke bo koeselekai, ke bokandolea bane. ⁸Bondiya owa wokoomba okoeselekai lubeya molango, owa o okophfana o opatai, ke bokandoleai owa a oolubea molango. ⁹Nani n'nkati ino yo koesa manaande iwe, aika m'mba waombake mokati? ¹⁰ama, wa wokoomba m'mfe, waeseleka ndjokai? ¹¹Aika m'mba bane bato ba beya, beli koesa bana bino besima besaali, ke boni Ise wino si owa uka kio o koesai besima ko bana bande. ¹²Eya yoose yeeme mbe bato batelee bane, teleai kae bo yo, bondiya ikai angule ke na balondoi. ¹³Ngeai ko molango ya kpatana bondiya molango aphfalalo; ikai mboka sieya yoobia mokolimena, ke nguma yo ko n'ngayangai moo. ¹⁴N'ndi molango ya kpatana mboka ya phafalala yo, yo koisai mo koika ke bato baangowai bo koetanga moyo. ¹⁵Tinai balondoi ba n'nanga. Bokulai koakino na ntulu ya mekoko, n'ndi n'nkati ya bo bikai m'ngba ya okonda. ¹⁶Bo koeba bo mo tuma tabo. Bo ko konyowai louma n'nkati ya miki ke tuma tatino kio na tokelekelei? ¹⁷Kate kasaali koose ko kobotangai tuma tosaali, n'ndi kate kabea koose kobotangai tuma tabea. ¹⁸Kate kasaali kiteengame bande na kobota tuma tabea, ke kate kabea kitengame bande na kobota tuma tosaali. ¹⁹Kate koose si kaa kito kobota tuma tosaali. Ko bukekai ke kamboleka mo koya. ²⁰Ikai mo tuma tabo n'ndi bo koeba bo. ²¹Baa bo koenea nane: "Mokolo, Mokolo! Bitokongea ande boose n'nkati ya bokota ya kio, n'ndi owa lika okoota bua eeme Tata si owa uka kowa kio. ²²Nguma ekaenai nane botu si: "Mokolo, Mokolo tita enanga mono maondi si ma mekala na lina ya bei. Tita benganga mono mesombo ya bea-bea na lina ya bei? Ke titatanga mono maondi mabua, mamanuni mo lina bei?" ²³Mo boobo nokeenai na bo phfololo: "Ntaebanga bane bane, tokai bakama nane, bane bati ba koea". ²⁴Mo boobo, owa okongba maoki sima mano mo koena noo, ke wata moo ko mekambo, oko engamesanai na moto wa boeli siowa owa. ²⁵M'bua yaokangai, mophfofo yala, nakia kolubea mo lumba sieyo: "Ita keanga bande, bondiya yaimanagai kio na iwe". ²⁶N'ndi owa o koongba maoki si mano maenake noo, eke obuwa kota mo na mekambo, oko engamesanai na moto owa tchebebe si owa waimetchanga lumba yande kio na ibunge. ²⁷M'bua yaokangai, to phfefeli tala, ke nakia kolubea mo lumba si eyo: "Yo nakokeya". ²⁸Maili ya Mbali ko manena maoki si mano, nguma ya bato na kosangala mokongba maondi si, ²⁹ikae, baphfeneni, m'mba bowa Ise wino wakiyo uka mophfeneni.

Chapter 8

¹Abowa Mbali wa seelanga ko mokondi, motuka ya bato na ko'onda we. ²Na mona, moto wa osoy ya suli na ko bakaméa we na ko tulama boso nandé, na koena: mokota, aika mbe waema, wééngame na ko ondesa noo. ³Mbali na koanjeya we kaako, na kobunda we, na koena: néakowe yo, phfenena. Aowo-aowo we na koonda. ⁴Eke Mbali na koena nande: weenangi na móto, ndi yaa komoese mobe ko baomoli ba maphfaefi n'nembe m'mba bowa Mose waenanga. M'mba yo koika Mokota omo ya sola kowa kabo. ⁵Abowa Mbali nakon'ngeya mo Kafarnaum, Molombiya omo ya sola na koena nande we, ⁶Waeya eya nande, Mokolo moto wane wa mokambo welame molumba, we kpe maoo, wika na obaba yaema. ⁷Mbali na koena nande Nokiai, na noko'ondesai we. ⁸Mokota owo ya sola na kosumbolea we looki: "Mokota, n'teengame mbe w'engeye molumba yane waene bondi omo. ⁹Bondiya nika kosé wa mekota ya kiyo wane, nika na bato kose wa maoki ma bokota yane, mba naena na omo waana; yaa! Okiyai, ke ophfe: waa; kewala; ke kowa ka mokobe wane; ta chéchéa! Na okotai cho. ¹⁰Mbali ya komgba we, Mbali na kosangala, eke we na koena na baa baondanga we: naenake nino na liti, ango mo Isalaele n'namoni ane moto koika na koakowa ka éma m'mba moto si oono. ¹¹Eke na enake nino mbe babuwa bo kotoka mochwela na moèla na bekaikai ko mesa asima-amo na Abalayama, Isaka na Yakobo, mo bokota ya kiyo. ¹²N'ndi bana ba bokota bekambolekai mo iphfue kowanja, kooko kekaikai beli na kokola man'nyo. ¹³Eke Mbali na koena na Mokota si awo, yaa, atelekeleke owe ko ophfesana na koakowa kabe na nyanga si eyo mokobe si oowoo na koonda. ¹⁴Mbali nakiya molumba ya Petele, na kiya komona moko wande wa amokali ambe uka na cheeta. ¹⁵We na kobunda we mo kaako, eke oso na kotoka ko mobé yandé; éké we na koyayka na bundea we mokambo. ¹⁶Na iyo, baluleya Mbali bato ba buwa ba n'so ya n'nseka we na kobenga boose na mooki mande, eke we na koandesa n'so yoose, ¹⁷mo koiyanesa owa yaenékanga na Isaya motondoli: wabiyangai obaba ito, waimaneangi n'su ito. ¹⁸Mbali na amona, ibamba baka nade, waesa isosa ya koeta ophfe obalu. ¹⁹Moandeki oma wa bakameya we, ke waena nande mbe Mokota nokoondi owe kowa kokiya owe koose. ²⁰Mbali na koena na nde: n'yama ika na malumba ena tooni ta kiyo tika na malumba; ndi Mana Moto obuwa bande nna boikaneo ya koomonesa mochwe yande. ²¹Ophfe n'kati ya Baeki waena nande: "Mokolo, akoleya aesa isosa koleka Tata". ²²Ndi Mbali na koena na nde: "onda noo ke eka bapku baleke bapku babo". ²³Waingeya mo waoto, ke baeki bande boonda we. ²⁴Ke mona, m'buwa ya ema na kooka ke wato ina imbeyi na n'gumba. Mbe we walamangai. ²⁵Baeki ba bakakamea we ke baimola we, ke baena: "Mokolo, ondesa base, ta kpake!" ²⁶Waena nabo: "mochei bika na boa, bato ba koakoa ka angowa?" na boobo wa imana, wasuleya mophfofo na ngumba, ke bihi nakoika waika. ²⁷Bato si baika na kosangala: "nani ono, boho nakoenesana, mophfofo na ngumba yokolitosa we?" ²⁸Aboa lokome we pohe obubu, 'kati ya chese cha mesombo ibe ya bea, yao omoka mo ba Buyako, bala boso nande baikangi na bolengi Moto ango omo uta etanga bandenakotinesa bo. ²⁹Ke monai, bo na kosula sula: "chei chika inka wito na be Mana Mokonga? Uli abono mo kota base na iyeya boso na inyanga?" ³⁰Aikangi pkaya na bo motuka ya nsombo mbe yo koanga. ³¹Mesombo ko bonjabonja Mbali, baena: aike mba wa benga base, toma base teingeye mo motuka ya n'sombo. ³²Mbali waena na bo: "yai omoka, ke ingeya mo n'sombo. ke mona, n'sombo yoose ya chubeya mo iyaba, ke ya pka mo maale. ³³Baa batchunga ba n'sombo bo nakiya kosaowa mesao. ³⁴Na boobo motanga otondo? Ya omoka mo kosangana na Mbali; nakomona we, eke ba bonjabonja we mbe watoke ko motanga ya bo.

Chapter 9

¹Mbali, na ko kimea n'nkati ya wato, ko kala okonge ya ibe ya iyaba, kewe na kia n'nkati ya motanga. ²Ke monai, bo na koulea we na mokpi mao mbe welame mo itanda. Mbali, na o mona koa-koa kabo, na ko ena na mokpi mao: "Ko beya ko beya, mana ane, mabea mabe mose ma meselekake". ³Mo boobo, ba andiki bamo na ko ima-ima: Moto si ono ophenda Mokonga. ⁴Ke Mbali, wa ebangai toengeleo tabo", na ko ena: "Motchei bika na toengeleo ta bea n'nkati ya metema ino?" ⁵Bondia tchei, tche pholee pholee, ko ena mbele: "Ko beya kabe kameselekake", ke na ko ena: "Imana, ke enda. ⁶Mo isina mbele, beebei mbele mana, Moto uka kio na tchese na bokota ya komeselea ko beya: "Imana, we na ko ena na mokpi mao, bia itanda yabe, ke yaa n'nkati ya lumba yabe". ⁷Ke we na ko imana, ke na kiya n'nkati ya lumba yande. ⁸Nyanga ibamba ya monanga boobo, bona kotina iboka ke bo na kolombesa mokonga, owa wa esenga ko bato bokota ya boono. ⁹Kotoka aowo na kia phaya, Mbali na omona amo ome ase mo asima ya ko lipesa mandjandja, ke lina nde, aetekangai Matayo. We na ko ena nande: "Onda noo". amo om si ono na ko imana ke na ko onda we. ¹⁰Mbe Mbali okoanga n'nkati ya lumba, monai bakongoi ba mandjandja ke na bato ba bo ikeleli ya bea na ko ulesana koanga na Mbali asima amo na baeki. ¹¹Ba Phalisayo na ko mona boobo, ke bo na ko phiphea baeki: "Motchei mokota ino okoanga na bakongoi mandjandja ke na bato ba boikaneli ya bea?" ¹²Mo ko un'ngba ka Mbali we na ko ena: "Ba bika buwa nso ko mebe bito ko ikanga bo na nkasa ya Monganga, n'ndi bato ba nso". ¹³Yaai, ke eundichai eya ika isina, mee nikai na nkasa ya tchomo, ke bua ma phaephi. Bondia ntileane ko eta ba pheneni, n'ndi bato ba mekambo ya bea-bea. ¹⁴Na boobo baeki ba Yowani na ko bakamea Mbali, ke bo na ko ena: "Motchei base bito ko iyanga. ¹⁵Mbali na ko sumbolea bo: "Bina kande amo ome wa isongi beengame na ko eya-eya mbe amo ome wa isongi uka naboi?" Mo nsu sieya yo kula aboa amo ome wa isonga otoa n'nkati yabo, ke aowa bo koiya meleli. ¹⁶Moto uto songa ande monuku ya ntulu ya mbesi kio na iphkende ya ntulu, bondia asima si owa asolekake yo oseamai, ke ntulu yo koa soka a sokai ko etea. ¹⁷Bito tanga ande maluma mbesi n'nkati ya nyongo sieya ailelakemona na koseama; bondia mbe beogo boseamai ke malu maiteka; n'ndi botangai malu ma eneeke mo beogo ba mbesi na malu na beogo bo tchungelekai. ¹⁸Aboa aebesanga bo membila, monai, mokota omo na kula, na koselela kose ya mao mande, ke na ko ena: "Moseka ane a kpake iti na ileli ande, n'ndi waa, kota maako kiyo nande ke o ko ondai. ¹⁹Mbali na kaimana ke waya asima mo na baeki bande. ²⁰Na mana, mokali aikangai a kooka mokiya bemo ikomi na ibe, walangi maili wa moongo, we na kobunda n'tulu yande. ²¹Waikangi mo koena kati a motema yande: "aika mba na obunda n'tulu yande, n'konda". ²²Mbali na kotimboka, na koena, ma ko moesana mande: "ika na tchekamba, mana ne a mokali, koa-koa kabe kaondesake owe". Mo inyanga si maana a mokali na koonda. ²³Mo inyanga se a Mbali mo kokoma mo lumba a mokota, na komona balubei ba filimbi na ibamba ema ya bato, ²⁴Na koena nabo: "omokai", mondi maana a mokali si oyo uti nakbiande, welame. Ke baaja koseka we. ²⁵Mo sa si oyo ke ibamba ya bato na koomoka, waingeangai, we na kobunda kaako ka maana a mokali, na maana a mokali kaimana. ²⁶Lokendi yabalanganake o metanga yose. ²⁷We na kia kooko, baondangi Mbali na bakbi maiso mabe, bo na koakaya: ugbelea ase tchombo, Mana Tawiti! ²⁸Na wakati si akomake we mo olumba, bagbi ba baiso kula baka-baka nande, ke Mbali na koena nabo: "bane bika na koakoa mbele noo nootai bondi si oyo?" Bobo, "mokolo, baenake". ²⁹Na bobo we na kobunda bo omaiso, we na koena: "yatelekee ane imba koakoa kino". ³⁰ke maiso mabo makandoka. Ke Mbali na ko komesa bo iboka. Tinai imbele moto auwa koeba. ³¹Kisha, maili nabo koomoka, baenangi okuku wande o motanga itondo. ³²Inyanga yaikanga bo mokiya, mona, babilea Mbali moto omo na mephopho ya beyabeya si utokoena. ³³Mephopho ya beyabeya eya babengake babenga yo, moto utokeina ango seno waenake. Kena ibamba ya sangala na koena: "Ata botu ango omo, bondi modele si utinamoneki mono ande mo Isalaele!" ³⁴Ke na bafalisayo baena ngai: "otesa mephopho ya beyabeya ma mboka ya mokolo ya mephopho ya beyabeya". ³⁵Mbali waikangai mo koennya o metanga ya emema na ya angoango, waikanga ko kofundisa bato kati ya lumba ya Mokonga, na kolondoa looki ya bokota, ke waondesanga bato ba oso ma boobe ba tchebema. ³⁶Mo komana ibamba ya bato, waiyangi na tchombo mondi yaobo, mondi a mbele ba balangamangai na kolimena, imba nyama si akosanga mutchungi. ³⁷Ke na koena na baeki bande: iba yeme indi batumiki beangowe. ³⁸Bembelesa mokolo wa iba bondi ya watome bato mo iba yande.

Chapter 10

¹Babua na koéta baeki bandé ikomi na babé, we nakoësa bò chékamba chá kobenga nésombo ya báyá, bé na kóondesa n'so yoose na balema boose.²Mona maina ma baeki ikomi na babé, wa boso-boso, Simona akoétéka Petèle na Andélé mana nina, Yakobo, mana webedeo, na Yoani mana nina, ³Filipi na Balatelemi; Tomosi, na Matayo molipési wa manjanja Yakobo, mana Alféo, na Tadeo; ⁴Simona mu Kanana, na Yuda Isikariti, owa wéolese Mbali.⁵Bóónoi ika baeki ikomi na babé bétómeke na Mbali, maili wa koésa bo mékomi si yeéno:" biyangi ko babaa bitinan'gbi looki, na bèn'ngéyangi mo n'kita ya ba samalia; ⁶ndi yaái ko mekókó si eya yélimene ya lumba ya Isaelili. ⁷Yaái, nangolai, na enai: "bokota ya kiyo yaiyéyake".⁸Onésa baa ba n'so, imolai bagbi, phenenesi baá-bá-suli, bengai mésombo; Bétombi bule, obai bule. ⁹Babua kobiya tongeli-ngembe, ango n'ngéla, ango beéya ko meeli inó; ¹⁰Ango itéke ya ondo, ango n'tulu ibé, ango békoba ba mao (bilato) ango lofimbo; bondiya mobundi wa mokambo wééngami na moleli yandé.¹¹Ko métanga na n'kita émo si éya yéka n'ngéya bané phiphéyá mba okoiki na motó wa koengama na kótabane mo boikaneo yandé; chumanai kowa kandé bana aabowa ékaya bané. ¹²Mo kon'ngéya mo lumba, ¹³Na aika mbèlè bumba yetondane, ééngami mbe bii wino wale moo, ndi aika mbèlè itéondane, eengami bii wino wasumbokéye bane.¹⁴Mba bitéte bane mo boikanéo, bena omba biténgbe maoki mino, omokai mo lumba si ama ko motanga si na chichai n'seke ino ya matindi. ¹⁵Naenake nino na liti: " mo bosu ya liataki, okita ya Sodom na owa ya Gomolo yekatelekai kobéya kambu kakolokolo kuliko motanga si oowo. ¹⁶Monai, natonake bane m'mba mekoko akati ya n'ngo. Ikai na mayele m'mba ma n'njoka, ¹⁷Ikai na kachi ko bato, bondiya békaabai bane ko beikanéo ba koénèsa maondi. ¹⁸Bané békapholotékai, bondi yane, bósó na bósó na lówa, ma komoesa lilembélisi koikabo na ko baa bitinangbi loóki ya chéondésa.¹⁹Ndi, aabowa eka abéléka bané, babuwa kótékatéka mo kophana mbe bokoéni chéi: maa mékaika ma koena kino mekaeselekai bané mo myanga si émo. ²⁰Bondiya abuwandé bane i békaene, ndi Mosombo ya Ise winoi yékana okati wino.²¹Chénina chéka abésanay mo kokpa; na isè ka manadé; baana békaticimbokéyai. ²²Békesékélékai na boose, mo isina ya linane; ndi owa wékokomesa maényéli bena mo ntungéya wékaóndai. ²³Eké aikamba bamoesa bane moobi ko motanga ómo, yaai obéyo mo ophe. Naena ke nino na liti na liti, bitékamanéni bino kotimba métangé ya Isaeli ambele Mana Móto witi nali.²⁴Moéki w'abuwandé mokota, ké mokobe wité-étéyé andé mokota andé. ²⁵Eengami ko moéki kotéléka m'mba mokota, na ka mokobe m'mba mokota andé. Aika mbe baéta mokota ya lumba ya Beelezebulli, ké y'okoika iki booni mo koéta kaé bakolo ba lumba si éyo!²⁶Bo buwa kotuna bo ango kambu, bondiya buandé na chésima si chéa chééngame na koisama éké chabuwa koébékana, ango mo kaisama ke chakamba koébékana. ²⁷Maa mo koéna noo nino iphie, enai mo obanja akati wa looba, bé na maa mééneke bane ko matu, saowai mo. ²⁸Ba buwa kotina baa bokoiya mobe éké bito okokola koiya mosombo; tinai ndi owa wééngame koiya móbé naa mosombo mo itumbo ya kaya lifelo. ²⁹Bito ko olésanga toyoni tóbé mo lofalanga ómoi? Na boobo, ango kamo kito okéa andé mo n'seke buwa koème ka ese wino. ³⁰Na bena kaé m'ngbe ya méchwé ino soose yébandéke. ³¹Bétinangi ango kambu: bélitowe oketi kolongéya toyoni ta buwa.³²Mo bóobo, ówa ó koakowa noo bósó wa bató, nika akowakai we bósó na Tata owa wika kówa kiyo. ³³Ndi owa w"oolingowa noo boso na bato, ne kalingowakai we bósó na Tata owa wika kówa kiyo.³⁴Béisangi m'mba nilei kaisa bii mo chésé; n'tile ane koésa bii, n'ndi kabusu, ³⁵bondia mbele noko ekanésai n'nkati ya móto na ise, n'kati ya moséka na nina, na n'nkati ya mokálá maana na mokó wa amokali. ³⁶Na moto okoikai na kosekana ko bato ba lumba yandé.³⁷Owá weeme ise ama nina kólóngéya noo wa buandé wane, éké owá weeme mósómbé yandé ama móseká yandé kolongéa noo, wa buandé wane, ³⁸owa weeme kobiya kumbo wandé, ambé uto ko'ondá noo, wa buandé wane. ³⁹Owá weeme kolangá mobé yandé, y'ékaséamai, éké owá wóóséa mobé yande mo lina-ne, wé kó óndésai yo,⁴⁰éké owá w'oopokéa ówe, wapokéaki noo, éké owá w'oopokea noo, wapokeake ówa wétome noo. ⁴¹Owá w'oopokea motondoli ko mokambo y'andé wékaabélekai iyota, éké owá w'oopokea owa uka cháa, wékaabélekai iyota ya liti.⁴²Owa woose wékaésa ango ophata ya maalé ma mpéé ka omó wa bano banuke si bano, bondiya uki moéki wane, naenake nina na liti mene, utékalimési-andé iyota yandé ango kambu.

Chapter 11

¹Maili ya Mbali ko kikila baeki bande ikomi na ibe, we na kia, bondia ko ebesa ke ko nangola n'nkati ya metanga ya tchese. ²Yowani n'nkati ya mololo na ko n'ngba mekambo yaKlisto. Sieya ya enekanga na baeki bande: ³"Ukai owa teendee mbe akulai, ke to ko ende ophei?" ⁴Mbali na ko sumbolea bo: "Yaai moesai na enai na Yowani maondi sima mamona ke na maa ma n'ngbake bane. ⁵Bakpi ba maiso ba mona ephe, ba kpi ba mao baendake, bato ba suli baondake, ba pki ba matu ba n'ngbake, ba kpi ba fufuka, ke mesao esaali ya londolekake ko touwe. ⁶Ome ka owa uto ko n'ngba nsoni mo isina yane!" ⁷Mo koenda kabo, Mbali na ko ena na nguma ya bato mo isina ya Yowani: "Bokia mo obandja ya ibunge ko phana tchei?" ⁸N'ndi baakei ko mona tchei moto si owa we bate ntulu ya pholeya pholeya mondia baa be bate ntulu ya pholeya pholeya bika n'nkati ya malumba ma mekota. ⁹N'ndi baakei komona tchei? Molondoi omo? Boobo, no ko ena nino mbele, owa we etei molondoi. ¹⁰N'ndi ikai we wi owa ekpaloke bondia nde mbele: "Monai, no tomeiki okulai boso ya tchondi tchabe, owa o ko endjeke mboka yabe boso yabe". ¹¹No ko ena nino liti mbele, n'nkati ya boose siba be boteke na bamokali, wa ko engamesana na Yowani mo inyi. N'ndi owa weangowe ko etea n'nkati ya bokota ya kio weete we na koema. ¹²Ko andja nyanga ya Yowani moini bena moonoo botu, bokota ya kio yo sondjeleka, ke basondji boosondjo yo. ¹³Bondia ba londoi boose ke na angule ba eneangai maondi mekala bena ka Yowani; ¹⁴Ke, aika m'mba baema ko eba. ka owa uka Eliya owa wa engamangai kula. ¹⁵Ka owa uka na matu ma ko ongba wa n'ngbake. ¹⁶To kesanesi bato ba feti si ono na tchei? bengamesangei na bana si baa bika ase asima ya ibongo, ke bo bokoeta baphe baana, ¹⁷bo ko ena: "Ta lubeleake bane kalupi bet, ke bane bite sambowe bino; ta eyake mo isina ino ke bane bitengbelee angoo base tchombo". ¹⁸Bondia Yowani wa langai, bua koa ke bua koma, ke bo ko ena: "Uka na mosombo ya beya. ¹⁹Mana moto wilei, koa na koma, ke bo ko ena: "Ukai moangi ke na momi, isau ya bakongoi mandjandja ke na bato ba beteleli ba bea. N'ndi boeli wa longeake ko mekambo yande". ²⁰Ke na boobo we na ko andja ko esa mbela ko metanga si eya iteleke maondi ma bua ma kosangalesa, bondia bita timbolanga ande mitema yabo. ²¹tchombo koa kabe, Kolaji! Tchombo koa kabe, Bethesaida! Bondia, maondi ma ko sangalesa simaa meteleke kowa kino matelekange n'nkati ya Tula ke n'nkati ya sidona, mbele ba timbolake mono metema zamani na kobia saki ke na moto ya kaya. ²²Mo isina si no ko ena nino: "Mo botu ya kosamba, o koikai bosaali bondia Tula ke na Sidona ko etea bane". ²³Ke owe, Kapalanauma, o olinyai bena koa kio? Boande. Oselelai bena boikaneo ya ba kpi; bondia, aikange m'mba maondi ma kosangalesa maa meteleke n'nkati yabe matelekange n'nkati ya Sodoma, mbele uka na koika bena mo ono botu. ²⁴Mo isina si no ko ena nino: "Mo botu ya kosamba, tchese tcha Sodoma o koikai bosaali mo Sodoma ko eteya owe". ²⁵Mo nyanga si eyo, Mbali na ko sumbola looki, ke na ko ena: "Na lombesake owe, Tata, Mokolo wa kio ke wa nseke, bondia ko iseka laondi si mano ko bato ba boeli ke na bato ba akli, ke wa moesake yo phololo ko baana banuke". ²⁶Ee, tata na lombesake owe mo ko teleka ka ko ema kabe. ²⁷Besima boose ba eselekaki noo na Tata o mune; ke moto uteli ande maana, ko sakolo Tata Mana ke owa Maana weeme ko moesa we phololo. ²⁸Waa kowa ika noo, bane boose siba ba enake na ko bia ba kumbo, ke noo no ko omonesai bane. ²⁹Biai mo ololo yane ke bundai maa na ebesake bane, bondia nika na tchee-tchee ke na motema ya ko selola; ke bo ko eselekai bo omoneo bondia mesombo ino. ³⁰Bondia mo ololo yane ephoei, ke kumbo wane weowe.

Chapter 12

¹Mo n'nyangasi, Mbali nakoeta moiba ya tokutu botu ya koomona. Baeki bande, baika ngi na n'njaa, baikangai mobuka metchee ya tokutu, ²bafalisayo, komona bono, na koena nande: Mona, baeki babe boota eyo itengame koteleka botu ya koomona³Ndi Mbali na koena nabo : bite some bino eya Tawiti watanga, n'nyanga si yaungbanga we n'njaa, we naba baikanga nande paali omo ; ⁴mo booni yaingeyanga we molumba ya Mokonga; ke waangangai kaomoma kitaengamanga nande kowanga, etaikanga nde kae na baikanga nande o molongo, eya isamanga mo bato aba koolekanesa mokoko. ⁵Imba, bitasomangai bangile mbele, n'nsu siya koomona, abakolekanesa mekoko, bomuna bangile ba n'nsu ya koomona mo lumba ya Mokonga, bitokanda ane bo ? ⁶Na bobo, naenake nino, ika na besima ya emema na kolongea lumba ya Mokonga. ⁷Aikam'mba bane baebangai eya koeneka mbele : neme tchomb0 ,bua nde koaba, bitaebangama nino kokelesa bato bauwa nde na boondi, ⁸moondia mbele Maana moto uki mokolo wa n,nsuya koomona, ⁹Mo inyanga si eyo Mbali na kiya, na koingea mo lumba ya Mokonga. ¹⁰Na mona, wakutangai moto omo waikangai na kaako ka okamena. Baphipheangai Mbali : Eengame na koondesa moto otu wa koomona ? Moisia mbele batchongee we. ¹¹We na koena nabo : Nani n'kati ino, owa uka na mokoko omo, ke yakea o molinga botu a koomona, uto koomola nde we o molinga ? ¹²Mo booni moto etee mokoko Engame na moto kota kofoa botu ya koomona. ¹³Na boobo we koena na moto : Nanao kaako ke na konanowa, na mala omo ke kaengama imba ewa ophe. ¹⁴Bafalisayo na koomoka, ke baphanaboyaeli wa koiya we. ¹⁵Ndi mbali, na koeba, ke watoka mo boikameyo si. Ke na ibamba ya bato na koonda we. Ke waondesa n 'nsuo yoose, ¹⁶ke waena nabo mbele bato bauwa koeba, ¹⁷mo isina mbele yaengamai moondi ya Isaya waenangai, molondoi. ¹⁸ Mona moto ane a n 'nkasi ono asonake we, Isau yane ewa motema wane wemee. Notai Mosombo wane kiyo nande, ke okoenai liti o mephindi¹⁹Uto Koeka ande, utokoakaya'nde ke na moto uto koungha looki yande o motanga ²⁰Utu mona ande bebebi eya kotukuna utolima nde kaya ka koakana alinga amanena kolongeya tchaa ²¹Mephindi ekowa koleya mo lina ande. ²²Mo boobo ke na babilea we moto omo wa mephopho ya beya uto koungha na koena, ke waondesa we, mo isina mbele moto utokoena aenake nakoungha. ²³Ibamba yoose na kosangaa na koena : Owa auwa nde mana wa Tawiti ? ²⁴Bafalisayo, na koungha boobo, na koena : Moto si waobenga mephopho ya beyabeya na tchekamba tcha Belezebule, mokota wa meph0pho ya beya. ²⁵Nabowa Mbali aebanga maenyeli mabo, we na koena nabo : Bokota yoose waebanyeke kati yabo yasiake yaangowa, na motanga imba lumba, eya ebanyeke yoo mine ito koika ande. ²⁶Imba Setani obengai setani, ke waekana kati yande mune; booni bokota wande bokotelekae ? ²⁷ke mba noo, noobenga meph0ph0 eya beyabeya mo tchekamba tcha Belezebule, ndi baana bino, mo nani ndi bobengai we ? Na boobo bokoika bo mine basambesi. ²⁸Ama, booni móto wééngame na kon'ngaya mo lumba ya móto wa chékamba na kobaka bésima bandé, buwa ko kanda we bósó ²⁹M'mba wookokola kobaka mo lumba si. ³⁰Owá wabuwa asima-amo nane noo, ówá uto osonganasa nane wo obalanganesai. ³¹o boobo naenake nabe: kobeya koose na kosenda bésima ba Mokonga békámésélékai ko báto, ndi kota kobeya ká mosombo itékáméséléki andé ³²Owá woose wékeneia Mana Moto kobéya, wékamesekai mo; ndi owá wékáeneia mosombo-osaali, witékameseleki andé mo chémo si cheno ango mo chémo cha maili. ³³Ama koena mbe katé si kano kephoe, ama koena mbe katé kébéye ambé kauma kandé kébéye; bondiya katé kó-koébékamangai mó tóuma tandé. ³⁴Iboti ya njoka, chéi chééngame mbe weene maondi masaali, na kólóla si kóno kika nabe? Bondiya mbe máa mika kó motema moi mó kó ómókángá mó kana. ³⁵Mótó mosaali waomola besima bésááli mó m'mbiso yandé, na móto wa béya wo ko omolai bésima ba béya mó m'mbiso yandé. ³⁶Naenake mabe: mo bótú ya liataki, bátó békaomolai maondi moose ma beya-beya si ma maenanga bo. ³⁷Bondiya ko maoki mabe, wékaébésélékai, na ko maoki mabe wéka-kandékai. ³⁸Eké bamo n'kati ya baandiki na ba Falisayo na kobunda loóki, na koena: mokota, tokukai komona mékambo yabe ya limualesi. ³⁹We na kosumboléa bo: ono nolomba ya béléngi na malemba boombake limualési ; y'okoésélékai buande éphe limualesi koskolo éya ya motondoli Yona. ⁴⁰Bondiya mbe Yona walamangai n'su istao botu na lóoba n'kati ya mésolo ya mfé ya emá, boóbo kaé Mana Moto w'okoika kai n'su isato na botu na loóba n'kati ya n'seke. ⁴¹Bato ba Niniwe béka-imanai, botu ya liataki ya n'tungéo, asima-amo na bolomba si ono, bondiya mbe ba kalanganyangai mo komangola ka Yona; na mona, aabono owa wika welongeye Yona. ⁴²Mokala mokota ya Lochwela wékaimonai, mo liataki, asima-omo na bolomba si ono na kobukéa yo moólolo yandé, bondiya y'okiyai ko mako nóose ma n'seke mo kom'ngba weli ya Salomono, na mona, aabono iká na móto wélongeye Salomono. ⁴³Aabowá mósómbó ya béya y'óótóká ka móto, y'okiyai mo beikaneo ba béliba, kophana kóomona, na itemone andé. ⁴⁴We na koéna mbe, no osumbokai mo lumba yane kowa kétóke noo, éké na kosangéla lumbà buwa chésima akati, ambé yaisélékke mpémba na koayéka. ⁴⁵Wé nakiya, na kotomba éphe mésombo mochomendi ya kolola kolongeya we: bo nakon'ngaya mo lumba, na kochumana, n'kasa ya moto si oyo yaikangai ya beya kolongeya owa wa boso, y'okoika-kai boobo m'mba mo bolomba si oono. ⁴⁶Bowa Mbali waemanga koena ephe na ibamba ya bato, mona nina bana ba nina baikangai koanja, ambe boophana koéna

nandé: ⁴⁷Moto omo na koena nadé: Mana nchoko na bana ba nchoko bika koanja, beeme koena nabe.⁴⁸Ndi Mbali na kosumboléa owá wile koena nandé: nani im'ma, na ba nani bika bana ba m'ma? ⁴⁹Eke, we na kotungekea baeki bandé kaako, na koena: mona nina wane na bana ba m'ma. ⁵⁰Bondia, owa oota koema ka Tata uka kio, oóyoi mana m'ma, motambu na m'ma.

Chapter 13

¹Botu si oowo, Mbali wa omokangi mo lumba, waika ase mo okonge ya iyaba. ²Metuka ya bato ba buwa basonganangi bakama na nde, eke wa kimeya mo waato, waika ase, na metuka si eeyo yoose ya bato ba imanesana mo okonge. ³Wa ena na bo maondi ma buwa ko membila, wa ena: "moleli omo na ko omoka mo kiya koleka touma. ⁴A abowa alekanga we, temo tekeyai ka owa wa m'mboka eke toyoni tala koanga touma si. ⁵Tephe tekeyei asima ya toenyele, mo bokambe ya n'seke ya buwa, tamena ka beyo - beyo, bondiya n'seke ita ikanga ande ya buwa. ⁶N'ndi kula ka looba, to na kolelekana, bena ko kamena mo ko kamba meli. ⁷tephe tekeyei asima ya meke; meke na ko komba-to, eke takpatana. ⁸Tephe tekeyei asima ya n'seke n'saali, ta bota, kauma kamo kaomola miya omo, tephe n'kama motoba, kaphe n'kama isato; ⁹Owa wika na matu ma kom'ngba, wam'ngbe. ¹⁰Baeki ba bakameya we, ba ena nande: "Mo tchei wa enake nabo ko membila?" ¹¹wa sumboleya bo: "Bondiya bane beeselekei masina ma bokota ya kiyo, n'ndi bo biteeseleke ande. ¹²Bondia bo koesi owa wika na tcho, eke waika na ba buwa, n'ndi owa wa buwa na tcho, wo obakelekai tcheya tchaikanga nande. ¹³Mo isina si no ko ena na bo ko membila, bondiya baisa-m'mba bo omona, n'ndi bito ko eba. ¹⁴Na kowa kabo looki ya moeki Isaya yai yanake: "Bokom'ngbai na matu mino, eke bito ko eba bino ango kambu; bo omonai na maiso mino, eke bito omona bino tchesima". ¹⁵bondiya motema ya okita si oono yatalalake iboka, balindekake matu mabo, ambe bite m'ngbangi na matu mabo, ambe bite ebangi na metema yabo, ambe bite kalangangangi, ambe n'teondesangi bo. ¹⁶N'ndi ome maiso mino, bondiya mo omona, ome matu mino mo ko m'ngba! ¹⁷bondiya na enake nino na liti: "batondoli na bato ba liti ba emangai ko mona ma mano mo omona bane, n'ndi bitamonanga ande na ko m'ngba! ma mano mo ko m'ngba bane bite m'ngba ande ande mo. ¹⁸Bane kae, m'ngbai isina ya mombila ya moleki: ¹⁹"aika m'mba moto wo ko m'ngba looki ya Bokota bena witeebe yo, mosombo ya beya yokulai, yo otoaesi eya yalekelekake n'nkati ya motema yande: "Moto si oyo-i owa walekanga touma mo m'kpangba ya m'mboka. ²⁰Owa watombanga touma asima ya na kokota, iki owa wo kom'ngba looki ke wa akowa-yo kabeyo-beyo na ome; ²¹N'ndi wa buande na meli, kowa kande omune, wa buande na kosikama, bena a abowa okula n'nyei-nyei ango malumo mo isina ya looki, eke wa keya; ²²Owa watombake touma n'nkati ya meke, iki owa wam'ngbake looki, n'ndi maenyeli ma bemo na ko sondjéka ka beeya ko-koumekai looki-si eke yatimbola yo buwa isina. ²³Owa wétombe touma mo n'seke n'saali, ikai owa wo ko m'ngba looki na ko m'ngba yo bosaali; yo oboti kauma, kauma kamo ko obotai miya omo, kaphe n'kama motoba, kaphe n'kama isato. ²⁴Wa ema kae ko esa-bo ophe mombila, ke wa ena: "Bokota ya kiyo yetuanyanyei na moto walekanga touma tosaali mo iba yande. ²⁵N'ndi mbe a abowa bato belame, adui wande na kula, waléka tokel-kele n'nkati ya iba ya m'panga eke waya tchande. ²⁶Mo ko mena ka towani, taomola touma, eke kate ka kakele-kele ka buwanya tcheya tchandé. ²⁷Bato ba mekambo ya buwa na (mokolo) wa lumba baya ko ena nande: "Mokolo, utalekanga touma tosaali n'nkati ya iba yabei? Yalaki booni mo ko mona kate ka kakelekele n'nkati ya iba?" ²⁸Wa ena na bo: "Iki adui-i watake éeyo". Eke bato ba mokambo na ko ena nande: "Weemei-mbe tiye ko kutowa - koo -ii?" ²⁹Iyani, wa ena, mo ko kutowa-ko, yo okutokai bena meli ya m'ponga eya yeleke base. ³⁰Ekai yamene yoose asima amo bena mo n'nyanga ya ko kutowa iba, mo n'nyanga-si neka enai na ba kutowi; kutowai asa kakelekele, kanda-kandai to, tai-to motuka omo mo kolelekaneza to, n'ndi tai motuka ya m'ponga mo tchekala tchane. ³¹We Mbali na koteleo bo ophe mombila, na ko ena: "Bokota ya kiyo yeengamesanei na kauma kamo ka Sinapa ketiye amo ome omo na waleka ko mo iba yande. ³²Kikai ka anyonyo mo toose ta touma, n'ndi, aboa kiye komena ko, kaikangai koetea ko ema ka touma na ketimbokai kate, mo boyaeli ya tooni ta obowa tauleye kutchumaneya n'nkati ya metabe yande". ³³Mbali na ko ena bo ophe mombila: "Bokota ya kiyo yengamesani na ko imowa ka amokali omo obiye na ko itcha n'nkati ya mesondjeyo isato ya n'keeke, bena kowa eya yokese n'keeke yoose". ³⁴Mbali wa ena na ibamba moose ma maondi ko membila, ³⁵mbele ya engameseleke eya ya enekanga na balondoli: "Nokandoleyi kanakane ko membila, no londoleyai moose na maondi meisameke kotokeya ko makondjeko ma tchese". ³⁶Bena Mbali na ko balanganesa ibamba, na kon'ngaya n'nkati ya lumba. Baeki na ko ololokeya we, na ba ena: "Ebasa base mombila ya kauma ka ibaa". ³⁷We na ko timboleya: "Owa ooleka kauma ka kophowa, ikai mana Moto; ³⁸Ibaa, ikai tchese; kauma ka kophoa, ikai bana ba Bokota; beiyoiyo, ikai bana ba ko keseleka; ³⁹Mosei walekanga, ikai mosombo ya ko beya; koluba ka koleka, ikai mo ikoya ntungeya ya tchese; bakonyoi baleki, ikai bakitomo. ⁴⁰Ika, mba mokutoi wa beiyoyi na ko m'mbola bo mo kaya, yekaikai na boyaeli omo ko matungeyo na tchese. ⁴¹Mana Moto oka isayi bakitomo bande, beka toesa mo bokota yande baseyo ba bato na ba batelei ba kobeya. ⁴²Na beka m'mbola bo n'nkati ya isongosongo ya Obaba, kowa ketaika beli na ko kokota man'nyo. ⁴³Bena boobo basali bekasana mbalo oba n'nkati ya Bokota ya Ise wabo. Ka owa uka na matu ma kon'ngba wangbe. ⁴⁴Bokota ya kiyo ekenaika koengamesana na iyota emo eisame n'nkati ya Ibaa emo. Amo ome owa omana yo ke waiseka; na n'nkati ya kolengea kande, o ko olesai yoose ika nande, na ke waowa eyo ibaa. ⁴⁵Bokota ya kiyo engamesani na moto omo wa ngondjo wa kophana tokenikeni ta kophoaphoa. ⁴⁶Wa mona

tokenokeni temo iyoli ya ema, na uyei ko olesa booe baikanga nande; na wa owanga to.⁴⁷ Bokota ya kiyo yeengamesanei na Bosaka omo ya mbolekake n'nkati ya iyaba ya ema na ko sombola okitaka ya m'phee yoose.⁴⁸ nyanga yaiyanga yo, baoti na ko kakata; na, maili ya koaka koika ase mo okonge, bo na koiyesa mo beyongo eya yaikanga ya kophoaphoa, na ba mbolesanangai na ya ko beya-beya yoose.⁴⁹ Yekaikai okitaka si omo ko matungeyo ma tchese. Bakitomo bekalayi ko ekanesa balengi ba ko beya na basaali ba kophoa.⁵⁰ Na beka m'mbolekai n'nkati ya isongosngo ya obaba, kowa yekaika beeli na ko kokota man'nyo.⁵¹ Bane boose ba n'ngbake maondi moose si manoi? Boobo, bo na koaleya we.⁵² na we na ko ena nabo: "Mondia, boose ba Skiliba bekandoke mo ko ebesa eya emonese Bokota ya Obowa weengamesaani na Mwendesi mokolo wa Lumba owa olondoleya iyota yande besima ba eneke na besima ba boso".⁵³ abowa Mbali omanene mombila si owo, we na kotoka a owo.⁵⁴ Na ko sumboka kande mo okita yabo, wa nagolangai n'nkati ya mosembelelo ya etanda, mo boyaeli yaba ban'ngbanga we ba emwalangai na baenesanai: "Kokoni keuleye we maenyeli si mano na matekwanelo si mano?"⁵⁵ Ebuande mana mwendjeki mekambo ya maoko? Ebuande Malia uka ninai? Yakobo, Yosefu, Simona na Yudea, bebuande bana ba ninai? ⁵⁶Na meseka yande yebuande boose n'nkati itoi? Koni ketokeye we maondi si mano moose?"⁵⁷ Bena yaikangai n'nkati yabo mesombi ya kokelesa we. N'ndi Mbali wa ena na boose: "omo motomeki utolitesa ka ande mo okita yande na n'nkati ya Lumba yande". ⁵⁸Na uto otande Matchwanyelo mabua asima si aowo, mo isina ya koika kabo na meyango ya kotalala n'nkati yabo.

Chapter 14

¹mon'nyanga sieya , mokota Elode , waam'ngbanga mesao ya Mbali , waena na bato bande ba n'kasi : ukai Yoani mon'nyi ! ²waimokake ko bakpi , ke mobooboi ota maondi makosangalesa . ³bondia Elode , wei wakandanga Yoani , wakandai we ke waingesawe o moololo , bondia Elodias mokaala Pilipo nduku yande , ⁴bondia Yoani weenangai nande mbe : uteenngame abe nakoika na amoli siowa mo isongi , ⁵waemangai koiya we, n'ndi , watinangai ibamba ya bato bondia bamonangai we Yoani mba molondoi . ⁶ke , aabowa balengeaya chemo cha koboteka ka Elode , moseka ya Elodias na kosambowa n'kati kati ya ikeka , ke naolengesa Elode , ⁷mo boobo waombanga we na tele mokesawe eya yokomba we . ⁸mo maiyeli ma nina , we nakoena : esa noo abono , mo loongo , mochwe ya Yoani moini . ⁹mokota na kon'ngba chombo ; n'ndi , bondi tele na n'kita weesa isosa mbele baese we , ¹⁰kewe na otoma moto omo wabuke mochwe ya Yoani o moololo . ¹¹mochwe ande mokobileka mo longo ke na koeseka moseka , we naobiya yo ka nina . ¹²baeki ba Yoani na kula kobiya cheliyo , ke naoleka cho . kebo nakiya koebesa Mbali , ¹³mo mesao sieyo , Mbali nakotoka aowo n'kati ya waato , nakiya kpaaya n'kati mo obandja ya ibunge ; ke ibamba ya bato , na omona we , komoka ko motanga ke bo nakonda we na ma . ¹⁴aabowa akimeyanga we ase mo waato , we naomona ibamba ya bato , ke we na koiya na chombo , ke we nakoondesa bato ba n'so . ¹⁵n'nyanga ya iyo baeki na o kobakameya we ke baena : isima si eno ikai ibunge ke n'nyanga yaetake sumbola ibamba ya bato , mbe baye kometanga ya angoa angoa , bondia baowe melili . ¹⁶Mbali nakosumboleka bo : bawaande na n'kasa yakiya ; anemine esai bo meleli . ¹⁷ke bo nakoena nande : tika abono na toomoma to tano na n'fe ibe . ¹⁸ke we nakoena : ulei noo nayo . ¹⁹we nakoikanesa ibamba ya bato mo maangala , kobiya toomoma to tano na n'fe ibe , ke we na oyayowa maiso kiyo , na kosumbola kelakele , ke , we na kobuka kaomoma na koesa baeki , mbele ba banye mo ibamba ya bato . ²⁰bato boose na koowa ke nakoikota , ke na obiya meeo ikomi na ibe sieya yaiyanga na maulu si ma masiyanga . ²¹baa banganga baikangai aiye iye baome elefu itano , bua kobanda bamokali na baana . ²²maili na awo , waena mene na baeki mo kokimeya n'kati ya waato bakale okonge yaibe , booso yande n'nyanga siowa asumbokanga ibamba ya bato . ²³aabowa esumbolewe bo , we nakolinya kiyo na mokondi , na kosombola kaowa ; ke iyo koengama , waikangai aowo wemone . ²⁴waato , n'kati kati ya iyaba , n'ngumba na konyengesa waato ; bondia mophopho yaalangai m'mbalu yoose . ²⁵mo n'nyanga ya ina mo kocha ka botu , Mbali na konda bo , na koenda kiyo na iyaba . ²⁶aabowa baeki bamonanga we koenda kiyo na iyaba , bo na kotekateka , ke baena : ikai ikiyo ! ke n'kati ya boowa , bo na koakayakaya . ²⁷Mbali na koena nabo : ikai na kowakowa , ikai noo , bauwai kotina ! ²⁸Petele na kosumboleka we : Mokolo aikamba ikai owe akoleya noo nile kowa ika owe kiyo na maele . ²⁹ke waena : waa ! Petele na koomoka n'kati ya waato , ke na koenda kiyo na maale mo kiya koa ika Mbali . ³⁰n'ndi komona kaphepheli , we nakon'ngba bowa ; ke waandja koimba , we na kowakaya : Mokolo , ondesa noo ! ³¹mo n'nyanga sieyo emo , Mbali na konanolea we kaako , na ubunda we , ke waena nande : moto ya kowakowa ka angowa , mo chei kobota mobe na maili ? ³²ke bo na kolinya n'kati ya waato ke kaphepheli na otunga . ³³baa baikanga n'kati ya waato na kula kolubeya maangulu booso ya Mbali , ke baena : ukai liti maana Mokonga . ³⁴maili ya kokala iyaba , bo na kiya n'kati ya motanga Genazalete . ³⁵bato baa boikaneyo sieyo , bo na koeba Mbali , na otoma batomeki n'kati ya metanga sieya aikanga baka baka na aowo , ke bo na kuleya we na bato ba n'so . ³⁶bo na kobondja bondja we m'mbe waakoleye bo lika kobunda iphaphu ya n'tulu yande . ke boose si baa babundanga we baondangai .

Chapter 15

¹Ba Falisayo na ba Andiki baya ko Yelusaleme ka Mbali na koena: ²"Bondi achei baeki babe bo omuna cheliya ya baze? Bondia bito ossola maako, abua akoanga bo moleli". ³We na kosumbolea bo: "ke bane mo chei bo muna angile wa Moko,ga mo n'kati ya asili ino?"⁴Bondia ya Mokonga weenei: litosa so na nchoko; na owa oko weeya ise ao ninaoko ayelekai mo kopka. ⁵Ndi owe, wo koena owe wokoena na ise anga na nina: eya yaengamanga nane mo koteleya owe ikai koaba ka Mokonga, ikai koibeya mo kolitosa Ise mba nina. ⁶Mo boobo waekake looki ya Mokonga mo lekolengesa asili weno.⁷Moto-wa olanga, Isaya waebesangai wa kino, aaboya eene we: ⁸bato si bano, bolombesa ko metutu, ndo motema yabo eekane nane. ⁹Molule, bo olombesa mao mokaebesa bato ba angile babika ba bato.¹⁰Waeta koekande motuka ya bato, waena nabo: ngbai, na akowa. ¹¹Buande eya yokanngeya mokana yo yoose ya moto; ndi eya yo koomoko yoi yokoseya moto.¹²Aowo, baeki bande, ba bakameya we, eke baena nande: "we mbe ba Falisayo baikongai na koseama na maoki ma man'ngbanga bo?"¹³waebesa we, tote toose teya titeleke Mokonga botoesai toose. ¹⁴Ekai boo, bikai bagbi ba maiso ba endese bana kabo bangbi ba maiso.¹⁵Petèle na koena nande: ebesa base asima ya mombula si oono. ¹⁶Eke Mbali enabe kae, uka bowa weli mokeba isina ya mombila si oono?¹⁷Biteli mbe eya yoose yokon'ngeya mokana, yoko o mokongai na kombuleka mo boneneo?¹⁸Yoose eya yo ko omoka mo kana, yoose eya yokoomoka mo kana, yokulangai n'kati ya motemayoi yo koseyanga omoto. ¹⁹Mo motema ndi yokoo Mokanga maondi na beya, koiya, malemba koiba koena olenga na koeneya moto olanga. ²⁰Mona maondi maa mo koseanga moto, n'ndi ko anga, bowa ko soola mako, yo itoseanga ando moto.²¹Maili wetoki kooko, we na kiya ko metanga ya Tiro na Sidona. ²²Monai amokali omo wa ba Kanana, owa wa tokanga mo bese si bebo wa akayeya we:"m'ngbeya noo tchombo, Mokolo, mana Tawiti! Moseka yane mosombo ya beya ya moesake we aobi iboka". ²³Uta sumboleyanga ande we bondi anga omo, eke baeki bande ba bakameya we, ba ena nande na otendela:"Benga we, bondiya woota lokendi maili wito".²⁴We na ko sumbolea:"netomekei keanei ko mekoko si eya yelimene mo lumba ya Israeli".²⁵N'ndi we na kula ko lubeya malu ase boso nande na ko ena:"Mokolo sunga noo!"²⁶We na ko sumbolea:"Iteengame ande ko bunda mokati ya baana mo bana ba m'ngba bo ko angangai n'kolo-kolo ya meleli si eya bana ba m'ngba".²⁷Boobo, Mokolo, we na ko ena:"N'ndi anga kae bana ba m'ngba bo ko angangai nkolo-kolo ya meleli si eya yo okeyanga ko mesa mekota yabo".²⁸Eke Mbali na ko ena nande:"amokali, kowakowa kabe keemei; atelekeye owe bowa eeme owe. Bena, mo enekeke, moseka yande na ko onda".²⁹Mbali na kotoka mo beikaneo si ebo, we na kiya mo iyaba ya Galilaya. Kolinya kande ko mokondi, we na koika ase. ³⁰Eke motuka ya bato na ko bakameya we, baikangai nabo ba kpi ba mao, ba kpi ba maiso, toluma, ba bukeki ba maako ma baphe ba n'so ya buwa. Bata bo ko mao mande, eke wa ondesa bo; ³¹Mo boobo, metuka ya bato ba sangala iboka mo ko mona toluma ko ena, ba so ya maako ko onda, ba nso ya mao banenda, ba kpi ba maiso ba mona, eke bo na ko lombesa Mokonga wa israeli.³²Mbali na ko eta baeki bande na ko ena:"Nika na tchombo bondiya motuka ya bato si bano; bondiya n'su isato mbe bika nane, ba buwa bande na tchesima tcha koanga. Nteeme ane ko tchana nabo ambe bitinaang, bondiya binaanga ko ena mo mbuka".³³Baeki na ko ena nande:"Tootai boni mo kopata moleli ya ko ikotesa eno n'nguma ya bato?"³⁴Mbali na ko sumboleya we na tobesini tango-tango ta m'fe. ³⁵We na kota bato ase mo n'seke.³⁶Wa bunda mekati motchomoendi na m'fe, maili ya ko kombowa, wa nungowa yo, wa esa baeki bande, ba baanyeye motuka. ³⁷Boose na koaanga ke baikota, eke ba iyesa meyo motchomoendi ya makombo si maa masiyanga. ³⁸Baa baanganga ba ikangai elefu ina ya baome buwa ko banda ba mokali na baana.³⁹Maili si, wa ekana na bato, wa kimeya mo waato, we na kiya ko motanga ya Magadani.

Chapter 16

¹Ba Falisayo na ba Sadokayo na kobaka mesa Mbali ko mobe ke baohana mboka ya kokelekesa we na ko'omba mbe wa moesebo n'nembe ya otoa koa kio. ²Mbali na kosumbolea bo: "iyo yokoen; ke yo tondanayi, bondia kio ketehe; ke na m'pendu yoose:"³Okoikai na n'yanga ya mophopho ya bea, bondia kio kika na langi wa teaka kotupa-tupa. beli ko fofoya boekeleli ya kio, ke bito kokola bino ko fofoya n'nembe ya n'nyanga.⁴Liboti emo bo engela na ilemba bokooome ba bondi omo yako sangalesa; ito koeseleka anda ophe bondi ya sangalesa bo mba owa otelekea nga Jonase. We na kotoka n'nkati yabo, kewe na kia.⁵Baeki, mo koeta okonge ya ibe, na koihea kobia mekati. ⁶Mbali na koena nabo: "ikai na otendela ko mekambo ya bea ya ba Falisayo na ba Sadokai".⁷Baeki na koengelea n'kati yabo, na koena: bondia taibe aki kobia mekati. ⁸Mbali, na koeba bo, ke waena motchei koenyela koakino anemine bato ba koakoa ka ngoa mo isina sieya bite biebin mikati?⁹Bauwa bino na maenyeli, ke bito koengelea kaemekati itano na bato elfu itano kemeho inga abianga bane. ¹⁰Ango mekati mochoendi na bato elfu ina ke mehoinga abianga bane?¹¹Mo chei bane ko kanga koeba mbe itaikanga ande bondia mekati ndi neenangai nino? Ikai na kolanga ko beteleli ba bea babafalisayo na ba Sadokai. ¹²Mo boobo bona keeba mbele itaikanga ande bondia tcheombe, tcha mekati Mbali weena nga na bo mbe ba lange ndi mo koebeleka kaba Falisayo na ba Sadoka.¹³Mbali, naofika ko motanga ya Cesare na Filipino, we na ko phiphea baeki: "MANA Moto? Hii nani?" ¹⁴Bo na kosumbolea we: "bamo? Mbe uki yo hani mon'nyi, baphe Elia, baphe Yelemia, omo wabalondoi". ¹⁵Ke bane baeki, "mbele noo nikai nina"? ¹⁶Simona Petèle na ko sumbolea we: "ukai Klisto; Mana Mokonga sowa uka na koika". ¹⁷Mbali, na koena ephe,ukai moto wa ome, Simona mana Yona auwande mobena makia alimbo aka oweeyo, ndi ikai Tata siowa uka kio. ¹⁸Noo neenaki nabe mbele ukai Petèle kio na iwe sieno (Petelo) no koimetchi etanda yane, ke melango ya tchesetcha ba pki bito nyengesa ande yo.¹⁹No koesai owe n'fungula ya bokota ya kio: eya yokanda owe motchesé yo kandeiki kio, ke ey yo kandoa owe mo tchesé yo kandokai koakiyo. ²⁰Mo boobo we na koekesa baeki bauwa koebesa moto mbele ukai Klisto.²¹Boso na ayowo Mbali waandja ngai koebesa baeki mbele aengamangai nande kia yelusalema, komoneka moobi iboka kobakolo bato ba motanga, mekota ya batondoli ba Mokonga na ba Andiki bokoiyai we, ke no koimokia n'kati ya baphi maili ya n'su isato.²²Petèle na kobunda we, na koekesa we, na koena: "koya ka Mokonga ito koakoleka ande mokolo! Eyo ito kuyulea nde owe". Ande mokolo! Eyo. ²³Ndi Mbali na otimbokea we, na koena na Petèle: "eta maili wane mosombo ya bea okesa noo maenyeli mabe ma uwande maenyeli ma Mokonga ndi ma bato". ²⁴Bena boobo Mbali na koena na baeki bande: "owa waema koonda noo waeke omune ke wa bilieka yande ke waonde noo". ²⁵Bondia owa weeme koondesa koika kande olimesai ko, ndi owa olimesa koika kande bondia ane opata ko. ²⁶Isina ya tchei moto kopata yoose ya tchese, ke walimesa mosombo ande? Moto oko anyanyesi mosombo yande na tchei?²⁷Bondia Mana Moto ukulai n'kati ya okuku ya ise, asimaa mo na bakitomo; kena boobo okoabe a moto na moto koengamesana na mekambo yande. ²⁸Liti nokoena nino, bato bano n'kati ino bito kpaande mbele biti na moni Mana Moto kula n'kati yabo kota yande."

Chapter 17

¹Maili ya nsu motobá, Mbali na kobunda Petèle, Yakobo, na Yoani, mana nina, kewe nakia nabo koawakio na Mokondi yaéya iboka. ²Ke we na kotimboka boso nabo; tchondi tchona kosana m'mba looba, ke n'tulu yandé ya uphfoka m'mba liangangi. ³Ke bo, na komona Mose na Elia na ko omokéa bó, bo koénesana nande. ⁴Petele, na kobunda looki na koena na Mbali: Mokolo, yefowei mbele teike abono; aika m'mba wa ema, no koimetshi ma lumba masato abowo, émo mondia be, ke emo mondia Mose, ke emo mondia Elia: ⁵Aboa aendeleanga we na koena ke obonge ya liangangi ya komba bo. Ke looki na ko n'ngbekana mo obonge maoki simaamauro: "Oono uki manane waikenya, owanete tsheema tshane: m'ngbaiwe! ⁶Aboa em'ngbe bo looki siowo, baeki na kokéa ase, ke bo nakoika na kotekateka kaema: ⁷Ke Mbali, na kobakama, ke wa bunda bo, ke waena nabo: imanaii n'ndi bui kotina! ⁸Bo na koyayowa maiso nakiyo, ke ba monaiki Mbali omune. ⁹M'mba boa ase lelangawe mo mokondi, Mbali na koesa bo isosa:" mbe be bua koena na moto lilembeseli sieno, bena aboa mana moto okaiimoka ko ba kpi". ¹⁰Baeki na ko phfiphfeya we:" mo tshei baandiki bo koena mbele engami na Elia kula boso?" ¹¹We na kodjiboabo mbele éngami na Elia kula, ke maondi moose maimana. ¹²N'ndi naenaki nino mbele Elia, walake mono, n'ndi bitaebanga andé we, ke betii we, m'mba boa bamonangabo. Ke bena booboo, Mana Moto, oopati obaba, owandé obalu. ¹³Baeki na koisa m'mba, waenaki nabo mondia Yoane Mon'nyi, ¹⁴Aboa ilewe bakana ibamba, Moto omo na kula, kawé na komuna malu boso na Mbali, kewe na koena mbe: ¹⁵Mokolo: "M'ngilea manane, tshombo ukana kifafa keopata obaba na koakaya; okéan'nembe emo mokaya n'nembe emo momaale. ¹⁶Naalaki nande ko baeki babe, ndi bité ondese ande. ¹⁷Iboti ya kobeá mete, na boyaeli yabéa, Mbali na koena booboo, wena koena mbele bena eni n'nembé neengame mo koika nino? wainandé aabo. ¹⁸Mbali na koena na oténga koakika mosombo ya beya ya tokaiki koakande, ke maana waonda iki mo n'nembe siéyo. ¹⁹Baeki na ko bakaméa Mbali, ke baena nandé bila be mine; mo isina ya tshei titebenge mosombo sieno? ²⁰Mo iisina ya metema ino ya kobeá kobeá, Mbali na koena nabo booboo. Naenake nino liti, mbele beikange na koakoa m'mba kauma kamo seneve, mbele baenaki na Mokondi toka aabo yaanakoa, ke yaaya; mbele ango tshémo tshitoo ko beleandé bane. ²¹Boyaéli ya mosombo siono, otokai alinga kokanda asima amo na masomboli ²²N'nembe ya aanga bo mo Galilaya, Mbali na koena nabo: Mana Moto weengami mo koabeka mo maako ma bato; ²³Ke bo koiya iwe, ke maili ya nsu isato okoimoki ko ba kpi. Bo na kopata obaba. ²⁴Aboa ilebo Kapalanaumu, baombi ba mandjandja na koena Petèle, mbele Molombia wino utoolipa mandjandja? ²⁵Ikaiboobo, na ko ena:" booboo". Aboa ya n'ngeya we molumba, Mbali na kobunda we nakoena: "Tchei tcho teka-teka owe Simona? Mekota ya tshese, bootombi mandjandja kobanani? Kobana babo, ama kobaeni?" ²⁶We na kodjiboab: "mbele kobaeni. We na koena "ke Mbali na kosumbola: bana bebuande motale. ²⁷n'ndi mo otinésa koesabo obaba, yaa moiyaaba, m'mbola kaabo, bota n'fe ya boso; kandoa yo kana, osangelai m'falanga. Biayo weesebo, bondi ane nabe.

Chapter 18

¹Mo n'nyanga si baeki na ko bakameya Mbali ke ba ena: "Nani uka mopheme mo bokota ya kiyo?" ²Mbali na koeta maana manuke omo ke wata-we n'nkati yabo, ³eke wa ena: "Na enake nino mo liti, aika m'mba bite kalanganye na ko timboka m'mba baana banuke, bite ka n'ngoya a bino mo bokota ya kiyo." ⁴Na boobo, nani osela m'mba maana manuke sioyo wekaiki moto wa ema mo bokota ya kiyo. ⁵Na woose si owa woopokea mo lina ane maana manuke m'mba oono, wa pokeake noo mune. ⁶N'ndi aika m'mba owa wo okelesa omo wa baso baana banuke beyakowe noo, eengame bakande we mo ome ya iwe mo ikoti na ko m'mbola we n'nkati ya iyaba. ⁷Tchombo mo tchese bondiya ko seyama si kono! Bondiya eengamei ko beya si kono kale, n'ndi tchombo ka moto si owa wo koisa tchambo si tcheetcheno! ⁸Aika m'mba kaako kabe awo kae kabe ko koisa owe mo kobeya, buka ko ke we m'mbole ko kpaaya nabe; ephoei kowakabe ko n'ngoya mo bokota na kao kamo ango kaako kamo kuliko koika ko ika na mao mabe na maako mabe eke maili si oko m'mboleka mo kaya ka laya-laya (kaya ka ko kanga kolima). ⁹Aika m'mba liiso yabe yaika ya ko kokelesa owe kutowa yo eke m'mbola yo kpaaya nabe; ephoei kowakabe ko n'ngoya mo bokota na liiso emo, kuliko ko ika na mabe eke na ko m'mboleka mo kaya ka motoni. ¹⁰Itephoe bande koseka ango omo mo bano baana banuke; bondiya na enake nino ba kitomo babo bo o monangai n'su yoose tchondi tcha Tata owa uka kiyo. ¹¹Bondiya mana moto wilei mo ko ondesa eya yelimene. ¹²Bo omonai booni, aika m'mba moto omo uka na mekoko miya, ke omo yabo yalimena, buande oko ekai nkama abowa na obowa kiyo na mekondi mo kiya kophanesana na omo si owa elimenei? ¹³Eke wa mona yo, na enake nino mo liti, yo ko esai weome koliko nkama abowa na abowa eya italimenanga. ¹⁴Mo boobo, yo buande ko ema ka Ise wino owa uka kiyo mo ko mona omo wa bano banuke ko limena. ¹⁵Aika mbe nduku abe wata kobeya yaa eta we nkati wino bane babe. aika mbe wa m'ngba owe, wa ondesake we. ¹⁶N'ndi aika m'mba utemgbe owe, tomba omo ama bato babe mbele bondi si ya endjekeleke mo ko eneka n'nkati ya bato babe ao basato si baa bo koika moo. ¹⁷aika mbe wa eka ko m'ngba bo; ebesa kae Etanda; aika mbe wa eka ko m'mngba Etanda mona we mba mopakano, m'mba moto wa tchititi. ¹⁸Na enake nino mo liti, eya yoose yookanda bane mo tchese yo okandeki kowa kiyo, bena yoose si eya yo okandowa bane mo tchese, yo okandoka-kai kooko kiyo. ¹⁹Na enake nino ephe mbe aika babe n'nkati wino ba m'ngbesana mokoomba tchesima thcemo, yo koeselekeya ii bo na ise owa uka kiyo. ²⁰Bondiya babe ango basato baa bo osongana mo linane, nika n'nkati ya bo. ²¹Eke Petele wa bakameya we, ke wa ena: "Mokolo, mala inga neengame na komeseleya mana m'ma, aika m'mba wateleya noo ko beya? Eengami mala motchomoendi?" ²²Mbali na ko ena nande: "N'teeme nabe mbele mala motchomoendi, n'ndi bena nkama motchomoendi mala motchomoendi". ²³Mo isina si, bokota ya kiyo yetuanyanyei na mokota omo yaemanga kobanda besima bande ko bato bande ba mokambo. ²⁴Abowa aabandanga we, batomeya we ono waengamanga na kotomba lopata elfu ikomo. ²⁵Bowa wita ikanga na tchesima tcha kolipa, mokota yande na ko ena mbe baolese we, we omune, mokali, bana bande, bena besima boose baika bande, mo kotungesa m'mbata. ²⁶Moto wa mokambo na ko lubana ase mo n'seke, wa eya-eya nande, eke wa ena: "Mokolo, endesaa nane kambu, m'mba noolipa owe yoose". ²⁷Wa m'ngbeya we tchombo, mokota wa moto si ooyo wa mokambo na ko eka we mbe waye, na ko meseleya we m'mbata. ²⁸Abowa aekananga bo, moto si ooyo wa mokambo na kosangana na omo wa binakande wa ikanga na m'mbata yande ya miya omo. Wa kaesa we eke wakanda we mokose, na ko ena: "Lipa m'mbata yane". ²⁹Munakande, na kolubana ase mo nseke, na kobondja bondja we, na ko ena: "Endeana nane kambu n'ndi nekalipai owe". ³⁰N'ndi ooyo witaemanga ande, eke waya ko kanda we omooolo bena kowa wekalipa we m'mbata. ³¹Binakande baphe, bamona eya yatelekake, bo na koika na obaba ya ema, baya ko ebesa mokota yabo yoose si eya ya telekake. ³²Eke mokota wa eta moto si ooyo wa mokambo ke wa ena nande: "Uki moto wa beya, neekeyei owe m'mbata yabe yoose bondiya waeya-eyangi nane; ³³Itaengamanga nabe ko m'ngbeya munakabe tchombo bowa na m'ngbeleyanga owe tchombo? ³⁴Ke mokota yande, waika na obaba, waaba we ko babuki ba maondi, bena kowa wekalipa m'mbata yande yoose. ³⁵Boobo kai Tata wa kiyo wekatoi bane boobo, aika m'mba omo wino witemeselee munakande na motema yoose.

Chapter 19

¹Ao bowa Mbali wetungese maoki mandé, we na kotoka Galilaya, na kiya ko motanga ya Yudea, kpaaya na Yoladane. ²N'nguma ya bato na koonda we, kooko, we na koondesa n'so yoose. ³Ba Falisayo na ko bakaméya we, bo nakoena mo kosonya we: "N'ndi mbe yéakóléke ka amoome kobenga ama kotoesa amokali mo bondi ya ko kamba isina?" ⁴Mbali we na koena nabo: bita bandanga bino mo toani mbele moénjéki wa chesé, ko makonjékéo, watangai amoome na amokali? ⁵eke we nakoena: mo isina si amoome okoeki ise na nina; na kiya ko bakama na mokola ndé, ndi baika ke mobe omo?. ⁶Mo boobo babuwa kae babe, n'ndi baikake ono. Moto ute engame kae koekanésa chéa cha bakamésa ke Mokonga. ⁷Mo tchei kae, bo na koena mandé, Mose wéakówe mbe ba andike kaani ka koiya isongi ama kobengá amokali? ⁸We na koena na bo: mo isina ya météma ya kóbéya yinoi ye akowe Mose mo koekanesa bane ko masongi; ndi ko makonjékéo, ita ikanga andé boobo. ⁹N'ndi naenaki mbe owa woose okoiya isongi yande na mokala ndé, buwa mo isina ya ilemba, ké wasonga ophé, watake ilemba. ¹⁰Baeki bande na koena nande: aika mbe isina si iki boóbo ka amo ome mo isina ya amokali, abuwandé na faida mo kosongana. ¹¹We na kosumbulea bo; bato boose biteli ande looki si ono, kasakolo báa baésélékángá yo M'ngbengbele si. ¹²Bondia ika na baa babuwa na n'kasa ya amokali kolinga mbe bika ko mesolo ya ba nina babo; ké baphe baéba yo mo koébéseleka na bato; éké baphe mo tchekamba chabo bemine baeba, bondia bokota ya kiyo. Owa woose weeme kom'ngba, wam'ngbe. ¹³Baulea we na baana banuke (n'tongonoli), mo bóno mbé waliphéye bo na kosombolea bo. Ndi baeki na kosumbola bo na maili. ¹⁴Na Mbali na koena: ekai baana banuke, babuwá koekésa bo mo kulá koa kane; bondiya bókóta ya kiyo iki ya báa bétuanyanye bo. ¹⁵We nakota bo maako (koliphéa) nakiya na kowa. ¹⁶Ke monai, moto omo nakula baka-baka, nakoena na Mbali: "Mokota, neengami na kota chéi chafowa mo koika na koika ya buwa ntugeo (milele)? ¹⁷We nakoena nande: mochei kophiphea noo mo cheachika chesaali? Omo likai wéengame. Aika mbe waéma kon'ngeya mo ómo, mona ba angile. Ba bani? We na koena nande. ¹⁸Mbali nakoena: "weiyangi; wetangi ilemba; uteibangi; weinanéangi maondi ma ólanga; litosa so na n'ndjoko; ¹⁹na ema baphe bato mba owe omune. ²⁰Mosombé si owo nakoena nandé: natake mano mano; chei chékamba iki noo éphe? ²¹Mbali nakoena nandé: aika mbe weemi koika tchaa yaa, olesa choose si chéa uka na cho, aba yo moyouwe, na boobo okoiki na liphoti kowa kiyo. ²²Maili si waa, onda noo. Maili ya kon'ngba maoki si maamo, mosombe si owo nakiya na óbaba; bondia waikangi na beeya ba buwa. ²³Mbali nakoena na baeki bande: iphoka yokongeya na ntale mo bokota ya kiyo. ²⁴Naenake yo ephe nino; Yepholee-pholeai mo chembele chanyama (njou) mo kon'ngeya ko molondo ya mochoko ndi mo iphoka makon'ngeya mo bokota ya Mokonga. ²⁵Baeki kom'ngba boobo, nakotemba iboka, nakoena: nani iki wengame na koonda? ²⁶Mbali nakomoesa nabo, nakoena nabo: ko bato mamano mitokoengama ande, ka Mokonga choose cheengame. ²⁷Petele, nakobunda looki, nakoena nande: mona, teeki choose, eke mokoonda owe; yekaikai booni kowakito? ²⁸Mbali na koena nabo: naenake nino na liti, aabowa ootimboka chese, abowa Mana moto, weka ika ase mo bokota ya okuku ande, eke bane si baa beonele noo bokoohumani mo tokalanga ikomi na babe, mo kobuka maondi mo kubuka maondi ma bese ikomi na bibe ba Isalaeli. ²⁹Na baa-boose boochichana mo linane, banduku, banduku ba bamokali, ise mbe nina mokali na baana, n'seke na malumba mandé, oopata ba mia na ba mia béna bokota ya kiyo. ³⁰Babua baikangi boso, bokoiki ba maili, babua ba maili, bokoiki ba boso.

Chapter 20

¹Bondia bokota ya kiyo yeengamesane na mokolo wa lumba owa weomoke na m'pendu ose, mo isina ya ko bundesa bato bamokambo mo iba yande. ²Wa m'mgbesana na bo m'pata ibe mo botu, ke watoma bo mo iba yande. ³Wa omoka mo n'nyanga isato, ke wa mona baphe mo boikane na kokamba mokambo ya kota. ⁴We na ko ena na bo: "Yaai kae mo iba yane k nokoesai bane eya yeengame". ⁵Ke bo na kiya ko. Wa omoka ephe mo n'nyanga ya motoba na ya obowa ke we na kota ephe boobo. ⁶Mo ko omoka mo n'nyanga ya ikomi na emo we na ko mona baphe si baa ba ikanga asimasi oyo, ke wa ena na bo: "Bondia tchei yeimane bane a abono botu otondo buwa mokambo ya kota?" ⁷Bo na ko sumboleya we mbele: "Iki ambele moto ute bundese ande base, yaai kae mo iba yane, we na ko ena na bo boobo". ⁸Mon'nyanga ya iyo, mokolo wa iba na ko ena na motchungi wa besima bande: Eta bato ba mokambo, ke lipa bo ibanyeyo yabo. na kokondja kowa wa n'ntungeya mo kiya ka owa wa makondjekeyo. ⁹Baa ba n'nyanga ya ikomi na emo na kula, ke na bo ko abeleka lopata omo. ¹⁰Baa ba kokondja na kula kae, ke ba tomba kae lopato omo. ¹¹Mo ko tomba yo, ba eneena kose na mokolo wa lumba, ¹²ke bo mbele: "baa ba maili ba tumikaki n'nyanga emo lika, ke wa engamesana bo nito, si akowake ko tumika looba itondo, na tcheseka. ¹³Wa sumboleya omo wa bo: "Munakane, n'ntekosee ane owe uta m'mgbesana se nane mo lopato omo eee?" ¹⁴Bunda eya yeengame nabe, ke yaa. No ko esakai ka oono wa maili bowa kae ya tombake owe. ¹⁵Iteengame nane kota na besima bane bowa yeeme noo ee? Ama o omonai ko beya bowa yephoe nooi? ¹⁶Boobo ba maili bo koikai ba boso, ke ba boso bo koikai ba maili. ¹⁷Mo ko linya ka Mbali mo Yelusaleme, wa bundesa lika baeki ikomi na babe we na ko ena na bo mo m'mboka. ¹⁸Monai; toolinya mo Yelusame, ke Mana Moto o ko abelekai ko mekota ya baabi ba mafaefi na ba andiki. Bookelesi iwe mo bondi mbele wakpe, ¹⁹Ke bo koabi we ko bapakanano mbele ba tchambole we, ba lubeye we fimbo, ke bate we mo lieka; ke mo botu ya isato o koimokai. ²⁰Na Boobo nina baana ba Zebedeai na kobakameya Mbali na bana bande, ke na ko muna malu; mo koenande bondi omo. ²¹We na ko ena nande: "Weemei tchei?" We na ko ena nande mbe, akowa ambele bana bane babe. Si baa bano, baike ase bokota yabe, omo mo ilome yabe ke owa ophe mo ikali yabe. ²²Mbali na ko sumbola: "Biteli abino eya yo ophipheya bane. Beengame na koma kopo si owa yo o maa noo?" Bo na ko ena nande, mbele to o kokolai. ²³Ke we na ko sumboleya bo: "Ikai litimbe bo omai kopo wane; n'ndi mo isina si eya ya ko tchumana mo ilome na ikali yane, iyo yo buande mo isosa yane. Ke yo koabelekai ka baa si baa Tata wetelee bo". ²⁴Baa ikomi, mo ko m'mgba yo bo na koika na obaba na ba nduku babe. ²⁵Mbali na ko eta bo, ke wa ena mbe: "Beli mbele mekota ya metanga yo ko ese bo obaba, ke bakolo bato bo otesa b mekambo, ²⁶Yo buwa koika boobo n'nkati ino n'ndi owa weeme koika mokolo moto n'nkati wino, waike mokobe wino; ²⁷Ke owa weeme koika boso n'nkati wino, waike mokobe wino. ²⁸Mo booboi Mana Moto wilee, buwa mo otelekeya, n'ndi mo ko tumikeya na koaba koika kande m'mba iyota ya ba buwa". ²⁹Abowa yeomoke bo mo Yeliko, nguma ya ema na ko onda Mbali. ³⁰Ke mona, bakpi ba maiso babe, si baa ba tchumananga mo m'mkpangba ya m'mboka, na ko n'ngba ambe Mbali o ko eta, ke na ko akaya: "M'ngbeya base tchombo. Mokolo, Mana Tawiti". ³¹N'nguma na kosuleya we, mo ko bibanesa bo; ke ba sula iboka ko eteya n'ngbeya base tchombo, Mokolo, Mana Tawiti! ³²Mbali na koimana, na ko eta bo ke we mbe: "tchei tcheeme bane mbe neteleye bane?" ³³Bo na ko sumboleya we ambele: "Mokolo, eka mbe maiso mito makandoke". ³⁴Na koiya na tchombo, Mbali na komata bo maiso. Ke mo ka beyo-beyo bo na ko mona ephe ke ba onda we.

Chapter 21

¹Abowa ebakameyo bo Yelusaleme, ke ba koma mo Betefage, mo ko onda mokondi ya Bilaya, Mbali na ko toma baeki babe, ²na ko ena na bo mbe:"Yaai mo ka motanga kango si ka kika boso wino; bo osangeli mala omo mokali ya m'ponda yekandeke, na kaana kamo asima amo nayo; kandowai yo ke luleyai noo na yo. ³Aika m'mba moto omo wa ena nino bondi omo, ba sumboleya we; Mokolo uka na tcheema na yo. Ke mo n'nyanga si eyo bo koekai yokiya".⁴Bondi ya eeno yo kulai mo isina mbe eya ya enekanga na motondoli yaiyanesane: ⁵"Ena na moseka ya Siona:Mona mokota yabe kula kowakabe, weiye na koselela, ke welinye kiyo na m'mponda emo, kiyo na ka m'mponda, kana ka mokali ya m'mponda".⁶Baeki na kiya, kebataeya Mbali wa ebesake bo. ⁷Bo na kula na mokali ya m'mponda na kana ka m'mponda, bata kiyo na yo n'tulu yabo, ke tchumanesa we kiyo na yo. ⁸bato bamo ba ibamba yabo na kondja n'tulu yabo kiyo na m'mboka.⁹Baa ba ayanga boso na baa baondanga Mbali na ko akaye:"Osana ka Mana Tawiti; walipheleke owa okula mo lina ya Mokolo! Osana ko beikaneo ba kiyo iboka!"
¹⁰Abowa yen'ngeye we mo Yelusaleme, motanga otondo na ko nyengeya, ke ba enena:" oono ukai nani?" ¹¹Ibamba na ko sombola:"Ikai Mbali molondo, wa Nazaleta mo Galilaya".¹²Mbali na kon'ngaya mo lumba ya kosongana ya Mokonga. We na kobenga baa boose baolesanga, na baa ba owanga n'nkati ya lumba ya kosongana; we na kotulamesa bamesa ba baanyanyi ba beeya, na beikaneo ba baolesi ba n'ndjiwa. ¹³Ke we na ko ena na bo: Yeandelekeleki:"Lumba yane yo koikai lumba emo ya lisomboli; n'ndi bane batake yo molinga ya ba ibi". ¹⁴Bakpi ba maiso na bamuneki ba mao na ko bakameya we mo lumba ya kosongana. Ke we na ko ondesa bo.¹⁵N'ndi mekota ya baabi ba mafaefi na ba andeki na kosoma mo ko mona maondi si maa ma emeama mete we, ke na baana si baa ba akayanga n'nkati ya lumba ya kosongana:"osana ka Mana Tawiti". ¹⁶Bo na kona nade ambele:"O kom'mgba eya yo ko ena bo?" Boobo Mbali na ko sumboleya bo. Biti na bandi mono maoki si mono maoki si mano:"Weomolei kolombesa motona ta baana na baa bika mo ibe?" ¹⁷Maiti ya koeka bo, waomoka kawoandja ya motanga mo kiya mo Betani kowa kelame we.¹⁸Ma m'mpendu, mo ko sumboka kande ko motanga, we na kom'ngba n'ndja. ¹⁹Ko mona kande kate ka figie mo m'mboka, we na ko bameya ko; n'ndi we na kosangela lika towani, ke wa ena na ko:"Eka mbe kauma kite botekangi kae na be ephe!" Aowo aowo kate ka figie na kokamesa.
²⁰Baeki, si baa ba monanga yo, na koasawa tona, ke ba ena mbe:"Oni oitaka kate si kana ka figie ka kamenake mala omo?"²¹Mbali na ko sumboleya bo:No ko enai nino mo liti, aika m'mba bika na kowa kowa ke bakamba meango, bitoota bino lika eya yatelekaike mo kate si kano ka finyo, ke ango ba ena na mokondi si oono:"Omboka aobo ke we tchubee mo iyaba ya ema ya moo eeno yo otelekai. ²²Eya yoose yo ko omba bane na kowakowa na lisomboli bo otombolai yo".²³Mbali na kiya mo lumba ya kosongana, ke ambele o ofundisha, mekota ya ba baabi ba mafaefi na bakolo bato ba bato na kula ko ena nande tcheni "ma tchekamba tcho ota owe maondi si mano, nani weese owe tchekamba si?" ²⁴Mbali na ko sumbola:"No ophipheya ko bane ulizo; ke aika m'mba ba sumboleya noo, no ko ebesai bane mo tcheni tchekamba tchootangai noo maondi si mano".²⁵Ko n'nyeka Yowani, ke tokei koni? Kiyo, ama kiyo, o ko enai nito:"Motchei ita akoanga bane we?"²⁶Ke aika m'mba ta sumbola:"Kowa ko bito, to otinai ibamba, bondiya boose bebundese Yowani m'mba molondoi". ²⁷Mo boobo bo na ko sumbola ka Mbali:"Titeli abito". Ke we na ko ena na bo mo isiyo yande:"Buande noo kae, n'nto ko ena ane nino motcheni tchekamba tcho otangai noo maondi si mano".²⁸Bo ko engeleyai tchei? Moto omo wakangai na baana baome babe; ke woebesa owa wa boso, we mbele:" Manane, yaa kota mokambo moono botu n'nkati ya iba yane ya vinyo". ²⁹We na ko sumbola:"N'nteeme ane. Maili ke wa kalanganya ke waya". ³⁰Na ko ena na owa ophe, we na ko ena okitaka omo. ke maana si oono na kosumbola; Na akowake bosaali, mokolo. Ke wa kanga kiya.³¹Oni n'nkati ya bobabe we te tcheematcha ise? Bo na ko sumbola; owa boso. Ke Mbali na ko ena na bo:"No ko ena nino mo liti, ba lipesi ba mandjandja na ba mokali ba malemba bo koetai boso nino mo kon'ngaya mo bokota ya Mokonga". ³²Bondi ya Yowani walangai kowa kino mo m'mboka ya liti, ke bane bita akowanga bino we. N'ndi balipesi ba mandjandja na bamokali ba malemba ba okowangai we; ke bane, si baa bamonanga yo, bita kalanganyanga bino mo ko akowa we.³³N'ngbai ophe mombila. Aikangai moto omo, mokolo wa lumba, owa walekanga iba ya vinyo. We na ko komba ya na ikulo, na ko pfuwa bo kameteyo, ke na ko imetcha lumba ya eya; we na kasiya yo kobato ba leke ke we na koeka motanga mo kiya. ³⁴Abowa n'nyanga ya ko kon'nyowalanga, wa toma bato bande ba mokambo ko kobaleki, mo ko tomba iyota ya vinyo.³⁵Baleki, ba ilinakotingeya bato bande ba mokambo, balubeya omo, ba iya ophe ke na ko lubeya ya isato mawe. ³⁶Wa toma ephe baphe bato ba mokambo, ba oketi ya ema koeteya baa ba boso; ke baleki na kota kae bo oitaka omo. ³⁷Mo n'tungeya, we na ko toma kowaka bo bana ande, na ko ena mbele boolitosai nanane. ³⁸N'ndi, abowa baleki bemone maana, bo na ko enesana n'nkati ya bo; Monai ikenya waa, teiyei we, kete baanyei iyota yande. ³⁹Ke bo na ko tingeya we, na ko m'mbola we kowandja wa iba, ke na ko iyawe.⁴⁰Eneeki; abowa mokolo wa iba okula, ootai baleki si abo tchei? ⁴¹Bo na ko sumboleya we:"O ko iyai bo na boiyeleli ya beya iboka bato si bano ba tchombo, ke o ko abai iba ko baleki baphe si baa bo ko esa we iyota mo

n'nyanga ya ko konyowa".⁴² Mbali na ko ena na bo:"Bito bandanga bino ko maadiko; Iwe yemboleke na ba esi, ya ikake ya oketi mo ko imetcha obamba;ikai ka Mokolo. Etoke yo, ke ikai bephango ko maiso mito?⁴³ Mo boobo no ko ena nino; bokota ya Mokonga yo obakelekai bane ke ya abeleka ko motanga si owa yo ko esa tuma. ⁴⁴Owa okeya kiyo na iwe si eeno o omunekai, ke owa yo okeya kiyo na nde o onuekanuekai.⁴⁵ Maili ya kom'mgba membila yande, mekota ya baabi mafaefi na bafalisayo na ko eba mbele ikai mo isina ya bo; Mbali wa enanga, ⁴⁶Ke baphenangai ko bundesa we, n'ndi batinangai ibamba ya bato molondoi.

Chapter 22

¹Mbali na kobunda looki, wena koena nabo efe mo molembila, ke waena: ²Bokota yakio etuanyanyei Mokota omo waendjekanga isongi ya manandé. ³Wena kotoma bato bande ban'nkasi ko baeteki balemoisongi; n'ndi bitaemangande kula. ⁴We na kotoma bafe bato bankasi, waena anbo: mble monai, na ongonya keseno tsheombe tshane; ⁵n'ndi, buango kokebakeba mom'mbea, kebo na kia omo, na omo moiba yande na n'kasi yande; ⁶kebafe baika bato ba mekambo, balubesanabo ke baiyabo. ⁷Mokota nakosoma; watoma bato bande, kia kolekanesa baiyi, nakolekanesa motanga yabo. ⁸Kewe nakoena na batobande ban'nkasi: isongi ikabakabaka; baeteki bita langaande. ⁹Yaai mom'mboka ke etai baaboose, boomonabo. ¹⁰Bato ban'nkasi nakia mo m'mboka, kebata bato boose asimaamo, baabemoneke, babei na bafoi, ke asima ya isongi yaiya na bato. ¹¹Mokota nakon'ngea kiakomona baabalake, ke wamonaiki aowo Moto omo, buan'tulu ya isongi. ¹²Waenaki nande: mbele isau yane mo tshei wain'ngeake ano bua n'tulu ya isongi? moto sioyo m'manga nakošana. ¹³Ke Mokota na koena na bato ban'nkasi: kandakanda iwe maako na mao, ke m'mbola iwe n'kati ya ifue ya koandja, kowakika koeya na kowanga man'nyo. ¹⁴n'ndia ika na baeteki babua ke basoneki beangowe. ¹⁵Ke bafalisayo baaya kiakomonawe, mo m'mboka ya kokanda we, Mbali na maoki mande omune. ¹⁶Batomea we baeki bande asimaamo na bato ba Elodia, koenande mbele Molombia, telimbele ofoei, ke okobesa looki ya Mokonga koondešana na liti, bua kokipana Moto, mondia utoomonaabe tsshondi tsha moto. ¹⁷Ena nito eeya eengame: eekelake ama eyakoleke, bato koesakaisala? ¹⁸Mbali, na koeba bolengi yabo, we na kodjiboabo: boosondjai noo mo tshei bato baosi? ¹⁹Moesi noo m'mfalanga, sieya yaoolipanga bato. Kebaulea we na m'mfalanga emo. ²⁰Ke waomba mbele tshondi si tsheno iki tshanani? Ke liina sieno iki ya nani? ²¹Liina ya Kaisala, bonakoena boobo: ke wena koena nabo mbele, aesi Kaisala eeya ika ya Kaisala, ke eya ya Mokonga eya ika ya Mokonga. ²²Bonakosangala eya ya enekangabo, baekaikiwe, ke baayaiki. ²³Mo botu si owo omo, ba sandukai, si baa bo koenanga mbele koimoka ka bapki ko buande ango kambu, nakula bakama na Mbali ke na ko ena nande ko phipheya si kono. ²⁴Moebesi, Mose wa enangai: "Aiki m'mba moto wagba na kokanga maana, nduku wande o osonga tchetike, ke wa endesa mophindi ya nduku wande". ²⁵Kumbi ya ikangai n'nkati ito banduku mo tchomoendi. Wa boso na kosonga ke wakpa; ko bowa utaikanga maana, wa siya mokande ka nduku wande. ²⁶Yaikanga kai boobo ka wa ibe owa wa isato bena owa wa motchoendi. ²⁷Maili wa boose, amokali na kokpakae tcheatchande. ²⁸Mo koimoka ka bakpi, nani n'nkati wabo amokali okia mokala ande? Bondiya boose betombe we. ²⁹Mabli na ko sumboleya bo: "Bika n'nkati ya kokamba ko eba, bondiya bito o lembela bino ango maandiko, ama tchekamba tcha Mokonga. ³⁰Bondiya mo ko imoka ka bapki, baome bito osonga abo, ama bamokali bito osongaleka abo, n'ndi bo koika m'mba bakitomo ba Mokonga kowa kiyo. ³¹Mo eya ika mo isina ya ko imoka ka bapki, bita bandanga eya Mokonga waenanga nino; ³²Nikai Mokonga wa Abalayama, Mokonga wa Izaka, bena Mokonga wa Yakobo? Mokonga obuande Mokonga wa bapki, n'ndi ukai wa baa bika na koika. ³³N'nguma, si eya ya m'mgbanga, bo na koisoka na mafundisho ma Mbali. ³⁴Ba Falisayo, mo kom'mgba mbele walibanesei ba sandukai bo na kosongona, ³⁵Ke omo wabo mokota ya angile na koesa we ko phipheya si kono moko sondja we; ³⁶Moebesi, oni angile weeteye ba angile boose? ³⁷Mbali na ko sumboleya we: "Okoema Mokolo, Mokonga wabe, na motema yabe otondo, na mosombo yabe yoose, kena koengeleya kabe koose". ³⁸Ika wa boso bena angile wa ema. ³⁹Ke mona wa ibe, owa wetuanyanye se nande: "O ko emai munakabe m'mba owe mune". ⁴⁰Ko ba angile si babei yeangalileye angile motondo na balondoi. ⁴¹Bowa ba Falisayo basongananga, Mbali na ko phipheya bo, ⁴²na ko ena: "Beengeleyei boni mo isina ya Klisto? Bona ko sumboleya we wa Tawiti". ⁴³Ke Mbali na ko ena na bo: "Oni oitaka Tawiti na ko iya na mosombo wa etanga we Mokolo, abowe yeene we. ⁴⁴Mokolo waenaki na Mokolo wane: "Tchumana mo ilome yane, bena abowa no ota base kasekani babe bopkoteo yabe". ⁴⁵Aika m'mba Tawiti wa etangai we Mokolo, motchei ika we manande? ⁴⁶Ango omo uta kokolanga ande ko sumboleya we looki omo. Ke kolinga botu si owo, moto uta sondjanga kae kophiphea we.

Chapter 23

¹Ke Mbali, koena n'kati ya ibamba asimaamo na baeki bande, na koena:" ²ba andiki na ba Falisayo saho bika asé n'kati ya mobe ya Mose". ³Tainaengeleayi yoose sieya yokoena bo; ndi bauwa koondea beteleli babo. Bondia bokeenangai, ke bitoo tangande yo. ⁴Bakanda bakumbo ba litoa-litoa, ke ba Bilesa bato ko betuli, ndi bemine baeka anga kobia na monyewe yabo. Boota maondi mabo moose mbele bato. ⁵Boota maondi mabo moose mbele bato bamone bo. Ke bebate ntulu ya ema-ema na ya eya-eya. ⁶Béémi koika boso ya beombe, ke tokalanga ta oso n'kati ya malumba ma Mokonga, ⁷beeme okuku ke baeteleke na bato Rabbi, Rabbi, ke beemi bato baete bo Molombia molombia⁸Ndi bane, bauwa koeteleka Molombia: bondia Molombia ikai omo kebane boose bikai baduku. ⁹Ke bauwa koeta Moto ata omo mo tchese Tata; bondia Tata ukai omo lika, owa uka koa kio. ¹⁰Bauwa koakoa koeteleka baende si; bondia moendesi ukai omo lika Klisto. ¹¹Mokolo Moto n'kati ino okoika mokobe n'kati ino ¹²owa olinya omune oselelai, ke owa oselela wolinyai. ¹³Tchombo koa kino, baandeki na ba Falisayo bato ba olanga! Bondia bookandea bato bokota ya Mokonga; bane mine bito kon'ngesa bino, ke bo koekea ba beeme. koen'ngesa. ¹⁴Tchombo koa-kino, ba andeki na ba Falisayo bato ba olanga! Bondia boosea malumba ma betike, bo kesa kesa na masomboli ma eya-eya; mo isina ya boobo, boosambesi bane bua tchombo. ¹⁵tchombo kowa kino, ba andeki na ba Falisayo bato ba olanga! Bo busoa mephoko mo kophana moto omo kotimbola we boyaeli yabo mbe baisi owe mo kaya kabua ntungesa. ¹⁶tchombo kowa kino, baendesi ba bapki-maiso nani waenake: aika mba moto watatelé mo lumba ya Mokonga, wauwande na bondi; ndi owa ota telé bondia iwe ya oketi ya lumba ya mokonga telé yande o kelesai we. ¹⁷Bato bakokamba koyeba na bapki-maiso nani welongee muna kandé, mawe ma oketi, ke na lumba ya Mokonga tchei tchophenenesa mawe ma oketi? ¹⁸Aika mbele moto waena nabe ephe tatelé mo asima ya koaba ikai bule; ndi moto wa ta telé mo iyota sieya ika kio na asima ya koaba, wa koake bondi si. ¹⁹Baphi ba maiso! Nani weete muna kandé, koaba, na asima ya koaba tchei tcho phenenesa koaba? ²⁰Owa ota telé asima ya koaba watake telé asima ya koaba ke na yoose sieya ika kio nayo, ²¹Owa ota telé mo lumba ya Mokonga watake telé mulumba ya Mokonga ke owa oko ikanga n'kati; ²²ke owa ota telé na kio watake telé mo kakalanga ka bokota ya Mokonga ka owa uka ase. ²³Chombo nino baandiki na Bafalisayo na Bakesi bondi Bokosea emo kose wa ikomi ya uanti, ya Aneth na ya Cumin, na bokoeka eya ika ya okete (ya fowa) nkati ya ba angile, ya ukweli, ya chombo na ya koika tcha, eyo ndi yaengamanga koondea, buwa koibe bephe besima. ²⁴Bane baendisi ba bagke ba maiso baa bokondanga mephomomo na bokominanga ba chamo. ²⁵Chombo kowa kino Baandiki na Bafalisayo na bato ba olanga bondia bokophenesa koanja ya kopo (ophata) na saani eke nkati eiye na bolólô. ²⁶Mofalisayo, mogbe wa maiso, soola kasa nkati ya kopo na saani mba koanja kaike bosaali ²⁷Chombo nino: Bandiki, Bafalisayo bato Bannanga, bondi beengamesanei na Mabuyako Baphèna, bemone ke Kofo koonja, ndi nkati eiye na mekuwa ya bagbe na bololo. ²⁸Bane mine, bomoneke basaali boso ya bato, ndi nkati huno bika na kokesa na kobeya. ²⁹Chombo nino: Baandiki, Bafalisayo na bato ba n'nanga, bokoesa tobuli balondoli ba maondi si ma minali eke bofolesa to koandja-eke baena. ³⁰Aikange mbe aka mo n'nyanga ya baisé bito, ombe tita ondeyanga bande boomo koiteya makiya ma balondali. ³¹Ba-ekowake, bane bato si ba baiyanga Balondoli. ³²Lindekai mabeya ma baise bino. ³³Njoka, okitaka ya mekalofongo boni eka eleya obeyo mo kolina kaya ka motonu? Bondi si. ³⁴Monai nokotomeai bane bato ndoli, bato ba weli na baandiki bokoya, na kolubeya bo mo musaleba, bomo na bomo, eke balubeya bo tosoola mo kila motanga ya ema. ³⁵Mbele, mekiya ya batondoli kolinga ka Abel moto mosaali, ena ya Zakaria, mana Bamachie owa beiye we nkati ya lumba ya masomboli na litale. ³⁶Naebesake bane mo liti, maondisi moose mo-okeleai mo olomba si oono ino. ³⁷Yelusalema, Yelusalema, lokoiya batondoli; bokoseya besima beya botumeya bane mana inga naema kota bana asima-amo mba nkoko yo kolindekanga bana bande, kose na maphapho mande eke baeka! ³⁸Mana lumba yabe yoosuyai buwa moto. ³⁹Naenake nabe: bitokomona kae noo enekeke ena alowa ekana mbe waliphéleke, owa okula molina mokolo.

Chapter 24

¹Mbá bówa Mbali waayanga, mo koómóka baikanéo ya kósómbóla, baéki bandé na kobakaméya we mo komoésa we bówa eéseke bimba ya Mókóngá. ²Ekéwe na koéna nabo: bamonaké éno yoose? Naenaké nino na liti, itékasii andé aabónò iwe munakandé moosè mokoitéki asé. ³We nakochumana asé kò mókóndi ya toté ta ba olive. Na baéki bandé nakoéléa we mbe uka omune mo kophiphéa we: ena nito, bondi si omo ékakomai mo éni nyanga, na éni n'némbé i yékaika mo koébésa bondi si bénya ya ntungéyo ya chésé? ⁴Mbali na kosumbóléya bo: tai kaeli ka kokoma mbà moto waya. Kiya kotimbola banè. ⁵Bondiya babuwa békala mo linane, koéna: nooi nika Mbali. Na békaticimbolai bato ba buwa. ⁶Békm'ngbai mésao ya bita koenèka na okukú ya bita: kokamai, betéka tekangi, bondiya ééngami mbe bésima si bale. ndi itékaikande kasa ntungéo ya chésé. ⁷Okita yo koési na okita ophe, chébanda na chéphe cjébanda ékaikai mo béikanéo ba kpáayá na kpáayá, n'ndja y'okoikai na n'seke y'oote katékai. ⁸Maamo moose mékaikai makonjékéo ma obaba. ⁹Eké béka-abékai ko ma moesi ba bato maobi, bé na békaiyai banè, na békasékélékai mo chésé chétondo, mo isina yane. ¹⁰Eké bé na baphe babuwá békakéyai mo kowakowa, na béka abai binakobo, békasékanai bamo ko baphe. ¹¹Batondoli ba ólanga békala, na béka kélésai mo kotimbola bato ba buwa. ¹²Na bondia kophénda ba angilé, móbóto si owa yaikanga yaena iboka y'oko amai mo koselela kandé. ¹³Ndi owa okoiléla mo koakowa bena ntungéa, wéká ondai. ¹⁴Looki si óno ósaali ya bokota y'ékanangolékai n'kati ya chésé chétondo, mo komoesa lilebelesi mo n'kita yoose. Maili si y'ékalai ntungéa. ¹⁵Mo boóbo, aika mbe bamona bétéléli ba chititi ba koénésa, mba bowa aénanga motondoli Danieli, béimeche mo boikanéo ya phenena, owa obanda looki si, wate kaeli, ¹⁶éké, ko baa békaiika Yudea mo obéo kowá ko mékondi; ¹⁷éké ka owa xwékaika kiyo na bumba wito-oselela kayé mo kobiya beya bika n'kati ya lumba yandé; ¹⁸Eké owa uka mo iba. ¹⁹Chombo ka bamokali si baa bekaika na maémé na babaa békaiika mbe boonyokésa mo n'su si éyo. ²⁰Sombola bondia mbe obeya yabe itéikangai mo nyanga ya kalo kabuwa, ama mo botu ya yenga (botu ya kóómóna ka Mókóngá). ²¹Bondia mbe ékaikai ya ema iboka éké itinaiki mono-andé kolinga makonjékéo m chésé bénya énééké, na itékaiki ande éphe. ²²Na, m'mba bitaiyéyésanga n'su si, moto witaéngama andé na koonda, ndi, mo isina ya basoneki n'su si y'okoiyéyésélékai. ²³Aika-m'mba w'aeneka mbe: Klisto uka-aabo, ama: uka kokowa, wa buwa koakowa we. ²⁴Bondia ba Kilisito ba olanga békabuwai na ba tondoli baolanga; békatai bétéléli ba maniinii maema, mo kophana kobimésa, angó ba soneki. ²⁵Monai, naébésaka bane yo bósó. ²⁶Eké mba baen nabe: Mona, uka mo chébanja cha iseeseke, w'nyanga ko; uka akati wa ba kósúngá, wéakoangi bo. ²⁷Bondia, bowa okoomokanga looba bilá mochwela na kiya koselela bila moel, boobo kai ékaika mo n'némbé ya kula ka Mana Moto. ²⁸Mo beikanéo baphe si béya belio bokomoneka ko, tésasonganai ko. ²⁹Kambu maili ya n'su siéya ya obaba, lóóba y'ékatupha-tuphai, meeli itéka iki andé na masani mandé, n'kéni-keni yékatoka mo obowa, na békamba ba kiyo békanyengengai. ³⁰Eké n'nembé ya Mana Moto yékabuanyai mo obowa, n'kita yoose ya n'seke yékaikai na obaba, na yékaionai Mana Motó kula kiyo na obowa na chekamba na okuku ómo ya ema. ³¹Wékatomai bakitomo bandé na mpalu ya sanga iboka, na bekasonganésai basoneki ba méphopho ina, kolinga n'tungéo ya bénya éyá éphe. ³²Wepate akili wa koengamesana na kati ya kate si kako. Moinyanga yo kaika betabe mo m'kamena, na toani koomoka, bakoebai mbele n'nyanga booba ema ya susake aiyeiye. ³³Modele omo sa si wa booma mondi mamó mose, yebai mbele Mana Moto aalake, uka o molango. ³⁴Naenake néno liti, olomba si ito koeta ne, alinga maondi moose maengama. ³⁵Kiyo na kose yokoeta, ndi koena kanekitakeita ande. ³⁶Eya ika batu na sa, moto ata omo uteli ande, angó bakitomo biteli ande, angó maana, nde Tata iweli. ³⁷Eya yakomanga mo inganga ya naa yokaikai namuna omo na kuba ka Maana a Moto. ³⁸Mondia, mo su eyaikanga aiyeiye na phela, bato baikanga kowanga na koma, kosonga na kosongesa bana babo, bena botu si awa naa kaingea mo wato; ³⁹na bita tanga nde mebisi na bondi angó omo, be na abowa mbula yaokanga ye yabisa boose: y'okaika namna omo na kula ka Mana Moto. ⁴⁰Na bobo, bato babe bakaika mo iba emo, omo babundai we ke ophe wasiya ao; ⁴¹ba mokali babe botukai mo oongo, omo bobundai, we ke ophe wasiya ao. ⁴²Tchungai, bondi a biteli bino botu si mokolo o kula. ⁴³Ebai basali, imba mokolo a lumba waebange se kotcha ka batu. mopheli okula, otchungai ke utekoako ande waingee mo lumba ande. ⁴⁴Na bobo bane kae, ikai mbele baendeye, mondi a Mana moto okulai mo inyanga si eya biteli. ⁴⁵Nani uka moto a n'kasi uka ma liti ke wetchunge, ewa mokolo ande wete we kiyo na bato si babo, mo koesa bo moleli mo inganga si waengame? ⁴⁶Lengeai bato ba mekambo, ndi a mokolo abookula we, kokuta ane kota bobo! ⁴⁷Naenake nane liti, otaiwe kiyo na besima bande bose. ⁴⁸Ndi, moti a mekambo wa beya mokoena kande mune: mokolo ane ane uki naika kwaya; ⁴⁹Imba si ajakoesa na binakande, umba oko anga ke mba oma nalu na balewi, ⁵⁰mokolo wa bato ban'kasi akulai otu si wa utebekane na inyanga si utebekane. ⁵¹Obaanyai bo, ke we na kobunda iyota yande ke na koes bato baolanga: enyanga si yokai ka koeya na kosaka maingo.

Chapter 25

¹Na boobo, bokota ya kiyo yeengamesane na Meseka ikomi sieya itaebanga baome bo, babiyanga ntala, kiya moko sangana na Amoome. ²Batano n'kati abo bebe be, ke batano ba boeli : ³Bebe be, na kobiya n'tala yabo, ke bakamba kobia makuta ; ⁴n'ndi baa babe baweli; nao biya, ntala , na makuta n'kati ya bephe beongo. ⁵M'mba bowa Amome oilelei, boose na koena ke be na lolama. ⁶I n'kati ya botu, baakaya : monai Amoome, ya ai kosangana na nde! ⁷Ke boose Meseka ya buwa koeba baome na koi moka, nakoeyeka n'tala ya bo ! ⁸Bebe be na baa ba boweli :esaibase kambu ka makuta mino, mondia n'tala ito Yalimake. ⁹Baa ba boweli na koena mbele : iyani, itokoe engama ande nito nino, yaoi mobaa boko olesa nga, ke beo we hi mondia ino. ¹⁰Mo n'nyanga sieya biye ko howa, Amoome nakula, baaba engamesanga ba n'ngoya nande mo lumba ya amoome, ke molango ya kandeka. ¹¹Mailisi, baaba phe na wa kula, nafaena mbe : Mokolo, kandowa base. ¹²N'ndi we nakosumbola looki mbele, nokoena nino litimbele, n'teliane bane. ¹³N'ndi ikai nakolanga bondiya biteliabino otu ao n'nyanga. ¹⁴Ikai m'mba moto siowa waemake kia ondo. Kewaeta bakobe bande waesabo besima bande. ¹⁵Na koesa omo m'pata ibe kaophe, ke emo kaowa wa isato, baomona omo koondesana na tshekamba tchande, ke wala. ¹⁶Naboobo awa watombanga m'pato itano na kiya chande, waaya kota nayo n'kasi, ke wena lopata mpata ephe itano. ¹⁷na owa, weabeke m'pata ibe we wao pata ephe ibe. ¹⁸owa wo, tombanga lopata omo we nakiya lophfua molinga mokoiseka, waiseka beeya bamokolo wande. ¹⁹N'nyanga koeta, ke molo wa mokambo kotoka kpaaya na kula, ke waema koeba bondia beya bande. ²⁰Owa wa tombanga m'pata itano nakula, nakoesa ephe m'pata itono. ²¹Mokolo wande nakoena mbele : bosaali, moto wa n'kasi wa fowa ke boeli : waika ngai nakolitosa mo besima baa ngowa, na owa ophfeo wato mbanga mpataibe nakula, kobaka mea kaye we, ke waena nande mbe: N'ngoya n'nkati ya ome ya mokolo nabe. ²²Owa wato mbanga m'pataibe waakula, kobaka meya kae we, wa ya koena : mokola, waesa ngi noo m'pata ibe ; mona, wapatake ephe ibe. ²³Mokolo ande wakoena mbele : bosali moto wa n'kasi mosali ke wafowa waikangi tcha mobesima baango wa ngowa, nokoesiowe ya buwa : n'ngoya n'nkati yaome ya mokolo abe. ²⁴Owa wetombe lofalanga omo wa bakamea we, ke wa ena:"Mokolo, na ebangai mbe ukai moto watalalesa mobe, owa o okonyoanga kowa kiteleke owe, okukangai kowa kitepate owe; ²⁵Netenei, ke niyei koiseka lofalanga yabe n'nkati ya n'seke; mona, tomba eeya ika yabe. ²⁶Mokolo wande wa sumbolea we:"Moto wa mokambo ya beya na ko phumbala, wa ebangai mbe no o konyoangai kowa kiteleke noo, ke noo kukangai kowa kitepate noo; ²⁷Aengamangai na be kia kosiya lofalanga yane kowa ko isekanga noo beeya, ke, mo ko sumboka kane, n'natombe eeya ika yane na ephe kio na yo. ²⁸Ba keyai we lofalanga, ke akesai ka owa uka na beeya ikomi. ²⁹Isina mbe bo ko akesai ka owa uka na yo, ke o koikai na ya buwa, m'mbolai we mo iphuwe ya koandja, koa o koika beli na n'ngelete ya man'nyo. ³⁰Ke moto wa mokambo ya bule, m'mbolai we mo iphuwe ya koandja, koa o koika beli na n'ngelete ya man'nyo. ³¹A abowa Mana Moto okula n'nkati ya okuku yande, na bakitomo boose, oo tchumanai mo kakalanga ka okuku yande. ³²Bese boose bo osonganai boso nande. O ko baayai bamo na baphe, m'mba bowa motchungi wa n'nyama o obaanyanga mekoko na m'mboli; ³³Ke okotai mekoko mo ilome yande, ke m'mboli mo ikali yande. ³⁴Ke mokota okaenai na baa bekaika mo ilome yande:"Wai, bane baa belipheleke na Tata; bundai asima mo bokota owa eendjekeleke bane kolinga makondjekeo ma tchese. ³⁵Bondia naikangai moeni, ke bepokeyei noo, ³⁶naikangai mokanga, ke bebatesei noo; na oso, ke balangai ko mona noo; na ikangai mo moololo, ke bilei koa kane; ³⁷Bato basaali bekasumboleyai we:"Mokolo, eni n'nyanga tamonanga owe na n'ndja, ke taakesangai owe moleli, ango na n'kasa ya maale, ke taakesangai owe ya koma? ³⁸Eni n'nyanga tamonanga owe? ³⁹Eni n'nyanga tamonanga owe na ose, ango mo moololo, ke talangai koa kabe? ⁴⁰Ke mokota we ka sumboleyai bo:" Naenake nino liti n'nyanga yoose si eya ete bane maondi si maa mano ka omo wa banduku bane banuke iboka, ikai koa kane, batanga. ⁴¹Maili we kaenai na baa bekaika mo ikali yande:"Ombokai kowa kane, bato beayeke; yaai mo koya ka kauwa na n'tungeya kaa keendjeleke bondia satana na bakitomo bande. ⁴²Isina mbe naikangai na n'ndja, ke biteakese bino noo moleli; na ikangai na n'kasa ya maale, ke bita akesanga bino noo ya koma; ⁴³Na ikangai moeni, ke bitepokee bino noo; na ikangai mokanga, ke bita batesanga bino noo; na ikangai na oso bena mo moololo, ke bitalanga bino ko mona noo. ⁴⁴Be ka sumbola kai:"Mokolo, eni n'nyanga tamonanga owe mbe uka na n'ndja, ango mbe uka na n'kasa ya maale, ango moeni, ango mokanga, ango na oso, ango mo moololo, ke titauneanga bito owe? ⁴⁵We ka sumboleyai bo:"Na enake nino liti n'nyanga yoose si eya itete bane maondi si mano ka omo ko baa banuke iboka ikai kowa kane; bita tanga. ⁴⁶Ke bane bekayai mo obaba owa yauwa na n'tungea, n'ndi baa basaali mo koika kosaali kowa kauwa na n'tungea.

Chapter 26

¹A abowa Mbali wetungese melondo si eyo yoose, wa ena na baeki, ²beli mbe Pasaka uka n'nkati ya n'su ibe, ke mbele Mana Moto o ko abelekai mo kokpa mo liyeka. ³Mo n'nyanga si eeyo baabi ba mafaefi ba kio na bakolo bato ba motanga besongani mo obandja ya mokota ya moabii wa mafaefi wa kio owa wa etekanga Kayafa; ⁴Ke be n'ngbesanei oni namuna ko bundesa Mbali na tchibengo, mbe baiye we. ⁵N'ndi beenei: "Yobua koika n'nyanga ya tcheombe, mo kotina iyee ya ko bato". ⁶M'mba boa Mbali wa ikanga Betania, n'nkati ya lumba ya Simona moto wa Suli, ⁷Amokali omo we ba kameyei we, mbe webunde tchupa, owa wa ikanga na malasi ma iyota yaema; ke, n'nyanga ya ikanga we ko mesa, wa iteleya malasi ko motchwe. ⁸Baeki, ko mona booboo, besonei ke beemei: "Tchei tchephoe mo koseya boobono?" ⁹Aengamangai ko olesa malasi mano na iyoli ya ema iboka, ke beeya ba akeleleka touwe". ¹⁰Mbali we n'ngbei, wa ena na bo: "bondia tchei bo ko angaisa amokali si o noo? Watakei bondi ono ya phfowa isina yane; ¹¹Isina mbe bika n'su yoose na touwe, n'ndi bo buwa bino nane n'su yoose. ¹²Mo ko iteleya noo malasi ko mobe yane, wata kei yo mo ko endjeka mobe yane. ¹³Na enake nino liti, kowa koose mosao asaali si o no'o yo olondoleka, mo tchese tchetondondo, ekatondeka kai mo koengelea eya amokali si o no wete. ¹⁴N'nyanga si omo wa baa ikomi na babe, wa etekanga Yuda Iskaliote, wayangai ko baabi ba mafaefi ba kio. ¹⁵Ke wa ena: Tchei beeme ko akesa noo, ke no koabaiwe koa kino? Ke belipei we beeya n'kama isato. ¹⁶Ko linga n'nyanga si eeyo, waphanangai namuna omo wafoa mo koaba Mbali. ¹⁷Botu ya boso ya mekati ya buwa kowa, baeki ba ebasa Mbali, mo ko ena na nde: "Kookoni keeme owe mbe teendjekeye owe moleli ya Pasika?" ¹⁸We sumbolei: "Yaai ko motanga, ka oni moto, ke beeni na nde: Mokolo mbe: "N'nyanga yane ya engamake yo osusa; nootai kowa kabe Pasika na baeki bane". ¹⁹Baeki betei eya Mbali weakese bo isosa, ke beendjekei Pasika. ²⁰Iyo na ko engama, weiwei ko mesa na baa ikomi na babe. ²¹N'nyanga si eya ya anganga bo, wa ena: "Na enake nino liti, omo wino wokoolesai noo". ²²Beikei na lisomi iboka, ke o mona omo wa ena: "Ikai noo, mokolo?" ²³We sumbolei: "Owa waphongake asima amo nane n'nkati ya saani, wei wokoolesai noo. ²⁴Mana Moto okiyai ko opesana na eya eandelekele mo isina yande. N'ndi tchombo ka moto si owa Mana moto o ko oleseleka. Inaiki bosaali ka moto si o oyo mbele ute bo tekangi". ²⁵Yuda, owa we olese we, na ko ena: "Ikai nooi, Labbi?", Mbali na ko sumbokea we: "Wa enakei". ²⁶N'nyanga ya anganga bo, Mbali wa bunda mokati, ke, maili ya ko sumbola kelekele, wa nungowa yo, ke wa akesa yo ko baeki, na ko ena: "Bundai, angai; eeno ikai mobe yane. ²⁷We bundei maili kilauli tchemo, ke, maili ya kosumbola kelekele, weakesei bo, na ko ena: "Mai bane boose; ²⁸Isina mbe eenoi ika mokiya yane ya ilonga, oowa ya itekake bondia bato ba buwa, mo ko meseleka ko beya. ²⁹Na enake nino, n'tooma kae ephe ya kauma ka kate si kano, bena botu si owa nekama ya eneeke nino mo bokota ya Tata". ³⁰Maili ya koemba ongembo, biyei ko mokondi ya Olivie. ³¹Ke Mbali wa ena na bo: "No ko ikai kae nino bane boose botu si o no, ephembe ya kokuka; bondia eandelekele: "Noolubeyai motchungi, ke mekoko yo obalanganai". ³²N'ndi, maili ya koimoka kane, nokiya boso wino mo Galilaya. ³³Petele, wa bunda looki, wa ena nande: "Ango waika ko bato boose ephembe ya kokuka, utekaikaabe kowa kane". ³⁴Mbali wa ena nande: "Na enake nabe liti, botu si ono lika, boso mbe n'koko inakayi, o olingowa noo mila isato". ³⁵Petele wa sumbolea we: "ango aengama kokpa nabe, n'to olingowa ane owe. Ke baeki boose ba ena kae booboo. ³⁶Kio na aowo, Mbali wiyei nabo boikaneo omo owa watekanga mbe Getesemane, ke wa ena na baeki: "Tchumanai ase a abono, niye kpa aya mo kosombola". ³⁷Wa bunda Petele na baana babe ba Zebedeo, ke wa andja ko n'ngba lisomi na obaba. ³⁸Weeni nabo: "Mosombo yane ika na lisomi bena mo kokpa; Siyai a abono, ke kesai nane. ³⁹Ke waya kambu boso, wakeya na tchondi tchande, ke wa sombola boobono: "Tata, m'mba yeengame, mbele kilauli si tcheno tchapfangeye noo! Mo yooi, buwa eeya yeeme noo, n'ndi eya yeeme owe. ⁴⁰Ke wala koa ko baeki, wesangeli bo mbe belame, ke wa ena Petele: "Bitekokole bino kokesa anga n'nyanga emo nanei? ⁴¹Kesai ke sombolai, mbele bitekeyangi mo koendjeka; Mosombo yeengame bosaali, n'ndi mobe yeeyeeye". ⁴²wephangi mula wa ibe, ke we sombolei boobono: "Tata, m'mba iteengame mbele kilauli si tcheno tchapfange buwa noo koma tcho, koema kabei kateleke! ⁴³Wala, ke wa sangela bo mbele belame; isina mbe ma iso mabo malitowangai. ⁴⁴Wesulei bo, ke, wa phanga, we sombolei mila wa isato, ko sumbokeya maoki maa maenanga we boso. ⁴⁵Ke we na kia kowa ko baeki bande, ke wa ena na bo: "belame enekeke, ke beomone! Monai, n'nyanga yaengamake, ke Mana Moto wa oleselekake omaako ma bati ba kobeya. ⁴⁶Imanai, tiyei, monai owa wokoolesai noo, wokula. ⁴⁷N'mba boa aemanga we ephe, monai, Yuda, omo wa baa ikomi na babe, wilei, ke asima amo nande motuka omo ya bato mbe bika na tobusu bena tote, betomekei na baabi ba maphaefi ba kio bena bakolo bato ba motanga. ⁴⁸Owa we oleseye bo we, we ebesei bo mbe mbele owa si owa no ko bakameya we, we oyo, bu ndesai we. ⁴⁹Ao-ao, wa bakameya Mbali, wa ena: kalibo, labon! Ke waakesa besi. ⁵⁰Mbali wa ena nande: "Munakane, eya yalake kota owe, ta yo". ke bato babo ba susa, bata maako kio na Mbali, ke ba kandja we. ⁵¹Ke monai, omo wa baa baikanga na Mbali, wenanowei kaako, ke we omoli kabusu kande, wa lubeya moto wa mokambo wa moabi wa mafaefi wa kio, ke wa buka itu yande. ⁵²Ke Mbali wa ena nande: "Sumbola kabusu kabe

asima ande; isina mbe boa boobunda kabusu bekakpai na kabusu.⁵³Weengeleyei m'mba n'teengame koeta Tata, waakese noo enekeke metuka ya bakitomo ikomi na babe?⁵⁴Oni namuna iki okoiyana maandikio, aika m'mba iteteleke boobono?⁵⁵Mo n'nyanga si eeyo, Mbali wa ena na motuka ya bato:"Baalakei aiso m'mba maili ya moeta, na tobusu bena tote, mo kobunda noo. Neiki n'su yoose baka nino, mbe noo nangola n'nkati ya lumba ya bosonganeo, ke bita bundanga bino noo.⁵⁶n'ndi eeyo yoose yalakei mbele maandiko ma balondoi maiyane, ke baeki boose ba tchitchana we, ke ba phata abeo.⁵⁷Bowa bebunde Mbali biyei nande ka moabi wa maphaephi Kayafa, kowa batoli oso bena bakolo bato ba songananga.⁵⁸Petele wa ondesanangai na bo maili iboka kowa ka moabi wa mafaefi wa kio, wen'ngoyei, ke waika asima amo na bato ba mekambo, mo komona bowa yo otunga bondi.⁵⁹Mekota ya baabi ba mafaefi ba kio na bato boose si baa bo koikanga mo ikumbe baphanangai maondi ma ko enea Mbali olanga, ya ko engama mo koiya we.⁶⁰N'ndi bite mone anga omo, anga boa n'nguma ya bato ba n'nanga ba ikanga, bondiya liti itaikanga bande. Mo kotungesa, babe bilei, ke ba ena:⁶¹"O no weenei:"Neengame komuna lumba ya Mokonga, ke yaimana mo n'su isato".⁶²Moabi wa mafaefi beimanei, ke wa ena nande:"Uto ko sumbola tchesimai? Tchei tcheno bato si bano bo ko ena mo isina yabe?"⁶³Mbali wa bibana ke moabi wa mafaefi wa kio na kobunda looki, wa ena nande:"Na bolaki mbele olape mo lina Mokonga si owa uka, weebese base m'mba ukai Klisto, Mana Mokonga".⁶⁴Mbali na ko sumbolea we:"Wa enake yo. Ke ephe, na enake nino, bo omonai kolinga moonoo botu Mana Moto Koika mo ilome ya tchekamba tcha Mokonga, ke nabe okula kio na obowa".⁶⁵Na boobo, moabi wa mafaefi wa kio wa asowa n'tulu yande, na ko ena:"Wa phendake! To ophanakei bani baphe bato?"⁶⁶Besumbolei:"Weengamei kokpa".⁶⁷Kio na eeyo, betufeyei we mata mo tchondi, ke belubeyei we mangumi na tokibo mbe bo ko ena,⁶⁸"Klisto, londona; ebesa base nani walubeyake owe".⁶⁹N'nyanga si, Petele wa ikangai ko andja, amokali omo wa mokambo wesusei baka nande, ke wa ena:"Owe kae, waikangai na Mbali Mogalilai".⁷⁰N'ndi welingowei boso wa boose, ko ena mbe:"N'teli yane tchea tcheeme ko ena owe".⁷¹Bowa aikanga we kiya ko molango, amokali ophe wa mokambo we monei we, ke wa ena na baa baikanga a awo; oono waikanga kai na Mbali mo Nazarete.⁷²Wa lingowa we ephe, na kolapa:"N'teli yane moto si ooyo!".⁷³Maili kambu, baa ba ikanga aowo, besusei, ba ena na Petele: "Liti asa, owe kae ukai wa bato si ba abo, isina mbe boeneleli ya be yo ko ebekanesa owe".⁷⁴Na boobo weandji ko tona bena kolapa:"N'teli yane moto si oyo". Aowo aowo n'koko na koakaya.⁷⁵Ke Petele na ko engeleya maoki maenanga Mbali:"Mbe n'koko itina akayi, o olingowai noo mala isato". Ke wa omoka, waeya iboka.

Chapter 27

¹Mokocha ka, Mekota yoose na bato ba koandika, ban'ngesa chetanda mbe baebe bondi ya koiya Mbali. ²Maili ya kokanda we, baya nande boso ya mokota Ponce Pilato. ³Aowo eke moeki wande omo Yudas Iscariote owa waabanga Mbali, wamona mbele beeme koiya we eke wakalanganya eke wala kosimbola beeya si beeya baesanga baesa we bondia ya koiya Mbali kosumbolea mekota na baandiki. ⁴Eke Yuda waena, weteyi kobeya moko aba moto owa utete kobeya ango komo, bunda beeya bino, weteyi kobeya, koakowa mbe mokiya yo owa obuwa na motimbi ango omo aiteke, wasumbolea bo beeya si-eke mekota, balingowa kobunda yo bombe, leyo eteangalie kae base. ⁵Yuda, waya kombola beeya si molumba ya masomboli eke we nakosumboka eke waya kokanda mooli mo ikoti, eke we na kokpa. ⁶Mekota bo na kosumbola beeya si, eke bo mbe, mo ba angile babo beeya si beebo bitengame bandi na ko n'ngesa mo Asima ya koiseka beeya, bondia ikai iyoli ya mokiya. ⁷Ko mana kosambesa we, eke na beeya si beebo baowa iba, ya kota buyako ya koleka baeni, lina iba si Imba-Potier. ⁸Bena moonono bato, liinasi eyo inaika bande mo boikaneo si owo. ⁹Ke yaengama maondi si maa maenanga motondoli Yeremia, bo na kobunda beeya si beebo, oketi ya iyoli ya Mana - Moto, bowa abukanga bana ba Israeli. ¹⁰Eke baesa yo mokoowa iba ya Potier, bowa aenanga mokolo. ¹¹Maili, na ao, Pilato waena: Mastaki mabuwa mo kochongeya owe? ¹²Ndi uteene bondi mo mastaki moose ma maenanga Mekota ya Bayuda na baandiki. ¹³Eke, Pilato waena nade ephe, owe otokongba, bowa bokoena bondi abeei? ¹⁴Mbali wobuwande na koena na tomelali bondi ango omo waikangai chande. ¹⁵Mo kila cheombe, mokota waikangai na lousa ya koomola moto omo wa moololo, owa bato ba motango bokoena. ¹⁶N'kati ya lumba ya moyololo, baikangai na moto omo, wabeya, wa maondi mabeya, lina yande Barabbas. ¹⁷Bowa aikanga boose, eke mokota Pilato waena nabo: na Barabbas na Mbali neeke nani? ¹⁸We mokota, waebangai mbe boose bayuda, baemangai koiya Mbali buwa isina ango emo. ¹⁹Mbe mokota, uka mokakalanga mo Tomelali, eke mokala nde walulea we eke waena nande mbe: ntelame seane bosaali, mamonakei n'ndjoli ya buwa bondia moto si ono ntemone bande isina ango emo eya yokomba bafalisayo mbe wakpe. ²⁰Mekota, na bato bakoandika baebesa bato boose mbe, baene mbe beeme ikeande mbe baeke Barabbas eke baiye Mbali. ²¹tomelali waphiphéa, n'kati ya bano bato babe, beemei mbe neeke nani. Eke boose bombe Barabbas. ²²Pilato waena nabo: "Nete chei na Mbali, owa bokoeta wembe Klisito?" Boose na koakaya mbe: "wakpe mo lieka. ²³Eke, mokota waphiphéa bo, koni kobeya kete we? Bo nakoakaya ephé: "kpe mo lieka". ²⁴Pilato nakomona mbe, lokendi ika iboka, eke waeta mokali na kopo wa maale, wasoola maako, bondia, witamonanga bande, bondi abeya ango omo owa atanga we, ndi Mbali. N'toomona ango chemo mokoilea mokiya yande bule bule. ²⁵Okita otondo ya bayuda, nakoakaya, bo mbe, mokiya yande, yaseyame, yaiteke ko mechwe ito, na mechwe ya bana bito. ²⁶Aowo, eke Pilato waeka Barabbas, eke baendelea na kolubeya Mbali (Yesu) balubesana nande na bafimbo, maili eke baiso ike we mokokpa mo lieka. ²⁷Basoda ba tomelali baya na Mbali mo asima owa boko-iyanga ba kuluna. ²⁸Batoesa we n'tulu ya kochelea we. ²⁹Baendjeka m'po ya meeme yameke eke ban'ngesa yo komochwe ande eke bal boso nande mokochekelea we eke baesa we kasala eke ba lalesa we na kolubeya malu asse mokelengeya we, mbe bo ko ena: baesa we saloti, saloti, mokota ya Bayuda. ³⁰Batuphea we mata, baesa we motuka ya meke, ambe bolubeya we mo mochwe. ³¹Maili ya kochekelea we, batoesa we ntulu babatesa éphé yabeya eke baya nande kiya koiya we. ³²n'nyanga beomoke, ba sangangai amo ome omo Silene, wa etekangai Simona, ke ba kakameya we mbele wa biye liyeka ya Mbali. ³³Ko koma mo boikaneo si owa eeteke Glogota, owa yo koena mbe asima ya mokuwa ya motchwe. ³⁴Beakesi we maale mbe mika na n'ngili, n'ndi a abowa esondje we, utaemangande koma. ³⁵Maili ya kota we mo liyeka, bebaanyi n'tulu yande, kota tombola, mbe eya aenanga molondoi: "bebaanyei n'tulu yane, ke ba sonesana n'kandjo yane. ³⁶Ke beikei ke ba tchungwa we. ³⁷Mo kolembesela isina ya kokandeka kande, ba andekangai kio na motchwe yande: "onoi Mbali, mokota ya ba Yuda". ³⁸Meeta ibe yekpi nande asima amo mo liyeka, omo mo ilome yande, ke ophe mo ikali yande. ³⁹Baeti na m'mboka ba sendaangai we, mbe bo ko nyengesa nyengesa motchwe, ⁴⁰mbe bo ko ena: "Owe si owa o omuna lumba ya bosonganeo, ke waimetcha yo mo n'su isato, ondesa kasa owe omune! aika m'mba ukai Mana Mokonga, selela mo lieka". ⁴¹Baabi ba mafaefi ba kio, na baa bo ofundisanga ba angile, bena bakolo bato ba sekangai kaiwe, ke ba enangai: ⁴²"Wa ondesangai baphe, ke uteengame ko ondesa womune! Aika m'mba uki mokota ya ba Israele mo liyeka, ke toko lombesai we. ⁴³Wa londoleyangai Mokonga, ekai mbe, Mokonga wa ondesa eneeke, aika m'mba weeme we. Bondia wa enangai mbe: "Nikai Mana Mokonga". ⁴⁴Meeta si eya ba ikanga nande mo liyeka, ba sekangai we m'mba boobo kae. ⁴⁵Kolinga n'nyanga ya motoba bena n'nyanga abowa, iphuwe ya ikangai mo tchese tchetondo. ⁴⁶Ke ko onda n'nyanga yabowa, Mbali weyakayi na looki aema: "Eli, Eli, lamasa bakatani? Isina iki mbe: "Mokonga, Mokonga, bondia tchei watchitchanake noo?" ⁴⁷Bamo si baa ba ikanga aow, bein'ngbei we, ba ena: "Okoea Eliya". ⁴⁸Ke aowo omo wabo wiyei obeyo, kotomba monuku ya n'tulu eya weiyese na maale ma n'ngili, ke, wata yo kabate, wa akese we mbe wame. ⁴⁹N'ndi baphe ba enangai: "Ekai temonei m'mba Eliya okulai ko

ondesa we". ⁵⁰Mbali wesuli ephe iboka, ke wa buka motema. ⁵¹Ke monai n'tulu ya lumba ya bosonganeo na koasoka matuku mabe, kolinga kiyo bena kose, n'seke yanyenganya, mawe maateka teka; ⁵²mabuyako mekandokei, ke mebe ya bapheneni si baa bekpe yeimokei. ⁵³Mo kotoka koa mobuyako, maili ya koimoka ka Mbali, ben'ngoyei ko botuku ya motanga ya phenena, ke bemonekei oketi ya bato ba buwa. ⁵⁴Motchungi na baa ba ikanga nande bondia kotchunga Mbali, ko mona n'seke ko nyenganya bena eya ile, beiki na ko teka teka ka ema, beenei: "Liti mene, amo ome si o no wa ikangai Mana Mokonga. ⁵⁵Ba mokali ba buwa baikangai aowo baa ba monanga mo kpaya, ke ba tokangai na Mbali kolinga mo Galilea, mo ko tumikiya we. ⁵⁶N'nkati yabo aikangai Maliya wa Magadala, Maliya n'na Yakobo na Yezefu, bena n'na bana ba Zebdéo. ⁵⁷Ko koma na iyo, amo ome omo na kula, iphoka ya Arimataya, wa etekangai Yozefu, wa ikanga kai moeki wa Mbali. ⁵⁸Yozefu wetombe tchelio, walinga tchelio tcha Mbali. Ke Pilato weesei isosa mbe baakese we tcho. ⁵⁹Yozefu wetombe tchelio, walinga linga tcho na molekani ya phyphoka. ⁶⁰Ke weitchei tcho n'nkati ya buyako ya eneeke, oowa yeese n'nkati ya mawe. Ke welindekei na iwe yaema mo bo n'ngaleo ya buyako, ke waya. ⁶¹Maliya wa Magadala na ophe Maliya ba ikanga aowo ase boso wabuyako. ⁶²Na eyaephe n'pendu, aikangai botu ya maili ya koendjeka, baabi ba maphaepi ba kio na ba Falisayo biyei boose baka na Pilato. ⁶³Ke beeme: "Mokolo, base taengeleyaki mbele moto si ono wa olanga wa enangai, mbe okenaika asa." Maili ya n'su isato ne kaimokai. ⁶⁴Aesi isosa mbele buyako ya tchungeleke bena mo botu ya isato, mbe baeki bande bitilangi koiba tchelio, ke baene na bato mbe: "Weimokei ko bakpi. Olanga si o ona ya maili yo obeyai koeteya owa ya boso". ⁶⁵Pilato weenei: "Bika na motchungi; yaai, tchungai we m'mba boa bo ko n'ngba. ⁶⁶Ba yangai, ke bata ba tchungi mo buyako, ke ba kakata tcha iwe tcha ema kio buyako.

Chapter 28

¹Maili ya sabato, mokotcha kea osu ya boso ya mposo, Malia Magandala na owa ophfe Malia na kiya kia komo na buyako. ²ke mona, aikangi na koteka-teka ka ema ka n'seke, Malia aikangi na mokitomo omo wa Mokolo waselele kotoka kio, wala kosokowa iwe, ke waika kiyo nayo. ³Boyaeli yande ya ikangi m'mba kabali-bali, ke ntulu yande ya phfuphfoka m'mba obonge. ⁴Bachungi ba teka-teka na bowa, ba ika m'mba bakpi. ⁵N'ndi mokitomo na ko bunda looki, ke waena ko bamokali: "Mo isina ino, bebua kotina; n'ndi neli mbele boophfana Mbali si owa waikanga molieka. ⁶Obuande aabono; waimokake m'mba bowa aenanga we. Wai, monai boikaneo alekelekanga we, ⁷ke koeni na baeki bande kaokooke be wa imokake. Ke mona, waakee boso wino mo Galilaya: "Kookoi bo o mona we. Monai, naenake nino". ⁸Batoka koakooke mo buyako, na bowa kena ome yaema, ke baaya obeyo koesa mesao ko baeki. ⁹Ke mona, Mbali na kula ko sangana nabo, ke wa ena: "Naimolake bane". Ba bakamea mo ko bunda mao mande ke ba tulama boso nande. ¹⁰Na boobo Mbali na ko ena nabo: "Bebuwa kotina, yaai koena na ba nduku bane baye mo Galileya, kookoi boomona noo". ¹¹Aabowa ba ikanga mo m'mboka, bato bamo batangani ba n'ngeya o motanga, ke ba saowa ko baandeki eeya yoose ya lake. ¹²Eeno, maili ya koika asima amo na bekongo ke maili ya ikumbe, ba esa basola iboka ya buya, ¹³na koena: "Koena: Baeki bande bili na botu ko iba we, mbele telame". ¹⁴Ke aika m'mba tomelali waeba boobono tokoowesi yo keya toesa bane mobondi. ¹⁵Basola ba bunda beeya, ke baondesana na maoki asekake bo. Ke lokndi si ya balangana ko bayuda bena moonoo, botu. ¹⁶Baeki ikomi na omo na kiya mo Galilaya, kiyo na mokondi siowa Mbali wemoese bo. ¹⁷aabowa bemone we, ke ba tulama boso nande n'ndi baphfe ba ikangi na kokamba kowakowa. ¹⁸Mbaliwa bakameya bo, wa ena nabo boobo; looleya yoose yae sekake noo n'nkati ya obowa na awo mo n'seke. ¹⁹Yaai, bete batchese tchetondo, baeki, benyi bo molina Tat maana ke na mosombo ya phfenena. ²⁰ke ba fundisa bo eeya yoose neene nino. Ke mona, nika nino n'su yoose, bena n'tungeya ya tchese.

Mark

Chapter 1

¹Makondjekeo ma mesao isaali ya Mbali Klisto, Mana Mokonga. Mo eya yeandeketeleke mo kaani ka Yisaya, molondoi: ²"Monai, na tomeake boso wabe moenei wane, owa o ko endjeka m'mboka yabe; ³Ikai looki ya owa okoakaya kowa mo tchebandjala tcha ibunge: Endjekai m'mboka ya Mokolo, nyolosai tokili tande". ⁴Yoani na ko buanya n'nkati ya tchebandjala tcha ibunge, mo ko n'nya bena kolondoa ko ekeleka ka ko beya. ⁵Bato ba metanga yoose ya Yudea na ba bika mo Yelusaleme ba yangai kowakande; ke na ko kalanganya ko beya kabo, ba n'nyekangai nande mo iyaba ya Yaladene. ⁶Yoani wa ikangai na ntulu ya m'puu ya m'ponda, na mooli ya tatata ko komba m'mpondjo yande. Wa angangai makele na booki ya okonda. ⁷Walondoangai ambele: "Owa weete ye noo na tchekamba okula maili yane, ke n'nteengame ane ko tulama, mo ko kandowa meeli ya bilato bande. ⁸Noo ne nn'nyi bane na maale; we o kon'nyai bane na Mosombo mosaali". ⁹Mo n'nyanga sieya, Mbali na kotoka mo Nasaleta mo Galileya, ke wa liphelelangai na Yoani n'nkati ya Yalaolene. ¹⁰Mo n'nyanga si eeya yetoke maale, we na komona obowa ko kandoka, ke Mosombo na koselela kiyo nande m'mba n'njiwa. ¹¹Ke looki na ko m'mbgekana mo obowa mbele: "Ukai mana ane wa ikenya ko wakabei yete noo tcheema tchane tchoose". ¹²Mo kabeyo beyo, Mosombo na ko sindeka Mbali mo tchebandjala tcha ibunge, ¹³kowa keetese we n'nsu n'nkama ina, mo ko sondjeka na Satana. Wa ikangai na n'nyama ya okonda, ke bakitomo na koteleya we mokambo. ¹⁴Maili wa Yoani koabeleka, Mbali na kiya n'nkati wa Galileya, kolondowa mesao ya Mokonga. ¹⁵Waenangai mbele: N'nyanga ya engamake, ke bokota ya Mokonga ya iyeyake. Kalanganyai, ke beakowei ko mesao isaali. ¹⁶Bowa ya pkatolanga we mo m'mpkagba ya iyaba ya ema ya Galilaya, we na ko mona Simona na Andeleya, nduku wa Simona ambele bo ko m'mbola osaka mo iyaba ya ema; bondiya ba ikangai baoti. ¹⁷Mbali na koena nabo mbele: "Ondai noo, ke nootai bane baoti ba bato". ¹⁸Mo kiya kande kambu pkaaya, we na ko mona Yakobo, mana Jebedai, na Yoani, nduku wandé, baa baikanga kae n'nkati ya waato mbele bo ko endjeka masaka mabo. ¹⁹Mo kiya kande kambu pkaaya, we na ko mona Yakobo, mana Jebedai, na Yoani, nduku wandé, baa baikanga kae n'nkati ya waato mbele bo ko endjeka masaka mabo. ²⁰Mo kabeyo beyo we na koeta bo; ke, baeka ise wabo Jebedai n'nkati ya waato na bato ba mokambo, ke baonda we. ²¹Bo na kiya mo Kapalanauma, ke botu ya Sabato, Mbali na ko n'ngeya kasa boso mo lumba ipheme ya bosonganeo, ke we na ko fundisa. ²²Ba isokangai na boyaeli yande; bondiya wa fundisangai m'mba owa uka na tchekamba, ke buwa m'mba baandeki. ²³Moto omo wa ikangai na mosombo ya beya, wa ikangai mo lumba yabo ya ema ya bosonganeo mbele o ko akaya. ²⁴Oh! Weemei tchei mo isina ito Mbali wa Nasaleta? Waalaki mokoseya base i? Neli uki nani: "Mophfeneni wa Mokonga". ²⁵Mbali na kosuleya yo nakoena

mbe:"Bibana ke omoka ka moto si oono".²⁶ Mosombo ya beya na koomoka ka moto si oono na konyengesa we iboka na koakaya iboka.²⁷ Boose na ko iya na bowa, mo isina si ke baphfifesana:"Oni ono? Oitaka opheya eneeke! We o ko amowangi ango na tchekamba mesombo ya beya, ke ya litosa we! .²⁸ Ke okuku ande na kobalangana asima oose bena beikaneo ba baka baka na bo.²⁹ Mo koomoka mo lumba ipheme ya bosonganeo, bo na kiya asima amo na Yakobo na Yoani mo lumba ya Simona na Andelea.³⁰ Moko wa Simona wa amokali wa lamangai, ambele uka na tcheeta. Ke mo kabeyo beyo ke ba ebesa bondi yande ka Mbali.³¹ Mo ko bakama, ke wa imetcha we ambele wetengeye we mo kaako, ke mo n'nyanga si eeyo tcheta na koeka we. Ke wateleya we mokambo.³² Na iyo maili ya koselela ka liiso ya botu, ke ba luleya we na bato boose ba beeta na baa bika na mesombo ya beya.³³ Ke motanga otondo ya songanangai boso ya molango yande.³⁴ We na koondesa iboka ya bato si eeya ya ikanga na beeta okitakana okitaka; wabenga kae mesombo ya buwa ya beya, ke utaesanga ande isosa ambele mesombo ya beya yaene, mo bondiya ya ebangai we.³⁵ Mo ko ondoonda ko tcha ka botu, ambele iphfue eke na ikaya ema, wa imana ke woomoka mo kiya asima amo ya kaisama, kowa kesombole we.³⁶ Simona na baa ba ikanga nande na kophfanesana nande;³⁷ ke, abowa bemone we, bo na ko ena nande mbe bato boose boophfana owe.³⁸ We na ko sumboleya bo mbele:"Tiyei ophfe obalu mo tometanga tango tango ta baka baka nito, mo isina mbele nelondoe kae kooko; bondiya mo isina sii ya omokake noo".³⁹ Ke waya ko londowa mo besonganeo ba emeema, mo Galileya motondo, ke wa benga mesombo ya beya beya.⁴⁰ Moto omo wa oso ya bekundo na kula kowa kande; we na ko muna malu, we na ko ena nande na looki ya ko bondjabondja we:"Aika m'mba wa ema, kokola na kophfenenesa noo.⁴¹ Mbali, na ko iya na tchombo, na konyoloseya we kaako, na komata we na ko ena mbe:" Neeme yo pheneneseleka".⁴² Mo n'nyanga si eeyo oso ya bekundo na koeka we, ke wa phfenena.⁴³ Mbali na ko sumbola we mo n'nyanga si eeyo emo lika, na maoki ma koekesa we menemene.⁴⁴ Ke na ko ena nande ambele:"Tangana mo ko ebesa moto; n'ndi yaa ko moesa mobe yabe mo batombi ba mafaefi, ke aba mo isina ya ko phfeneneseleka kabe eya yeandike Mose ambele yaike n'nembe kowakabo".⁴⁵ N'ndi moto si oono, abowa iye we na ko andja ko balanganesa na kosula bondi si ke wa ebesa kaisama si, mo isina si Mbali uta engamanga kae na ko n'ngeya motanga omo mo phfololo. Wa siyangai ko andja, mo beikaneo ba ko kanga bato, ke ba tokesangai mo m'mbalu yoose mokula koakande.

Chapter 2

¹Maili ya n'su kakolo-kolo, Mbali na kula mo Kapelenauma. ²Ke ibamba emo ya bato ya sungana bena asima boso ya molango ya kamba ko engamesa bo wa ena nabo looki. ³Bato na ko luleya we na mopki wa mao owa webileke na bato bana. ⁴Bowa itaengamanga bo na ko bakameya we mo isina ya n'nguma ya bato, bakandowa okate ya lumba asima a ikanga we, ke ba selelesa mo molondo si owo itanda si eya moto wa ko pka mao wa lamanga. ⁵Mbali mo ko mona kowakowa kabo, na ko ena moto wa ko pka mao mbele: "Mana ane, ko beya kabe kameselekekake". ⁶A ikangai aowo na baandeki bamo, si ba ikanga moo, ke ba eneena n'nkati n'nkati wabo mbele: "Oni boyaeli ono yo ko ena moto si oono boono? Ikai ophfendo. Nani weengane na ko mesela ko beya m'mba iteike omune Mokonga?" ⁸Mbali na ko eba kabeyo beyo ko mosombo ya maa maengeleanga bo n'nkati ya bo we na ko ena nabo mbele: "Bondiya tchei ika bane na toengeleo si eto ko metema ino? ⁹Tchei tche talale mo ko ena mopki wa mao mbele: "Imana, biya itanda yabe ke wiye?" ¹⁰N'ndi mo isina ya ko ebesa ambele Mana moto uka na tchekamba tcha komesela ko beya. ¹¹Na esake owe isosa, we na ko ena na mopki mao, imana, biya itanda yabe, ke yaa mo lumba ya be. ¹²Ke mo n'nyanga si eeyo, we na ko imana, na ko biya itanda yande, ke wena koomoka boso wa bato boose, mo isina mbe boose ba ikangai mo kosangala na kolombesa Mokonga, na ko ena mbele titi namoni moabito bondi okitaka si oono. ¹³Mbali na koomoka ephfe mo bila iyaba. n'nguma ya bato na kula kowakande ke wa fundisa bo. ¹⁴Mo koeta, ke we na ko mona Levi, mana Aliphfi, ambele uka ase asima ya kolipesa mandjandja. Wa ena nande mbele onda noo. Levi na ko imana, na koonda we. ¹⁵Bowa Mbali wa ikanga mo mesa mo lumba ya Lewi, bakongoi ba mandjandja na bato ba beyaeli ba beya, na ko ika nande asima amo o mesa na baeki bande; bondiya ba ikangai babuwa si baa baondanga we. ¹⁶Baandeki na ba Falisayo na ko mona ambele o kowanga na bakongoi ba mandjandja na bato ba beyaeli ba beya, na ko ena na baeki bande mbele: "Bondiya tchei yo koanga we na bakongoi ba mandjandja na bato ba beyaeli ba beya beya?" ¹⁷Mo ko n'ngba boobo, Mbali na ko ena na bo mbele: "Yo buande bato ba bosasui bika na n'nkasa ya monganga, n'ndi bato ba n'nsa. N'ntile ane koeta baa bengame, n'ndi bati ba ko beya". ¹⁸Baeki ba Yoani na ba Falisayo ba kandangai buwa koanga. Ke bala ko ena na Mbali mbele: "Bondiya tchei baeki ba Yoani na ba Falisayo bekande buwa koanga; n'ndi baeki babe bito okandanga abo buwa koanga moleli?" ¹⁹Mbali na ko sumboleya bo mbele: "Masau ma amo wa isongi beengame na ko kanda mabele amoome wa isongi uka nabo? Mo n'nyanga si eeya amoome wa isongi uka nabo, biteengame abo na ko kanda. ²⁰Mo n'nsu si eya yekala abowa amoome wa isongi wekatokeya bo, mo n'nyanga si eyoi ekakanda bo. ²¹Moto uto osowanga ande monuku ya n'ntulu ya m'mbesi mo ikpende ya n'ntulu ya boso; mo isina si, monuku ya n'ntulu ya m'mbesi yo okpatowai n'ntulu ya boso. Ke molondo si yo ko emai iboka. ²²Ke moto uto otanga ande malu maeneeke n'nkati ya kobole ka boso: mo boobo malu mao balangane si beongo ke malu na tobole maseyama; n'ndi efowei kota malu maeneeka mo tobole ta m'mbesi. ²³Ke na kula botu omo ya sabato, owa Mbali wa bukanyesanga maba ma tokutu, baeki bande moondo ke ba pkatowa tuma. ²⁴Ba Falisayo na ko ena nand mbele: "Mona, bondiya tchei yoota bo eya yeekeleke koteleka mo botu ya sabato e?" ²⁵Mbali Mbali na ko sumboleya bo mbele: "Biti bandanga mono eya yatanga Dawiti, abowa ya ikanga we mo bokambe na n'ndja, we na baa si ba baikanga nande; ²⁶boni ya n'ngayanga we mo lumba ya Mokonga, mo n'nyanga ya mobundi mophfe wa mafaefi Abiatala, ke wa anga mokati si owa itaengamanga na baphfe koanga ke wa abeya anga baa ba ikanga nande?" ²⁷Ke we na ko ena nabo mbe sabato wa telekangai mo isina moto ke buwa moto mo isina ya sabato. ²⁸Mo isina mbe Mana Moto ukai bena Mokota ya Sabato.

Chapter 3

¹Mbali na ko n'geya ephe mo lulba ya bosonganeo. Kooko iakangi na moto omo wa oso ya koako ka okamena.

²Ba moesana na Mbali, m'mba wo ko ondesai we mo botu ya ko omona: Ambe ba tchongeya we.³Eke Mbali na ko ena na moto si owa wa oso: "Imana aowo n'nkati n'nkati". Eke wa ena nabo:"Eakolekei mo botu ya ko omona mo kota kofoa ao kota ko beya, mo ko ondesa moto ao koiya-we i?" N'ndi boosi ba libanangai.⁵Wa moesana na bo na lisomi, na ko m'gba tchombo mo isina ya metema yabo ya beya, wa ena na mot si ooyo; nanowa kaako kabe. We na ko nanowa-ko, ke kaako kande na ko onda. ⁶Ba Falisayo na ko omoka, bo na koenesana na ba Erodiana mo kophana mboka ya koiya-we.⁷Mbali na kiya obalu ya iyaba na baeki bandé. Motuka ya bato baonda we mo Galileya; ⁸bena Yudea, bena Yelusaleme, bena Idimea, bena obalu ya Yudea, bena kaowa kaowa ya Tiro, bena Sidona, motuka ya ema ya bato, ba m'gba maa moose matanganga-we, ba luleya-we.⁹We na ko toma baeki bande baphaneye-we kaato kango kaike mo koendeya we, ambe bato biteekesangi we mo kotoka. ¹⁰Bondiya bowa aikanga-we na ko ondésa bato ba buwa, baa boose ba ikanga na n'so baonda we mo ko kukana nande m'mba bo koonda.¹¹Mesombo ya beya, aabowa bemone-we, bala ko tulameya we:"Eke baakaya:Wikai mana Mokonga".

¹²N'ndi we na koekesa bo mbe bite ebesangi-mbe wika mana Mokonga.¹³Maili si we na ko linya mokondi; we na koeta baa baemanga we, eke bo na ko bakameya we. ¹⁴We na ko sona ikomi na babe mo koika nande, ¹⁵ambe watome bo mo konangola na tchekamba tcha ko benga mesombo ya beya beya. ¹⁶Monai maina ma baeki ikomi na babé : Simona, wa eteka Petele;¹⁷Yakobo, mana Zebedeo, bena Yoani, mana nina Yakobo, waesa bo liina Bonelekese isina yande bana ba n'koba ya kiyoyi ; ¹⁸Andélé; Filipo; Bartélémi; Matayo, Toma, Yakobo, mana Alféo, Tadéya; Simona mo Kananiya; ¹⁹Bena Yuda Isikariote owa wa abanga Mbali. ²⁰Bo na kiya mo lumba, eke bato na ko songana ephe eke ba kombeya iki ango kowanga moleli yabo. ²¹Ise na nina komgba maa meete, bo na kula mo kotomba-we; bondiya ba enangai:Ba buwandé na n'kasa nande. ²²Bena baandiki baa betoke Yelusaleme, ba enangai:"Uka na mosombo ya Bezezebula, mo tchekamba tcha mokota ya mesombo yooi yo obengawe mesombo".

²³Mbali, na koeta bo na ko ena nabo ko membila:Booni ikiyo yeengame na ko benga n'nkati yande yemine, bokota si oowo ito koika kae; ? ²⁴Aika m'mba bokota omo yabaanyeka n'nkati yande yemine, bokota si oowo ito koika kae;

²⁵na aika lumba emo ya baandjeka n'nkati ya emine, lumba si eeyo yito koika kae. ²⁶Aika m'mba ikiyo yata iyeyeyi n'nkati yandé omune, wa baanyekake, ke uto koika kae, n'ndi otunga kande oko. ²⁷Moto witeengame andé mo lumba ya moto wa tchekamba, eke wapheleya besima bande, ambe utinakandi-kandi moto si ooyo wa tchekamba; aowo-i woo ko kola kopheley besima bande. ²⁸Na liti, na enake nino mbe ko beya koose ka munakato ko omeselekai bena ko beya koose kete bo ko omeselekakai; ²⁹n'ndi owa woose wo ko ena ko beya mo isina ya mosombo ya phenena, witoomeseleka ande: Wa siake mo ko beya ka ko kanga n'tungoyo (laya-laya). ³⁰Mbali weenei boobo mo isina ya baa baenanga nande ambe ukai na mosombo ya beya. ³¹Nina na bana ba nina na ko onda-we, wa imanesana koandja, batoma moto mo koeta-we. ³²Motuka ya bato, ya kombangai we, eke ba ena nande:"Mona n'tchoko na bana ba n'tchoko bika koandja bo koeta owe". ³³We na ko sumboleya bo: "M'mai nani, ke bana ba m'mai banani ?" ³⁴N'ndi we na ko moesana na baa bekombe we:"Monai, we na ko ena, m'ma na bana ba m'ma. ³⁵Bondiya mbe owa woose woota n'kasa ya Mokonga wei mana m'ma amoome, mana amokali, bena m'ma".

Chapter 4

¹Mbali na ko fundisa ephfe mo okonge ya iyaba ya ema. N'nguma emo ya bato na ko songana. Ko komba we. Ke wa linya ke wa tchumana n'nkati ya waato omo mo iyaba iphfeme. N'nguma itondo ya ikangai mo okonge ya iyaba. ²Ke wa fundisa bo mafundiso mabula na membila, ke wa ena nabo n'nkati ya mafundiso mande mbele: ³N'ngbayi : "Moléki omo wayangayi kolékà". ⁴Bowa ya lekanga we, oketi omo ya touna na ko keya mo bopkatleo ya m'nboka: Tooni na kula ke tabobowa to. ⁵Oketi ophfe ya touna na kokeya asima si abowa ika na mawe, ita ikanga ande na n'nseke ya buwa: Tamena kabeyo-beyo, ⁶N'ndi abowa yebuanye looba, ke talelekana ke takamena, mo ko kamba meli. ⁷Oketi ophfe yakeya n'nkati ya meke: Mekena koyayoka, ke yaenekato, ke takamba mene-mene ko bota touna. ⁸Oketi aphfe na ko keya mo n'nse n'nsaali: "Ke taesa touna si teya telinye ke takowa, ke taesa n'nkama isato, n'nkama motoba, na miya omo mo kamo". ⁹Ke wa ena mbele: "owa si oowa uka na matu ma ko m'mgba wa m'mgbe!" ¹⁰Abowa ya sianga we omune, baa bakombanga we na ikomi na babe na ko phfiphfeya we mo isina ya membila. ¹¹We na ko ena nabo mbele: Ka isama ka Mokonga keabelekeyei bane; n'ndi mo baa booso bika kowandja, moose mo ko etai ko membila, ¹²ambeke mo ko mona bamone, n'ndi bobuwa kolembela ango kambu, ke mo ko om'mba bam'mgbe, n'ndi biteebangi ango kambu, mo isina mbele bobuwa ko kalanganya, ke makowa mobuwa komeselekeya bo. ¹³We na ko ena nabo ephfe ambele: "Bito ofofowa bino mombila si oonoi? Oni namuna yo ofofowa bino mombila yoose?" ¹⁴Moleki olekangi looki. ¹⁵Baphfe bika mo ko pkatola ka m'nboka, kowa kekeleke looki; abowa ya m'mbganga bo, mo kabeyo beyo ke Satana wata ke wa toesa looki si owa ya lekelekanga n'nkati yabo. ¹⁶Baphfe kae, bootombangi touna mo asima ya mawe; abowa yo ko m'mgba bo looki, bo otombangi yo na ome; ¹⁷n'ndi bobu wabo na meli n'nkati yabo bemine, bekambei mo ina ina, ke abowa yo kula iyeya emo ango obaba mo isina yako keya. ¹⁸Baphfe na ko tomba touna oleka n'nkati ya meke; ikai baa bo ko m'mgba looki, ¹⁹N'ndi ko baa bika na tcheema mo n'nyanga si yeeno, ko limena na iphfoka na ko linya ka tcheema tchoose, yoonyesangi looki, ke ya kambesa yo kobota. ²⁰Baphfe bootombangi touna touna ta oleka mo n'nseke ya phfoa ikai baa ko m'mgba looki, baakowa yo, ke ba bota touna, n'ka isato, n'nkama motoba, ke miya omo mo kamo. ²¹Ke wa ena nabo ephfe ambele: "Bobiyangi n'ntala mokota yo n'nkati ya botokeleo ya maale ao kose ya itandai? Ito ko ikanga mokota ya mo boteyo yayo e?" ²²Bondiya yo buande na ka isama kamo sikaa keka kamba ko moneka, yo buande na ka isama si kaa ko okamba ko moneka mophfololo. ²³A ika m'mba owa uka na matu ko m'mgba wa m'mgbe!" ²⁴Wa ena nabo ephfe m'mbele: "Tanganai mo eya yo ko m'mgba bane. Boosondjai bane na bosondjeo si owa yetekelee bane, ke bo ko ongeseyai bane. ²⁵Bondiya bo koabai ka owa uka na yo". ²⁶We na ko ena ephfe mbele: "Ikai mobokota ya kiyo m'mbo moto si oowa we m'mbole touna mo n'nseke ; ²⁷Wa lama, ao wakendea, botu na looba, kauma kaoleka kamena ke kakowa ambele uteli isina. ²⁸N'nseke yo obotangi yemine, boso towani, maili kate, maili si na moo touna okitaka yoose kobakama na kate; ²⁹Ke a ika m'mba kauma ka kowa, eni isina koteka teka mo ko konyowa ko mo n'nyanga ya ko konyowa touna, endeya kakowe mo ko konyowa ko. ³⁰Ke wa ena ephfe ambele: "To otuwanyanyesi bokota na Mokonga, ao na oni mombila yo koenganesa base na yo?" ³¹Eengamesani na kauma ka Sinapi, kaa aika m'mba baleka ko mo n'nseke, ikai kauma ka angowa koeteya touna toose ta oleka ta n'ngeyake mo n'nseke; ³²N'ndi aboya ya lekelekanga ko, kakonda, ke kaika kaema koeteya itote toose, ke kaomoka metabe yaemema, mo isina mbele tooni ta kiyo taengame kosima kose mo n'ntiti yako. ³³Ika na membila ya buwa ya okitaka si oowoi yeebese we bo looki, a ika m'mba ba engama na ko m'mgba yo. ³⁴Uta enanga kae nabo ephfe buwa mombila; n'ndi mo ko siya bemine ke waebesa baeki bande boose. ³⁵Botu si oowo omo na iyo, Mbali na ko ena nabo mbele: "Tekalei owa ophfe okong". ³⁶Maili ya ko balanganesa n'nguma, ke ba biya we mo waato si owa ya ikanga we; maato maphfe maikanga kai nande. ³⁷Mophfophfo ya ema na ko yayoka ke maboo ma n'ngaya mo waato, bena mo ko engama ko iyesa yo. ³⁸Ke we ambele welame boba kiyo na muto. Bo na ko imola we, ke ba ena nande ambele. Moalimo, ito-otchokosa ande owe mobowo yo opka base i? ³⁹We na ko imoka kabeyo beyo, ke, wa suleya mophfophfo, ke wa ena na iyaba ya ema: "Bibana! A ikanee na aowo! Ke mo phfophfo na kotunga. Ke bii ba ema na kula. ⁴⁰Ke wa ena nabo mbele: "Bondiya tchei yatinake bane iboka boobo? Bondiya tchei ekambe bane kowakowa?" ⁴¹Bo na koiya na bowa ya eteya, ke ba enesana bamo na baphfe: Oni okitaka ya moto ono, owa si oowa ango mophfophfo na iyaba ya ema yo olitosa we?

Chapter 5

¹Bo na ko koma okonge ya ibe ya iyaba, mo tchese tcha Bagelasa. ²Mo ko kimeya ase, wa mona moto omo weto ke ko mawiyako, wa ikangai na mosobo yabeya. ³Moto si oyo wa ikangai na bolameyo yande ko mawiyako, moto ango omo witaengamanga kae na kokanda we ango na moyololo. ⁴Bondiya wa ikangai na ko kandeka na mekpala ko mao, eke wa ikanga kai na ko kandeka na meololo, wa ikangai na ko buka buka meololo na mekpala, bena moto ango omo uta ikanga kae na mekuwa ya ko phophesa we. ⁵Wa ikangai botu na looba ko mawiyako, bena kiyo na mekondi, waakangangai, wa lubana lubana ngai na ase ke wa eseka-eseka na mawe. ⁶Ko mona kandé Mbali baaya, wa onda we obeyo, watulama boso nande, ⁷we na ko akaya iboka: "Tchei n'kati yane na be, Mabli, mana Mokonga owa uka kiyo? Naeya eya nabe mo lina Mokonga we moesangi noo maobi iboka. ⁸Bondiya Mbali na ko ena nande: "Toka ko mobe ya moto si oono, mosombo ya beya!" ⁹Bena, we na ko phipheya we: "Linabei nani? Metuka-ii linane (metuka ya ba sola), bondiya tebuwei. ¹⁰We na ko bondja bondja Mbali mbe witebengangi bo kpaaya ya motanga. Eke mesombo ya bondjabondja we yaena mbe: Toma base mo n'nyama si yeeno, m'mba to ko n'ngeya n'nkati ya yo. ¹¹obalu ya mekondi, a ikangi ya ba ngulube ambe bo ko eta. ¹²Eke mesombo ya beya beya na ko bondja bondja we na ko ena:". ¹³We na ko akoleya bo. Ke mesombo ya beya n'nkati ya n'nyama si eeyo na ko tchubeya mo iyaba, ya ikangai aiye-iyeye na elefu ibe, yo na ko imba n'nkati ya iyaba. ¹⁴Baa balesanga ba ngulube na kiya m'mbeyo, baya kosaowa mesao si ko motanga ya ema bena ko motanga ya n'konda. Bato na kiya ko mona eya ya telekake. ¹⁵Bo na ko eleya owa wa ikanga na metuka ya mesombo, ambe wika ase, webate n'tulu ambe wa ondake; bo na koika na bowa. ¹⁶Baa bemone eya yaetanga basoleya bo eya yekomeya owa wa ikanga na mesombo bena mo ba ngulube. ¹⁷Eke ba eya eya na Mbali mbe watoke ko motanga yabo. ¹⁸M'mba bowa akimeanga we mo waato, owa wa ikanga mesombo na koomba we mbe wa buwa koeka we. ¹⁹Mbali wita akoleyanga ande we, eke we na ko ena nande: yaa mo lumba yabe, ko bato babe, saolea bo yoose si eya Mokolo weteleye owe, bena bowa wangbeanga owe tchombo. ²⁰We na kiya, na kosaowa ko motanga ya ema moose si maa meteleye Mbali wateleya we. Eke boose baika mo kosangala ka ema. ²¹Mbali n'nkati ya waato, wakala okonge ya ibe, kowa motika ya bato balubeleya-we. Wa ikangi mo okonge ya iyaba. ²²Eke omo wa mekota ya lumba ya bosonganeo na ko luleya we, weeteke Yairo, owa mo ko mona we ke wa lubaneya we ko mao mande. ²³Eke wa eya eya nande iboka: "Mana ane amokali uka mpe-mpe (Hatari wa ko kpa), waa, weteleye we maoko, m'mba wo ko onda". ²⁴Mbali na kiya nandé. Eke motuka ya bato ba n'ngesa-we n'nkati. ²⁵Aowo ambe amokali omo n'nkati wabo uka na oso ya kooka makiya bemo ikomi na bibe. ²⁶Wa ikangi na bemusi iboki eke wa etangi ko menganga ya buwa buwa tcheondesa, ²⁷Aabowa emgbe-we mesao ya Mbali, we naika maili ya motuku ya bato, we na kiya kobunda n'tulu ya Mbali. ²⁸Bondiya wa enangai mbe: "Aika ango m'mba na kukana na n'tulu yande, no ko ondai. ²⁹Mo n'nyanga si eyo emo, eke makiya na ko bukeka. Eke omune wa mona mbe waondake. ³⁰Mbali na ko eba mbe tchekamba tchande tchemo tchatokake n'nkati yande; we na ko timbokeya bato, eke wa ena: Nani wa kukanake na n'tulu yane?" ³¹Baéki bande na ko ena nande: "Woomona motuka ya bato yo koonda owe, ke woophipheyabei mbe nani wakukanake nabe?" ³²Ke wa mona baka baka nande mo ko eba babi wabu ndake we. ³³Amokali wa tina, wateka-teka bondiya waeba eya a etanga n'nkati yande, wala ko lubana ko mao mande, wa ena nande liti woose. ³⁴Eke Mbali na ko ena nande: "Mana ane, koakoa kabe kaondesa ke owe; yaa na bii, eke onda mo oso yabe". ³⁵Ambe o ko ena ande we na amokali si ooyo, eke bato bala koebesaa Yairo; manabe wa kpake, bondiya tchei konziya Mokota?" ³⁶N'ndi Mbali, buwa ango koondeya maoki ma bato si abo, eke wa ena na Yairo, buwa kotina, akowa lika. ³⁷N'ndi we na ko ekesa mbe bato biteondangi we, kosakolo Petele lika, na yakobo, na Yoane, mana nina Yakobo. ³⁸Bo na ko koma mo lumba ya bosonganeyo, wa mona mbe bato bo ko angaika, bokoeya na boota lokindi, bondiya tchei bo ko eya? Maana ntekpe ande, n'ndi welame tchande. ³⁹Wa n'ngeya, ke wa ena nabo: Bondiya tchei boota lokindi, bondiya tchei bo ko eya? Bondiya tchei bo ko eya? Maana utekpe ande, n'ndi welame tchande. ⁴⁰Bato na ko mungunikeya we na obaba. Aowo, waomola bato boose koandja waeta isa maana na n'na maana, na baa balanga nande, ba n'ngeya kowa kika tcheliyo tcha maana. ⁴¹Eke wa bunda iki we mo kaaka eke wa ena nande: Talitha koumi, isina yande mbe: Moseka, imana, naenake nabe. ⁴²Aowo kae moseka na ko imana, eke wa enfa; ambe wika na bemo ikomi na bibe. Eke boose ba sangala. ⁴³Mbali na koesa bo iyano mbe moto ophe ango omo witeebangi bondi si ono atake noo. n'ndi akesai we moleli waange.

Chapter 6

¹Mbali na kotoka, wa sumboka ko motanga ande Baeki bande na koonda we. ²Botu ya sabato na ko engama, waika na konangola mo lumba ya bosonganeo. Iboka ya bato si baa ba n'ngbanga we bo na ko sangala ke ba ena: "Ono ya luleyaki we kokoni? Eno m'ngbengbele ya eselekaki we na nani, eke mano maondi ma manii-nii moota-we ikai tchei?" ³Abuwa moto si owa wa mekambo ya m'mbao, mana Maliya, mana nina Yakobo, na yose, na Yuda, na Simona? Bena batamba bande babuwa n'nkati ito aabono-i?" Aikangi kowa kabo namuna wa ko kandekesa-we. ⁴N'ndi Mbali na koéna nabo : "Molondoi wo ophendekangai wo ophendekangai ko motanga ande, n'nkati ya baboti bande bena n'nkati ya lumba yande". ⁵Ko motanga yande, utatanga ande maondi ma manii-nii n'ndi wa tangi maako ko metchwe ya bato bamo ba n'so ke baonda. Eke wa sangala bondiya bita-akowanga ande we. Mbali na ko eta eta ko metanga ya kaowa kaowa ambe wo ofundisha bato. ⁷Eke wa eta baa ikomi na babe, we na kotoma bo babe babe, wa esa bo tchekamba tcha ko longeya mesombo ya beya beya. ⁸Wa ekesa bo mbe bitebiyangi anga tchesima mo ondo yabo, kosakolo lofimbo ya koenda nayo; buwa anga mokati, anga katunga, anga beeya mo iteke; ⁹n'ndi ba bate mapapa lika ko mao, babuwa kobiya n'tulu ibe. ¹⁰Eke wa ena na bo : "Ko malumba mammo maa mo ko n'ngeya bane, tchumanai moo bena kowa ekatoka bane moo. ¹¹Aika m'mba asima amo bato bitepokee bane ama bite m'mgbe bane, tokai noo, eke tchitchai ibunge ya mao mino, ambe yaike n'nembe mbe baetangi moo". ¹²Bo na kiya, eke bo na ko nangola ambe bato ba kalanganye. ¹³Bo na ko benga mesombo ya beya beya ya buwa, eke ba isela abto ba n'so makuta bo na ko onda. ¹⁴Mokota Erodi na ko m'mgba okuku ya Mbali, bowa ya lombeselekanga lina ande, eke wa ena mbe: "Yoani mon'nyi wa kato wa fufukakei, mo bowa yoota we maondi ma manii-nii". ¹⁵Baphe ba ikangai na ko ena, ikai Eliya. Baphe ba ena: "Ukai. molondoi m'mba omo wabo". ¹⁶N'ndi Erodi, a mgbanga we maondi si ke wa ena mbe: "Ikai Yoani owa na bukanga we ikoti. Wei wa imokakei". ¹⁷Bondiya Erodi omunei wa kandesanga Yoani, wa kanda kanda we ko mo ololo bondia Erodiade, mokala nduku wande, bondiya wa songangai-we, ¹⁸Bondiya Yoani wa enangai nande mbe : Itefoe ande kosonga mokala nduku wabe". ¹⁹Erodiade wa soma na Yoani, eke wa ema ko iyesesa we. ²⁰Eke uta ko kolanga ande bondia Erodi wa tinangai Yoani, wa ebakangai mbe uki moto omo wa tcha na mopheneni; wa langangai we, bena maili ya komgba we, wa ikangai na bowa, wa ikangai na komgba we na ome. ²¹Maili si osu omo osaali na kula, Erodi mo ko tumanya osu ya koboteka kande wata tchembe tcha ema wa eta mekota ya ba sola na melombiya ya Galilaya. ²²Moseka ya Erodi wa n'ngeya mo tcheombe ke wa sambowa, n'sambo yande ya lengesa Erodi bena baa boose ba etekanga mo tcheombe. Mokota wa ena na moseka: Omba noo tchoose si tchea tcho ko ema owe, no ko esai owe tcho". ²³Eke wa ena na ko kobesa maoki mande: "Tchesima tchoose si tchokoomba owe no ko esai owe tcho, anga aika botuku ya bokota yane, no ko esai owe yo. ²⁴Moseka na ko omoka koanya, wa ena na nina: "Neombe tchei?" Eke nina wa ena : Omba motchwe ya Yoani Monyei. ²⁵Moseka na koololoka mo ko sumboka kowa ka mokota, na ko moesa we n'kasa yande moseka si oono: "Neemei mbe weese noo mo eneeke motchwe ya Yoani Monyei kiyo saani". ²⁶Mokota yaika na obaba; n'ndi bondiya kilapo tchete-we boso na baeteki, uta engamanga kae na ko lingoleya we. ²⁷We na ko toma aowo aowo sola omo kiya ko buka motchwe ya Yaoni Monyei. ²⁸Sola si ooyo na kiya ko buka motchwe ya Yoani mo lumba moololo, na kota yo mo kiyo na saani. Eke wa esa yo ka moseka si oowo, ke moseka si oowo waa kiya kosiya yo ka nina. ²⁹Baeki ba Yoani, aabowa am'mgbanga bo bondi si, ke baya kobiya mobe mo kiya kolkea yo. ³⁰Baeki, na kiya ka Mbali, ko saoleya we maa mete-we na maa mefundishe-we. ³¹Mbali na ko ena na bo : "Tiyei kaowa asima a bii, m'mba to ko omona kambu. Bondia aikangi na bato ba kiya na bato ba kula, eke n'nyanga ya koanga ita ikanga kae". ³²Bo na kiya mo waato mo kiya asima a bii. ³³Bato ba buwa ba mona buwa okiya bo, eke baeba bo, eke metanga yoose yaya obeyo ba eteya bo mo mboka ba koma boso nabo mo boikaneo si owa yokiya bo. ³⁴Mo ko kimeya ase, Mbali wa mona motuka ya bato, eke wa m'ngbeya bo tchombo, bondia ba ikangi m'mba mekoko eya yo buwa na motchungi wabo; eke wa ika mo ko nangoleya bo maondi ma buwa. ³⁵Bowa a etanga n'nyanga, baeki na ko bakameya we, ke ba ena: "Boikaneo si oono ikai tchebandjala, n'nyanga ya etake sino; ³⁶sumbola, m'mba bokiya mo bakambi na metanga ya aiye iye, mo koowa anga kasima ka koanga". ³⁷Mbali na koena nabo: "Bane nine a esai bo melali". Eke ba ena nande: "Teengamei na koowa mekati ya miya ibe-i, ambe baange-i?" ³⁸Ke wa ena nabo: "Bika na mekati inga? Komonei. Baakowa, eke ba ebasa we: "Mekati itano na m'fe ibe". ³⁹Wa ena mbe tai bo metuka metuka baike ase ko maangala, ⁴⁰bata iki bo motuka ya miya na motuka ya n'kama itano. ⁴¹Wa bunda mekati si eeyo itano na m'fe ibe wa m'mbola kabei na kiyo, we na ko kombowa Ise. Eke, we na ko buka mokati, ke wa esa yo ko baeki ambe ba baanye yo ko bato. Ke wa baanya kae m'fe si eyo ibe ko bato boose. ⁴²Boose ba angangai na baikotangai, ⁴³ba biya totunga ikomi na tobe ta mekati na m'fe eya ya sianga (makambo). ⁴⁴Baa baanganga n'nkati ya bo aikanga baome elfu itano. ⁴⁵Maili na aowo wa ena na baeki bande mbe kalai oso okonge ya ibe, ko motanga Betesaida, ambe omune oobalanganesa bato. ⁴⁶Maili wa ko balanganesa bato, ke wa linya ko mokondi mo kiya kosombola. ⁴⁷Iyo ko

engama, waato ika n'nkati ya iyaba, Mbali wa siangi mo okonge.⁴⁸ Wa monangai mbe ba ikangi na n'tale; mo koisa waato na boso bondiya mophopho na n'ngumba yo sumbolangai waato na maili. Ko matcheleo ma botu, ke waonda bo, ambe o koenda kiyo na maale, waphana ko etanea bo.⁴⁹ Abowa amonanga bo mbe wo ko enda kiyo na maale, baisesa m'mba ikai ikiyo, ke bo na koakaya.⁵⁰ Aabowa amonanga boose bamoni-we, ba teka teka na kotina. Aowo aowo Mbali na koena nabo mbe: "Ebai mbe, ikai noo, buwai kotina!"⁵¹ Wa onda bo ke wa kimeya mo waato, mophopho na ko tunga. Baika mo bemine na bowa, ba ika na kosangala.⁵² Bondia bitaebanga ande bondi ya ko buwa ka mekati mo isina ya metema yabo ya talala.⁵³ Maili wa kokala iyaba, ke ba sumboka ko motanga ya Genezaleti, ba sekangi moo.⁵⁴ Mo ko kimeya kabo ase, bato baeba Mbali,⁵⁵ mo ko enda kande mo beikaneo boose, ke balulea we na bato ba n'so ambe bebiye bo ko motanda asima yoose aabowa aikanga we.⁵⁶ Asima yoose aabowa akomanga we, ko metanga n'nyango n'nyango, metanga ya ema ema, metanga ya n'konda, bala na bato ba n'so bata bo mo obanja, ke ba ena nabo ambe babunde ango iphophu ya n'tulu yande, boose si baa boose kae ba bundanga iphaphu ya n'tulu yand, boose na koonda.

Chapter 7

¹Ba Falisayo na baandeki bamo, kotoka mo Yelusaleme, na ko songana baka baka na Mbali.²Ba mona baeki bande bamo koanga buwa kosoola maako, ikai mbele buwa kosooleka. ³Mo isi mbe ba Falisayo na ba Yuda boose bito ko wanganga abo buwa kosoola mene-mene asili, boyaeli ya bakolo bato; ⁴Ke aika m'mba basumboka mo asima ya bato boose, ba angangai alinga bapheneseleka. Bika kae na beyaeli bephe baasili, m'mba kosoola kopo, tobole na mbilika ba n'ngela.⁵Ke ba Falisayo na baandeki na koomba we mbele:"Bondiya tchei baeki babe bito olitosa boyyaeli ya asili sa bakolo bato, n'ndi bo ko angangai meleli yabo na maako ma motimbi i?"⁶Mbali na ko sumboleya bo mbele:"Bato ba n'nanga, Yisaya wa londowangi bosaali mo isina ino, bowa eandekelake yo mbele:" Bato si bano boolombesangi noo na metutu lika, n'ndi metema yabo ika pkaaya nane.⁷Boolombesangi noo bule, na ko esa ba angile si baa bika ba bato.⁸Bootcitchana ba angile ba Mokonga, ke ba tangana na asili wa bato. ⁹Ke waena nabo ephe mbele:"Bo koeka ba angile ba Mokonga, mo kolanga asili wino. ¹⁰Abowa ya enanga Mose mbele: KLitosa so na n'ntchoko, ke:Owa oophenda ke watephola ise na nina oopkai.¹¹N'ndi bane, bo koena mbele:"Aika m'mba moto wa ena na iseo'o nina; ambele: Eya yatombake owe mo isina yane ikai mo ko ena mbele isina yayo ikai lifaefi ka Mokonga, ¹²Bito ko esa kae we m'mba ephe ambele watelee ise na nina, ¹³Na ko tefola looki ya Mokonga, mo isina ya boyaeli ya mafundiso mino. Boobo, bootanga kai maondi mabuwa ma boyaeli si owo".¹⁴Ephe maili na koeta n'nguma kowakande, we na ko ena nayo mbele:"M'mbgai noo bane boose, ke fofowai.¹⁵Yobuande tchesima si tcheya tcho ko n'ngenyanga mo kana ka moto tchooseyanga we, n'ndi eya yo koomokangai yoi yooseyango moto. ¹⁶Aika m'mba moto wa ika na matu ma kom'mgba, wa m'mgbe".¹⁷Abowa ya n'ngenyanga we mo lumba, pkaaya na n'nguma, baeki na ko phipheya we mo isina ya mombila si. ¹⁸We na koena nabo:" Bane kae, bika kai na ko kamba ko eba i? Biteli mbele eya ya ko wandja ya n'ngeya ka moto iteengame ande na koseya we i?¹⁹Bondiya yo ito kon'ngeya ande ko motema yande, n'ndi n'nkati ya mesolo yande, ke ya mo asima ya kaisama, kowa koophenenesa meleli yoose.²⁰Waena ephe:"Eya yo koomoka ka moto, yoi yooseya mot. ²¹Bondiya n'nkati, n'ndi mbe n'nkati ya motema ya moto koi ko koomokanga maenyeli ma beya, ilemba, ilemba ya bololo, koiya.²²Boibi, boimi, masongo, boibi ya mayele, boyaeli ya beya, tcheema tcha bomoneleli, kalola, omuli, aukuku.²³Maondi mano moose ma beya, mo ko omokangi n'nkati. Ke maseya moto.²⁴Mbali, na kotoka aowo, na kiya mo botuku ya motanga ya Tula na Sidona. We na ko n'ngeya mo lumba emo, na ko kamba mbele moto obuwa koeba; n'ndi, i akokolekanga ande mbele wa isame. ²⁵Bondiya amokali omo, owa moseka wa ikangai na mosombo ya beya, na ko m'mgba okuku yande, na kula na komuna maanulu boso wande. ²⁶Amokali si oyo wa ikangai Mogiliki moto wa Silo-Ponika. We na ko bondjabondja we mo ko benga mosombo ya beya ko wandja na moseka yande.²⁷Mbali na ko ena nande:"Ekai kasa baana baikote bos; bondiya ya buande bosali kobunda boleli ya baana mokoese tana ta m'mgba". ²⁸Bobo, Mokolo, we na ko sumboleya we, n'ndi anga tana ta m'mgba kose ya mesa to ko angangi anga n'nkolokolo si eeya yokenga mo mesa wa bana ba bato".²⁹Ke wa ena nande:"Mo isina ya looki si owo, yaa, mosombo ya beya ya tokake n'nkati ya moseka yabe". ³⁰Ke wabumboka mo lumba yande, ke wa songela maana mbele welame mo itanda, mbele mosombo ya omokake seno.³¹Mbali na koeka botuku ya motanga ya Tula, ke wa sumboka kotoka Sidona obalu ya iyaba ya ema ya Galilaya, mo ko kala Dekapole. ³²Boluleya we na kaluma, owa wa ikanga na n'ntale mo ko ena, ke ba bondjabondja we mo koteleya we maako.³³Waya nande kao wa, kpaala na n'nguma, wata we menywe, wamata we tcheyami na mata mande omune; ³⁴ke waimo wa maiso kiyo, waomoneya, ke waena: "Efata, isi na i mbele, kondoka". ³⁵Mo n'nyanga si eeyo, tcheami tchande tcha kandoka ke wa ena bosaali.³⁶Mbali na ko ekesa bo ambele biteenangi na moto:"Abowa yeekese we bo boobo, ke okuku si ya balangana iki ko eteya". ³⁷Ba ikangai mo ko sangala komo ka ema ke ba ena:"Oota yoose bosaali; Okoondesa bato ba looko, na ko enesa toluma".

Chapter 8

¹Mo buto si owo, n'nguma emo ya ema ya songanangai ephe ke ita ikanga ande na tchesima tcha kowa, Mbali na ko eta baeki, ke na ko ena na bo mbe: ²Maiyake na tchombo mo ibamba si eeno; bondiya monai n'nsu isato eno mbe bika baka baka nane, ke bo buwa bo na tchesima tcha kowa. ³Aika m'mba na toma bo kowa kabo na n'ndja, tchekamba tchookambai bo mo m'mboka bondiya bamo n'nkati yabo batokaki pkaaya. ⁴Baeki bande na ko sumboleya we mbe: "Oni okitaka yeengame base koikotesa bo na mekati ano, mo asima si ano ekambe tchesima?" ⁵Mbali na koomba bo: "Mekati inga ika nino? Motchomoendi, bo na kosumbola boobo. ⁶Ke wa ikesa n'nguma ase mo n'nseke, ke wa bundesa mekati motchomoendi, ke, maili ya koaba kelekele, we na ko mungoa, ke wa esa baeki mo kabaanya, ke ba baanganyeya n'nguma. ⁷Ba ikanga kai na ton'nfe temo taangowa, ke Mbali maili ya koaba kelekele, ke wa baanyesa kae yo. ⁸Baanga ke baikota, ke bala na totunga motchomoendi mbe teiye na matuku si maa mesiye. ⁹Ba ikangai bato aiye iye ya milio ina Maili si na moo ke Mbali na ko sumbola bo. ¹⁰Kabeo beo ke wa kimeya n'nkati ya waato na baeki bande, ke baya Dalamanutu. ¹¹Ba Farisayo na kula ke ba anya anya maoki na Mbali, ke mo ko sondja we, ke baomba we n'nembe emo ya kotoka kiyo. ¹²Mbali na koisoka iboka ko mosombo yambe wembe: "Bondiya tchei liboti si yeeno yo ko omba n'nembe emo? No ko enai nino liti, n'nembe ito ko abeleka ande liboti si yeeno". ¹³Ke wa tchitchana bo, ke wa kimeya ephe mo waato, mo ko kaleka mo okonge si owa ophe. ¹⁴Baeki ba ibeyangai kobiya mekati; ba ikanga ikeabo na omo lika n'nkati ya waato. ¹⁵Mbali na kowaba looki si oono kowa kabo: "Tanganai iboka na moteya mekati ya ba Falisayo na mote ya mekati ya Erodi". ¹⁶Baeki na ko engeleya n'nkati yabo na ko ena mbe: "Ikai bowa yo buwa base na mekati. ¹⁷Mbali na ko eba yo, na ko ena nabo: "Bondiya tchei yo koengeleya bane mo isina sieeya yobuwa bane na mekati? Beke na kamba bino weli, ke biti na m'mgbi bino? ¹⁸Bekenaika mo na metema ya ko beyai? Mbele bika na maiso, bito omona binoi? Mbele bika na mat, bito ko m'mgbanga binoi? Ke bobuwa bino na maenyelii? ¹⁹Abowa ye mungowe noo mekati itano mo bato milio itano totunga tonga ta koiya na matuku ta biyanga bane? Bo na ko ena mbe: "Ikomi na tobe". ²⁰Ke abowa yenunowe noo mekati motchomoendi mo isina ya milio na ina ya bato, totunga tonga ta koiya na matuku tebiye bane? Bo na ko sumboleya we ambele: Motchomoendi. ²¹Ke woena nabo mbe: "Yaikaki bani ambele bitefofoangi bena eneeke?" ²²Bo nakiya Betesaida; bala namokpi wa maiso kowa ka Mbali ke babondjabondja we ambele wa mate we. ²³Wa bundesa mokpi wa maiso mokaako ke waomoka nande kowandja ya motanga: "Ke wata we mata ko maiso; kota maako kiyo nande ke waphfiphfeya we m'mba oomona tchesima tchemo". ²⁴We nakomona ke waena: "Noomona bato, noomona bo m'mba toke, ke bokoenda". ²⁵Mbali na kota ye ephfe maako ko maiso, ke mopki wa maiso abowa yemone we na kotindila, we na koonda ke wamona yoose bosaali tchesima tchemo tchemo. ²⁶Mo boobo Mbali na koena nande ambe waye koakande we mbe: "Buwa kon'geya komotanga, ke buwa koebesa moto". ²⁷Mbali nakiya na Baeki bande mo motanga si oowa ya bakameyanga bo ya kaisalia wa Filipino. waphipheya bo mo m'mboka: "Bato bokoanangi ambele noo nikai nani?" ²⁸Bo na kosumbola: "Yoani Moluphi mo bamo. Elia; mo baphfe, ao omo wa batondoli". ²⁹Ke bane, bane ambe noo nikai nani. We na kophfiphfeya bo boobo: Petelo nakosumboleya we ambele: "Ukai Masiya". ³⁰Mbali nakoekesa bo mene mene ambele bo buwa koena na moto. ³¹Mo boobo ke waadja koebesa bo mbele: "Eengami mbele Mana moto wapate obaba ya ema, watchitchaneke na bakolo bato na mekota ya bato ba etanda, bena na ba andeki ba baangile, oopkai, ke waimoka maili ya n'nsu isato. ³²We waenangai nabo yo phfololo phfololo. Ke Petele na kobiya we kaowa mokoekesa we. ³³N'ndi Mbali na kotimboka, komona baeki bande na kosuleya Petelo. Na koena mbe: "Maili Satana, bondiya toengeleo tabe tobuande ta Mokonga, n'ndi tikai ta bato". ³⁴Ke waeta n'nguma asimaamo na baeki ke waena nabo: "Aika m'mba moto waema koika moeki wane, wa seke kasa omune, wa biye n'nkili yane waonde noo. ³⁵Mo boobo owa weeme koondesa koika kande oolimesai ko n'ndi owa oolimesa yo moisina yane na mesao n'nsaali okoondesaiyo. ³⁶Ke isina ya tchei mot watombe tchese tchetondo ke walimese mosombo yande? ³⁷Moto ooteleyai we tchei mootomba mosombo si ephfe? ³⁸Mo boobo owa okom'mgba n'nsonei moisina yane na maoki mane n'nkati ya iboti si yeenoya ilemba na kobeya, Mana moto okom'mgbeya kai we n'nsonei aabowa yekala we mo looka ya ise na bakitomo baphfenena".

Chapter 9

¹We nakoena na bo ephe mbele: "Nokoena nino liti, bamo mo baa bika ano bitoopka kae ang'o kambu, ambele bito namoni Bokota ya Mokonga kula na tchekamba". ²Maïli ya n'nsu motoba maïli, Mbali na kobundésa asima amo nande Petele, Yakobo na Yoani, ke weya nabo koowa bemine kiyo ya mokondi. ³N'tulu yandé na koika na liangangi, ke na kophuphaka komo si kowa mosooli wa n'tulu ang'o omo ano mo tchese utaengamanga ande kophfenesa yo boobo. ⁴Eliya na Mose nakobuanyeya bo phfutuku nakoenesana na Mbali. ⁵Petele, na kobundésa looki, nakoena na Mbali: "Labi, yeengami nito kotchumana aabono; teimetchi ema isato, omo wabe, omo wa Mose, ke omo wa Eliya". ⁶Utaebanga ande m'mba okoena tchei, ang'o baiyangi na bowa ya ema. ⁷Obonge na kula kolindeka bo, kooko moobonge looki na koomoka: "Oono ukai Manane wa ikenya m'mgbai se!" ⁸Mo kabeyo beyo baeki nakomona m'mbalu na m'mbalu abowa yaikanga bo, ke bamona Mbali lika asima amo nabo. ⁹Mo koselela kabo mokondi, Mbali nakoekesa bo ambele bobuwa koebesana moto eya yemone bo, bena abowa yokaimoka Mana Moto. ¹⁰Ke baiseka bondi si kometema yabo, na kophfephfesana n'nkati yabo koimoka mokokpka iki tchei. ¹¹Baeki na kophfiphfea we mbele: "Bondiya tchei baandeki bokoenangi ambele eengami ambele Elia wale kasa boso?" ¹²We na kosumboleya bo mbele: "Elia wekalai boso koendjeka maondi moose. Ke bondiya tchei yeandeketele mo isina ya Mana Moto mbele eengami nande komona obaba yaema bena kophfendeka?" ¹³N'ndi nokoeni nino mbele Elia wilei ke batangai nande bowa yaemanga bo, boengamesana na bowa eandeketele. ¹⁴Abowa yalanga we aye iye ya baeki, na nakula n'nguma, na baandeki si baa baenesananga na bo. ¹⁵Abowa ibamba yemone Mbali, bato ba yo baasowangi tona, ke baoloka moko saliya we. ¹⁶We na kophfephfeya bo mbele: "Bokoenesananga si nabo moisina ya tchei?" ¹⁷Ke moto omo wa ibamba na ko sumboleya we mbele: "Moalimo, naluleyaki owe na manane amoome, owa uka na mosombo ya kaluma. ¹⁸Asima si aabowa yoobundesa we, ke ya m'mbola we ase; ke waomola m'mpuwe mokana, na kokota kokota man'nyo, bena kolonda iboka. Naombaki baeki babe ambele babenge mosombo si, n'ndi bitekokole abo. ¹⁹We nakoena nabo mbele: "Iboti ya kokanga koakowa, bena eni n'nyanga yokoika noo nino? Bena eni n'nyanga neakowe maondi mino? Luleyai noo nande. ke baluleya we nande". ²⁰Ke mo n'nyanga si eeya maana wemone Mbali, mosombo nakotekesa tekese we iboka; ke wakeya mo n'nseke, ke watimboka timboka na m'mpuwe koiyesa kana. ²¹Mbali nakophiphéya isa maana : "N'nyanga inga yatake boobo? Ise na kosumbola mbele:Kolinga iyanuke yande". ²²N'nyanga yoose mosombo yem'mboli we mokaya bena n'nkati ya maale mokoia we. ²³Mbali nakoena nande mbele : "Aika m'mba wa weengame! ... Yoose yeengame ka owa weakowe". ²⁴Mo kabeyo beyo isa maana nakoakaya: "Neakowe! Waa weunee noo mo kokamba kane kaakowa na motema ya kobeya!" ²⁵Mbali komona ibamba ya bato kosongana obeyo, nakosuleya mosombo ya beya, ke waena na yo mbele: "Mosombo ya kaluma na kokanga koenesa, naebesaki owe, omoka ka maana si oono ke buwa kosumbokeya we ephfe". ²⁶Ke yaomoka na koakaya, bena na kololesa we iboka. Maana nakoika m'mba moto si oowa wapkake, moisina si n'nguma ya bato nakoena mbele wapkake. ²⁷Ke Mbali nakotingeya we mokaako, na koimetcha we ke waimanesana. ²⁸Abowa Mbali wa n'ngoyanga mo lumba, baeki bande nakophfiphfea we bemine lika: "Bondiya tchei itebenge base mosombo sui?" ²⁹We nakoena nabo: "Okitaka si oowo yokoomokangi ikeandi na lisomboli". ³⁰Batoka aoyo, ke bakalesa Galileya. Mbali utaemanga ande m'mbel baebe. ³¹Abowa ya fundisanga we baeki bande, we nakoena nabo mbele: "Mana moto okoabelekai n'nkati ya maako ma bato; bokoiyai we, ke maili ya n'nsu isato ya kopka kande, okoimokai". ³²N'ndi baeki bitafofoanga ande isina ya looki si, ke batinangai kophfiphfeya we. ³³Bakoma mo Kapalanauma. Abowa yaikanga bo molumba Mbali na kophfephfeya bo: "Mosina ya tchei yokoenesananga se bane mom'mboka?" ³⁴Ke bo nakolibana, bondiya mo m'mboka bikasenoi na koenesana n'nkati yabo moko eba nani weeteye baabaphfe. ³⁵Mo boobo ke watchumana, waeta ikomi na babe ke waena nabo mbele: "Aika m'mba moto omo waena koika waboso, okoikai n'ntungeya ya baabaphfe boose bena moto wabo wamokambo". ³⁶Ke wabundesa maana omo manuke, ke waitche we n'nkati n'nkati yabo, ke maili yakobundesa we ko maako mande, wenakoena nabo mbele: "Owa oopkeya molinane omo wa baana si bano wapokeake noo mune; ke owa wetome noo". ³⁸Yoani nakoena nande: "Moalimo, tamonaki moto omo si oowa oobenga mesombo ya beya na linabe; ke taekesanga si we bondiya". ³⁹Buwai koekesa we, Mbali nakoena boobo, bondiya buande moto si oowa maili ya kota bondiya koasowa kana, weengame koenea noo kobeya. ⁴⁰Owa uteseke base, ukai obalu ito. ⁴¹Ke owa okoabeya bane kopo omo wa maale ma koma mo isina yane, nokoena nino liti otolimesa ande iyota yande. ⁴²N'ndi aika m'mba moto omo wakukesa omo wa baana si bano baakowake, eengami nande kokandeka iwe ya ema moikoti ke baimbesa we mo iyaba ya ema. ⁴³aika m'mba kaako kabe ka kelesa owe mokobeya, buka ko; yeengami nabe ko n'ngoya na kaako kamo n'nkati ya koika. ⁴⁴Koliko koika na maako mabe ke wam'mbolea mo Geena, n'nkati ya kaya sikaa kitolima ande ang'o kambu. ⁴⁵Aika m'mba kao kabe kakelesa owe mokobeya buka ko; eengami nabe kon'ngoya n'nkati ya koika na kao. ⁴⁶Kamo, koliko koika na mao mabe ke wam'mboleka mo Geena, n'nkati ya itumbo ya kaya si eeya itoolima ande ang'o kambu. ⁴⁷Ke aika m'mba liiso yabe

yakelesa owe mokobeya toesa yo; eengami nabe kon'ngeya mo bokota ya Mokonga nakoika na liiso emo lika koliko koika na maiso mabe ke wam'mboleka no Geena. ⁴⁸Kawa kito kwa tcha a mbo, na kwa kito lina kaya kitoolimanga ande ango kambu. ⁴⁹Bondia moto wose oOtimbokai m'mba noo na kaya. ⁵⁰Moo ikai tchesima tcha fowa; n'ndi aika m'mba moo yakamba tchelelee, bokoendjekai yo na tchei tcephphe? Ikai na moo n'nkati ino, ke ikai na bii bamo ko baphfe".

Chapter 10

¹Abowa yetoke Mbali aowo, waya mo botuku ya motanga ya Yudea obalu ya ibe ya Yaladene. n'nguma na kosongana ephfe baka nande, ke mokobeeya kande, ke wa fundisa bo. ²Ba Falisaliyo nakula mokosondja we, baphfiphfeya we aika m'mba eakolekei na amoome kobnga mokalande. ³We nakosumboleya bo mbele:"Tchei Mose weandekeye bane?" ⁴Bo na koena mbele:"Mose waakowangai koandekeya amokali kaani ka isongi kokpo boso ya kobenga we". ⁵Ke Mbali na koena na bo:"Ikai moisina ya kokobeya kobeya ka metema ino"; Mose weese isosa si eeyo. ⁶N'ndi ko makondjekeo ma koendjekeleka, Mokonga wa tangai amoome na amokali;⁷mo boobo amoome okoekai ise na nina, ke wabakama na mokalande, ⁸ke boose bobabe bokoikai mobe omo. Mo boobo bobuwa kae babe, n'ndi baikake mobe omo. ⁹Iteengame ande m'mbele moto waekanese eya Mokonga wesinganese". ¹⁰Abowa yakomanga bo molumba baeki nakophfiphfeya we ephfe mo isina si. ¹¹wa nakoena na bo mbele:"Owa o obenga mokalande ke wasonga ophfe amokali, walake ilemba nande omune. ¹²Ke aika m'mba amokali watoka ka momenande ke wasongeleka na ophfe amoome, watake ilemba". ¹³Baluleya we na baana banuke ambele wamate bo. N'ndi baeki nakosuleya baa bile nabo. ¹⁴Mbali, nakomona eeyo, ke waisoka we nakoena nabo mbele:"Ekai baana banuke, ke babuwa koekesa bo moyo", bondiya bokota ya Mokonga ikai mo isina ya bato si baa betuanyanye bo. ¹⁵No koenai nino moliti, owa si oowa utopokea bokota ya Mokonga m'mba maana manuke utoko'ngeya ande mo yo anga kambu. ¹⁶Ke wabundesana bo ko maako mande, ke waliphfeya bo, nakota maako kiyo na bo. ¹⁷Abowa Mbali waetanga mo m'mboka, moto omo na kula obeyo, ke wamuna malu boso ande:"We na koomba wembe:Moalimo mosaali, nete tchei mo kotomba iyo ya koika ka bemo na bemo? ¹⁸Mbali na koena nande mbele:" Bondiya tchei yo koeta owe noo mosaali? Mosaali wabuande, kosakolo Mokonga lika. ¹⁹Weli baangile:"Buwa kota ilemba, buwa koiya; buwa koiba; buwa koena olanga; buwa kokoseya moto:"Litosa so na nn'tchoko". ²⁰We nakosumboleya we mbele:"Moalimo, natanganake mo na maondi si mamo moose kolinga bosombe yane". ²¹Mbali mokomona ye, ke waema we, ke waena nande:"Ekambe bondi omo kowakabe; yaa, weeolese eya ika nabe itondo, weabe yo ka touwe, ke otombai tchesima tcha oketi kowa moobowa. Ke wite weonde noo". ²²N'ndi, kopata obaba na looki si oowo, moto si oono na kiya ambe weiye na tchombo, bondiya waikangi na n'nguma ya besima bafowa. ²³Mbali, na komona m'mbalu yoose abowa yaikanga we, ke waena na baeki bande:"Ekatalalai iboka mo baa bika maphfoka mo ko n'ngeya n'nkati ya bokota ya Mokonga. ²⁴Baeki nakosangala mo eya yaenanga Mbali, ke waena ephfe, we mbele:"Bana bane, etalalei ko baa bokoaba metondo yabo mo iphfoka mo ko n'ngeya mo bokota ya Mokonga! ²⁵Ye phfolephfolei iboka mo m'mponda mo koeta mo molondo yasindani koliko iphfoka kon'ngeya mo bokota ya Mokonga". ²⁶Baeki,nakosangala ephfe iboka, ke baenesana bamo na ko baabaphfe:"Ke nani iki weengame na koonda?" ²⁷Mbali nakomona bo, ke waena:"Eyo itookokoleka ande ko bato, n'ndi buande ka Mokonga:"Bondiya yoose yeengame na kokokoleka ka Mokonga". ²⁸Petele, nakoena nande:"Mona, taekake yoose, ke taondake owe". ²⁹Mbali na kosumbola:"Naenaki nino liti, yobuande na moto si oowa, maili ya koeka mosina yane na mesao n'nsaali, lumba yande, ao banduku bande baome, ao banduku bande bamokali, ao nina, ao ise ao bana bande, ao n'nseke yande. ³⁰Otombai mala miya omo, eneeke mo manyanga si mano, malumba, banduku baome, banduku bamokali, ba nina, baona, na n'nseke, bena obaba, ke manyanga si maa mokula, koika ka bemo na belo. ³¹N'nguma ya baa ba boso bokoikai ba maili, ke n'nguma ya baa bamaili bokikai ba boso". ³²Baikangai mo km'mboka mokolinga mo Yelusaleme, ke Mbali na kiya boso yabo. Baeki baikangi na na ko tchukeseleka, ke baondangai we na babe baka nande, ke waandja koena nabo eya yeengame na kula. ³³Monai toolinya mo Yelusaleme, ke Mana moto okoabeleki ko bakolo bato babatombi ba mafaefi na baandeki ba baangile, boobukai bandi ande ambele wapke ke baaba we ko baa bekange koika ba Yuda. ³⁴Booseki we, kotufeya mata kiyo nande, boolubeyai we lofimbo baiya we, ke maili ya n'nsu isato okoimokai". ³⁵Yakobo na Yoani, bana ba Jebedeai, na ko bakameya Mbali ke bo na koena nande mbele:"Moalimo, teemei mbele wete mo isina ito eya tokoomba ow:". ³⁶Waena nabo:"Beemei tchei ambele netelee bane?" ³⁷Bo nakoena nande mbel:"Akoleya base mokotchumana omo mo ilome yabe ke ophfe mo ikali, aabowa yokoika owe mo looka yabe". ³⁸Mbali nakosulboleya bo:"Biteli abino eya yokoomba bane. Bookokolai koma kopo si oowa yekama noo ao kolufeleka na lilufi si eeya yekalufeleka noo? ³⁹Bo nakoena nande ambele:"Teengame" Mbali na kosumboleya bo:"Boonai boobo mo kopo si oowa wekama noo, ke balufeleka lifuli si eeya yeka lufeleka noo". ⁴⁰N'ndi moisina ya kotchumana mo ilome ao mo ikali yane eeyo yo buande bandi yane, ke yo koabelekai ikeande mo baa bekaika ke baa bendjeke mo isina si". ⁴¹Maili ya kom'ngba boobo, ikomi si eeya ephfe nakoongeleya Yakobo na Yoani. ⁴²Mbali na koeta bo ke waena na bo:"Beli mbele baa si baa bebundeke m'mba mekota ya n'nkita bika na bokota kiyo na yo, ke bakolo bato babo bekandje bo na tchekamba tchabo". ⁴³Yobuande boobo mo isina ino, n'ndi aika m'mba moto omo waena koika mokolo moto n'nkati ino, okoikai moto wa mokambo wino. ⁴⁴Ke aika m'mba moto omo weeme koika wa boso n'nkati wino, okoikai mokobe wino bane boose. ⁴⁵Mo boobo, Mana

moto wilei buande mbele batelee we, n'ndi moisina mbele watelee baphfe, ke waabe koika kande m'mba iyota mo isina ya n'nguma".⁴⁶Bakoma mo Yeliko. aabowa Mbali weomoke ko motanga asima amo na baeki abnde na n'nguma ya ema, Balatimai mana Timai mopki wa maiso watchumanangai mokoomba omba motutu ya m'mboka.⁴⁷We na kom'mgba mbe ikai Mbali wa Nasaleta ke waandja koakaya "Mbali mana Daviti m'mgba noo tchombo".⁴⁸n'nguma na kosuleya we mokobibanesa we ke wasula iki iboka koeteya:"Mana Daviti m'mgba noo tchombo".⁴⁹Mbali nakoimana ke nakoena mbe:"Etae we" Baeta mopki wa maiso na koena nande ambele:"Ika na tchekamba. Imana, okoeta owe"⁵⁰Mokpi wa maiso na kom'mbola koti wande ke, waimana na kotinga kowa ka Mbali.⁵¹Mbali nakobundesaka looki ke waena nande:"Weemei m'mbele netelee owe tchei?" "Moalimo yane mopki wa maiso na ko sumboleya we ambele, eka mbele nemone nemone ephfe."⁵²Mbali nakoena mnele:"Yoa phfe, koakowa kabe kaondesake owe" Mon'nyanga si eeyo maiso mande na kokandoka ke waonda Mbali mo m'mboka.

Chapter 11

¹Abowa akomanga bo aiye-iye na Yelusalemu, bakama na Betefaye na Betania, bila mokondi ya Mizeituni, Mbali na ko toma baeki bande babe, ²waena nabo: Yaai ko motanga si owa ika boso nino; aabowa o ko n'ngeya bane ko, boosangelai maana wa m'ponda wekandeke, owa utinalinyeki na moto anga omo; kandai we, waai nayo. ³Aika m'mba moto waena nino: "Mo tchei kota boobo? Timboleayi we: "Mokolo uka na n'kasa nayo. Aowo bo koekeyai bane mbe bile nayo". ⁴Baeki nakiya eke basangela maana wa nponda ambe wekandeke bakama na molango. Eke bakandowa yo. ⁵Bato bano baa baikanga moo na ko ena nabo: "Bootai tchei? Bondiya tchei bookandowa maana si ono wa mponda?" ⁶Bo na ko timboleya bo bowa aenanga Mbali. Bo nakoeke mbe baye nayo. ⁷Baluleya Mbali na maana wa mponda si kiyo na yo bo na koandja n'tulu eke Mbali na ko linyea-yo. ⁸Bato ba buwa na koandja n'tulu mo mboka, baphe babuka bekanga. ⁹Baa baikanga boso na baa baikanga maili na Mbali ambe bo koemba: "Hosana, wa lipheleke owa wokula mo lina Mokolo. ¹⁰Alipheleke bokota si owa okula, bokota ya Tawiti, Ise wito! Hosana mo beikaneo ba kiyo!" ¹¹Mbali na ko n'ngeya mo Yelusame, mo lumba ya Mokonga. Boobo kae, we nakomona mbalu yoose, na bowa aengamangan'nyanga ya iyo, we na baeki bande ikomi na babe. ¹²Na m'pendu si maili na kotoka Betania, Mbali na komgba n'nja. ¹³We na ko mona kate kamo kaikanga na toani, waya nako waisa m'mba woosangeli touna w ko bakameya kate si kaako, na ko sangela toani lika. ¹⁴We na ko ena, eke waena nako: "Moto anga omo utekaangi ande kauma kabe! Baeki bande na ko m'mgba". ¹⁵Bo na okoma mo Yérusaleme, eke Mbali na ko n'ngéya mo lumba ya Mokonga. We nakobénga baa ba ikanga na kolésa na koowa n'nkati ya lumba ya Mokonga ; watulamesa ba mesa ba baa bo koanyanga beeya, na ba mesa ba boolesi ba n'njiwa; ¹⁶Waekesa ike mbe moto uten'ngesangi kae tchesima mo lumba ya Mokonga. ¹⁷Waikangai na konangola na koena mbe: "Iteandikilike-i: "Lumba yane yo koeteki lumba ya masomboli mo bese boose? N'ndi bane batake yo molinga ya baibi. ¹⁸Babundi ba mafaefi na baandiki aabowa amgbangbo baphana ike m'mboka ya koiya we; watinekgangai bondiya bato baakowangi maondi mande. ¹⁹N'nyanga ya iyo ke Mbali waomoka ko motanga. ²⁰Na mpendu si, baeki mo koeta, basangela iki mbe kate si kaako kabebeyake bena mo isina. ²¹Petele, na koenjeleya eya yaetanga, nakoena na Mbali: "Rabbi, mona kati si kaa keayekele nabe, kakamenake". ²²Mbali na koena nabo: "Ika na koakowa ka Mokonga. ²³Na liti naenake nino, aika m'mba moto waena na mokondi si oono: "Toka aowo, tchubeya ko maale ..... ²⁴Yo-ï naénake nino éya boko omba na ko sombola banè akówa mbele o-pataï, ké yo ko éngamésékaï. ²⁵Aabowa boko imana banè mo ko sombola,waïka na bondi na munakabe, meseléya we, molitina mbele, sô si owa uka kiyó wa méselée owe kayé kobéya kabe. ²⁶Ké m'mba ute méselée, sô si owa ukla kiyo uto mésela andé owe kobéya kabe. ²⁷Wa na kiya mala ophè mo Yérusaleme, n'némbé si éya Mbali wa enda-endanga mo lumlba ya Mokonga, Mékota ya méïya ya Mokonga, ba andiki na bazeya ba lulmba ya Mokonga, bo na ko üléya we, ²⁸Bo na koëna nandé : "Öme kuwa ya nâni oota bésima si béno, ké nani waësake owe tshékamba tsha ko tâ boobo ?" ²⁹Mbali na ko sumboléya bo : "noo phiphéya kaï banè bondi omo, sumboleai noo. Ké mo koëna kaï nino mo tshékamba tsha nani nóóta ma maondi si maamano. ³⁰Mékambo ya ko n'nyaka ka Yoani ka tokikiyo aó kowa ka bato? ³¹Bô na ko kalanganya n'nkati ya bô nabô ; m'mba ta djibuwa m'mbe kiyó o koënaï mondiya tshéï bita akowanga we? ³²Ké m'mba ta sumbólá mbele ko bato... Boose na kotina mondiya ibamba si éya ya ébangá Yoani weï molondoï. ³³Ké bô na ko sumboléya Mbali : "Titéli ábitó" Mbali na ko sumboléya bo : "No koëndi n'to koëna ane mo tshéni tshékamba noota mondiya si mano".

Chapter 12

¹Mbali nakoena na bo omembila. Moto omo na oleka iba yande. We na olamba lopango, kophuwa molinga, ke na ko imenya ophaka, ke na ko imetcha lumba emo kobe na ko kokamesa iba kotaka o motanga. ²Mo n'nyanga ya obika, we na otoma eke na otoka. Moto mo wa nika si mo iba, mo otoka o baleki iba na n'su besimo kowa kabo. ³We na koika ase we, na olubeya we, na osumbola we buwa tchesima. ⁴We na otoma ephe kowa kika bo ophe moto wa n'kasi ande, bowa olubeya we omo tchwe, ke na komesa we maobi. ⁵We na otoma owa wai sato, bo na koiya weye; na baphe bato, na koiyame na olubeya we. ⁶Wa ikangai na maana omo mo omeleki; we na otoma we kaoko, wa koena mbele: "bokolitosi bo bondia maondi baana babe". ⁷N'ndi balosiéalo ba n'kasi nako ena na, wa ahiiteiyi-we, ke telakeye hii we bo tikokaiko ito. ⁸Ke bo na obunda we, na koiya we, na ko m'mbola we kaowa na iba. ⁹Moeneke, mokolo wa n'kasi ota hii boui? Wekala hii, mokoiya bato boose si abo ba nikasi na koesa iba obaphe bato. ¹⁰Bitu somangaa bino looki si owo o maandiko: "iwe sieya ba m'mbola nga yo baa bajeki bo na kokoma we ya kwanza". ¹¹Ko mo ema ka Mokonga mokolo yo hii ya komake, na yo iki maondi ma osangalesa omaiso mito. ¹²Bo phananga hii na m'na wa obunda we, n'ndi batinanga hii ibamba ya bato. Bafofo wangi mbele mombila si owo ya ikangai mondia bo. Bo na kiya, na otaka kawo. ¹³Bo na otoma baka baka na Mbali bato bamo ba Falisao na ba Herodia mbele ba bunde we o maoki mande we mune. ¹⁴Bo nakula koena nande: "Molombiya, teli mbele uki osabali, na ute tine abe moto; mondia uto omona abe mokoanga ka moto, ke ofandisha m'mboka ya Mokonga bowa ika liti. yeengame hii na olipa manganga kwaka Sezale? teengami na olipa? ¹⁵Mbali, na koeba olango yabo, na koebesa bo: "mondia bo osonya noho? Uleya hii noho lofalanga omo ya kim'ngboma, na mone yo. ¹⁶Bo na kula nayo omo; ke Mbali koeiliza bo: "kingboma si emo iki ya nani na mandiki si mojunya nani?" Mo "Kaisala, We na koena nabo". ¹⁷Na ko wa ena nabo: "esai kaisala eya-eya ya Kaisala, ke ka Mokonga eya ika ya Mokonga. Ke baika ao na o mona we na maiso ma osangala". ¹⁸Ba Sadukai, na gbenambele ya uwande na koimoka, kela baka na Mbali, ke we wa kouliza we: "olombiya, mona eya Mose wa andike ganga ase: "Aikam'ba nduku omo wakpa wasiya amokali buwa buwa baana, nduku ande osongi iwe mokali si owa wasiake, na obota, bato kowa ka nduku ande". ²⁰Kumbi aikangi baome motchomendi. wa boso boso na osonga, ke wakpa buwa osiya baana. ²¹Wa ibe na obiya na obiya wembe mo kalande, ke wekah wa kpa buwa osiya libota. Ke yaikakahee bena owa wa isato, ²²na ango omo na bo motchi maondi ute si ye ande olomba. Maili wa boose, amokali wa kpa iki, ²³Moko imoka, okoika mokali wa nani? Mondia boose motchomendi be bandi iwe m'mba amokali. ²⁴Mbali na koena nabo: "ba owa bino n'nkati ya ko kolokana, mondia bite fofowe abino maandiko, ao tchekamba tcha Mokonga?" ²⁵Mondia, mo koimoka ka ba kpi; baome bileka bunda ande bamokali, ao bamokali ô baome, n'ndi bekaiki m'mba ba kitomo kowa kiyo. ²⁶Mondia tcheya ika mo koimoka ka ba kpi, bite some a bino mbele, motoamita Mose, eya Mokonga weene, mondia eya yeangaliye bongosongo ya kaya: "niki Mokonga wa Abalayama, Mokonga wa Isaka na Yakobo". ²⁷Mokonga wa owa ande Mokonga wa kopka, n'ndi wa ba abika na kaika. Bika n'nkati ya koko kana. ²⁸Omo wa ba andiki wa an'ngbango koesana; ke waeba mbele Mbali waenangi na bo ba Sandukai bosaali, we nakula, ke waena angile uka wa boso boso mo ba angile boose? ²⁹M'mba iwa boso boso: "m'ngba, Isalaele, mokolo Mokonga wito, wehee uka mokolo. ³⁰Kisha, okoemi mokolo; Mokonga abe, na motema yabe yoose, na booya yabe yoose, na ko engeleya kabe koose, na mekuwa yabe yoose. ³¹Mana ya ibe: "koemi munakabe m'mba bowa weeme owe mune. boande na ophe angile wa koeteya oto". ³²Ba andiki na koena: "basaali, Molombiya, wa enake na liti mbele Mokonga wehi uka, buande na ophe ilawelika. ³³Mo koema we na motema yaabe yoose, koengeleya kabe koose, mo booyi yabe woose, na tchekamba tchabe tchoose, na koena mana kabe m'mba owe mune, yeeteye koeka koose na koaba. ³⁴Mbali na omona mbele wa timbolaki na akili, na koena mbele: "wauwa abe Mbali na Bokota ya Mokonga". Ke moto ango omo utelize kahe we. ³⁵Mbali, na ko endeleya konangola mo lumba ya Mokonga, na koena: "mondia tchei ba andiki bo koena mbele Klisto uki maana wa Tawiti?, ³⁶Tawiti we mune o Mosombo Mosaali, na koena mbele: "mokolo waenangi na mokolo" "ika hao mo kaako ka ikoma", bena kowa baa bo ko imaneyanga owe ba iki kosena mao mbe. ³⁷Tawiti we mune waeta we mokolo, mondia tchei waka manande? Ke ibambo ya kongba we na ome. ³⁸Koena nabo ba phalala na bo ba andiki bo koema koenda imo balabala na n'kaiyo ya uphoko, na koena ko eseleka okuku ya masalimiyo asima ya eme eme. ³⁹Baa bophananga beikaneyo ka boso molumba Mokonga, na beikaneyo ba boso mo ba feti. ⁴⁰Boo baka lumba na botike, na masomboli maeye eya o maiso ma bato. Boose meseleka hii iboka. ⁴¹Mbali na koika kaowa na kate, ko mona bowa bato bo koaba beeya ba bo. Maphoka ba buwa batanga hii iboka. ⁴²Nakula kahe amokali omo wa etike, na ota m'pata yande ibe. kambu ka yoose sieya waikanga na yo. ⁴³Na boobo Mbali, na koeta Baeki ba nde, na koena na bo: "na ebesake hii ane liti, amokali si hono etike wa esake ya koeteya mo baa boose batake beya ba bo moiteke. ⁴⁴Mondia boose batake hii eya yaemake koesabo, n'ndi we watake hii eya yoose ikase we na yo yoose sieya uka ase na yo moko ishiya.

Chapter 13

¹Aikanga Mbali, mo koomoka mo lumba ya Mokonga, omo wa baeki bande kaena nande mbele: "Molombia, mona nani mawe na eni maenjeko!" ²Mbali aenake nande: "amonake ema ema ya maejeko? Ito sia ango iwe kiyo na iwe mose mo balangana". ³Aikanga we kaika o mokondi a Bilaya, bakabaka na lumba ya Mokonga. Petèle, Zake, Yoane na Andèle ba phipheakai we mune:" ⁴Ena na se, mo eni inyanga bo okula tcha na bani Baalama bo ko yebesa ase mbele maondi noose moko engama?" ⁵Mbali aenake nabo mbele:" ikana kotina mbele moto ango omo aekese ane". ⁶Na bobo ba bua okula ko ase lina ane, mo koena mbele; Iki no. Bosei bato ba bua. ⁷Inganga o kOUNGBA ane koena na bita na lokendi wa bita, bua kotina, alinga maondi si mafike. Na bobo ya uwa nde ntungia. ⁸Okita omo o kaimanea ophe okita, na bokota omo kaimanea owe bokota; Y'okaika na ko tekateka ka iseke mo baphe basima, y'okaika na indja. Yo kaikai makojekeo ma obaba. ⁹Ikana na kotina ane mine. bo koabi ane mo tomilalo, ke bolubesakai na tote o malumba Mokonga, botondelekai oso a mekota, mo isina ane, mo komoesa boyaeli. ¹⁰En'ngame boso mbele mesao bosali ya tondeleke o metanga yonse. ¹¹Inyanga si bo biya owe moaba owe, bua kotina mbele na koena asa Echei, o koena eya ko esele ka owe mo inyanga si emo:" mondia bana bito ko ena, n'ndi Mosombo Mosaali. ¹²Mana'ma koaba mana ma mo kokgo, na tata maana nade, baana kaimaneya bazazi bande, na kaiya bo. ¹³Bo sekeleki na bato bose, mo noli ya lina ane, owe okeyesa motema bane mwisho o ko ondai. ¹⁴Inyanga bo mona ane kota kobeya na moto na maondi ma beya beya koteleka mo fasi si yauwa ya koteleka, owe mosomi ika na kotina, na bobo, ba bo bokoika. Yudea bo kimbie o mekondi; ¹⁵Owa kaika kiyo na lumba bua koselela mondi ma kobiya tchesima; n'nkati ya lumba. ¹⁶Owa kaika mo iba bua omona maili mo biya kasaka kande. ¹⁷Tchombo na ba mokali ba kaikangai na maeme na kongokesa na n'su seeyo. ¹⁸Sombolai mbe maondi si mitina fiki. ¹⁹Mondi a obaba, mo n'su eyo, ekaikai mo bayaali si owa inaike mano kolinga ko makonjekeo ma techese eya Mokonga wenjeke bena mono tu, ke itekaikai yande. ²⁰Ika, Moko kosebelesa n'su, moto ango omo uti maondi ande; ika mbele aselesake, mo isina ya basoneki sonangai we. ²¹Imba asa moto koena nino:" Klisto uka abono", imba:"uka koa", bua koako wa iwe. ²²Isina mbele bo komaka ba Klisto ba beya na balondai ba beya, boota maondi ma emema na maondi na kosangalesa mo isina kokelesa basoneki, alinga aengama. ²³Ikaikio na ko tchungu kino:" naenake nino boso". ²⁴Ika mo su eyo, maili na obaba, booba lokaika na iphue; meeli uto sanakae, ²⁵ikenikemo keakea na kiyo, ika mekuwa ya kaika kio y'obalangana. ²⁶Na bobo oomona Mana Moto kula kiyo na obonge na mekuwa ya ema na okuku. ²⁷Na bobo we katomai bakitomola ko songamesa basoneki o mephopho yanse ina, n'tungea ose ya iseke bena utungea ya kiyo. ²⁸Ika na mayenyeli ma ko opheona na amonake ane mo kate. Inyanga ya metabe kula osali, na toani ko omoka, bokoyeba mbele iayanga ya booba ya engamake. ²⁹Na babo, inyanga omona ane maondi si kula ebai mbele Mana a Moto wa susake, mo mokango, ³⁰Na koena nino liti, olamba si ito koetai, alinga mose makome. ³¹Kio na kose bo koeta, n'ndi maoki mane ito koeta nde. ³²Bondia otu na inyanga, moto ango omo uteli, ango mekitomo akiyo, ango maana, indi Tata lika. ³³Ika na maenyengeli, bua olama n'ndi sombola n'ndi biteli ino inyango ya ukula. ³⁴Yo koika omba amo ome omo, ake ondo, wasia yake lumba yande, abiyaki mokota wande aesaka bato ba n'kasi, omesa omo ma omo asima yande ya o tumika, na koena na moto omo mbele bato si omo tchungu bo. ³⁵Tchungai asa, mondi a biteli a bino mondi a inyanga bofa mokolo a lumba o kula, emba na koeya ka koko, imba na phendu onse, ³⁶tinai mbele auwe okuta owe mbele welame, mo inyanga ita eba. ³⁷Eya na koena nino, no koena na bese mbele:" tchungai".

Chapter 14

¹Tchéombé tcha Pasika na tcha mekati ya buwa na moté ya engamangai mo kotéléka n'su ibé maili mekota ya meiya ya Mokonga na méalimo ba phanangai mboka yoose mo kaisama ambe baiye Mbali. ²Ba enangai:" Ité éngame ande nyanga ya tcheombé mo kotina mbe iyeeeye ité ikangi n'nkati ya chese. ³Ambe Mbali uka Bethania no lumba ya Simon owa sulí, amokali omō na ko n'ngeya mbe uka ko mesa mo ko endea koanga. Oyo amokali we biye mò kòmba ya malasi masáali na maiyoli ya kobeya, we nakoka mokomba si owo, na koiteya masali si amo ko motchwe ya Mbali. ⁴Bato bamo n'nkati ya bo na komesa biso yabo:" mo tchéi koséa malasi si mano?". ⁵A éngamangai ko oléa mo moioli ya olongeya beeya mia isato mo koesa towe. Bo na kósóma na amokali si oyo. ⁶N'ndi Mbali na koena:" ekai we. Bondia tchei kosoma nandé? Wa téléaki noo kofoa. ⁷Bondia boosiya na touwé n'nkati inó, éké batéléa bo kofoa bówa éémè banè, n'ndi bito koika bino na nè n'su yoose. ⁸Amokali si oyo watake ééya ééngame nandé, waiselake mobé yane malasi bósó wa koika chéliyo. ⁹Na enake nino na liti, béikanéo boose kowa konangoli. ¹⁰Yuda Iskarioti, ómò wa baeki bandé ikomi ka mosao ya tchéondesa, mo chésé chétondo, békasaowa mo isina ya amokali si óno mo bówa éte we. Na babé, wa éléya batiba ko beya moko oléa Mbali. ¹¹Maili wa ko n'ngba we, baa bo baika na óme, ba akowa kóesa we bééya. Eké Yuda na ko phana namuna wa koaba we. ¹²Botu ya boso bosó ya mekati ya buwa moté, mba bówa atélékanga mo Pasika, baeki bande Mbali na koena na Mbali: "weemi mbe tiye koni mo koenyekea owe asima ya kota chéombé cha Pasika?" ¹³We na kotoma baeki bande babe, na koena nabo:" yaai ko motanga; bo osanganai ma móto omó we biye kabole ka malaé, ondai-we". ¹⁴Asima si aabowa okongeya we, enai ka mokolo wa lumba: "mokota mbele: "m'mba boikaneo si owa o koanga we mo chéombé cha Pasika asima-amo na baeki bandé?" ¹⁵Wo omoeni bane boikaneo ya ema kiyo, yé enjekeleke bosaali, choose chéengame ko; kóókoi bo koenjekea base asima ya koanga Pasika. ¹⁶Baeki na kiya, ko koma ko motanga, na kosangela choose m'mba bowa eène-waena nabo, bo na ko ongonya boikaneo ya koanga Pasika. ¹⁷Iyo na ko engama, we na ko koma na baeki bande ikomi na babé. ¹⁸Amba bika ko mesa mbe bo koanga, Mbali na koena:" na enake nino na liti, omo wino, wó koanga asima-amo nane; we kaabai noo". ¹⁹Bo na koika na obaba, na koena nandé, "omo-na-omo ki noo?" ²⁰We na kosumbolea bo:" ki omo n'nkati wino ikomi na babe, watake kaako asima-omo nane mo saani. ²¹Mana Moto okiyai chandé bówa eenèke bondiya ndé, n'ndi chombo iboka ka moto si owa waabake wana Moto, ite angamanga-andé mbe wa botéké. ²²Ambe bó kóanga, Mbali na kobiya mokati, na maili ya kolifea yo, we na kobuka yo, na kóesa bo, na koena:" tombai, ó ómoi móbé yane. ²³Mbali we na kobia ophata (kopo) na koliféa yo na koesa bo, boose na koma. ²⁴Na we na koena nabo; éénoi mokiya yane, mokiya ya iyakano, yeitékei mo isina ya ba buwa, bundai yo, we na kóesa bo yo, boose na koma. ²⁵Na enake nino na liti, n'té kamikaé bena botu-si owa ne kamayo mo bokota ya Mokonga. ²⁶Maili wa kóemba boèlè, bo na kiya ko mokondi ya ba Olive. ²⁷Mbali na koena nabo:" bane boose boose amai", bondia y'eenekai:" noo lubeyai mo imanei wa nyama, na bóóbo mekoko yóo balangama". ²⁸Maili na ko imoka kane n'nkati ya bagbi, noki boso ino mo Galilea. ²⁹Petele na koena nande abowa bato boose bo koseama, noo ntokoseama bane. ³⁰Mbali na kona nande na enake nabe liti, owe moonoo botu, mbe nkoko ina eyi mala ibe, owe o ko lingowa noo mala isato. ³¹Petele na koebesa:" we mbe, aengama nane kagba asima amo nabe, nto ko lingowa ane owe. Boose na kowa akowa looki ya Petele". ³²Boose na kiya Gestmane, Mbali waena baeki endea, noo ano -n'naya kosombola. ³³Wayana na Petele, Yakobo na Yoani eke waika na n'kakatima ena maengeli ma obaba. ³⁴Eke waena mbe obaba aleeteyake noo akomeake noo motema ya obaba. Bena kogba, siye, abona na kesai. ³⁵We na keya na boso wa lubana na ase mo n'seke eke wa sombola mbe aika m'mba gaengama, membe si enoo yaelee noo gbaaya. We na koena mbe, ouka mbe yeengama, sindeka kopho si ono kpaaya nane. ³⁶Wee mbe Abba, Tata, besima boose beengame kowa kabesindeka kpaaya nane kopho boande bowa eemee nondi bowa eemee owe omune. ³⁷Wayana kowa ika baeki bande wa sangela bo mbe, belame eke waena na Petele-Simona olame, ute kese babe, ango saa omo lika. ³⁸Kesai, sombola mbe bite ngeangai mo toteo la kogeyo motema ika bosaali n'ndi mbe eene. ³⁹Waekana nabo ephé eke wa sombola. ⁴⁰Wa sumboka, eke wa sangela bo nn'kati ya too, bondia maiso ma bo ma litoake na too. Bo bande koebo owa na maana ya kotimbolea we. ⁴¹Mara wa isato, wa simbokee eke wa sangala mbo mo too bo ephe eke waena nabo lamai enekeke, omonai. Aengamake, n'nyanga yaengamake, monai Mana Moto wa abelekake komako ma bato ba beya. ⁴²Imanai, tiye, monai moto owa wakanyake noo okula. ⁴³Buwa ango komana koena eke Yudasí, omo nn'kati ya ba ikoma na ibe, na nguma ya bato na n'nkoba, mepanga, tote, ba tomeke na mekota ya beya na melimo na bakolo bato. ⁴⁴Moto owa wa koaba, waesa bo n'nembe, ombe baebe weye waena na bo mbe, owa na kuuwa na uwe, mbe kolengea wee oyo, ba banda we. ⁴⁵Mokula ka owa wa abanga we, eke wa ba kamea Mbali eke Wa ena:" Rabbi" eke wa komba we, wa bakamesa metutu eke wa komba-komba we. ⁴⁶Aowo eke bato i baa bo bakanda Mbali. ⁴⁷Omo n'nkati yabo, na ko omala opanga eke we na kubaka itu yande. ⁴⁸Mbali wa ena . Ba alake mba bofana moeta omo, na mepanga na tote mo ko kanda noo?. ⁴⁹No koikangai wino nyange yoose, na

ebesa bato mesao mo ma lumba ma mesao mo ma lumba ma Mokonga. Bita kondanga bino noo. Aikangai mbe maoki mainyane.⁵⁰ Ao, boose na koeka we eke baya abeyo.⁵¹ Maana omo wa leemba wa ondangai we, wa ikangai na monuku ya ntulu ya phophoka ba lumba we.⁵² Eke waka ntulu yande mo kiya obeyo, mokanga.⁵³ Bo nakiya Mbali boso mbi ya mekota yabo, abowa ba songananga mekota yoose na bekoloba babo.⁵⁴ Petele wa ondesana nabo ena kowa mo boikaneo ya mokota ophème. Waika n'nkati ya bato boose waika na kongba kaya nabo.⁵⁵ Mekota si eya beya na baphè baika kophana bondi abeya owa ètè Mbali ombe baiye we. Ndi, bita, monanga ang'o omo.⁵⁶ Bondia bato ba buwa ba ikangai na ko tchongeya we maondi ma olanga.⁵⁷ Ndi maondi si mitangama bondi bondia nea we maondi ma olanga eke baena: "Ta n'ngba we mbe wo koena".⁵⁸ No ko munaï lumba, eleleke na keleke na maako ma bato e na koesa yo n'nkati ya n'so isato-no kesa ephè eya ito koesaka na maako ma bato.⁵⁹ Ang'o mo bondi oyo, ko ena kabo kita foanga bande.⁶⁰ Aowo, mekota si eyo, bo ma ko imana, na koena na Mbali n'nkati ya nguma ya bato, eke wa ena. Uto koena bande ang'o omo, mo koeba mba ko ena ko boKiki ka lilemba kaolenga?⁶¹ Mbali na ko bibana chande waeka ko ena bondi ang'o omo: "mokota si oyo wa phiphea we ephe na waena nade:" owe Klisto, Mana Mokonga owa oliphèke?"⁶² Mbali na koena: "Ikai noo békomona Mana-Moto ombe wika mo Kakalanga, mo kaoko ka ilome ka Mokonga o mbe o koenda n'nkati ya oboa".⁶³ Mokota owo na ko asowa ntulu eko na koena to koikai na ophe bandi ā koena?⁶⁴ Ba n'ngbakei ko ena ka bea bo monakai? Boose bo mbe weengamei na kogba.⁶⁵ Baphe, batufe we mata ba kanda chundi chande na ntulu eke balubea we tokimbo mbe bo koena: "eba, nani alubeake owe, bato ba lubesana nande tote".⁶⁶ N'nyanga si eyo mbe Petele uka n'nkati amokai omo moko wa molombi na ko bakamea we.⁶⁷ Wa mona Petele mbe o kongba kaya, eke wa moesana na nde eke wa ena na nde owe waikanga na Mbali mo Nazareti.⁶⁸ We na kolengowa, na koena: "nteli bane, ntoebane ane bowa weeme koena owe. Ke we na koomoka mo keya mali, na we na nkoto na koeya (Kauakay)".⁶⁹ Mokobe si byo, na ko mona ewe, mo ba ikanga mo, o'ono wikai omo wa bato si baa bo, na wasi na kolingoa awe ephè.⁷⁰ Maili kombo, boa ba ikanga asima amo na koena ephe na Betele: "ikai omo wa bato si baa bo, banda ukayi mogalila".⁷¹ Aowo we na kunja kalingoli bane moto ono okena ba ena we.⁷² Maili si ephe, nkoko na koeya mara ya ibe. Eke Petèlè na ko engaleya looki ya Mbali aeneanga we nande: "booso ya nkoko koeya mara ibe; olingowai mana isato. Mo ko en'nyalea boobo, we na koeya.

Chapter 15

¹Moko tsha ka botu, mékota ya méiyya ya Mokonga bo na ko n'ngaya ikumbe na bakolo bato na bandiki mondiya Mbali, na ko sambesa we, na koaba we ka Pilato. ²Pilato wa phiphéya we : "owe-ï mokota ya ba Yuda ?" ³Mékota ya méiyya ya Mokonga boophananga si namuna wa ko kandasa we. ⁴Ké Pilato na ko phiphéya we éphè mbele : "n'ndi üto djibuwa yabe-ï ? mona maondi ma buwa si maa bo o-tshongeya owe. ⁵ké Pilato wa sángálá mo bowa Mbali ute djibuwe andé we. ⁶Bootoékangi mondéki omo mo kila tshéombé tshoose, mo koéma ka bato. ⁷Ké yakangi mokandéki omo si owa waétékanga Barnabasi na maondi mabo mondiya we, mo koïya si kaa waïyake, koëna mo kobéya kandé. ⁸bato ba buwa kiya, mo ko omba mo éya asílí ábo ya énage. ⁹Ké Pilato wa éna na bo : bemi mbele neeke bane mokota wa ba Yuda ?" ¹⁰Mondiya baëbangi mbele ya üwandé tshëéma tsha mékota ya méiyya ya Mokonga-ï ba olésake we. ¹¹N'ndi mékota ya méiyya ya Mokonga ko kobèsa bo moota obo mondiya Pilato waëkee bo Barnabasi. ¹²Pilato ko n'ngba éya ba Yuda ba énage, ké wa phiphéya bo mbele : "Beemi ne te tshéi na oowá Mokota ya ba Yuda ?" ¹³Bo na ko akaya : "taï-we mo iyéka" ¹⁴Pilato wa éna na bo mbele : "koni kobéya ka take we ?" ¹⁵Ké ba akaya iboka na koëna : "iyékaï we!" ¹⁶Pilato koéma kota éya ba ombake we, ké wa ekeya bo Barnabasi, kisha ko tungesa ko lubéya Mbali, ké waëkeya bo Mbali mo ko iyéka we. ¹⁷Ba Soda ba biya na kiya na ndé mo ko sambesa we mo lééka. ¹⁸Ké ba betésa we n'tulu éphè ya téyá na mpô ya mèkè si éya ba take yo. ¹⁹ké ba pangana na salimiya we : "uka oko mokota wa ba Yuda!" ²⁰Ké ba lubésana na ndé na ko tuféléya we mata, na ko tulaméya we ké ba éngangasé we. ²¹Moko tungesa kota we kobéya, ké baaya nandé mo asima ya iyéka mo ko iya we. ²²Ké ba bilésa iyéka ka moto si owa osumbokanga sé mo ìba, ké Simona wa Cèrene, Ise wa Alexandre na Rúfúsi, ²³Ké ba soda baaya nandé mo asima si éya y'étélékè Gologota, asima si owa bo koïyanga bato mo iyéka. ²⁴baësa we malu ma béya ma kolewesa, n'ndi utémè andé. ²⁵Ké ba iyéka we, na ko baanya n'tulu ya ndé kanuku-kanuku. ²⁶Ya ikangi mo n'nyanga ya isato, saa-si owa ba iyékake we. ²⁷ké liina ya Mokota ya ba Yuda ya balangana. ²⁸Ba iyékaki we na méibi ibé. ²⁹Ké yoose ya éngamélésakéi mo bowa méandiko yaénake : "wa télékakei ko molongo ya ba pki kobéya. ³⁰Mbali na ko akaya iboka n'ngamb ya lumba ya munéka mala ibé. koandja kiyo bénakose. ³¹Aikangai na ba mokali si ba baikanga na komona kpaaya n'nkati ya Maliya ya Magadalá, Maliya nina wa Zaki na baana ba ango, w ango, ³²Mékota ya méiyya ya Mokonga kayé na ba andiki, ko seka bô na koëna : "Wa óndésake baphè, n'ndi uto ko ondésa andé we munè!" ³³N'ndi Klisto, Mokota ya Isalaële, wa seelakake mo musalaba (liyéka) mo base kowa-kowa na ko mona kito mo bowa wa télékake mo musalaba (liyéka) na ba tomboki. ³⁴Saa si owa n'nyanga ya motoba ya aleke, ké botu ya n'ngéya mo tshésé tshétóndó béna mo n'nyanga ya abówa. ³⁵Ké Mbali wa akaya na looki ya iboka mo n'nyanga ya abówa : "Eloï, Eloï, lama sabachthani ?" Eya yo koëna mbele : "Mokonga wanè, Mokonga wanè, mo tshéi waëkake noo ?" ³⁶baphè mo baa ba ikanga awo, ba n'ngba, ké baëna : "Monaï, o koéta Eliya". ³⁷Ké omo n'nkati ya bô, wa aya obéyo na kanuku ya éponge na mosiki yaa lolá na lowasho, ké wa ésa we wamè, na koëna mbele : temonè m'mba Eliya okulii ko selelesa we. ³⁸N'ndi Mbali, na koakaya, ké wa kpa. ³⁹Ké lumba ya Mokonga yaasoka méla ibé koandja kiyo béna kosé. ⁴⁰Mékota si éya yaikanga kalibu nandé Mbali, ko mona mo bowa ya pumuwake we boono mo ko kpa, baëna mbele : "Iki liti mene moto si ono ukasé Mana Mokonga". ⁴¹Ya ikangi kaé na amokali omô si owa o-monanga-sé kpaaya. N'nkati ya bô Maliya wa Mangadala na Maliya nina wa Zaki, na José ké na Salomé, ⁴²ba bo ko ondangasé we awo aikanga we mo Galiléya, na ba buwa baa baayanga nandé mo Yérusaleme. ⁴³Na iyô ba andja ko léngéya otu ya Mokonga. ⁴⁴kula ka Yozefu Arimaté, mo koësa maényeli mo koëkana, mondiya we munè , wa ikangi kayé ko éndéya bokota ya Mokonga. ⁴⁵Ké wá phana kiya ka Pilato, mo ko omba mobe ya Mbali. ⁴⁶Ké Pilato wa sangala mondiya wa kpake ano éné éké, ké ba sola kula na ko phiphéya bo m'mba wa kpaki zamani. ⁴⁷Ba sola baëna na bo mbele iki liti, ké ba ésa mobe yandé ka Yozefu. ⁴⁸Na Yozefu koowa si éya boo komba na ba kpi, ba selelesa we mo Iyéka (musalaba), ba kanda-kanda we na n'tulu si, ké ba aya ko siya we mo kabuli si kaa kétélékè na mawè. ⁴⁹Ké ba n'ndjéka iwe émo mo kota yo mo molongo ya kabuli kandé. ⁵⁰Maliya wa Mangadala, na Maliya nina yaa José, baaya kowa ya télékake we.

Chapter 16

¹Bobu ya Koomo na koeta ; Maliaya Magadala, Malia, n'ma Zaki , na Salomona, ba ouwa masali, mokiya koisela Mbali. ²bato ya bosasu mo m'poso, ke baya mo Bolundi, na m'pendu yoose, m'ba bowa alinga booba. ³Bo na ko enesana n'nkati abo : " nani osinde keya base huwe pkaaya na bolundi ? " ⁴Ke na ko imowa maiso kiyo, ke bo mona ambele mo mbele ya iwe si owo yaombolekake. ⁵Ba ingeya n'nkati ya Babuka, ke ba moma mosombe omo mbe oka ase mo kaako ilome obate m'kanyo emo ya phu phoka, batina iboka. ⁶We na koena nabo : " buwa kotina, bo phani Mbali wa Nazarete, owa we teleke Molieka; Wa imokake, ouwo kae abono ; moni boikane weli wa bata nga we. ⁷Yai Beebesi Baeki bande mbele Petele okiya bese ino mo Galeleya. Kooko hi bomonai we, mba boua aena nga we nino". ⁸Ba omoka mo Buyako (bolundu) ke baya obeyo. bowe na ko tekateka aikanga na bo ; ke bo bita enanga ande na moto, bondia bite inganga boi na bowa. ⁹Mbali, ko imoka na m'pendu woose wa buangeya ase Malia wa Mangandala, owa wa toesanga we Mesanbo mo motchomue ndi. ¹⁰We ne kiya ko ebesa mosao ya eneheke mo ba baikanga na nde, na ba ikangi na nde koeya. ¹¹N'yanga sieyo aimnga bo mbele Mbali uka, weomoni we. ¹²Maili ya ao, wa buanga, boikaneleli ophe n'nkati ya bo ba bobesi ba beka ko phana. ¹³Ba ya ko ebesa baphe, siba bitea akoe. ¹⁴Na bobo, wa buan'yaya Baeki ikomo na omo, mbele bika mo mesa; ke wa obea bo bondi meango na metema, ya ko beya, bondia bita a koanga nde ba monanga we koimoka. ¹⁵Ke wa ena na bo : "yai mo tchese choose, be londo wei looki isali ka moto ose". ¹⁶Owa oko akowa ko n'yeka oka ondai ndi owaio wa oto koa oka ndekai. ¹⁷Monai maondi mako sangalesa ma mokondesana na ba kaakowa : " lina Yane, bo benge mesomgo ya bea; bo koeni beenyeli ba eneke". ¹⁸Boo bundai n'joka ; m'mba bama chesima tcha koiya, eto ta ande bo ko bengi; boote maako kiyo na bato ba inso, ke bato si bo ko ondai. ¹⁹Mokolo maili a koena na bo, ke walinya koa kiyo, ke waika ase mo kaako ka hilome ka Mokonga. ²⁰Ke bona, kiya kolonboa mo tchese choose. Mokolo wa tumikangai na bo, wa koangai looki o maondi ma ko sangalesa simamako ondesa na bo.

Luke

Chapter 1

¹Ba bua ba elangai kota asima maondi si maa maëtanga nkati ito, ²koondea maondi maa matomekeë base na baa ba monanga mo kolinga lakendjokeo éna akomanga bo batondoli ba maoki masaali, ³yai kangai bosaali, aabowa aphananga noo koéba bosaali, molombiya Théophile, ⁴Mba okoéba bosaali maondi ma mokoéséléka owe, ⁵nyanya ya Herode, Mokota wa Yudéa Moto omo wakonda Mokonga, lina ndéi Zakaria, mokota ya Abia, mokali, omo wa mophindi Aaroni, lina ndé Elizabeth. ⁶Bo babé baikanga bato basaali mo maiso ma Mokonga, balitosangai baangile boose ba Mokolo. ⁷Bitakonga bande na baana, bondia Elizabeth waikangai moomba, éké boose bakomangai ke bakolobato, ⁸N'ndi, waikangai na kota mékambo yoose ya Mokonga nkati ya lumba yandé, ⁹mékambo si yaikanga na ba angile boose ya ko n'ngaya mo lumba ya Mokolo mo ko iteya malasi nkati ya lumba si. ¹⁰metuka ya bato yaikangai koandja mbe bokosombola, nyanya ya malasi ¹¹Eke mosombo mosaali ya Mokolo wa buwanya Zakaria mbe weimane kaowa ya mesa ya malasi, ¹²Zakaria wa tekateka na bowa an'nyeleya we, ¹³Mosombo mosaali waena nande mbe, Zakaria boa buwa kotina, koeyaeya kabe kaakolekake mokalabe Elizabeth okoboteyai owe maana, amohomé, wekaesai we lina ya Yoani. ¹⁴Wokoikai, maana wa ome aema na babo babuwa bokolengeyayi mo koboteka kandé. ¹⁵Okaka moto wa éma boso ya Mokolo utekami bandé okitaka ya malu moose, wokoiyayi na mosombo mosaali kolinga ko mesolo ya nina ; ¹⁶Wokoisaï bana ba Isalaële, ba buwa baka mokolo, Mokonga ; ¹⁷Wokaëndai boso na Mokonga na mosombo na mekuwa ya Eliya, mokoïsa météma ya baisé kowa baka na baana, belèngi mo baeoei ba liti, mo koéndjekéya Mokolo bato basaali. ¹⁸Zakaria na koéna na Mosombo mosaali, nokoébaï bondisi baboni, naikake mokolo moto noo na mokalane. ¹⁹Mosombo Mosaali na koéna nandé : noo-i Gabuele, nokoikangai boso ya Mokonga; netomekéi mokoébesa owe mesao siéno esaali. ²⁰Owe, okoikai kaluma, utokoeni babe, éna abowa mokolola akobota. ²¹Mo aowo bato boose baikangai na koendeya we bondia koilela kandé molumba ya lisomboli. ²²Mokoomoka kandé, utaémanga kaé bondi ango omo, eke bo nakoeba mbe wasanganakei na bondi omo nkati ya lumba ya masomboli, waena na bo na maako bika, wasiangai kaluma. ²³N'su yandé nakoengama, eke waya kowa kandé. ²⁴Mo n'su ya maili, eke Elizabeth, mokali, waisama, éna meeli itano eke waena : ²⁵Mo chekamba cha Mokolo wateleake noo mokotoesa n'soni ko maiso, booso ya bato boose. ²⁶Maili, ya meeli motoba eke Mokonga nakotoma Mosombo mosaali mo motanga omo ya Galilé, ibai Nazareti, ²⁷Kowa ka katuma owa wika bembeya moto omo wa mondiya Dauda, lina mosombesi owo hii Yosefa. Lina katuma si kaako n'ndi Maria. ²⁸Mosombo osaali nakon'ngaya koisa kande eke walombesa we, itema yaeselekake owe, Mokolo wika nabé. ²⁹Watekateka, moko n'yeka looki si owo. ³⁰Mosombo mosaali na koéna nandé : Buwa

kotina, waeselelake itema booso y Mokonga. ³¹Enekeke okoika na kemo, okobotai maana amoome, wokoësaï we lina ya Mbali. ³²Okokai moto eke waeteka Mana wa owa wika kio, éké Mokolo Mokongá ukoësaï we bokota ya isè Daudi. ³³Wokoukumowa lumba ya Yakobo bena kokpa na bokota yandé itekatungi bandè. ³⁴Maria nakoëna na Mosombo mosaali, bondi si owo yitelekei booni noo naebi bane amoome ? ³⁵Mosombo mosaali na koebesa we mbe, mekuwa ya kotoka kio yoseleleai owe na tchekamba cha owa. uka kio, yo kobotesai owe. Mo boobo, maana wa nena okobotekai éké waeteka Máná Mokonga. ³⁶Mona kasa, Elizabete, wa chabanda china, waikake na léémé mokololoto, wee owa waélekanga moomba, uka mo meeli ya motoba. ³⁷Ka Mokongá choose chokoengamai. ³⁸Maria na koëna : nikai mokobe ya Mokolo, yateleke bowa eeme we eke Mosombo nakoeka we. ³⁹Abowa aebanga Maria mbe n'na-n'na nde Elizabetewaikako na beeme, eke we nakiya komona we kowa ikawe me mekondi ya Yuda. ⁴⁰We na kon'ngeya mo lumba ya Zakaraia, we nakoimola Elizabete, ⁴¹Abowa e-n'ngbè looki a Maria, eke maana nako sungba ko mesolo, eke waiya na mekuwa ya Mosombo afua. ⁴²We na koakaya iboka, waëna nande mbe waliphèlekake nkati ya bamokali boose na chesima chika komesolo yabe, chalieelekei. ⁴³Ngbengbelè yaëma kowa kane, n'na Mokolo kulo kiya komona noo? ⁴⁴Mona kasa, looki ya kamola kokoma mo matu mone, eke maana owa uka nkati ya mesolo wasungbake na kolen'ngbeya. ⁴⁵omè, ka woose owa weakowe mbe mano maondi mokoteelekei. ⁴⁶Maria na koëna mbe motema yane yalombesake Mokolo. ⁴⁷na motema yane ya uwake na omeh ka Mokonga, moboyi wane. ⁴⁸Bondia wa mboleake noo kabei, enekakele banda boose, bokoétanoo mbe nikayi na n'ngben'ngbele. ⁴⁹Bondia mo me wateleake ⁵⁰Na chombo chandé yaelee boose baa bokoti nanga we bemo-na-bemo. ⁵¹wamoesake mekuwa ya koika kandé, wa balanganesa baa ba m'muli. ⁵²Waekanesa mekota eke walinyesa touwe. ⁵³Waikotesa baa bika na n'ja eke wabenga ma ka maako lika. ⁵⁴We nakounea Isalaële, moto wande eke waengelea chombo chande kowa kandé. ⁵⁵Bowa aenanga we na baise bito, m'mo mboka ya Abrahama na iboti yandé yoose. ⁵⁶Maria wika na Elizabete meeli isato, boose yandé kosumboka koa kandé. ⁵⁷Nyanga ya Elizabete ya kobota maana. ⁵⁸Bato boose ba mondi na binakandé ba bolike nakoika na omeh mohomona chekamba cha Mokolo eke baiya na omeh aëma eke balengeya nandé. ⁵⁹Maili ya n'su chanana, n'nyanga ya kobuka maana choo, eke baena mbe ikai Zakaria, lina ise wande. ⁶⁰N'na maana, ndi Maria, nakolingowa, étai maana na lina Yoani. ⁶¹Eke boose nakoena mbe nkati ya chebanda moto ango omo obuwa bande na lüna si eyo ⁶²Bowa isa maana waikangai ike kaluma, eke baenesana nandé na n'nambe ya maako lika mbe waebese bo lina ya maondé. ⁶³Zakaria naomba bo obaa a iwe eke wagbaloa lüna waeki we na lina Yoani - Balo boose basiya na bowa. ⁶⁴Mo n'nyanga sieyo eke we nakokandoka kana nakoena mbo bowa aikanga we boso eke we nakolombesa mobéya. ⁶⁵Mesao si nakoenda asima oose mo mekondi ya Yuda. ⁶⁶Baa boose ban'nbanga mesao si eke babibana naye ko metema bo nako suna, eke maana si ono okoikai nani ? Kaako ka Mokolo kika kiyo nandé. ⁶⁷Zakaria isa maana na chekamba cha kiyo eke we nakoena bowa akoikai maana si oyo. ⁶⁸okúkú kowe ka Mokolo, Mokonga wa Baisalaële, bowa angeleake we okita yandé. ⁶⁹Wato meake base Moondesi, molumba ya David, mokobe wande. ⁷⁰Bowa aenga we motona ta batondoli baboso. ⁷¹Moondesi owa okatoesa base mo maako ma baini bato na baa boosebeseke base. ⁷²Boobo, wamesake, chombochande ko baise bitorkrwaengeleakekoakolena kande nacheese chito. ⁷³Bowaaakolesananga we na monako witoAbrahama. ⁷⁴Mokotoesa base mo macheke ma baa beseke base, mbe te ondewe bowabowa. ⁷⁵Mokoenda boso mande na liti waema. ⁷⁶Owe, maana, ukoetekai motondoli wa owa wika kio, bondia okoendai boso na mokolo mo koenjeka mboka. ⁷⁷Mba okoesa mo cheese koeba we, mokoekeya we kobeya kitu. ⁷⁸Mo ome na chombo cha Mokonga moisina si okoeseya base looba ande kotoka kio. ⁷⁹Mokomoesa bato baabika nkati ya kobga enabaa bika nkati ya tchelimese cha kogba, mokoendesa manga mo mboka ya biki. ⁸⁰Mbele maana wokokowa nachekamba cha mosombo. Eke, waika mo obandja ya iseseke ena boosu owa ayanga we boose ya Israeli.

Chapter 2

¹Mo n'nyanga si Kaisala Augusite na ko le mbe mo metanga yoose ba kpalowe maina ma bato mo toani ²ko kpaloa ka oso ka telekangai mo n'nyanga ya kilinyus mo kota ya Sulia. ³Bato boose bayangai ko sia maina mabo, moto na moto n'kati ya motanga yande ya ema. ⁴Yosefu kae na kia Galileya, ko motanga ya ema ya Betelehem, bondia waikangai mo lumba ya Davidi, ⁵Bayangai asima amo na Malia, bembe ande mbe uka na leemé, kia ko kpalowa maina mabo. ⁶Mo koika kabo kooko, nyanga ya Malia ya kobota na koengama, ⁷Kewe na kobota maanande wa osō, we naolindeka we na ntulu, na kolamesa we nkati ya bolameo ya nyama, bondia lumba angó asima yabo kolama itaikanga ande. ⁸Aika ngai, ko motanga siowo, bachungi ba n'nyama baikangai koandja na botu bondia kochungsa besenge babo. ⁹Ke monai mokitomo wa mokolo na kobua n'yea bo, ke looka ya Mokolo nao komba bo. bo nakotekateka na boa yaema. ¹⁰Ndi mokitomo na koena na bo: buawa kotina; bondia nokoebesa bane mesao isa ali, mesao sieya yoko ika omé ya bato boose: ¹¹Ikai moonoo botu, nkati ya motanga ya Davidi, moondesi wa boteka ke, wei Christo, Mokolo.

¹³Ke moisa ibamba ya bakitomo na kobuanya asima amo na mokitomo siowo, nao lobesa Mokonga ke na koena: ¹⁴Okuku ya Mokonga nkati ya beikanyeo ba kio iboka, ke bii mo chése nkati ya bato siba balengesa we! ¹⁵A bowa bakitomo ba ekananga na bo mo ko sumboka kowa kio, batchungi ba n'nyama na ko enesana n'nkati yabo: tiei bana Bethelheheme, ke temonei eya akomake kooko, mo isina ya eya Mokolo wa ebese ke basé. ¹⁶Bo na kia moka beo-beo, ke bo na komona Malia na Yosefu, ke na maana manuke welame nkati ya bolameo ya n'yama. ¹⁷Maili yabo ko mona, bo na ko saowa mo isina ya eya ya ebeselekanga bo mo isina ya maana manuke siono. ¹⁸Bato boose siba ba an'gbanga na ko sangala na eya aenanga batchungi ba n'nyama. ¹⁹Malia na ko iseka maondi siomo moose, ke we na ko enyela enyela n'nkati ya motema yande. ²⁰Ke batchungi ba n'nyama na ko sumboka, bo na ko lombesa Mokonga, mo isina ya yoose eengbe bo na komona, a engameselekangai na eya yoose eeneké bo. ²¹Maili ya n'su chenana awo maana waengamanga na kobukeka tchoo, na koengama, bo na koesawe lina Mbali, liina si eya yaembesanga mokitomo waebesanga nina boso ya kambia leeme yande. ²²Ke aboa n'nembe ya ko liphea eengeme koondeana na angile wa Mose, Yosefu na Malia na kobia we mo Yelusaleme bondia komoesa we ka Mokolo. ²³Koondea eya ekpaloke mo angile wa Mokolo: maana amoome woose koboteka oso-oso okoeseleki ka Mokolo. ²⁴Ke mokoaba mokia ya besenge mba boa ekpaloke yo mo angile wa Mokolo. ²⁵Ke monai, amoome omo linandei Simeona waikangai mo Yelusalema. amoome si waikangai chaa ke nakolombesa Mokonga, wa endeangai bii wa Isalaele, ke Mosombo Mosaali aikangai nande. ²⁶waebesekangai na Mosombo Mosaali mbe utokpaande alinga amona Klisto wa Mokolo. ²⁷Mosombo nakon'ngesawe molumba ya masomboli. ke baboti nakula na maana Mbali mokoengamesa boa aikanga baangili, ²⁸we nakobiya we komaako mande, na kolombesa Mokonga, ke waena: ²⁹eneke, Mokolo, eeka mokobe yabe wae na bii, koondesa na looki yabe. ³⁰bondia maiso mane mamonake cheondesa chabe, ³¹cheondesa si cheachatake owe booso yabato boose, ³²liyangangi bondia kosanesa beese, ke okuku ya Isalaele, mongida yabe. ³³ise na nina nakosanga namaondi maenekake moisina ande. ³⁴Simeona nakolipheya bo, ke nakoena na Maliya, nina: mona, maana si ono ukai bondia kokea ke koyayoka ka bato babuwa mo Isalaele, ke okoikai n'nembe emo yakolumesa bua koon'gbesana, ³⁵ke kaa owe omune kabusu ka kokita motema yabe, na boobo toengeleyo ta metema ya bato babuwa bokoebekanai. ³⁶aikai na Molondoi amnokali, Anna, moseka ya Fanwele molibota ya Asele. waikangai mokolomoto iboka, ke waikai na momeande bemo mochomoendi booso ya koeba baome. ³⁷kosiya chetike, ke bemo n'kamachenana na ina, yaikangai n'su na n'su molumba ya masomboli, eembe oteleya Mokonga botu na looba n'kati ya koiya moleli na n'kati ya masomboli. ³⁸we kae nakula mo n'nyanga sieyo, nakolombesa Mokonga, ke we nakoena bondia Mbali na bato boose si baa baendeanga koondeseleka ka Elusaleme. ³⁹aabowa aengamesanga bo baangile ba Mokolo, Yosefu na Maliya na kosuka mo Galilaya, na Nazaleta, motanga yabo. ⁴⁰maana nakowa ke nakobeya. nakoia na weeli, ke na n'ngbengbele n'kati yande. ⁴¹baa baboti ba Mbali bayangai chemo na chemo mo Yelusaleme, moiheka ya Pasika. ⁴²aabowa aengamesanga we bemo ikomi na ibe, ba angai kooko kondesana na asili ya iheka. ⁴³ke, aabowa aetanga n'su mokosumboka kabo, Mbali maana nakosiya mo Yelusaleme. ise na nina bitaebangaande. ⁴⁴koengalea m'mba uka na binakande ba ondo, mokoenda looba itondo, ke bo nakophana we komophindi na ba baebesananga nabo. ⁴⁵n'ndi bitamonangaande we, bo na kosumboka mo Elusaleme bondia kophana we. ⁴⁶maili na n'su isato, bo nakiya komona we n'kati ya lumba ya masomboli, mbe uka ase n'kati ya baebesi, koun'ngba we ke nakophipheya we. ⁴⁷bato boose si baa ban'ngbanga we ke nakoena na maenyeli mande kenakosumbola kande maoki. ⁴⁸n'nyanga sieya emone ise na nina we, bo na ko sangala, ke nina na ko ena ande wataki base boobo mochei? mona so na nane, tophana owe na kaeli iboka. ⁴⁹we nakoena nabo: mochei kophana noo? biteli mbele efowei neimanee mekambo ya Tata? ⁵⁰kebo bitaebangaande isina ya bondi siowa weenanga nabo. ⁵¹ke we

nakiya nabo mo Nazarete , mokolitosa bo . nina na koiseka moose ko motema yande . ⁵²ke Mbali na kokowa na boeli , na bombele , ke na n'ngbengbele , booso wa Mokonga na booso wa bato .

Chapter 3

¹Motchemo tcha ikomi-na-itano, mo n'nyanga ya bokota ya Kaisala Tiberyo, Ponse Pilato Guvernele wa ba Yuda ena Herodi mokota ya Galilea, na Filipino mana nina mokota ya tchese tcha Iturea ena mo Trakoniti, ena Lisania mokota mo Abilene, ²ena n'nyanga ya kaomoli ba maphaephi Anna na Kaifa, ombe bika bakumi bapheme, looki ya Mokonga yaselelea Yowani mana Zakaria, mo okonda ya iseseko. ³Eke we na kiya mo bese boose beya bika mo nkonge ya iyaba ya Yordania, ko ebese bato mbe konnyeka ka ko kalanganya na ko ekeleka ko beya. ⁴Ko ondesana na eya ya enanga motomeki Izaya: "Ikai looki ya owa, "Oko akaya mo okonda ya iseseko;" Endjekai mboka ya Mokolo, "Ongonya tokeleli". ⁵Melinga ya mekondi yoose yo ko lindamai, mekondi yoose, na tomekoni tango-lango yo koselelai; Eya elingame lingama yo ko imanai, ena mboka ya mawe yo ko engamai. ⁶Na babo boose bekamonai bosaali ya Mokonga. ⁷Wa enangai na baa boose ba ikanga na kula metuka kowa kande ko n'nyeka nande, "Bane iboti ya ndjoka nani wa ebese bane, mbe beele obeyo kasomei kowa kokula?" ⁸Mo esai touna tosaali ta ko kalanganya keno, buwai ko ena - ena bane mine: "Tikai na Ise ango ko mano mawe, Mokonga wengame na ko omola baana na koesa abalayama. ⁹Tchonda tchatelekake baka na meli ya kate mba kate koose ka kitobota touna tosaali, ko kobukekai, na komboleka mo kaya. ¹⁰Metuka ya bato na ko phiphea Yowani: "Eke tete boni?" ¹¹Ek, we na ko ebese bo: "Owa wika na ntulu ibe, waese owa obuwa nayo; na owa wika na meleli, wate kae boobo". ¹²Bato ba lipesi ba mandjandja, ba eleyanga mbe boo kae na ko phiphea we: "Owe Mwalimo, tete bo boni?" ¹³We na ko ena na bo: "Buwai ko lipesa mandjandja kiyona eya lengame". ¹⁴Bato ba benenge bo kae na ko phiphea we: "Base tete boni?" Eke wa ena na ko ena nabo: "Buwai ko bakaya moto tchesima tchande, buwa kokesa moto na beeya kande, na lenengeyai na eya yo ko eseleka bane mba kolipeka kine". ¹⁵Bowa aikanga okita mo koende mbe boose bo ko phiphesana bemine na bemeine m'mba Yowani o uta ikanga Klisto. ¹⁶Yowani na ko ena nabo: "Noo no konnyai bane ko maale, n'ndi owa okula maili nane, wika na tchekamba ko longeya noo, ena nteengame ango kambu mo ko sowa meeli ya bilato bande, okabotisasi bane na mekuwa ya mosombo osaali. ¹⁷Wika na loongo mokaako, o ko ayeai obandja yande o ko songanesangai touna mo tchekala eke wa lekanesa to-oyo-oyo kaya si kaa kito ko limanga. ¹⁸Mo boobo n'ndi Yowani o ko ebese bato mesao saali mo tchese na maphe monai ma buwa. ¹⁹N'ndi mokota Herode na ko eseleka mbela bondia waeke Herode mokola nduku wande, na ko eka maondi mande mabeya, ²⁰eke Herodi we na kota kophe ko beya: "Wa m'mbola Yowani mo yololo". ²¹Bato boose na ko n'nyeka eke Mbali we kae na kule ko n'nyeka, eke obowa na ko kandoka; ²²eke mosombo osaali na ko selela m'mba ndjiwa ya okonda ko motchwwe yande. Eke looki yatoka kio: "Ukai mana ane owa neeme we iboka, nete ko ema kane kio nande". ²³Mbali wa ikangai na bemo nkama isato, a abowa okondjanga we mekambo, bowa a ebekananga we mbe wikai mana Yosefa, mana Eli, ²⁴Mana Malata, mana Levi, mana Melchi, mana Djannai, mana Yosefa. ²⁵Mana Matatias, mana Amose, mana Nahum, mana Esli, mana Naggai, ²⁶Mana Maat, mana Mattatas, mana semei, mana Tosech mana Joda. ²⁷Mana Toanan, mana Rhessa, mana Zorobabel, mana Salathiel, mana Neri, ²⁸Mana Melchi, mana Addi, mana KOsana, mana elmadam mana Er, ²⁹mana Yoshuwa, mana eliezer, mana Jorim, mana Mattat, mana Levi. ³⁰Mana Simeon, mana Yuda, mana Josefa, mana Jonam, mana Eliakim, ³¹Mana Melea, mana Menna, mana Mattatha, mana Nathan, mana Tawiti, ³²Mana Izai, mana Jobed, mana Booz, mana Salomon, mana Naasson. ³³Mana Aminadab, mana Admin, mana Arni, mana Esrom, mana Phares, mana Yuda, ³⁴mana Yakobo, mana IZake, mana abalayama, mana Thara, mana Nachor, ³⁵mana Seruch, mana Ragau, mana Phalek, mana Eber, mana Sala. ³⁶Mana Kainam, mana Arphaxad, mana Sem, mana Nowa, mana Lamech, ³⁷Mana Mathusala, mana Enoke, mana Jaredi, mana Maleleel, mana Kainam, ³⁸mana Enos, mana Seth, mana Adamu, mana Mokonga.

Chapter 4

¹Mbali, wa iya na mosombo aphenena, we na ko sumboka mo kotoka mo Yordani, eke mosombo wa isa we mo obandjala ya iseseke, ²eke we na ko sondjeka na satana, kolinga n'su nkama-ina we na kom'ngba ndjaa.³Satana na ko ena nande:"Aika m'mba wikai mana Mokonga, timbolakasa iwe si eeno yaike mokati. ⁴Mbali na ko sumbolea we:"Eandikelekei: moto uto koika ande mondia mokati lika".⁵Satana, na koyayowa we kiyo na mokondi, wa moesa we tchese. ⁶Ke wa ena nande:"No ko esai owe tchekamba, na okuku wa bokota woose, bondiya a eselekangai noo, eke neengame na ko esa owa neeme. ⁷Aika m'mba walubeleya noo maangulu, yoose yo koikai yabe".⁸Mbali na ko timbolea we:"Eandikelekei: eengamei na kolombesa mokolo lika, Mokonga, we engamei na kotumikiya we lika".⁹Satana na kiya nande ena mo Yerusaleme, wata we kiyo na lumba ya masomboli ke wa ena nande:"aika m'mba wikai mana Mokonga, tinga kose, bondia eandikelekai. ¹⁰We kaesai isosa o bakitomo bande bondia abe, ombele watangane nabe; ¹¹ke: "Bekabiyai owe ko maako, bondia mbe kao kabe kite kukangi mo iwe".¹²Mbali na kotimbolea we:" eandikelekai bowa kosondja Mokolo, Mokonga, wabe". ¹³Maili yande na kosondja we okitaka na okitaka mosombo ya beya na ko ekana nande ena nnyanga esaali.¹⁴Mbali mbe weiye na tchekamba tcha mosombo esaali, we na ko sumboka mo Galileya, ke okuku yande na ko balangana mo metanga ya aiye-aiye. ¹⁵Wa fundesa n'nkati ya malumba ma makumbe, ke waika na kolombeseleka na bato boose.¹⁶We na kiya mo Nazaleti, kowa ke kowe we ko ondesana beikaneli babo, wa n'ngeya mo lumba ya makumbe. ¹⁷Ke ba esa we buku wa molondoi Isaka. We na ko kandowa wasoma abowa:¹⁸Mosombo a Mokolo ika kio nane, bondia na iselekangai makuta moko ebasa mesao n'saali mo touwe watomangai noo mo ko ondesa baa bika na obaba ko motema; ¹⁹Mo ko ebasa bakandeki, ko ekeleka. Na baa bepke maiso mbe bamone; Mo ko sumbola baa bika n'nkati ya kaka, mo ko balanganesa tchemo tcha ome ya Mokolo.²⁰Maili, we na ko kanda buku, we na ko esa mo moto wa mokambo, ke waika ase. Bato boose baa ba ikanga n'nkati ya lumba ya makumbe, boo na ko moesana nande; ²¹Ke we na ko ena nabo:"enekeke, looki si oono esaali, ono batokake na ko n'ngba ya engamake". ²²Bato boose na koesa we, basangala maondi maa m'ngbengele maomo kake mokanda kande ke bo na ko ena "Tchee, oono o buwa mana Yosefu?"²³Mbali na ko ena nabo:"bo ko enesei noo mo mbila si oono: Monganga, ondesa owe, omune; ke bekaenai nane: Taa abono, n'nkati ya motanga yabe, eeya yoose taa m'ngbangi mbe waikangai, mokota yo mo Kapernaum. ²⁴Ke, wa ena ephe:"Molondoi ango omo uto lombeselekanga bande ko motanga ande".²⁵No ko ena nino mo liti aikangai na betike babuwa mo Isalaele mo n'nyanga ya Eliya, abowa alindamanga mo bemo bisato na meeli motoba, m'mbe n'ndjaa ya ema ya n'ngeyake mo tchese, ²⁶Mo n'nyanga si eya Elia uta tomekanga ande ango ka omo wabo, m'mba buwa ka m'ma omo etike, kowa salapata, n'nkati ya motanga ya Sidona. ²⁷Aikanga kai bato ba buwa ba n'so ya suli mo Isaleli mo n'nyanga ya molondoi Elisa ango omo wabo, uta ondanga bande, kosakolo Naaman wa Syria.²⁸Ke boose baika na bosongo iboka mo lumba ya makumbe, makumbe maili ya ko m'ngba maondi si maamo. ²⁹bo na ko imana, ba benga we ko andja ya motanga, baaya nande kio na mokondi kowa ka endjekelekanga motanga, mbe ba m'mbole we kose. ³⁰Ke Mbali waeta n'nkati n'nkati yabo ke we nakiya.³¹We na kiya mo Kapernaum, motanga ya Galileya, ke wa nangola botu ya Sabato. ³²bato na ko sangala mo maoki mande; bondia wa enangai na otendela iboka.³³N'nkati ya lumba ya makumbe, moto omo wa oseka wa ikangai ko, we na kowakaya iboka, ³⁴Ikai tchei n'nkati ito nabe, Mbali wa Nazareti? Wa alakei mo kolimesa basei, neli mbe wikai mopheneni wa Mokonga.³⁵Mbali na kosulea we, bibana:"Omoka ka moto si oyo!". Ke Mosombo na ko m'mbola we n'nkati ya tchebamba, ke waomoka ka moto si, buwa kota we tchesima ango tchemo. ³⁶Boose na koika na bowa, ke ba enesana n'nkati yabo. Oni bondi oono? Okosuleya na otendela oose na tchekamba ena mesombo, ke ya omoka! ³⁷Eke okuku yande na ko balanganya mbalu yoose.³⁸Mo ko omoka kande mo lumba ya makumbe, ke we na kiya mo lumba ya Simona. Moko wa Simona wa ikangai na tcheeta tcha ema, ke ba ena nande mo koondesa. ³⁹Na ko imana boso yande, wasuleya tcheeta, ena tcheeta si na kotoka. Mo n'nyanga si, we na ko imana ke wa tumikia bo.⁴⁰Na n'nyanga ya iyo, baa boose ba ikanga na n'so, balulea we nabo. We na kotelea bo maako ko metchwe ke boose na koonda. ⁴¹Mesombo na koomoka kae n'nkati ya bato ba buwa, ambeleea bo ko akaya akaya na ko ena:"Wikai mana Mokonga n'ndi, we na kosuleya bo eke wa ekeya bo mbe biteenangi, bondia ba ebangai mbe ukai Klisto.⁴²Mokotcha ka botu, we na ko omoka eke waya mo obandjala ya iseseke. N'nguma ya bato na kophanesana nande eke bo na ko songana nande, mbe waike nabo. ⁴³N'ndi wa ena na bo mbe:"Yeengame nane neebese baphe mesao esaali ya bokota ya Mokonga; bondia mo isina si eyo n'ndi netomeke". ⁴⁴Ke wa nangolangai mo malumba ma makumbe kowa Galileya.

Chapter 5

¹M'mba bowa Mbali wakang mo okongé ya iyaba ya ema ya Genezaret, éké motuka ya bato n'akokomba we mo kom'ngba looki ya Mokonga, ²We na komona mo okongé maato mabé, ambe ba oti bookiméa-asé mo mo kosoola masaka mabo. ³We nakokiméa mo ya Simona, éké okonge. Eké we nakokuma, akati ya waato we nakonangoléa motuka si eyo ya bato. ⁴N'nyanga si éya éekewe ka nagola we nakoena na Simona: "Imowa na monja, na mbolai masaka mino mo koota". ⁵Simona na kosumboléa we looki: "Mokota, taotaki botu otondo, buwa koiya chésima, ndi mo looki yabe, mokombolai bosaka. ⁶Bosaka kom'mboléka, bo nakoiya métuka ya m'fé, éké bosaka na kosoaka asoka. ⁷Bo nakoeta binakabo si ba waato owa ophe mo kula kosunga bo nakula, éké baiyesa maato momabe aiyé-iyé na koimba. ⁸Aabowa emone-we boobo, Simona Petèle nakolubéya malu asé boso na Mbali, na koena: "Mokolo, toka bakama mane, bondia nikai moto wa béya". ⁹Mo iyota si ééyo, nakotinésa we na baa boose baikanga nandé. ¹⁰Aikanga kai boobo ka Yakobo na Yoani, bana ba Zebedéo, binakandé Simona. Eke Mbali nakoena na Simona: "Wétinangi énékéké okiki mooti wa bato. ¹¹Na, aabowa ésékésé bo maato, bo nakoeka choose, na koonda we. ¹²Mbali na koika ko motanga omo, moto wa oso ya suli, nakomona we, na kolubanéa chondi chandé asé, nakokombowa nandé boono: "Mokolo, aikamba waena, wééngame na kophenenesa noo. ¹³Mbali na ko andjéya we kaako, na ko kukana nandé, we a ko ena: "Néeme, phenesa". aowo-aowo suli na kotoka ko mobé yandé. ¹⁴We na ko ekesa mbe wabuwa ko ena na moto. n'ndi ko moésa mobé ko batondoli, na omo ba lifaéfi mo isina ya koonda kabé m'mba bowa Mose weene ambe sike lilésana. ¹⁵Okuku nakiya na boso na boso, bato nakolulésana métuka mo kom'ngba we béna mokoondésa nso yabo. ¹⁶Eke we nakiya mo bokaneó chébanjala cha ibunge, we na kosombola. ¹⁷Botu omo, Mbali na konangola bato, ba Farisayo na babuku ba maondi bachumanangi moo, bétokei ko métanga ya Galilaya, Yuda na Yélusaleme, chékamba cha mokolo cha monekangai mo koondésa nso. ¹⁸Eke baome bamo nakula na moto wébiléke mo itanda waikangi na oso ya bounake, baemangi kon'ngesa we ambe wamoneke boso nandé. ¹⁹Bowa itakokolanga bo bondiya métuka ya bato, bo na kolinya mo okate ya lumba, na koselela we na itanda bochka n'kati ya ibamba si éyo bato na Mbali. ²⁰Mo komona koakowa kabo, Mbali nakoena: "moto, kobeya kabe ka meselekake, owe". ²¹Baandiki na ba Farisayo na koenyéléa-ényéléa bé na koena: "Nani ono, wééngame bena kotokowa Mokonga?" Nani wééngame na komesela kobeya ka moto, sakolo Mokonga omune lika? ²²Mbali na koeba maényéli mabo, na kobunda looki na koena nabo: "Nani maényéli mika nino akati ya météma ino?" ²³Chéi chepholée-pholée mo koena: "Kobeya kabe ka kameselekake owe, ango koena mbe imama, na enda?" ²⁴Mo bane koeba mbe Mana Moto uka na chekamba mo chese oka ko mesela kobeya: "Naakoleake owe, we nakoena na oyo moto wa oso, imana, biya kolaméo yabe, sumboka kowa-kowa". ²⁵Aowo-aowo, we we nakoikamana boso wabo, kobiya bolaméo yandé na kusumboka kowa-kandé, ambe woolombésa Mokonga. ²⁶Bato boose na ko songola, na ko lombesa Mokonga, na bowa ya buwa, iboka, bo na ko ena: "tamonaki moonoo botu maondi ma manii-nii". ²⁷Maili na ééyo, Mbali na ko omoka, na ko mona molipési wa manjanja, wa étékanga Lewi ambe uka asima yandé ya mokambo. We na koena nandé: "Onda noo". ²⁸Eké, we na ko eka tchoose, na ko imana, na koanda we. ²⁹Lewi na kotéléa we chéombé cha ema mo lumba yandé balipési ba manjanja babuwa baikangi moo asima-amo na baphe bato mo koanga. ³⁰Ba Farisayo na Bandiki na koimaina, na koena na naéki bandé: "Mo chéi ban bokoanga na koma asima-amo na balipési ba manjanja bane bato ba béya?" ³¹Mbali, na kobunda looki, na koena nabo: "yabuandé baa bika na bosasu ii bika na nkasa ya monganga, kosakolo baa ba nso". ³²Ntiléane mo isina ya bapheneni, n'ndi mo kophana bati ba kobeya. ³³Bo na koena nandé: "baeki ba Yoani, m'mba baa-ba ba Farisayo, baiyangai koanga na kosombola ya buwa, n'ndi baababe bokoanga na koma. ³⁴We na kosumboléa bo; bééngame na koiyésa masau ma mosongi ambe wika nabo asima-mo?" ³⁵Mo nsu ya maili éya ékabileka we, aowoi éaiya bo koanga. ³⁶We na koteleya bo mombila omo: "moto utokobuka andé ya n'tulu; wata boobo, n'tulu ya m'mbési y'okoasowai éya ya igbéndé, bena ééyo ya igbénde". ³⁷béna buandé na moto si owa oota malu maphia mo tobolé boso, bondiya malu si maamo mo koatai tobolé si tééto, malu mokoitékai ase na kobalanganésa; ³⁸n'ndiééngamei kota malu maphia mo tobolé tophia. ³⁹Moto, maili wa koma malu ma boso, witokoikanga kaé na n'kasa ya malu maphia, bondiya bokoén'ngi mbe: "Maa ma boso i mefoe".

Chapter 6

¹Botu omo ya ko omona, Mbali na ko éta n'nkati iba ya ngano. baéki bandé na ko konyowa touma na ko anga to ambe ba soésa-soesa to na maako. ²Ba-Farisayo bamo na ko ena nabo:"eke mo tchéi boota maa mitéaléléké mo botu si oomo?"³Mbali na ko ena nabo:"Bita bandanga bino éya atanga Tawiti, sima-amo na baa ba ikanga nandé"; ⁴bowa an'ngéanga-we mo lumba ya Mokonga, mabiya mékati we na ko anga, na koesa baa ba ikanga nandé, ambe éékéléké ko bato batondoli ba étanda koanga yo? ⁵Wa botu nabo:"Mana moto wikai bena kiyo wa botu ya ko amona.⁶Na ko ika ophe botu ya ko omona, Mbali na ko n'ngéy mo lumba ya Mokonga, we na ko nangola. N'nkati ya lumba si, aikangi a moto omo wa ikanga na oso mo kaako ka lome me. ⁷baandiki na ba Farisayo baikangi na ko moesana na Mbali, mo ko mona m'mba wo ko oondésai moto botu ya ko omona: ééyo aikangai mo. Ko phana bondi omo ya katchongeya we. ⁸N'ndi wa ébangai maenyeli mabo, we na ko ena na moto si oyo wa oso ya kaako: Imana, na ika akati-kati wa ba". We na ko imana,⁹Mbali na ko ena nabo:"Na phipéake ban m'mba éakoléléké, botu ya ko omona, mo kota kofoa amoa ko beya, mo koondésa moto ama mo koiya we". ¹⁰Na boobo, we na ko moesana na bo na boose, we na ko ena na moto si oyo:"yayowa kaako. We no kota boobo, kaako na koonda? ¹¹Abo boose na koiya na obaba, bo na ko phiphésana mo koeba m'mba bootai tchei na Mbali.¹²Mo nyanga si ééyo, Mbali nkiya ko mokondi mo kosombola, we nakota botu otondo mbe oosombofa Mokonga. ¹³Abowa échè botu, we nakoesa baéki bandé, na kosona ikomi na babe n'kati wabo, na koébésa bo liina ya baeki (batoméki):¹⁴"Simona, na koétéka Petéle, Andél, mana nina; Yakobo; yoani; Filipi; Balatélemi", ¹⁵Matayo, Tomasi; Yakobo mana Alféo, Simona, wéétéke Zelote; ¹⁶Jide, mana yakobo, n Yuda isikariti owa wéke moolési.¹⁷We na koselela asima-amo nabo, na kosikama mo chékalongo, mbe métiika ya baéki bandé na baphe bato babuwa iboka ba kotoka Yudéa na Yélusame, na ba-ba n'kongé ya Tiro na Sidoni. Balangai mo kom'ngba we, na kophana chéondesa cha nso yabo. ¹⁸baa boose baikanga na mesombo ya béya-béya, baondangai. ¹⁹Béna motula si owo ya bato baemangai kolukana nandé, bondiya chékamba chémo chatokangai koika we, éké cahondésangai boose.²⁰Eké Mbali, nakombola maiso ko baéki bandé na koena:" ome koban si ba baano bika touwé, bondiya bokota ya Mokonga ikai yino!" ²¹Ome ko bane si ba bika na nja énékéké, bondiya békaikotai! Ome ko baa bokoeya énékéké bondiya bekaika mo omé. ²²Ome koakino, aka-mbe bato basékaleka na koséya maina nino no isina ya Lana Moto! ²³Lengéya iyota ino yékaikai ya ema kowa kiyo; mo boobo ii ba ise babo batéléanga batondoli.²⁴N'ndi chombo kowa kino, mophoka, bondiya bika na bii wino! ²⁵Chombo kowa kino si baa béikote, bondiya bokoiki nan'nja! Chombo ko baa booseka énéké,²⁶chombo, aikam'mba bato boolombésa bane, bondiya boobo ii kai atanga ba ise babo bata mo isina ya batondoli ba olanga.²⁷Indi naenake nino , bane babo bokoungwai noo : Emai basekani bino , tai kofoa koa kabo , ²⁸babo bota bane kobeya lipheai bo, somboleai basekani bino.²⁹Imba balubeya owe mo itama emo , timbolea we ephe . Imba babiya n' ntulu abe , bua koekesa we kobiya ephe kadjo yabe. ³⁰Esa nani owa koomba owe , ndi bua koomba ephe tchesima tcha be ka moto owa wabiyake .³¹Eya yokoema bane mbele betelekai bane, taa kae yo mondi ya baphe . ³²Mba bokoemangai bano bokoemanga bane, eni liphoti eya koeseleka bane ? Bati kobeya kae bokoemangai babo bokoemesanga nabo . ³³Mba botai kofoa mo babo bootelea bane , eni liphoti eya koeseleka owe ? Bati kobeya kae botangai boobo. ³⁴Mba bosombesangai baphe na maenyeli makobakeya bo besima ,uka na eni liphoti eya koeseleka bane ?Bati kobeya kae bosombesangai batikobeya, na maenyeli ma kobakeya bo besima .³⁵Ndi bane emai basekani bino , tai kophoa , ndi sombesai na bua koengelea .Na bobo kolipheleka kino yokoikai ka ema ,ndi bokoikai baana ba owa uka kiyo ,mondi ya we efoe mo bato ba olanga na bato ba beya . ³⁶Ikai na tchombo mba TATA ino uka na tchombo .³⁷Buai koondesana ke bit0koonda nde owe ; bua kokelesa moto ke moto uto kelesa nde owe ; meseleai ke bomeseleikai .³⁸Esa ,ke yokoeselekeai owe : bokoiteya o maako mino , besima ba foa babo bito koengama, mondi a bootelei bane koopésana na eya boota .³⁹We na koena nabo mombila si ono : mongbi maiso engame na koendesana mongbi maiso ? Bitokeya nde boose babe mo molinga ? ⁴⁰Moeki utokoeteya nde Molombia ande ; ndi baeki boose bokoendai koopésana na Molombia⁴¹Mondi a tchei oomona owe kaani mo liiso ya munakabe ,ndi owe utomona otchafu si owa uka mo liiso yabe ? ⁴²Wengame na koena na munakabe mbele tchei , munakane ekambe netoese otchafu si owa ika mo liiso yabe ,ndi owe utomona otchafu si uka mo liiso yabe ? Mokesi ! toesa asa boso botchafu si owa ika moliso yabe ke maili wa mona kotio botchafu si owa ika moliso ya munakabe.⁴³Yauwa nde kate ka foa kobota touma ta bea, ao kate ka beya kobota touma ta foa. ⁴⁴Bondi a kate na kate keebekane na touma tande. Bito konyoanga nde omeke , bitokonyoanga nde mobebebi.⁴⁵Moto a foa owa okomola maondi ma foa ma matokake o motema yande ,ndi bato ba beya bokoomola maondi ma beya maa matokake kati ya metema yabo ya beya, mondi ya iki mamoi maiye kati ya metema yabo yokoika na koeneka .⁴⁶Mondi a tchei bokoeta noo Mokolo , Mokolo ndi bitota bino mamoi makoena noo ? ⁴⁷Nomoesai bane babo bokoonda noo bokoungbai looki yane ke bitotai yo o mekambo . ⁴⁸Ukai mba moto si owa oimétche lumba , ke waphua melinga ya eyaeya ,ke wata yo kiyo na iwe , inyanga ya iaba koenda , mabooboo moose koiteka mo

lumba si eyo mondi a yaimetchelekei bosali .⁴⁹ Ndi owa okoungba looki yane ke wakanga kota yo o mekambo , uka imba moto si owa imetchake lumba mo n' nseke si eya itelike , mabooboo malubeya lumba si eyo na mala omo ke yakeya , na koseyama kaikangai ka ema .

Chapter 7

¹Maili ya kOUNGBA ma moose bato beungbe Mbali koingeya mo Kapalanaume .²Mokobe ya mokota omo kOUNGBA moobe , ke yabiya we baka na kopka .³We na kOUNGBA koena maondi ma Mbali ,we nakotoma Bekongo bamo ba Bayuda ,koeta we mo koondesa moto wande wa mekambo .⁴Bo na kokoma baka na Mbali , na koaja kobojoboja we mbe : Eengame mbele wetelee we boobo ;⁵Mondi a weme menginda ito , ke we iwe imetche lumba si eyo ya Mokonga .⁶Mbali , we nakiya nabo , bitaikanga kaaye kpaaya na kokoma molumba , aabowa mokota wotome binakande mokoena nande : Mokolo , bua kobalanganesa maenyeli bondia nitengame ane naowe koingeya mo lumba yane .⁷Mondia bobo naenake mbele nitengame ane mokula koa kabe , n'ndi ena looki omo moto yane ya n'kasi okondai .⁸Mondia noo nika koose naba bika kiyo nane , nika na basola bika koose na bangile bane ; mba naena na omo mbe yaa okiyai naophe naena nande mbe waa okulai ; na moto yane wa n'kasi : taa bono otai .
⁹Abowa Mbali weun'ngbe maoki mande , we kotchokoleya mokota , ke, watimbokeya iki ibamba baa ban'ngbanga we , we nakoena : Naenake nino ango mo Isalaele nite mone ango koakoa kaema .¹⁰Mo kosumboka mo lumba baa betomeke na mokota basangala owa oso mbe waondake .¹¹Botu siowa yeonde , Mbali na kiya o motanga eteke Naina ; baeki na ibamba omo baendangai asima amo nande .¹²Abowa ekome baka nakoingeya o motanga , mona , bo nakobileywa we mo n'seke tcheliyo, maana omo lika omesolo ya nina , nina owa ikanga tchetike , ke waikangai na bato ba buwa o motanga si oyo .¹³Mokolo na komona boo we nakoiya na tchombo bondia amokali sioyo , we nakoena nande : buwa koeya .¹⁴We na kobakameya , ke nakobunda sanduku . Baa babiyanga ke baima . We nakoena : maana a moome , naenake nabe , imana .¹⁵Ke mokpi na koimana , ke waena . Mbali nakoesa we na nina .¹⁶Boose na koiya na bowa , ke balombesa iki Mokonga , na koena : Molondoi wa ema wabuananyi n'kati ito ke Mokonga amonakei monginda wande .¹⁷Looki si eyomoke n'kati ya Mbali yabalangane o motanga ya Yudeya motondo bena motanga yoose ya bakabaka .¹⁸Yoani na kon'ngba maondi si mammo moose mo m'mboka ya Baeki .
¹⁹We nakoeta babe , kotoma boo ka Mbali mo koena nande : owei owa okulai , mba tendeye ophe ?²⁰Kokoma baka na Mbali , ke baena Yoani moinyi watomake base koakabe koena mbe : owe n'ndi owa weeneke mbe okulai , iki mba teendeye ophe ?²¹Mo n'nyanga si emo , Mbali na koondesa bato ba buwa baa n'so , bato ba n'kakatima , mesombo ya kokomokeya , ke na komoesa ba boose bakpanga maiso .²²We nakoena nabo : yai koena na Yoani eya yamonake bane ke yan'ngbake bane ; bakpi ba maiso bemonei , bakpi baliya beondei , bato ba bekundo beondei , looko beungbei , bakpi beimokei , mesao ya fowa meene moteuwe .²³Ome ka owa otokoika koa kanda bondi omo ya kokelesa .²⁴Baa betomeke na Yoani kosumboka , Mbali nakoena na ibamba bondia Yoani : Biyei komona tchei mo okonda ya tolungulungu ? bebebi beya beumboke na mophopho ?²⁵Biyei komona tchei ? Moto si webate n'tulu ya fowa ? Monai ba bebate n'tulu ya oketi , ke ba bika kofowa , bika mo malumba ya mekota .
²⁶Biyei komona tchei ? Molondoi omo ? Liti, naenake nino , ke kio na Molondoi .²⁷Wei wekpalowei : mona , natomake Motomeki wane boso nabe , mokoendjeka m'mboka booso nabe .²⁸naenake nino , asimaamo kobaa beboteke na amokali , abuande naowa weete ye Yoani . moisina si , manuke iboka n'kati ya bokota ya Mokonga welongewe Yoani na boeme .²⁹na boobo n'kita yoose sieya yem'ngbe , ke bena balipesi bamandjandja , baakowa we Mokonga mbele uka chaa , mom'mboka kon'nyeka , kon'nyeka ka Yoani ;³⁰n'ndi Bafalisai na bato ba kobanda baangile , bitakoweande kon'nyeka nande , bondiya bemoni koakabo mbele , eeya yeimeche Mokonga yabuande naisina .³¹noo sambesai iboti sieno na nani , ke nani otuanyanye bo ?³²betuanyanyei baana si baa , bokoikanga mobeikaneo si beeya , beiye na bato , ke , baa koenesana bano , nabaphe , bo mbele : base takolake nino n'saka , mokoemba na tolumbete , ndi bite sambowe bino ; taembeyaki bane na chombo ke , biteeye bino.³³n'ndi Yoani mon'nyi ulei , aabowa itaangangawe moleli kenakoma , malu , ke baenanande mbele : uka na mosombo ya beya .
³⁴Mana moto ulei , ke waanga ke wama , ke baena nande mbele : ukai mowangi ke momi , isau ya balipesi ba mandjandja na bato ba boyaeliyabeya .³⁵n'di koeba keebekanei mom'mboka ya bana bande boose .³⁶Mofalisayo omo na kombowa Mbali mbele baange asimaamo . ke Mbali nakon'ngeya molumba ya Mofalisayo , ke baikaiiki momesa .³⁷ke bamonaiki maana omo amokali waikanga , aowo omotanga siowo , wailemba , we nakula kon'ngeya molumba ya Mofalisayo sioyo , ke waika nabo , momesa momaako mande waikangi na kabole kamakuta sima , maiyanga na iyesi ,³⁸wenakoeta maili ya Mbali kowa momao , ke waika bii . ke waeya ; iteilelangi , wakondjaiki koisela wemaisoli momao mande , maili ke waiyowaiki we maisoli na m'ngbeyande , ke wabesiya we , ke waiselawe makuta maiyesi .³⁹Ba fasayo si baa , beetewe , bo na ko mona eeyo , ke ba kondja ko enesana bemine : aika m'mba moto si ono wa ikange molondoi , mbele wa ebakei mbele o , eeno iki mo boyaeli sio ho , ka amokali siono wa mataka we , ke wa eba mbele amoka si no uki moto wa beya .⁴⁰Mbali na ko bunda looki , ke we na ko ena na Simona , mbele nika na looki ya ko ena nabe . Molombiya ena , we na ko ena boobo .⁴¹mosombesi omo , waikangi nabasombi babe , omo na kosomba n'falanga , miyaitano , ke owaophe na kosomba n'kamaitano .
⁴²m'mba bowa bitaikanga nachesima cha kosumboleya mokolo wa n'falanga , ke mokolo wa meseleya bo

n'falanga si , n'kati yabobabe basombi , nani okeemeleka ka mokolo wan'falanga iboka ? ⁴³Simona nakoena : nelimbele saomo owa wesombe n'falanga ya buwa , wei okoemeleka . Mbali nakoenenande mbele : wabukake bosaali . ⁴⁴maili na aowo , watimboka kowa kaamokali , ke waena na Simona mbele : wamonake amokali sionoi ? nan'ngeyakei n'kati ya lumba yabe , ke uteeseabe noo maale mokosoola mao mane ; n'ndi we wasoolakei mao mane , na maisolimande , ke waiyoaki mao mane nam'ngbe yande . ⁴⁵owe otebesiyaabe noo ; n'ndi we , kolinga an'ngeleyangasenoo , unaekiseyande kobesenoo momao . ⁴⁶owe uteiseleabe noo makuta omotshoe ; n'ndi we waiselakenoo , malasi momao . ⁴⁷moisina si , naenake nabembele , iboka ya kobeya kande kameselekake : bondia waemelekaki iboka . n'ndi owa , wakomeseleka kambu , okoema kai kambu . ⁴⁸kewe nakoena naamokali : kobeya kabe kabuwa kameselekake . ⁴⁹baa baikanganande momesa bakondjaiki koenesana bemine mbele : oono uki nani , mokoenambele kobeyakabe kameselekake ? ⁵⁰n'ndi Mbali nakoena naamokali mbele : kobeya kabe kameselekake .

Chapter 8

¹maili na moo , Mbali na kiya ko metanga n'kitaka na n'kitaka ya chesongo , ke na metanga n'kitaka na n'kitaka ya abotekeya , na konangola , ke na saowa mesao n'saali ya bokota ya Mokonga . ²baeki ikomi na ibe baikangi asimaamo na Mbali , ke na obaa ya bamokali si baa baondeselekanga , mo n'so ya mesombo ya beya ke naephe n'so : Maliya , nakoena na Mangandala , mbele cheni chesima chatowesake , mesombo sieno ya beya , ³Jane mokala Tchuza , waikanga kose na Elode , Suzana , ke na baphe na baphe , si baa baikanga asimaamo mo besima ba Elode . ⁴ibamba na koika asimaamo , ke na baphe bato si baa , betoke mo ephe n'kita na kobakameya we Mbali , ke wateleya bo mombila sioo , ⁵moleki omo na koomoka mo kiya koleka touma tande . mba boa wa lekanga waleka , ke obaaomo ya touma nakokeya mo m'mboka : ke yakpoteka na matindi , ke tooni ta obowa taanga touma si , ⁶ophe obaa nakokeya moiwe : abowa eyayoke touma si , keto na kokakasa , ongo takeyangi kiyo na mawe . ⁷touma tephe na kokeya n'kati ya meke : ke meke sieyo ya tokelekele , na kolingalinga touma , ke taseyama . ⁸ke tephe na kokeya mon'seke ya fowa : aabowa emene , tamena na koyayoka , ke nakobota n'nguma na n'nguma ya touma . maili nande koena , Mbali na koena na looki ya kiyo : m'mbele owa uka na matu makon'ngba wan'ngbe ! ⁹baeki na kophiphe we mbele , waebese bo isina ya mombila atelekake bo . ¹⁰Mbali na koena na baeki mbele : aeseke anembele beebe , m'pa , kaisama ka bokota ya Mokonga ; n'ndi kobaphe bato , aenake komembila , ambe aabowa oomona bo , bebua komona , ke aaboa okom'ngba bo , bebuwa koeba isina . ¹¹monai isina ya mombila siowo , atelekake : touma ta koleka si teeto , iki looki ya Mokonga . ¹²touma si teya te keye mom'mboka , ke takpoteka , ke tooni taaya nato , iki bato si baa , bokom'ngbanga looki ya Mokonga ; maili na kom'ngba , ke satana waala , ke watoesa looki , n'kati ya metema ya bo , mobowa ya koeneka mbele , m'mbe baa kowakowa mokiya koonda . ¹³touma si teya te keye kiyo na mawe , etuwanyanye bato si baa , bo kom'ngba looki ya Mokonga , ke babunda yo naome ; n'ndi ango kobunda looki si na ome , bebuwabo na kosimbeya , biki bato ba kowakowa mo n'nembe emo kakolokolo , kosondjeka kaala , ke bemine ba keya . ¹⁴touma si teya te keye mo tokelekele , te tuanyanye bato si baa , bokom'ngba looki , maili na kom'ngba looki siowo am'ngbake bo , yatoka n'kati yabo , ke basiya chande boobo , mo kobeya na koengeleya , engeleya , moisina ya besima ba chese , ke na cheema chachese , ke bitoobotaabo touma ta kotabo bato . ¹⁵touma siteya tekeye , mon'seke ya fowa , etuwanyanye bato si baa bokom'ngba looki na motema omo , ke na motema ya fowa , babunda yo , ke babota touma asimaamo nakoeya motema . ¹⁶moto ango omo , maili ya kowakanesa n'tala uteengameande mo koiseka yo , n'kati ya kabole , amakotayo kose na itanda ; n'ndi ootan'ndi yo kiyo na asima ya bomoeseo , moisina mbele baa bokon'ngeya ba mone liangangi . ¹⁷bondia mbele , ebuande na bondi siowa aisake , ke yakamba koomoka omtanga , ke ebuande na kaisama si kaa katelekake , ke kakamba koebekana , ke kaandjeka moobandja . ¹⁸ikai nakolanga mobeyaeli , okom'ngba bane ; moisna m'mbe , okoesi owa uka nayo , n'ndi ka owaokambe , oobakeyaiwe eya eyakoewewe mbe oomoniyo . ¹⁹n'na Mbali na banabanina Mbali nakiya komona we Mbali ; n'ndi bitekokoleabo kobakamesawe baka na mobe , moisina ya ibamba . ²⁰baeki na koena nande m'mbele ; n'ndjoko na bana ban'ndjoko beendeye owe omotanga , ke bikanan'kasa ya komonaowe . ²¹Mbali na koena nabaeki mbele : m'ma nabana bam'ma iki baa bokom'ngba looki ya Tata nakotayo mobeteleli . ²²osu omo Mbali asimaamo na baeki na kokimeya mowaato . we nakoena na baeki mbele , teeti owa ophe obalu ya iyaba ipheme . ke bo nakiya . ²³abowa akalanga bakala , Mbali nakolama . ke n'ngumba na kosimbeya waato moiya ke waato nakoiya na male , aiyeiye nabo kokpa . ²⁴baeki nakobakameyawo kebo nakoimolawe , kebo nakoenanande : mbele Molombiya , Molombiya takpake eh ! kewe nakoimoka wenakosuleya mophopho nan'ngumba , ke yalibana , ke bii waala . ²⁵kewenakoena nabo mbele : kowakowa kino kikai yani ? bo nakoiya nakotekateka ke nakosangala , ke bemine nakophiphesana mbele , oni okitaka ya moto ono , owa okoena naiyaba na mophopho mbele ya libane ke yalibana ya litosa we ? ²⁶bo nakoma mo chese cha Bagelesa , owa emoese na Galilaya . ²⁷aabowa Mbali oselele mo n'seke , wamona boso ande amoome omo wa motanga , waikanga na mesombo ya beya . n'nyanga ya buwa utabataande n'tulu , ke utaikangaande n'kati ya lumba , n'ndi ukangai n'kati ya mabuyako . ²⁸we naomona Mbali ke waakaya na looki omo , wakeya mo mao mande , ke waena na looki omo , na okeya o mao mande , ke nakoena na looki ya kosaanga : chei chika n'kati ya noo na be , Mbali maana Mokonga ya kiyo ? na bondjabondjake owe bua kotimbatesimbese noo . ²⁹bondia Mbali waengai na mosombo ya beya mbe waomoke n'kati ya amoome sioyo , bondia waikangai n'kati n'su yabuwa ; bachungai we mbele okandeke na meelolo bena bima mo mao , n'ndi wamunangai yo , ke waendeseka na mosombo ya beya kowa mo obandja ya iseeseke . ³⁰Mbali na kophipheya we : lina yabei nani ? te buwe bondia mesombo ya beya ya buwa yaikangi n'kati yande . ³¹ke bandjabondja Mbali iboka m'mbele obuwa koisa bo mo molinga . ³²aikangi aowo , n'kati ya mokondi , itunda emo ya n'nyama ya n'sombo mbele yokowanga . ke mesombo ya beya ya kobonjabonja Mbali mbele ban'ngeye n'kati ya n'sombo . we wakoleyangi bo . ³³mesombo ya beya nakoomoka koa ka amoome si , ya n'ngeya n'kati ya n'sombo , ke yaaya ka

beobeo kochubeya mo iyaba na yoose kokpa .³⁴ baa balanganga n'nyama komona eya euleye bo, baya obeyo , ke batambesa mosao n'kati ya motanga bana n'kati ya metanga ya angowa ngowa .³⁵ bato baya komona eya ya buanyake ba bakama na Mbali , ke basangela amoome siowa oomoke mesombo ya beya , ase mo mao ma Mbali, mbe obate n'tulu , na boyaeli ya fowa ; ke baika na bowa .³⁶ baa bemone eya eteleke ke basaowa boni eonde moto wa mesombo ya beya .³⁷ bato boose ba motanga ya Bagelesa ba bondjabondja Mbali mbele waphange nabo , bondia baikangi na bowa ya ema , Mbali wa kimeya n'kati ya waato ke wasumboka .³⁸ amoome si owa mesombo ya beya eomoke nande waomba loosa ya koika nande . n'ndi Mbali nakotoma we , nakoena : ³⁹sumboka molumba yabe , ke saowa eya yoose Mokonga wateleake owe . mokosumboka kande , we nakoebesa o motanga itondo eya yateleyake MBALI weteleye we .⁴⁰ mokosumboka kande Mbali wapokeleka na ibamba bondia boose baendeyangi we .⁴¹ ke monai amoome omo liinande Yailo , waikangi mokota ya bosonganeo . wakeya mo mao mande , ke wabondjabondja we mon'ngeya molumba yande ,⁴² bondia waikangi na maana amokali omo waokuweya wa bemo ikomi na ibe we wakpangai . n'nyanga iye we Mbali , wakombeka na ibamba ya bato .⁴³ aikangi amokali omo wakooka mokiya bemo ikomi na ibe , ke wamana bisima bande boose mo menganga , buwa ango koonda .⁴⁴ we nakula obalu ya maili , ke wabunda n'tungeya ya n'tulu ya Mbali . mo asima siowo mokiya kooka ke yatunga .⁴⁵ ke Mbali na koena : nani wabundake noo ? mba boa atonanga bato boose , Petele naba baikanga nande na koena nande : moendeli ibamba ya bato bekombe owe ke babunda owe , ke okoeni mbele nani wabundake noo ?⁴⁶ n'ndi Mbali na koena : moto omo wabundaki noo , bondia neli mbele chekamba chemo chaomokakei n'kati yane .⁴⁷ amokali komona mbele waebekanake , wala botondo yande na kotekateka kokeya boso wa mao mande , ke nakoena booso ya bato boose bondia isina seya ebunde we Mbali , ke boni we onde mo kabeobeo .⁴⁸ Mbali na koena nande : moseka ane , kowakowa kabe ka ondesake owe ; yaaya na bii .⁴⁹ m'mba boa waenanga we ephe omo wa mokota ya bosonganeo nakoena mbe : moseka yabe wakpake ; bua kota moendesesi na iyeeya .⁵⁰ n'ndi Mbali , na kon'ngba eyo , ke waena na mokota ya bosonganeo : bua kotina akowa lika , ke we okoondai .⁵¹ aabowa wekome we molumba , itaemanga ande kon'ngeya na moto molumba , Petele lika na Yoani na zaki , ke naisa maana ke nina .⁵² boose baeyangai we . ke Mbali nakoena : buwa koeya ; we utekpeande , n'ndi welame .⁵³ ke batangi we kosendja , koisam'mba yakpake .⁵⁴ n'ndi wabundi we mo kaako , ke waena na looki yakonga : maana imoka⁵⁵ ke mosombo yande ya sumbokeya we , ke mokabeobeo waimana ; ke Mbali waena mbele baese we moleli ya waange .⁵⁶ ise na nina baemala , ke waena nabo mbele boa kosaoleya munakato ango omo eya eteleke .

Chapter 9

¹Mbali na koeta ba ikomi na babe asima amo , we na koesa bo chekamba na looka kiyo na mesombo yoose ya beabea , na chekamba cha Koondesa n`nso . <sup>2</sup>we na kotoma bo kosaowa mesao ya bokota ya Mokonga , na koondesa bato ba n`nso . ³bebua ko biya ango tchemo mo isina ya ondo , we na ko ena na bo , ango likongo , ango iteke , ango ka omoma , ango beeya , ke bua ko ika na n`tulu ibe . <sup>4</sup>n`kati ya malumba sima beka n`ngea , ikai moo ; ke aowo kai yokoelea bane . <sup>5</sup>na aikamba bato bitelengee bane , etaneai motanga siowo , ke chichai n`seke ya matindi mino , mo koesa bo boa . ⁶bo na kia , ke baetaeta mo metanga ya angoa ngoa , kosaowa mesao n`saali ke bo nakoesa cheondesa asima oose . <sup>7</sup>Elode na ko m`ngba koeneka ka maa moose meete , ke waika na kaeli . mondia baphe baenangai mbele Yoani waimokake ko bakpi ; ⁸baphe mbele , eliya wa buanyake ; ke baphe , mbele iki omo wa balondoi ba boso waimokake ko bakpi . ⁹ndi Elode waenangai mbe , noo nebukesei Yoani mochwe ; nani ophe iki ono , noko m`ngba koeneka maondi okitaka siono ? ke waphanangai mo komona we . ¹⁰baeki , mo kosumboka kabo , ke basaolea Mbali eya yoose ete bo . we na kobunda bo , ke wabota bo kaowa , obalu ya motanga omo eeteke mbe Betesaida . ¹¹ibamba yo na koeba ke yaonda we . Mbali na kolengea nabo , ke waena nabo bondi ya bokota ya Mokonga ; waondesa kae baa baikanga na n`kasa koonda . ¹²aboa ephane looba koselela , bo ikomi na babe ba bakamea we , ke baena nande mbe : sumbola ibamba mbe yaye mo metanga na mo malumba sima mika aiyeiye , ambe baike na kophana moleli ; mondia tika ano mo asima ya obandjala . ¹³Mbali na koena nabo mbe : bane mine esai bo moleli . ke basumbolea we mbe : tika lika na toomoma totano na nfe ibe , alinga kae taaya base mine koowa meleli mondia bato sibano boose . ¹⁴nayo aikangi na baome koondoonda elefu itano . Mbali na koena na baeki bande mbe : tai bo ase mo molobo ya bato n`kama itanoitano . ¹⁵bata kae boobo , ke bata boose ase . ¹⁶Mbali na komunda toomoma totano na nfe ibe , ke , wamona na kiyo kowa mo obowa , ke wa liphea yo . maili ke waekanasa yo , ke waesa baeki mbele baa baanyeye ibamba . ¹⁷boose beangei ke baikota , ke baiyesa meo ikomi na ibe na maulu si maa mesie . ¹⁸osu omo mbe Mbali osombola kaowa , waikangi asimaamo na baeki bande , we na kophiphea bo bobono : baenaki mbe nooi nani ? ¹⁹bo na kosumbolea we mbele : Yoani mon`nyii ; baphe Elia ; baphe , omo mo balondoi ba boso waimokake . ²⁰ke bane , we nakophipheya , bane mbele nooi nani ? Petele na koena mbele : Klisto mana Mokonga . ²¹Mbali na kokebesa bo mbele bouwa koena na moto ango omo . ²²waena ephe mbele efowei mbele Mana Moto opata ii obaba iboka , waabeke ko bekongo , ke bena mekota ya bekongo kena bakpaloi , waabeke mo kokpa , ke waimoke maili ya n`susato . <sup>23</sup>maili ke waena na boose : aikam`mba moto omo waika na n`kasa ya kula maili yane , eka mbele waeke maondi mande moose , ke wabiye liyeka yande n`sus yoose , ke waonde noo . ²⁴bondia owa weeme koondesa koika kande o limesi yo , n`ndi owa siowa olimesi yo bondia noo , okondesai yo . <sup>25</sup>isina ya chei ka moto mokopata choose , aikam`mba waseya koika kande ao kolimesa koika kande ? ²⁶bondia owa okoika na n`soni nane bena maoki mane , mana moto okoikai na n`soni nande , n`nyanga sieya okalawe n`kati ya bokota yande , na owa ya ise na bakitomo baphenena . ²⁷no koena nino mo liti , bamo si baa bika abono bito okpa ande mbele bitinamoni bokota ya Mokonga . ²⁸mo n`sus mba chenana maili na we koena maoki si mano , Mbali naobunda Petele , Yoani na Yakobo , ke walinya o mokondi bondia kosombola . <sup>29</sup>n`nyanga si eya asombolanga we , chondi chande chatimbokangai , ke n`tulu yande ya ngala mbele yephuphoke . <sup>30</sup>ke bona ao , baome babe basaowa nande : aikangi Mose na Eliya , <sup>31</sup>bo ba monekangai koa kiyo , ke baikangi mbele bokoena mo koomoka kande koengama mo Yelusaleme . <sup>32</sup>Petele na bina kande ba yemba-yembangai na too ; n`ndi , mo bo ko kobesa maiso , bo na ko mona okuku ya Mbali na baome babe ba ikanga na nde . ³³Abowa baome si baekananga na Mbali , Petele na ko ena na Mbali : "Molombia , ephoei mbe teikei abono ; teimetchei malumba masato emo mondiya abe , emo mondiya Mose , emo bondia Eliya . Uta ebanga ande tchei tchenanga we" . ³⁴abowa aenanga boobo , obonge na kula kolindeka bo ; ke baeki na kotina mo ko mona bo ko n`ngeya n`nkati ya obonge . ³⁵Ke mo obonge looki na ko omokoka , na ko ena : "Oono ukai manane waikenya m`ngbai we!" <sup>36</sup>N`nyanga aangbekana looki , Mbali na ko moneka wemune . Baeki na ko libana , ke bita ebesanga ande moto ; mo nyanga si eyo , maondi si maa ba monangi . ³⁷Na mpendu , abowa aselelanga bo ko mokondi , ibamba ya ema na kula boso ya Mbali . ³⁸Ke monai , n`nkati ya ibamba amo ome omo na koakaya : "Molombia na bondja bondja ke owe , mona mosombo ane , bondia nikai nande lika" . <sup>39</sup>Mosombo na ko n`ngelea we , ke kabeo bewe na koa kaya kaya ; ke mosombo na ko tekesa tekesa we , mpuwe na ko omoka nande mo kana ke mo nkanka tamo ko ekana nande , maili ya ko muna muna we . ⁴⁰Na ombangai baeki babe mo ko benga mosombo si , ke bita ko kolanga nande . ⁴¹Mbali na ko sombolea bo : "Bane liboti ya metchwe ya talala , bena eni n`nyanga no koikai nino ? waa na mosombe abe abono" . <sup>42</sup>Mo ko susa kande , mosombo na ko kelesa we mo nseke , ke na ko tekesa tekesa we . n`ndi Mbali na ko sulea mosombo ya bea si oyo , ko ondesa maana , ke wa esangai we ka ise . ⁴³Ke boose ba sangalangai ko ema ka Mokonga . Aboa aikanga bato boose kosangala na Maondi matanga Mbali ; we na ko ena na baeki . ⁴⁴"Bondia ino , m`ngbai bosaali : Mana Moto o ko eselekai ko maako ma

bato". ⁴⁵N'ndi baeki bita ebanga ande isina si; ya isameangai bo, mbe betee bangi isina si; ke batinangai ko phiphea mo isina si. ⁴⁶Meango na koika n'nkati yabo. Mo ko eba m'mba nani n'nkati abo wa eteanga binakande. ⁴⁷Mbali ko mona nkasa ya metema yabo, na ko bunda maana manuke, na ko imetcha we kaowa nande, ⁴⁸Ke na ko ena nabo; owa o koa-koa mo lina yane maana manuke si ono wa akoake noo mune; ke owa wa akowake noo wa akoake owa we tome noo. Bondia owa uka manuke iboka n'nkati ino boose, ooyoi weeme. ⁴⁹Yoani no ko sumbola looki, na ko ena: "Molombia, ta monakei amo ome omo mbe o obenga mesombo ya bea bea na lina yabe; ke taekesa kei we, bondiya wa uwande nito asima amo". ⁵⁰Ba uwa ko ekesa we, Mbali na ko sumbolea we; bondia owa uteeke bane weemei bana. ⁵¹A abowa nyanga weemei si eya aengamanga we na ko ekana na tchese yaiyeeyake, Mbali ⁵²We na ko ena na batomeki mbele baye oso mo m'mboka ke ban'ngeya n'nkati ya motanga ya ba Samaliya mo ko endjekeya we asima ya olama. ⁵³N'ndi bita pokeyanga bande we, bondiya wa ikangai mo kiya mo Yelusaleme. ⁵⁴Batomeki Yakobo na Yoani, ko mona boobo, eke ba ena nande: "Mokolo, we emei mbe teene na kaya boi?" ⁵⁵Mbali na ko timbokeya bo eke wa suleya bo, we na ko phipheya bo, bikai na oni mosombo. ⁵⁶Bondia mana moto uta langa bande mo tchese mo ko limesa metema ya bato, n'ndi kiya ko ondesa yo. Eke bo na kiya mo ophe motanga. ⁵⁷Mbe bika mo mboka, moto omo wa ena nande: "Mokolo no ko ondai owe asima oose owa okiya owe. ⁵⁸Mbali na ko timbolelya we: "Makikiliki ma okonda mika na melondo eya bo ko lamanga ko, ena tooni ta kiyo tika na malumba mabo, n'ndi noo mana moto, no buwa bande na asima (boikaneyo) owa yengame nane kota motchwe yane. ⁵⁹We na ko ena na ophe moto: "Onda noo". Eke wa timbolelya we: "Mokolo, meseleya noo, niye kasa boso koleka tata". ⁶⁰N'ndi Mbali na ko ena nande. Eka bakei baleka bakeii babo, n'ndi owe yaa ko ebasa mesao esaali ya bokota ya Mokonga". ⁶¹Ophe na ko ena nande, no ko ondai owe Mokolo, n'ndi meselea kasa noo, niye koendjekaasa bato ba lumba yane. ⁶²Mbali na ko timbolelya we, "moto woose owa watake kaako mo shaleti, eke wa m'mbola kabei maili, obuwa bande owa we engame na ko n'ngeya mo bokota ya kiyo ya Mokonga".

Chapter 10

¹Maili ya maondi si mano, Mokolo na naosona baphe baeki nkama motcomoendi, ke we na ko toma bo babe babe boso ande n'kati ya metanga ya ema ema yoose ke n'nkati ya ba paali boose kowa aenymanga we nande omune kia. ²We na ko ena na bo: "Touma tabua ta teake n'ndi bakonyoi beango we". Sombulai mbe Molombiya Mokolo wa iba wa tome ba nkasi ko konyolea we touma. ³Yaahi; monai na tomake m'mba bana ba mekoko n'nkati ya ba tchuwi. ⁴Ba uwa ko biya tchesima, bua saki, bua bilato, ke ba uwa kosalima moto mo mboka. ⁵N'nkati ya lumba sieya yo ko n'ngeya bane enai boso: "Ekai bii waike kio na lumba sieno! ⁶Ke aika mbe aowo maana omo wabii uka, bii wino osele leyai we; m'mba iteike boobo, yo sumbokea bane. ⁷Ilelayi mo lumba sieyo lika, ke angai na koma eya yoose bo ko esa bane; bondia moto wa nkasi we engamei na ko lipeka, ba uwa n'ngeya n'ngeya ko malumba. ⁸Nkati ya motanga ya ema siowa yo kon'ngeya bane, ke aabowa opokea bane, angai yoose sieya bokoesa bane; ⁹Ondesai bato ba nso n'nkati ya Mokonga alake kowa kino. ¹⁰N'ndi n'nkati ya metanga si eya yo ko n'ngeya ane abowa bito pokeya bane, yaaii mo m'mboka si, ke beenei: ¹¹"Ta tchitcheyake bane ibunge ya motanga ino sieya ika kose ya matindi mito; ebai, mbele bokota ya Mokonga ya alake kowa kino! ¹²Na enake nino mo botu siowo lisoni ya Sodom koangowai engamesana na motanga siono. ¹³Tchombo kowa kabe, koladji! tchomo koakabe, Bethesaida bondia aikenge ba maondi ma kosangalesa simaa meteleke n'nkati ino matelekange n'nkati ya tula ke na n'nkati ya Sidona, nyanga sieno boose ba timbolangai mitema yabo, na ko biya saki ke na moto ya kaya. ¹⁴Mo boobo, mo butu ya lisomi tula na Sidona ko beya kobo ko koangoa ko etea bane. ¹⁵Ke owe Kapalanaume, owe siowa wa bilekanga bena kio, oselelai kose bena asima ya ba kpi. ¹⁶Owa o ko onga bane wa n'ngbake noo, ke owa oko eka bane w ekake noo; ke owa o ko eka noo wa ekake owa wa tomanga noo. ¹⁷Nkama motchomoendi na ko sumboka na om'mee, na ko ena: "Mokolo, mesombo ya bea bea emine a litosake base mo liina yabe". ¹⁸Mbali na ko ena na bo: "Ne monei setani kokea kowa kio m'mba nkoki. ¹⁹Monai, naesake bane bokota ya koenda kio na n'ndjoka ke na n'koto, ke kio na tchekamba tchose tcha m'poki; ke tchesima ango tchemo tchito ko n'ngesa ande ane obaba. ²⁰Mo boobo ba uwa ko lengeya bondia mesombo kolitosa bane n'ndi lengeyayi mo isina ya maina mino koandikeleke kowa kio". ²¹Moo nyanga sieyo emo, Mbali na ko iya na ome na mosombo mosaali, ke na ko ena: "Na lombesake owe, Tata, Mokolo wa kio ke na nseke, bondia ko iseka maondi si mano ko bato ba boeli ke ko bato ba akili, ke na boobo wa komoesa phololo maondi ko baana. Boobo, Tata, na lombesake owe mo ko ema kabe mbe aike boobo". ²²Besima boose ba eselekake noo na Tata, ke ango omo uteliande owa uka maana, alinga omune Tata, ango owa uka Tata ango owa wa uwa maana ke owa lika maana weeme ko moesa we pholo. ²³Ke, wa timbokea baeki, na ko ena na bo lika: "Ome ko maiso si maamo o mona maa mona bane! ²⁴Bondia no ko ena nino nguma ya balondoi ke na mekota ba emangai komono eya yo mona bane, ke bite mone abo, yo ko n'ngba eya yo ko n'ngba bane, ke bite n'ngba ande". ²⁵Tchekongo tchemo tcha ba angile na ko imana, ke na ko ena na Mbali, mo ko sondja we: "Moebesi, netetchei mokon'ngeya obokota ya kio?" ²⁶Mbali na ko ena nande: "Tchei tcheandikeleke n'nkati ya angile? Owe osomangai boni?" ²⁷We no kosumbola: "Ko ema Mokolo, Mokonga na motema yabe yoose, na mosombo yabe yoose, na mekuwa yabe yoose, ke na toengeleo tabe toose, ke munakabe m'mba owe omune". ²⁸Wa sumboleake noo bosaali, Mbali na ko ena nande: "Taa boobo, ke wekaikai". ²⁹N'ndi we, na nkasa ya kolomba, na ko ena na Mbali: "Ke munakanei nani?" ³⁰Mbali na ko sumbola ophe looki, na ko ena: "Amo ome omo wa selesangi mo Yelusaleme mokia Yeliko. We na ko mwesana na bato ba mesombi, bo na ko toesa we ntulu yoose, bo na ko utchesana nande, ke bo nakia, na koekawe aiye-iyee na ko kpa". ³¹Maobi wa mafaefi, na koeta kae mo mboka si eyo, na ko mona amo ome sioyo, na ko eta kaowa. ³²Molewi omo na ko koma kae na asima siawo, na ko mona we, na koeta kaowa. ³³N'ndi mosamalia omo, wa ikanga mo ondo na kula aowo, na koiya na tchombo abowa amonanga we. ³⁴We na ko bakameya we, ke ko kanda kanda mpota yande, na koitea makuta ke na vino; ke we na ko biya we kio na mpunda yande, na kia nande mo lumba ya bato n'so, ke we na kolinda we. ³⁵Na mpendu, we na ko omola beeya, na koesa motchungi wa lumba, ke na ko ena: "Linda we, ke aika mbe wamana beeya bephe binga, no osumboleyai owe beeya si mo ko sumboka kane aabono". ³⁶N'nkati ya bano basato nani uka munakande ka owa wa mwesananga na bato ba mesombi? ³⁷Ikai owa waa n'ngbeleanga we tchombo, Tchekongo tcha ba angile na ko sumbolea we. Ke Mbali na ko ena nande: "Yaa, ke owe Taa boobo". ³⁸Abowa Mbali wa ikanga mo mboka na baeki bande, bo na kon'ngeya n'nkati ya ka Motanga kamo ke amokali omo, wa etekanga Malata, na ko pokeya bo n'nkati ya lumba yande. ³⁹Wa ikangai na mana nina amokali, waetekangai Maliya, owa waikanga ase ko mao ma Mokolo, ko n'ngba looki yande. ⁴⁰Malata, wa ikangai na mekambo yabua ya lumba na kula ko ena: "Mokolo, uto mona mbele mana omokali we ekeake noo mekambo yoose? Ena nande wale ko sunga noo". ⁴¹Mokolo na ko sumbolea we: "Malata, Malata, owe otina ke owe o teka-teka mo isina ya besima babua. ⁴²Tchesima tchemo likai tchika na oketi Maliya wa sonaki tchesima tchesaali, eya iteengame na ko bakelekea we".

Chapter 11

¹Mbali wa sombolangai bôtu ômo asima omo. Abôwa emanéne we, omo wa baeki na koena nande: Mokota, ebesa base kosombola, mba boa Yoani waebesanga baeki bande.²We nakoena nabo: "Aika mba bosombola, enai: " Tata! Lûna yabe yalombeseleke; bokota yabe yale.³Akesa base kaomona kito ka atchanga tchanga; ⁴Meselea base kobe kito, m'mba boa toomeselanga ko basi bo okoseanga base; ka oemangi base kosondjeka mo litchanélo.⁵We na koena nabo ephè:" Aika mba omo wino uka na isawu yande, na waelea komona we mo n'kati ya botu mo koena nandé: Isawu, sombesa-noo mekati isato, ⁶bondia omo wa isau yane walaki mo'ondo koikanoo, na nebuane na tchesima tcha koesa we, ⁷na aika mo n'kati ya lumba yande; isau yande sieyo na osumbolea we: buwa koesa noo botulungi, molango yakandekake seno, banabane na ane tika mo Itanda, nitengame ane mokoimana mokoesa owe mekati. ⁸Naenaki nino, ango boobo uteengame na koimana mokoesa we, mondia ikai isau yande, w'okoimanai moisina ya botulungi ande na koesa we tchose uka na tcho na nkasa.⁹Na noo, naenaki nino: Ombai, na bokesibane, baphana, na bo opatai; lbeya na boo kandolea bane. ¹⁰bondia owa okomba okoeselekai na bookandowai ka owa olubeya.¹¹Nani n'kati ino ba Ise okoesai we iwe ka manande, aika mba waomba we Mokati? Oa m'mba waomba we mokati, ke waesa we N'djoka asima yo koesa n'fe? ¹²Mba, waomaba Iye emo, we okoesi iwe n'koto ee? ¹³Aika m'mba, kobe m'mba boa bika baika, beli koesa besaali ko baana bino, milaingi isina yaema Ise wito wa n'su yoose okoesai Mosombo ya phenena moba bo koeyaeya nande.¹⁴Mbali na kobenga Mosombo yaikanga ya kaluma. Na aaboa Mosombo yaomokanga, kaluma na koena, na Ibamba bo na komwaala. ¹⁵ndi baphe na koene mbele: Ikai ka Balasabula, mokolo wa mesombo yabea, ya we kobenga mesombo.¹⁶na baphe, mo kosondja we, na koomba we litchwanyelo emo ya kotoka mo obowa. ¹⁷M'mba boa Mbali weebeleye maenyeli mabo, we nakoena nabo: Bokota yoose yebaanyeke mo yemine ye seameke, na lumba emo kokelea kiyo na lumba ephe.¹⁸Aika m'mba mosombo yabea koika omune, motchei bokota yande yekeanaimaneai, bondia bokoena mbele noo nobenga mesombo molina Balasabula. ¹⁹Aika m'mba noo, nabengesana na mesombo molina ya balasabula, baana bino, ka'nani iki weengame kobengesana nabo? Mondia bemine bokoikai bazuzi batoli bino. ²⁰Ndi aika mo monywe ya Mokonga boa no obenga mosombo, Bokota ya Mokonga yalake koika bane.²¹Aika amoome wa mekuwa na kofoa wakomba lumba yande, eya elondoleye yokoikai mo bii. ²²Ndi aika omo wa koetea we mekuwa waomokea we na koetea we mekuwa, we nakobakea we bekenge boose bande wateleanga toengeleo tande bena kobaanya yoose sieya obakeye we besiyasiya. ²³Owa si owa obuwa koika noo uteane ande noo, na oowa uto osanganesa asima amo nane obalanganesai:²⁴Nyanga mosombo ya beya ya omokake ka moto, yo nakiya asima ya kokamena, mo ko phana asima ya boomoneyo. Bua kopata ke yaena:No osumboka ii mo lumba yane koa ke omoke noo; ²⁵na, aboa yo osumboka yo, we na kosangela ya ayelekake na kophenena. ²⁶Bena boobo yo nakiya, na kobundes ephe mesombo mo tchomondi ya koetea o na mekuwa; bo na kon'ngea n'kati ya lumba, bo na ko tchumana, na boyaeli ya maili ya moto sioyo yeka beyaii koetea boyaeli ya booso.²⁷Nyanga Mbali waenangaiki, amokali omo, na koimoa looki n'kati ya ibamba, koena nande: "ome mo'mbelé ya bilekanga owe! Ome ko mabee manyokeselekanga owe! ²⁸nande kosumbolea we looki: ome ndi moba bokongba looki ya Mokonga, na kolitosa yo!²⁹Na boa bato baikanga ba buwa, we nako'imowa looki na koena:"Liboti sieno ikai liboti ya bolengi; bo ko omba litchwanelo ya monekeebo; ito koselekakae boo ephè litchwanelo komona yo koetea bemone ya Yona. ³⁰Mondia, we'omune Yona wemoeseleki litchwanelo kobato ba Niniva, na boyaeli simo Mana Moto okaikai omo n'kati ya liboteleli sieno,³¹Amokali wabila lito okaimanai, mo botu ya kophilphéléka, na baome ba liboti sieno bena ko kandékésabo, mondia kotokea kandé mo n'tungéo ya tchesé mo ko'ongba iyano ya Salomona; na monai, ika owa wika kiyo na koetea Salomona.³²Baome ba Niniva beka imanai, mo botu siwo ya lisomi, bena liboti sieno na bekakandékai, bondia bekalanganyei mo kolondowa kandé Yona; na mona, ika abono owa weetea Yona. ³³Moto uto'koakanesaande n'tala mokota asima ya kaisama ango kosé ya katini, ndi otai kiyo mo kate kandé, mondia mba bato ban'ngéa bamone masaneyo. ³⁴Liiso yabe ikain'tala ya okoba yabe. Aika mba liiso yabe ika bosaali, mobe yabe yoose yoosanai; ndi aika mba liiso yabe yaika mo kobeya mobé yabe yoose yokoikai n'kati ya iphue. ³⁵Ika ii na keba mondiya kosana kabe kebua otimboka iphue. ³⁶Na aika mba mobe yabe yoose eakane, ko kamba ango emo koika mo iphuè, yo koikai yoose mbe éyakane, mba boa n'tala yo koakanesai owe masaneyo mandé. ³⁷Nyanga yaenanga Mbali, Mofalisayo omo na koeta we mokiya koanga koakandé. We na kon'ngeya, na koika ko mesa. ³⁸Mofalisalisayo omoni na limwalesi mowe kokamba kosoola maakoko boso ya koanga. ³⁹Ndi mokota na koena nandé: bane, ba Falisayo, bane boophénénésangi koandja ya ophata na tcheaso'o, ndi n'kati ino bikai na toengeleyo ta maibi na bo yaeli ya lola ya bolengi. ⁴⁰Koka mba kino maenyeli! Owa watanga koandja utatangaandé na n'kati? ⁴¹Aesi ndi yoose ino mo touwe eya béiséke n'kati ya béaso, béna boobo, tchoose tchino boophénénai koetéa koakino. ⁴²N'ndi tchombo kowa kino bafalisayo mondia bokomolangai mbiso yaikomi motchicha, ya touna, na okitaka yoose ya toani, ndi bitelitose bino angile boa salia na koema Mokonga: Eeyoi

yeengame mbele beteyo, koeka maphe ebeyei.⁴³ Tchombo koakino, ba Falisayo! mondia beemei tokalanga ta komoneka boso momakumbe ma iyano, na koeseleka itéma asima ya mabongo. ⁴⁴Tchombo koakino! Mondia bikai boyaeli mba malundu mito omonékanga, na kiyo namo bokoendea bua koeba tcheatcheka.⁴⁵ Omo mophème wa maényeli ma salia na kobundesela looki, we na koena nande: moekesi, mokoéna boyaeli sioyo, ikakai nsénda sieyo o'osenda basei. ⁴⁶Nande Mbali kotimbolea we: Tchombo benino kaé, baphème ba salia! bondia bane bobilésa bato bakumbo balitowa mo kobileka, na bena ango bane mine n'kati ino, bito okokola ango yo na bino monyweino angomo yakaako. ⁴⁷Tchombo koakino! Mondia bokoendjaka malundu ma batomeki siba baise bino baiyanga bo. ⁴⁸Bane bo'omonésa boyaeli ya béphakolo batanganga baisè bino, na békénamoésa, mondia bo, baiyangai batomeki, bénino, békénaéndjéka malundu si mabo. ⁴⁹Moisina mbe Manyeli ma Mokonga meenei: nokoiséyai bane batomeki bane na balondoli; bekaiya bamo na baphè bo omoni obaba, ⁵⁰ Mondia ya ko ombékelekai mo libotéléli siéno mokiya ya batomeki boose yaokanga koandjéa ko makondjékeo ma tchésé, ⁵¹kotokea ko mokiya abeli bena ko mokiya ya Zakalia, okpéléye kiyo moiango na lumba siéyo; ikai boobo, naénaki nino, yeka ombekai tokenéne si mo libota siéno. ⁵²Tchombo nino bane bekongo ba ba angile! Mondiya betoesi lofungola ya koeba maondiya; bite n'ngéye bino bane mine, na bane baekesake koon'ngesa baa baengamanga. ⁵³Nyanga yeomoke we ao, baandiki na ba Falisayo baimaneyei na koandja kosindékesana nandé na masongo, na koénésa we kiyo ka maondi na okitaka ma okitaka, ⁵⁴kotéléa we toteyo, mo kobundésa we na maoki ma koomoka mo kana kande.

Chapter 12

¹A abowa asongananga motuka ya bato ba elefu na ba elefu, bena ko sokosesana, Mabli nakoena ko ema na baeki bande:"Moose, efoei kotoka na kotina bolanga ya ba Falisayo, yoi tosendja ta kaisama ta ba Falisayo".²Abuwande na bondi ya kaisama, ya kasa koebekana maili. ³Bondiya moose sieya bokoena mo moiphuwe, mo ko n'ngbekanai ka masani; bena ma n'nkati, mo osaolekai kiyo na motondo ya lumba.⁴Be nino masau nane: Na enake nino:"Betinangi baa bo ko iya mobe ambe bito o kokola kota tchephe maili si". ⁵N'ndi noo moesi bane owa bo otina we:"Tinai owa maili wa koiya moto, uka na tchekamba tcha ko m'mbola mo itumbo ya kaya". Na enake nino na liti, tina ooyo.⁶Eke buande toyoni tango totano to ko oleka senti ibe? Abuwande anga kamo kabo keibeyaneke na Mokonga. ⁷Liti, anga m'gbe ya motchwe ino yebandeke yoose:"Betinangi: Bane betondane kuliko toyoni ta buwa".⁸Na enake nino:"Kila moto si owa olombesanoo boso na bato, we Mana Moto wo kowakowai we boso na bakitomo ba Mokonga. ⁹N'ndi moto si owa wo olingowa noo boso na bato, wo olingolekai boso na bakitomo ba Mokonga. ¹⁰Na kila moto si owa wo ko ena looki bondi ya beya mo isina ya Mana moto, wo omeselekai, n'ndi owa wo osenda Mosombo ya Phenena, wito omeseleka ande.¹¹Bekaisai bane boso ya malumba ma makumbe na boso wa bakolo bato na babaa bika na tchekamba, bephanangi mbe bo ko enai boboni ama ko mani maondi, bo ko enai tchei. ¹²Bondiya Mosombo ya phenena yo ko ebesai bane aowo-aowo mbe eengami ko ena tchei.¹³Moto omo n'nkati ya ibamba ya bato wa ena na Mbali:"Mopheme, ena na mana m'ma wabaanye nane botiko ito". ¹⁴Mbali wa sumboleya we:"Owe moto, nani wete noo mobuki wa maondi mino; ama owa wa ko baanyeya bane botiko ino?"¹⁵Wa ena na bato:" Tangeyai n'kasa yoose ya kobulesa beeya, mo isina mbe, anga moto waika na metuka ya beeya yabuwa, koika kande kito otondana ande bondiya kobuwa ka beeya bika nande".¹⁶Wa ena nabo mombila si oono:"Aikangai na moto omo iphoka, iba yande ya iyangai na meleli ya buwa". ¹⁷Wa enyeleyangai boono ko motema yande:"Nete boboni, bondiya na buwane na asima ya kota meleli yane!"¹⁸Wa ena:"Nootai bobono: Noomunai boteleyo ya besima , nokoosi ephe ya ema iboka, na kooko nootai ngawo wane na m'mbiso yane yoose ". ¹⁹Bena no ko eneyai noo mune:"Eee, eneeke uka na m'mbiso ya beeya ba buwa, mo bemo ba buwa. Mo booboo omona, weange, weeme, welengee mo beombe".²⁰N'ndi Mokonga na ko ena nande:"Ukai tchebebe, na botu siono Mosombo yabe yo otombeka ii, besima batanga owe bo koiki ba nani?"²¹Booboi ika moto si owa weteleya we m'mbiso ambe wite sie iyota yande ka Mokonga.²²Maili si, Mbali na ko ena na baeki bande:"Mo isina si na enake nino:"Ba buwa kophana kowaza mo isina ya koika kino, bo kowai tchei, ama mo isina ya mebe ino, boobatai tchei".²³Bondiya koika kelongeye moleli, na mobe yelongeye n'tulu.²⁴Monai tooni tito olekanga ande wala kokonyowa, ba buwande na otanda wala boteleyo ya meleli, n'ndi Mokonga welange bo, bane beengame kolongeya toyoni mala inga!²⁵Nani n'nkati wino mo koema kande weengame koemesa boyaeli yande, anga kaako kamo? ²⁶N'ndi, m'mba bitookokola tomaondi tokolokolo, mo tchei bo ophana kae na maphe?²⁷Monai matunda, na enake nino anga Salomono, mo bokota yande yoose, witakokolanga ande kobata m'mba litunda emo ya mamano.²⁸Ke aika m'mba Mokonga woobatesa matunda si maa mika mo iba moono botu, na kom'mboleka mo itumbo ya kaya na m'pendu si, n'ndi wootakai iboka malainga kowakino bane, bato ba kowakowa kaangowa!²⁹N'ndi bane bephanangi bo kowai tchei, ama boomai tchei, bena betuwa-tuwangi mbe. ³⁰Mano moose bapakano ba tchese si tcheetcheno bo ophana kae mo; n'ndi Ise wino weli maa meeme bane;³¹n'ndi phanai bokota yande, eke maamo moose mo ko eselekai bane mabuwa. ³²Bite tinangi, bane tomekoko n'nyango, bondiya yelengesei Ise wino koesa bane bokota.³³Olesai beya bika nabo, abai mo touwe , ondeyai mateke ma beeya si maa mito osema, m'mbiso si eya ito omaneka ande kiyo:"Kooko moiwi wito obakama ande ka, anga nsengi yito oseya ande". ³⁴Bondiya aabowa ika m'mbiso ino, mesombo yino yo koika moo.³⁵M'pondjo ino yaike mbe yekandeke meeli, n'tala ino yaike mbe yeakane; ³⁶ba ikai m'mba bato si baa beendeye mopheme wabo owa wo osumboka ko toka mo tcheombe, m'mba be kandoleya mono we m'mba wakonga molango.³⁷Ome ko bakobe si baa mokota woosangela bo ambe bika buwa kolama too, nyanga ya kula kande. Na enake nino liti:"Wookandi mooli mo m'pondjo yande wo opokeyai bo mo bobeleyo, wo koetai boso na bo ambe wooteleya bo mokambo. ³⁸Anga m'mba wala na n'nyanga ya m'pimo ya botu, anga mo koimoka ka ibe, ao ka isato, ome ko bakobe si baa bo osangeleka booboo.³⁹Ebai bondi si oono:"M'mba mokolo wa lumba wa ebange mbe wokula na eni n'nyanga, utinaeka ande lumba yande komuneka. ⁴⁰Nino ikai ambe beenjekee koika kino, mo isina mbe n'nyanga si eya bito ko enyeleya, Mana Moto okula". ⁴¹Petele wa phipheya we:"Owe Mokota, mombila si oono wa enake kai be nito?"⁴²Wa ena:"Nani ike owa mo imanei mosaali na owa wa weli wotelekake na mokolo wande boso wa binakande, wabaanyeye bo ngano mo n'nyanga si eya yeengamei?"⁴³Ome ka mokobe si owa mokolo wande wo osangela we ambe woota booboo. ⁴⁴Liti na enake nino:"Otai we mokota ya besima bande boose".⁴⁵N'ndi m'mba mokobe si ooyo wa ena ko motema yande, Mokota yande wailake mo kosumboka, bena waikake mo kolubeya binakande na baa ba bamokali, na ko anga na kokoma mo kolewa, ⁴⁶Mokota ya mokobe si ooyo wasumboka botu si oowa iteendeye yo na n'nyanga iteli we,

wootai we kpaaya na koteleya we bowa yeengame na ko teleka na baa babuwa tchaa asima amo.⁴⁷ Mokobe si owa, weli koika kosaali ka mokota yande, n'ndi witekokole kota tchoose moongo moongo, ama witete bowa aakolekanga we, oono woolubekai tonyowa-nyowa tabuwa. ⁴⁸N'ndi m'mba owa witeli kophowa ka mokota yande, m'mba wata beteleli ba ko engama na ko lubeka, woolubekai kambu lika kila moto si owa weeseleke iboka, kowakande yo ko ombeki metuka (iboka), nande si owa wa imetchelekanga ko maondi mabuwa, kowa kande yo ko ombekai mabuwa iboka. ⁴⁹Nelei koisa kaya mo tchese, na oni namuna neeme mbe kaike mbe keakane. ⁵⁰Eengami mbe nen'nyeke na oni namuna nooteleka kobeya bena mbe yaiyane. ⁵¹Mbe, besie mba nilei koisa bii mo tchesei? Ango kambu, na enake nino, buwande bii n'ndi iki kosekanesa. ⁵²Mo isina mbe kolinga enekeke, bato ba tano ba lumba emo bo ko ekanai basato mo babe, na babe mo basato. ⁵³Boobanyekai ise na maana, maana na ise, nina na moseka, moseka na nina, n'na maana na motamba, mana motamba na n'na mana ande. ⁵⁴Mbali wa ena na metuka ya bato kae: "Aika mbe bamona obowa yabuanya biili ya iko ya moela, aowo ke baena: m'mbuwa yalake; yokoika kai boobo". ⁵⁵Na bamona mophopho ya biili motchwela yala, ba ena mbe tcheseka tchokoikai; yo koika kai boobo. ⁵⁶Bane bato ba maambo, beli kolembela tchondi tcha tchese na tcha kiyo, mo tchei biteli kolembela n'nyanga si eno enekeke? ⁵⁷Na mo tchei bito omona bane mine beya beengame? ⁵⁸Mo isina si m'mba waaya ka mokolo moto na munakabe wa bondi, mo m'mboka ta tchekamba wekokola komana bondi na koekeleka nande, bondiya wa buwa ko pholota owe boso wa mokobe wa lumba ya kobuka maondi. Wite m'mbolangi owe mo lumba ya iphuwe. ⁵⁹Na enake nabe, utokoomoka abe kooko, alinga wa ombola beeya.

Chapter 13

¹Mo n'nyanga si eyo, ke bato bamo boono ba luleyangi Mbali, ba saoleya we mosao ya ba ba Galilaya si abo, baa Pilato wa phfuleyanga mekiya yabo na mafaefi mabo. ²Mbali wa sumbokeya bo looki: "Beisei m'mba ba Galilaya si babano-i ba ikanga bato ba beya ko longeya baphfe ba Galilaye boosei, bondiya mbe bamusangi iboka-i?". ³Naenake nino: Bunade boobo, n'ndi mbe bite timboke, bane boose boolimenai boobo boobo. ⁴Ama baa ikomi na tchenana ba keleanga owamba ya eya ya lumba batanga kobeya iboka ko longeya bato baphfe boose betchumane Yelusaleme-i? ⁵Naenake nino, ya buande boobo, n'ndi mbe bitetimboke, bane boose booseyamai bobo na boobo". ⁶Wa ena mombila si oono: "Moto omo wa ikangi na kate, kalekelekangi mo iba yande ya touna tosaali; we na kula kophfana touna ta kate si, ke utasangelanga ande ango kamo. ⁷We na koena na moleki wa iba: "Mona-e: Kolinga bemo bisato naalake kophfana touna ta kate si kano, eke n'temone-ane. Buka ko: "Mo tchei (kate si kano) ko omona tchekamba tcha n'seke?" ⁸We na ko sumboleya we: "Mokolo, ekakasa ko ephfe tchemo si tchemo, mephfuwe kasa ko makuku mande na kota n'seke n'saali. ⁹M'mba keengame na koomola touna, aika mbe kiteomole ke wa buka ko". ¹⁰Bosu ya koomona ka Mokonga, Mbali wa ikangi ambe woofundisa n'nkati ya luma ya bosonganeo omo, ¹¹aowo aikangai na amokali omo owa mosombo ya beya yatanga iwe na tchelema kolinga bemo ikomi na tchenana; weikangai ambe weondame, buwa ko kokola konanoka ango kambu. ¹²Mbali wa monangai we, waeta we, wa ena nande: "Owe amokali, wa toselekake tchilema tchabe". ¹³Wateleya we maako mande, we na konanoka moo, we na ko lombesa Mokonga. ¹⁴Eke mokolo moto wa lumba ya bosonganeo wa mona kobeya, bondiya Mbali waondesakei we bosu ya koomona, we na koena na bato si baa basongananga: "Ika na n'nsu motoba ya kota mekambo, n'ndi waa baondese bane n'su sieyo, buwa bosu ya ko omona". ¹⁵Mokolo na koesa jibu si wino buande wa kandowake n'ngombe na m'ponda yande n'nkati ya ikula bosu ya ko omona, na koisa yo mo komesa yo maale-i? ¹⁶Na ono amokali, wikai moseka ya Abalyama, wekandoke na Satana kolinga bemo ikomi na tchema: "Buwande yeengame seno-i?" ¹⁷We na koena boobo, babaa ba meango nande boose baika na n'soni, na motuka ya bato boose yalengeya beteleli bephfeme boose batanga we. ¹⁸Mali Mbali wa ena: "Bokota ya Mokonga yetuanyanyi na tchei? Noo tuanyanyesai yo na tchei? ¹⁹Yetuanyanyei na kauma ka Haradali: "Moto wa tombang ko, waleka ko n'nkati ya iba yande kakonda, bena koika kate ka ema; toyonni ta kiyo taesa ma lumba ko metabe yande". ²⁰Wa ena ephfe: "Bokota ya Mokonga yetuanyanyei na tchei? ²¹Yetuanyanyei na mote ya kouwesa n'keke ya mekati : Amokali wotomba to, wata to n'nkati ya tolange-linge tosato ta n'keke bena bowa to kouwesa n'keke". ²²Mbali na ko bulesa n'ndo yande kiya Yelusaleme, wa eta mo n'nkita na tometanga tango tango na ko fundisa bato. ²³Moto omo wa phfiphfeya we: "Mokolo, bato baa bekaowa bo bikai kakolokoloi?" Mbali na ko sumboleya bo: ²⁴"Tai tchekamba mo ko n'ngoya n'ndi bito okokola ande". ²⁵Mokolo wa lumba ambe wa imokake seno na kokanda molango, bale bo ko imanai koanja, boolinganai na kokonga molango na ko ena: "Eee Mokolo, lindoleya base! N'ndi we wo osumboleyai bane: N'teli bane batokaki koni. ²⁶Aowo boolingai na ko ena: "Taangangi na koma bosu wabe, bena nabe wa fundisangai mo m'banja yito. ²⁷Nande wo ko enai nino ephfe: "N'teliane bane batokaki na koni, yaai kpaaa nane, bane boose batanga mabeya. ²⁸Kooko ko koikai koeya maisoli na kofunga man'nyo, mo ko mona kino Abalayama na Isaka na Yakobo, na batondoli boose, ko bokota ya Mokonga, nino bane mine ba m'mbolekake koandja. ²⁹Na baphfe bato bokulai kotoka motchwela na moela, na mokanda na lito, na koika ko mesa ko bokota ya Mokonga. ³⁰Na monai: "Bika na babaa ba n'tungeo bekaikai ba bosu, na babaa ba bosu bekaikai ba n'tungeo". ³¹N'nyanga si ba Falisayo baphfe baluleya Mbali, ba ena nande: "Toka weomoke kokono, bondiya Herode weeme koiya owe". ³²Yaai beeni nande bokulai: "Monai, moonu bosu na m'pendu na bengeleke ba Satana, na koondesa bato na bosu ya isato na maneke mekambo yane. ³³N'ndi eengami nane koendeleya n'ndo moonu bosu na mpendu na n'su ya mali, bondiya iteengame ande motondoli baiye we kaowo na Yelusaleme. ³⁴Eee, Yelisaleme owe wo koiya batondoli, na ko lubeya mawe baa betomeke kowa kabe! Mala inga naemanga kosonganasa bana babe m'mba nina n'koko wo songanesa bana bande kose wa maphfaphfu mande, n'ndi beekei. ³⁵Monai, lumba ino yo otchitchanekai kowa kino buwa bato, noo naenake nino: "Bito omona kae noo ephfe, bena n'nyanga yala bekaenai: "Wa lipheleleke owa wokula mo bina ya Mokolo".

Chapter 14

¹Koika bosu omo ya ko omona, Mbali wa n'ngeyangi mo lumba ya mokolo moto omo wa ba Falisayo, waange moleli, ba ba ikangi na koamba we iboka. ²Ambe moto omo wa oso ya mesolo koiya na maale waikangi bosu nande. ³Mbali na kosusa bakama na babuki ba maondi na ba Falisayo, waena nabo: "Eee, ika na kowakoleka mo koonda moto bosu ya ko omona, ama iyani?" ⁴Bo na ko ibana. Ke Mbali wa bunda oyo moto, wa ondesa we, waeka we mbe waye twhande. ⁵Maili si wa ena nanbo: "Nani akati wino, m'mba mana ande ama n'ngombe yande ya tchubeyake mo kasowe ke wa kamba ko ondesa we anga mbe ika bosu ya ko omona-i?" ⁶Bo na ko kombeya ko sumboleya we maondi si. ⁷Mbali ko mona bowa baa baetekanga basonangi tokalanga ta bosu, waenangi nabo mombila si oono: ⁸"Wa eteka na moto mo tcheombe, buwa koika mo kakalanga ka bosu. Bondiya eengame na koika ophfe moto owa weliteseleke ko longeya owe, ⁹na owa weete owe nande wokula-i koena nabe: "Silea oono waike aowo" Aowo owe wokiya-i na n'soni koika asima a maili. ¹⁰N'ndi wa eteka, yaa koike asima ya maili, m'mba owa waetake owe wala, wo ko enai nabe: "Owe isau yane, waa na kono bosu iboka. Aowo woopatai okuku bosu wa boose si baa bika nabe ko mesa asima amo. ¹¹Bondiya kila mata si owa woolinga, booselelesi-we, na owa wooselela boolinyesai we. ¹²Eke Mbali na ko ena na owa weete we: "Aika mbe wata tchembe tcha looba ama tcha iyo, buwa koeta anga masau mabe, anga bana ba n'tchoko, anga tchebanda tchabe, anga baa bika bakama nabe maphfoka, bondiya mbe bo kae beengame na koeta kae owe boobo, iki mbe bo sumboleakai owe. ¹³Mba wata tcheombe, eta touwe, bato ba bilema, baa bekpe mao, baa bekpe maiso; ¹⁴bena owe wo koikai na ome, bondiya mbe bo, ba buwande na tchesima tcha ko sumboleya owe; mo isina mbe wo o sumbolekekai bosu ya ko imoleka ka bato baa baikanga na tchembo na bato". ¹⁵Omo n'nkati ya baa baikanga na Mbali ko mesa, aabowa wa m'ngbanga we maamo, wa enangi nande: "Ome moto si owa wekaanga moleli mo bokota ya Mokonga". ¹⁶Mbali wa ena nande: "Moto omo watangai tcheombe tcha ema, waeta bato ba buwa. ¹⁷Eke n'nyanga ya tcheombe na ko engama, wa toma mokobe wande koebesaa baa baetekanga: "Waa, bondiya thoose tcha engamake seno". ¹⁸N'ndi boose mao kota moongo-moongo, kila omo waombe limeseli. Wa bosu bosu. Wa ena nande: "Naowaki iba, eengami mbe niye ko mona yo; na ombake owe limeseli". ¹⁹Ophfe wa ena: "Naowaki mekali ya n'ngombe itano, naaake nenyeeeye yo, maombake mbe wemeselee noo. ²⁰Ophfe wa ena mbe: "Nasongake, mo isina si i itokula noo". ²¹Mokobe si ono, wa sumboka na ko ebasa mokota yande maondi si amo. Eke oyo mokolo wa lumba wa ika na lisomi ya buwa, wa ena na mokobe wande: "Omoka kabeyo-beyo, wiye mo m'banja na m'mboka ya motanga, wiye ko n'ngesa baa bika touwe, bato ba n'so na bakpi ba maiso na bakpi ba mao. ²²Mokobe si oowo na ko ena: "Eee, Mokolo, yateleke m'mba bowa aenake owe, n'ndi beikaneo bikinaika". ²³Oyo Mokolo na ko ena na mokobe si ooyo: "Omoka, wiye mo ba balabala na ko mophoko ya ma lumba, wiye ko kobesa bato ba 'ngeye lumba yane ya engame na koiya". ²⁴Bondiya na enake nino: "Anga omo wa abo bato baetekanga, wito osonja ande tcheombe tchane". ²⁵Bosu omo metuka ya bato babuwa ba ikangai na ko onda we, Mbali wa timbokeya bo, wa ena nabo: ²⁶"Moto waba kowakane, ambe wite eme noo ko longeya ko ema ise na nina, na mokala ande na baana, na bana ba nina baom na bamokali, na anga mobe yande omune, uto koika ande moeki wane. ²⁷Moto woose si owa utebiye liyeka yande omune na koonda noo, uto koika ande moeki wane. ²⁸Mo isina mbe nani akati wino, wa ema koesa lumba, ambe utinaike kasa mo komona oketi ya beya m'mba yo o kokolai komana mokambo. ²⁹Iteikangi mbe wakombeyaki komana koesa, m'mba wa linga koesa maango, na boose baa boomona boobo baanja ko lengeya we mo boseke, ³⁰ambe bo ko ena: "Moto si ono welingei koesa, wa kombeya komana". ³¹Ama oni mokota ya ema kiya koesa bita na mokota ophfe, wakanga owa wooluleya we na ba sola elefu n'nkama ibe? ³²Wite kokole, n'nyanga si eyo ambe wika kpaaya, wootomai mekendi na ko omba ko m'ngbesana na bii. ³³Boobo kae m'mba kila omo wino, owa wito ko ekea boose si eya uka nabo, uto koika ande moeki wane. ³⁴Moo ikai tchesima tchesaali; n'ndi moo emine m'mba ya seama, yo ko m'ngbanai na tchei? ³⁵Ya buande na isina, anga mo iba, anga mo ileya, bato bo ko m'mbolangai yo koanja. Owa uka na matu ma ko m'ngba, wa m'ngbe.

Chapter 15

¹Balipesi ba manjanja boose na bato ba beya baikangi nakoendeya Mbali mo kom'ngba we. ²Eke ba Falisayo na baandiki bo nakoimama na koena: "Oono waikake na bati ba kobeya bena waangake nabo asima-amo". ³N'ndi we na koena nabo mombila si oono: ⁴"Oni moto akati wino, m'mba waika na mekoko miya, " " walimesa omo, buandé okoekai éno-ephe n'kama abowa na abowa mo chékpakonda, mo kiya kophanésana na owa omo aliménanga, mbe walingaseno komona yo i? ⁵Akosumboka kandé ooyo, wootai yo na ome mo bétuli bandé, ⁶mo kosumboka kandé mo lumba okoétai masau na Bénakandi ba boikanéo, na koena nabo: "lengeyai asima-amo nane, bondiya namonekei mokoko si owa ane yalimenanga". ⁷Naenake nino, mo booboo kaye, ékaikai na omé kowa kiyo mo isina ya moti wa kobeya omo owa wakalanganyake, kuliko mo isina ya bapheneni n'kama abowa na abowa si baa babuwa na n'kasa ya kokalanganya. ⁸Oni amokali, m'mba waika na bingboma ikomi, m'mba chémo tchalimeneya-we, éké wakamba koakanesa n'tala, wakambakoayea lumba, bena kophana cho bosaali, bena kowa woomona tchoi? ⁹Aabowa wo'omona cho, w'okoetai masau na binakande, eke waena nabo: "Lengeyai nane, bondiya namonake tchingboma si tcheya tchalimenanga. ¹⁰Mo booboo kayé, naenake nino, okoikai na ome boso wa bakitomo (malaika) baMokonga mo isina ya moi wa kobéya omo si owa wakalangangai. ¹¹We nakoena ephe: "moto omo waikangai na bana bandé babé". ¹²Owa manuke nakoena na Ise: "Tata, akésa noo ikuka ya besima beya bééngame nakoika bane". Ise wabo nakobaanyea-bo besima bandé. ¹³N'su kakolo-kolo maili-si, maana si oyo manuke nakokongowa choose chandé, nakiya mo okita ya kpaaya, kooko we na koseya beeya bande na bamokali. ¹⁴Aobowa eseye-we beya bande boose, n'nja ya ema na koika mo chésé si, we na koika mo bokambe. ¹⁵We nakiya ko mokambo ka moto omo wa tchese si tcho, ooyo na kotoma we ko maba mande kolanga ba ngulube. ¹⁶We nakoema, koikota na moleli si owa yaanganga ba nglube n'ndi moto angó omo utaésanga-andé we. ¹⁷Aabowa maényéli masaali méluleye-we, we na koena omune: "Iboka ya bato ba mékambo ya Tata bika na méleli ya buwa, éké noo nookpa na n'nja"! ¹⁸Nokoimanai, nokiyai ka Tata, nokoena nande m'mba: "Tata, netei kobeya kiyo na tchese bena boso wa be". ¹⁹N'tééngame kaé nakoétéka manabé; bunda noo m'mba omo wa bakobe babe. ²⁰We nakoimana, na chombo cha ema, éké we na koonda we na obéyo, na kotingéya we mo ikoti béna ko komba-komba we na koléngéa ka ema. ²¹Maana na koena nandé: "Neteleyei kiyo kobeya be nabe, n'tééngame kaé ambe néétéke manabe." ²²N'ndi Ise na koena na bato bandé ba mokambo" "Waai kabéo-béo na n'kanjo ya fowa iboka, batésai we yo, batésai we kambete ko monyewe, na bibato ko mao". ²³Waai na maana wa ngombe wa amoome wa konona, bayai yo teangei, na telengeei; ²⁴bondiya manane si omo wangbangai, eke wasumbokake moutondo; waliménangai, eke wamonekake baanya kolengeya bosu-si. ²⁵Ambe maana owa mokolo moto uka mo iba. Mo kosumboka kandé na koiyéyésa lumba, we na kom'ngba n'ngoma na n'sambo. ²⁶We na koéta omo wa bato ba makambo ya ise, na kophfiphféa bo chéi chika?. ²⁷Mokobe si ooyo na koebesa we: "Mana nchoko manuke wasumbokake, so wabaeyaki we maana si owa wa n'ngombe amoome wo komona". ²⁸We nakoika na obaba ya éma, na koeka kon'ngéya mo lumba. Ise na koomoka, na kobonja-bonja we ambe wan'ngeye. ²⁹N'ndi we na koena na Ise: "Mona iboka ya bemo si béya natéléake mono owe mékambo", buwa komuna ba angile babe, witéése angó noo kana ka m'mboli ambe nelengee na bina kane. ³⁰N'ndi mo kosumboka ka manabe owa wemane beeya babe mo koenda-enda na méonja, waiyéleake we maana wa n'ngombe wa konona. ³¹N'ndi Ise waenangi nande bobono: "Manane, ukai asima-amo nane nyanga yoose, bésima bane boose biki babe; ³²n'ndi éka mbele telengee, téike na ome, bondiya mbe mana nchoko si oono wegbangai wa sumbokake motondo, walimenagai éké wamonekake ephfe.

Chapter 16

¹Mbali na koena éphe na békibandé:"Moto omo waikang na béya ba buwa we nakoika na mobundi wa bééya sibéibo, mobundi wa bééya na koabéléka kobéya mbele wooséyanga bééya mo chititi". ²We na koétéka weéché woena andé:"Oni bondi ono okoénékéléka owo? Moesa noo mékambo yabe mekambo yane éphe". ³Mobundi si oyo wa bééya na koényéléya omune:"Nootanji booni, bondiya mokota yane watoésake noo mo koimanéa bésima bandé! Mekambo ya n'seke? N'tookokola ane. Koomba-omba? Nokom'ngbai n'soni; ⁴néli bowa noota, mbe mokotoka kane ko mokambo bato baakowe noo mo béikanéo babo. ⁵We nakoeta omona-omo wa bato ba m'mbata ya mokota yandé, nakoena na owa wa boso:"ukai nambata ingaya mokota yane? ⁶Tobolé miya omo ta makuta". Eke we na koena nandé:"Biya kani kabe ika asé, na andiko n'kama itano". ⁷We na koena na ophe:"ké owe, uka na inga?" toléngéléngé miya omo ta ngano. We nakoena nandé:Biya kaani kabe, ké wét n'kama chénana". ⁸Mokota yandé na kolombesa mobundi wa bééya anga bowa witaenjekanga mékambo a bééya anga bowa witaenjekanga mékambo bosaali, bondiya baana ba bé mo si béno bikai na wéli ya buwa kolongéya baana ba boso. ⁹Eke noo, naenake nabe:"Ikai Ta masu na maphoka ma chichiti, mba n'nyanga si éya ékamanéka bésima ke bachumanéa bane mo boikanéo ya bii wa kokamba ntungéa". ¹⁰Moto si owa uka na koenjéka bosaali mo toshima tabgo-tango, okoika-kai mo bésima bepheme na owa uka na chichiti mo toshima tabgo-tango, ookamba kai koonganya bésima babuwa. ¹¹Aikambe witaébanga koongonya mo koimanéa bééya ba chititi, oni ophe wéka akoléa owe mo bésima bandé ba liti? ¹²Eké m'mba utaébanga koimanéa bésima ba binakabe, nani iki wkaésa owe béya babe owe omune? ¹³Mokobe omo witééngame andé kobunda ko mékota ibé. Bondiya woosékai omo ke waéma owa ophe, ama wooliama Wootangani na omo kochichana owa ophe. Witokoenga ma abe na kotéléa Mokonga asimamo na ome. ¹⁴Ba Falisayo baikanga ba bééya, bam'nganga mano moose, na kotéléa-we licheke ya okaba. ¹⁵Mbali nakoena nanbo:"Bane boophana komoneka basaali boso na bato, n'nsi Mokonga wéli météma ino, bondiya chésima si chéa chélombe ko bato, chkai kobéya iboka boso na Mokonga. ¹⁶Angile na baeki bétungéyei ka Yoani, kolinga aoowo, bokota ya mokonga yénangolékeyi, okitaka yoose ya bato yoophana kongiya ko mo chitit. ¹⁷Epholéé-pholée mo kiyo na kosé koéta, éké yabuandé na mololo anga omo ya kaani ka angile si owa yookéya. ¹⁸Owa woose ootoésa mokalande ke wasonga ophe watake ilemba, na owa woose wooso,ga amokali si owa watake ka monéndé watake ilemba. ¹⁹Aikangi naiphoka emo, ya batangai n'tulu ya téa-téa, ya lingeya ya alili, changa-ilanga waikangai na maisaha maaali. ²⁰Kauwe, linandé Lazaro, walamangai ko molango ya iphoka si éyo, mobé yoose anga m'pota, ²¹N'kasa yandé yaikangai ya ko kongowa nhecha ya makambo si maa ùookéya ko mesa wa iphoka; bēna m'ngba yalangai ko komba-komba m'pota yandé. ²²Kouwé na kogba, ko na kobiléka na ba kitomo mo m'mbèle ya Abalayama. Iphoka koena kogba, yo na koélékélka. ²³Mo buyako, Iphoka na koisa maiso kiyo m'mba bowa aikanga we mo bémusi, na komona mo kpiaaya Abalayama, na Lazaro mo mbele yandé. ²⁴We na koakaya Tata abalayama, kpa noo chombo,Toma, Lazaro mo kophophesa chéami chane; bondiya nika na obaba ya étéya mo kano kaya kootoka; ²⁵Abalayama na koena:"Manane, éba mbe waikangi na ome mo koika kabe mo chésé, éké Lazaro watombangi obaba mo chésé, énékéké uka aabono ambe wéphope, éké owa ambe oómusa". ²⁶N'ndi éba mbe akati wito, n'kéya ya ema ika, éya itookolokolo baa bika kooko mo koéta kokono kika basé. ²⁷Iphoka nakoema naéyake nabe, Tata abalayama, toma Lazaro mo lumba ya Tata; bondia nika na banabam'ma batono. ²⁸Iki mo koébésa bo bosaali mbe nabo bitilangi kono mo boikanéo ya obaba. ²⁹Abalayama na koena:"kooko, bika na mose na boéki ba Mokonga"; ³⁰Iphoka na koena iyami, tata Abalayama, aikamba omo akati wa bagbi waéléa bo kooko, bookanganyai. ³¹Eké Abalayama nakoena nandé:"Aikam'mba bétém'ngbe Mose na baéki ba Mokonga, bitokoéka andi mo kookowa anga mba omo wa bagbi waimoka.

Chapter 17

¹bali na koena na baéki bandé:"talaléyi mo maondi ma masei m'mba makambe kula;chombo iboka ka owa okula nanmo. ²efoi iboka mbe wa kandéke we si éya yootunékanga tuma éké wam'moléke mo iyaba, bondiya mbe winaanga koséa omo wa éno ntongonoli. ³Tai kaeili bane mine, omo wino watéléya owe kobéya, akésai we mbela, wakalanganya, méseleyai we. ⁴Aikambe watéléya owé kobéya, angó mala mochoméndi mo botu omo, éké mala kowa kabe mila mochoéndi na koena:"Nakalanganyaké, wééngamei na komeseleya we". ⁵bakuli baphème na koena na Mbali:"Buléséya base koakoa". ⁶Mbali na koena:"Béikanga na koakoa m'mba kouma ka mutarde, ambe bééngame koema na kati si kano mbe kutoka, na kochubéya mo iyaba; ambe kinalitési bane. ⁷Nani akati wino, waika na mokobe owa woophuanga n'séké ama mochumngi wan'nyama, éké wééngame na koena nandé aùbe watokake ko maba:"waa aabono kabéo-béo, chumana mo boléléyo? ⁸Buandé wokoena n'ndi nandé mbe: tléya noo moleli, bata ntulu ya mokambo, ta yo, natungésa koanga na koma, ke waanga na koma chéya-chabe? ⁹Ke mbe woolengeyai we bondiya watakeyi bowa atomékake we? ¹⁰Be nino kaé, aika m'mba batakaé bowa étomeke bane, anai mbe:"tikai bakobe bakokamba isina, tatangai bowa aéngamanganito kota. ¹¹Mbali na kiya yélusaleme, na koetéya mo Samaria na Galilaya. ¹²Bowa en'ngéye-we ko motanga omo, bato ikomi ba suli na kula kosangana andé. Bo na koimana kpaaya nandé, bo nako akaéya, na koena: ¹³"Mbali, mokota, kpa base chombo. ¹⁴Abowa emone we bo, we na koena nabo:"yaa ko monenka ko batondoli. Na, aabowa aayanga bo, chéondésa na kokoméya bo. ¹⁵Omo wabo nakomona mbe waondake, we na kosumbokéya mo m'mboka, na kolombésa Mokonga mo looki ya kiyo iboka. ¹⁶We na kotulamésa mochwe yandé ko mao ma Mbali na kosumboléa we kélé-kélé. Waikangi Mosamaliya. ¹⁷Mbali na kobunda looki, na koena: boose ikomi bitéondai? Ke m'mba baa-baphe abowa, m'mba bo? ¹⁸Moto angó omo witile-andé kosumboléa Mokonga kélékélé kosakolo moeni lika? ¹⁹We na koena nandé:"Imana, yaa, koakowa kabe, kaondésake owe. ²⁰ba Falisayo na kophiphéya ka Mbali éni n'nyanga ékala bokota ya Mokonga. We na oena nabo:"bokota ya Mokonga itokula-andé mo boyaéli ya komoneka phololo. ²¹Itékaeneki andé mbe, ika aabono amaika kokowa. Bondiya monai, bokota ya Mokonga ika bakana nino. ²²Eke we na koena ko baéki: "nsuyékalai eya bekaika nankasa ya komona botu omo yansu ya Mana Moto, n'ndi bitékamoni bino yo angó kambu. ²³Békaenai nino:"Uka aabono, uka kokowa. biyangiko, babuwa kiya obeyo maili. ²⁴bondiya, bowa moobuanyana na kosana kolinga asima-amo ya obowa béna owa ophe, bobo kai ékika botu ya kula ka Mana Moto. ²⁵N'ndi ééngami mbe wamoneke moobi iboka, na kolingoléka na liboti ya foto wa n'nyanga si. ²⁶Bowa aikanga n'nyanga ya naa, ekaika-kai namuna omo mo nsu ya Mana Moto. ²⁷bato baikangi na kowa, baikangi na koma, basongangai na kosongeleka, na kosongesangi bana babo, be na botu i owa eingeye naa waato (masua); n'njoo na kula, yo na komana boose (kosengesa chiise). ²⁸Ekaikakai m'mbabowa aikanga n'nyanga ya loti. Bato boangangai, bamangai, babowangai, baolésangai, balekangai, baesangai, baowangai, baolésangai, balékangai, baesangangi; ²⁹N'ndi botu si owa loti weomoke mo Sodoma, m'mbuwa ya kaya na mophopho nakotoka kiyo, na koseya choose. ³⁰Ekaika-kai boobo mo botu si owa ékabuanyana Mana Moto. ³¹Mo botu si oowa kiyo na lumba, eke ambe besima bandé bika nkati ya lumba, witooselela andé mo kotomba bo, an owa wekaika mo iba witoosumbokanya-andé na maili éphe. ³²Enyeliyi owa ya mokala loti. ³³Moto si owa woophana koondes mosombo yandé, woolimesai yo, éké owa woolimesa mosombo yandé, wokoondésai yo. ³⁴Nanake nino, na botu si oowo, baome babé bekaikai mo itanda emo, omo wekabilékai, owa ophe wékachichanéka; ³⁵Bamokali babé békatukunai mo oongo omo, omo wékabilékai, owa ophe wékachichanéka na owa ophe wékachichanéka. ³⁶baome bob beka-ikali mo iba, omo wékabilékai na owa ophe wékachichanéka. ³⁷Baéki na koena nandé:"Ani asima ékaiko yo mokolo". We na ko ena:"Asima ika chéliyo, aowo kai oosongamandjo tayoni topheme ta chékamba, toobiyangi nayma bé na bato".

Chapter 18

¹Mbali na koemoésa bo mobimba omo, mo komoesa mbe ééngami kosombola achanga, na buwa koeka. ²We na koena:"Aikangi ko motanga omo, mobiki wa maondi witatinanga andé Mokonga ango kamba na witaébanga andé koika ka moto. ³Akanga kai ko motanga si owo chétike chémo chalanga koena nandé:"Téléya noo mbe nelongeya munakane wa bondi. ⁴N'nyanga ya buwa waliongolangai, n'ndi maili-si we na koenyéléya omune:"Ango bowa n'toolitésanga Mokonga na kokamba koeba koika ka moto. ⁵mo bowa chétike si si chémo chika na kato, nootélitésanga we mbe walongeye, bondiya-mbe witalangi kaé ephe kotuéa noo mochwe buwa koena. ⁶Mokolo na kota kobéla:"m'ngbai bowa aenake we mobuki wa maondi si oyo. ⁷Eke Mokonga wekatékai ko basoneki bandé, bokoéya nandé botu na looba komoesa bo motéma, ango bowa ootéléya bo na komoesa bo motema asaali? ⁸Naenake nino, wootai mbe maondi mabo mabukeka na liti woose kabéyo-beyo. N'ndi, mo kula ka Mana moto, wékasangéla andéyi kowakowa mo chésé?"We na koena ephe ko mombila:"Mbali ko bato si baa bookoényeléanga mbe biki bapheneni, eke mbe baphe bamo bokoenéa bo éphinole : ¹⁰Bato babé ban'ngayangai kosombola mo lumba ya Mbali, omo waikangai Mofarisayo, na owa ophe mokobe wa Leta. ¹¹Mofarisayo, koimana, koanja kosombola mo omune:"Oo Mokonga, na sumboléake owa kelékélé bondia na buwane m'mba baphe bato, bikai babakei, bato ba bokambe ya liti, bato ba malemba, sawa m'mba molipési wa manjanja si oono; ¹²nookandangi moleli nsu ibe mo kila mposo, no koomolangi sadaka wa lioli yane yoose. ¹³Molipési wa manjana, na koimanésana gbaaya, buwa ango koena koyayowa maiso mo obowa ; n'ndi we na kolubeya-lubeya m'mbele, na koena:"Oo Mokonga, m'ngbeya noo chombo, nikai moti wa kobeya". ¹⁴Naenake nino, moto si ono wéséleli mo kiya mo lumba yandé mbe wikaiki mopheneni koliko owa ophe. Bondiya owa wooselela omune woolinyai na kiyo. ¹⁵Bo na koiseya we baana banake, ambe waliphéye bo. N'ndi bandé na koekesa baa baisanga baana. ¹⁶Eke Mbali na koeta bo na koea:"ekai baana banuke bale kokane, na béékésangi bo; bondiya bokota ya Mokonga ikai ko baa beindeye bo. ¹⁷Neenake nino na liti, Moto woose si owa wito otomba bokota ya Mokonga m'mba mana manuke witékan'ngeyi yandé mo yo ango kambu. ¹⁸Motoli boso wa bato omo na kophipheya Mbali, na koena:"Mokota mosaali, nééngame nakota booni mbe néabeleke ome ya baya-baya? ¹⁹Mbali na kosumboleya we looki:"mochéi koeta noo mopheneni?" Buandé na ophe mopheneni sakolo Mokonga omune lika. ²⁰Weli ba angile:"Wetangi ilemba, weiyangi moto, wéilangi weimaneangi koenea moolanga; litesa so na nchoko". ²¹Noo, neli mano moose kolinga bosombe yane. ²²Mbali kom'ngba boobo, na koena nandé uka na cho, baanyo bo mo touwé, na okoiki na mbiso kowa kiyo. Maili, waa, na onda noo. ²³Abowa em'ngbe we maoki si mano, we nakoika na obaba; bondiya waikangi iphoka ya ema. ²⁴Mbali komona bowa eike-we na bisomi, na koena:"etalalei ko baa bika na bééya mo kon'ngeya mo bokota ya Mokonga! ²⁵Bondiya epholeyei iboka mo ngamia koeta ko molondo ya Mokonga". ²⁶Baa bam'ngbanga we na koena:"Nani wééngame na koonda?" ²⁷Mbali na koena ephe:"chéya chétalale ko bato, choo kokolekanai ka Mokonga. ²⁸Petèle na koena kaé:" Mona, téchane choose ke taonda owe". ²⁹Na Mbali na koena nabo:"Naenake na liti nino abuwandé na moto si owa, wéchechane mo isina ya bokota ya Mokonga, lumba yandé, ama mokala andé, ama bandé ba nina bqome, ama baboti bandé, ama bana-bane, ³⁰mbe wakamba liphoti mo bémo miya ba énékéké, na bémo miya béya bakula maili, ome ya kokanga ntungéo ". ³¹Mbali na kota baeki ikomi na babé bakama nandé, na koena nabo:"Monai, toolingai mo kiya Yelusame, na maa moose maandikélékangai na baéki ba boso mo isina ya Mana moto mokoianai. ³²Bondiya bokoabai we ko bapangano, weka wootolékai nabo, ³³Bokoétésai we mo kogba; botu ya isato maili, wekaimokai ko bagbi. ³⁴N'ndi bitam'ngbanga ango kambu chéi che eneke aowo, aikangi koakabo bondi ya kaisama, maoki si maa-ma kokamba isina ³⁵Mba bowa ile bakama na Yeriko, moto omo wa oso ya maiso waesangi isoli asé ko motutu ya mboka, ambele wokoomba-omba. ³⁶Kom'ngba koéta ka bato, we si oyo na kophiphéa chéi chika. ³⁷We na koeneka: Iki Mbali mu Nazareti i waétake. ³⁸Eke oyo moto na koakaya:" Mbali mana tawiti, gba noo chombo (gbeléa noo chombo). ³⁹Ba basa si baa baétanga moo boso nandé, na koasuléya we ambe walibane, n'ndi watangamangai na koakaya iboka:" Mana Tawiti, gbéya noo chombo". ⁴⁰Mbali na kosikama, na koomba mbe bale nandé kowakandé, na aabowa wébakameye we, ⁴¹we na kophéphéya we: Wéémi mbe nétéléye owe chéi? Ooyo na koena:"Mokolo, néémi komona ". ⁴²Na Mbali na koéna andé:" kadowa maiso mabe; kowakowa kabe kaondésake owe". ⁴³Moo-moo we na kokandoka maiso, na kaonda Mbali, ambe woolombesa Mokonga. Bato boose komona boobo bo na kolombesa Mokonga.

Chapter 19

¹Mbali, mo ko n'geya kande n'nkati ya Yeliko wa bukanyengai motanga. ²Ke mona, Jakayo mokota ya ba lipesi ba mandjandja, wa phanangai mo komona Mbali. ³N'ndi uta ko kolanga ande, mo isina ya ibamba. Bondiya waikangai kaulu ulu. ⁴Wa phata obeyo boso, ke molinya kiyo na kate ka Sikomole mo aowo ko mona we, bondi ya wa engamangai na ko eta. ⁵Abowa Mbali wa komanga mo asima si we na ko imowa maiso kiyo ke na ko ena nande: "Zakayo, selela ka beyo beyo; bondi ya eengami nane koika moonoo botu mo lumba yabe". ⁶Zakayo na ko selela kabeyo beyo, ke wa pokeya we na ome. ⁷Ko mona boobo, bato boose ba enaena kosekose ke bo mbele: "Waaake koika ka moto wa ko beya". ⁸N'ndi Zakayo, na ko imana boso wa Mokolo, na ko ena nande: "Mona, Mokolo, na ko aba mo touwe botuku omo ya besima, ke aika m'mba na ko seangi moto mo isina ya tchesima tchemo, noosumboleayi we mala ina. ⁹Mbali na ko ena nande: "Ko onda kan'ngeake moonoo botu mo lumba si eeno, bondiya oono ukakai maana omowa Abalayama. ¹⁰We na ko ena nabo, boobo; Moto omo mokota na kiya ko motanga omo ya pkaaya mo kiya ko moesa bokota yande, ke maili we na ko sumboka". ¹¹Ba m'mgbangai maondi si mano, ke Mbali na koyongesa mombila omo, bondiya baendeyangai ambele aeneke bokota ya Mokonga yo obuanyai. ¹²We na ko ena mo boobo; Moto omo mokota na kiya ko motanga omo ya pkaaya mo kiya ko moesa bokota yande, ke maili we na ko sumboka. ¹³We na ko eta bato bande ba mokambo ikomi, na ko esa bo oketi ya beeya ikomi na ko ena nabo ambele babulese oketi ya yo bena kowa ekala we. ¹⁴N'ndi binakande ba sekangai we ke bo na ko toma moenei wa bo omo kowakande mo ko ena nande: "Titeme bito ambele moto si oono wa imane mokota kiyo nito. ¹⁵Abowa esumboke we, maili ya ko moeseleka ka bokota yande, we na ko eta baka nande bato bande ba mokambo baa weabee bo beeya, mo, isina ya ko eba boni kila omo wabo weyongese. ¹⁶Wa boso na kula, ke wa ena: "Mokolo lopata yabe ophe omo ya yongeselekake kiyo". ¹⁷We na ko ena nande: "Bosaali motumiki wa phowa; bondiya wa ikangai tchaa moto wa besima tango-tango, tomba looka ya ko endesa metanga inyango ikomi". ¹⁸Owa wa ibe na kula, ke wa ena: "Mokolo lopata yabe ya botakei ephe m'mpata itano". ¹⁹We na ko ena nande: "Owe kae, ika mokota kiyo ya metanga inyango itano". ²⁰Ophe na kula, ke na ko ena: "Mokolo lopata yabe ono, owa yatchunganga noo mo n'tulu, ²¹bondi ya na ikangai na bowa nabe, bondiya uki moto omo wa bolengi iboka; o otombangai itesiye owe, o okonyoangai eya iteleke owe". ²²We na ko ena nande: "Noobukai bondi yabe mo ko ondesana na maoki mabe, moto wa mokambo wa beya: Kotombe eyaitesiye noo, na ko konyowa eyaiteleke noo. ²³Bondi ya tchei boobo utatangai beya bane mo boisekeyo ya beeya, maili si mokosu mboka kane netombe bo na faidai?" ²⁴Ke wa ena na baa ba ikanga aowo: "Bakeyai we lopata ke esai yo ka owa wetombe m'mpata ikomi". ²⁵Bo na ko ena nande: "Mokolo, uka na m'mpata ikomi". ²⁶Mo ko ena yo nino, bo ko esai owa uka na yo, n'ndi owa wobuwa nayo bo obakai ango eeya uka nayo. ²⁷Bane si baa basiake, waai na basekani bane, baa bitaemanga ambele neike mokota kiyo nabo, ke iyai bo boso wane. ²⁸Maili ya ko ena boobo, Mbali na ko enda boso ya baeki mokolinya mo Yelusaleme. ²⁹Aabowa akomanga we bakabaka na Betafange na Betania, mo mokondi ya bilaya, Mbali na kotoma babe ba baeki. ³⁰Na ko ena mbe: "Yaai mo ka motanga kango si kaa kika boso, aabowa yo ko n'geya bane moyo mo osangeli mokali ya m'mponda yekandeke, kiyo na owa moto ango omo uti na linyei moande yo: "Kandowa yo belulei noo na yo. ³¹Aika m'mba moto omo wa phipheya bane bondi ya tchei yo o kandowa bane yo?" ba sumboleayi we: "Mokolo uka na n'kasa na yo". ³²Baa betomeke na kiya, bo na kosangelo maondi bowa Mbali weene na bo. ³³Bowa ya kandowanga bo mokali ya m'mponda, ba kolobayo na ko ena na bo: "Bondiya tchei yo okandowa bane mokali ya m'mpondai?" ³⁴Bo na ko sumbola: "Mokolo uka na nkasa na yo". ³⁵Ke baluleya Mbali na mokali ya m'mponda, ki yo na yo bo na ko m'mbola n'tulu yabo ke balinyesa Mbali. ³⁶Abowa yeandje we ko enda, bato na koandja n'tulu yabo kiyo na mboka. ³⁷Ke aabowa ya bakameyanga bo Yelusaleme, mo kosela ka mokondi ya Bilaya, nguma yoose ya baeki, na koiya na ome, na koandja kolombesa Mokonga na looki ya kiyo mo bephango boose si beya bemone bo. ³⁸Baenangai: "Walipheleke mokota siowa okula mo lina ya Mokolo! Bii kiyo, ke okuku ko beikaneo ba kiyo". ³⁹Ba Falisayo bamo, ba n'nkati ya ibamba, na ko ena na Mbali: "Moebesi, Suleya baeki babe". ⁴⁰Ke wa sumbolangai: "No ko ena nino, aika m'mba balibana, mawe mo ko akayai!". ⁴¹Bowa ya bakameyanga bo mokanda, n'nyanga; Mbali, mo ko mona yo, na eya bondi ya yo ke na ko ena: ⁴²"Aikange m'mba owe kae, botu si oono yaabelekake owe, waebangai besima si beya baikanga ba bii! N'ndi eneeke ba isamake ko maiso mabe". ⁴³Yo o keleyai owe nsu si eya basekani babe beka komba owe metuka, bo okandai owe, ke bo okametai owe mbalu yoose. ⁴⁴Booseyai owe, owe na bana babe n'nkati yabe, ke bito osiya abo n'nkati yabe iwe kiyo na iwe, bondiya uta ebanga abe nyanga si eya bile ko mona owe. ⁴⁵Wa n'geya mo lumba ya kosongana, ke wa andja ko benga baa baolesanga, ⁴⁶ko ena na bo: "Eandeketeleke: "Lumba yane yo koikai lumba ya lisomboli. N'ndi bane batake yo molinga ya baibi". ⁴⁷Wa fundishangai n'su yoose n'nkati ya lumba ya kosongana. Ke mekota ya baabi ba mafaefi, ba andeki na bakolo bato ba bato ba bangai mo koiya we; ⁴⁸n'ndi bita ebanga abo oni boyaeli yo o kokola bo, bondi ya bato boose ba m'mgbangai we na tcheema tchoose.

Chapter 20

¹Botu omo mo n'su sieyo , m'mba bowa alondoleanga we bato , mo etanda , koebesa mesao ya foa , ba londoi , na ba andiki , na bekongo , baala , ²Baena nande : Ena nito na oni looka oota owe maondi si mano , nani waesake owe looka si ? ³Wasumboleya bo : Noo phipheya kai ane . ⁴Eni nane , kon'yeka , kokon'ya Yoani ke toki kio mba mo bato ? ⁵baengelea n'kati ya bo ! Taena mbe : "Ketoki kio , okoenai , mondia tchei bita akowanga we ? ⁶M'mba taena mbe ko bato , toolubeki mawe , mondia eakoleke mbe Yoani waikangai molondoi . ⁷Baena kaye nande titeli abito koa looka etoke . ⁸Mbali na koena nabo : Noo kae n'tokoena ane nino na oni looka noota maondi si mano . ⁹Waika mokoena na bato mombila siono : Moto omo wa leka touma ke waesa ba tangani , waya n'nyanga ya eya kpaaya . ¹⁰N'nyanga ya okonyowa , watoma moto omo wa mokambo kobatangani , mbe baese we kambu ka touma . Ba tangani na kolubea we , ke basumbola we bua tchesima . ¹¹Batoma ophe moto wa mokambo ; ke balubea we , iboka mene , ke ba sumbola we bua tchesima . ¹²Batoma iki ophe wa isito ; baesa we ke ba bengwa we . ¹³Molombiya ya iba waena : Nooti tchei ? nootomi iki manane wa obota mba boo litosi we . ¹⁴N'ndi aabowa ba tangani be mone we , ba engelea iki n'kati ya bo , na koena : Moni manande ; wakpe , mbe besima basie bito . ¹⁵Ke ba m'mbola we kaowa na iba , na koiya we . Eneke , tchei tchoota mokota ? ¹⁶Okulai koiya batangani , na koesa iba obaphe maili ya eyo bato bo koeni mbe iyani . ¹⁷N'ndi , wam'mbola kabei kowa kabo , Mbali waena : Iki koena tchei omano mekpalo : Iwe sieya ye m'mboleke yoi yaikake iyango ? ¹⁸Baa boose bookeleya we boo munekai , yokae ya kelea owe oo balanganai . ¹⁹Melombiya na balondoi kophana kobunda we omobe , n'ndi batina muna kato . Baeba mbe mondia boi Mbali wa esake mombila . ²⁰baika iki na komona Mbali ; ke batoma munakato , mo kon'ngbangase maondi mande , ombe balia mese we o melombiya na mekoto ya tchese . ²¹Munakato baphipheyangase we : molombiya , telimbe okoena na komoesa bato liti , utoomona abe boyaeli ya bo , n'ndi oomoesa bo m'mboka ya Mokonga mo liti . ²²Ukai omo , iyani mo koesa towani ta tomelalita Loma ? ²³n'ndi Mbali waebambe iki mesombi ke waena iki : Moesi noo beeya si ²⁴N'kati ya yo , ika na tchondi mba lina ya moto . Nani ? baena : Ya Sezale . ²⁵Mbali waena iki : Boobo , esai tchese ma mika ma tchese , Mokonga ma mika ma Mokonga . ²⁶Munakato ban'ngba . Melombiya , na mekoto ya balondoi biten'ngbe abo isina ya maoki ma Mbali . Ba tinaiki maoki si ma wesumbole , ke baena iki . ²⁷Bamo baakowa ba , baenanga mbe koimoka kobuande baka baka nande , kophipheya Mbali : ²⁸"Molombiya , mona eeya Mose weebese base : "M'mba omo wino wakpa ke wasia amokali si owa utebote , omo wino obundi amokali ke wa botesa we" . ²⁹N'ndi , aikangai mosombe motchomoendi , kokpa bua kosia baana . ³⁰Owa weonde na waisato basongaiki tchetike . ³¹Eteleki , boobo mo boose mothomoendi , kokpa bua kosia baana . ³²Mon'tungeya amokali wakpa kae . ³³Mo koimoka , nani n'kati ya bo okoika mokolo wa amokali ? mondia , boose motchomoendi bebundi we mba mokala bo . ³⁴Mbali wa wasumboleya bo : Bana ba n'su sieno , boosonga ke boosongeleka ; ³⁵N'ndi baa bo koika tcha moomona n'su sieya yokula , noo koimoka ko bakpi , itokoika ande na isongi . ³⁶Mondia , bitookpa kae , mondia bokoikai m'mba bakitomo , bokoikai bana ba Mokonga , bokoikai , bana ba koimoka . ³⁷Bakpi ba imoke , na yoi Mose weebese , mombila ya tchete , waetaiki Mokonga isa Apalayama , isa Isaka , na Isa Yakobo . ³⁸Nayo , Mokonga , wauwa ande wa bakpi n'ndi wa baa bika na koika ; mondiande , boose bika na koika . ³⁹Bamo obato ba kokpalowa babunda looki baena : Mbali waenaki bosaali . ⁴⁰Ke bo bitasonganga kae kophipheya we . ⁴¹Mbali na koena nabo : Motchei okoenanga bane mbe Mbali , ukai na Dawiti ? ⁴²Dawiti wemune weene mo n'ngela ka m'ngembo : Mokonga oeni na Mokonga wane , waa weiwe mo kaako kane ka ilome , ⁴³Bena kowa , noota basekani babe , boteleo yabe ya mao . ⁴⁴Dawiti okoeta we , Mokonga boni we okoika manabe ? ⁴⁵Mondia mbe bato ban'ngbangai we , nayo waena na beki bande : ⁴⁶Tinai ! buai otamba , bakpaloi ba baangile , beemi koenda na n'tulu ya emaema , bemi kolitoseleka asima yoose . boosona asima ya boso n'kati ya etanda , mo koanga kae boose . ⁴⁷Boo bakea betike eeya ika na bo , bookesa na masomboli ma eya , nayo boo someseleki na liti .

Chapter 21

¹Mbali weimowei maiso, wa mona maphoka mbe mo ko itcha maphaephi momoo. ²We mone kai kauwe kamo tchetike, mbe okoitcha falanga ibe ya angowa. ³Ke weenei: "Na enake nino liti, kauwe si kano tcheitike waitchaki ya buwa koeteya baa baphe boose; ⁴isina mbe eeya yande ika kio kio; baabo beitcha mo katunga, n'ndi we weitchai n'kuweya yande, yoose si eya ya ikanga nande bondia koitcheya. ⁵m'mba bowa bamo ba enanga bondia mawe maphowa besima ba kobiya ko maphaephi beya ba folesanga lumba ya bosonganeo, Mbali wa ena:" ⁶nsu yokulai eeya, mo eeno yo omona bane, itekenasiya bande iwe kio na iwe eya itekatulama". ⁷Bephipheyi we: "Moalimo, eni n'nyangai eeyo ekata, ke na eni n'nembe eka ebekana mbele maondi si maamo mekalai?" ⁸Mbali wa sumbola: "Tanganai mble bite keselekangi isina mbe ba buwa bekalai na lina yane, ko ena: "iki noo, ke n'nyanga yo osusa". Buwai ko onda bo. ⁹N'nyanga ekan'ngba bane ko ena bondia bita na kotomboka, buwai ko tina, bondia eengamei mbe maondi si mano male boso boso. N'ndi iteka iki bande n'tungeya. ¹⁰Na boobo wa ena na bo:" tchese tchemo tcho ko imaneyai tchephe tchese, ke bokota omo yo ko imaneyai bokota ophe. ¹¹Ekaikai ko n'yengenyi ka ema ka nseke, ke, mo beikaneo ba buwa, nso bena ndja; ekaikai na maondi mabeya iboka, bena n'nembe ya emema ya obowa. ¹²N'ndi, boso na eeyo yoose, bekaiyai bane, bekamosai bane maobi; bekaabai bane mo beikaneo ba lisomi, beka mbolai bane mo lumba ya moololo, bekaisai bane boso ya mekota na boso ya bakolo bato ba metanga, mo isina ya lina yane. ¹³Eeyo ye ka komeyai bane mbe beikei baenei. ¹⁴Ikai n'nkati ya mosombo buwa ko engeta eya yo ko ena bane; ¹⁵isina mbe ne kaesai bane maoki na weli owa basekani bino bitekaimana bande mo kotimbola yo. ¹⁶Beka abelekai anga na ba ise bino, na bana ba nina bino, na bato ba kaowa nino na masau mino, ke bekaiyai ba buwa n'nkati ino. ¹⁷Bekasekekai na bato boose, mo isina ya lina yane. ¹⁸N'ndi itekenalime na bande ongbe ino omo; ¹⁹na moinaina ino bane bekaondesai mesombo yino. ²⁰Aabowa ekamona bane Yelusaleme ko kombeka na bato ba bita, ebai tchombo tchande tchika aiye-iyi. ²¹Na boobo, ekaimbe baa bekaika mo Yuda baye m'mbeyo ko mekondi, ekai mbe ba bekaika n'nkati n'nkati ya Yelusaleme ba omoke, ke baa bekaika ko maba biten'ngenyi n'nkati ya motanga. ²²Bondia ekaikai nsu ya kasomeya, mo ko iyanesa eya yoose eandekeleke. ²³Tchombo ko bamokali si baa bekaika na maeme bena baa bekanyokesa mo nsu si eeyo! Isina mbe ekaikai obaba ya ema mo tchese, bena kasomea ko bato. ²⁴Bekakpai kose ya kabusu kaotchwa, bekabilekai bakobe mo bese boose, ke Yelusaleme we kakpotekai ko mao ma bese, bena aboa n'nyanga ya bese yekaengama. ²⁵Ekaikai na n'nembe n'nkati looba, n'nkati ya meeli bena n'nkati ya n'keni n'keni. Ke kio na nske, ekaikai na omusi mo bese bea bite ka eba bate tchei, mo lokendi ya iyaba na n'ngumba, ²⁶bato si baa bekpe na bowa ya ko endjeya eya ekala mo tchese tchetondo; bondia mbe bekamba ba kio na obowa bekanyengenyai. ²⁷Na boobo boomonai Mana Moto kula na obonge okuku ya ema. ²⁸n'nyanga maondi si maamo mekaandja kalanganya, imanesonai ke imetchai metchwe yino, bondia tcheondesai tchino tchika aiye-iyi. ²⁹Ke weeni nabo isa: "Monai kate pa figi, na tokekele toose". ³⁰N'nyanga toomena, bo ko ebai bane mine mbe n'yanga ya ko konyoa ika aiye-iyi. ³¹Boobo kae, n'nyanga boomona maondi si maamo kula, ebai mbele bokota ya Mokonga ika aiye-iyi; ³²Na enake nino liti, iboti si eno itekoeta bande, mbe maamo moose minali. ³³Obowa na nseke yekaetai, n'ndi maoki mane mitekaeti bande. ³⁴Tanganai bane mine, ko tina mbele metema yino yiteseamangi na bondolo ya koanga bena ya koma, na toengeleo ta tchese, ke mbe botu si oowo italangi ko tchokosa owe; ³⁵bondia ekaikai m'mba osaka kio na baa boose betchumane mo tchese. ³⁶Tanganai ikei ke sombolai n'nyanga yoose, mbele beiki na tchekamba tcha kolongeya ko maondi moose si maa mekala, ke beimanesei boso wa Mana Mokonga. ³⁷N'nyanga ya looba, Mbali wa fundisangai n'nkati ya lumba ya bosonganeo, ke wa yangai ko etesa botu ko mokondi si owa ya etekanga mokondi ya ba Olive. ³⁸Ke bato boose, na m'pendu yoose, bayangai koa kande n'nkati ya lumba ya bosoganeo mo ko n'ngba we.

Chapter 22

¹Cheombe cha mekati ya kokambakouwa,cho nakoika aiye-iyeye. ²Batolioso na mekoti ya etanda, bafanangai n'mboka ya koiya Mbali, baikangai kotina bato. ³N'ndi mosombo abeya na koungelea Yuda, owawaetekanga Isariote, omo ko motuka ya baa ikomi na ibe. ⁴Ke Yuda waya kon'ngbesana na mekoti ya ba yuda ambe waese bo Mbali. ⁵Balengea,ke baakaa koesa we beeya. ⁶Maili na eeyo,wafana n'mboka ya koesa bo Mbali bua bato koeba. ⁷Botu si ya mekati ya kokamba kouwa, yo na koengama, ⁸ke Mbali we na kotoma Petèle na Yoani, waena nabo ambe: "yaa beenjekei base asima abowa okoanga base Pasaka". ⁹Bo na ko phiphea we mbe: "Weemi mbele aike ani?" ¹⁰We nakosumbolea bo mbele: "aaboa bokon"ngea ko motanga, boonai moto omo webiye kabole ka maale; ondai we mo lumba sieya yo kon'ngeawe", ¹¹baena na mokolo wa lumba boobo: "Mokolo mbe: "N'mba asima siowa okoanga noo Pasaka na baeki bane?" ¹²We omoesai bane asima aema kiosi:"Aowoi okosenjeka bane Pasaka. ¹³Baya, kebasangela boa aenangase we; ke baenjeka Pasaka. ¹⁴N'nyanga koengama, ke waika ko mesa we na baeki bande. We nakoena nabo: ¹⁵oso a noo kopata obaba, naemakei koanga nino Pasaka si oono; ¹⁶bondia naebesaki bane mbele, nekaanga moiki we kookoa mo Bokoti ya Mokonga. ¹⁷We na obundesako kopo maili ya lisomboli, waena:" Bundesai kopo si ono, baanyai bambu-kambu; ¹⁸Bondia naebesaki bane mbele, n'tomakae tuma ta kate si kano; bena koa kekala Bokoti ya Mokonga. ¹⁹Maili wabunda mokoti, wasombolea yo, wabuka, waakesa bo, ke waena:"Eeno ikai mbe yane, naesake bondi ino; Tangai boono mokoengelea noo. ²⁰Maili a koanga wabunda kopo,waakesa bo ke waena:"Eeno ikai ilonga ya eneeke ya mokia yane, owa yokoiteka bondi ino". ²¹Owa okolesa noo, tophonganai nande asima amo. ²²Mana Moto okiai bowa aenekanga : "N'ndi chombo ka owa bondi si ika, koa kande. ²³Ke baanya kophiphesana n'kati abo: "nani oota ono bondi. ²⁴Meango yaika ko baeki:"Koema koeba n'kati abo, nani mokolo-moto? ²⁵Mbali na koena nabo:" Mekoti ya chese eli yo, e na baa belitose maondi si, bokoetekai basaali. ²⁶Iteikangi boobo koa kino. Mokolo-moto koa kino waiken'mba manuke, owa okoendesa waika n'mba moto wa n'kasi. ²⁷Owa uka o mesa, na owa oota n'kasi, mokolo-moto i nani? ikai owa uka o mesa. Noo nika n'kati ino n'mba moto wa n'kasi. ²⁸Banei baikanga nane inyanga ya tale; ²⁹mo isina sieyo, netelee bane Bokoti, boa etelee Tata watelelea noo, ³⁰Mbele bane beangei, bemei koa ko mesa wane, beikei mo tokalanga ta Bokoti yane, boosomesai bebanda ba Isalaele ikomi na ibe. ³¹Mokolo waena:"Simona, Simona, mosombo a beya waombakei waekanesa bane nane, ³²N'ndi nasomboleakei owe, ambe utiangi kaowa mo koakoa. Ke owe, abowa ootimboka owe, kobesa-kobesa binakabe. ³³Petèle na koena:"Moklo, neakowe kia nabe mo elolo ena na kokpa. ³⁴Mbali na otimboka we: "owe Petèle, oso mbele n'koko inanei, owe oolingoi noo mala isato. ³⁵Wa nakoena nabo ephe:" natomangai bane bua beeya, bua ichele, bua mapapa, bakambangai chesima? Ba sumbolea we mbele: "Iyani. ³⁶Ke wa ena nabo: Enekeke, owa uka na beeya wabie, owa uka na ichele wabie, owa wekambe kabusu wandese n'tulu yande waowe kabusu. ³⁷Bondia naenaki nino mbele, looki si owaeandeketeleke mo isina yane aiyane: "Watelekangai ko motuka ya bato babeya. aikake aiye-iyeye. ³⁸Baena nade:"Mokolo, mona tobusu tobe. Waena nabo: teeto teengame. ³⁹Maili, waomoka waya ko mokondi ya Olivier, boa abeeyanga we. baeki baondangai we. ⁴⁰Aboa ekome we asima si, waena nabo:" sombolai, mbele bitekeangi mokosonjeka. ⁴¹Waphanga nabo asunge chephako chemo cha mawe, wamuna malu, ke wasombola, ⁴²we mbele:"Tata, waema phangesea noo obaba si ono! Bua boboa eeme noo, n'ndi boboa eeme owe. ⁴³Ke mokitomo wabuanyea we mo kokobesa-kobesa we. ⁴⁴Waena bondia kosombola iboka, chesoo chande chatimboka n'mba matoi ma mokiya. ⁴⁵Maili ya lisomboli, waimana, kia kosangela baeki mbe belame na obaba. ⁴⁶Ke waena nabo: "Boolami bondia chei? Imokai, besombolei, mbele bitekeangi mo kosonjeka. ⁴⁷Ambe wokoena, motuka ya bato bala, na waetekanga Yuda, omo wa baa ikomi na babe boso abo. We nakobakamea Mbali, na kokomba we. ⁴⁸Mbali waena:" Yuda waolesake Mana Moto ba kokomba we! ⁴⁹Baa baikanga nande, komona eya yokula maili, baena:"Mokolo, teese na tobusu? ⁵⁰Omo wabo naobuka itu ya baa balanga kokanda we. ⁵¹N'ndi Mbali nakoena:"Ekai, tungesai! Wasumbola itu ya moto si, ke wakamesa n'pota. ⁵²Maili, Mbali nakoena na batoli-oso, na mekoti ya etanda, na bekongo baa balanga:"Bauleaki noo na tobusu na totée aisan'mba moeta? ⁵³N'nyanga yoose naikangai mo lumba ya Mokonga; bitebunde bino noo. Aengamake n'nyanga ino, na chekamba cha iphuwe. ⁵⁴Maili abo kobundesako Mbali, baya nande mo lumba ya mokoti. Petèle waondangai kpaaya, mbe okonda bo. ⁵⁵baakanesangai kaya mo obanja. Petèle waikangai n'kati abo. ⁵⁶Amokali omo komona we bakama na kaya, watindila we, ke wa ena: Amooome si ono waikangai nande. ⁵⁷N'ndi welingoei mbe:"Amokali, n'teli ane we. ⁵⁸Maili kambu, ophe na omona we, waena:"Uka kai omo wabo! Ke Petèle waena: ono amooome: nauwaane kooko. ⁵⁹Aiye-iyeye n'nyanga emo, ophe kae watindila ke waena: "liti moto si oono waikangakai nande, Bondia ukai Mogalilai. ⁶⁰Petèle na kosumbolea we:" Ono amooome, n'teli ane eeyo owe okoena. N'nyanga si eyo ambe wokoena, ke n'koko ya akaya ikei. ⁶¹Mokolo watimboka,wamona Petèle. petèle na koungelea maoki si maa mokolo waenanga nande mbe: Ambele n'koko itinakai, olingoi noo mala isato. ⁶²We nakomoka, mbe okoeya iboka. ⁶³Baa bbabundesanga Mbali baika na koseka we, ke balubesana nande. ⁶⁴Blindeka chondi chanda na n'tulu,

bakokowa we n'nja, ke baphiphea we: Ebesa base, nani walubeake owe. ⁶⁵Ke basenda we n'senda ya bua. ⁶⁶Botusi, bekongo ba motanga, batoli-oso na mekota, basangana ke babia Mbali mo lisomi. Baena nande. ⁶⁷Ebesa base, m'mba ukai Klisto. Mbali wasumbolea bo: Naena nino, bitokoa-koa bino. ⁶⁸Ango na phiphéa bane, bitokola bino kosumbola. ⁶⁹ebai mbele Mana Moto okaikai mo kaako ka ilome ka Mokonga. ⁷⁰Boose na koena:"N'ndi mbele ukai Mana Mokonga? Ke wasumbolea bo:" bua ba ena ke, ikai noo". ⁷¹Ke baena:"Chei chepheiki teeme? Tan'ngbake basemine boa aenake we.

Chapter 23

¹Babilesana boose, ke babiya Mbali boso na Pilato. ²Baeneya we maondi, mbele : Tasangeleki moto siono mbele ooyayowa metema ya bato mbele bate iyeyya, koekesa bato mbele bite lipangi mandjandja kowa ka Kaisala, ke nakoena mbele uki Krisito, Mokota, ³Pilato na kophfiphfeya we, maoki simano : uki mokota yaba Yuda? Mbali na kosumboleya we mbele we : Waenake yo. ⁴Pilato waena na bakolobato babi bamafaefi ke na ibamba : Nite moneane we na kobeya . ⁵N'ndi na boso, ke baena mbele : Oobiya bato mo iyeya , ke kofundisa bo kowa Ludea , o Galilaya, ka kakondjanga we , bena aabono . ⁶Aabowa Pilato waun'ngbanga bato koena bondia Galilaya, waphfiphfeya m'mba moto siono uka mo Galilaya ; ⁷Ke, we nakon'ngba mbele waikangai mo n'tuka ya Elode, bika kae kowa Yelusaleme mo n'su seya . ⁸Aabowa Elode wemone Mbali, waikangai na ome ya ema ; bondia waikango na n'kasa ya komona we, moisina ya eeya ya n'ngbanga we koena mo isina yande, ke waika na kayeli mokomona we kata bephfe bephfembe . ⁹Waphfiphfeya we iboka ; n'ndi Mbali utesumboleande . ¹⁰Bakolo baa baabi ba mafaefi baikangi aayo , ke baeneya we baondi iboka . ¹¹Elode, asimaamo na batangani bande , bateleya we maondi na kophfenda ke, maili nande kophfendeka kowa kande ke nakobotesana n'tulu ya koketi , wasumbola we ka Pilato . ¹²Otu si owo omo, Pilato na Elode baika isau , baikangai n'poki boso . ¹³Pilato, wasonganesa bakolobato baa baabi bamafaefi, babuki bamaondi , ke na ibamba , waena nabo mbele : ¹⁴Bauleyake no na moto sieno m'mba owa oosokowa bato kota iyeya . ke mona , naphfiphfeyaka we boso nino , ke nite mone aango kobeya ango komo mo eeya yoose baeneyake we ; ¹⁵Ango Elode, moyoi yetomeye base we , ke mona , moto sieno uteteande aangoomo siowa enga,e nade mokokpa . ¹⁶Nokoekai we, maili yakolubeya kanyowa nyowa. ¹⁷Mo ikeka yoose, baomolangai moto omololo . ¹⁸Boose baakaya asimaamo mbele : Iyai oono,ekeyai base Balaba. ¹⁹Moto siono waingeyangi omoololo bondiya kobeya komo ketewe n'kati ya motanga, bena koiya bato. ²⁰Pilato waena nabo ephfe, mon'kasa ya koekelaka ka Mbali. ²¹Ke baakaya : Iya We iya we mokota ! wakpe mo liyeka ! , ²²Pilato waena nabo mala isato mbele : Koni kobeya katake We ? nitemone angoane aangoomo kowakande ya kpoka . nakoekai we maili nande kolubeka kanyowanyowa ²³N'ndi ba basowa kakololo , mbele wakpe ikiande mokota . Ke lokendi eteya iki we : ²⁴Pilato wana mbele eya yokenabo yotelekai ²⁵Waeka owa mokandeki wamololo , noseyi, ke moiya, ke baomba mbele; ke yaaba Mbali mo kokpa mo tsheema tshabo. ²⁶M'mba boza baayanga nande, keba babundesana moto omo Simona wa Kirene, watokanga tchande moiba, ke babilesa we liyeka, mbele wa wauneya l Mbali mo kobiya liyeka. ²⁷Ibamba yaondesangai nande , naba m'ma si ba balubananga mo n'seke koeya bondiya ande . ²⁸Mbali nakom'mbola kabei maili koba m'ma siabo, ke waena mbele : Meseka buwai koeya no ; n'ndi eyai bondia ino na bana bino . ²⁹Bondiya mona , mon'su ya maili bekaenai mbele : Ome kaowe moomba, ome momeso sieya itebote , ke namabe siowa itenyokese ! ³⁰Na boba bekaenai na mekondi mbele : keleya base ! na mekondi tangotango : lindeka base ! ³¹Bondia , aikam'mba batange mo kate ka m'mbesi , yokoiki boni mokate ka kokakasa ? ³²Baendesangai n'nyanga sieyo emo bato babe babeya , baa baengamanga mo kokpa na Mbali asimaamo . ³³Aabowa akomangabo mo asima siowa eeteke mbele asima ya mekuwa ya moshwe , bata we moliyeka aayo, na bato si baabo babeya , omo mo kali, ephfe mo ilome . ³⁴Mbali nakoena mbele : Tata , meseleya bo , bondia biteli yabo eeya yoota bo . Baabanya n'tulu yande , nakoteyayo likpa . ³⁵Bato baikangai aowo , mo omona . babuki ba maondi bamonangai we bule , bana mbele : waondesangi baphfe ; waondese wemune , aikam'mba uki Kilisito , mosoneki wa Mokonga ! ³⁶Basola kae batawe boketcha ; ba bakama ke bamoesa we maalula ma kolola , ³⁷Baenangai mbele : aikam'mba uki mokota ya Bayuda , ondesa owe mune ! ³⁸Yaikangi kiyo nande kokpaloka omo mbele : oono uki mokota ya Bayuda . ³⁹Moti wa kobeya omo sioya waikanga mo lieka na kosenda we , nakoena mbele : buwa oyei uka Kilisisito ? ondesa a owe mune , ke nito kae ! ⁴⁰N'ndi owa ophfe na koena nande mbele : Utotina Mokonga , owe siowa uka na bekpeli mokoika kabe ? ⁴¹Bondia base, motcha, bondia topata eeya yeengamanga nito mo kolisesa bato : n'ndi oono utete ango bondi ango omo ya beya . ⁴²Ke waena Mbali mbele : wakalanganya ango noo , aabowa wekala mon'kuku yabe ya bokota yabe . ⁴³Mbali na koena nande mbele : naenake nabe liti , moonobotu tikanabe o motanga ya Paladiso . ⁴⁴Yaikangi iki n'nyanga ya motoba , ke iphfuwe yan'ngyaiiki mo cheese tchetondo , bena mo n'nyanga ya abowa . ⁴⁵Looba yaika iki iphfuwe , ke n'tulu ya lumba ya Mokonga na yaasoka iki n'kati na n'kati . ⁴⁶Mbali na kowakaya na looki ya sanga mbele : Tata , na sumbolake mosombo wane ko maako mabe . ke, ke nakoena maoki si maamo , wabukaiki motema . ⁴⁷Batangani na komona eeya yalake , balombesaiki Mokonga , ke baena mbele : liti menemene, moto siono o waikangi moto wa tchaa . ⁴⁸Ke baa boose bauneya ibamba mo bondi si , maili yakomona eeyo yalanga , bo nakosumboka mbele bolubeya m'mbele . ⁴⁹Baa boose baebangai Mbali , ke na bamokali siba baondesangai nande kolinga Galilaya , baimanangai mo kpaaya ke bamonangai eeya yaetanga . ⁵⁰Yaikangi na moesi wa iyano omo, nali ande Yosefa , moto mosaali ke wa tchaa , ⁵¹Utakangande asimaamo mo maondi mabundanga bo , ke mobeteleli naba baphfe ; waikangi moto wa Alimatai , motanga ya Bayuda , ke waendeyangai bokota ya Mokonga . ⁵²Moto sioyo wayaki ka Pilato , ke waomba mobe ya

Mbali . ⁵³Waselelesa we mo lieka , wakomba we na molekani , ke waya koleka we mo buyako omo endjekeleke na mawe , kowa aikanga mbele moto angoomo unateleki kooko . ⁵⁴Yaikangi osu ya konyeka , ke na sabato mbele wome kokondja . ⁵⁵Bamokali si baa biye mo Galilaya asimaamo na Mbali baaya na Yosefa , mo kiya komona buyako ke koeba oni boyaeli mobe ya Mbali yalekelekanga . ⁵⁶Ke , basumboka , ke baendjeka mekomba ya iyesi . ke bo na komona n'su ya sabato, koondesana nangile .

Chapter 24

¹Mokondja wamatcheleo ma botu mo osu ya yenga, bilei mo buyako, ke babiya besima ba iyesei baenjeka bo.

²Basangelangai buyako mbele iwe yatokake, ³Ke, ba n'ngaya n'kati, n'ndi bita monangaabo tcheliyo tcha Mbali Mokolo. ⁴Aabowa aangaikanga bo maenyeli moisina ya bondisi, baome babe baimana boso nabo na n'tulu ya liyangangi. ⁵N'ndi bamokali Baiyangai na bowa yaema, ke batuleka n'konde ya makoti kose, baome baena nabo mbele, boophfanai moto siowa uka na koika n'kati ya bakpi motchei? ⁶Obuande aabono, n'ndi waimokake. N'ndi Engeleyai aabowa aenangawe nino mbele uka mo Galilai, ⁷Mbele eengamei na Mana Moto kowabeka omaako ma bato babeya ke koteleka molieka ke moosu ya isato waimoke. ⁸N'ndi baengeleyangai maoki mande ephfe. ⁹Ke batshitshana buyako basumboka omotanga, n'ndi basaowangai mesao sieyo yoose mo ikomi na omo, nabaa baphfe boose. ¹⁰Bamokalisi aikangai: Maliya na Mangandala, na Yowani, na Maliya na Yakobo; nabaphfe bamokali asimaamo nabo, baebesangai baeki maondi simaamo. ¹¹N'ndi maondisi mamoneka m'mba boeneena kowa kabo, ke bitaakowangaabo. ¹²N'ndi Petele waimanangai, ke waololoka mo buyako. watomenya, n'ndi wemonei lika melekani na n'tulu, wasumboka mokoengeleya n'kati yande eeya yebuwanye. ¹³Mo osusiowo mene, babe babo bakpatolangai kiya ko motanga ophfe kpaaya na Yelusaleme m'mena n'kama motoba, lina motangasi aetekangai Emausi, ¹⁴Baenesanangai moisina ya maondisi momaamo moose mebuanye. ¹⁵Aabowa aenesanangabo ke baphfiphfesana, Mbali omune mene wena kobakameyabo ke wakpatolanabo m'mboka emo; ¹⁶N'ndi maiso mabo makeselekangai koeba we. ¹⁷Waenangai nabo mbele, bokoenesana mani maondi ano ookpatola bane ondo? Basikamangai mobendi ba tchombo. ¹⁸N'ndi omo n'kati yabo, linandei Keleopa, weenei nande mbele, n'ndi mbele owe munei uka moeni omotanga siono ya Yelusaleme, mo maondisi mano maomokake mokokamba koeba? ¹⁹We nakoena nabo mbele, mani maondi? bo nakosumbolewaye mbele, mo maondi memone Mbali wa Nasaleta, owa waikanga motondoli wa maondi ma tchekamba na mekambo ke maoki boso na Mokonga ke boso na bato boose. ²⁰Meekeli ya emeema na mekota ito belinyese we moliyeka mokokelesa we mokokpa, ndi moliekai belinyesewe. ²¹Basei taikanga na toweli mbele wei okula koondesa Isalaele. N'ndi kae kiyo na mano moose, moonoo botu ikai botu ya isatu mayili ya maondi si mano. ²²N'ndi baphfe bamokali n'kati ito basangalelesake base. beyei kowa mo buyako na m'pendu yoose mene, ²³N'di bitamonangaabo tcheliyo tchande, mokosumboka kabo ke basaowa iki, komona kamonakebo, bakitomo baebesabo m'mbele Mbali uka nakoika.

²⁴Bamo ba bato bito biye kai moliyeka basangela kaye m'mba bowa eene bamokali, n'ndi bondi ya Mbali, bitemoneandewe, ²⁵We nakoena nabo mbele, bane bato bakokamba koeba! Bato bato bakobeya metema momaondi moose meene batondoli mokokamba kowakowa! ²⁶Iteengame na Kilisito koungeba obaba siono ke koin'ngaya mo okuku yande? ²⁷Wakondjangai na towani ta Mose na batondoli boose ke wa limbowangai bondi yabo maondi mosina yande menemene n'kati ya maandiko moose. ²⁸Ke bakpatola kiya komotanga aayangabo, kewe watangai m'mba owa waemanga tchande koeta, ²⁹N'ndi baakolesawe na tchekamba mbele ilela nito bondiya looba yakelanake iphfuwe yeeme kula. Ke wan'ngayaiki n'kati ya lumba mokoika nabo asimaamo.

³⁰Aabowa weike mo mesa wabo asimaamo, ke wabunda mokati, ke waliphfeya, waasowaasowa, ke wabaanyeya bo; ³¹N'ndi maiso mabo maikangai phfololo, ke bafowwa we, walimoka boso nabo. ³²baenesana mbe, aabowa okoenesanangase nito mom'mboka ke kokandoleyabase maandiko, metema ito yabuwasekae na tchekamba? ³³Taimanaiki mon'nyanga sieyo mene, ke tasumbokaiki mo Yelusaleme, ke tasangelaiiki bayeki ikomi na omo mbele bika asimaamo na baa baikanga nabo asimaamo. ³⁴Baenangi mbele, Mokolo waimokake liti ke wamoesanakei na Simona. ³⁵Bo kae baebesa maondi meomokeye bo mo m'mboka, mba bowa baenesanake na Mbali moisina ya mokati. ³⁶Aabowa aenesanangabo maondisi, Mbali we omune waomokeyaiki bo, kewaenaiki nabo mbele, bii waiki n'kati wino! ³⁷Ban'ngabaiiki bowa, ke batinaiki iboka, na maenyeli mbele bamonake ikiyo. ³⁸Waenaiki nabo mbele, metemaino yokowangaiki motchei? metemaino ikai na meyango motchei? ³⁹Monai makasa mane ke mao mane mbebeebi mbele noo ono mene. Bundai noo, ke mona, bondiya mosombo yobuwande na menuku ke mekuwa, m'mba bowa bamonake mbele ika kowakane, ⁴⁰Aabowa etungesewe koena boobo, wamoesa bo makasa na mao mande, ⁴¹Baikangai na ome n'ndi na meyango, ke nakosangala, ndi waenangai nabo mbele, bebuwa na tchesima tcha kowanga aabono? ⁴²Bo nakoesa we n'phfe yakoekeleka mo kaya, ⁴³Ke wabunda yo, waangayo boso nabo. ⁴⁴Waenangai nabo mbele, eeno ikai maondi naenesananga nino, mbele nekaikai nino asimaamo, mbele eengamei na maondi moose meandekeleke mobangile ba Mose, naba tondoli na n'ngembo, mosina yane maiyane. ⁴⁵Maili ke wakandowaiki metema yabo mbele bafowwe matina ma maandiko, ⁴⁶N'ndi waenangai nabo mbele, yaandekelekakemoo mbele Kilisito omonai obaba, ke okoimokai kobakpi maili ya n'su isatu, ⁴⁷Kembele kotimbola metema na komeseleka kobeya, ya londolekangai bondiyande ke lina yande momephfindi yoose, kolinga mo Yelusaleme. ⁴⁸Bane bikai baphfololesi bamaondi si mano. ⁴⁹Ke monai, noo nootomeyai bane eeya Tata weene mbele okoesi bane yo; n'ndi bane ikai omotanga benaabowa

okoiyeseleka bane na tchekamba si tcheya tchootokakiyo .⁵⁰ Ke Waendesangaibo bena Betaniya, ke wayayowa maako mande na kiyo , ke waliphfeya bo .⁵¹ Aabowa weliphfeye bo , ke waekana na bo , walinyaiki kiyo .
⁵² Besumbokei mo Yelusaleme naome yaema ,⁵³ Baikangai n'kati ya lumba ya Lisemoli , n'su yoose mbele bo bolombesa Mokonga .

John

Chapter 1

¹ Komakondjekeo looki aikanga, eke looki aikangai na Mokonga, eke looki aikangai Mokonga. ² Yaikangai ko makondjekeo na Mokonga. ³ Bisima boose ba edjekelekangai na yo, ango tchemo tcha endjekelekanga, tchita endjekelekanga bawo. ⁴ Mo yo aikangai ooya, eke ooya aikangai liangangi ya bato. ⁵ Liangangi yo kosana mo iphue, eke iphue itapokeanga bande yo. ⁶ Aikangai moto omo wa tomekanga na Mokonga: "lina nde aikangai Yowani. ⁷ Walangai mokota mokambo ya temwe ya leangani mbe boose ba akowe we. ⁸ Utaikanga bande liangangi, n'ndi wa buanyangai mo ko moesa liti ya liangangi. ⁹ Tcheangange si etcho, tchikai tcha liti, tchea tcho ko moneka na moto woose ana mo tchese. ¹⁰ Tcha ikangai mo tchese, eke tchese tcha endjekelangi na tcho, eke tchese tchitaebanga bande we. ¹¹ Tcalongai mo ba abande, eke ba abande bitapokeanga bande we. ¹² N'ndi mo baa boose bepokee we, baa boose beakowe mo lina ande, wa esa bo looka ya Kolimboka bana ba Mokonga, baa beboteke. ¹³ Buande na mo kiya, ango mo tcheema tcha mobe, ango mo tcheema tcha moto, n'ndi tcha Mokonga. ¹⁴ Eke looki ya timboka mobe, eke aika n'nkati ito, yaiya na ngbengbele na liti, eke aika n'nkati ito, yaiya na ngbengbele na liti, eke talengeangi okuku yande, okuku m'mba ya maana wa ikenya omolika, oloke ka Ise. ¹⁵ Yoni na ko lombesa we, eke wa akayai; ikai we owa: "Na ena bondi ande: Owa okula maili nane, waikangai boso nane, bondia wa ikanga boso nane". ¹⁶ Base boose tepokei kowa-kowa koose kande, ngbengbele mo ngbengbele; ¹⁷ Bondia angile wa eselekangai na Mose, ngbengbele na liti belei mo mboka ya Mbali Klisto. ¹⁸ Moto ango omo unamoni mono Mokonga; maana, omolika, owa wika n'nkati ya Ise, wei wa ebekanesanga e. ¹⁹ Monai maoki ma Yowani, obowa ba Yuda ba tomanga baomoli ba maphaphi kotoka mo Yelusalemu na Melombia ya Balawi, mo ko phiphea we m'mba ukai nani? ²⁰ Wa ena, eke uta tomanga, wa ena mbe we obaande Klisto. ²¹ Eke ba phiphea we: "Ikai tchei?" Owei Eliya? Eke wa ena: "No buane we ukai motomeki?" Eke wa timbolea: "Iyani". ²² Ba ena nande ephe: "Owe, ukai nani? Mba to ko ebese ba batomake base. Owe omune ukai nani? ²³ Noo, wa ena, nikai looki ya owa okoakaya mo obandja: "Phenenesai mboka ya Mokolo, bowa aenanga Isaya, motomeki". ²⁴ Baa ba tomekanga, ba ikangai ba Yuda. ²⁵ Ba phipheya kae we ephe. Bondia tchei owe o ko n'nyanga? Aika m'mba obuwa Klisto, ango Eliya, ango motomeki? ²⁶ Yowani wa ko ebese: "Noo, no ko n'nyai ko maale, n'ndi n'nkati ino, ika na moto omo owa bitelewe, okula maili nane; ²⁷ nteengame bande na ko kandowa neeli ya bilalo bande. ²⁸ Maondi ma amo maetangai mo Betaniya, gbaaya na iyaba ya Jordaniya, kowa Yowani wa ikanga na ko n'nya bato. ²⁹ Na mpendusi, eke wa mona Mbali koluleya we, eke we na ko ena. Monai maana a mokolo ya Mokonga, owa o ko toesa ko beya mo tchese. ³⁰ Mo isina yande n'nsi naikanga mo ko ena: "maili nane, moto okula owa wa ikanga boso nane, bondia wa ikangai boso nane". ³¹ Ntaebanga ane we, n'ndi ombele wa moneke mo Israyele eke alanga noo mo konya ko maale. ³² Yowani waika na ko ebese maondi si: "Na monangai mosombo koselela mo obowa m'mba ndjiwa ya okonda eke yo na ko sikama kiyo nande". ³³ Ntaebanga bane we, n'ndi owa wa tomanga noo mokon'nya ko maale, ika we wa enanga nane mbe: "Owa bokomona mosombo koselela na kosikama kio nande, wei okan'nya na mosombo esaali. ³⁴ Eke na monangai eke na ena bondia ande mbe ukai Mana Mokonga. ³⁵ Na mpendusi, Yowani waikangai kooko, na babe ba baeki bande. ³⁶ We na ko mona Mbali mbe o ko eta, eke wa ena: "Monai Mokoko ya Mokonga". ³⁷ Baeki bande babe, obowa angbanga bo maoki si maamo eke baonda Mbali. ³⁸ Mbali na kotimboka, eke wa mona mbe bo koonda we, eke wa ena na bo: "bophanai nani? Bo na ko sumbolea we: "Mopheme, owe o ko ikangai ani?" ³⁹ Waie, we na ko ena na bo, monai: "Baonda we" eke ba mona abowa o ko ikanga we, bo na koika nande bosu si oowo. aikangai n'nyanga ikomi. ⁴⁰ Andele, mana nina wa Simona Petele, omo wa babe baa bangbanga maoki Yowani ena ba ondagai Mbali. ⁴¹ Aikangai we wa sangananga mana nina Simona, eke wa ena nande: "Tamonake Masiya . ⁴² Eke, waya nande kowa ka Mbali ko moesana nande, eke wa ena : "Owe ii Simona, mana Yonas o ko etekai Kephas" (isina yande mbe: Iwe). ⁴³ Na mpendusi, Mbali na ko ema kiya mo Galilea, eke we na ko songana na Filipino eke wa ena nande: "Onda noo". ⁴⁴ Filipino wa ikangai wa Betesaida, ko motanga aema ya Andelea na Petele. ⁴⁵ Filipino na kosangana na Natanayeli eke wa ena nande: "Tasanganake na owa Mose a enanga mo toani eke batomeki baboso ba enanga, Mbali wa Nazareti, mana Yozefa". ⁴⁶ Natanayeli na ko ena nande o ko isai m'mba tchesima tchesaali tcheenangame na koomoka mo Nazareti? Filipino na ko ena nande: "Waa eke monaa". ⁴⁷ Mbali na ko mona Natanayeli ko luleo we monai liiti mo isaeli si ono, n'nkati yande kua bande boibi. ⁴⁸ Owe webei noo kokoni? Natanayeli na ko ena nande Mbali na ko timbolea we; Boso mbe Filipino unaeli owe. ⁴⁹ Natanayeli na ko ena

nande:"Molombia, wikai Mana Mokonga, wikai Mokota a Israyeli. ⁵⁰Mbali na ko ebesa we:"Bondia na enaki nabe mbe nemonei owe kose kate, n'ndi wa akoake, omonai bephembe baemo ema, ba kolongeya bemo bamonake owe". ⁵¹Eke wa ena nande:"Mo liti, mo liti, wo komonai enekeke obowa ko kandoka eke ba sombo ba saali ba Mokonga koselela kio na Mana Moto.

Chapter 2

¹N'su isato maili, aikangai na bondi ya isongi ko mofanga ya Kanan, mo tchese tcha Galilea, na nina wa Mbali.

²Mbali na baeki bande ba etekangai ka mo tchombe si tcha isongi. ³Divai yo na komaneka, n'na Mbali na koena nande: "Bo buwa kae na divai". ⁴Mbali na ko ena nande: "Te ono amokali, tikai na oni bondi base babe? N'nyanga yane ineengami bande". ⁵Nina na ko ena na bato ba mekambo: "Tchoose tcha wo ko ena nino, tayi tcho. ⁶Asima si oo ya tcheombe, aikangai mbe tobole ta maale motoba taikangai moo bondia mbe ba Yuda basoole mao kila kabole kaikangai na n'nembe ibe ango isato. ⁷Mbali na ko ena na bo, iyesai maale mo tobale si temo eke baiyesa to enakio. ⁸Tokolai enekeke, wa ena na bo, eke biyai mo kowa ika mo baani wa meeeli: "Eke ba biya mo ko. ⁹Mo n'nyangea si eeya moto owa wa sondjanga meleli, wa sondjanga maale ma matimbokanga davai, utaebanga m'mba divai si ya tokakei kokoni, n'ndi babo ba mekambo, baa batokolenga maale, ba ebangai bosaali, eke we na ko eta mokali, ¹⁰Eke wa ena nande: "moto woose wo ko esangai boso malu masaali, eke maa mabeya mo ko melekangai alinga bato balewa; owe, wa esangai masaali kolinga boso ena maili. ¹¹Eeyo ii ya telekake mo Kanan mo tchese tcha Galilea, muudjiza ya boso owa ya tanga Mbali. Wa moesa okuku ande ena baeki bande na koako we. ¹²Maili ya aowo, eke wa ya mo Kapernaumu we na nina, bana ba nina ena na baeki bande, eke bo na kosiya kooko n'su ya angowa. ¹³Pasika ya ba Yuda aikangai aiye-iye, eke Mbali na kiya mo Yerusaleme. ¹⁴We na ko sangala molumba ya masomboli, baolesi ba ngombe, ba mekoko ena ba ndjiwa enakae ba anyi ba falanga. ¹⁵Komana ko ongonya mokoma ya koba ya n'nyama, eke we na ko balanganesa molumba ya masomboli, baolesi, na mekoko, na ngombe, we na na ko balanganesa falanga ya ba anyi eke we na ko balanesa ba mesa; ¹⁶eke wa ena na baolesi ba ndjiwa, toesa besima bino aabono ena buwai kota lumba ya Tata m'mba lumba ya ngondjo. ¹⁷Baeki bande na koengeleya eandikeliki m'mbe mo ina-ina ya lumba yabe yekaseya noo. ¹⁸Ba Yuda, ko bunda looki, na ko ena nande: owi muudjiza, wa moesake base, ombe ote boono? ¹⁹Mbali na ebasa bo; kundowai lumba si eeno ya masomboli, mo n'su isato na kaimetchai yo. ²⁰Ba Yuda na ko ena: mo ko esa lumba se eeyo, tatangai bemo nkama ina na motoba eke owe m'mbe wo koimetchai yo mo n'su isato! ²¹N'ndi wa enangai mondia lumba n'ndi mobe yande. ²²Mo isina si abowa aomokanga we mo bagbi, baeki bande na koenyelea bondisi, abowa aomokanga we mo nkili. ²³Abowa aikanga Mbali mo Yerusaleme, mo tcheombe tcha Pasika, na kowa-kowa mo lina nde, mo komona mudjiza eya yatanga we. ²⁴N'ndi Mbali omune utakoanga bande bo, bondia wa ebangai bo bosaali, ²⁵ena bondia uta ikanga na tcheema mbe moto walombese we, bondia wa ebangai eya ika n'nkati ya moto.

Chapter 3

¹N'ndi aikangai amo ome omo n'nkati ya ba Falisayo wa etekanga Nicodeme, mokota omo ya ba Yuda. ²We na kula, we kowa ka Mbali, na botu, ke na ko ena nande: "Rabbi, telimbele ukai Docteur wilei kowa ka Mokonga; bondia moto ata omo ute otaande maondi ma manii-nii si maa mo ota owe m'mba Mokonga wa uwa nande". ³Mbali na ko sumbolea we: "Mo liti, mo liti, na enake na bo, m'mba moto ute boteke ephe, utomona ande Bokota ya Mokonga". ⁴Nikodeme na ko ena nande: "booni moto obotekai ephe mbe uka Mokolo Moto? Yo ko engamai mo mumboka n'nkati ya mesolo ya nina ephe ke ko botekai?" ⁵Mbali na ko sumbolai: "mo liti, mo liti no ko ena nabe, m'mba moto ute boteke n'nkati ya maale ke na mosombo, ute engame ande na ko n'ngea n'kati ya bokota ya Mokonga". ⁶Owa we boteke na mobe ukai mobe, ke owa weboteke na mosombo ukai mosombo. ⁷Buwa ko sangala m'mba naenda nabe: "ephoei mbe we boteke ephe. ⁸Mophopho yo kulangai na obalu eeme we, ke o ko n'ngbai kolima kande; n'ndi utei abe kowa ko tokake yo, ke kowa kokiya yo. Ikai bobo ka moto woose owa wa botekeka na mosombo". ⁹Nikodeme na ko ena nande: "Booni eeyo eengame ne koteleka?" ¹⁰Mbali na ko sumbolea we ukai Docteur wa Israele, ke uteli maondi si mansi? ¹¹11 mo liti, mo liti no ko ena nabe, to ko ena maa meli base, ke to ko ebesa oyaeli ko moose si maa ma monganga base; ke bane bito ko n'ngba anga maa to ko ebesa bane. ¹²M'mba bane bite akowe nyanga na enganga nino maondi ma tchese, boni oko akowa bane nyanga nekaena nino maondi makio i? ¹³Moto ata omo uteli eande kio, kosakolo owa weselele kio, mana moto owa uka nkati ya kio. ¹⁴Ke bowa Mose wa imoanga kio ndjoka n'nkati ya obandja ya ibunge, engamei namuna omo m'mba mana moto wa imoleke kio. ¹⁵Mo boobo m'mba owa woose o kowakowa we wapate ko ika ka yala-yala. ¹⁶Bondia Mokonga wa emangai tchese ke wa abangai manande omo lika, mbele owa woee okowa kowa we wa uwa koseama, n'ndi wapate koika ka yala-yala. ¹⁷Mokonga, uta tomanga ande mana ande mo tchese bondia ko smbese tchese, n'ndi bondia tchese tcha ande mo isina yande. ¹⁸Owa oko akolea we ute wambeseleka kae n'ndi owa uto kowa kowa wasambesele kake mono, bondia uta koanga ande mo lina ya mana omolika wa Mokonga. ¹⁹Ke ko baanyeka si kooko, liangangi ya langai n'nkati ya tchese, bato na ko ema iphue paali ya liangangi bondia mekambo yabo ya beya. ²⁰Bondia owa ota ko beya uto ko ema ande liangangi, ke uto kula ande kowa kika liangangi, na ko tina mbele mekambo yande inaanga ko moneka phololo. ²¹N'ndi owa uka n'nkati ya tchaa ukulai kowa kika liangangi mo isina mekambo yande ya moneke bondia etelekei na Mokonga. ²²Maili naeyo, Mbali, asima amo na Baeki bande, we nakiya mo n'seke ya Yudeya; ke na kooko we na koika nabo, ke we na koluphea. ²³Yoani kaye koluphea ko Enona, bakabaka na Salima, mondia koa yaikanga male ma buwa, ke balangai kolupheleka. ²⁴Mondia Yoani uti na kandeki. ²⁵N'ndi, yatokake n'kati ya baeki ba Yoani iyeya emo na mo Yuda omo abundanga kopphenena. ²⁶Balangai komona Yoani ke nakoena nande: Labi, owa waikanga nabe bila ibe ya Ladene ke nabe waenake na boyaeli, mona, oluphea, ke boose bayaake koa kande. ²⁷Yoani nakoena: moto anga omo uto bataande ke yaese kake nande kowa kiyo. ²⁸Bane mine bika Banangoli bane mbele naenake: nauwane Klisto, n'ndi na tomelekake booso nande. ²⁹Owa wapatake amokali waisongi, uka amoome ya isongi; n'ndi muna kande amoome wa isongi; owa uka ao na koun'ngba, uka nakolengeya ka ema mo isina ya looki ya amoome waisongi: na boobo kolengeya si, iki yane, etondane. ³⁰Ekangame nande ko konda ke noo na selele. ³¹Owa wetoke nakiyo uka kiyo na yoose; owa uka ya n'seke uka wa n'seke, ke okoenai mba wa n'seke. owa okula na kiyo uka kiyo na yoose, ³²kotonda boyaeli na ya monanga we na kon'ngba, n'di moto oto koa koa boyaeli yande. ³³Owa wan'ngbanga boyaeli yande ke waakowa mbele ukai Mokonga liti; ³⁴Mondia Mokonga watomanga mo koena maoki ma Mokonga, mo isina mbele Mokonga uta esangande we mosombo ya n'tungeya. ³⁵Ise koema maana, na koesa maondi moose o maako mande. ³⁶Owa okoakoleya Maana uka na koikai ka layalaya; ndi owa utokoakoleya Maana utomona ande koika, ndi kosoma ka Mokonga yo koikai kiyo nande.

Chapter 4

¹Mokolo Mbali na koeba mbele Bafalisayo ban'ngbake mbele watangai na koluphea kolongeya baeki ba Yoani .
²Mo n'nyanga yoose Mbali utalupheyanga we mune , ndi waikangai na Baeki bane . ³Na bobo we nakotoka Yudeya , na kosumboka mo Galilaya . ⁴Na bobo yaengamanga nande kota mo Samaliya , ⁵We na kokoma o motanga omo ya Samaliya oya koeteka Sikala , baka na iba eya esanga Yakobo na Yosefu maana wane . ⁶Koa kaikanga kasowa ka Yakobo .Mbali , nakoena ka ondo , koika baka na kasowe . yaikangai m'mba n'nyanga ya motoba . ⁷Amokali omo wa Samaliya kula kotokola maale . Mbali nakoena nande : Esa noo ma oma . ⁸Mondia baeki bande baake o motanga koowa meleli . ⁹Amoka wa Samaliya na koena nande : mo tchei owe , uki Moyuda , okoomba noo ya ko maa , ndi noo niki amoka Mosamaliya ? Bayuda , kaye bitokon'ngbesananga na ba Samaliya . ¹⁰Mbali nakoena nande : m'mba waebanga liphoti ya Mokonga na nani owa okoena nabe : Esa noo ma oma ! ke owe mune waombawe ma oma , ke we nakoesa owe maale ma koika . ¹¹Mokolo , amokali nakoena nande , owabe na kasima ka kotokolea , ke kasowa keimbe; naokoni opata owe maale ma koika ? ¹²Uki mokolo moto kongeya ise ito Yakobo , owa wesanga base kasowa si , nawe mune wamangai , na baana bande na mekoko yande ? ¹³Mbali na kosumboleya we : moto woose oma maale si mano okon'ngba n'kasa ; ¹⁴Ndi nani oma maale mokosa noo nande uto koun'ngba kaye n'kasa , ndi maale nokoesai nande yo koikai kasowa ya bua kokamena ke yokoikai koika ka bemo na bemo . ¹⁵Amokali nakoena nande : Mokolo , esa noo maale si , mo isina mbele nito kon'ngba kaye n'kasa , ke naeke kaye kulanga abono kotokolanga . ¹⁶Yaa , Mbali koena nande , koete moome abe , ke waala ano .
¹⁷Amokali nakosumboleya we : na wane na amoome . Mbali na koena nande : uka na seliya ya koena : na wane na amoome . ¹⁸mondia waikangai na baome batano , ke owa uka nande moeneke wauwaande moome abe .Mo eyo waenake liti . ¹⁹Mokolo , amokali na koena nande , na monake mbele uki Molondoi . ²⁰Baise bito balombesangai kiyo na mekondi si ; ke bo koena , bane , pali ya koenga na kolombeseleka ikai mo Yelusaleme . ²¹Amokali , Mbali na koena nande , akoleya noo , n'nyanga eeya yokula iko koikande mba kiyo na mokondi si mba mo Yelusaleme ndi bo lombesai Ise . ²²Bo lombesa eeya biteli bane ; base , tolombesa eeya teeli , mo isina ya koondeseleka kotokeleya ko Bayuda . ²³N'ndi mon'nyanga eeya yokula na yalake seno balombeseleki ba liti mon'nyanga si eyo bolombesai Ise na mosombo kena liti ; iki balombesi si babo n'ndi Tata ophana . ²⁴Mokonga ukai mosombo , ke na baa bolombesangai we beengame na kolombesa we na mosombo ke na liti . ²⁵Amokali na koena nande : Neeli mbele Masiya okula ; mon'nyanga si eyo okulai we , okoenai nito maondi moose . ²⁶Mbali na koena nande : iki noo owa okoena nabe . ²⁷Mo n'nyanga sieyo baeki bande , baikangai na kongbema naeyo na koena we na amokali . Ango omo bua mbele : ohiphea chei ? ²⁸Ndi a mokali , na kooka kobole kande , na kiya o motanga , na koena na bato : ²⁹Wai komona moto omo aenake nane moose matanga noo ; yauwa ndi iwer Klisto ? ³⁰batokake o motanga , na kiya koa kande . ³¹Mo n'nyanga eyo baeki bokoeta we mo koanga , na koena : Labi , anga ³²Ndi we koena nabo : na moleli ya koanga ke bane bitokeiba . ³³Baeki na koenaena baphe na bamo : moto omo abielangai we eya kowanga ? ³⁴Mbali na koena nabo : moleli yane ikai kota cheema chaa owa watomanga noo , na koengamesa mokambo chaande . ³⁵Bua koena mbele yasiake meeli ina mo n'nyanga ya kokonyoa ? Mona , naenake nino , linyesa maiso kiyo , na mona maaba yauphokake mondi a kokangoa , ³⁶Owa kokonyoa obati liphoti na kokonyoa tuma ta oika bemo na bemo , mondia owa kooleka ke na owa kokonyoa balendeye pali omo . ³⁷M,o eyo ekoeneleka iki liti ; ophe ikai owa koleeka , ke ophe owa kokonyoa . ³⁸Natomangi bane kiya kokonyoa eya bita lekanga , baphe batangai , ke bane baingeyake mo n'kasiyabo . ³⁹Metuka ya Basamalia baa motanga siowo bakoleyake Mbali mondi a koena ka liti ka amokali : waenake nane moose matanga noo . ⁴⁰Mo n'nyanga si omo , Basamalia baya iki koa kande , na kobondja bondja we mbele aike nabo . Ke we na koika nabo n'su ibe . ⁴¹ke na ibamba ya eema yaakowake mo isina looki yande ; ⁴²ke baenangai na amokali : yauwa kae mo isina ya looki laenake owe ndi base taakowake ; ndi base mine taungbake na taakowake mbele ukai moondesi wa cheese , ⁴³Maili ya n'su ibe , Mbali na kotoka , na kiya Galilaya ; ⁴⁴Mondia waenangai we mune mbele molondoi anga omo uto litoselekanga mo motanga ande mune . ⁴⁵Akomangai we Galilaya , ba Galilaya bapokeakai we bosali , bamonangai yoose yatelekake Yelusaleme mo n'nyanga ya cheombe ; mondia nabo kae baalanga mo cheombe .
⁴⁶Asumbokake kae mo Kanana bena mo Galileya , koa atimbolangai maale malu .Aikangai Kapalanauma mokolo ya mokota , owa mana ande waun'ngbanga oso . ⁴⁷Mo koun'ngba mbele Mbali walake Yudeya kotoka Galilaya , we na kiya koa kande , ke na kobondja bondja mondia waselele ke na koondesa monaande , owai ikanga baka na kokpa . ⁴⁸Mbali koena nande : m'mba uti namoni maondi ma kosangalesa na nembe , bito kowakowa , ⁴⁹Mokolo ya mokota koena nande : Mokolo , seleta boso na maana wane kokpa . ⁵⁰Yaa , Mbali koena nande , maana abe waondake . ke amoome wa kowakowa looki si Mbali waenake nande , ke nande kiya , ⁵¹Mo kiya kande , bato baa n'kasi balake mo kosongana nande , babileaki we mesao ya koena : maana wabe waondake . ⁵²We na kophiphea nabo mo eni n'nyanga yaun'ngbangai we osali ; ke bo nakoena nande : ile , mo n'nyanga ya mochomoendi ; na oso

koeka we .⁵³ Ise na koeba mbele mo n'nyanga sieyo emo Mbali waenake nande : maana wabe waondake . Ke we na kowakowa , we ke na lumba yande motondo .⁵⁴ Mbali na kota koe maondi ma kosangalesa mala wa ibe ko kotoka Yudeya koetea Galilaya .

Chapter 5

¹Maili ya aowo, aikangai na tcheombe tcha ba Yuda eke Mbali na kiya mo Yerusalema. ²Mbe mo Yerusalma, baka na molango ya mekoko, aikangai na kasowe kaetekangai na boeneli ya Hebrania Bethesaida, aikangai na beikaneo itano. ³Mo beikaneo si beebo, bato banso baikangai na koika ko, bato ba kokpa maiso, ba beluko, bakpe mba mao na maako, baikangai na koenda ko n'nyenganya ka maale. ⁴Bondia Mosombo osaali aikangai na kula nyanga yoose mo boikameo si owo, eke moto woose wa oso owa wo ko tchubeya boso, wee na ko onda, angoso oyo aika ya ema. ⁵Aowo, moto omo wa ikangai na oso ya beemo n'kama isato na tchenana. ⁶Mbali na ko mona we mbe olame ombe neli mbe wika na oso yanso ya buwa eke wa phiphea we: "Weemei koondai?" ⁷Oyo moto wa oso na kotimbola we mbe: "Mokolo, nobuwa bane na moto mo kombola noo mo tchelibya nyanga si eya maale mo ko uloka, mo nyanga si eya yo koema noo kotchube, ophe moto owa uka na tchekamba we na ko n'ngesa boso wae". ⁸Imana, Mbali, na koena nande eke wpe na koenda. ⁹Mo nyanga si eyo moto si oyo na ko ena, na ko biya kiloko tchande eke we na koenda. ¹⁰Aikanga botu ya ko omona, ba Yuda na ko ena na mutu si oyo; moonoo botu, ika motu ya ko omone, ubowa bande na isosa ya kobeya keluko tchabe. ¹¹We na ko ena nane: "Biya itanda yabe na enda kio". ¹²Ba phiphea we: "Oni moto wa enake nabe: "biya itanda yabe na enda?" ¹³N'teli bane lina ya moto si owa wa ondesake noo, bondia Mbali walimokangai, eke bato si baa baikange asima si aowo. ¹⁴Maili si, Mbali wa keya ko mona moto si oyo n'nkati ya lumba ya Mokonga eke ephe, mbe ite luleangi kophe ko beya. ¹⁵Moto si oyo na kiya eke wa ena na ba Yuda mbe aikanga Mbali we waonde. ¹⁶Mo isina si eyo n'ndi ba Yuda ba ondesanga na Mbali mbe baiye we, bondia wa ondesangai moto wa oso, mo botu ya ko omona. ¹⁷Mbali na ko ebasa bo: "Tata wokota mekambo ena botu amo ono ya moonoo botu eke noo kae, neengamei nete kae mba Tata. ¹⁸Mo boobo, ba Yuda na kophana bondi ya koiya we, bande bondi wa ondesangei moto, botu ya ko omona n'ndi bondi we o koetanga Mokonga mbe ukai Ise, Owa o bote we eke wokoena. Kae mbe wikai mba Mokonga. ¹⁹Mbali na ko ena nabo: "Moliti, moliti na enake na be; maana ute engame we, wo otai ike ande eya omona ka Ise, Mana Bokota kae boobo. ²⁰Bondia Ise weeme maana, eke we na koesa maana eya yokota we-we wo komoesai mekambo ya ema - ema ke eya yo ko mona bane, mbe beike mo ko sangala". ²¹Bondia, bowa Ise o ko imolanga ba kpi eke wa sumbolea bo o oya, ena maana o koesangai o oya ka moto si owa we weeme. ²²Tata uto kobukea moto bondi, n'ndi weesei booko yoose ka maana. ²³Mbe boose ba lombese Maana, bowa bo ko lombesanga Ise. Owa uto ko lombesa maana, ike mbe uto ko lombesanga bande Ise owa otome we. ²⁴Mo liti, mo liti na enake nabe, owa o ko n'ngba looki yane, uke o ko litona owa wotome noo, o koikai na n'nsu ya bowa mo tchese ena uto koeta bande mo kosomba, n'ndi oketai mo kogba moko. ika na n'nsu ya bowa mo tchese. ²⁵Mo liti, mo liti, na enake nabe; nyanga yalake, eke yalake mono, abowa ba kpi bekan'ngba looki ya Mana Mokonga ena baa lekan'ngba yo, bekaikai na n'nsu ya buwa mo tchese. ²⁶Bondia, bowa Tata uka na koika n'nkati ande omune, boobo kae wesei ka maana koika kane omune. ²⁷Ke weesei we bokota ya ko baanya, bondia ukai Mana Moto. ²⁸Bauwa kosangala mo eeyo; bondia; nyanga yokula mo boose si baa bika n'nkati ya toboli bo ko n'ngbai looki yande, ke bo ko omo kesana. ²⁹Baa bate kophowa bo ko imokai n'nkati ya ba kpi bondia koika, n'ndi baa bete ko beya bo komoka n'nkati ya ba kpi bondia kosamba. ³⁰Noo mune ntota kae tchesima: "Mo eya yo ko n'ngba noo, no baanyai; ke ko baanya kane kikai tcha, bondia n'tophana ane nkasa yane, ndi nkasa ya owa wa tomanga noo". ³¹M'mba noo mune na ebasa boyaeli yane noo mune, boyaeli yane yauwande liti. ³²Aika ophe wa ebasa boyaeli yane, ke nelimbe boyaeli siowa o ko ena we mo isina yane ikai. ³³Ba tophangai kowa ka Yowani, ke wa ebessangai boyaeli mo tcaa. ³⁴Mo isina yane yauwande ka moto n'ndi na bunda ke boyaeli; n'ndi no ko ena mano mbele bane beonndei. ³⁵Yowani wa ikangai ntala yaa kowa kana k mo isina ande, ke bane ba emangai kelengea nyanga emo mo liangangi yande. ³⁶Noo, nia na boyaeli ya ema ko etea bowa eli bane ka Yowani; bondia mekambo sieya yeese Tata waesa noo mo ko engamesa, mekambo sieyo kai noo nota yo, beyaeli bane ko moesa mbe Tata wetome noo. ³⁷Ke Tata owa wetome noo weebese omne boyaeli yane. Bane biti nan'ngai moanga looki yande, biti na moni moango tchondi tchande, ³⁸ke looki yande yauwa angoso n'nkati ino, bondia bito kowakowa angoso ka owa wetomeke nande. ³⁹Bo phana phana mo eya yeandikeleke, bondia toengeleo tino tika n'nkati yayo ika koika ka yala-yala, ikai maamo mo ko ebasa boyaeli ya koika kane. ⁴⁰Ke bite emeango kula kowa kane mo ko pata koika. ⁴¹Ukuku yane ya uwande ko bato. ⁴²N'ndi neli mbele n'nkati ino bauwa bino na moboto ya Mokonga. ⁴³Nelei mo lina Tata, ke bite ako bino noo; m'mba ophe wala mo lina yande omune, baakolea we. ⁴⁴Boni o koa-koa bane, bane baa beeme okuku n'nkati ino ane mine, ke bito phango ouku ya kula Mokonga omune? ⁴⁵Eengeleangi mbele no limboa! bane boso ya Tata; owa olimboya bane, ikai Mose, owa toengeleo tino too se taikanga koa kande. ⁴⁶Bondia m'mba ba koangai Mose, bo kowakai noo, bondia waandikangai bondia ane. ⁴⁷N'ndi m'mba bete akowe komaa meandikeleke, boni bo koa-koa ko maoki manei?

Chapter 6

¹Maili ya aowo, Mbali na kokala obalu ya okonge ya iyaba ya Galliza, lolu ya Tiberide. ²Metuka ya bato na ko ondawe, boondia ba monangai ephembe ya bowa mo ko ondesa noo ya bowa. ³Mbali na baeki bande na kiya koika ko mokondi, ⁴Mbe tchembo tcha pasaka aa ba Yuda wa ikake aiye - iye. ⁵We na ko kandoa maiso, we na ko mona motuka ya ema ya bato na ko luleya we, Mbali na ko ena na Philipe: "Ami asima wengame base kuowa mapa ma bato si bano baange?" ⁶Wa enangai boobo mo kosonja we, bondia ba banga eya wa emanga we nakota. ⁷Philipe na koena nande: "Mekati ya mia ibe, ito ko engamesa moto na moto n'nkati ya nguma ya bano bato". ⁸Andele, mana-nuna wa Simona - Petele na ko ena mande. ⁹"Abono, maana amo wika na mekati itano na tonuku tobe nta nfe, eke yoolai tchei moeno nguma ya bato?" ¹⁰Mbali na ko ena na bo: "Taai boose baihe ase. Mo bokikaneo si aikangai na ase, baome lika elefu ikano. ¹¹Mbali na ko biya mekati, we na kombo wa Ise eke wa banyea boose baa bakanga ase, we na koesa kae boo nfe, bowa aemanga moto na moto. ¹²Boose na koika eke wa ena na baeki bande, kongowai eya yasiyake, mbe anga kanuku kiteseyangi ase. ¹³Bo na ko kongo wa, kaiyesa tolinga ikami na tobe na mekati eya ya tunake bo. ¹⁴Bato si na ko mona bondi aema owa atake we, boose na ko akowa liti mbe: "wikai moeke owa wa enekanga mbe okaloi mo tchese. ¹⁵Mbali na koela mbe, beeme kaluleya we, mbe bate we mokota abo, we nakotoka na kosumboka kiyo na mokondi. ¹⁶Na nyanga ya iyo, baeki bande kophana we mo nkonge ya Iyaba. ¹⁷Bo na kongeya mo mbele-mbele mokiya mo Capernaumu. Boya iphue aikanga Mbali uta ondanga kae kae bo. ¹⁸Mophopho na ngumba na konyengeza iyaba. ¹⁹Bo na ko ekama n'nkati ya iyaba mao n'kama ibe anga n'kama isato, bo na ko mona Mbali mbe wo ko enda kio na maale, eke bo na koika na bowa, bo na kotina. ²⁰Mbali na ko ena nabo, bowai kotina, ikai noo. ²¹Bo na koema ko onda we mbe bangese we mo mbele. ²²Motuka ya bato owa asianga mo okonge, na ko mona mbe ophe mbele-mbele uta ingaena boobo Mbali uta ngeyanga bande mo ophe mbele-mbele mo ko sangela bo ophe obalu ya iyaba. Boo ba yangai bemine lika. ²³Na opendu si, bowa baphe ba tchombo ba komanga mo Tiberiade, baka na boikaneo si owa ba anganga mokati maili yayo ko lipheleka na mokolo. ²⁴Bato ba motuka si ba buwa ko mona anga mokolo, anga baeki bande, eke bo na koemeya mo ba tchombo eke baya mo Kapernaumu mo kophana Mbali. ²⁵Bo na ko sangela we, kpaaya na iyaba ya ema eke ba ena nande, ene nyanga wa komake ano?" ²⁶Mbali wa ena na bo, mo liti, na ebasake bane, buande bondi ya ko sangala maondi si ba monake n'ndi bo ko onda no ikai bondi ba angake na baikotake ndi bo ko onda noo. ²⁷Tai mekambo bo buwa bondi ya meleli owa yo ko bowa ko ko mesolo n'ndi bondia moleli owa ya kiolela n'nsu yoose, owa Mana-Moto wokaesai bane, yoi Mokonga wotelee bane. ²⁸"Ba ena nande," tele bo bomi mba to ota mekambo ya Mokonga?" ²⁹Mbali na ko ebesa bo: "Mokambo ya Mokonga yo ikai, kowakowa owa we watomanga we". ³⁰Oni bondi yatake owe mbe teakowe watake mono tchei? ³¹Ba ise bito baangai moleli mo obandja ya tolungulungu, bowa eya yeene keleke mo towaami waesa bo mokati ya obowa mbe baange yo. ³²Mbali na ko ena nabo: "Mobiti na liti nokoena ninoo, Mose witaesanga ande bane mokati ya obowa". N'ndi Ise wane, wokoesai bane moleli ya liti ya obowa, ³³Bondia mokati ya Mokonga n'ndi owa étoke kio, owa o koesa tcheondesa mo tchese. ³⁴Eke baena nande: "Mokolo, aese base mokati si". ³⁵Mbali na ko ena, noo nikai mokati ya tcheondesa woose owa wokonda noo, oto koika kae na ndja na owa wokoakoa noo uto kongea kae cheema cha maale. ³⁶N'ndi, na enake nino, owa wa monake noo eke bito koa-koa noo. ³⁷Boose baa Tata ba esake noo, bokondai noo eke n'tokokenga bane moto owa okula kowa kane. ³⁸Bondia nilei kotoka mo obowa, bowande mbe mete eya yeeme noo, n'ndi eya yeeme owa watonanga noo. ³⁹Tcheema tcha owa otome noo tchikai mbe moto woose wa onde mbe neimole we mo botu aiko. ⁴⁰Tcheema tcha Tata tchikai mbe woose owa we mona noo na kowakoa noo waika na tcheondesa tcha seko mba nekaimola we mo botu aeko. ⁴¹Ba Yuda na ko ima-ima, mo bowa aenake mbe: "mikai mokati si owa etoke kio". ⁴²Eke baena: "Amine oono ikai Mbali, Mana ya Yosefa, owa tele Ise na nina? Bondia chei we mbe otokei kio?" ⁴³Mbali na koena nabo: "Bowai kama -ima bane mine". ⁴⁴Anga omo uto ko onda bande noo, aika mba Tata witeete we ena ne kamolai we mo botu aiko. ⁴⁵E andikeleke na baeki: "Boose baeki ebeselekai na Mokonga na woose owa wangabake Ise waongbake mesao yande we wo kondai noo. ⁴⁶I kai mbe anga omo utemone Ise, ikailika owa etoke ka Mokonga oyo wa monake Ise. ⁴⁷Moliti, mo liti naenake nabo woose owa okoa-koa noo wika na ko onda ka n'nsu yoose. ⁴⁸Nikai mokati ya tcheondesa. ⁴⁹Baise bino baangai mane mo obandja ya tolungu lungu ena bangbake mono. ⁵⁰Noohi mokati etoke kio, woose okanga yo utekagbi bande. ⁵¹nikai mokati ya tcheandesa owa etoke kio woose owa wokaanga yo, utekagbi bande, mokati a owa okesa noo, ika monuku ya mobe yane owa nekaesa bondia tcheondesa ya tches. ⁵²Aowa, ba Yuda ba ena ena bemune n'nkati yabo: "Omi namuna wengame na koesa base monuku ya mobe yande, mbe teange yo?" ⁵³Mbali na koena nabo: "moliti, moliti, nanenake nino, aika mba biteange monuku ya mobe yane, bikoika na tcheondesa, bane mine". ⁵⁴Woose o koanga monuku ya mobe yane nokoma mokuya beyane eke, nekaimolai we mo botu aiko. ⁵⁵Bondia mobe ane ikai moleli jaliti na mo keya yane ikai maale ma liti. ⁵⁶Woose owa o koanga mobe na koma mo keya yane, okaikai n'nkati

yane.⁵⁷ Mba Ise wane wika wa tomangai noo, booboo, woose owa o koanga noo okaikai n'nkati yane.⁵⁸ Mo booboo ika mokati owa etoke kio, bowa ande mba bowa aanga ba Ise bino mane eke bo na kogba, woose owa wo koanga mokati si oono ane, olekagbi bande.⁵⁹ Mbali wa ebesangi maondi si mano mo lumba ya Mokonga, kowa mo Kaparnaumu.⁶⁰ Ba buwa n'nkati ya baeki bande na ko ena ena," maoki si mano mekobe, nani okokola moo?"⁶¹ Mbali we omone noo ko mona mbe baeki bande, bo koema ena n'nkati yabo eke waena bondi si ono o kotinesa bane?⁶² Abowa eka mona bane Mana-Moto kulinya kowa aikanga we boso?⁶³ Ikai Mosombo o kesanga tchekamba mobe itotanga bande tchesima maondi se ba ebeleseke nane mikai Mosombo na tcheondesa.⁶⁴ N'nkati ino, ba buwa bito koa koanga bande bondia Mbali wa etangai kolinga boso, baa bite kaako we ena waeba kae owa okaolesa we mo kogba.⁶⁵ Bondi si owo aenanga noo mbe ango omo ute kaonda noo aika mba ute koleke na Tata.⁶⁶ Kolinga aowo eke ba buwa n'nkati ya baeki bande ba lomoka-lomoka na koeka ko onda we.⁶⁷ Mbali na ko ena na Baeki:" bande ikomi na babe. Eke bana, bite eme bande kiya mba bina kinoi?"⁶⁸ Simoni-Petele na koena nande:"Mokolo, tokiya ka nani? Wika na maondi ma Tcheondesa,⁶⁹ Ta akoake mono mbe wikai Klisto, mopheneni wa Mokonga".⁷⁰ Mbali na ko ebesa bo:"Buande nooi nesone bane ikomi na babe, omo wino wika ikiyo?"⁷¹ Wa enangai, bondia Yuda IKariote, bana Simona, bondia weye uka olesa we, we omo wa baeki ikomi na babe.

Chapter 7

¹Maili na ééyo, Mbali wa timbangai mo Galilea, uta émangandé ko tchumana n'nkati ya Yuda, bondia ba Yuda ba phanangai koiya we. ²Tchombe tcha ba Yuda, tcha boikaneo ya ba Tondoli tcha ikangai aiye-iyé. ³Ke bana ba nina baena nandé: "Toka ano, yaa mo Yuda, mbe baeki babe bamone kae mekambo sieeya yo ota owe. ⁴Moto angó omo uto tangande bondi mo kaisama, aika m'mba weeme komeneka; Aika m'mba wata maondi si ma amo, owe omune moneka mo tchese". ⁵Bana ba nina kae bitaa ko angande we. ⁶Mbali na koena nabo: "N'nyanga yane itinaengali bande, n'ndi eeya ino ya engamake. ⁷Tchese tchi toseka ande bane, n'ndi tchese ke noo, bondia no tonda mbele mekambo ande yébééi. ⁸Bane, yaai mo tchéombé si étcho; noo, n'tokia ane, bondia n'nyanga yane iti na engami ande. ⁹Maili na koena nabo boobo, ke wasia mo Galilea. ¹⁰Aaboa iye bana ba nina mo tchéombé, we kae waya tchea tchande omune, mo kaisama, bua mo komoneka. ¹¹N'nyanga ya tchéombé, ba Yuda ba ikangai na kophana we, ke ba enangai: "ukai ani?" ¹²Ba bua ba ikangai na ko suma-suma bondia ande n'nkati ya ibamba. Baphe ba enangai: "Ukai moto mosaali". Baphe ba enangai: "Iyani, o okesa bato". ¹³Moto angó omo, uta enanga ande phololo mo isina ande, bondia kotina ba Yuda. ¹⁴N'nyanga ya tchéombé, Mbali na olinya mo lumba ya Mokonga. Ke wa omesangai. ¹⁵Ba Yuda ba sangangai, ba ena: "wa ebaki maondi si mano booni, mbele ute some?" ¹⁶Mbali na ko sumbolea bo maondi mane mitetoke ande koakane, n'ndi koa ka owa wetome noo. ¹⁷M'mba moto wa ema kota n'kasa yande, o ko ebai m'mba maondi mane miki ma Mokonga, ao m'mba no koena bondia Mokota yane. ¹⁸Owa o ko ena bondia mokota ande o ophana okuku yande wemune; n'ndi owa o ophana okuku ya owa wetome we, ooyo wefoei, ke kobea ka uwa ande koakande. ¹⁹Mose uta akesanga bane ba angile? Angó omo wino ute tangane ande nabo. bofani koiya noo bondia chei? ²⁰Ibamba na ko sumbolea we: "Ukai na mosombo a bea. Nani o ophana na koiya owe?" ²¹Mbali na ko sumbolea bo: "nataki mokambo omo, ke bane boose ba sangala. ²²Mose wa enangai nino mbele bebukesi tchoo, bua n'mba chetoki koakande, n'ndi tchetoki ko melombia ino, ke ba buka kae moto tchoo botu-a-ko omona. ²³Aika m'mba moto wa bukeka tchoo botu-a-ko omona, bondia angile wa Mose ute phendekangi, bosomeai chei boa na ondesake moto motondo botu-a-komona? ²⁴Buai ko sambesa mo kolengesa, n'ndi sambisai boa ika liti. ²⁵Bato bamo ba Yelusaleme ba enangai: "Auwa owa bo ophana koiya we oyoi?" ²⁶Monai o ko ena chande, ke bito ota angó we tchesima. Mekota yeliandé mbele ukai Klisto? ²⁷O ono, teli we, n'ndi Klisto, abowa ekala we moto ute kaebi bande". ²⁸Ke Mbali wa ebesanagi mo lumba ya Mokonga mbe oosula: "beli noo, ke beli kae bowa ika noo!" N'tile ane bondiane noo mune: "N'ndi owaa wetome noo okai mosaali, eke, biteli bino we. ²⁹Noo, neli we; bondia netoki koa kande, ke wei watomake noo". ³⁰Baphana mo iki ko bundesa we, ke moto angó omo wa buande kokola we, bondia n'nyanga ande ita engamanga ande. ³¹Ba bua n'nkati a ibamba ba akóa we, ke baena: "Klisto, aboa ekala we, ootai maondi ma bua ma kosangalesa maa mitetè oonoi?" ³²Ba Falisayo ba n'ngba moo boa osuma-suma ibamba mo isina ande ko maondi si. Ke mekota na ba Falisayo na otoma bato ba mekambo mbe bakande we. ³³Mbali na koena: "Nika nino n'nyanga kakolo-kolo, eke nokiai ka owa wetome noo. ³⁴Be kaphanai noo ke biteka monii bino noo, ke bito okola bino kia koa kekaika noo. ³⁵Looki siono aenake we ikai na eni isina: "Bekaphanai noo ke bite ka moni bini noo, eke, bitekai koa ko koika noo?" ³⁷Botu ya maili, botu aema ya tchéombé, Mbali na koimana, waakaya: "owa uka na n'kasa, wale koa-kane, ke oomai. ³⁸Owa okoakoa noo, maale masaali mo ko omokai koa kande boa eeneke mo toani ta ilonga. ³⁹Waena eeyo o mosombo eka n'ngelai baa beka akowawe; bondia mosombo inyangai si, bondia Mbali uti na lombeseki. ⁴⁰Bato ba ibamba, na ko n'ngba maoki si maamo, bo na koena: "liti oono uki moekié. ⁴¹baphe na koena: "Ukai Klisto. ke baphe kae mbe: "n'ndi mbele Klisto we engame kula mo Galilai?" ⁴²Kaani ka ilonga kiteene moo mbe ko mosolo ya Tawiti, ke mo ka motanga ka Beteleme, koa kaikanga Tawiti, i Klisto okula?, ⁴³Mo boobo ko asoa na ka n'ngéa n'nkati yabo. ⁴⁴Bamo n'nkati yabo baema kobunda we, n'ndi angó omo ute teandekaoko kio nande. ⁴⁵Ke bato ba n'kasi ba sumboka mo ko mekota yabo na ba Falisayo. Ke baabo na koena: "Bondia tchei bitile nande?" ⁴⁶Bato ba n'kasi na kosumbola: "Moto angó omo uteene ande m'mba moto si ono". ⁴⁷Ba Falisayo na kosumbolea bo: "N'ndi mbe bane kae, bakésélékaki nandei?" ⁴⁸Ika na mekota angó ba Falisayo omo wa koakoawei? ⁴⁹N'ndi ibmaba sieyo iteli ba angile bikai baa beaéleke! ⁵⁰Nikodeme, owa ule na botu ka Mbali, ke wa ikanga omo wabo, na koena nabo: "Angie wito okandi moto angó mbele bina n'ngbi tchea tchatake wei?" ⁵²Bo na ko sumbolea we: "Uka-kai mo Galilai? Enyelea, ke o omonai mbe mo Galilai ito ko omokande motondoli". ⁵³Ke omo na omo na ko sumboka mo lumba yande.

Chapter 8

¹Mbali na kia ko Mokondia ya Olivier. ²N'ndi na m'pendu yoose, waya ephè mo lumba ya Mokonga, ke bato boose ba lulea we; Koika ase wafundisa bo. ³Bakolo bato ba etanda na ba Falisayo na kula na amokali omo webundeke na ilemba; ⁴Ke bata we n'nkati ya bato, ba ena mo na Mbali: "Moalimo amokali si oono wa bundekakei mbe oota ilemba". ⁵Mose, n'nkati ya angile, we akesi base isosa ya koiya bamokali otitaka siono na mawe: "ke, owe, waenaki tchei?" ⁶Ba enangai boobo mo kosondja we, mbe ba tchongee we. N'ndi Mbali na kotuleka motchwe, na kokpaloa-kpaloa na moneyi we mo n'seke. ⁷Boa ba ikanga ko phiphéa we, we na koyayoka ke waena nabo: "Owa n'kati ino wa bua na ko bea, walubée we iwe boso". ⁸na ko tulama ephè, ke wakpaloa-kpaloa mo n'seke. ⁹N'nyanga en'ngbe bo boobo, benyelea n'nkati abo, ba sumboka omo na omo, ko lingana bakolo bato ena banuke; ke Mbali wasia omune na amokali si oyo. ¹⁰Wa yayoka, wa mona lika amokali, ke Mbali na koena nande: "Amokali, n'mba baa bo ositakanga se owe? Ango omo utesome nabei?" ¹¹Wa sumbola: "Iyani mokolo. Ke Mbali na koena nande: "noo kae, n'tosoma ane nabe ya, bua kae kota ko bea ephè. Mbali na koena nabo ephè, weembe: "Niki looba ya tchese; owa o ko onda noo uto koenda ande mo iphue, n'ndi okoikai na looba mo n'nyanga yoose". ¹²Mo awo, ba Falisayo na koena nande: "Otondea owomune; kotonda kabe kauwande ka liti". ¹³Mbali na ko sumbiolea bo Ango boa nootonda bondiane noomune, kotonda kane kikai liti, bondia neli koa ketoke noo na koa kokia noo; n'ndi bane, biteli bino koa kile noo anga koa kokia noo. ¹⁴Bo obuka bondi mo ko mona mobe, noo, n'to obukea ane moto bondi. ¹⁵N'mba na bukea moto, kobuka kane kiki ka liti, bondia na uwane noo mune; n'ndi Tata owa wetome noo uka nane. ¹⁶Eneke mo angile wino mbele kotonda ka bato babe kefoei; ¹⁷Nootonda bondiane noo mune, ke Tata owa wetome noo otondea kae noo. ¹⁸Beana iki nande: "So ukiani?" Mbali wa sumbola: "Bite liabino noo, anga Tata. beebangi noo, mbe ba ebaki kae Tata. ¹⁹Mbali waena maooki si mano, n'nkati ya lumba ya Mokonga, asima siowa wa beeya; ke moto anga omo uta bundanga ande we, sisna mbele n'nyanga yande inaengami. ²⁰Mbali waena nabo ephè: "naeke, ke bo ophani noo, ke bo okpai n'nkati ya ko bea kino; bite engame bino kia koa kokia noo. ²¹Mo yo, ba Yuda na koena: "Okoiyai mobe ande omunei, mo boa aenakewe mbe: bite engame bino kia koa kokia noo?" ²²Wa ena nabo: bikai ba kose, noo, nikai wa kio. Bikai ba tcheno tchese, noo, na uwane wa tcheno tchese. ²³Yooi na enanga ase nino mbe bo okpai n'nkati ya ko bea kino; aika m'mba bite akoe boa ika noo, bo okpai n'nkati ya ko bea kino. ²⁴Owei nani? Bo na ko phiphéa we. Mbali wa sumbolea bo: "Eya no koena nino ko makonjekeo. ²⁵Nika na maondi mabua ma koena nino bena ko bukea bane bondi; n'ndi owa wetome noo wefoei, ke eya en'ngbe noo koa kande, no koena yo mo tchese. ²⁶Biti ebanga bande m'mba o ko ena nabo bondia Ise. ²⁷Mbali wa ena nabo: "Aaboa bekalombesa Mana Moto; ke bekaebai m'mba niki nani, ke n'to ota tchesima bondiane noo mune, n'ndi noo ko ena m'mba boa Tata we ebese noo". ²⁸Owa wetome noo uke nane; uteeke ande noo mune, isina mbe no ota n'su yoose eya eyakoleke nande. ²⁹Mbe Mbali wo koena boobo, ke ba bua ba akoka we. ³⁰Ke waena na Bayuda baa ba akoanga n'ndia we : M'mba bailela n'kati ya maoki mane , bokoikai na liti baeki bane ; ³¹Bo koebai liti ke liti okandoi bane . ³²Ba sumbolea we : Tikai liboti ya Apalayama tita ikanga abito bakobe ba moto , boni okoena owe mbe : Bokoikai na ome ? ³³Liti , na liti , naenake nino , Mbali wasumbolea bo , owa okoaba koika kande mo koba , uki mokobe wa koba . ³⁴N'ndia , mokobe uto koilelangande mo lumba ; n'ndi maana i okoilelanga . ³⁵M'mba maana waondesa bane , bo okondeseleki liti . ³⁶Neli mbe bekai liboti ya Apalayama ; n'ndi bophaneya noo kokpa , mon'ndia looki yane ebuande n'nkati ino . ³⁷No koena ma nemone ka Tata , ke bane , boota ma ben'ngbe ka ise ino . ³⁸Baena nande : Ise wito , uki Apalayama . Mbali waena nabo : M'mba beikange bana ba Apalayama , mbe beti mekam,bo ya Apalayama . ³⁹Moeneké bophana koiya noo , noo siowa neene nino liti owa nen'ngbe ka Mokonga . nayo , Apalayama uteande yo . ⁴⁰Bo ota mekambo ya ise ino baena nande : Tawabito bane bande ; bakaowa n'ndi tiki Tata omo , Mokonga . ⁴¹Mbali nakoena nabo m'mba Mokonga waikange ise wino , m'mbe boemi noo , bondia kowa kande netoke ke lilei ; ntile ane noo mone , n'ndi wei wetome noo . ⁴²Mondia tchei beto fofoa maoki mane ? bondia bito koun'ngba bino looki yane . ⁴³Bikai na Ise wino diabele , ke bemi koengasa n'kasa ya ise wino . Oiki moiya kolinga makondjekeo , owaande n'kati ya liti bondia obuande na liti n'kati wande . Abowa okoena we olanga okoena moisina ande ; bondia uki moto wa olanga ke isa olanga . ⁴⁴Ke noo , bondia no koena liti biteakowe bino noo . ⁴⁵Nani wino okelesa noo mo olanga ? m'mba naena liti bondia tchei bito koakoa noo ? ⁴⁶Owa uka wa Mokonga okon'ngbai maoki ma Mokonga ; bito koun'ngba abino noo , mondia bo wabino wa Mokonga . ⁴⁷Bayuda na kosumbolea we : Tabuwa na saiya wa koena mbe uki Mosamaliya , n'ndia uka na mesombo ya beya ? ⁴⁸Mbali na kosumbolea : Na uwane na mosombo ya beya ; n'ndi no litosa Tata , n'ndi bane bete litose abino noo . ⁴⁹N'to phana ane okuku yane ; ika na omo siowa ophana na kobuka bondi . ⁵⁰Liti , liti , naenake nino , mba moto walanga maoki mane uto mona ande kokpa . ⁵¹Eneke Bayuda na koena nande , taebake mbele uka na mopsombo ya beya . Apalayama wekpei na balondoi kaye ke owe : Moto walanga maoki mane , uto mona ande kokpa . ⁵²ukai kiyo ya ise wito Apalayama , owa wekpe ? na balondoi kaye bekpe . Owei nani ? ⁵³Mbali

wasumboleya : M'mba nalomba noo mune , okuku yane ikai bule Tatai olombesai noo , wei owa bokoena mbele uki ise wito , ⁵⁵iki mbele biteli abino we . Mo noo neli we ; ke , aikam'mba neenange m'mbe niteli ane we no towanyanyi nino , moto wa olanga n'ndi neli we , ke nelange looki yande . ⁵⁶Apalayama ise wino , waikangi na kolengeya mo komona n'su yane ; wai yangi na ome . ⁵⁷Bayuda na koena nande : unaiki abe na bemo n'kama itano we moni Apalayama ! ⁵⁸Mbali waena nabo : liti , liti , naenake nino , boso na Apalayama naikangai . ⁵⁹Kiyo nayo babiya iki mawe mbe balubeye we ; ndi Mbali waisama , na komoka mo lumba ya Mokonga .

Chapter 9

¹Mbali wamona mbe okoeta , moto omo mokpi maiso kolinga koboteka . ²Baeki na phipheya we : Molombiya , nani wete kobewa , moto siono , ao baa bebote we , m'mbe waboteke mokpi maiso ?³Mbali nakosumbola : Auwaande we m'mba baa botewei bete kobeya ; n'ndi ikai tchekamba tcha Mokonga tchamoneke kowa kande .
⁴Engame mbele nete , mbe n'nyanga ekenaika mekambo ya owa wetome noo ; iphuwe yokula , kowa moto uto taa kae mokambo . ⁵Aabowa ekaika noo mo tchese niki liangangi .⁶Maili ya koena eyo watufeya mata mo n'seke , waphuleya mata mo n'seke . ⁷Ke waisela beteku mo maiso ya mokpi , ke waena nande : Yaa , koa moyiyaba ya Silowe (lina Silowe iki mbe motomeki) waya , ke waowa wasumvoka mbele maiso makandokake .⁸Baa bika baka naba baebanga we mbe moombombi baena : Bua owa ombombanga ono ? ⁹Bamo mbe : Iki we baphe mbe yani , n'ndi beondeyane . ke we waena nabo mbe iki noo .¹⁰Baena nande boni maiso mabe makandokake ? ¹¹Ke wasumbola : moto siowa bokoetanga we mbe Mbali waphuleyaki n'seke na mata , ke waisela noo mo maiso , ke waena : Mbe yaa omosowu ya Silowe kosole , naya , na sola , ke na mona iki . ¹²Baphipheya we : M'mbe moto si ? wasumbola : nteli ane .¹³Babiya we mokpi maiso o Bafalisayo . ¹⁴N'ndia , waikangi botu ya koomonai Mbali weisele noo betephu , na kondowa maiso . ¹⁵Ephe kaye Bafasayo baphipheya iki , boni eonde owe , ke wasumbola : Weseli noo beteku o maiso , ke na sola , ke na mona .¹⁶Mo yo bamo wa Bafalisayo baena : Moto siono utotoke ande ka Mokonga , Bondia ute litose ande botu ya koomona . Bamo baena : motcheni tchekamba moto siono ota maondi ma kosangalesa . ¹⁷Ke kobanyeka kaika n'kati ya bo . ke baena ephe na mokpi maiso : owe waenake tchei bondia mo bowa wekandowe owe maiso ? wasumbola aikangai Molondoi . ¹⁸Bayuda bita koye abo mbe we waikangai mokpi maiso ke utemone ande bena ile baa bebote we .¹⁹Ke baphipheya bo , nakoena : Uki maana wino , eeya boena mbele weboteke mokpi maiso boni o mona eneke ? ²⁰Baa bebote we basumbola teli mbe ukai maana wito , obotekei mokpi maiso ; ²¹Mo tchei o mona we moeneke , nani we kandowe maiso yoi base titeli . Phiphei we uki mokonde koenai eeya emone we .²²Baa bebote we beenei boobo mo kotina Bayuda ; bondia Bayuda ben'ngbesane mbele , m'mba moto waeba mbele Mbali ukai Klisto , okoiki asima ya makumbe . ²³Moyoi ba bebote we beene : Wuki mokomde phipheai we mune .²⁴Ba Falisayo beetesana ephe moto si owa wa pkanga maiso , ke ba ena nande : "Tombesa ka Mokonga , telimbe moto si owa uki moto wa bea" .²⁵Wa sumboleabo : "M'mba waika moti wa ko bea , nteli ane ; neli lika bondi omo , mbe na pkangi maiso ke noo monake" .²⁶Ba ena nande : "Weti owe tchei ? weti tchei mo ko kandowa owe maiso ?" ²⁷Wa sumbolea bo : "Na ebesake se nino , bite eme kowakowa ; motchei ? beemi kongba yo ephe !" Beemi koika baeki bande ?²⁸Ba na kosenda we na koena , owe uka meeki wande ; base tiki baeki ba Mose .²⁹Telimbe Mokonga weemi na mose ; ndi oono , titeli bito kowa kilewe .³⁰Moto si wa sumbolea bo : "Ikai komualesa m'mba biteli kowa keto-kewe ; ke na yoe wekanowe noo maiso" .³¹telimbe Mokonga uto kongbanga ande bato ba bea ; n'ndi , m'mba moto walitosawe na kota nkasa ya nde , o oyai okombnga we .
³²Iyani tinangmbi maa bito moto ko kandowa maiso ma owa we bateke mbe we pke maiso .³³M'mba moto si ute tokange ka Mokonga , mbe utete ande tchesima .³⁴Bo na ko sumbolea we : "Oboteki liti Mokonga , ke o omoesa base ! Ke ba benga we" .³⁵Mbali wa ngba mbe ba bengake we ; ke wa sangana nande , wa ena nande : "Owa kowe ka mana Mokonga ?" ³⁶Wa sumbola : "Uki nani Mokolo , n'ndia neakowe we ?" ³⁷Wa monake we , Mbali , koena nande , "ke owa o ko ena nabe , iki we" .³⁸Ke wa ena : "neakowe , mokolo" . Wa linga malu boso na nde .³⁹Moyo Mbali wa ena : "Nili motihese tcheno mo ko buka bondi ; mba baa bito o mona ba mone , ba mone , ke ba , bo o mona bite monangi" .
⁴⁰Ba mo ba Bafalisayo ba baikanga nande , ba bamboga maoki mande , ba ena nande : "base kae , te pki maiso ?"
⁴¹Mbali wa sumbolea bo : "M'mba bepkange maiso , mbe ba uwa bino bati ba ko beya . N'ndi ene eke bane mbe : "Tamonake moyoi ko bea kino ko koilela" .

Chapter 10

¹Liti, liti, na enake ninoo, mbele owa o kon'ngeya na molango ya ema, mba we walinya na kiyo, uki mopheli wa ena. ²Mbele owa o kon'ngeya na molango ya ema. ³Ke mo kandoi o kandaiwai we, ke bato bo kongbi looki yande, o koeti boo na maina ma boo. Biki baa bande, ke wayana boo koandja. ⁴Mba saa o komola boose mekoko yande bo ko ena boo nande; ke mekoko yande bo koondi we, bondia beli looki yande. ⁵Ke bito ko onda ande moto ophe wangba ya, ke bo kingba aya nande, bondia biteli ande looki yande uki moto wangba aya. ⁶Mbali we na ko ena na bo membila. Ke mba bo bouwango koeba mani o ko ena na bo. ⁷Mbali we na ko ena na bo ephe; ukweli, ukweli, na enake nino, mbele niki molango ya ema. ⁸Mbele baa boose balanga oso nane biki bapheli ba ema; ke mbele mekoko yana itengbe ande bo. ⁹Niki molango ya ema aika mba moto wa n'ngeya kane, ke we o koondai, wa n'ngeya ke o ko omokai, mbele we omoni ome ya ema. ¹⁰Ke bapheli bokuli koiya, ko buka ikoti, na ko balangamesa; ke noo, nili bondia mekoko ya ike na maisha, ke mbele baike na maisha mo ome ya laya-laya, ¹¹ke noo niki Mokota, mophoi wa Mekota. Owa oko esanga maisha mo bato bande. ¹²Ke Baeteki, owa ouwa mokoko, yane ke wena kiya obeyo; ke ngba na obalanganesa we. ¹³Ke baeteki bo na kia obeyo, bondia uki moeteki, ke mbele o buande nabi na mekoko. Niki Mokota ya phoa. ¹⁴nli mekoko yane, ke bo kae beli noo. ¹⁵Ke mba boa Tata weli noo. Ke noo kae neli Tata; ke mbele ne esekae bo maisha nane mo mekoko. ¹⁶Nikana ephe mekoko, ya buande mekoko yane, ephoi mbele nile na bo: "Mo mekoko yane ba n'ngbe looki yane, ke baike motuka omo, mba kae mekoko emo. ¹⁷Ke mbele Tata we weme noo, bondia ne ese maisha mane, moko anja. ¹⁸Mba moto uto otoesa ande ke mbele nokesi bo noo mune; kenika na tchekamba; eyoi ika mobeko owa nika na yo ka Tata. ¹⁹Ika na tchesima tcha mbesi, bondia looki si eno mo ko ban'nyeka ka n'nkati ya ba Yuda. ²⁰Ba bua n'nkati yabo bo koena: "Uki Mosombo". Uki moto wa osek, mondia tchei kongba we ke baphe na ko ena: "Ya buande looki ya Mesombo, niya Mosombo mo we ko kandoi wa maiso si ma mangbake?" ²¹Baphe ba enangai; yo buande maoki ma mosombo ya beya; mosombo ya beya yeengame na kandoa maiso ma owe wepke maiso? ²²Mbo na koika na tchesakisaki mo Yelusalema na iyo. ²³Mbali o koenda n'nkati ya lumba, mo bangulube ba Salomon. ²⁴Ke ba Yuda na ko kombawe, bo na koena eni n'nembe yokula Mosomo mosalali kiyo nito? ke mba iki Chritu, ena nito pka-pka. ²⁵Mbali we na ko ena: "Mbele naenake nino, ke bito kowakowa bino e mekambo ete noo. Neti o molina Tata ke sombolea iwe okuku yane. ²⁶Mbele bito kowakowa, bondia bouwa bino mekoko yane. ²⁷Mekoko yane yo kongbangi looki yane; ke neli bo, bo kae bo ko ondangi noo. ²⁸Ke naesa bo maisha malaya-laya ke bo bito ngba ande, ke moto ango mo oto toesa ande bo mo maoko mane. ²⁹Ke Tata, owa wa esanga noo, uki owe wa tchekamba ke boose; ke moto ango mo uto obaka ande boo mo maako ma Tata. ³⁰Noo na Tata tiki emo. ³¹Ke ba Yuda na kobiya mawe ma mbesi mbele balube we. ³²Mbali we na ko ena na bo: "Mbele na mo esangi ane mekambo mawe?" ³³Ke ba Yuda na kondjibuawe mbele abuande bondia mekambo ya phoa ito lubea owe ko tomboka, ke bondia owe uki moto, ke wato owe Mokonga. ³⁴Mbali we na koena mbele: "Ya bua mo mandiko; na enake mbele:" biki ba Mekota?" ³⁵Aika mba wa eteka Mekota iki mbele looki ya Mokonga ika koakabe, iki mbele ma andiko ma uwa kolimenae, ³⁶owa Tata wa sonake we mo kotoma we motchese, ke ba ena nande mbele watombokakee! Yoi naenake mbele niki Mana Mokonga?. ³⁷Aika mba nitete Mekambo ya Tata biikoukowe, ³⁸Aika mba no ota, mba bite akowe, okowai mekambo, mbele be ebei, ke mbele ibike Tata nane mbele nika ka Tata nane mbele nika ka Tata. ³⁹Anokose, no phana baphe, ke bo ko eteya noo mo maako. ⁴⁰Mbali we na kia ephe mo Jourdain, kowa asima si owa Yoani wa n'nyinga bato. Ke we na ko ena ilela. ⁴¹Ke bato ba bua na kula baka, ke we na ko ena mbele; Yoani uta tanga na bondia moto si ono iki ukweli. ⁴²Ke mo asima si eyo, bato ke ba akowakowa kande .

Chapter 11

¹Aikangai moto omo oso, Lazaro, wa motanga Betania kowa koikanga Malia na Mana nina Maleta. ²Malia si oyo waiselangai Mbali malasi ko mao eke we na koiyowa mao ma Mbali na n'ngbe yande, we waikangai Mana nina Lazaro. ³Bana ba nina si baa bo na ko toma mokendi ka Mbali mo ko ebese we mbe," Issau yande Lazaro uka na oso". ⁴Abowa angbanga Mbali, we na ko ebese bo mbe," oso si owo obua bande ya kogba; ikai ya koesa Mokonga okuku, mbele Mana moto wa lombeseleke". ⁵Mbele, Mbali weeme Maleta, na Mana nina Malia ena Lazaro. ⁶Abowa an'ngbanga Mbali mbe Lazaro wika na oso, wa siyanga kowa kaikanga we n'nsu ibe ephe, ⁷we, na koena na baeki bande, te sumbokei mo Yudea. ⁸Baeki na ko ena nande:" Molombia, enekeke ano, ba Yuda ba phananga ko moesa owe maobi, eke weemekai ko sumboka mo Yudea ephe!" ⁹Mbali na ko ena mbe:"Botu omo obuwa na n'nyanga ikomi na ibe? Aka mba moto waenda na looba, uto kokuka bande, bondiya wo ko mona boso;" ¹⁰N'ndi waenda na Iphowe, we engame na kokuka, bondia uto mona bande bosso. ¹¹Maili ya maoki ma amo, eke wa ena nabo:"Issau ito Lazaro olame; n'ndi no koimolai we". ¹²Baeki na ko ena nande:"Mokota, aika mba olame o ko ondai. ¹³Mbali wa enangai bondia kogba kande Lazaro, n'ndi baisangai mba bo ko ena bondia too. ¹⁴Mbali na ko ateya bo mbe:"Lazaro wagbake". ¹⁵Bondi inoo, mbe baekoe, nika na omehe bondi nta ikanga kooko. N'ndi tiyei kowa ika Tshelio. ¹⁶Mo boobo toma owa oketelekanga na lina ya Didime, we na ko ena baeki baphe:"Tiyei base boose ko, aika kogba teegbe nande asima amo". ¹⁷Mbali na ko koma mo boikane si, we na kosangela mbe Lazaro watake n'nsi ina n'nkati ya bolu. ¹⁸Bowa, Betania ikomi na bitano, ¹⁹Ba Yuda ba buwa bo makoelea Maleta na Malia, mo kophophesa bo mo kogba ka Mana nina wabo. ²⁰Abowa Maleta wa ebanga mbe Mbali wa komeake we na kololoka mo kiya kopkeya we ndi Malia wasianga tchande molimba. ²¹Maleta na ko ena na Mbali mbe:" Mokota, aikange mba woikange ano, ambe mana m'ma witegbe bande. ²²Ndi, enekeke neli mbe tshoose si tsheya tshokoomba we ka Mokonga, wo koakolea owe. ²³Mbali na ko ena nande:"Mana N'tchoko o ko omokai mo n'kili". ²⁴Maleta na koakowa mbe, wokaimokai mo botu ya n'ntungia ya tshese. ²⁵Mbali naona nande:"Noo nikai mo imoli, no ko sumbolangai hooya. Moto owa o koakowa noo, no ko imolai we ango mbe wagbake mono. ²⁶Woose owa wika na ooya na owakawe noo, wite kpi bande. Owe weakowe boobo?" ²⁷We na koena nande:"Boobo Mokota, neakowe mbe owe ii Klisto, mana Mokonga, wa engamanga kula mo tchese". ²⁸Maili ya ko ena boobo, we nakiya we na koeta Malia, mana nina ka owa eke wa ebese we," Mokota wika ano wa phipheake! Owe". ²⁹Ke Malia wena ngba, kewe na ko imana na tchekamba, ke we nakia kowa ika we. ³⁰Ke Mbali mbele utinafiki mo motanga si owo, ke mbele oka mo motanga si owa Malata wa kutanekanga nande. ³¹Ke ba Yuda si ba baikanga na Malia mo lumba ke mbele bo ko bonjabonja we, bo na komona mela omo we na ko imana na tchekamba ke we na ko omoka, ke wena kiya kowa ikawe, ke bo na ko ena mbele:"Waeke mobuyako, mokiya koeya". ³²Ke Malia we na okoma abowa ika Mbali, ke we na ko mona we, we na koeya mo mao mande, ke we na koena nande:"Mokota, mba we ikangese ano mbele nduku wane mbele utengbe ande. ³³Mbali, wena ko mona mbele oko eya, ke ba Yuda siba balanga nande, bona koika na obaba mo mesombo yabo, ke boose na ko nyenguneka. ³⁴Ke Mokota, we na ko ena na bo, mbele, wai bemonei. ³⁵Mbali we na koeya. ³⁶Ke yoi, ba Yuda na koena mbele:"Monai mba boa wa enanga we". ³⁷Ke ba mo n'nkati ya baphe bona ko ena mbele:"Wei owa wa moesanga mongbi wa maiso, wengamekae na otakae mbele moto si ono ouw kongba?" ³⁸Mbali we na opata tchombo tcha m'mbesi kowakande ke we omune, wenakia mo buyako. Aikangai ka lumba, na tcha iwe boso, ³⁹Mbali na koena mbele:"Toesi iwe, ke Malata, we nduku wa mongbi, ke we na koena nande mbele:"Mokota, onuka, watake nsu ina n'nkati. ⁴⁰Mokota na koena nande mbele:"Uteli mbele mo koeba mbele wa akowa, ke o monai okuku ya Mokonga?" ⁴¹Ke bo na kotoesa iwe si eyo. Ke Mbali wena obiya maiso na kio, ke we na koena mbele:"Tata na sumboleake owe M'ngbengbele mondia owe oko akolea noo". ⁴²Bondia noo, neli mbele o ko ena nane n'nyanga yoose; aika mba na ena kiyo bondia ibamba si eno ete noo n'nkati, mbele ba akowe mbele owei wetome noo. ⁴³Ke we na ko ena eyo, wena ko akaya na looki yaena:"Lazalo omoka!" ⁴⁴Ke mongbi wena ko omoka, maona maako mbele mekandeke, ke nsula kaeika na menuku ya n'tulu. Mbali wenake na, mbele ekai we waye. ⁴⁵Ke ba Yuda ba bua si ba balanga na Malia, ke baa na ma moose meteke Mbali, bo na ko ena mbele taako ake kowakande. ⁴⁶Ke n'nkati ya bamo mba baphe bona kia kokutana na ba Falisayo, ke bona kaena eya Mbali watanga yo. ⁴⁷Ke bato ba mesombi na ba Falisayo na ba Sanhedrin, ke bo na ko ena mbele:"Mba mobe omo mbele bana ba Mokonga ba balangana; ⁴⁸Aika m'mba taekeya we kota, boose bo koakai we, bena Baloma bokulai koseya bena motanga ito bena okita ito". ⁴⁹Omo wa bo, kayafa, mokolo moto wa baabi ba mataefi mo tchemo si tcheetcho, na ko ena na bo:" Bito ko m'mgba bino tchesima mo isina si; ⁵⁰Bito ko engeleya ambe ikai mo isina ya ko phfa kino. Moto omo lika wapke mo isina ya bato boose, mo isina mbe okita otondo itemanekangi". ⁵¹Bondiya, uto ko ena yo bondiya ande omune; n'ndi bowa ika we moai wa mafaefi opheme mo tchemo si etcho, we na konangola ambe Mbali we engamei kopka mo isina ya okita. ⁵²Ke itaikanga ande mo isina ya okita lika; aikanga kai mo isina ya ko sanganesa mo mobe omo lika. Bana ba Mokonga

si baa bebalangane. ⁵³Ke mo botu si owo; ke bona owaza moko iya we. ⁵⁴Ke moyo Mbali uta yanga kae baka-baka na bo n'nkati ya ba yuda; ke oba na ko sumbola na maili na kianga iki kalebo na ba nduku ba motanga yaibunge, mo motanga si owa ye eteke mbele:"Ephraim, ke ko oko we na koilela na Baeki. ⁵⁵Ke Pasika wa ba Yuda na ko engama ke bato ba bua ba tchese bo na kia mo Yerusalema boso na Pasika moko enjeka. ⁵⁶Ke bona ko phana Mbali, ke bona ko ena mbele mba bamo na baphe molumba ya Mokonga:"Ose phe bano takutanake, Ke we utokula seno" ⁵⁷Mo boobo, baabi ba mafaefi ba opheme na ba Falisayo ba esangi isosa mbee, aika m'mba owa o ko yeba kowa kika we, wa ebese yo ambele bakande we kowa kika we, wa ebese yo ambele bakande we.

Chapter 12

¹Nsu motoba boso ya Pasika Mbali na ko koma mo Bethani kowa Lazaro wa buanganga mo malundu. ²Aowo, bateleanga we moeli ya iyo, Lazaro waikangai, omo wa anganga nande mo meza. ³Malia na kobia chupa wa malasi ma beeya ba bua, mbe waisele Mbali ko mao, eke wasoola mao mande na ngbe yande eke lumba ya takamana oopho ya malasi. ⁴Omo wa baeki, Yuda Iskariote, mana Simona, owa ma engamanga na ko olesa we na koena: "Bondia tchei bite olese malasi na falanga mia isato, mba baese yo moto uwe?" ⁵Wa enangai buande mongbea touwe tchombo, ndi bondia waikonga moibi na motchungi ya iteke, na waikanga na kotomba bowa eeme we. ⁶Eke, Mbali, na koena: "ekai we na malasi si, mo koendeya botu ya kogba kane". ⁷Bekakai na touwe nsu yoose n'ndi bito koika nane nsu yoose. ⁸Metuka ya ba Yuda ko n'ngbo mbe Mbali uka mo bethama bo nakula, boande mo ko mona Mbali, n'ndi mo ko mona Lazaro owa wa buanyake mo bagbi. ⁹Mekota ya ba Yuda ba emakai koiya Lazaro. ¹⁰Bondia ba Yuda ba bua baeka ike motuka yabo eke bo na koa-koa Mbali. ¹¹Na m'pendu si, eke bato ba bua na n'ngba mbe tcheomba cho koika, bo na kiya mo Yerusaleme, ¹²Boose na kobia toani ta betende, bo na kuya boso nande ombe bo ko yemba: "Hosana! Wa lipheleke, owa okula mo lina Mokolo, Mokota wa Israel". ¹³Mbali na ko mona bana ka m'pendu eke wa linyanya yo bowa enekeleke mo kaani ka ilonga. ¹⁴Bowa kotina, moseka ya Siona, mona Mokota ino walake, uka kio na konaka mponda. ¹⁵Baeki bande bita ebanga bondi isina ya maondi, abowa Mbali olombeleseke, baeba eke isina ya maondi ma ilonga, maa matelekake mo isina yande. ¹⁶Ba boose ba ikanga na Mbali, mo n'nyanga ya ko fufuka ka Lazaro, bo na kolombesa Mbali. ¹⁷Motuka ya bato balulea we, mokona bondi ya ema ya ko buanya ka Lazaro mo bagbi. ¹⁸Ba Falisayo ba enesana n'nkati yabo, mondi, bitete bande tchesima, tchesi tchaake kowa ika we. ¹⁹Bafuki, ba buwa, boa bayanga mo tcheombe, ²⁰Ba ena na philipo, wa Betesaida mo Galilaya eke ba ena nande: "Mokolo, teemei ko mona Mbali". ²¹Philipo waya ko ebasa Andele, maili si Andele na Philipo baya ko ebasa Mbali. ²²Mbali na ko ena nabo: "Nyanga ya engamake mbe Mana na Moto wa lombeseke". ²³Moliti, mo liti na enake nino: "aika mba kauma ke n'nkati kakeya mo nseka, kitegbe, eke kasiya kamo lika, nde kagba, malasi ko kobotai tuuma ta buwo. ²⁴Owa we ema mobe yande, okolimesai yo, na owa oske mobe yande mo tcheno tchese wokakai na yo nsu yoose. ²⁵Aika mba moto watelelea noo, waonde noo na kowa okoika noo kooka kae mokobe wanee wokaikakae. Aika mba moto watelelea noo, Tata o ko lombesai we. ²⁶Enekeke motema yane yoteka teka, neene boowi? Tata toeseya noo nyanga si aeno. N'ndi kula kane mo tchesi ikai mo isina ya bondi si onoo. ²⁷Tata eka mbe lina be ya lombeseke! Looki na kotoka kio: "Na lombesangi yo, eke no ko lombesa kai yo". ²⁸Bato ba ikanga aowa, ba n'ngbangai eke ba ena mbe ika looki ya kali kali. Baphe mbe, ikai looki ya Mosombo afoa. ²⁹Mbali na koena: "buande bondi yane n'ndi looki si owa ba n'ngbake, n'ndi bondi ino. ³⁰Enekeke, bondia ya tchese ya bakekake, enekeke Mana Mokonga ya tchese wa mbolekake kowandja. ³¹Noo abowa ekatoka noo mo nseke si eno, nekabotai bato boose kowa kane. ³²Na ko ena boobo, eke wa mo ena bo bowa ekaika kogba kande. ³³Metuka ya bato na ko ebasa we: "Taebangi mo maondi masaali mbe Klisto okaikai nsu yooe; bondia tchei, owe mbe, efoe mbe Mana Moto waye kio? Oni Mana Moto? ³⁴Mbali na ko ena nabo: "Ngei-ngei ya booba ika n'nkati ino, ebai abowa booba ina ika, mbe iphoe ete o bobesangi bane owa o koenda mo iphoe uteli bande kowa kokiya we". ³⁵abowa booba ina ika, akowa yo, mbe beeteke bana ba booba. Mbali na ko ebasa bo, bo maondi Mbali na ko ebasa maondi, eke wee naeka bo we nakia, kia koisama kpaaya nabo. ³⁶Ango maondi ma bua ma ko sangalesa matanga we boose nabo bita a kowanga bande we, ³⁷Mbe maondi maenanga Izaya, motondili. Nani wa akonga ko ena kito? Na kowa kaako ka mokolo, ka monekake. ³⁸Mo boobo, bo, ba akoangai bondia Izaya wa ena ephei: ³⁹"Wa kondangai maiso mabo, eke wa kobesa kobesa metema yabo; mbe, bite ebangi na metema, mbe bite timbokangi, mbe kondesangi bo". ⁴⁰Izaya wa ena maondi bondia wa monangai okuku yande embe wo ko ena bondi yande. ⁴¹Mo boobo, ba buwa n'nkati ya mekota, bo na koakoa we n'ndi ondia ya ba Falisayo ba ekangai koa koa we, mo kotina ko bengeleka mo lumba ya Mokonga. ⁴²Bondia ba emangai okuki ya bato kolongea ya Mokonga. ⁴³Eke, Mbali na ko akaya: "Owa o koakoa noo, ndia wokoa-koai, ka owa walimanga noo". ⁴⁴Eke owa wo ko mona noo, wa monake owa woto me noo. ⁴⁵Nilei mba liangangi ya looba mo tchese, mbe woose owa wo koakoa noo watoke mo iphoe. ⁴⁶Aika mba moto wangba maondi mane eke o buwa kolitosa mo, noo ntile bande mo tchese mo kokanda bato ndi mo kondesa tchese. ⁴⁷Woose owa wo kokeka noo eke uto ko litosa maoki mane wika na owa okoena bondi yande; maoki ma meene noo, mo imeka ba kea we bondi mo bosu ya iko. ⁴⁸Bondia, nteene bande bondi yane noo mune, n'ndi Tata owa wotome noo, wa ebessangi ko ena. ⁴⁹Nelimbe, angili wande wikai tcheondesa tcha nsu ya bowa, bondia, maondi si maa mo ko ena noo, no ko enai mo bowa Tata wa enanga nane.

Chapter 13

¹Boso ya tcheombe tcha kasaka, Mbali na ko yeba mbe n'nyanga yande ika mo ko engama, mo kotoka mo tchoese na kia koa ka Ise, bowa aemanga we bato ba tchese, n'nembe ya mo boyeo kowa kabo. ²Mo n'nyenga ya moleli aiyo, Mosombo ya beya wa ngeleya Yuda Iskariote, Mana Simona, nkasa ya koisa we mokogba. ³Mbali owa wa ebanga mbe Isse weesei we besema boose bande. ⁴We na ko imana mo meza, na ko toesa ntulu, na ko biya molowa, owa wa limamanga na yo. ⁵Maili si we na ko iteya maale mo nyongo, we na ko soola mao ma baeki bande, we na ko iyowa mao mabo na molawa owa wa kandanga yo mo mpondjo. ⁶We na ko eleya Simona-Petele; eke Petele, ko soola noo mao! ⁷Mbali na ebesa we: "Eya yatake noo, uto ko yeba bande enekeke, n'ndi o ko yeba iyo maili". ⁸Petele na ko ena nande iyani, ute engame bande, owe, ko soola mao mane. Mbali na ko ena nande: "Aika mba ntesoole owe, uto koika bande na iyota bakanane". ⁹Simona-Petele na ko ena nande: "Mokolo, bande lika maondi ena mao bena mochwe". ¹⁰Mbali na ko ena nande: "Owa wasooleke mobe, maili si o ko soola kai mao, mo kophenena bosaali bane bephenene, n'ndi bowande bane boose. ¹¹Bondia, wa ebangai owa okaolesa we mokoiya we; bondia wa ena: "buande bane boose i. Beengame". ¹²Maili ya ko soola baeki mao, eke wa biya ntulu yande eke we na kiya mo meza eke wa ena nabo: "Yebai bosaali eya natanga?" ¹³Bo koeta noo Mwalimo no mokolo, ko, ko ena bosaali, n'nkati boobo. ¹⁴Aika mba nesooli, bane mao mano, noo mokolo na Mwalimo, be engame kai ko soolesa na bane mine mao, mino. ¹⁵Bondia, na mo yesake bane namuna ya kota, mba bane bete kae, bosa ye moese na moesa bane. ¹⁶Mo liti, mo liti, na enake nabe, moko wa mokambo obuwa bande mo pheme kolongeya Mokota yande, ango moeki kolongeya owa watomanga we. ¹⁷Aika mba ba yeba maondi si mammo bo koika na ome, aika mba bata maondi si; ¹⁸Bua bande bondi ino bane boose iyo na ko ena yo; neli baa nasonake mono boo. N'ndi efoe mbe looki ya ilonga yateleke owa wo kaanga nane mokati, wa biake itindi yande kaowa nane. ¹⁹Mo eneke, naenake nabe, booso mbe bondi inali, mbe abowa yokula yo, beakowe mo. Wa ta n'nembe ya ko phipheya ombe waebe nani Mbali wa enake bondia ande. ²⁰Mo liti! Mo liti, na enake na be, owa wo ko pkeya, owa na tomake we, wa pokeyake noo, na wa pokeyake kae owa watomanga noo. ²¹Ko mana ko ena maondi si mano eke Mbali na otimba maiso eke we na koena phololo: "Mo liti mo liti, na enake nino; omo wino wo ko olesai noo. ²²Baeki na ko moesana, n'nkati yabo buwa ko yeba bondia ya na maenake we boobo. ²³Omo, wa baeki, owa Mbali wa emeanga we mo mbele. ²⁴Simona-Petele wata n'nembe ya ko phiphea ombe waebe nani Mbali wa ena ke bondia ande. ²⁵Ombe moeki si oyo o bakame mo mbele. Ya Mbali eke wa ena nande: "Mokolo ikai nani?" ²⁶Mbali na ko ena: "owa no koesa we monuku ya mokati owa Mokonga yo eke waesa Yuda, mana Simona, wa Iskariote". ²⁷Abowa monuku eeseleke, Mosombo abeya na kongeya ka Yuda. Mbali na ko ena nande: "Eya yokota owe, ta yo bosaali". ²⁸Ango omo owa wa ikanga nande mo meza uta ebanga bande, moeni isino wa ena ke we boobo. ²⁹Bondia baphe n'nkati yabo ba isangai mba Mbali we enei wa ikanga mo tchungi wa iteke ya beya, mba wa enangai mbe wa oleya, mba wa enangai mbe wa oleya touwe moleli. ³⁰Yuda, maili ya ko biya botuku ya mokati, we na ko omoka ka beyo beyo, bondia botu ailangai. ³¹Abowa Yuda wa omokanga Mbali na ko ena: "Enekeke, Mana Moto wa lombeleseka ke n'nkati yande". ³²Aika mba Mokonga wa lombeleseka ke n'nkati yande eke we o wo ko lombesekai we enekeke. ³³Bana bane, nika kasa nino nyanga kakolo nino, bekaphanai noo, bowa na enanga na ba Yuda: "Bite kaya kowa kokiya noo, na ena ke kae nino enekeke. ³⁴Na esake bane angile ophe: "Emesanai, bane na ema bane, bane kae boobo, emesanai n'nkati ino". ³⁵Mo boobo, boose bo ko yeba mbe bikai baeki bane, aika mba bika na koemesa n'nkati ino. ³⁶Simoni-Petele na ko phiphea we: "Mokolo owe wo kiya kowe?" Mbali na koena nande. Ute engane bane koonda noo enekeke, n'ndi okaondai noo maili: "Mokolo Petele na ko ena nande: "Bondia tchei noo nteengne na ko onda owe kowa ko keya owe? Neengame na kogba bondi abe. ³⁸Mbali na ko yebesa we. Weekame na kogba bondi yane? Mo liti! Mo liti! na yebesake owe, mbe n'koko inaeyi owe wotonai noo mala isato.

Chapter 14

¹Ekai ambele metema ino itetekatekangi. akowai Mokonga ke akowai kae noo. ²Beikaneo babuwa bika mo lumba ya Tata. yakaange koika boobo ambele naebesake mo bane. Naake koendjekea bane boikaneo. ³Ke aika m'mba naaya ke naendjekea bane asima, nokulai ephe, ke natomba bane asima amo nane, ambele abowa yokoika noo bane beikei kae. ⁴Beli kowa kokiya noo, ke beli kae m'mboka si. ⁵Tomasi nakoena nande: Mokolo, titeli abito kowa kowa kokiya owe; oni oitaka yokoeba base m'mboka? ⁶Mbali nakoena nande ambele; nikai m'mboka, liti na koika. Moto utokiya ande ka Tata ambele unaeti kowakane. ⁷Aika m'mba beebange noo ambele baebangai kae Tata. Ke eneeke baebake we, ke bamonake we. ⁸Filipo na koena nande ambele; Mkolo, moesa base Tata ke yo yokoengami nito boobo. ⁹Mbali nakona nande ambele; aikake n'nyanga ya eya ambele nika nino, ke uteli abe noo, Filipino ! Owa wamonake noo wamonake Tata; motchei tchokoena owe ambele; Moesa base Tata ? ¹⁰Uteakowe abe ambele nika n'nkati ya Tata, ke Tata uka n'nkati yane ? Maoki si mano mokoena noo nino, mitootoka ande kqwakane noo mune; ke Tata si owa wetchumane n'nkati yane, wei oota mekambo. ¹¹Akowa noo nika n'nkati ya Tata, ke Tata n'nkati yane; akowa ango mo isina ya mekambo si eeno.go n'nkatia' kowakanek¹²Moliti , moliti ,nokoena nino, owa okoakowa noo ootakai mekambo si eeno yoota noo,ke ootai yaemeema, mobondiya ambe naake ka Tata;¹³ke eya yoose yokoomba bane mo lina yane,nootai yo, moisina mbele Tata walombeseleke n'nkati ya Maana. ¹⁵Aika m'mba baema noo,tanganai na baangile bane ¹⁶Ke noo noobondjabondja Tata,ke okoesai bane mophophesi ophe ambele atangane nino n'nyanga yoose . ¹⁷mosombo ya liti owa cheese chitengame na komona na kowakowa yo mo isina mbele chito monande yo n;ndi bane beliyo bondia ika n'kati ino ke yokoekai nino . ¹⁸n'kokosi ane bane ba siyana ne kalai koa kino ¹⁹mo n'nyanga kakolokolo cheese tito monakaye noo , n'ndi bane bomona noo, bondia nika nakoika , ke bane bokoika kae . ²⁰mo botu siowo bokoebi mbele nika n'kati ya Tata , ke bane bika n'kati ya ne , ke noo nika n; kati ino . ²¹owa uka na baangile bane ke watangana nabo, wei weme no , ke owa weeme noo okoemekai na Tata , no koema we ke nokomonakai nande . ²²Yuda buwa mo keliota na koena nande ambele : MOkolo , yo tokai koni ambele akomoneki nito n'ndi buwa mo cheese ?²³Mbali nakosumboleya we ambele : aikam'mba moto omo weeme noo, okotanganai na looki yane , ke Tata okoemai we tokulai koa kande ke tokotai boikaneo ito koa kande . ²⁴owa uteeme noo utetangane ande na maoki mane ke looki siowa yokon'ngba bane yobuande yane , n'ndi ya Tata siowa wetome noo .²⁵neeni nino maondi si mano ambele nekenaika asima amo nino . ²⁶n'ndi mophophesi mosombo mosaali owa Tata okatoma mo lina yane okoebesi bane maondi moose , ke okaibesa bane ephe maa moose naenanga nino . ²⁷nasileyake bane bii , na abeyake bane bii bane n'teeyabeye ane bane m'mba bua cheese chokowa beya bane . ekai ambele metema ino itenyengenyangi na itetekatekangi . ²⁸ban'ngbaki ambele nen'ni nino mbele naeke , ke noo no sumbokai kowa kino . akaika m'mba baema noo bo lengeyai mo noo kiya ka Tata , mo isina wembelei koeteya noo . ²⁹moeneke naenake nino maondi si mano boso yakula kamo mo isna mbele abowa yokula mo beyakowe . ³⁰ke nitokoena kaye nino ephe bondia mbele mokota ya cheese ya lake . yo buande na chekamba kiyo nane . ³¹ikiya mbele cheese chaebe mbele neeme Tata , ke nokotangai kondesana bowa Tata weeme nane ; imanai tetokei abono .

Chapter 15

¹Noo nikai kate ka vino ka liti, eke Tata wa ika mokolo wa iba. ²Metabe yane eya ito ko bota touma, we o ko bukai yoo; n'ndi eya yo ko bota touma o ko endjekai yoo bosaali mbe yabote touma ta buwa. ³Mbele iseya neese bane ya endjekake mono bane. ⁴Ikai baka-baka ane, mba bowa ika no nino. Motabe ang'o omo ite engame bande na ko bota mba ite bakame mo kateka vino. Bane kae boobo, bito kota bite bakame nane. ⁵Noo, nikai metabe. Moto owa woko bakama nane o ko botai touma ta buwa. Mba n'teike nino bito kota bande mokambo ang'o omo. ⁶Moto si owa uto ko ba kameya noo, bo kombalai we mo obandja. Mba bowa bo kombolanga tote takamena mo kaya eke talekana. ⁷Aika mba baika nane, na looki yane, o ombai tshoose tsheya tsheeme bane eke ba eseka tsho. ⁸Ise wane wo kolengai mba ba bota touma ta buwa. Na boobo bo ko ebekanai mbe bikai baeki bane ba moboto. ⁹No ko emangai bane bowa Tata weeme kae noo siyai n'so na n'su bato bane ba moboto. ¹⁰Aika mba ba litesa ba angile bane ba moboto. ¹¹No ko ena nino boobo mba ome yane aiyese metema ino. ¹²Angile wane ono: "Emesanai n'nkati ino bowa noo neeme bane". ¹³Moboto ophe obuande owa moto koakowa kogba bondia binakande. ¹⁴Bikayi bina kane aika mba bata maondi si maa no ko ebasa bane mo. ¹⁵N'nto koeta kae bane bakobe, bondia mokobe uto ko ebanga bande bowa eeme Mokota ande kota. ¹⁶Bane bita sonanga bande noo, ikai noo, noo muneye, na sonanga bane. Na toma bane: "Yaa be botei touma eke neeme tailele". Mo boobo tata o koesai yoose eya bo omba bane mo lina ande". ¹⁷Angile wane, yoo we ono o owo: "Emesanai n'nkati ino". Bato ba tchese bo kosekai baeki ba Mbali. ¹⁸Aika mba bato ba tsheesi si tcheno baseka bane, ebahi bosaali mbe ba sekangakai noo booso. ¹⁹Aikange mba bikahi bato ba tcheno tcheese, mbe bato ba tcheese mbe eme bane. N'ndi noo na sonake bane eke na toesake bane n'nkati yabo. Beseke kae bane. ²⁰En'nyelea maondi na enanga nino: "Mokobe uto kolongeya bande Mokota ande". Bowa o ba basi; bowa bita akowanga maondi mane, bito kowa bande bane. ²¹N'ndi bo ko teeleyai boobo bondi yane; bondi ya biteli ande moto si owa watomake noo. ²²Aikange mba n'tilange; mba n'nta besanga bo, mbe bite ike bande na ko beya enekeke bite engame kae ko bungeya ko beya kabo. ²³Moto si owa o kosenga noo, osekakahi Tata. ²⁴Ko maiso mabo na tangai mekambo ya eme-ema, eya inateleki mono na moto ang'o omo aikange mba nekakange kotayo mbe bita ike bande na ko beya. N'ndi ba monake mekambo yane n'ndi bo koseka kae noo na Tata. ²⁵Yo ko telekai mba bowa ika mo ba angile ba bobesekei ande noo buwa isina. ²⁶No ko tomeya bane mo unehi mo lina Tata, we nde "Mosombo ya phenena" owa o ko moesa ka Tata, mo boobo mo n'nyanga yokula o ko yebisi bato maondi mane. ²⁷Bane kae bo ko yebesai bato maondi mane.

Chapter 16

¹Na emangi nino maondi si inano, mondia mbele ite ikangi kowa kino m'mboka ya tulama. ²Be ka bengayi ane o malumba makumbe ; na n'nyanga emo ya alake alowa omo wekaisahii ane mo ko kpa na kangeleyo mbele otombesa Mokonga. ³Na bekatayi boobo, mondia bita ebanga ande Tata ao naho. ⁴Na enangi nino maondi si mamo, mondia mble, abowa n'nyanga yekaola, be ka engeleyayi mbele na enangi nino. N'ntaenanga ande nino ko makondjekeyo, n'ndia naikangi nino. ⁵Eneke naeke ka owa watomanga noo, na ang'o omo wino nte phipheye ande noo: "Waeke okomi?" ⁶N'ndi, Mondia na enangi ino maondi si mano, tchombo tcheiya o metema ino. ⁷Moyoi na enaki nino liti: "Yo koika na isina kowa kino m'mba na aya, mondia aika m'mba na aya, na ko tome yayi we bane". ⁸Na n'nyanga yekala we, we kalongeyayi tchese mo eya ye mone ko beya, liti, na lisomi; ⁹Mo eya mome ko beya, mondia bite akowe ande kowakane; ¹⁰Mo liti, mondia no kiya ka Tata, na bite ka mona ande noo; ¹¹mo lisomi, mondia mokota ya tchese si tcheno osomesekai. ¹²Nika na ma buwa ma ko ena nino, n'ndi bite ke noo bunda ande yo eneke. ¹³Abowa mo uneyi we kala, mosombo ya liti, we ka endesai bane n'nkati ya liti woose, mondia ute ke na ena ande n'ndi ande we mune, n'ndi we ka enai yoose sieya wa am'mgbanga yo, na we ka enai maondi si ma mekala. ¹⁴We ka lombesai noo, mondia we ka bundai eya si eya ika yane, na ko ena nino. ¹⁵Eya yoose si eya Tata uka na yo iki yane; moyoi na ena ke mbele obundi eya ane, ke wa ena nino. ¹⁶Mo n'nyanga ka kolokolo, bite ka mone abino noo; na ophe kahe mo n'nyanga ka kolokolo, na be ka monai noo, mondia no kiya ka Tata. ¹⁷N'ka yo si, baphe baeki na ko yenesana bemine: "isina si uki tchei eya wa ena ke nito; ephe mo n'nyanga ka kolokolo, bite ke na mona abino noho, na Mondia no kiya ko Tata?" ¹⁸Ba enesanangai: "Isina si iki tchei eya ya enanga we: "Mo n'nyanga ka kolokolo? Titeli abito m'mba wa enangi bo aisi". ¹⁹Mbali, na ko yeba mbele beeme ko phipheya we, na ko ena nabo: "Bane bo ophiphesana mo eya na ena ke nino: " Mo ephe n'nyanga ka koloko, na bite ka mona a bino noo, na mo ephe n'nyanga ka kolokolo, beka monai noho". ²⁰Mo liti, mo liti, na enaki nino, bekaeyai na bekaemalai, ke tchese tchekaika na ome; beke ma ikai mo tchombo, n'ndi tchombo tchino tcheka tcha mbokai mo ome. ²¹Amokali, n'nyanga si eya o bota, o ko ikangi na olombo, mondia n'nyanga ande ya engama ke, n'ndi, n'nyanga si eya amoesake we looba ka maana, ute o kalanga n'nyakae obaba, mo isina ya ome si owa uka na yo, ya moto wa botikake mo tchese. ²²Ane kaye, bika eneke n'nkati ya tchombo; n'ndi neka monai bane, na metema ino ekaikai na ome, na ang'o omo ute ke na bakae ande ane ome ino. ²³Mo n'su si, bite ke na phipheya kae noo mo bondi ang'o ome. Mo liti, mo liti, na enake nino, eya boko o mboka Tata, weka esai bane mo lina ne. ²⁴Bena ene eke otina ombai abeno mo lina ane. Ombai ke bo opatai, mondia ome ino ya engame. ²⁵Na enangi nino maondi si mamo o mifomo. N'nyanga ekaola eya n'teke na ena kae nino o miano, n'ndi eya ne ka ena nino phololo n'ndia Tata. ²⁶Mo osu si, bekaomba na lina ane, n'to ko ena ane mbele no ko ombi na Tata n'ndiya ino; ²⁷Mondia Tata we mune weeme bane, mondia ane ba emangi noho, ke boyakowi mbele Netoki kowa ka Tata. ²⁸Netoki kowa ka Tata, ke naala mo tchese; mo eneke na ekake tchese, naeke ka Tata. ²⁹baeki bande na ko ena nane: "Monai, Eneke o ko ena phololo, na uto ko emanga na mufano ang'o omo. ³⁰Mo eneke Ta yeba ke mbele weli bondi bondi yoose, na wa uwa yabe na n'kasa mbele ang'o omo wa phipheya owo; yoi te eka kowe mbele wetoki ka Mokonga". ³¹Mbali na osumboleya bo: "Baakowake eneke?". ³²Mondia, n'nyanga yaalake, na yaalake seno, eya beka balangah motema moto na okita yande, ke beka ekai noo mune; n'ndi na uwa ane noo mune, mondia Tata uka asima amo nane. ³³Na enaki nino maondi si mamo, mondia mbele beike na bii n'nkati ane. Beka patai obaba mo tchese, n'ndi ikai na tchekamba, na longoyangi tchese.

Chapter 17

¹Ko tungesa kande ko ena maamo, Mbali wa biangi maiso na kio mo obowa, ke wa ena: "Owe Tata, n'nyanga yaiyanake: Lombesa Manabe, m'mba maana wo olombesa owe". ²Isina mbe weesi we tchekamba kiyo na binakato boose, m'mba wo ko esa bo koika ka ilela baa boose weakese we bo. ³Oonoi koika ka laya-laya; baebe owe, wika owe omune Mokonga wa liti, na owa wetee noo, Mbali Klisto. ⁴Noo nelombesei owe mo tchese neiyanesei mekambo weese mbe nete yo. ⁵Mo enekeke lombesa noo, owe Tata, kowa kabe owe omune, mo looka si oono neike nayo kowa kabe, boso wa koika tchese. ⁶Neebesei bo lina abe baa bato weese noo nabo kotoka mo tchese. Baikangi bato babe, weesei noo nabo, belitesei looki yabe. ⁷Enekeke na lembelake, mbe yoose si eya weese noo yatokaki kowa kabe. ⁸Bondiya moesaki bo maondi weakese noo mo, ba bundake mo, balembeke liti mbe netokei kowa kabe, ba akowake mbe owei wetome noo. ⁹Noo na ko mboleyake bo, ntekomboleya ane tchese, n'ndi, na ko mboleyaki bano weese noo nabo, bondia bo bikai babe. ¹⁰Na boose bane bikai babe, na beya babe bikai bane, nane nelombeselekei n'nkati wabe. ¹¹Noo na buwa kae mo tchese, n'ndi babano bika mo tchese, noo naalake kowa kabe. Owe Tata mopheneni, langa babano mo lina abe weese noo yo, m'mba baike mo m'mba bowatika omo. ¹²Abowa na ikanga asima amo nabo, na langangai bo mo lina abe waesanga noo, na opha ophangi bo, bena buande ango omo wabo si owa welimewe, kosakolo oyo maana wa kolungutana, m'mba mbe maandiko maiyane. ¹³Enekeke maalake kowa kabe, na maondi si mano na enake mo ambe nikinaika mo tchese, ambe baike na ome yane owa yo ko iyana n'nkati wa bo. ¹⁴Neesei bo looki yabe, eke tchese tchaseka bo, mo isina mbe bo ba buwande ba tchese, m'mba bowa noo na buwa wa tchese. ¹⁵Nteombe ane mbe wetoese bo mo tchese, n'ndi na ombaki mbe weekanese na oyo moseyi. ¹⁶Bo ba buwande ba tchese, m'mba buwa noo na buwa wa tchese. ¹⁷Tabo mbe baike babe mo m'mboka ya liti. ¹⁸M'mba bowa wetome noo mo tchese, noo kae natomake bo mo tchese; ¹⁹na mo isina yabo naikake kae moto wabe, m'mba bo kae batileke koika bato babe mo m'mboka ya liti. ²⁰N'teombe ane ba bano lika, n'ndi na ombeyakei bena baa bo ko akowa noo ko maondi mabo. ²¹Boose baike omo, m'mba bowa owe, Tata, uka n'kati wito, m'mba tchese tchokoakowa mbe owei wetome noo. ²²Noo neakesei bo looka si owa weakese noo, ambe baik omo, m'mba bowa base tika omo. ²³Noo n'nkati wabo, owe n'nkati yane, ambe balangamane mo koika omo, ambe tchese tchaebe mbe wetomei noo, bena mbe wa emangi bo bowa waenanga noo. ²⁴Owe Taa, baa weesa noo nabo, neemi mbe baike nane asima amo a abowa ika noo, bakokole ko mona ome si owa yane weese noo; mo isina mbe wa emangai noo boso wa makondjekeyo ma tchese. ²⁵Owa Tata wa tchombo, tchese tchitaebanga ande owe; n'ndi noo naebangai owe, na babano ba ebangai mbe wetemonei noo. ²⁶Neebesei bo lina abe, na ko ebesai bo yo ephe kae, ambe ko ema ka emanga owe wa ema noo, kaike akati wabo, nane neike akati wabo.

Chapter 18

¹n'nyanga ya emanga we maondi, si omo, Mbali makiya na baeki bande okonge ya iyaba ya Kedelona, abowa ya ikanga ka iba, kowa ka n'nyanga we na baeki bande. ²Yudasi owa wa olesanga we, wa ebangi asima si, mondia Mbali na baeki bande ba sangangai n'nyanga yoose noo. ³Yudasi na o biya motuka ya bato, na bato bo n'kasi baa ba tomekanga na mekoto ya batondoli na ba Falisayo, boo na kula ao, na n'tala, na to pali-pali ta kaya, na besima ba motato. ⁴Mbali, wa ebangi yoose si eya ya engamanga na kouleya we, we na osuseya bo, na ko ena na bo: "Boo ophani nani?" ⁵Boo na osumboleya we: "Mbali wa Nazalete". Mbali na ko ena na bo: "Iki noo". Na Yudasi, owa wa olesanga we, waikangi na bo. ⁶N'nyanga si eya Mbali wa enganga na bo: "Iki noo, boo na ko sumboka na maili?" na ko keya mo n'seke. ⁷We na ko phipheya bo ephe: "Bo ophani nani?" Na bo na koena: "Mbali wa Nazalete". ⁸Mbali na osumboleya bo: "Na yebisaki bane mbele, mbele iki noo; Aika m'mba iki noohi bophana, eki bano baphe". ⁹We no ko ena eyo, mondia mbele looki ya engameseleke mo eya ya enanga we: "N'talimesanga ane ango omo mo baa waesanga noo". ¹⁰Simona Petele, owa wa ikanga na Apanda, na komola we, na ko lubeya omo wa n'kasi wa mokolo wa batondoli, na oluka we itu. Moto si oyo wa n'kasi wa mokolo wa batondoli, na oluka we itu. Moto si oyo wa n'kasi wa etekangi Malachusa. ¹¹Mbali na ko ena na Petele: "Sumbola apanda wabe o mofuko ande". N'te ka moo ane kopo wa obaba si owa Tata wa esanga noo mo omo? ¹²Motuka ya bato, bateli bami, na bato ba sikasi, bo na kobunda. Ne Mbali, na ko konda we. ¹³Bo na obiye we kowa kaanni; mondia we wa ikanga moko wa Kaife, owa wa ikanga mokolo wa batondoli mo tchemo si tchecho. ¹⁴No Kaife waikanga owa wa esanga maoki si amo o ba Yuda: "Yo koika na ome moto omo wa kpe mondia bato". ¹⁵Simona Petele, na ophe moeki, ba ondanga Mbali. Moeki si oyo wa ebekanangi kowa ka mokolo wa ba batondoli, na wa n'ngenyanga na Mbali n'nkati ya lopango ya mokolo wa motondoli; ¹⁶N'ndi Petele na osiya koanga nigei yo na molanga. Ophe noeki, owa wa ebekananga na mokolo wa Motondoli, na ko ao oka, na ko ena na motchungi wa molango, na ko engesa Petele. ¹⁷Ke moto wa n'kasi wa amokali, mo tchungi molango, na ko ena na Petele: "Owe kaye, uta ikanga abe o baeki ba moto si omo?" We na ko ena: "N'taikongo ane". ¹⁸Bato ba n'kasi na baunei, bo ikanga awo, baa kanesangi kaya, mondia kolo kaikangi, na bo ko ena ko m'mgba koya. Petele wa ikangi na bo, na ko m'mgba na bo kaya asima awo. ¹⁹Mokolo wa batondoli na ko piphea Mbali mondia ya baeki na maoki mande. ²⁰Mbali na ko sumboleya we: "Na enangi wa siwosi mo tchese; na mo esangahi n'nkati ya asima ya bokutaneo na n'nkati ya ba Tapelo, o bowa ba Yuda boose ba sanganga, na ita emangane ango omo mo sili. ²¹Mondia tchei ko phipheya noo? Ko phipheya mo eya ma enanga na bo baa ba m'mgbonga; mono, baa ba ebangi eyo nenanga yo". ²²O Moki si, omo wa n'kasi, owa naikanga awo, we na kolubeya Mbali, mbele o ko ena: "Booboi we engame na ko sumboleya mokolo wa molondoli?" ²³Mbali na ko ena nande: "Aika m'mba na emaki ko beya, moesa noo eya naenake ko beyo; na aika m'mba na enaki masaali, mondia tchei kolubeyo yabo?". ²⁴Anne na ko toma we mbele wekandeke kowa ka Kaife, mokolo wa motondoli. ²⁵Simona Petele wa ikangi awo, mbele o ko m'mgba kaya. Ba ena nande: "Owe kaye, uta ikanga o baeki bande?" We na otona, na ko ena: "N'ta ikanga ane". ²⁶Omo wa bato ba n'kasi ba mokolo wa motondoli, muzazi wa owa Petele wa bukanga wo itu, na ko ena: "N'ta monanga ane owe nande kowa mo iba?" ²⁷Petele na otonda we ephe. Na mo n'nyanga si eyo n'ko ya amo ome na owika. ²⁸Bo na ko biya we Mbali kowa ka Kaifa asima ya ko someseleka: "Yaikangi na m'ponduose". bita n'ngenyanga ande ya koanga Pasika. ²⁹Pilato na ko omoka mo kiya kowa kabo, na koena: "Ba tchongeyangi we mo ou bondi?" ³⁰Bo na ko sumboleya we: "Aika m'mba uta ikanga moto wa beya, mbele tita uleya obito owe nande". ³¹Moyoi Pilato na ko ena na bo: "Bundai we bane mine", ke somesi we ko opesana na ba angile bino. Ba Yuda na ko ena na nde: "Ite akolekane ande nito mo ko iya moto". ³²Yaikangi mo ko ongamesa looki ya Mbali si owa aenangane, n'nyonga sieya amoesanga we omi boyaeli ya kokpa we engame na kokpa. ³³Pilato na ko sumboka mo lopango, na koeta Mbali, na ko ena na nde: "uki mokolo ya ba Yuda?" ³⁴Mbali na ko sumboleya we: "iki mo owe munei wa ena ke yo, ao baphe batoi ba ena ke nabe n'ndiya ane?". ³⁵Pilato na ko sumbola noo ni mo Yudai? Okita yabe na mekoto ya etanda ya abake owe kowakane: "Wataki tchei?" ³⁶Bokota yane ya uwande ya tchese si tcheno, Mbali na ko sumboleya we. Aika m'mba bokoto yane ya ikange ya tcheso si tcheno, bato bane ba n'kasi binaei noo motato mondia mbele n'te abelekangi o ba Yuda; n'ndi eneeke bokota yane ya wande ano kose. ³⁷Pilato na ko ena nande: "Uki mokota?" Mbali na ko sumboleya we: "Wa ena ke seno, niki mokota". Nebatekei na nili mo tchese si tcheno mo omoesa boyaeli mo liti: "Owa uka mo liti o ko m'mgbai looki yane". ³⁸Pilato na ko ena: "liti iki tchei?" Maili ya ko ena eyo, na ko omoka ephe mo kiya kowa o ba Yuda, na we na ko ena na bo: "N'temone ane ko beya ango omo n'nkati ande". ³⁹N'ndi, m'mba bowa ika kowa kino asili bawa no ko ekanga omo mo ikeka ya Pasika, beemi mbele ne ekeye ane Mokota ya ba Yuda? ⁴⁰Na booboi boose na ko wakaya: "Buwande we, n'ndi Balabase". Ao mbele, Balabase waikangi moto omo wa koiya bato.

Chapter 19

¹Eke Pilato na koesa isosa babunde Mbali na ko lubeya we tonywaa-tonywaa. ²Bena ba sala baendjeka mpo a meke, batao ko motchwe ya Mbali, ba batesa we ntulu ya bangi wa teya, ³basusa bakama nande, ba ena: "Waimokake, mokota ya ba Yuda. Ba lubeya we m'phi. ⁴Pilato waomoka ephe koandja, wa ena na ba Yuda: "Monai, na isake we koandja boso nino; ebai mbe ntemone ane kowa bondi anga omo ya ko kandeswa we". ⁵Eke Mbali waomoka koandja ambe webate m'po ya meke na n'tulu si eeyo ya langi wa teya Pilato na ko ena na bo: "Monai moto sioono". ⁶Bephiphi ba melombiya na batchungi ba bo ba monanga we, bata lokendi ya koakaya akaya, ba ena: "Moesai we maobi, moesai we maobi". Pilato wa ena na bo: "Bane tombai we, komoesi we maobi. Bondiya ntemoneane kowa kande ko beya anga komo ka ko moesa we maobi". ⁷Ba Yuda ba sumboleya we: "Base tika ya angile wito, nkati ya angile si ooyo weengame na kokpa bondiya weti mbe waeteke mana Mokonga". ⁸Pilato wangbangai looki si oowo, wa tina iki iboka. ⁹Wa n'ngeya ephe mo mbalasani (mookeo) wa ena na Mbali: "Owe watokaki na koni?" N'ndi Mbali witeene ande tchesima. ¹⁰Pilato na ko ena nande: "Wito ko ena nane?" Witeli mbe noo nika na tchekamba tcha koeka owe, na nika na tchekamba tcha ko moesa owe maobi?". ¹¹Mbali wa sumola: "Weikange na tchekamba tchoose bondi yane noo, ambe iteseleke kotoka kiyo. Mo boobo owa weabe noo kowa kabe, wika na ko beya ka ema iboka". ¹²Kolinga aowo Pilato waphana koeka we. N'ndi ba Yuda balubeya tokolo ambe bo ko ena: "We kandowa oono, wa buabe isau yande Kaisala: kila moto si waota mbe waike mokota, wo koeseya na Kaisala". ¹³Pilato aabowa wengbe maondi si maamo, wa omola Mbali koandja na koikaneya kakalanga ka bokota, asima eeteke Sokafu wa mawe, mo looki ya baebele Gabata. ¹⁴aikangi botu ya kopanga tchembe tcha Pasika, n'nembe ya m'pendu. Wa ena na ba Yuda: "Monai, mokota ino ono", ¹⁵n'ndi ba balube tokololo: "Toesai, toesai". Pilato wa ena na bo iki mbe mokota ino bo omoesi we maobi? Bephiphi ba melombiya ba ena: "Tabuwabito na mokota sakolo Kaisala. ¹⁶Aowo waaba Mabli ko maako mabo wa moneke maobi. Bo na ko bunda Mbali. ¹⁷Wabiyangai liyeka yande omune, Mbali waomoka mo kiya asima eeteke mokuwa ya motchwe, mo looki ya baebele Golgota; ¹⁸Ba moesa we maobi kooko, na asima amo nande bato baphe babe, omo kono na ophe kono, nande Mbali akatikati. ¹⁹Pilato wa bunda isosa mbe melolo maike na kotileka kiyo na liyeka ambe yeeme Mbali wa Nazareti, Mokota ya ba Yuda. ²⁰Mo bowa asima si a abowa emoneke we Mbali maobi aikangi aiyei-iyee na motanga, ba Yuda ba buwa ba bandangi melolo si yekpalokeleke na tchiebrania, tchilatini, na tchigeleke. ²¹Eke bephiphi ba melombiya na ba Yuda ba ena na Pilato: "Iteengame ande koandika Mokota ya ba Yuda, n'ndi yeengami koandika mbe oono weenei: noo-i mokota ya ba Yuda". ²²Pilato na ko sumboleya: "Eya ya andikake noo, ya andikelekake". ²³Basola maili wa komoesa Mbali maobi, babiya n'tulu yandé, bata yo mafungu mana, mo kila sola omo lifungu emo. Batomba kae n'kanjo, n'kandjo si eyo itasolekanga ande, yoose yaikangi na bo n'ngeseyo kolinga kose bena kiyo. ²⁴Mo bobo ba enesana: "Tobuwa koasowa yo n'ndi titei boiya m'mba yo koikai ka nani". Ambe yaine looki yeene: "Bebaanyi n'tulu yane akati wabo, bataleya nkandjo yane boiya". Booboi bosola batanga. ²⁵Bakama na biyeka ya Mbali, baikangi mbe besikame nina, nina manuke, Maliya mokala Klopa, na Maliya Magdala. ²⁶Mbali wa monangi nina, na mokobe si owa wa emanga we iboka weimanesane aiye-ye wa ena na nina: "Owe amokali, oono-i manabe". ²⁷Eke wa ena kae na mokobe si oowo: "oono i n'tchoko. Na ko linga n'nyanga si eeyo, mokobe si ooyo na koika nande kowa kande. ²⁸maili yaowo, Mbali, owa waebanga mbele yose ya ikangi mbe yaengamake, na koena, bondia looki ya ilonga ya engameseleke: nika na cheema cha maale. ²⁹aowo yaikangi na kabole kaiyanga na maale ma n'ngbangba basola nakoisa monoku ya n'tulu na maale ma n'ngbangba bakanda yo ko motabe ya kate ka isope basinde kayo na kiyo mo kobakamesa mokana kande. ³⁰n'nyanga Mbali yeme maale si, wenakoena mbe: yoose ya engamake. ke natule mochwe kose, we na kosumbola motema. ³¹mo bowa mbele mebe itasingi mo n'kili botu ya koomona, bondia maendjekeyo na osu ya koomona yama, Bayuda na koomba ka Pilato mbele ba monene mao ma bakpi eke batoese bo. ³²ba sola balangai bamunamuna mao owaa wa booso, bena owa ophe baa baikanga nande asima amo nande mo n'kili. ³³kokoma bakabaka na Mbali, bona komonawe mbele wa kpake seno, bite munemunwe kaye mao mande; ³⁴n'ndi, omo wa basola na kobusowa we okelekele, na itumo, na n'nembe emo mokiya na maale na koomoka. ³⁵owa wemone wesaowei, na mosao yande iki liti; na weli mbele waenake liti, bondia mbele beakowei kae. ³⁶maondi si mano malakei, bondia mbele looki yailonga yayane: mokuwa yande anga omo itekamuneki ande. ³⁷na bobo looki yaena kae: bekamonai owa bebusowe we. ³⁸maili na aowo, Yosefu wa Alimateo, owa waikanga moakoi wa Mbali, mokaisama ka kotina Bayuda, na koomba loosa ka Pilato ya kobiya mobe ya Mbali. na Pilato na koakoleya we. we nakulakae ke nakobiya mobe ya Mbali. ³⁹Nikodemu, owa waanga boso komona MBALI na botu, wala kae, wa biya beeya ba koowa besima ba koleka na Mbali. ⁴⁰babiya ikei mobe ya Mbali, na kokakanda yo na n'tulu, na makuta ma iyesei bowa ika boyaeli ya koleka koba Bayuda. ⁴¹n'ndi, aikangai na kaiba moasima si owa baiyanga Mbali mo kate, na

n'kati ya kaiba si buyako omo ya n'mbesi , yaikangai owa itatelekanga moto ko , aowo i elekeleke Mbali , ⁴²bondia koengeleya ka Bayuda mo botu ya koomona bondia buyako yaikangai aiye-iye .

Chapter 20

¹Mo otu ya boso boso m'poso, Malia wa Mangadala na kiya mo buyuko mo ko tcha ka botu, m'mba bowa iphuwe ya ikanga; ke we na omona mbele iwe yetoke kiyo na buyako. ²We na kiya obeya ko Simona Petele na ka ophe mo wakowi wa Mbali si owa wa emanga we, ke na ko ena nabo: "Ba toesake mokolo n'nkati ya buyako, na titeli a bito a bowa bite we." ³Petele na Mowakoyi omo bo na kiya kowa mo buyako. ⁴Bo na kiya Petele, na ko koma wa boso mo buyako; ⁵We na otulama, ke wa mona menuku ya n'tulu ika mo n'seke, na yo n'ta n'ngeya ango ande. ⁶Simona Petele, o wa wa ondanga we, na okoma ke na ko n'ngeya n'nkati ya buyako; we kae na omana menuku ya n'tulu mbele ika ao mo n'seke. ⁷Na monuku si owa aakandanga we o motchwwe ya Mbali, yo yekandeke ophe asima kaowa. ⁸Moyoi ophe mo akowa si owa wa bua n'nyanga boso mo buyako, na ko n'ngeya; na omona, ke na kowakowa. ⁹Mondia biti na fofoyi ande mbele, ko ondesana na maondi ko, Mbali we engama na koimoka o ba kpi. ¹⁰Ke ba akoyi na osumboka omo na omo kowakande. ¹¹Mo n'nyanga si Malia wa ikangi koandja mbele o ko eya aiyeeye na buyako, mbele o ko eyo. M'mba bowa ya eyanga we, we na koselela mo otomenya n'nkati ya buyako; ¹²We na komona Bakitomo babe mbele bebate n'tulu ya iphoka, bo ika ase a bowa balamesanga mbo ya Mbali, omo o motchwwe, ophe o mao. ¹³Boo na ko ena nande: "Amokali, mondia tcheii ome o ko eya?" We na ko sumboleya bo: "Mondia ba toesake mokolo ane, ke n'teli ane abowa bete we". ¹⁴Maili ya ko ena yo, we na ko timboka, ke na omona Mbali mbele weimane: "n'ndi uta ebanga ande m'mba yaikangi Mabli". ¹⁵Mbali na ko phipheya we: "Amokali, mondia tchei yo ko eya owe?" Ophani nani? We, na koisa m'mba iki motchongi iba oyo, na ko ena nande: "Mokolo, aika m'mba owehi wa biyake we ebesa noo abowa wete we ke noki kiya ko biya we". ¹⁶Mbali na ko ena nande: "Malia! We na ko timboka", ke na ko ena nande ki Hebele: "Rabbuni! N'ndi mbele, Molombiya!" ¹⁷Mbali na ko ena nande: "Buwa ko bundesa noo; mondia n'nabunyi ane kowa ka Tata wane. N'ndi yaa ko mona banduku bane, ke ena na bo mbele na linyake kowa ka Tata ane na Tata ino, kowa ka Mokonga ane na Mokonga ino. ¹⁸Na Malia wa Mangadala na kiya ko ena a ba akoyi mbele wamanaki mokolo, ke wa ena kei ande maondi si mane. ¹⁹Na iyo ya otu siowo, yokandeke, mondia buwa si owa ba ikanga nayo o ba Yuda, Mbali na kula, na obuanya boso abo, ke na ko ena nabo: "Bii waike nino". ²⁰Na n'nyanga ya enanga we eeyo, we na omoesa we naake ande na m'mbele yande. ba akoyi na koika na ome mo omona mokolo. ²¹Mbali na ko ena nabo ephe: "Bii waike nino! M'mba bowa Tata wa tomanga noo, noo kae matomeke kae bane". ²²Maili ya maoki si amo, wena ko phumba kiyo na bo, ke na ko ena na bo: "Patai Mosombo ya phenena". ²³Baa ame bo omesele ya ko beya kabo, yekaneselekeyai bo; ke baa ane bite ke na meseleya bo, yeka iki boobo. ²⁴Tomase, owa wa etekanga Didime, omo wa ikomi nande we beakayi, uta ikanga ande na bo mo n'nyanga si eya Mbali wa alanga. ²⁵Baphe ba akayi na kouna mbele: "Ta monake mokolo. N'ndi wena ko ena na bo: "Aika m'mba ute na moni we na alama o maako mande ya mesumbani, na aika m'mba nati monwe yane mo a bana wa mesumbani, na aika m'mba na tii monwe ane mo okelekele yande, n'to kowa kowa ane. ²⁶Maili ya n'su tchenena, ba akowi ba Mbali ba ikangi ephe n'nkati ya lumba, ke Tomase wa ikangi na bo asima amo. Mbali na kula, melango na ko andeka, we na ko buanya n'nkati abo, ke na ko ena: "Bii waike nino!". ²⁷Ke we na ko ena na Tomase: "Taa monwe yabe abono, ke mona maako mane"; susesa kaake, ke taa mo okelekele yane; ke buwa koika owa wauwa na kowakowa, n'ndi akowa. ²⁸Tomase na ko sumboleya we: "Mondia wa monake noo, wa akowa". ome ka owa utemone, n'ndi wa akowake! ²⁹Mbali na ata ephe, oso wa baeki bande, maphe maondi ma buwa na ma niini, maa mite pkalokeleke ande mo buku. ³¹N'ndi maondi si mamo mekpalokelekeyi mondia mbele beya kowei mbele Mbali uki Klisto, Mana Mokonga, na kowakowa bokoiki na koika n'nkati ya lina ande.

Chapter 21

¹Maili na ao , Mbali na omoneka ephe o baeki bande , molito ya iyaba ya Tibeliade . na mona oni boyaeli we moneke we . ²Simona Petele , Thoma ,weeteke Didima , Nataele , mokanana wa Galilaya , baana ba Zebede , na baeki baphe babe ba Mbali, bika asima amo . ³Simona Petele na koena nabo : naake koota. baena nande: toki nabe ,boo na kiya naokimeya mo waato .na botu siowo bitabundanga abo chesima ango chemo .⁴botu kocha Mbali na kobuanya kolito ; n'ndi baeki bitaebanga ande m'mba iki we. ⁵Mbali na koena nabo: baana,bauwa na ya kowanga? bona kosumboliya we: iyani ya uwaande . ⁶we na koena nabo: m'mboli osaka moboimaneyo ya waato.na bokoia ii .bo na kom'mbola,na bita kokolanga kaye kooba osaka,mondia n'fe ya ikangi iki ya buwa .⁷na boobomoeki omo Mbali waenangi iwe na koena na Petele ,obowaweem'ngbe mbele iki Mokolo , na obata n'tulu ande na mokaba , mondia waikanga ii Mokonga ,na ochubeya o maale . ⁸baa baphe baeki na koluwanga seno na koolanga seno osaka mbe ika na n'fe ya buwa , mondia baikangi kambu kpaaya na n'seke aiye iye bametele miya ibe. ⁹bo na oselela mo n'seke , bo na omona makangala koakana , mbele n'fe ika moota , na kaomoma .¹⁰Mbali na koena : waa ii na n'fe sieya babundake ano , ¹¹Simona Petele na okimeya mo waato, na obota waato mbele yeiye na n'fe mia na n'kama itano na isato ya emeema ; na ango bowa ya yainga yo , osaka itasokanga ande .¹²Mbali na koena : waa ii , anga ii . na moeki ango omo buande na ophipheya we m'mba owe ii nani ? na koeba m'mba uki Mokolo . ¹³Mbali na kula bakabaka na bo , na obundesa kaomoma , na koesa bo; na otaka ee booboo mo n'fe . ¹⁴yaikangi meli ya isato Mbali we moneke o baeki bande mokotoka koimoka kande o bakpii .¹⁵maili ya bo kowanga Mbali na koena na Simona Petele : Simona , mana Yonase, weeme noo koeteya bowa weeme baa bano ? we na osumbolela we : booboo , Mokolo, weli mbele neeme owe . Mbali na koena na ande : lesa mekoko yane . ¹⁶we na koena nande ephe : Simona mana Yonase , weeme noo ? Petele na osumbolela we : booboo , Mokolo , weli mbele neeme owe . Mbali na koena : lesa mekoko yane .¹⁷we na koena nande mela ya isato ; Simona , mana Yonase , weeme noo ? Petele na okanda hondi mo bowa aeneke nande mela ya isato ; weeme noo ? we na osumbolela we : Mokolo , weli bondi yoose , weli mbele neeme owe . Mbali na koena na ande : lesa mekoko yane . ¹⁸moliti , moliti , naeneke nino , n'nyanga sieya waikanga maana¹⁹we na koena eyo mo omoesa oni boyaeli ya kokpa Petele olombesa Mokonga nayo , ke waena yo ephe . waena nande : onda noo .²⁰Petele , na osumboka , na omona we kula bakabaka nande moeki siowa Mbali wa emanga we , owa , n'nyanga ya kowanga moleli ya iyo , wa eyamanga mo m'mbele ya Mbali , na we koena : Mokolo , nani weengame na koaba owe ? ²¹mokomona we , Petele na koena na Mbali : ke o onoo , chei chokouleya we ?²²Mbali na koena ; eneke m'mba naema mbele waike bena abowa yo kula noo , yeangaliye ii owe ? owe , onda noo . ²³kiyosi , maoki na koeneka o banduki mbele moeki siono uto okpa ande . Ao mbele Mbali uteene ande na Petele mbele uto okpa ande ; n'ndi aikam'mba naema mbele waike bena abowa ekala mono noo , itemoneya ande owe ?²⁴moeki sioyo ii o moesa maondi si maamo , na okpaloya yo . na taebake mbele koena kande iki liti . ²⁵Mbali na ota maphe maondi , mobewa , aikam'mba baandi kange omona emo , n'teli ane m'mba chese cheengame na koika na bitabo ba koandikileka .

Acts

Chapter 1

¹Teophile, naenanangai:"Mo lotaki yane ya ma moose Mbali we kondje kota mo asima amo na koebesana kolinga makondjekeo. ²Bena mo botu si owa yebileke we kiyo maili ya koaba loosa ko batomeki si ba besone we. ³Maili ya obaba yande, wa monekangi nabo motondo yande, ke wesa n'nembe ya buwa, na komoneka nabo nsu n'nkaina, koena nabo maondi mo isina ya bokota ya Mokonga.⁴Bowa waikanga nabo ke wa ebasa bo ambele bo buwa kiya pkaaya na Yelusaleme, n'ndi banedeye eya Tata waenanga nabo booboo; obowa Yoani wa n'nyangai ka maale, n'ndi mo isina bane mo n'nsu ka kolokolo bo ko n'nyekao na Mosombo mosaali ⁵Bondiya mbe Yoani wa n'nyangai ko maale, n'ndi bane, mo n'nsu kakolokolo, boo lipheleki na Mosombo Mosaali.⁶Boobo batomeki maili ya ko songana bo na ko phiphea we:"Mokolo, mo n'nyanga sienoi yo koesa owe bokota ya Isalaele i? ⁷We na kosumbolela bo ambele:"Yo buande bondi ino koeba n'nyanga ama n'nsu eya tata wete na tshekamba tchande. ⁸n'ndi bane bootomba tchekamba, Mosombo Mosaali abowa yokula yo kiyo nino ke bokoikai baenei bane mo yelusame mo Yuda motondo, mo Samalia bena mo n'ntungea ya tchese.⁹Maili ya koena booboo, ke wabileka kiyo ambele nande, ke obonge bomosana kolindeka we ko maiso mabo. ¹⁰Ambele beke na moenana kiyo mo obowa ambele o koyoi, mana baome babe ba bebate n'ntulu ya phiphoka na kobuwanyeya bo. ¹¹K bo na koena ba ome ba Galilaya, bondiya tchei esikame bane na komoesana na kiyo? Mbali si owa wabilekake kiyo n'nkati ino okalakai mo boyaeli si owa ya monaki bane we kiya kiyo.¹²Na booboo ke ba na kosumboka mo Yelusaleme, ko mokondi yeeteke

ambele ya belaya. Owa ika baka ya Yelusame, motchephako tcha m'mboka ya Sabato. ¹³Mo kotchelana kabo bo na kolinya: "N'nkati ya botuku ya lumba ya kiyo kowa ko koikanga bo n'nyanga yoose; yaikangai Petelo, Yoani, Yakobo, andelea, Filipo, Balotomai, Matayo yakobo mana alaphfai; Simona muna Zelote na Yuda mana Yakobo. ¹⁴Boose na kom'mbgesana asima amo na koilela na moinai na n'nkati maso ombole asima amo na ba mokali bena Malia, na Mbali, na Baraba nina Mbali. ¹⁵Mo n'nsu sieo, Petelo na koimana n'nkati ya binakande, bato boose siba basongananga beukangi bato aiye ya miya na n'nkama ibe. Ke we mbele: ¹⁶Baome bana ba tata, yaengamangai ambele maoki si ma Mosombo Mosali n'nkati ya Kaani kailonga waenanga ko mokondjekeo mo kana ka Tawiti mo isina ya yuda owa waikanga moendeswa wa ba bebundes Mbali. ¹⁷Wa bandekangai n'nkati ito ke waikangakai na ibaanyeo ko mokambo si ono omo ya etanda. ¹⁸Moti si ono maili ya ko owa na beeya si oketi ya koiya wekeyei, k mobe yande yabalangana kowandja. ¹⁹bondi si yaebekanangai mo bato boose bika mo Yelusame, ke iboisi yaetekangi mo looki yabo Akeledama, n'ndi ambele, iba ya mokiya. ²⁰Mo isina ambele ebandeki mo buka ya n'ngembo: "Ambele bokaneo yande yaikake phololo". Owa moto ango omo o buwakae ko! Ke ophe wabiye kumbo wande. ²¹Engami ambele n'nkati ya baasila beende Mbali oua woikanga nito. ²²Mo ko kondja kon'nyeka ka Yoani bena mo botu si owa ebileke we kiyo n'nkati ito, ika na omo awo uka asima amo nito m'mba moenei wa koimoka kande. ²³Ke ba moesa babe: "Yosefa owa weeteke Balasabasa, na lina ya Jusutusu na Matiasi. ²⁴Ke ba kombowa kombowa ambele; mokolo, owe si owa weli metema ya bato boose, sona n'nkati ya bato babe si bano owa wasonake we. ²⁵Ambele watombe mo ibaanyeo ya mokambo ya looki yabe owa Yudasi weeke yo mo kiya mo asima yande; ²⁶Mo n'nembe ya tesima kosona ke kakekunge na kokeya ka Matiasi owa wesoneke mo koika asima amo na ikomi na omo.

Chapter 2

¹Botu ya Patekote bosongangai boose ambe bika asima amo. ²Mala omo na kotoka kiyo lokendi omo aisa m'mba owa ya mophoho ya ema, ke ya iyesangai lomba itondo si ya tchumananga bo. ³Beyami, ko touanyanyesana na beyami ba kaya, na ko buanyeya bo, koekana bemo na bephe, ke baselela kiyo nokila moto wabo. ⁴Ke ba iyangai boose na mosombo masaali, ke ba andja na ko ena na maoki maphe, ko ondesana na bowa mosombo ya ebesanga bo ko ena. ⁵Kumbi ya ikangai mo botu si o owo mo Yelusaleme ba Yuda, ba ome ba masomboli, ba bese boose bika kose ya obowa. ⁶Mo lokendi owa ya telekake, n'nguma na kosongana ke baphulana na kotuanesaa bondi ya kila moto wa m'mgbangai bo ko ena mo looki yande ya asili; ⁷Ba ikangai boose n'nkati ya kosangala na bowasowa tona ke ba enesana bamo na baphe: "Monai bato si bano botoena bo buwa boose ba Galilai?" ⁸Ke boni yo ko m'mgba base bo kila moto yande menemene, ya kobotekai? ⁹Ba Palatia, ba Madai, ba elama; baa bo koikanga mo Mesopotamia, Yuda, Kapadokia, Ponto, Asia Fulugia, Pamfulia, Egypito, botuku ya ba Yuda na Libiya uka asima amo na kulene na baa botoko Loma. Baa betimboke ba Yuda. ¹⁰Fulugia, Pamfulia, Egypito, obalu ya Libwe, we bakamee kulene, na baa betoke Loma; Ba Yuda, na baa betimboke ba Yuda. ¹¹Bakelete na na ba Alaba, boni yo ko m'mgba base bo ko ena na maoki mito maondi ma emema ma Mokonga? ¹²Ba ikangai boose mo kosangala na kokamba bo ko engeleyai boni, ba enesa nangai bamo na baphe: "Eeno yeeni tchei?" ¹³N'ndi baphe basekangai: "Ba iyake na malu ma tcheleleele". ¹⁴Boobo Petele, na ko moneka na ikomi na babe, ko imowa looki, ke na ko ena nabo na maoki si mano: "Baome ba ba Yuda, nino bane boose si baa bika n'nsu sieeno mo Yelusaleme, ebai eeno, ke abai itu ko maoki mane". ¹⁵Bato si bano bitelewe abo, m'mba bowa yo koengelya bane, bondiya ikai n'nyanga isato ya moonu botu. ¹⁶N'ndi ikai anoi eya ya enekelekanga na motondoli Yoele. ¹⁷"Mo nsu ya n'ntungeya, Mokonga na ko ena: "No ko balanganesai na mosombo yane kiyo ka mebe yoose; mesombo ino na meseka ino yo olondowai. Biyana bino beka monai bemoeseleko, ke bakolo bato bino bo omonai n'ndjoli". ¹⁸Boobo, kiyo ya bakobe bane baome na bamokali, mo nsu si eyo, no obalanganesai mosombo yane; ko bo olondowai. ¹⁹No obuwanyesi bephango kiyo mo obowa na maondi ma kowasowa tona kose mo nseke, mokiya, kaya na obonge ya moosi. ²⁰Looba yo otimboki iphuwe, ke meeli mokiya. Boso ya kula ka botu ya Mokolo. Mo botu ya ema na looka; ²¹Mo boobo awa o osemba lina Mokolo o ko ondai. ²²Ba ome Isalaele, n'ngabi maoki si mamu! Mbali wa Nazalet, amo ome si ono Mokonga wa enake mo isina yande boso ino na bephango na n'nembe si eya etewe mo m'mboka yande bowayeli bane mine; ²³Mokonga weimoli we na kokandowa we komeeli ya kogba, mo isina ambele kitaengamanga ande na kobundeswa we na kotangana nande. ²⁴Mokonga wa imolangai we na kokandowa we mo meyololo ya kopka bondia ita engamanga ande ambele wa tchungeleke na kopka. ²⁵Mo isina mbele Tawiti weeni mo isina yande: "Na monangai menemene mokolo boso wane, mo isina mbele uka mo ilome yane, ambele mo buwa kotekateka". ²⁶Mo boobo kae motema yane ika n'nkati ya ome ke tcheami tchane tchika n'nkati ya kolengeya; ango mobe yane ko omonai na kaeli. ²⁷Mo isina mbele uto koeka abe motema yane n'nkati ya n'nsu ya kokpa, ke uto kowakowa abe ambele mo pheneni wabe wamine ko bowa. ²⁸Waebesake noo ka m'mboka kango ka koika, okoiyesai noo na ome abowa ika owe ano. ²⁹Ba ome bana baata, eengami nane koena nino phololo, mo isina ya nina ko wito Tawiti owe wa gbanga, ke walekeleka ke buyako yande eke naika n'nkati ito mo ono botu. ³⁰M'mba bowa yaikanga we molondoi; ke bowa yaebanga we ambele Mokonga wa akeleangi we na kotea we tele wa koikesa omo wa ba beonde we maili mo kakolanga ka Bokota, koimoka ka Klisto o kabandanga we na kaenanga we mo koena ambele uto ko m'mbuleka ande mo n'nsu ya ba kpi ke monuku yande itooma ande koeama. ³¹Ikai ko imoka ka Klisto kowa ka ebeselekanga na kolondoleka, mo ko ena mbele uto tchitchaneka ande ko ma lundu ke mobe ande ito obowa ande. ³²Mbali si oyoi owa Mokonga, wetombe we kowa ka Tata Mosombo Mosaali si oyoi awa wa ebeselekanga mo ko abeleka base ke wa balanganesa we m'mba bowa bo omona na kom'mgba. ³³Ko yayoleka mo ilome ya Mokonga, wetombei Mosombo Mosaali ka Tata owa yalakelekanga, ke we na kobalanganesa yo, m'mba bowa bo o mona yo na ko m'mgba yo. ³⁴Mo isina mbele Tawiti utalinyanga ande kiyo, on'ndo wa enango o mune: "Mokolo waenangi na mokolo wane tshumana mo ilome yane". ³⁵Bena a bowa yo ota noo basekani bane koseya ya beendeo ba mao mabe. ³⁶Lumba itondo ya Isalaele ya ebe n'ndi maliti ambele Mokonga wetee mokolo na Klisto Mbali si owa bekoke we mo n'nkili. ³⁷Maili ya ko n'ngba looki si ke baeka na metema ya koisoka iboka ke baena na Petelo asima amo na batomeki si baa baphe: "baome bana baata, to otao oni oitaka?" ³⁸Petelo na koena nando: "Kalanganyai, ke ekai ambele omo omo n'nkato ino wa n'nyeke mo lina Mbali Klisto mo isina ya ko meseleka ka kobeya kino: "Ke bootombi ilanyeo ya Mosombo mosaali". ³⁹Mo isina mbele looki si awa ya abelekanga bane ambele yo otelekai ikai mo isina ino; mo isina ya bana bino, bena mo isina ya baa boose bika pkaaya, n'nguma ya n'nguma ya bato si baa mokolo Mokonga wito weete bo. ⁴⁰Na maoki ma buwa maphe, kewa bondjabondja bo na koebeswa bo na liti, ambele: "Ondesai bane mine mo liboti si yeeno ya limena". ⁴¹Baa si ba baa kowanga looki yande na kon'nyeka, ke mo botu si owo, oketi ya baeki na kolinya bato aiyeye ya

million isato ya mesombo ya abto. ⁴²Bo na koilela n'nkati ya koebeseleka ya batomeki n'nkati ya ko baanya ko omoma asima amo. Na koilela asima amo na masomboli. ⁴³Maniini na kobalangana na omo omo wabo ke bo nakota bephangi na maandi ma buwa mako asowa ka na mo m'mboka ya batomeki. ⁴⁴Baa boose baa kowanga baikangi boose asima amo, ke besima baikanga na bo baikangi babo boose, ⁴⁵bo na ko olesa besima ba bo, na eya yaikanga ya bo ke ba baanya besima si n'nkati ya bo, boose baya yaikanga moto na moto na n'nkasa. ⁴⁶Baikangai boose asima amo na koaba n'nyanga yabo itondo n'nkati ya lumba ya kosongana, ba baa nyangai ka omona ko malumlba, ke ba angangai meleli yabo na ome bena koselela ka motema, ⁴⁷Ko lombesa Mokonga na ko abeleka n'ngbegbele na mo phindi otondo. Ke mokolo wa abangai n'nsu yoose mo etanda baa siba ba ondanga.

Chapter 3

¹Petelo na Yoani ba lenyangai asima amo mo lumba ya bosonganeo mo n'nyanga ya kobondjabondja; aikangai n'nyanga ya a bowa. ²aikangai na moto omo wa botuku ko makondjekeo ma ko boteka kande, owa si owa batanga we n'nsu yoose mo bon'ngeleo ya lumba ya kosongana owa ya etekanga osaali bo kon'ngea nnkati ya lumba ya kosongana. ³Moto si oyo, na komona Petele na Yoani ba ba n'ngeyanga, we na ko omba bo lifaefi. ⁴Petele, asima amo na Yoani na kotindela maiso mabo kowakande ke na koena ambele; moesana nito. ⁵ke wa moesanana na bo meneuene na koendeya kotomba tchesima tchemo kowa kabo. ⁶Ke Petele na koena nande mbele no buane na beeya ango wolo; n'ndi eya nina na yo nokoabeyai owe; mo lina Mbali Klisto wa Nazarete imana-wende. ⁷Ke wa bundesa we na kaako ka ilome we na koemetcha we. Mo n'nyanga si eyo emo, matindi mande na tobeya na ko kobeeya. ⁸Mala omo we na koimana ke wakonja koenda. Wan'ngeya na bo mo lumba ya kosongana, koenda kotingatinga kiyo na ko lombesa Mokonga. ⁹Bato boose na komona we koenda ke ba lombesa Mokonga. ¹⁰bo na kolembale ambele wei waikanga owa waikanga ase mo bon'ngayo osaali ya lumba ya kosongana owa wa tombanga lifaefi ke boose na koiya na ko asowa Kana na ma nuni mo isina ya eya ya teleka ke. ¹¹Bowa atakananga we na Petele na Yoani, bato na ko asowa tona ke bala m'mbeyo kowa kabo, mo bon'ngeleo ya Salomo. ¹²Petele na komona boobo we na koena na bato: "Baome bina Isalaele, bondiya tchei yo ko asowa bane tona mo yo?" Bondi ya tchei yo otindilsane bane nito, aisa m'mba ikina tchekamba tchito base mine ama iki na tchombo tchombo tchito i yaendesake base moto si ono? ¹³Mokonga wa Abalayama wa Isaka na Yakobo, Mokonga wa baise bito wa lombesaki mokobe wande Mbali, owa waekanga bane boso ya Pilato, owa waenanga ambele baeke we. ¹⁴Baekangi ba pheneni na bato ba tcha ke baa kowa ambele baakese bane N'mgbengbele ya moiya. ¹⁵Baiyangai Mokota ya koika, owe Mokonga waimolanga we ko ba pki; tikai baenei ba bondi si. ¹⁶Iki na m'mboka ya kowakowa mo liina yande yoi ya abeake amo omo si ono ko onda kotondo, boso ino bane boose. ¹⁷Enekeke ba bito, neli ambele betei yo na ko kanga koeba asima amo na Mekota ino. ¹⁸N'ndi Mokonga wa engamesangai eya yaenanga we boso mo tona ta ba londoi bande, ba Klisto wande waengamanga kom'mgba o boba. ¹⁹Kalanganyai ke betimbokei mo isina ambele kobeya ka iyoke, ²⁰a mbele n'nyanga ya ko omona yatoke ka mokolo ke watome owa si owa waengamanga mo isina ino, Mbali klisto. ²¹Eki ambele kiyo ka tombe bena mo n'nyanga si eya yo koengamsa we maondi moose, ma Mokonga waenanga mo n'nyanga ya boso mo tomata bapheneni balondoi. ²²Mose waenangi ambele: "Mokolo Mokonga wino o ko omoli n'nkati ya tchenina tchino molondoi omo m'mba noo; ba m'mbga we mo eya yoose yo kona we nino, ke owa uto ko m'mgba molondoi si omaneki motonoto n'nkati ya bato. ²³Ke owa woose uto ko m'mgba Motondoli si ono osalaselai n'nkati ya bato. ²⁴Balondoi boose si ba baenanga omo maili na ophe kokondja ka Samuele, bo kae balondoangi mo botu si. ²⁵Bikai bana ba balondoi na kom'mbesana sikowa Mokonga wetelesane na ba Ise bito na koena na Abalayama ambele: "Mephindi yoose ya tchese yo oliphelekei mo ko ondesana nabe". ²⁶Mo isina ino i Mokonga wa omolanga kasa mokobe wande, ke watoma we mo koliphea bane, mo ko omboka omo na omo mo kobeya kande.

Chapter 4

¹Ambele Petele na Yoani beke naena na bato, ke nakula mokolo moto wa lumba ya kosongana asima amo na moendeswa wa lumba si na ba sandukai. ²Na tcheongeli moeya ya ebesanga bo, bato bena mo isina ya Mbali na Koimoka ka ba pki. ³Bo na ko bundesa bo ke ba m'mbola bo mo lumba ya mo ololo bena m'mpendu si bondiya yaikangai n'nyanga ya iyo. ⁴Ma booba n'nguma ya ba ba n'ngbanga looki na kowakowa ke oketeya bato na kolonya asunge million itano. ⁵Na n'mpendu si mokota ya bato, bakolo bato na ba andeki bo na kosongana mo Yelusalema. ⁶Asima amo na Ana, mokolo moto ya lumba ya kosongana, Kayafa, Yoani, Alekesandelea, na baa boose baikango ko mephindi ya bakolo bato mo koaba. ⁷bona koimetcha n'nkati kate yabo Petele na Yoani, ke baphipheya bo; na tcheni tchekamba ama mo lina ya nani ya tanga bane boobo? ⁸Mo boobo Petele, na koiya na Mosombo Mosaali, na koena nabo: "Mekota ya bato, na bakolo bato ba Isalaele, ⁹mo isina mbele to o phipheleka mo ono botu mo isina ya bondi ya fowa omo owa yatelekake ka moto omo wa oso, ambele teebese oni oitaka yaondake we, ¹⁰Ebai yo bane boose ke bato boose ba Isalaele kae baebe yo! Ikai mo lina ya Yesu Klisto wa Nazarete, owe belebee we mo n'nkili, ke owa Mokonga waimolanga we ko ba pki, ikai mo isina andei moto si ono weimane na osas boso ino. ¹¹Mbali ukai iwe si eya ya m'mbolekanga nono baesi ba malumba, ke eya yaikake moonoo botu iwe ya okete mo koimetcha o bamba. ¹²Ko ondeseleka ko buwande ka ophe; mo isina mbele yo buande kose ya looba ephe liina si eye yeabeleke base n'nkati ya bato ambele teondi mo yo. ¹³Abowa emone bo otendela ya Petele na Yoani, bo na koasowa tina mo kolembela mbele baikangai bato ba kokamba wele; ke baebangi bo ambele baikangi asima amo na Mbali. ¹⁴abowa yemone bo aobo bakabaka nabo moto si owa weonde, bitaikanga abo na ophe bondiya kota. ¹⁵Bo na koena nande ambele waomoke molumba ya kosongana: "Ke baesana bemine, ambele" Tootai tchei ka moto si ono? ¹⁶Mo isina mbele ya moneka ke ko bato boose ba Yelusalema ambele tcephango tchemo tchatelekake ke base titeengame bito na kolingowa. ¹⁷Indi mo isina mbele bondi si yo buwa ko balangana koeteya n'nkati ya bato teekesei bo na tchekamba ba buwa kae koena ephe na moto ata omo moene keke mo isina ya linai si eyo. ¹⁸Ke baeta bo, baekesa bo menemene mo koena na koebesana bato mo lina Mbali. ¹⁹Petele na Yoani na kosumbolea bo ambe: "Bukai bane mine m'mbe eengami boso ya Mokonga, ambele teletose bane asima ya mo kongai?" ²⁰Mo isina mbele iteengame ande nito koena mo isina eya yemone na yem'mgbe base. ²¹Bo na koekesa bo ephe na bolengi, ke baeka iki bo na kokamba one oitaka yeengame nabo ko sumbola buwa yeeme bo mo isina ya bato, bondiya boose ba lombesangai Mokonga mo eya yoose efeteleke. ²²Mo isina mbele amo ome si owa bondi si yetelekee we waikangi na bemo n'nkama ina. ²³Maili na koekelka, bo na kiya kowa kabo ke batonda eya yoose Mekota ya lumba ya besonganei na bakolo bato beene na bo. ²⁴Abowa yen'ngbe bo, ke basula na koimowa maoki mabo asima amo kowa ka Mokonga bo na koena mbe: "Mokolo, owe si owa weendjeke kiyo na kose, iyaba ya ema na eya yoose ika n'nkati". ²⁵Owei weene mo m'mboka ya Mosombo Mosaali, mo Kana ka Ise weto, nokobe wabe Tawiti: "Bondiya tchei eyaya si eno n'nkati ya metanga, na toengeleo si teno ta buwa isina n'nkati ya bato?" ²⁶Mekota ya tchese baimanake na tcheongeli, ke bana ba mekota bam'mgbesana na tcheongeli na mokolo asima amo na mosileki wande. ²⁷Mo boobo mo koimane mo koesesa mopheneni na moto wabe wa mekambo Mbali; owa weisele we, Elode na Poti Pilato bo na ko m'mgbesana ko motanga ya ema si ono asima amo na okita, asima amo na bato ba Isalaele, ²⁸Mo kota eya yoose kaako kabe na ikumbe yabe yebuke boso. ²⁹Ke eneeke, mokolo, mona tolube tabo, ke akesa bato babe bamokambo ba saowe looki yabe na otendela ya ema. ³⁰Mo koendeya kaako kabe, mbele koonda, bephango maondi ma koasowa tona, mo isina ya lina ya phenena ya moto wa mekambo yabe Mbali. ³¹Abowa ekombowe bo, asima si aobiowa ya songananga bo na kotekateka; boose na koiya na Mosombo Mosaali ke ba baanga looki ya Mokonga na otendela. ³²N'guma ya ba baa kowanga baikangai mo motema omo ango omo utaenanga ande mbele besima bande biki bande omune, n'ndi yoose yaikangai yabo boose n'nkati yabo. ³³Batomeki baabangai na tchekamba ka mokolo Mbali. Ke m'mgbengbele ya ema na kolibana kiyo na bo boose. ³⁴Bondiya mbe kauwe ango kamokitaikanga ande n'nkati yabo; baa boose baikanga na maba ango malumba, baolesangai yo ko bala na oketi ya eya yeolese. ³⁵Ke ba selelesa yo ko maobo ma batomeki; ke ba baanya yo bowa yaikanga n'nkasa yabo. ³⁶Yosefa owa waeteke Balanaba eyaika mbele maana wa kolengesa, molewi moto wa siple, ³⁷Na koolesa iba emo si eya yaikanga yande; na kula na beeya, ke wa selelesa bo ko mao ma batomeki.

Chapter 5

¹N'ndi amo ome omo si owa weeteke anania asima amo na mokolande Safila, na koolesa iba emo. ²Ke baluta botuku omo ya iyoli, mokalande baiseka na koeba yo, ke wa biya eya yesiye mo kiya kosiya yo mo mao ma batomeki. ³Petele na koena nande ambele: "Anania bondi ya tchei Satana waiyesake motema yabe, moina mbele wekese Mosombo Mosaali". Mo isina ya kosiya botuku ya oketi ya iba? ⁴Ambele iti na oleki, itaikanga yabei? Ke maili ya ko oleka kayo, oketi si itaikanga yabei? Bondi ya tchei yatake owe n'ndi ya motema yabe bondi okitaka si owo? Yobuande bato wakesake bo wakesaki Mokonga. ⁵Anania na kom'mgba maoki si mano, na kolulana maase, na kogba. Manuni ma ema na kobundesaba boose bem'mgbe bondi si. ⁶Mesombe na koimana, bo na kokomba we na n'ntulu ke baleka we. ⁷Maili ya n'nyanga ke ba biya ye isato, mokalande na kon'ngea na kokanga koeba eya ya etake. ⁸Petele na koena nande looki: "Ena nane mo iyoli si enoi ya olesake bane ibai boobo, we na koena yo, ikai na iyoli si bondiya tchei ya akolesanake bane mo kosondja Mosombo ya mokolo?" mona ba balekake momeabe bika bo bon'ngeleo, ke bo obiyakai owe. ⁹Na boobo Petele na ko ena nande m'mbe: "Mo isina ya tchei ya akolesana ke bane mo ko sondja Mosombo ya mokolo? Mona baa batokake koleka momeabe bokomake mo bon'ngeleo. Boobiya kai owe mo kiya koleka owe. ¹⁰Mo n'nyanga si eyo, we na kokeya ko mao ma motondoli na kogba. Mesombe na kon'ngea kobo, na kosangela we ambele wapkake; bo na kobiya we, ke baya koleka we baka na momeande. ¹¹Manuni ma ema na kolangana ko motuka otondo na ba boose bam'mgbake maondi si. ¹²Maondi iboka ma koasowa Kana na befango batelekangai n'nkati ya bato mo m'mboka ya batomki baikangai boose mo bo n'ngeleo ya Salomo. ¹³Ke ang'o omo wa baa baphe utasondjangae ko bakamea bo, ke bato balimbessangai bo kosula. ¹⁴oketi ya ba baokowanga mokolo baome na ba mokali ya linyangai n'nguma na n'nguma. ¹⁵Mo isina mbele balangai na bato bo beeta kotoka mo m'mboka ko ba baandja bo ko matanda na belameo, mo isimbe abowa yo kota Petele, tchelimese tchande tchalindeke omo wabo. ¹⁶N'nguma kae na ko muneka ko metanga ya aiye iye mo Yelusalema, ke balana bato banso na basi ba booteleka mayeya na mesombo ya beya, ke boose na koonda. ¹⁷Mo boobo mokolo moto ya baabi asima amo na baa boose baikanga nande na koeba motuka ya ba sandukai, bo na koyaya, ambe beiye na metema ya liya, bo na kotindea ba batomeki ke ba m'mbola bo komoololo phololo. ¹⁸Ba bundesa batomeki, ke ba m'mbola bo mo lumba mo ololo ya bato boose. ¹⁹N'ndi mo kitomo omo wa mokolo, maili na kokando o n'nkati ya botu ben'ngeleo ba lumba ya moololo, na ko omola bo ke na koena nabo ambele: Yaai, koiki mo lumba ya kosongana ke belondooi mooki moose ma koika ko bato. ²⁰Yoani, beikei mo lumba ya kosonganake londowai ko bato maoki moose ma koika si kono. ²¹Maili na kom'mgba boobo, bo na kon'ngea na m'mpendu yoose mo lumba ya kosongana; ke balondoa Mokota mopheme asima amo na ba baikanga ande bo na kula, ke baeta kosongana kaema ka bakolo bato boose ba bana ba Isalaele. Ke batoma mo keya koomola ba londoi. Mo lumba ya moololo. ²²batomeki mo kotchelana kabo, na kokanga kosangela bo mo lumba ya mololo bo na kosumboka koebesa bondi si ambele: "Tasangelaki lumba ya moololo ambele yekandeke bosaali na batangani si ba baikanga mo man'ngeleo, n'ndi maili na ko kandoa, titesangele bito moto n'nkati. ²³Bo na ko ena m'mbe, tasangelakei lumba ya mo ololo ambele yekandeke bosaali, ambele na ba tchungi si bowa baikanga boso ya molango n'ndi, maili ya ko lindowa yo, tita sangalenga bito moto n'nkati. ²⁴Maili na bo kom'mba maoki si mano, mokota ya lumba ya kosongana asima amo na bakolo bato ba baabi baengeleangai ikeande ko batomeki bena aitaka ya bondi yabo si owe yeete. ²⁵Moto omo na kula koena nabo ambele monai bato ba bem'mbole bane mo lumba ya moololo bika n'nkati ya lumba ya kosongana ke bo olondole bato. ²⁶Na boobo mokota ya batangani na kuya asima amo na batomeki, baendesaba batomeki na kokanga tchekamba mo isina mbele batinangai kolubeka mawe ko bato. ²⁷Maili na kobuya bo boso ya kosongana kaema mokota opheme ya baabi na kophiphea bo na maoki si mano: "Titaekanga bane maili ambele bo buwai koebesa mo liina si eyo? Ke monai enekeke baiyesake Yelusalema na melonolo no, ke beeme ko kelesa kiyo nito mo kiya ya moo si ono!" ²⁸Petele asima amo na batomeki na kosumbola: "Eengami kolitosa Mokonga ama batoi". ²⁹Mokonga ya ba Ise bito weimolei Mbali; owa iyeiye bane na kolembesa we mo kate; ³⁰Mokonga na koimowa we mo ilome yande m'mba mana mokota na mondesi mo koabea Isalaele komeseleka na tchombo tina kobeya. ³¹Tika baenei ba maondi si mano, asima amo na Mosombo Mosaali, si owa Mokonga weese koba booletosa we. ³²Na tcheongeli tcha ema mo isina ya maoki mabo, be phane koiya bo. ³³N'ndi no Falisayo omo weeteke Gamaliele, mo moesi wa baangile, owa waemelekanga na bato boose na koimana n'nkati ya kosongana ke we na koena ambele baomole kasa mo n'nyanga emo batomeki. ³⁴Ke we nakoena nabo: "Baome ba Isalaele, tanganai mo isi na ya eya yeeme banekota, moisina ya bato si bano. ³⁵bondiya ya boande pkaayai yaokamokanga Teuda, owa waenanga ambele ukai moto waena mo isina ya bondi omo, awa bendesane nande na bo boose baondanga we bebalangane kebo na kotimbola bato bakokanga isina. ³⁶Maili yande na kobuanyu Yuda ma Galilaya, mo n'nyanga yaeba bato boose motoani, we na kopholota n'nguma mo obalu yande; we kae na kopka, ke ba boose beonde we na ko balanganesake. ³⁷Mo eneke nokoene nino ambele bo

buwa koondesana na bato si bano, ke ekai bo baye. Aikamba weli ama mokamba si ono yetokei ko bato, yo omunekai; ³⁹N'ndi aikam'mba yetokei ka Mokonga bito okokola bino komuna yo. Tanganai ambele bo buwa koesesa Mokonga. Bo na kolubeya bo kasosala ke na koekesa bo mo koena molina Mbali, ke bo na koeka bo. ⁴⁰Bo na koika obalu yande. Ke maili na koeta batomeki ke bo na kolubeya bo tososolake ba ekesa bo m'mbe bite enangi mo lina Mbali, ke bo na koeka bo. ⁴¹Batomeki na kotoka boso ya kosongana, na ome mo isina ya koeneka ambele beengamei ke ba monaki obaba moisi ya Mbali. ⁴²Ke n'nsu yoose n'nkati ya lumba ya kosongana bita kambanga ande kolondoa na koebesa mesao isaali ya Mbali Klisto.

Chapter 6

¹Mo n'nyanga si eyo, oketi ya baeki na kobuwa ke ba Yuda si ba baenanga looki ya baela na koena na kosekose mo isina ya baebele. Mo isina mbele betike babo ba siangai mo ibaanyeo eya yatelekanga n'nsu yoose.²Ikomi na babe na koeta n'nguma ya baeki. Bo na koena ambele:"Iteengame ande ambele teekei looki ya Mokonga mo isina ya kobaanya meeeli".³Mo boobo, ba bito, sonai n'nkati ino baome motchomoendi; baa bika na beyaeli besaali, baiye na Mosombo Mosaali na bo weli baa tokoabea bo mokambo si.⁴Ke base, to otanganai na koangba n'nyanga ito n'nkati ya masomboli ma mokambo ya looki.⁵Bondi si na kolengesa kosongana. Bona kosona Setefano amo ome si owa weiye na kowakowa asima amo na Mosombi Mosaali. Filipino, Polokolo Nikanor, Timona, Palamena, na Nikola owe wetomba ke moto wa Antiokia.⁶Bo na ko moesa bo ko ba tomekei, ba maili ya kokombo ba na kotelea ba maako.⁷Looki ya Mokonga na kobalangana koeteya, oketi ya baeki na kobuya iboka mo Yelusalema, ke n'nguma ya ibamba ya bakolo bato ba baabi na kolitosa mo koakowa.⁸Setefano, na koiya na N'ngbengbele na tikekamba watangai befango na maondi na koasowaka na n'nkati ya bato.⁹Bamo basonganeo owa eeteke ambele basonganeo ya baa bakolekake na bakulenena ba Alesandalia na ba Yuda ba Kilikia na ba Asia bo na kota meango we mo kota nande meango.¹⁰N'ndi bitaengamanga ande kokokola boweli bena ya Mosombo si owa yaenanga nande.¹¹Mo boobo bo na koakolesa baome si ba bokoena ambele:"Tan'ngbake we koena maoki ma kophenda Mose bena Mokonga.¹²Bo na koimola bato mo iyeya bakolo bato na ba pkaloi ba toani ke nande, ba bundesa we ke babiye we molumba ya kosongana.¹³Ke bo na ko omoleya bo bato ba n'nyanga, baa beene:"Moto si ono uto koeka ande ko ena ko beya mo isina ya boikaneo ya phenena bena ba angile bino.¹⁴Tan'ngba we koena mbele, Mbali wa Nazalet, o omunai boikaneo otimbolai si ono boyaeli Mose weselea base.¹⁵Baa boose baikanga n'nkati ya kosongana mo kotindilesana na Setefano, tchondi tchande na komoneka ko akobo m'mba tchea tcha mokitomo.

Chapter 7

¹Mokota ya ema ya baabi na koena mbe:"Maondi mikai booboi?"²Setefano na kosumbola ambele:"Baome, ba bito na baise, n'nbai! Mokonga wa looka we na komoneka na Ise wito Abalayama, ambele wekenouka ko Mesopotamiya, boso yande ya kiya ko tchumana mo Harana ke we na koena nande ambele. ³Eka molanga si owa noo moesa owe.⁴We na koomoka boobo ko motanga ya ba kalandi ke waya ko tchumana mo Harana. Kooko maili ya kopka ka Ise Mokonga na koetasa we ko motanga si owa ika bane enekeke. ⁵Uto esanga ande we ibaanyeo ko motanga si, buwa anga moteleo ya kotelea kao, n'ndi weebesei we boso mbele okoesi we yo asima amo na baa bokula maili wande anga ambele obuwa na maana. ⁶Mokonga na koena m'mbe:"Baa bokula maili wande bokoika ko motanga ya beni; bootimbolai bo bakobe ke boomoesi bo maobi na obaba bemo mia ina. ⁷N'ndi mophindi si owa woota bo bakobe nooi noobuka bondi yabo Mokonga na ko booteleai noo aisma si ano. ⁸Ke Mokonga na koaba ka Abalayama kom'mgbesana ka tchoo; mo boobo, Abalayama maili na kobota Izaka, ke wa bukesa we tchoo mo botu ya tchenana; Izaka na kobota Yakobo na ninako ba mephindi ikomi na ibe. ⁹Ba nina ko sobaa baphe na kom'mgbea Yosefa liya, bo na kolesa we mo kobileka mo Ejipito. ¹⁰N'ndi Mokonga waikangi nande ke we omolei we mo olbala yoose ke waabe ya we weli ke waabeya we M'mgbengbele boso ya Falo, Mokota ya Ejipito owa wete we Mokota ya botuku motanga ya Ejipito bena mo lumba yande yoose. ¹¹N'ndi na kula ka motanga otondo ya Ejipito, na owa ya kanana. Obaba ya eteangai iboka, ke ba Ise bito bitaikanga abo na tchesima tcha kowa. ¹²Yakobo na kon'ngba ambele tokutu tika mo Ejipito ke watoma ba Ise bito mo motuku ya boso boso. ¹³Ke ya ibe, Yosefa na kolembelaka na bana ba Ise ke Falo na koeba oni mophindi yaikanga we. ¹⁴Ke Yosefa watomo kiya kotomba Ise Yakobo, na mophindi yande otondo, owa yaikanga na bato n'nkama motchomoendi na batano. ¹⁵Yakobo na koselela mo Ejipito, kowa kepke we, asima amo na ba Ise bito. ¹⁶Ke wa bileka mo Shekeme ke wa selele-seleka mo buyako si owa Abalayama wa owanga na iyoli ya beeya, ko bana ba Hamola isai Shekeme. ¹⁷N'nanga na ko iyeya eya yaengamanga na koengama eya yaenanga Mokonga, kowa ka Abala yama ke bato na koiya na kosongana bamo mouli na baphe mo Ejipito. ¹⁸Bena abowa emoneke ophe mokota owa itaebanga Yosefa. ¹⁹Mokota si na kotelea mophindi ito weli ya beya na kon'ngbesa baise bito obaba bena kota mbele bana bito bo buwa koika. ²⁰Mo n'nyanga si eyo Mose na koboteka, owa wa phoanga mo tchongi ko maiso ma Mokonga. waleselekangai meeli isato mo lumba ya Ise. ²¹Ke abowa yeomoleke we. Maana wa amokali wa Falo na kotomba we, ke na kotangana nande mo kokowa m'mba mana ande. Mose baebeselekangi n'nkati ya weli yoose ya ba Ejipito ke waikangai na tchekamba ko mooki beno mekambo. ²²Mose wa ebeselekangai mo weli yoose ya baendjipito, k waikangai na tchekamba mo ko ena na mekambo. ²³Waikangai na bemo n'nkama ina, abowa yelulee we kaengeleo ka kiya komona bana ba Ise, bana ba Izalaele. ²⁴We na ko mona omo wa bo ambele bo omoesa we maobi, ke na kouneya we, ke we na kouneya owa wemoneke maobi, ke wa lubeya moendjipito. ²⁵Waengeleangai ambele bana ba Ise bo kophophowai ambele Mokonga weabeyei bo kokowelega na kaako kande:"N'ndi bita tembelanga ande yo". ²⁶Botu si awa ophe, ke wa moneka n'nkati yabo m'mba baa bokoesa, ke wa bondja-bondjangai bo mo bo:"Baome we na koena, bikai bana ba Tata; bondiya tchei yo omoesanesa bane obaba bomo na baphe?" ²⁷Ke owa waesanga munakande obaba na ko ombowa we na koena mbele:"Nani watake owe mokota kiyo nito? ²⁸Weemei koiya noo, m'mba bowa yaiya bi owe botuoli mo Ejipito?" ²⁹Mo looki si owo, Mose na kophata obeyo, ke waya kotchuma ko motanga ya Mediani ko kebote we baana babe. ³⁰Bemo n'nka maina maili, mokitomo omo na komoneka nande, mo tchebandja bo tcha mokondi ya Sinai; n'nkati ya itumbo ya tchete tcheakane. ³¹Mose, mo komona boobo, we na koasowa kana mo ko moneka si bowa ya bakamanga we mo komona bosaali looki ya mokolo na kom'mgbekana, ³²nikai Mokonga wa ba Ise bino, Mokonga wa Abalayama, wa Izaka na Yakobo. Ke Mose na kotekateka iboka, na kokamba komosana nayo. ³³Mokolo na koena nande:"Toesa bepkoteo babe ko mao, mo isina mbele asima si abono ika owe ika n'nseke ya phenena". ³⁴Nemonei obaba ya bato bane ba bika mo Ejipito, ne m'mgbei betati babo, ke maselelakei mo kokowa bo. Eneke yaa nootama owe mo Ejipito. ³⁵Mose si oyoi waelekanga, na koena mbele:"Nani weto owe mokota na mobuki wa maondi? Wei Mokonga wetome m'mba mo koina kouneleka ka mokitomo owa wamonekanga n'nkati ya itumbo. ³⁶Iki wei weomole bo mo Ejipito na komesa befango na maondi ma manitinii ko motanga ya Ejipito n'nkati ya iyaba ya ema ya teya, bena mo tchebandjala; bemo n'nkaimana. ³⁷Ikai Mose tcha iseseke si oyoi weene na bana ba Izalaele, Mokonga o koomolai n'kati ino molondoi omo m'mba noo. ³⁸Ikai we mo n'nyanga kosongana mo tchebandjala, waikanga asima amo na tcha iseseke mokitomo owa waenanga nande kiyo ya mokondi ya Sianai bena na ba Ise bito, betombei mbela isati ambele bika na koika, mo isina ya ko abeya base. ³⁹Ba Ise bito bitaemanga abo kolitosa we, bo na kophenda we ke batimbola metema yabo mo bila Ejipito. ⁴⁰Na koena na Alona mbe:"Telea base ba mungu baende boso wito; bondiya Mose owa weomole base ko motanga ya Ejipito, titele abito eya yaluleake we". ⁴¹Ke kolinga botu si owo, bo na kotatele, ke baaba lifaefi mo befono, ke balengea na mekambo ya maako mabo. ⁴²Mo boobo Mokonga na

kom'mbokea bo bo moogo, ke waaba bo ko mosomboli ma baesi ba kiyo, boya eneke, eke mo toani ta batondoi: "Baabeyangi noo nyama ya kopka na beya ma faefi n'nkati ya bemo n'nkama ina ete bane bemo djalana beya, lumba ya Izalaele?"⁴³ Ba biangai n'nkama na mo tche bandjala tcha iseseke ema wa molohe, na okeni-keni ya mungu lefana, n'nembesi eya yete bane mokotulamea bo! Boobo noo biyai bane kowa koete ya Babilone.⁴⁴ Ba Ise bito baikangai mo tchebandjala baikangai na ema wa wa konoesa beteli tha iseseke, bowa yaenanga owa wananga na Mose ambele wate yo mo okotaka si owa yemone we.⁴⁵ Ke ba Ise bito, maili ya koakowa we, na ko n'ngesa we, mo koendeseleka ka Yosua, n'nkati ya motanga si owa ya mephindi si eya Mokonga webenge yo boso yabo, ke baika bena mo n'nsu ya Tawiti,⁴⁶ Tawiti na kononeka na M'ngbengbele boso ya Mokonga, ke waomba mokoendjeka lumba mo isina wa Yakobo.⁴⁷ MoKonga, Mungu wa Yakobo ke aikangai Solomoi wa inetcheanga we lumba.⁴⁸ N'ndi owa weeteye kiyo uto koikanga ande n'nkati ya eteleke na maako ma muna lumba si eya kato, m'mba bowa yeene motondoli.⁴⁹ Kiyo kikai ka alanga ka Bokota yane, ke kose boteeleo yane ya mao. Enilumbai yo koimetchea bane noo, mokolo na koena, ke aboni eengame na koika asima ya ko omona yane?⁵⁰ Yo buwa maako manei mete besima si beno boosei?⁵¹ Bato ba metchwe ya kobeya, bandjule ba metema ma na matu! Bane bo koimaneanga n'nsu yoose Mosombo Mosaali. Bowa yaikanga ba Ise bino bane, ka bobo.⁵² Oni molondoi ba Ise bino bika moesangane we bo obaba? Baiyangai ba baebesanga boso kula ka moto wa tcha owe weabe bane enekeke, na owa yeike bane bouyi bande.⁵³ Bane si ba betombe angile koondesana na tcheema tcha mokitomo owauta tangananga nade.⁵⁴ Mo kon'ngba maoki si mano, ke ba soma n'nkati ya metema yabo, ke bo na kolotea we man'nyo.⁵⁵ N'ndi Setefano, na koiya na Mosomo Mosaali, na ko tindilesana na kiyo, we nakoma looka ya Mokonga na Mbali ambele weimane mo ilome yande;⁵⁶ Ke we na koena mbe: "Mona, noo mona kiyo ke kandoke, ke Mana moto weimane mo ilome ya Mokonga".⁵⁷ Bona ko kasowa na kowa ma ema ambele belindeke matu, ke bo tinga boose asima amo kiyo nande, na koeseya boose kokeya.⁵⁸ Bo na kopholota we kowandja ya motanga, na kolubeya we mawe baabaikanga moo na kosiya n'ntulu yabo ko mao ma mosombe owa weteka Saulo.⁵⁹ Ke baiya Setefano na mawe, owa wa komboanga na koena ambele mokolo Mbali, tomba liureuri yane.⁶⁰ Ke na komuna malu, we na koakaya na looki ya ema: "Mokolo, buwa kobandeya bo kobeya si ke maili ma maoki si mano, we na koloma.

Chapter 8

¹Saulo wa akoangi kokpka ka Etcheni. Yaikangai, botu si owo, obaba ya ema yeomoke mokoekesa bosonganeo ya lumba ya Yelusaleme; na bo'ose, kosakoli baeki, ba balangananga mo mbalu yo ose ko metanga ya Yudea na ya koa mosamalia. ²N'ndi baome balumeli ba lekangai Etcheni, na koeya mo lokendi ya ema iboka. ³Saulo, bi'ili ande, waseangai lumba ya mosembelelo ya boakoi; wa n'geyangai n'nkati ya malumba, wa kakatesana baome na ba mokali, na ko'mbolesana nabo n'nkati ya lumba ya moololo iphue. ⁴Basi ba balangananga mo kiya obalu na obalu, kolondowa looki ya ilongaa ya phoa. ⁵Filipo, we na koselela n'nkati ya motanga ya ba Samalia, mo kolondolea Mbali. ⁶Metuka yo ose baikangai mo kon'ngba mo ose maenanga Filipino, aboa ba n'ngbanga na komona matchwanelo matanganga we. ⁷Bondia Mesombo ya ko beya ya omokangai ko ba buwa baikanga na n'soo ya Mesombo yabea, na koakaya betati baema iboka, na ba buwa ba bounake na ba kokpengama ba ondangai. ⁸Na yaikangai na ome ya ema n'nkati ya motanga si owo. ⁹Yaikangai boso n'nkati ya motanga amo ome omo waetekanga Simona, owa waiseanga komoneka kolomba Moto wa ema wa isina, wa endesangai mekambo ya Isombo na komwalesa matchwanelo mo okita ya ba Samalia. ¹⁰Boose, kolinga ko baana banuke bena ko bakolo bato, ba n'ngangai e bowaali, na baenangai: "Moto si-ono ukai telekamba tcha Mokonga, tchea yeeteke koema". ¹¹Ba n'ngbangai we bo waali bondia wa mwaalesangai bo kokondjea boso mo isina ya mekambo ya Isombo si eyo yande. ¹²N'ndi, n'nanga ba okowangaiki bo Filipino, walondoleanga ba maondi masaali ma kulaka tchese tcha Mokonga na mo lina ya Mbali Klisto, baome na bamokali ba akoangai ko n'nyekaleka. ¹³Simona omune wa akoangai, na, maili yande ko n'nyeka, ute etkananga ande na Filipino, na wa monangai n'nkakaka ya matchwanelo na botimboleli ya ema ya moeselekanga. ¹⁴Baeki, baikanga mo Yelusaleme, bo na kon'ngba mbele mo Samalia ba eselekake looki ya Mokonga, bo na koisa Petelo na Yoani. ¹⁵Ba bano, na kolulea ko ba Samalia, mo kosombolea bo mbele ba eseleke mosombo ya kopphenena. ¹⁶Bondia itinaiki ande aiye mo koselelea ang omo n'nkati abo; ba n'nyekangai lika mo lina ya Mokota Mbali. ¹⁷Bena Petele na Yoani bo ba lipheleabo maako, na ba eseleka Mosombo ya phenena. ¹⁸Aboa Simona wemone mbele Mosombo ya phenena ya eselekake we mo kolubanesa ka maoko ma baeki, weomolei bo beeya, ¹⁹mo koena mbele akoleai mo okae tchekamba sietcho, mo koengamesana ka owa woose mo olubelea we maako mane waengame ko eseleka mosombo a phenena si owo. ²⁰Ndi Petele na koena nande mbe: "Yaika mo mfalanga yabe okpeseleke nayo mo isa nabe, mondia wa akoangai mba lyota ya Mokonga yo ko olekangai na oketi ya beeya! ²¹Yebuande koika owe ang o asima ang motika n'nkati ya ono mokambo, bondia mosombo yabe iteimanese ande konanoka bosaali booso ya Mokonga. ²²Owe iyaeya mo bolengi yabe mo kobea, na bondjabondja Mokota mo isina ya toengeleyo ta motema abe wa kokole komeselea owe, mba yo koiyanesanai; ²³Bondia nemoni mbele ukai n'nkati ya kobea ka lola na kokandeka mo kobeya. ²⁴Simona na kosombolea koena: "Sombolai bane mine mokota mo isina yaane, mo kokanga iteuleangi no obondi ang omo mo ma baenake bane. ²⁵Maili ya kolondowa ka kolombesa looki ya Mokota, na maili yabo konangola, Petele na Yoani ba sumbokangai Yelusaleme, mo koebesa looki ya kophowa n'nkati ya metanga ya buwa ya ba Samalia. ²⁶Mokitomo wa Mokonga, na koenesana na Filipino, waenande: "Imana kiyo, na yaa na bila-lito, mo m'boka yeselele bila Yelusaleme mo Gasa Eeya ika na ibung. ²⁷We na koimana, na kiya. Na komona, Etchopia omo moimane andome wa koliteseka waikanga kose ya Kandeka mokota ya amokali wa ba Etchopia, na molangi wa kiyo wa mbiso ya Iphoka yoose ya Mokota, walangai mo Yelusaleme mo kolombesa Mokonga. ²⁸Wasumbokangai, mbe otchumane ase kiyo na boendeseyo yande, na kolondowa motomeki Isaya. ²⁹Mosombo yaena na Filipino: "Waa na boso, na ololoka baka na baendeseyo siono". ³⁰Filipo na kula obeyo, na kon'ngba mo Etchopia wa bondoanga motomeki Izaya. Waena nande: "eyo si yolondowa owe?" ³¹We na kusumbola looki: "Bo boni neengame, ambe ophe moto uti naebesi noo? Na waeta we Filipino mo koliya na kotehumana nande. ³²Koeteya ka makpaloi maenanga we maikangai bo obono: "Wa kakotekangai mba Mokoko asima ya ko bayeka; na mba mosumo ya maana aya we, ute kandolaanga ande we kana. ³³N'nkati yande komuseleka, lisomi ya ande baimanangai. Na liboti ya monginda ya ande, naniokoenea yo? Ba toesangi we mo buo koika mo tchese si tcheno. ³⁴Mo pheme moimanei na koena na Filipino: "na ombaki owe, ka nani motomeki okoenea we?" ³⁵Ikai ka omune, ama ka ophe munakatoi? ³⁶Bena Filipino, wa kandowa kana na kolingana na baeteyo si owo, mo kolondolea we okuku ya ko phowa ka Mbali. ³⁷Mba bowa ba ayangana boso mo m'boka yabo, basangelangai maale, na mo pheme moimanei na koena: "Mona maale; ikai tchei tchekambese mbele noo n'nten'nyekangi ko maale?" ³⁸Filipo na koena: "Aika mba wa akowa na motema abe yoose, eyo yo koakoleka". ³⁹We na kosikamesa boendeseyo; Filipino na molangi wa Iphoka ba seelangai! Ase bobabe n'nkati ya maale, na Filipino na koimbese mo ko n'nyawe. ⁴⁰Mo n'nyanga yeomoke we ko maale, mosombo ya Mokonga na koyayowa Filipino, na moimaneyi wa Iphoka utemonanga kaewe ephe. Mo isina ya, koika na ome, wa ondesanangai ondo ya mboka ande. ⁴¹Filipo wa monekangai n'nkati ya Asota, koa ka ayanga we bena Kaesale, mo kolondolea metanga yoose si eya ya kpatolanga we mo koeta.

Chapter 9

¹Mo n'nyanga si eyo Saulo, wa omoneangai ephe komusesa na koiya masau ma Mokota, we na kiya ka mokota ya ema moimanei wa makumbe, ²mo koomba we toani ta koeta mo malumba ma bosonganeyo yoose ya Damaseke, mo isina mbe, wa sangela metuka ya koonda mboka ya makumbe ma enekeke amo ome ko amokali, wo koisai bo na ko kandeka-kandeka mo Yelusaleme. ³Mba bowa yaikanga we kula mo mboka, na ko iyeyesa Damaseke aowo mo'isa kosana komo kalangai mo obowa na liangangisi si ya komba mo kosanesa we. ⁴We na kokeya ase mo n'seke, na wa n'ngba looki koena nande:"saulo, bondia tchei omoesa noo maobi?" ⁵We na kosumbolea we looki:"Owe ukai nani, Mokota? Na mokota waena nande:"Nikai Mbali owa omusesa noo maobi". Yeka kobealei owe mokoesa na Mekee. ⁶Watekateka na kon'ngba bowa, waena:"Mokota, weemei mbele nete tchei? Na Mbali na koena nande:"Owe imana kiyo, n'ngea n'nkati ya motabga, na bokoebesai owe eya yeengame nabe kota. ⁷Baome baendanga nande na koimanesana mo bowa; ban'ngba bosaali looki, ndi bitemonanga ande moto. ⁸Saulo we na koimana kiyo mo nseke, na maiso mande na kokandoka, utemonanga ande tchesima; bo na ko bundesa we mo kaako, na kokpatolesa we mo Damaseke. ⁹We na ko tchumana n'nsu istao buo komona, na bua koanga na bua koma. ¹⁰Aowo, yaikangai mo Damaseke omo moeki waetekanga Anania. Mokota na koena nande n'kati ya beololo ba n'ndjoli:"Anania! We na koakolea we:" no ono, Mokota!" ¹¹Na Mokota wa ema nande:"Owee imana, yaa n'nkati ya m'nboka yeeteke konanoka ka Ilome, na ophane, n'nkati ya lumba ya Yuda, omo weeteke Saulo wa Talasa. ¹²Londia o'sombola na wamonaki mo beololo ba ndjoli amo ome mo lina ya Anania, we okon'ngeya, na kolubelea we maako, bondia waengame na kokandoka maiso. Anania wasumboela looki." ¹³Mokota, non'ngbake mono na bato ba bua boambo ya kobeya keteleye amo ome si oyo ko baphneni babe n'nkati ya Yelusaleme; ¹⁴Na uka abono na itema ya looki ya kiyoo ko bakolo bato ba mokumbe, mo kokanda woose si owa osondja kolombesa okuku ya lina yabe. ¹⁵N'ndi Mokota na koena nande:"Yaa, bondia amo ome si oyo ukai tchesima nasonake tcho, mo kobiya lina yane boso ya n'nkati, boso ya mekota, na boso ya bana ba Isalaele; ¹⁶Na nekamwesai we yoose ya komusesa we maobi bondia liina yane. ¹⁷Anania na ko omoka; na abowa y'alanga n'nkati ya lumba, we na kolubelea maako kiyo na saulo, mo koena:"Saulo, munakane, mokota Mbali, owa wabuanyeanga owe mo mboka si eya yaalanga owe, waisaki noo bondia okandoke mo komona na olipheke na mosombo ya phenena. ¹⁸Mo n'nyanga si eyo, tchekei ase kotoka ko maios mande waisa mba maamba, na wekandoki maiso. Weeimanei, na wa n'nyekangai; ¹⁹na, maili wa kokolangai koanga moleli, mekuwa na kolulea we. Saulo na ko tchumana n'nsu kakolokolo na baeki ba ikanga mo Damaseke. ²⁰Bena aowo we na kolondowa n'nkati ya malumba ma bosonganeyo ya makumbe mbele Mbali ukai mana Mokonga. ²¹Boose si ba ba n'ngbanga we baikangi n'nkati ya limwalisi, na baenangai:"Yebuande owa waiyanga mo Yelusaleme ba balombesanga lina sieyo, na bua utile ande ephe a abono mo ko sumboka mbe okandekande na koisa boso ya bakolo bato ba baamoi? ²²n'nyanga sieyo Saulo wa kobeya kobeyangai iboka, na kolondolea mayauli boose baikanga mo Damaseke, mo koebes mbele Mbali ukai Klisto. ²³Mo n'nyanga emo kakolokolo, ba Mayaudi na ko n'ngelea ikumbe mo koiya we, ²⁴na ikumbe yabo sieyo yaebeakanna mo maenyeili mma Saulo. Baimaneangai ko melango looba na botu mo isina ya koiya we. ²⁵N'ndi, mo n'nyanga ya botu omo, baeki bande ba bundesa we, na koselelesa we mobia obamba, n'nkati ya moa. ²⁶N'nyanga ya ayanga we mo Yelusaleme, Saulo na kokonda kobakama na baeki, ndi boose baikangai na bowa nanden mo kokanga koakoa mba watimbokake moeki. ²⁷Bena booso Balanaba, na kobundesa we nande, mo koisa we boso ya baeki, na koebes boni tchei mo mboka Saulo yaetanga mo komona Mbali, waenanga nande, na tchei mo Damaseke ya londoanga we mo liti lina ya Mbali. ²⁸Wayangai na walangai na boose n'nkati ya Yelusaleme, na walondoangai na tchekamba tchoose mo lina yande Mbali. ²⁹waenangakai na kosea meango na ba Giliki, ndi babano baphanangai ikeande koiya we. ³⁰Masau, baebeanga, balomokesa mo Kaisalea, na kosumbola koisa we kiya Tarso. ³¹Lumba ya bosonganeyo yaikangai na bii n'nkati ya Yudea yoose, mo Galilaya na ba Samalia, yaendjekeleka na koendes n'nkati ya kotina Mokonga, na babulesana mo kolipheka ka mosombo ya phenena. ³²Mba bowa Petele waeleanga komona ba pheneni boose we na koselelea kae bena koba betehumane mo Lydia. ³³Waya kosangelea amo ome weeteke enea, welame kiyo na Itanda emo kobandea bemo tchenana, na oso ya bounake. ³⁴Petele na koena nande:"Enea, Mbali Klisto wa ondesake owe; imana kiyo, na langa Itanda yabe. Na n'nyanga si eyo we na koimanesana. ³⁵Bato boose ba motanga ya Lydia na ya Saron na komona eyo, na batimboka mo koonda Mokota. ³⁶Yaikangai mo Yopea, n'nkati baeki, amokali omo wa etekanga Tabita, mo isina ya lina Doloka:"Watangai mekambo isaali na koomola ibaanyeyo ko bato". ³⁷Wa keyangai na tcheeta mo n'nyanga si eyo, nande kokpa. Maili ya koowesa we, bo na koitcha we mo n'nkati ya ko osunga ka kiyo. ³⁸Mba boa Lydia ika aiyeiye baka na Yopea baeki, ba n'ngbanga babe koika we, mondia kobondjabondja we mo koulea bo, bua koilela. ³⁹Petele na koimana, na kiya na ba ome si babo. N'nyanga ya langa we, bo na ko n'ngesawe mo kosunga tcha kiyo tcha lumba. Betike bo ose na kokomba we na koeya beli, na komwesa we ntulu ya kiyo na ntulu ya kose tanganga

we Doloka n'nyanga yaikanga we na bo.⁴⁰ Petele we na ko omolesesana bato boose ko andja, nande koitcha ma angulu mo n'seke, na kosombola, ke watimbokea tcheliyo, waena: Tabita, imanesana! We na kokandowa maiso, na wa moesena na Petele, we na koika ase.⁴¹ We na koesa we kabokona koimetcha we. Waeta kotio ba pheneni na betike, na komoesa bo we mbele waikake bosaali.⁴² Eyo ya ebekanangai mo Yopea yoose, na ba buwa ba akoangai Mbali.⁴³ Petele na kotehumana ka kolokolo ka n'nyanga mo Yopea, mo asima ya moendjeki mekambo ya n'koba waetekanga Simona.

Chapter 10

¹Yaikangai mo Kaisalee amo ome omo waetekanga lina ya Korneya, mokota ya basola Capiteni n'nkati ya motuka ya Italiana. ²Amo ome si oyo waikangai molitesi na watinangai Mokonga, bena monginda ya lumba yande yoose; watangai iboka kobaanyea bato, na wa ombangai Mokonga n'nyanga yoose. ³Mo n'nyanga ya abowa ya isaso ya looba, wemonei bosaali lilembeseli ya andjoli ya mokitomo omo wa Mokonga wa n'ngeanga koakande, na koena nande: "Korneya! ⁴Komoesa kaimanesana kiyo nande, na wan'ngbangai bowa, na kosumbola looki: "Ikai tchei, mokota? Na mokitomo wa ema nande: "Masomboli mabe na kobaanya kabe ka linyake boso ya Mokonga, na wa engeleakei owe. ⁵Isaneeke ba ome mo Yopea na bale na Simona, weeteke Petele; ⁶Wetehumaneye boeni ka omo weete Simona, moendjeki wa nkoba, uka a na lumba baka na Iyaba. ⁷Abowa mokitomo wa enanga nande wiyei, Korneya waetangi bato bande ba mokambo, na sola omo moseleli watinanga Mokonga n'nkati ya ba baikanga ayeiye baka nande; ⁸Na, maili yande koebesaba bo yoose yaetake, we na kotoma bo mo Yopea. ⁹Na mpendu si, mba bowa baikanga n'nkati ya m'mboka, na ba ololokanga bo aiyeiye na motanga opheme, Petele we na kolinya kiyo na balel ba Lumba, na n'nyanga ya isaso ya looba mo kosombola. ¹⁰We na kon'ngba n'ndjaa, na waemangai koanga. N'nyanga balangeangi we koanga, we na kokea na beololo. ¹¹Omoni obowa kokandoka, na tchesima tchemo kotuanyanyesana na koema ka Itilo ya n'ntulu ekandjeke m'mbalu yoose ina, yaikanga mo koselela na kolembela kiyo na n'nseke, ¹²na monekangai na okitaka yoose ya besenge ba mao mana mana, na belande boose ba n'nseke na toyonni ta obowa. ¹³Na looki omo koena nande: "Owe imana, Petele, iya na annga". ¹⁴Ndi Petele na otendeleka koena: "Iyani, mokota, bondia n'tina angi moane tchesima tcha motumbi na tcha bololo. ¹⁵Na mo mila ya ibe looki ya n'ngbekana koakande eya Mokonga waenake ikai tchesaali, omonangi tchomba tchekai tcha motimbi. ¹⁶Eyo si nakula bena mo looki ya isato; na kotangesana maili si, tehesima si na koyayoka mo kosumboka kiyo mo obowa. ¹⁷Mo isina mbe Petele utaebanga ande ka omune maenyeli ma isina ya beololo baulanga we, monai, ba ome botomekake na Korneya, baebeselekanga ika lumba ya Simona, bo koimanesana boso ko molango, ¹⁸na kophiphea na looki ya kiyo mba ikai aaowai ye tchumane Simona, weeteke Petele. ¹⁹Na m'mba boa Petele waikanga mo koengelea bondia beololo siebo, mosombo na koena nande: "Mona, baome basato bophiphea owe; ²⁰Imana kiyo, seelana yaa nabo bua koiyaeya, bondia ikai nooinaiseanga owe nabo. ²¹Petele kae na koselela, na waena na baome siabo: "Monai, nikai owa bane bo ophanesana nande; ikai mo isina ya tchei baisake bane?" ²²Bo nakoebesa we: "Korneya, mokota ya ba Soda, amo ome mosaali na kotina Mokonga, na koika we okita yoose ba Yuda bakoesa we okuku ya ko phowa, waebeselekangai na m'mgbengbele ya mokitomo wapphenena mo koisa owe n'nkati ya lumba yande mo kon'ngba maoki mabe. ²³Petele kotiyo na ko n'ngesa bo, na ko lamesa bo. Mpendu si, we na koimoka, na kiya na bo. Baphe bamo ba masau ba Yopesa ba kpatolangai nabo. ²⁴Bo na kotelelana mo Kaisalee botu ophe. Korneya waendeangi bo, na watangai ba bebote we na Mosau mande ma koemesana. ²⁵Abowa Petele wa n'ngeanga, Korneya, wa ayanga boso ande, na kokeya kose ya mao mande na kosemola we. ²⁶N'ndi Petele nakoimetela we, na koena: "Imanesana-kiyo; nookae, nikai amo ome. ²⁷Na baenesana nande, ke wan'ngea, na kosangela motuka ya bato besongane. ²⁸Bane beli, we koena nabo, yeekeselekei ka omo wa ba Yuda mo kobakama na omo wa okita ya kpaaya ango kon'ngea koakande; n'ndi Mokonga we kikili noo ko kokanga komonna moto ango omo wa okitaka ophe mba ukai bololo bena motimbi. ²⁹Mo isina si n'nte teane meango mo kokamba isosa ya kula, bondia baiseangi ndo mbea, maenakei mbe mo eni isina betomeye kophanesana nane. ³⁰Korneya na koena: Yaikake n'nsu ina, mo n'nyanga sieno, na sombolanga n'nkati ya lumba yane mo n'nyanga ya aboa yabeloe; na komona, amo ome omoobate n'ntulu emo ya kosana iboka weimane boso nan, na koen. ³¹Korneya, kobondjabondja kabe ka n'nggekanake, na Mokonga waengeleakei bena koaba kabe. ³²Ioma iki mo Yopea, na bale na Simona, weeteke Petele; wetehumaneya n'nkati ya lumba ya boeni ka Simona, moendjeki wa n'nkoba, mo n'nkupanga ya iyaba ipheme. ³³N'nyanga sieyo netomeiki koika owe, na watangai bosaali mokula. Moeneke kae teimane base boose boso ya Mokonga, mo kom'ngba yoose sieyo Mokota weebese owe mo koena nito. ³⁴Bena aowo Petele, wa kandowa kaana, waena: mo liti, neli mbele Mokonga uteteande kokesanesa koika binakato, ³⁵n'ndi ango mo tchei tchoose owa otine we na koendesa salia mo liti ukai molengeseli koika we. ³⁶Watomangai looki mo koena ko bana ona ba Isalaele, mo koenea bo bii koika Mbali Klisto, ukai Mokota wa boose. ³⁷Baebangai eya yalanga n'nkati ya motanga yoose ya Yuda, maili ya ko lingana boso Galilaya, mo koondesana na kon'nya kande Yoani wa londoanga; ³⁸Baebangai tchei Mokonga wa iselanga mo koselelesa mosombo ya phenena na tchekamba ka Mbali wa Nazalet, wa ayanga asima na asima kotelea kophoa na koendesa boose si ba baikanga kose ya mekpeli kokandeka na Mosombo ya beya, mondia Mokonga wa ikangai baka nande. ³⁹Tikai bamoni ko moose matanganga we n'nkati ya metanga yaba Mayudi na bena Yelusaleme. Ba iyangai we, mo kolembesa we kiyo mo kate. ⁴⁰Mokonga waimolangai we maili ya n'nsu isato, na wa akoangai mbele wa buanyeye, ⁴¹buande ko bato boose, ndi ko bamoni basonekanga boso na Mokonga, mo koika base

taanganga bena komaa nande, Mbali yaimolekanga we ko bakpi.⁴²Bena Mbali wa esangi base isaso ya kolondolea ko bato na koebesa mbele wei osoneke na Mokonga moimetchei wa babika na ba kpi. ⁴³Batomeki boose balondoangai koebesa isina yande mbele moto woose wo koakoa we mo lina yande omeselekai kobeya kande. ⁴⁴M'mba boa Petele walondoanga ephe maoki si amo Mosombo ya phenena ya seelangai kiyo na boose ba n'ngbanga looki. ⁴⁵Baakoi boose batimbokanga ba alanga na Petele ba Petele ba moalangai mo isina ya Iyota ya Mosombo ya phenena yaikanga kae koimanea kiyo na biteikanga ba akoi. ⁴⁶Bondia ba n'nganga kai bo koena na beeneli okitaka yoose na kolombesa Mokonga. ⁴⁷Bena Petele waena:"Teengame na koeka maale ma kon'nyeka mo baa baeselekake kae Mosombo ya phenena bosaali mba basei?" ⁴⁸Na wa akoleangai boose mbele ban'nyeke mo lina ya mokota Mbali. Kiyo na isina wa bondjabondjangai bo mo kotehumana ka kolokolo ka n'nsu aiyeiye baka nabo.

Chapter 11

¹Baeki na masau baikanga n'nkati ya Yudea ba n'ngbangai mbele ba bitaikanga baakoi baeselekeke kae looki ya Mokonga. ²Na n'nyanga ya Petele walinyanga kiya Yelusaleme, baakoi ba n'nyekanga na koika ko maambo nande; ³mo koena: "Wa n'ngeakei ko ba bitina lipheleki, na wa phonganaki nabo". ⁴Petele waikaiki mo koebesa bo mo okitaka omo ko ondesana naeya yaetanga. ⁵We na koena: "Naikangai n'nkati ya Motanga ya Yopea, na n'nyanga ya sombolanga noo, na keangai na beololo na komona ndjoli emo: "Tchesi na tchemo, kotuanyanyesana na koema ka ikulumba ya ntulu yekandjeke mo mbalu ina obalu na obalu ya seelanga kotoka mo obowa na kula boso ane. ⁶Bo moneleli yane yoose yaimanesanga kiyo na ikulumba si eyo, maiseya maenyeli, na nalembela besenge bamao mana ba tchese, n'nyama ya okonda, belande na tooni ta obowa. ⁷Na nan'ngba looki omo koena nane: "Owe imana, Petele, iya na buya". ⁸N'ndi naenangai: "Iyani, mokota, bondia buande ango tcha bololo na teta motimbi tehiti nan'ngeiande n'nkati ya kanakane". ⁹Bena mila ya ibe looki ya n'ngbekana mo obowa: "eya Mokonga waenake tehephenene, omonangi tcho mba ikai tcha bololo. ¹⁰Eyo na kula bena mila isato; bena yoose sieyo yesumbokei mo obowa. ¹¹Na komona, n'nyanga sieyo baome basato batomekanga kotoka Kaisale koulea noo beimanesane boso ya molango ya lumba yaikanga noo. ¹²Mosombo na koena nane mo kiya nabo bua meango mo koiyaeya. baome motoba si babano na kobakamea noo, na base ko n'ngeya n'nkati ya lumba ya Korneya. ¹³Amo ome sioyo na kolondolea base boboni amonanga we n'nkati ya lumba yande mokitomo ko buanyea we na koena: "Toma mo Yopea, na iseya base Simona, eeteke Petele, we okoeneai owe maondi sima mekaesa owe tcheondesa, owe na lumba yabe yoose". ¹⁴O ko ena nabe maoki si maa mo ko ondesa, owe na lumba yabe n'ntondo. ¹⁵Abowa yaikanga noo mokoena, Mosombo ya phenena ya seelangai kiyo nabo, waisa mba kiyo nito ko makondjekeyo. ¹⁶na natchowake mo looki si owo ya Mokota: "Yoani wa n'nyangai ko maale, n'ndi bane, bo koliphelekai na Mosombo ya phenena". ¹⁷Isina, bondia Mokonga wa akoleangai bo Iyota sieyo emo kokito si ba taakoanga ka Mokota Mbali Klisto, noo neengame, koika na maangwane na Mokonga? ¹⁸Maili yabo koun'ngba eyo, bona kobibana kosekos, na ba lombesangi Mokonga mo koena: "Mokonga wakoleakei lineseli bena ko basi bebua baakoi, bondia baeseleke tcheondesa". ¹⁹Basi ba babalangananga bondia kotina kokpa kaalanga mo isina ya Etcheni ba yangai bena bila Fonike, n'nkati ya tchea tcha Cipro, na Atiokiose, koebesalika looki ko ba Mayudi. ²⁰Yaikangai n'nyanga si eyo n'nkati yabo ba ome baphe ba Cipro na ba Cilena, ba; balanga mo Antiokia, balondoleanga kae ko ba Greki, na koebesa bo looki ya phowa ya Mokota Mbali. ²¹Ka akoka Mokota ka ikangai nabo, na iboka ya n'nguma ya bato ba akowangai na kotimboka koika ka Mokota. ²²Lokndi ya okuku na kon'ngbekana ko matu ma bosonganayo ya lumba ya Yelusaleme, nabo bato ma Balanaba otomo bena Antiokia. ²³N'nyanga yalanga we, nande wa monangai m'ngbengbele ya Mokonga, we na kolengea, na waimoa boose mo koika na motema ya liti mo ko bakamea Mokota. ²⁴N'ndi waikangai amo ome omo mosaali, waiyanga na Mosombo ya phenena na koakoa. Na ibamba ya bato ba buwa bo na koondesana na Mokota. ²⁵Balanaba na kiya ephe mo talsa, mo kophanesanana na Saulo. ²⁶Na, we nakomoesa nande, wesumboki nande mo Antiokia. N'nkati ya tchemo tchetondo bo na kosongananga ko mosembelelo ya lumba yande ya Mokonga, na ba londoleangai iboka ya bato. Yaikangai mo Antiokia mba, ya kokondjekea ka bosoboso, baakoi na koeteka ba Klisto. ²⁷Mo n'nyanga sieyo, batomeki baselalangai mo Yelusaleme bena Antiokia. ²⁸Omo w bobabe, waetekanga Agabusa, na koimana, na waendesekanga na Mosombo na koebesa mbele yo koika na bokambe n'ndja yaema yo koika mo tchese tchese. Ya langai, n'nyanga ya kolomba ka Kolode waikanga Mokota. ²⁹Ba akoyi na kongelea omo na omo koiseya Mekeba yabo ko ondesana na lioli, ko masau menginda yetehumane mo Yudea. ³⁰Yeuleyei ko bekongo mo maako ma Balanaba na ma Saulo.

Chapter 12

¹Mo n'nyanga sieyo, mokota Helode we na kondjaki komoesa bemo maobi n'nkati etande, ²Opki na me pkai Jake, manuke wake weiyi jake na opanda, mana nina Yoani. ³Komona mbe eyo ya foleangi ba Yuda, ke wa kandangakai Petele bekandi Petele. Aikangi botu ya mokati bwa mote. ⁴Maili wa kobundeka na ko m'mboleka o moololo, ko wa abeleke o matunda mana, moitunda emo basola bana, na maegneli ma kosomesa we boso na ibamba, maili ya pasika. ⁵Petele wa tanganelekangai n'nkati ya moololo; ke etanda i eneande ite eneande kosomboleawe basomboli ka Mokonga. ⁶Botu si owa eonde botu si owa Helode wee se we mo kosomeseleka, manga na koenesa, Petele, okandeke na meololo ibe. Welame n'nkati ya ba sola babe; mbe batangani boso na na molango. Kotanga na moololo. ⁷Mona, mo kitoma wa mokolowalake liangaangi emo ya sanesa moololo. Mo kitomo wa imola Petele, na kolubea we mbele ke na koena: "Imana kabeo-beo owe na tchekamba! meololo ya kea kotoka mo maako mande tokaiki omaako mande. ⁸Ke mokitomo waena nande: "bata nooli ya m'mpondjo, ke na bilato babe. Ke weti boobo. mo kitomo waena nande evfe: "Komba mobe yabe na ntulu, ke onda noo. ⁹Petele wa omoka, ke wa onda we, buakoeba mba eya yatlekanga na mo kitomo aiakani liti, ke waisa mba uka mondjoli. ¹⁰Abowa e etebo motango ya boso, ya ibe. Bakoma omolanga ya tchuma owa ya koomola omolanga, ke ya kondoka yo nune boso nabo; ke yookandaka yomine boso na bo n'nkati ya mboka baomoka, ke baya na boso. Ao aoke mo kitomo wa limokeaiki Petele. ¹¹abowa maegneli meuleewe, petele waena: "Namonake kotio liti mbe. Mokolo watomaki mo kitomo wande, ke wa toesaki noo o maako ma Helode na ke eya yoose bato ba Yuda ba ande anga. ¹²abowa maegneli meuleewe, petele waena: "Namonake kotio liti mbe. Mokolo watomaki mo kitomo wande, ke wa toesaki noo o maako ma Helode na ke eya yoose bato ba Yuda ba ande anga. ¹³Maili na koengelea, wa ya iki molumba ya malia, n'na Yoani, waetekanga malako, kowa Aboka ya bato baikanga ekumbe ke kosomboka. ¹⁴Waluea malango ya motangani, wa ke mokobe ome, amokali, oeteke Lode, wabakama mo kongmba. ¹⁵Wa ebangi looki ya Petele; ke, nka ya ome yande, wembe wakandowe, waya oboe koebsambe, Petele uka boso na molongo. ¹⁶Baena nande: "Ukina oseka. n'ndi we wa okowa mbe ikai boobo". ¹⁷Ke banena, mba: "Iki mo kitomo wande; moyombe Petele olubeande. Bakandowa, ke ba tchokowa mo komona we. ¹⁸Petele, wa moesa bo n'nembe mo ka oka mbe baibane, wa ebese bo boyaeli mokolo wetoesa we o moololo, ke weena: "Ebese Jake na bafe". Ke wa omoka, kia afe asima. ¹⁹Botu kofolola, bosola balinga iki na koakaya, koeba mba Piere waikaki nani. ²⁰Helode, waika mokofana we ke utemone ande, wa fifea batangani, ke waesa angile ba kande we me laibe. Maili waselela mo Yuda Kasezare, mokoosa kooko. ²¹Helode waikangi na maenieli ma bea oba Tulia na ba sidonia. N'ndi bo na kula kowa kande mokombngesana; ke, maili na kolbundesa Balasite, motchungi wa lumba ya mokota, ba fanangai, bii, mondia metanga ya boo ya ondeangai motanga ya mokota. ²²Mobutu omo, Helode, wabataiki ntulu ya bokota, na koika mokakalanga kande ka bokota, na koena obato. ²³Bato ba akaya: "Looki ya Mokonga, ke buande ya moto!

²⁴Monyanga si eyo looki ya Mokonga ebalangane kambu kambu, ke oketi ya baeki na kolinya kambu kambu.

²⁵Balanaba na Saulo, maili ya kotungesa mokamba, ba sumboka Yelusalema na Yoani, owa waetekanga Malako.

Chapter 13

¹Aikangi mo etanda ya atiokiya balondoi na ba moesi ba looki: "Balaba, Simona oketekanga ningela, Losia wa kilene, Manae, ba bakondanga aismamo ne telalaka, ke Saulo". ²Mbe boota mokambo ya Mokolo na kokanga kowa, mosombo mosaali waena: "Teleinoo ka owa Balaba Saulo o mokambo si owa eetebo". ³Moyo, maili ya kokanga kowa na masomboli, beteleibo maako, na koeka bo kia. ⁴Balaba na Saulo, betomeki na mosombo mosaali, koselela kia Selusi, kooko bo na kokala ka Motchea tcha kipele. ⁵Kokoma mo salamina, ba balanga nasa iki looki ya Mokonga omalumba ma mokumba ma ba Yuda. Baikangi na Yoani moko unea. ⁶Maili bekali bea boose bona mopafosa, basangela moiya omo molondoi ya olanga, mo Yuda, linande bale mbali, ⁷Baikangi na polonokia Solejia paulusu, moto wa koeba. Moto si na koeta Balaba na Saulo, ba moesa nkasa ya konganga looki ya Mokonga. ⁸Ndi Alimasi, moiya, mondia yoi emoese lina nde, ya na koeseebo, kotimbola kowakowa ka Polonokia. ⁹Moyo Saulo, waeteke Polo oiye na mosombo ya fenena, wa moesa maiso kowakande, na koen: " ¹⁰Moto owa oiya na boyaeli yoose ya bea, na boebi, masaali wa sikakale mpoki wa yoo ya tcha, utokoekande kosea m'mboka yoose ya liti ya mokolo? ¹¹Ine eke mona, kasoma ka Mokolo kika kio nabe, opki maiso, n'nyanga emo utoo mona kae looba. Moyo obonge na ifur yokoikai kio nande, na ofani, kobuba buba, bato ba koendesa we. ¹²nayo Polonokia, komona eya ya komake, wa akowa, mokolubeka na ba angile ba Mokolo. ¹³Polo na Bina kande, baka kia, Pofose bakoma mo Peleje wa Pafili. Yoani na koekana nabo, na kosumboka Elusalema. ¹⁴Kotoka Petele kia atokia wa Pisidia. Bo kon'gea malumba ya ikumbe botu ya yenga, baika ase. ¹⁵Maili ya kobandeke ka angile na ba londoi, mekota ya betanda ya ikumb ba toma bo mo koena: "Munakato, mba bika na bondi ya koena moibamba, enaili". ¹⁶Polo na koimana, ke wa ya yowa kaako kio ke waena: "Bato baisalaele, ke ba betine Mokonga, m'mbngai! ¹⁷Mokonga owa wa Isalaele osini ba Ise bito na okuku nsu yoose eya ete bo mo Ezipeti, ke wa omola bo na kaako kande ka tchekamba. ¹⁸Olesi bomo nkama ina noo nseke ya ibunge; ¹⁹Ke oseei metanga motchomoendi moka nana wa akolea bo motanga mba ya bo. ²⁰Maili ayo bemo miya ina nkama itano, waesabo babuki ba maondi bena ko balondoi Samiele. ²¹Bo na koomba koika na mokota. ke Mokonga, na koesa bo, mo bemo nkama ina, Saulo, mana Kisi, motchebanda tcha Benyamina; ²²Moo, maili ya kombola we, wata mokota Tawiti, owa oese okuku ya nde: "Na somake Tawiti, mana Isai, moto koondeana na motema yane, owa okoengamesa nkasa yane. ²³Moiboti ya Tawiti hi Mokonga, koopasana na eya oene, yoi eese Isalaele moondesi, owa uka Mbali. ²⁴Boso na kula kande, Yoani omangoli konyeka ka kotimbola motema mo bato boose ba Isalaele. ²⁵abowa Yoani wemane mokambo yande, waena: "nauwane owa bokoengelea; n'ndi monoi, maili nane okuli owa nto kokola kosaa meeli ya nde ya bilato. ²⁶Binakane baome, baana ba monginda ya Abalayama, na bane si baa bootinanga Mokonga, bondi ino ii looki siono ya tcheondesa yetomekee bane. ²⁷Bondia baa baikanga mo Yerusaleme na mekota yabo bitaebangeande Mbali, na ko kesesa we, beiyanesei maoki ma baeki yo bandekalbandeka kila otu ya koomona. ²⁸Ango boa bitepate tchesima ango tchemo tchokomesa we mo kokpa, beombi we ka Pilato mo koiya we. ²⁹Na maili ya koiyanesa eya ye kpaloke bondia nde, bo na ko selelesa we mo n'kili na kota we n'kati ya buyake. ³⁰N'ndi Mokonga we imolei we mo bakpi. ³¹we monekei n'su ya buwa ko baa balinyanga nande mo Galilaya bena mo Yerusaleme, na bika eneke baeni bande ba liti ko binakato. ³²Na base, tokoebesa bane mosao isaali elakeleke ka ba ise bito, ³³Mokonga we iyanesei yo bondia base baana nande na mo koimola Mbali o bakpi mo koopasana na eya ye kpaloke n'kati ya n'ngela ya n'ngembo botuku ya ibe : Uki manane, na botake owe mo ono botu. ³⁴Waimolakei we ko bakpi, mo boyaeli mbele obuwa ko sumboka mo ko seama, iki eya ika liti. ³⁵Bondia boobo waenake aphe asima mbele : Utekaakooi yabe mbele mo pheneni wabe waseame. ³⁶Kumbi, Tawiti, maili mo n'nyanga yande kota mekambo ya Mokonga naokpa, we naolekeleka kaowa na b ise ke we na oseama ko bakpi. ³⁷N'ndi owa Mokonga we imole we ko ba kpi uteseame ande. ³⁸Ebai boono, binakane baome, ambe koakande Mbali limeseli ya maondi ma beya eneke bane, ³⁹Na owa okoakoa uka na limeseli kowa kande ya maondi moose mitaengamanga na omeseleka mo angile wa mose. ⁴⁰Na boobo, imanai sawa bondia yobuwa kokomea bane eya eneke nikati ya Baeki : ⁴¹Mona, bane si bba bito tinanga Mokonga, sangalai na balanganai ; Bondia no tai bondi omo mo n'su ino, bondi si owa biteka akowa bino yo ango baebesa ane. ⁴²N'nembe eomoke bo, ba omba bo ambe baene maondi si maamo otu ya koomona ya maili ; ⁴³ke mo ko balangana ka ikumbe ba somboli na ba yuda ba buwa na ba Prosalite na koonda Paolo na Barnabasi, na olondolea bo, ke na koesa bo tchekamba m'mbele ba balame na n'ngbengbele ya Mokonga. ⁴⁴Otu ya koomona ya maili, aiyeiye na motanga ya mosongo otondo esonganei mo ko n'ngba looki ya Mokonga. ⁴⁵Ba yuda, ko mona ibamba, baiya na motema ya beya, na koimane maa maenanga Paolo, na otona we na kosenda we. ⁴⁶Paolo na Barnabasi baena na bo na tchekamba : Kowa kino osooso i looki ya Mokonga eengame se na koeneka, n'ndi, bondia basumboleake yo na maili, na bokosesa bane mine kobeya mo koika ka layalaya, monai, ta timbokake ko baa bekose koakoa. ⁴⁷N'ndia obo n'ndi Mokolo we tome base : Neti owe mo koika liangangi ya metanga, mo biya tcheondesa bena mo N'tungeya ya tchese. ⁴⁸Baa

bauwa na koakoa balengeangai mo ko n'ngaba maoki, balombesangai looki ya Mokolo, na boose si baa basonekanga mokoika ka bemo na bemo na koakoa. ⁴⁹Looki ya Mokolo na obalanga na mo Motanga yoose. ⁵⁰N'ndi ba yuda ba selangai kaya ko bamo kali ba litoa na baa ba motanga ya mosongo ; Baisolangai bondi ya koiya Paolo na barnabasi, na ba bengangi bo mo n'seke ya bo, ⁵¹Paolo, Barnabasi ba tchitcheangi bo n'seke ya matindi, ke baya mo noo mune, ⁵²N'ndi ba akoi baiyangio na ome ke na mosombo mo saali.

Chapter 14

¹Mo ikone, Paolo na Barnabasi bangeya asima amo mo lumba ya masomboli ya ba Yuda, boo na ko ena, na ko nangola, eke bato ba buwa n'nkati ya ba Yuda, na ba Greke boo na kowakowa. ²n'ndi n'nkati ya ba Yuda baa bita akowanga bo na ko tchatchea, ena ko seya metema ya ba panyefu eke na ko eka. ³Basiyangai nsu ya buwa mo Ikone, bo na ko ena na ome oose, eke looki ya Mokonga ya enak bosaali, ya moesanga looki ya ngbengbele eke yateleka maondi ma manini na ma besiso ya kotinesa bato eya yatelekanga na maboko mabo. ⁴Bato ba motanga bo na ko ba anyeka bamo ba ya obalu ya ba Yuda eke baphe obalu ya baeki. ⁵Eke bowa bapanyefu na ba Yuda, ena mekota ya bo, bata iyeya mbe balube komboleye bo mawe, ⁶Paolo na Barnabas abowa angbanga boo mesao si eeyo, bo na kiya obeyo ko metanga ya Lykaonia, obalu Yulistre ena kowa mo Derbe, ena n'nkati ya metanga ya kaowa. ⁷Boo na ko nangola looki ya ilonga. ⁸Mo motanga ya Listre aikangai na moto botu, owa utanelanga bande kolinga ko boteka kande. ⁹Waika mbe o ko ngba bowa Paolo wo ko ena. Eke Paolo na ko moesana nande, wamona moto si oyo oka na kowakowa, mo keema ko onda, ¹⁰Wa ena na looki ya kiyo. Imana komao mabe. Eke we na ko imana mala omolika eke we na ko enda. ¹¹Mo ko mona tchekako tcheya tchatake Paolo, mutuka ya bato ba Lykaonia bo na koakaya na tcheeneli tcha Lykaonia: "Ba mungu, baa bika na mebe ya binakato ba luleake base". ¹²Boo na koesa Barnabas lina ya Jopiter, Paolo lina ya Mercure, bondiya waikanga moeni. ¹³Molombia ya Jupiter, owa lumba ya masomboli ya ikangai mo bongeleo ya motanga, we na ko luleya bo na ngombe amoome, na Barnabas ko molango, ba emanga kai ko esa bo sadaka (lifaefi). ¹⁴Baeki Barnabas na Paolo, abowa angbanga boo mesao si eeyo, bo na koasowa ntulu ya bo, bo na ko eleya bato si baabo. ¹⁵Bo na kowakaya: "Oo bane bato, bondiya tchei batake boobo? Base kae tekai bato m'mba bane, taalake ko esa mbe beekei maondi si maamo mekange isina, mbe betimboke obalu ya Mokonga owa wika, owa waendjekanga kose na kiyo, iyaba na boose beya bika n'nkati ya yo". ¹⁶Mokonga si ooyo, mo nyanga ya waikangai base mbe ba onda mboka yabo emine. ¹⁷Ango bowa itaikanga we na ko moesa bowa ikawe, mokota kophowa, mo ko iseya bane mbuwa ko toka mo obowa, na nyanga esaali ya ko botesa besima ba koleka, mo ko esa bane meleli ya buwa, na ko iyesa metema ino na oome. ¹⁸Mo nyanga si eyo, bo na ko ena na metuka ya bato mbe biteeme bande mbe baese bo ba sadaka. ¹⁹Eke aowo, ba Yuda na kotoka mo Antioche na Ikone, na ko sangela metuka ya bato, bo na ko lubeya Paolo mawe, ba bota we kpaaya na motanga, baisa m'mba wagbake. ²⁰N'ndi, baeki bo na kongesa we n'nkati yabo, eke we na ko imana eke we na ko n'ngeya mo motanga ya ema. Na m'pendu si we na Barnabas na kiya mo motanga ya Derbe. ²¹Abowa anangolanga bo motanga si oowo eke bo na ko pata bato ba buwa ba akoanga looki ya ilonga bo na ko sumboka mo Lystre, baya kae mo Ikone ena kowa mo Antioche, ²²bo na ko kobesa baeki baenekeke, na ko ebese bo mbe nabo mbe, alinga wasangana na kolubeka, ko sendeka, ko tokoleka eke wangeya mo bokota ya Mokonga. ²³Bo na ko imetcha bakolo bato mokila etanda, ena maili ya ko kombowa ena koeka koanga (kofinga) eke batoma bo ka Mokolo owa bo ba akowake we. ²⁴Bo na kokola obalu ya Pisidia, bo na kiya mo Pamphylia, ²⁵na ko nangola mo Perge, eke baya kae mo Atalia. ²⁶Kooko, bo na kokola obalu ya Antioche kooko ii katomekanga bo, na ngbengle ya Mokonga mo mokambo owa atake bo. ²⁷Mo ko koma kabo, bo na koika etanda, bo na ko ebese bato eya yoose Mokonga wateleake bo, na oni namuna welindowa molango mbe ntuka yoose ya akowe. ²⁸Bo na koika nsu ya buwa na baeki.

Chapter 15

¹Bato bamo na kotoka mo Yudea, ko nangolea ba nduku, ba ena: "Aika m'mba ute bukeke tchoo m'mba bowa ika angile wa Mose, uto koengama na koonda. ²Paolo na Barnaba, na baphe babo, na kiya mo Yelusaleme kowa ka baeki na bakolo bato, mo ko endjeka bondi si. ³Maili yabo kiya na Etanda, eke baya mo mboka ya kiya mo Penikia ena mo Samaria, ko ena kotimboka ka ba pagano, ena bata ome ya ema mo banduku. ⁴Ko koma mo Yelusame, bo na kokeleke na Etanda, na batondoli ena bakolo bato eke ba ebasa eya yoose Mokonga ote nabo. ⁵Eke baphe ba motuka ya ba Farisayo baa ba akoanga bo na koimana, na ko ena: "Ephoe mbe ba kelese ba pagano tchoo eke ba litese saliya ya Mose. ⁶Baiki na bakolo bato na ko songana mo ko endjeka bondisi. ⁷Meango ya ema na koika, Petele na ko imana eke wa ena nabo: "Baome banduku, beli me kolinga n'su ya buwa Mokonga wa sonangai n'nkati ino, mbe mokama kane, ba pagano ban'ngbe looki ya Kaani ka ilonga mbe bo kowa-kowa. ⁸Eke Mokonga, owa weli metema, we na ko ebasa bo na ko iyesa bo na mosombo osaali m'mba base. ⁹Utanga bande n'nkeya n'nkati ito nabo, mbe phenenesake metema ya bo na kowa-kowa. ¹⁰Enekeke, bondia chei bo okosandjai Mokonga, mokota ko makote ma baeki moyololo owa, anga ba Ise bino, anga base titabianga yo? ¹¹N'ndi mo ngbengbele ya Mokolo Mbali eya ya akowa base ko onda, mo namuna omolika mbakaye bo. ¹²Ntuka yoose na koika bihi mo kongba Baranaba na Paolo baa ba ikanga na ko ebasa boo maondi ma manuu-nu na bephembe beya Mokonga watanga n'nkati mo ba pagano. ¹³A bowa amananga bo na ko ena eke Yakobo na ko bunda looki ke wa ena: "Bahome, banduku, nngbai noo!" ¹⁴Simona wa enanga bowa Mokonga wambolangai kabeii mo nkita, mo kosoma n'nkati yayo, okita omo owa eengame na ko biya linande. ¹⁵Eke, mo eeyo ya ondesana maoki ma enange batondoli, m'mba bowa eandikeleke: ¹⁶"maili ya aowo, nekasumbukai, eke nekaimetchai mo kokeya kande, lumba ya ema ya Tawiti, ne ka ongonyai beikaneo ba beya eke ne kaimetchai yo, ¹⁷m'mba baa basiyanga n'nkati ya bato baphane Mokonga ena beese boose kiyo nabo linane yo ko ateka, wa ena Mokonga, owa wa endjekanga besimasi. ¹⁸Ena kowa ebekame mo n'su na n'su. ¹⁹Mo boobo, neakowe betetangi lokendi mo ba pagano baa bokotimboka mo ko onda Mokonga. ²⁰N'ndi ba andikeye bo ba ekane na bololo oose, na belendela na tcheema, na koanga nyama ya kokanga koiteka mokia ase. ²¹Bondia kolinga ntaka na ntaka, Mose, mokile motanga ya bato banangola, bo ko bandangai n'su yoose ya sabato mo malumba ma masomboli. ²²Eke wa moneka mosaali maiso ba baeki ena ma bakolo bato, na Etanda yoose, mbe basone n'nkati ya bo mbe ba tomeke mo Antioche, na Paolo na Barnaba, Jude, o ko etekanga Barsabas na Silas bato ba okuku n'nkati ya ba nduku. ²³Ba esangai boo kaani si ka andikelekanga: "Baeki bakolo bato, na ba nduku, mo ba nduku n'nkati ya ba pagano, baa bika mo Antioche, mo Syria ena Selesia, ome!" ²⁴Konngba mbele bato bamo betoke kowa-kitu eke baa utaesanga bo bousa anga omo, bateleake bamo iye eyo. ²⁵Tabukangai bondisi, maili ito ko songana asima-amo, mo kosona batomeki na kotomea bane bo na bato bito, beemelehe, Barnaba na Paolo, ²⁶batosi baa baa ba akoanga kogba molina Mokolo Wito Mbali Klisto. ²⁷Tatomangai Jude na Silas baa bo ko ebasa bane motona tabo maondisi. ²⁸Bondia, yaphoanga ka Mosombo Osaali ena kowa kito mbe bite bilesangi bane kumbu walitowa, n'ndi eya eengeme na koteleka lita. ²⁹Ebai, koeka ko anga n'nyama eya yaeselekake m'mba sadaka ko bamungu ba olanga (meiya) mokiya, n'nyama ya kogba eemine, ilemba. Besimasi beya beengame na koeka bo. ³⁰Boo, maili ya koekana na Etandan eke baya mo Antioche, koesa koani mo baa boose baikango ko. ³¹Maili ya kosoma kaanisi, eke ba nduku boose baiye na omeh owa aikanga mokaani. ³²Jude na Silas, baa ba ikanga baeki, batoma bo kota bosaali, eke ba kobesa bo na maoki masaali. ³³Maili ya n'su kakolokolo, ba nduku na koeka bo mo ko sumboka kowa ka baa batomanga bo. ³⁴N'ndi, Silas wamonangai bosaali mo ko siya ko. ³⁵Baolo na Baranaba ba siya mo Antioche, mokofundisha na ko ebasa, na baphe ba buwa, mo ko esa mesao esaali ya Mokolo. ³⁶N'su na koeta, maili ya aowo Paolo na Barnaba na ko sumboka mo ko mona ba nduku ko metanga eya bayanga kosaowa mesao nsaali ya ilonga, mokoeba m'mba bika boboni. ³⁷Barnaba wa emangai baye na Yowani, owa bo ko etangai we na lina ya Malako. ³⁸N'ndi Paolo utaemanga bande mbe baye na owa watchanga bo kolinga mo Pafilie, owa wa ekanga kiya na bo mo mokambo? ³⁹Baika na meango ya ema, eke ba ekana; Barnaba watomba Malako watoka na masuwa mokiya mo Kipro. ⁴⁰N'ndi, Paolo na kosona Silas eke watoka, watomeka na ba nduku kose ngbengbele ya Moeme. ⁴¹Waya mo Siriya ena mo Silisiya, mo kobesa ba Etanda.

Chapter 16

¹We nakiya boso mo Derbe ena mo Listre. Eke monai, aikangai na moeki lina ande yaikangai Timoteo mana amokali omo wa ba Yuda moakai, eke ise wa ikangai mo Greki. ²Nande Timoteo wa ikangai na kolombesaka na banduk ba ikangai Listra na Ikonyo. ³Paolo waema mbe baye nande mo onda yande yoose, eke wabukesa we tchoo, bondia ba Yuda, baa ba ikangai mo asima si oowo, bondia boose ba ebangai mbe ise wande, wa ikangai mo Greki. ⁴Mo koeta ko metanga ya ema-eema, ba ena na ba nduku mbe ba litesa ba angile ba baeki na bakolo bato ba Yerusaleme. ⁵Ba etanda ba ko beangai n'nkati ya kowa-kowa eke bato na ko buwa n'su na n'su. ⁶Maili ya ko ekeleka na Mosombo Aphenena mo kiya kosaowa mesao esaali mo motanga ya Aziya, eke bo na kokala mo Frijia ena motanga ya Galatia. ⁷Bo na ko koma aiye-ye Misia, eke baphana mbe ba n'ngege mo Bitinia, n'ndi Mosombo a Mbali na ko ekesa. ⁸Bo na ko bukanyeseya mo Misia eke baselela mo Towase. ⁹Na n'nkati ya botu Paolo na ko mona ndjoli: "Moto omo wa Makedonia na ko imana boso nande, eke wa eya-eya nande, eke wa ena: "banda, waa mo Makedonia, asunge base". ¹⁰Maili na ko mona ndjoli si eeyo, eke base na kophane kotoka asima mokiya mo Makedonia, mo isina mbe ta ebake liti mbe Mokonga wa etake base teyei mokiya kabalanganesa looki ya ilonga. ¹¹Tayangai ondo na masuwa mo ko toka mo Towase, mokiya mo Samotraiike, mo mboka ya phalala; na mpendusi, taaya Neapoli. ¹²Na kotoka kooko base na ko koma mo Filipi, owa motanga ya boso mo okita ya Makedonia, kowa kaikanga ba Roma ba buwa. Taika ko motanga si oowo n'su kakolo-kolo. ¹³Boto ya Sabato, base na ko omoka kowandja ya molango, obalu ya mosowe owa taisanga m'mba ikai asima ya lisomboli. Base na ko tchumana ase, eke taena na bamokali wi baa ba ikanga aowo. ¹⁴Omo wabo, mo lina ya Lidi, mo olesi ya ntulu, wa motanga ya Tiatire, wa ikanga amokali wa tinanga Mokonga, eke wa ikangai na ko n'ngba. Mokolo na ko kandowa motema ande, eke wa onda maondi moose ma mo ko ena Paolo. ¹⁵Abowa annyekanga we na tchebanda tchande, eke wa ena nito: Aika m'mba ba mona mbe na emake Mokolo, n'ngaya mo lumba yane eke teike ko. Eke wa ka kamea mbe teike ko. ¹⁶Bowa aikanga base mokiya mo lisomboli, tamonanga amokali omo mokambo wa ikanga na mosombo ya ndjoka, wa ikanga mo oiya owa waphotesanga bwana wande, abowa aengeleyanga we. ¹⁷Wa ikangai na ko onda base, Paolo e nito wa ikanga na koakaya iboka: "Batosi bano bika ba mekambo ya Mokonga wa kiyo eke bo ko ebasa bane mboka ya tcheondesa. ¹⁸Wa enangai bobo mo n'su ya buwa Paolo na ko ena mo ko n'ngba, we na kotimbo ena wa ena na Mosombo wi owo, mo lina Mbali Klisto, na bengake owe, omoka mo mobe yande. Eke yo na ko omoka mo n'nyangasi emoluka. ¹⁹Mekota ya amokali si oyo, bo na ko mona mbe iyota yabo itokolulea kae bo, ba bunda Paolo na Sila ba botesana na bo mo obandja, boso ya bakolo bato ba motanga. ²⁰Baya na bo boso ya babuki ba maondi, eke ba ena mbe: "Bato si bano batake iyeya n'nkati ya motanga ito: "Bikai ba Yuda. ²¹bo bo ko ena maondi maa base ba Roma titeengame bo n'ngba ango ko onda mo". ²²Motuka ya bato na ko tingeya bo, eke babuki ba maondi na kotabo mekanga, ba ena mbe balube bo mekoma. ²³Maili na kolubekesa bo, eke ba ombola bo mo lumba ya lin'ngaya, wa ebasa ba tchungi ba lumba ya yololo mbe bamone bato si baabo basaali. ²⁴oyo abowa anngbanga we toli si teeto, we na ko n'ngesa bato si n'nkati-n'nkati, we na ko kanda mao n'nkati ya mbao. ²⁵Na n'nkati ya botu, Paolo na Sila mbe bo ko sombola, na ko esa Mokonga okuku na n'ngembo; mbe baphe bato ba moyololo ombe bo ko n'ngba bo. ²⁶Mo kabeyo-beyo, eke tchese tcha n'nyengaya, ena maango ma lumba ya moyololo na ko n'nyenganya. Mo n'nyanga si eke melango yoose na ko kandoka, na meeli, na meyololo, yoose eya bakatango yo na bato eke ya bukeka bukeka. ²⁷Mo tchungi wa lumba ya yololo na koimoka, wa mona melango ya lumba ya yololo mbe ikaike phololo, wa omola opanga ya we na ko ema koiya mobe yande, waisa m'mba bato ba moyololo balomokake. ²⁸N'ndi Paolo na koakaya na looki kio: "Buwa kola ko beya bondia base boose tika abono". ²⁹Eke na ko omba ntala, we na kotinga ko mao na Paolo na Sila, ombe oteka-teka na bowa. ³⁰We na ko omola bo kowandja, wa ena na bo: "Bane, ephoe mbe nete tchei mbe neonde?" ³¹Ba ena: "Akowa Mokota Mbali, o ko ondai, owe na mophindi ya lumba yabe". ³²Ba ebasa we bondi ya Mokota, we ena boose ba ikanga mo lumba yande. ³³Mocchungi na ko bunda bo, mo n'nyanga si eeyo ya botu, we na ko soola bo mpota eya ya kolubeka; eke we na bato bande boose bo na ko n'nyeka (ko pata obatizo). ³⁴We na kiya na bo mo lumba yande, eke wateleya bo moleli, waika na ome we na lumba yande yoose, bondi yande na kowa-kowa Mokonga. ³⁵Mo ko tcha ka botu, babuki ba maondi na kotoma ba tchungi kowa ka Mokota ya lumba ya moyololo "Kandowa batosi baabo". ³⁶Owa motchungi wa bato ba moyololo na ko ebasa Paolo maondi maamo; "Babuki ba maondi (Bazuzi) batomeke bato mbe neek bane; eke enekeke omokai kowandja yaai bosaali". ³⁷N'ndi Paolo na ko ena na bato si baabo: "Baluleya bane bosu ya bato mbe binan'ngbi kasa base, baa tika totindi ta Roma na kokanda base moyololo, eke enekeke ba emake koeka base mosui? Iteengame bande boobo, bale bemine, baomole base kowandja". ³⁸Bato si baabo ba ebasa babuki ba maondi na kiya ko ena maondi maamo. Eke boo na kotina abowa aebanga bo mbe baabo bikai totindi ta ba Roma. ³⁹Bo na kula, na ko omba bo limeseli, baya na bo towandja ba ena na bo mbe batoke ko motanga si.

⁴⁰Maili ya ko omoka moyololo, Paolo na Sila, bo na koeleya Lidia, ba moesana na ba nduku na ko esa boo pale, eke bo na kiya.

Chapter 17

¹Paulo na Sila , bo nakoeta mo Afipolisi ke bena Apolonia , ke baala mo Tesalonika , asima Bayuda baikanga na lumba ya bo yamakumbe . ²Paulo na koingeya kondesana na m'pa yaabo . moyenga isato ama mposo isato , wenakokuna nabo , moisina wa looki , ³koebesa ke bena koimecha mbela , Klisto waengamangai nakomona obaba ke waimoka koba bakpi . iki Mbali owa nokoebesa bane , eenesane bane , mbele wei uka Klisto . ⁴bamo n'kati yabo , ke baakowa ke baomala na Paulo na Sila , bena iboka na iboka ya Bagiliki bonakotina Mokonga , ke bena iboka yabamokali bafowafowa . ⁵n'ndi Bayuda baikaike na obaba , bonakobunda bamo n'kati ya ibamba , belengi bato ba aowo , bonakoimecha itunda , ke bata iyeeya n'kati ya motanga . bo nakobiya molumba ya Yason , ke baphana Paulo na Sila , mokula nabo boso na ibamba . ⁶bitamonangaande bo , bonakobunda Yason na baphe bato , ke baaya nabo boso na mekoto ya tomelali ya motanga siowo , na mondjendje : mbele banoi , baseyake chese , balakei , ke Yason waayabo ama wapokeyabo . ⁷eneeke bato boose , baeka kotaeeya , ene tomelali , mom'mboka ya koena mbele , ophe mokota yaikake , n'ndi Mbali . ⁸mo maoki mabo , ke bayayowaiki metema ya ibamba na mekoto , ⁹baekaike Yason na baphe kiya maili ya koesa ikoli ya liti . ¹⁰iteilelangi , banduku baonda iki Paulo na Sila mokoisabo , mo Bere . aabowa ekomebo , ban'ngeyaiki molumba ya Bayuda ya makumbe . ¹¹Bayuda si baabo baikangi na chema iboka koetea bato , baba Tesalonika ; abowa epatebo looki , naiboka mokobunda kabeyobeyo , ke banyeeyangai , yo osu na osu , looki , m'mba eeya yaeneke bo eengame . ¹²iboka n'kati yabo ke baakowa , kebena iboka ya bamokali ba Bagiliki ban'keti , naiboka ya baome . ¹³n'ndi aabowa BAYuda ba Batesalonika beyakowe mbele , Paulo wanangole kaye looki ya Mokonga mo Bere , ke balakaye mokoyayowa metema ya ibamba . ¹⁴na boobo banduku baayaiki kabeyobeyo kowa ka Paulo bila iyaba ipheme ; Sila na Timote , basiyaike mo BERE . ¹⁵baa baendanga na Paulo , bonakoendesawe bena mowa Atene . ke bo nakosumboka , boi baikanga naisosa ya koena ka Sila , na Timote looki mo kosumboka kabeobeo . ¹⁶m'mba bowa Paulo waendengabo mo Atene ke ban'ngbaiki n'kati yabo , bowa mesombo yabo yokongba obaba , mokoika , kamotanga siowo , boa eiye natobelendela . ¹⁷ke bam'ngbesanangai n'kati ya lumba ya makumbe , asimaamo na Bayuda , ke bena bato nakoika na bowa na Mokonga , asimaamo na baa , waebesangabo . ¹⁸melombiya emo ya Pikuriens , na Sitoisiens bakondja koena nande . ke bamo baena : maoki si mano maemakikoenambe boni ? baphe nakom'ngba nakoeneka bondia Mbali , na koimoka ka bakpi , sa omo weengame mokoena na maina masato , moemo ya baeni . ¹⁹na boobo babiye we , ke bo nakoisawe kowa mo Lareopage , baenesana : mbele teengame na koeba , enimesao eno , okoena waena ke iki ya cheni cheonga eno okoebesa base ? ²⁰bondia okom'ngbesa base maondi mabaeni . tinaeme si n'ndi koeba mobowa eengame moyo koika . ²¹n'ndi bato boose ba Atene ke nabaeni baa belamenito moa Atene , baetesake n'nyanga yabo , mokoena na kom'ngba mam'mbesi . ²²Paulu nakoimana n'kati ya Lareopage , ke waeena mbele , ane bato ba Atene nasangelaki bane boose mbele bika bato baetanda , ²³mokoenda ometanga ino , ke namona toshima takotulameleka , tobelendela , nesangeli lumba emoya lisemoli , bokoena moyo mbele , ka mokonga siowa utoomoneka ! eeya emoeseleke bane kebuwa koeba isina , moeyoi nokoebesa bane . ²⁴Mokonga siowa weendjeke chese , kenaee ya yoose ika , buwaika we Mokolo wa obowa na n'seke , utokoikangaande molumba sieya , eendjekeleke na maako mabato ; ²⁵uteendjekeande na maako mabato , m'mba waikangi na cheema , mochesima chemo okitaka , wei weesechoose koika , booya , kena choose . ²⁶weti mbele bato boose , baomoke momokiya omo , baike momaikaneyo moose macheese , ke wamoesa koilela kan'nyanga , kena n'tungeya yande ; ²⁷baemangi mbele baphane we Mokolo , kebamone we mohekamba , mokoendaendja , bosaali ongo obunde kpaaya kaomom omo wito , ²⁸bondia kowakande tika na koika konyenganya ke bomoto . yoi yokoenekakae kobaphe baembi bino : mbele kowakande tiki iboti yande ... ²⁹yoindi mbele , m'mba iboti yande Mokonga , titeengame bito mokowakowa mbele maina masato n'kati ya emo ya sambe namawe man'keti , bima , mawe , eendjekeleke ke yatondana na weli ya moto . ³⁰Mokonga buwa konyeeya n'nyanga yakokamba koeba , waena kotiyo kamoto woose , mobekaniyo boose , mbele batimbole beyaeli babo , ³¹bondia weimeche osu omo yakobuka maondi , koondesana nachaa , kamoto siowa , wetewa tawe , moisina si ete weisa ya koimola bakpi ... ³²aabowan'mgbeboo koeneka bondia bakpi , bakpi koimoka , ke baphe batayo bokecha , ke baphe nakoena mbele : tekam'ngbai owe ophe osu moisina ya mochoe ya bondi siowo . ³³na boobo Paulo nakobota mobe namaili , kotoka n'kati ya bo . ³⁴bamo nakobakameya we kebo na kowakowa Denisi moto wa Lareopage , amokali omo molina Damaris , nabaphe asimaamo nande .

Chapter 18

¹maili naeeyo , Paulo kiya mo Atene , ke bena mo Bakolito . ²we nakomona Akilasi , moboteki wa Pon, mbele okula kotoka mo Itali , na mokalande Prisile, bondia Clode waesakese Bayuda boose isosa yakotoka mo Baloma . waikangi asimaaomo nabo ; ³m'mba bowa baikanga mokambo omo , ke waika kowakabo ke wata mokambo : baikangi baendjeki bamalumba ma emma . ⁴Paulo waenangai molumba ya makumbe osu yoose ya yenga , ke wakelesangai Bayuda na Bagiliki . ⁵n'ndi n'nembe ile Sila naTimote , kotoka mo Masedoniya , ke waaba botondo yande mo looki , bokomoesa Bayuda mbele , Mbali uki Klisto . ⁶Bayuda baekaiiki maoki si maa meene Paulo ke baenangasiiki maoki mabeyabeya , Paulo wachichaiki n'tulu yande , ke waena nabo mbele : ekai mbele mekiya ino yaiki kiyo nino anemine ! noo nephenene . ano eneeke nokiai kobaa , binaebi looki . ⁷wenakotoka aaowo , kewenakoin'ngeya kamoto omo wa etekanga Yusto moto wa kotina Mokonga , owa lumba yande yaikanga nan'tungeyo emo na lumba ya makumbe . ⁸ke Crispusa , mokota ya lumba ya makumbe , wenakowakowa asimaamo na lumbayande n'tondo . naiboka ya bato ba , Bakolito bam'ngbanga Paulo boa aenanga , waena , baakowa kae , ke ban'nyeka . ⁹Mokolo na koena na Paulo mo n'ndjoli na botu mbele : buwootina ; n'ndi ena bua kolibana , ¹⁰bondia nikanabe , ke moto angoomo utootaande kaako kiyo nabe , mokota owe kobeya : ena , bondia nika naiboka yabato , omotanga siowo . ¹¹ke waika omotanga siowo chemo chemo na meeli motoba , mbele okoebesaba bo nabaKolito looki ya Mokonga . ¹²mon'nyanga sieya , aiknga Galiyona mokota ya Alikai ; Bayuda na moesa bolengela boose kowa ka Paulo , ke bo nakoisawe molumba ya tomelali , ¹³mbe bokoena mbele : oono , ootoma bato mbele bateleye Mokonga mokambo , kaowa na bangile . ¹⁴Paulo nakokandowa kana ke waena nabo mbele , aabowa Galiyona weene na Bayuda , si waenangai mo kolingama kambu , ama lisomi ya tomaondi sitea teteleke , ke nokom'ngbai bane m'mba maoki makana , choo , baneBayuda che ; ¹⁵ndi aikange kokukana bondia looki , bondia maina , ke bondia bangile bino , eeyo , emoni bane : noo n'tengameane mokoika mobuki wa maondi si maamo . ¹⁶kewe na kotoma bo mo tomelali . ¹⁷boose , nakobunda Sositene mokota ya lumba ya makumbe , mbele boolubeya we boso na tomelali , mbele Galiyona unaeni mbele wamone obaba . ¹⁸ke Paulo nakota n'su o motanga ya Bakolito . maili na n'su kewaekanaiki na banduku , wabunda m'mboka ya kiya mo Suliya , na Prisile ke bena Akilasi, maili ya kobeya m'ngbe yande ya mochoe kowa mosankre , ongo watangai elaka . ¹⁹bo nakula mo Baefeso, ke Paulo na koeka , ba, walanga nabo kewe nakon'ngeya n'kati ya lumba ya makumbe , ke waendjeka na Bayuda , ²⁰ke baeyeeya we mbele waiki nabo kambu n'su . ²¹n'di utailangaande nabo mene , ke wasiya bo , waena nabo mbele : efowe mbele nelengeye chea chephe cheombe mo Yelusaleme . nekalaaneiki kowa kino , mba Mokonga waema . kewe nakiya Baefeso . ²²we nakobileka mo waato mokiya mo Sezaree, ke walinya mo Yelusaleme , maili na kosalimeya etanda , ke waselela iki koa mo Atiyokia . ²³aabowa eetese we n'nyanga kambu mo Atiyokiya , Paulo nakoika mom'mboka , ke wasalangaiki mo Galatiya na Friji , mbele okoesa boose chekamba , baa baikanga mbele , bekenaebebeleka . ²⁴Moyuda omo nalina ya Apolose , oboteke mo Aleksandri , moto wakoeba koena , ke bena kowaba koika kande kotondo molooki , we na kula mo Baefeso . ²⁵weebeseleki n'kati ya m'mboka ya Mokolo , ke wakokama o mosombo , we waenangai , ke waebesangai na cheema , eeya emone Mbali , ango bowa aebanga we lika kon'nyeka ka Yoani . ²⁶waenangai chande bua bowa molumba ya makumbe . Akilasi naPrisile , aabowa em'ngbe bam'ngba we , keba bakamesa we baka na mobe , ke baekaya we iboka ke , aowo , aowo m'mboka ya Mokonga . ²⁷m'mba bowa aemangawe kiya mo Ashai , banduku na kokobesawe , ke bakpaloleya baa baphe lotaki mbele bapokeye we . aabowa ekome we , ke wasunga , mon'gbengbele ya Mokonga , eeya yaengamanga ko baa,baa kowanga ; ²⁸Bondia mbele welongeyeyi kabisa ba yuda boso na ibamba , mokomoesabo looki mbele , Mbali uki Klisto .

Chapter 19

¹Abowa Apolose waikanga mobakolito, Paulo, maili ya koeteeta ephe metanga ya Azia, kewe na kula mo Baefeso. aboa esangane we na baa bekana ebeseleka, kewaena nabo mbele: ²Bapatakemo, mosombo mo saali, aaboa eyakowe banei? bona koena mbele: ti nan'ngbi moongo koeneka mbele, mosombo mosaali uka. ³Kewaena nabo mbele: ben'nyeki kon'nyeka ka nani? bo nakoena mbele: kon'nyeka ka Yoani. ⁴Paulo na koena mbele: Yoani wen'nyi, kon'nyeka, ka kotimbola metema, waena na ibamba mbele baakowe kaowa okula maili waoono, ndi koena mbele, ka Mbali. ⁵Mo maoki simaamo, keban'yekaiki, molina Mokolo Mbali. ⁶Aabowa Paulo wete kaako kiyo na bo, ke mosombo mo saali wa seleta iki, kio nabo, ke baena iki beeneli, ke bena koena maa, mokila. ⁷Baikangi boose m'mba baome ikomi naibe. ⁸Maili na aowo, ke Paulo wan'ngaya iki, n'kati ya lumba ya makumbe, koakaenanga iki we, buwa toeli. mo meeli isato, wa kondjanga iki koena momaondi simaa memone bokota ya Mokonga, kewata, tshekamba mokobakamesa bakana mobe baa ban'gbanga we. ⁹N'ndi m'mba boa baphe besie mbele bekobese metema, kena kokamba koakoa, ba mona m'mboka ya Mokolo bule boso na ibamba, kebo na kotoka n'kati ya bo, babaanya iki ba akoi, ke baebesanga iki bo, osu na osu, n'kati ya tilasi ta moto, omo weeteke na lina ya Tiranis. ¹⁰Keyailela, yata bemo bibe, moisina mbele baa, boose betoke mo Aziya, ba Yuda na ba Giliki, ban'gbe looki ya Mokolo. ¹¹Ke Mokonga watanga iki maondi ma kosangalesa maemeema, mo maako ma Paulo, ¹²Eeya yatanga iki bo, momebe ya bato ban'so, babakamesa mekombelia ama [bikombe] na miswala, ke n'so ya toka, ke mesombo ya beya beya yatoka. ¹³Ba Yuda bamo, bato bakotangatanga mokooleka, kebo na kosonja ko sombola moko benga mesombo ya beya mo lina Mokolo Mbali, mokoena mbele: na bengake owe molina Mbali siowa Paulo oonangolanga! ¹⁴Baa, batanga eeyo, aikangi baana mo tchomoendi ba Seva, mo Yuda, meekeli ama batoli oso ba koaba. ¹⁵Mosombo wa beya na koena nabo mbele: neli Mbali, ke neli Paulo n'ndi bane biki banani? ¹⁶Ke moto siowa mosombo wa ikanga n'kati yande, mosombo ya beya, waondesana iki nabo, ke wa lubeya iki bo, ke baaya obeyo mekanga ke na m'pota. ¹⁷Eeyo yaebekana iki koba Yuda na ba Giliki boose si baa bokoikanga mo ba Epheso, ke bowa ya iyesa bo babe, ke, lina mokolo Mbali, ya lombeseleka. ¹⁸Iboka ya baa, beyakowe bona kula kolimbowa, maa matanga bo. ¹⁹Ke bamo n'kati ya baa baikanga omekambo ya masombo, bona kobiya bitabo babo, ke balekaneseleka boso na moto, woose: ba banda isabo si, aikangi, m'mba n'falanga elefu n'kamaitno ya bin'gboma si. ²⁰Moisinasi, eya koleke looki ya Mokolo na chekamba ke na tosali. ²¹Aabowa eete, eyo, Paulo na koimecha ondo ya kiya mo Yelusaleme, mokokala ma Sedwane ke bena Arshai. aaboa neka koma kooko, aenanga we, ephoikae mbele ne mone Baloma. ²²We nakotoma momasedwane babe si baa basungangawe, Timote na Eraste, kewa siya wemune n'nyanga emo ephe mo Azia. ²³Ke wa monangai, n'nyanga sieyo, obaba omo ya ema moisina ya m'mboka ya Mokolo. ²⁴Moto omo, molina ya Demetriuse, mononi wa bima, waendjekanga, malumba ma mokonga Diana, ke weesi baendjeki iyota ya ema. ²⁵Watabo asimaamo, na baa, batanga mokambo siowo omo, ke waena na bo mbele: chooh baome, belimbele koika kito kikai bondia mokambo siono, ²⁶Boomona kebokon'gba mbele, buande lika mo ba Epheso, n'ndi n'kati, teene mbele mo Azia motondo, Paulo i, waleyakebo, kewatimbola motuka omo ya bato siabo, mokoena nabombele, mekonga sieya yeendjekeleke na maakomabato, bebuabo mekonga. ²⁷Kokpakalake, buandelika mo mokambo ito likai yaseyamake; kebenan'ndi lumbayaema ya mokonga amokali diana ya monekake bule, kebena okuku yande omunelikai yeebekane, n'kati ya Azia motondo, ke n'kati ya chese chetondo yaselaselake. ²⁸Maokisimaamo maiyesabo na obaba, ke bakondjaiki ombeya mbele: ikai omo lika waema mokolomba Diana wabaepheso! ²⁹Motanga otondo ya n'ngayaiki n'kati ya kokambakoeba. mokabeyobeyo, bona koika asimaamo mon'saka, koebeseleka na Gaise ke Aristarke, moto wamasedwane, baa baendanga na Paulo mon'do. ³⁰Paulo waemangi komoesa mobe moibamba, n'ndi baakoi na koekesa we; ³¹Bamo m'mba ba Aziarkese, baikanga masaumande, batoma kowa kande, bato mbele baene nande obuwakon'geya mon'saka sieyo. ³²Bano batanga ombeya siono, ke baphe bato oowa, bondia mbele iyeeya yeilelei n'kati ya ibamba, ke bamo babo bitaebangaabo, isina ya kosangana kabo. ³³Na boobo, bonakoomola Aleksandri boso na ibamba, boabayuda basokoanga basokowa we naboso; ke Aleksandre na komoesa n'nembe komaako, mokoebesa mbele, ukanan'kasa ya koena boso na ibamba. ³⁴N'ndi aaboa eebe bombele, ukai moyiuda, boose molookiomo, kebata mondjendje aiye iye nan'nyanga ibe: mbele, waemalika, diana wa baepheso! ³⁵naeyo, mokpaloi, na kophophesa ibamba molooki sio oh : bane bato ba Baefese, nani okambe koeba mbele, motanga ya Baefeso, i, ika, kana kalumba ya mombele Diane ke nabelendela bande bekeye kotoka kowa kiyo? ³⁶eeyo iki bondi omo utokoeta kaowa nayo, bengami koika bii, ke buaikota mokabeobeo. ³⁷bondia baalake na bato si baa, bekambe mekpeli ya bondi, bitesende mekonga ito. ³⁸aikange mbele Demetrius, na bato bande ban'kasi, i, balake mokochongeya bamo, ee, ke n'su yakosangana ika, bachongesana; baeteke mo tomelali bano na baphe. ³⁹ke yaikam'mba bika maphe maondi, mokoendjekekai n'kati ya ikumbe. ⁴⁰titemone bosaali teengame, angoo,

kochongeleka, mokokelesa eeya yaetake moonosusu, bondia ebuwande na bondi sioowa eengame mokosindeka base mbele, tebuke yo moisina yaitunda sie eh. ⁴¹maili ya maoki, siamo, bonakobalanganesa ikumbe.

Chapter 20

¹aabowa lokendi ephophe , ke Paulo wataiki baakoi boose asimaamo , ke maili ya koenesana nabo , ke waekana nabo , waayaiki mo motanga ya Masedoane . ²waeta kaowa , kaowa ya boikaneo si , mbele , oosangana , sangana nabaakoi mokokobesabo , naiboka ya maoki . ³na boobo we nakiya mo GRESE, kowa katangawe meeli isato . waikangi iki na maenyeli makokimeya mo waato mokokala mo SULIYA , aabowa Bayuda betelewe we kateyo , ke wamonaiki mbele weengami mokosumbokeya m'mboka ya Masedoane . ⁴baa baendanga nande mokiya mo Aziya , bobano: Sopate wa Beree , mana Pirus , Aristarke kena waibe , wa Batesalonike , Gais wa Derbe , Timote , na Tishike kena Trofime , moto wa AZIYA . ⁵baabo biyei boso, mokiya koendeya base mo Troaze , ⁶kowakito , maili ya osu ya mokati yabuwa levire , base tekimeyeiki mokiya mo Filipi , ke, n'kati ya n'su itano , base tekasumbokai mo Troaze , kowa kaetanga base osu siowo. ⁷osu yaboso mo yenga , taikangi asimaamo mo kowanga mokati . Paulo i waemanga kotoka aowo na m'pendu si , ke waendjekangaiki na baeki , ke waeyesaike melondo , bena botu . ⁸n'kati kosunga , aikangi naiboka ya n'tala , kowakaikanga base mo ikumbe . ⁹ke , mosombe omo waetekanga moliina mbele Etishis , waikanga ase , moililisa , wenakolama too , tam'pima mene aeyesanga Paulo waeyesana melondo , mo beololo , batoo , wakeya ase , kotoka kiyo molumba ya n'tange isato , ke webileki mokpi mene . ¹⁰n'ndi Paulo na koselela , abowa eselele we kewe na kotulama kio nande , ke wabiya we na maako mande , waena mbele : bebuwa kowangaisa man'nyeli mino , bondia mosombo wande ukaande nande . ¹¹aabowa elinye we , ke we nakolipheya mokati baanga , ke waena kotiyo bena kocha ka botu . maili na eeyo ke waayaiki . ¹²mosombe ya maana amoome sioyo , wesumboki mbele uka nakoika , ke yaikangi mochwe ya bondi yaema ya koesa chekamba . ¹³koakito , taondake Paulo kabeobeo , mo m'mboka ya maale , ke tamoeseana nande kooko mo Asos , ani asima eenesane base mokosangana nande , bondia weengame mokobunda ondo ya mao . ¹⁴aabowa temoesane mo Asos , ke tabiyangi we mo waato , ke tayaaike mo Mitilene . ¹⁵kooko mo ondo ya iyaba aayanga taaya , takomangi na m'pendu oso Tishios , osu siowa ophe tekomi aiyeiye na Samos , ke osu yakoonda takomaiki mo Milete . ¹⁶Paulo wete maenyeli mokoeta mo Baefese buakokandeka , mo kokamba koetesa n'nyanga mo Aziya ; bondia waolokangai mo kokoma , aikamba eeyo yakokolekaneya we , mo Yelusaleme osu yakoselela ka mosombo mosaali . ¹⁷bondia mo Milete ke Paulo wenakotoma mokiya kophana mo Baefese bekongo baetanda . ¹⁸aabowa ile baala bakanande , wenakoena nabo mbele : beli momani maenyeli kolinga osu ya boso oowa nen'ngeye mo Aziya , n'taeneyangaane koenda nino asimaamo , ¹⁹mo koteleya Mokolo mokoselela koose , ke na maisoli , ke n'kati ya betati si beya bauleyanga noo , iyeeya ya Bayuda . ²⁰beli mbele n'te isekeane eeya , yaengama nino , ke n'tatingaane ko nangoleya baane ke koebesa bane oso na bato , ke bena mo malumba , ²¹konyaolea Bayuda na Bagiliki , kotimbola metema baka na Mokonga , na kowakowa koa ka Mokolo Mbali Klisto . ²²ke eneeke mona kokandeka mo mosombo , nokiya mo Yelusaleme , bua koeba eeya yokouleya noo ; ²³lika koenda metanga na metanga , kowa mosombo ya phenena yokoebesa noo , mo kokandeka ke na obaba yeendeye noo . ²⁴ndi bondi yane n'toota ango bondi angoomo ya koika kane , m'mba bowa wa foleyanga noo , yoi yokoianesa noo malongani maane na ome , ke na iyota sieya , eyabeleke noo kowa ka Mokolo Mbali , mokosaowa mesao n'saali ya m'ngbengbele ya Mokonga . ²⁵ke eneeke mona , neli mbele , bitoomona kae chondi chane , bane boose mo beikaneo si beya neete na konangola Bokota ya Mokonga . ²⁶moisinasi nokoena nino moonoo botu mbele , mokiya ino itoobandekeyaande noo , ²⁷moisina mbele neebesi bane boose mekimo ya Mokonga , bua koiseka ango omo . ²⁸aikai nakolanga anemine , ke komekoko sieya , Mosombo Mosaali ete bane bachungi , mo kolesa etanda ya Mokolo , eoleke na mokiya yande omune . ²⁹neli mbele ootai nino mekambo , maili ya kiya kane , ke m'ngba ya bolengi itoobakameyaande itunda sieno , ³⁰ke ooyayowai n'kati ino batobakoebesa bane maondi makokesa , mokota mbele , bapate bato bakiya maili nabo . ³¹buai kolama too , mbele bokoenyela mbele , mo bemo bisato , n'te phopheseyane botu m'mba looba koebesa bane maisoli ka moto omo na omo wino . ³²ke eneeke natomake bane ka Mokonga kena molooki ya m'ngbengbele yande , kaowa weengame mokoimecha , ke bena koesa iyota kobaa boose bepheneneseleke . ³³n'taemangaane , aika m'falanga ama , mawe man'keti , ama n'tulu ya moto . ³⁴beli anemine mbele , mo maako mane , natangaI mekambo ya kosunga , cheema chane ke na bato si baa , baikanga asimaamo nane . ³⁵nemoesi bane mo maenyeli moose mbele , mo kota mokambo , yoi yoota mbele ya kobese bato ba koeyeeya , yoi yoota mbele , yaenyelese owe looki ya Mokolo , oowa weene wemune mbele : ome iboka koesa koliko kotomba . ³⁶maili yawe koena , kewe nakomuna malu , ke wasombola asimaamo na bo , boose . ³⁷ke boose baoka maisoli , bakeleya Paulo komobe , ³⁸bauwa we ndi na boeno ya eeya yaenakewe mbele , bitoo mona kae chondi chane . ke bo nakoendesawe bena m'mboka ya iyaba .

Chapter 21

¹Takimea ko msuwa, maili ito ko ekama na bo, eke base na kiya mala omo mo Cose, na mpendusi mo Rhodese, ena kooko mo Patara. ²Na ko sangela masuwa owa wa kalesanga obalu wa Phenicia, takimea eke takimea eke taaya. ³Abowa aikanga base mo tcheya tcha tchypres, eke toeka we obalu aikali, taonda ondo ito obalu ya Syria, eke taonda mo Tyre, ombe masuwa okimesa besima ase. ⁴Tasangela baeki, eke base na kosiya ko n'su mo tchomoendi. Baeki, na koiya na Mosombo, ba enesana na Paolo, ko ekesa we mbe witeyangi mo Yerusaleme. ⁵Abowa amananga n'su mo tchomoendi, eke taaya eke base boose taaya na bamokali na baana ena koandja ya motanga ya eema. Base na kolubeya mabolongono ase mo ngbangba eke base na kosombola. ⁶Eke base na ko ekana na binakito, base na kiya mo masuwa, boo na ko sumboka kowa-kabo. ⁷Base na komaana koluwa kito, taaya mo Tyre ena Ptolemais, kowa tasalinga ba nduku eke taika na bo osu omo na bo. ⁸Na eke base na kiya na mpendusi, eke base na kokoma mo Sezarée. Base na kongeya mo lumba ya Filipi moeki, wa ikangai omo wa mo tchomoendi, base na kolame kowa-kande. ⁹Wa ikangai na meseke ina, baa ba ikanga mbe binaebi baome, baa ba ikanga ko ena maondi si maa mokula. ¹⁰Bowa aikanga base kooko n'su ya buwa, moeki omo ya lina Agabusi, we na kula Yudea. ¹¹Eke wala kowangela base, wa lundesaka mokoba ya Paolo wakanda maako na mao eke wa ena: "Monai eya yaenake Mosombo a phenena: Moto mokolo wa mokaba ba Yuda na kokanda we mo namuna si mo Yerusaleme eke ba esa we mo maboko ma ba pagano". ¹²Abowa an'ngbanga base eeyo, base na baa ba ikanga aowo taekesa Paolo mbe witiangi Yerusaleme. ¹³Eke wa ena: "ootai tchei, mbe wokeya, eke motema yane na koseama? Nika tayari buande bondi ya ko kandesa anga ya kogba mo Yerusaleme mo lina ya Mokolo Mbali. ¹⁴Paolo na enake: " bowa aekanga toli tito, na ekangai we mbe tcheema tcha Mokolo tchateleke". ¹⁵Maili ya n'su si eeyo, base na koongonya besima bito eke kalinya ike mo Yerusaleme. ¹⁶Baphe baeki ba Sezarée ba bakameya base, eke baya nito ka moto omo lina nde Mnasone, mo tcheya tcha Cypre, moeki wa zamani kowa kande n'ndi talamanga. ¹⁷Abowa akomanga base mo Yerusaleme, ba nduku ba pokeyanga base na ome aema. ¹⁸Na mpendusi Paolo na kiya nito kowa ka Yakobo, eke baakoi ba boso boose ba songanangai. ¹⁹Maili na ko pokeya bo, eke wa ena na bo wazi wazi eeya yoose Mokonga ote mo ba pagano, mo mekambo yande. ²⁰Abowa ba n'ngbanga maondi, eke bo na ko lombesa Mokonga eke ba ena nande: "Mona nduku bato banga n'nkati ya ba Yuda ba abaakonga eke bika na tcheema tcha kolitesa okumu. ²¹Eke ba ebake mono mbe o ko fundesangai ba Yuda boose bika n'nkati ya ba pagano mo koeka Mose mo ko ena na bo mbe bitekesangai baana tchoo na koeka maondi? ma asili. ²²tete tchei? Na kowa-kowa koose, metuka ya bato yo ko songanai, bondia bangbake mbe waalake. ²³Mo isinasi, taa m'mba bowa to ko ena nabe. n'nkati ito, ika na baome bana baa ba akowake ko ena kabe. ²⁴Bunda bo kowa-kabe, phenenena owe enabo, engeleya kae koika kabo, m'mba bo ko beya metchwé. Eke boose ba eba mbe, maa mangbanga bo bondia yabe, maikanga olanga, eke owekae, enda bosaali, mo ko mona saliya. ²⁵Mo ba pagano ba ba akowake, ta akowa mbe, eke ta andikia bo kaani mbe biteangangi nyama eya ya ko eseleka sadaka mo bamungu, bowa koanga mokiya, nyama. ²⁶Eke Paolo na ko banda baome si baabo, waphenenesa mbe yande eke we na ko n'ngeya, na mpendusi molumba ya lasomboli nabo asima amo, mo ko ebasa onu bosu ya kophenenesa yo ko teleka na sadaka yo ko eseleka, mo omo na omo. ²⁷N'nkati ya n'su motchomoendi, ba Yuda ba Aziya na ko mona Paolo n'nkati ya lumba ya masomboli bo na ko tchotcheya metuka ya bato eke bo na ko tingeya we. ²⁸Na koakaya: "Baome ba Israeli wai, monai moto si ono o konangola asima oose na ko ena na bato boose maondi mabeya kosenda asima si ano, ena ko tchafua asima si ano aphenena". ²⁹Bondia ba monangai boso Trofime wa Efeso nande n'nkati ya motanga ya eema, bo na koisa m'mba Paolo wangesangi bo mo lumba ya masomboli. ³⁰Motanga otondo na ko n'nyenganya bato na ko sangana eka bo na kokanda Paolo, ba bota we kowandja ya lumba ya masomboli, melango na ko kandeka. ³¹Ba ikangai ko ema koiya we, eke mesao si na ko komea mokota mbe Yerusaleme woose uka na iyeya. ³²Monganga si emo wa eta basoda, na baphe bato ba Leta, eke bo na ko onda bo. Abowa amonanga bo mokota na basoda, bo na ko eka kolubeya Paolo. ³³Eke mokota na ko bakameya we, na kokandekesa we na meyolo ibe we. Na ko phipheya we, ukai na n'su, eke watakei tchei. ³⁴N'ndi n'nkati ya motuka ya bato, bamo ba akaya bowa eeme bo, baphe kae bowa eemekaa bo. Koeka ko n'ngbaeya o ko ena bamo, bo buwa ko ebasa we sina ya bondi osaali, mokota ya basoda na ko ena na bato. Bande mbe baye kosiya we mo lopango ya basoda. ³⁵Abowa akomanga Paolo mo bolinyeo eke basoda na ko biya mo ko bongeka we bondia kotina bowa bato ba ikanga na kolomboka. ³⁶Bondia metuka ya bato ba ikangai nakonda we mbe baiye we! ³⁷Mo nyanga ya kongesa we moleemba ya kose na n'seke; Paolo na ko ena na mokota: "O koemei mbe nhiphiphee owe bondi omei?" Eke mokota wa ena nande: "Weli ko ena kiguki?" ³⁸Obuwa mo Egipito owa watombokanga eke waya na bato elfu ina mo obandja ya iseseke? ³⁹Nikai mo Yuda, Paolo na ko ena, wa Tarse mo motanga Silisiya, moto wa motanga ya ame owa ya okuku aema. Akoleya nao, mbe neene na bato. ⁴⁰Mokota ya ba soda na koakolea we mbe

waene, Paolo, mbe weimane moesikaliye, we na kota n'nembe ya kaoko mo bato. Boose na ko bibana, we na konyengesa mobe eke wa ena na looki yabo. Ya baebele.

Chapter 22

¹Ba nduku baome, na ba Tata, n'ngbai looki si owa nika nayo mo ko ena nino bondia noo neekane na bondia si owo! ²Nyanga ya an'ngbanga bo ke we na ko ena na bo na tcheneli tcha ba Ebele, bo na koika bii, ke Polo na ko ena: ³"nikai mo Yuda, ne botekei mo Talasia mo kilikia; n'ndi ne kowe n'nkati ya motanga si owo, ko mao ma Gamaliele na eselekanga iyano n'nkati ya ko ebeseleka ka ba angule ba ba ise bito, na ikangai na nkasa ya etea bondia Mokonga, m'mba bowa ikakae bane boose moonu butu". ⁴Nen'ngbesei obaba bena ko koma koiya boyaeli ya abotekea, ko kanda ko n'ngesa n'nkati ya mololo baome na bamokali. ⁵Motondoli wa ema ikumbe ya bakolo bato bo ko enei noo, na patake kai kowa kabo toani bondia binakito ba Damaseke, kookoi kokia noo mbele nile na baa bekandeki ko. Mo ololo mo Yelusaleme kooko mo patesa bo etumbu. ⁶Mo ondo, aiye-iyie na Damaseke na midi, liangangi ya ema kula kowa kio na kowakanea noo. ⁷Noo naokea mo nseke, ke na kon'ngba looki yo ko ena nane: "Saulo, Saulo, motchei o ko n'ngbesa noo obaba?" ⁸Noo na ko sumbola: "Owei nani, Mokolo?" Ke we na ko ena nane: "Nikai Mbali moto wa Nazaleti, owa o ko n'ngbesa noo obaba". ⁹Baa taikanga na bo asima amo bemonei bosaali liangangi, n'ndi betan'ngbanga ande looki ya owa wa enanga. Mo boobo noo na ko ena: "Nootai booni, Mokolo?" ¹⁰Ke Mokolo na ko ena nane: "Imana, yaa mo Damaseke, ke kooko bo ko ebesai owe moose simaa meengame na owe kota". ¹¹Bowa ntamo nanga kae tchesima, mo isina ya koakana ka liangangi, baa taikanga na bo na kobunda noo mo kaako, ke noo na ko koma Damaseke. ¹²Ke, amo ome omo wa etekangai Anania wa sombolanga koondea angule, ke owa ba Yuda boose ba ikanga Damaseke ba enangai bosaali yande, na kula ko imana boso ane. ¹³Ke na ko ena nane: "Sieyo, noo na omona ephe ke noo na ko moesa na nande". ¹⁴We na ko ena: "Mokonga wa ba Ise bito wa sonake owe mo koeba bowa eeme we, mo ko mona bosaali ke na ko n'ngba maoki ma kana kande". ¹⁵Bondia o ko ikelea we ko bato boose mo ebese ko maa moose mamu nake owe na ko n'ngba. ¹⁶Ke enekeke, o ko endea tchei? Imana, n'nyeka, ke ko soleka ka koebe kabe, mo ko eta lina ya Mokolo. ¹⁷Mo ko sumboka mo Yelusame, bowa na sombolanga n'nkati ya lumba ya masomboli, noo na ko bakeleka na mosombo. ¹⁸Ke noo no komona Mokolo na ko ena nane: "Ka beo-beo, ke omoka toka mo Yelusaleme, bondia bito kowa-kowa ande boyaeli yabe mo isina yane". ¹⁹Ke noo na ko ena: "Mokolo, bemine beli mbele noo na n'ngbesangai mo ololo na ko lubeya fimbo n'nkati ya malumba na masomboli baa ba akoanga owe, ke". ²⁰Nyanga ba iteanga mokia owa wa enanga owe, na ikangai noo mune aowo, taa ko lesanangai nabo, na ko tchungu ntulu ya baa ba iyanga we. ²¹Ke we na ko ena nane: "Yaa, noo notomai ow kpaya mo bese". ²²Ba n'ngbangai we bena looki si owo, n'ndi bo na kowakaya, na ko ena: "Toesaki mo nseke moto boyaeli siono! Ite foeande mbele wa ike". ²³Ke bo na ko sulesa maoki, ko ombola ntulu yao, komaya ibunge kio, ²⁴Mokota ya basoda na koesa isoso mo ko ongisa Paolo n'nkati ya mo ololo, ke wa phipheleke na ko lubeka fimbo, mo isina mbe baebe motchei bo koa kaeya we boobo. ²⁵Nyanga alubekanga we fimbo, Polo na ko ena na Mokota ya basoda owa waikanga aowo; eakoleke kolubea moloma fimbo mbele betinaebi ko beya kande? ²⁶Mo looki siowo, mokota ya basoda nakia owa welongee we na mpete mo ko ebese we, na ko ena: "Otai tchei? amo ome siono ukai Roma". ²⁷Ke mokota ya basoda, na kula na ko ena na Polo: "Ebese noo, ukai mo Roma?" Boobo, we na ko sumbolea we. ²⁸Mokota ya basoda na ko ena nande ephe: "Na falanga ya buwa n'ndi noo ko ena, noo nelitoseleke tokea ko botama kane". ²⁹Mo kabio-bio baa ba phananga ko phiphea we na ko somboka na maili, ke mokota ya basoda na ko mona mbe Polo ukai moroma, w na koika na bowa bondia we kande? ³⁰Na mpendu si, na nkasa ya koebe mo tchei ba Yuda be tchongee we, mokota ya basoda na kosowa we meeli, na ko esa isosa ko batondoli ba ema na mekota ya basoda yoose mo ko songana; ke na ko selesa Polo, na ko imetcha we n'nkati n'nkati yabo.

Chapter 23

¹Polo wamona basambesi ke waena: "Binakane, na maenyeli moose na fowai neendeseleke bena ko onootu boso na Mokonga..." ²Mokota ya balondoi Anannia nakotoma baa baikanga baka nande balubewe no kana. ³Nayo Polo waena nande: "Mokonga olubei owe, uki ase mo kosambesa noo koopasana na angile, ndi owe wake lesake angile mokotoma mbe balubee noo". ⁴Ba baikanga baka na nde baena: "Osenda molondoi wa Mokonga!" ⁵Polo waena: "Ntelise ane mbebabito uki mokota ya balondoi"; mondia epkalokei: "Utokoena abe kobea ka mokta." ⁶Polo na komona mbe iboka ya ba songani baikangi ba sadike bafe ba falisayo, wa akaya: "Babito niki mofalisai mana mafalisai moisina ya koendea koi na bilekake mo lisomi. ⁷abowa ene we boobo ya bia kobotesana n'nkati ya ba said na bafalisayo ke kosongani ka ba langama. ⁸Mondiabasadi mbe bokoenangi mbe koimoka kabuande ke bakitomo babua bo, mosombo kaeya buande, n'ndi ba falisayo ba koakoa moondi si mamo. ⁹Aikangi na lokendi omo ya ema, ba mo ba mofaka ba bafalisayo baima na mokobotesenan mabo na koena: "Titemone bitokobea ka moto siono; saomo saomo mo sombo ao mokitomo wa enaki nande. ¹⁰M'mba bowa kongmba sana kitaikanga, ba sambesi ba tina mbele Polo una olubeka na bato si bano wa toma basola mo kotoesa we na koiekayo. ¹¹Botu siowa ande mokolo wemune wa omokea Polo, ke wa ena: kobea n'ndia m'mba bowa emoese owe boyaeliya Yelusaleme, embimbe witekae loma wete kaye yoo mo ba loma. ¹²Botu kotcha, ba Yudaba taiki mesombi ke ba botesanaiki bomine na koena bokoeki koma na kowa bena kowa boolongea koiya Polo. ¹³Ba batanga me sombi baikangi koeta nakma ina, ¹⁴Ke baya komona mokola ya ba londoi nabekongo kookoka baena base teeni mbe ti tokowa bito na koma bena kowa tokoiya Polo. ¹⁵Bane, eneke enai na ba sambisi na basadi o ba sambisi bondia mbe ba bie bosonino Polo mba baa beeme koeba bondi yande bosaali; koeba bondi yande bosaali; ke base abosa okulawe, to koiyaiwe. ¹⁶Mana motamba ya Polo a mokali koeba bondi wa yaiki omoololo koebesana Polo. ¹⁷Polo waeta omo wa ba tangani waena bia maana si ono oba sambesi uka na bondi ya koena bo. ¹⁸Motangani wabia maana si oyo ke waya na nde mo basambesi ke waena: "Polo mokandekiwaetaki noo, ke waena nanee mbe nebie maana si ono uka na bondi yakoenana nabe". ¹⁹Mosambesi wabunda maana mokaoko ke baya nande ka owa, wa fifea we: "Ukana ya koena nande?" ²⁰Wa sumbola ba Yuda ba ngmbesanake mbe webi Polo na m'mpendu boso na basali m'mba owa ofifea liti wa bondi. ²¹Bua kongmba bo mondia koetea nkama ina nkoti ya bo beem'mbe alinga ba teleawe mesombi, bito kowabo m'mba koma alinga baiyawe eneke beendee lika owe. ²²Mosambesi watoma mosombe maana mbe wauwa koena na moto maili ya koena eya ete we. ²³Maili, we na koeta batangani babe, na koena: "Tekelai, mo nyanga isatoo ya botu, basola 200, 20 balinyei ba mponda na 200 ya bato ba matumo, mokuya bena o motanga ya kaisala". ²⁴Aike namponda ya kia obia Polo mokoisa we bua tchekpaanga boso ya mokota Feli. ²⁵Wa andeka kaani mobongaali si owo? ²⁶Kolode Losai kowaka mokota Feli waimokake! ²⁷Mota si owa obundeke na ba Yuda, unapki ndiabo, abowa ile noo na ba sola nokia koomola we, abowa nengbe mbe no loma. ²⁸Waemangi koeba esima ya kokande ka kande, na bia we boso na babuki ba maondi. ²⁹Nemoni mbe kokandeka kande eki moisina ya ba angile ba bo, n'ndi utete ande kobea angokomo si kowa keengame na kabileawa, kokpa ao kokandeka. ³⁰ango bowa embge noo mbe ba Yuda tele ewe makumbe ma beana tomangi we, mokoeba moisi na ya basekomi bande mbe ba ene mesa oi yande kowa kabe na a ake. ³¹Basola, koopasana na isosa si eya eabe ke, babie Polo, baendesa we botu otondo bena atipala. ³²Nampendusi baeki baliinyi ba mponda baende asimamo nande, basumboka kowa kabo. ³³Kokoma mo kaisalia ba linyi ba mponda baesa mokota kaani na komoesa we Polo. ³⁴Mokota maili ya kobanda kaani, wa fifea oni motanga aikanga Polo waebaki mbe uki moto wa kilikia: ³⁵"Nokomgbai owe, waena aikamba base kani babe bala waesa esosa ba tangane naande molumba ya Elode.

Chapter 24

¹Maili ya nsu itano, kula ka mokola ya balondoi anania, na bekongo na ofe molondoi oeteke Teletule. We na kositaka Polo ka mokota. ²Polo we na koeteka, teletule na koena mbe:" ³Lombeseleka Feli, bondia bii wabo omtanga, motanga ya ondeselekake mo m'mboka yabe; yoi teli yoose sieya yoteleka leakowe yo. ⁴N'ndi mondia tabua koilelesa owe iboka, na ombaki owe mbnga noo, o mo bolayabe, eya teme koena nabe. ⁵Tabundaki moto siono uki na Yuda ba tchese tchetonolo, uki mokota ya bato ba na salea, ⁶Ke okoena koba n'ndi etanda ito. yoi takandake we. Ke teemi kobuka bondi ya nde koondesana na angile wito; ⁷N'ndi mokota Lusua na kobinya, wabakea base we oma akomito na tchekamba, ⁸Fifea owe mune omoni mbe eya taenake ikai liti. ⁹Ba Yuda na kosongana, yeenekake ikai liti. ¹⁰Maili ya kota koesawe looki, Polo na koena:"Ebambe, bemo ba bua, uki mobuki wa ma ondi ma motanga siono, na ome ya koebayoi neeme koena. ¹¹Buande kose na nsu ikomi na ibe, weengane nakoba mba, naayangi Yelusaleme mo kosombola. ¹²bitesangele ande noo nka ya lumba ya Mokonga m'mba asima ya makumbe, m'mba n'nkati ya motanga, koenesana na moto, ao kosonganesa bato mokaisama. ¹³Bauwande na n'nemba ya komoesa liti ya ma basitake noo eneeke. ¹⁴Nokoebesie owe mbe noota kokamba ya Mokonga wa ba Ise bito. Koondesana naeya ya kotabo bosonganeo, koakoa eya yoose epkaloke aba angilena ba londoi. ¹⁵Neendee bondi omo ka Mokonga, m'mba bowa bokae beendee, mbe yokoikai na koimoka obaa bitchaa na baa babua tchaa. ¹⁶Yooi nokoesa koenda natcha boso na Mokonga na boso na bato. ¹⁷Maili ya bemo ba bua nili mondia koesa bea ya omotanga yane, na koesa lifaefi ya ne ka mokonga. ¹⁸Moyoi ba Yuda bamo besangele noo n'nkati ya lumba ya Mokonga bua ikumbe ya bato, m'mba iye eya. ¹⁹bamo ba ba Yuda baikangi na akikange m'mba baikange na bandi nane mbe ba bile ko tchongea noo. ²⁰Ba moese koni koba be bunde noo na ko, abowa ai mananga noo boso ya ba buki ba maondi, ²¹Ena mbe aike bowa na akowa noo boso na bo:"Ena mbe mo isina ya koimoka ka ba pki koi noo someseleka boso nino". ²²Feli, weiweli liti si owa uka na koetesa, na koena:"Abowa mokota Lusua okala, ke na mona bondi inoo. ²³Ke na koesa looki na batangani taiwe ombololo, ke buai koeksa basau mande ko monawe. ²⁴Maili ya to nsu, Feli na Dulusi, mokalande, owa moyuda, we na koeta Polo. We mbanga we mo kowakowa ka Klisto. ²⁵N'ndi, mba bowa polo waenanga iboka koika tchaa, koeyesa motema, na lisomi si eya ekala, Feli, na kotekateka, na koena:"Moenek sumboka asa; maili, nokoeti owe ke naena na be. ²⁶Waisa m'mba mo n'nyanga si Polo okoesi we beeya; yoi aa langa we n'nyanga yoose koena nande. ²⁷Maili ya bemo bibe, Polokisi na fekisu na koeta aisma ya Feli:"Mo kolengesa ba Yuda Feli na kosia Polo omoololo".

Chapter 25

¹Fetusu na kula omotanga, kia omotanga ya Kaisalia mo Yelusame. ²Mekota ya ba londoi na mekota ya ba Yuda na ko sitaka Polo. baena iboka bondiande, na boyaeli ya bea, ³Baomba we na koena kande m'mba wa sumboke Yelusaleme. Moyo bafe ba Yuda na kotelea we mesombi mo m'mboka kaisalia, ndi we nune okiyai. ⁴Fetusu na koena mbele Polo ukai mo Kaisalia, ndi we nune okiyai. ⁵N'ndi mekota baye nane aisimamo, we na koena, ke na aika m'mba bondi omo ya beya ka moto si ono, baene. ⁶Fetusu we na koika nsu tchenana ao ikomi asimamo nabo, ke na kiya mo Kaisalia. Na m'pendu si, na kaika asima yande ya kobuka bondi, na koesa looka bale na Polo. ⁷Abowa ile we, ba Yuda si bile Yelusame na kokomba we, ke bo na kositaka we o maondi ma emeema ke na tale, na maondi si bitaengamanga na komoesa liti si. ⁸Polo na koena: "Niteete anga boondi omo ya beya ao kaimaneya ba angile ba ba Yuda, ao kaimaneya lumba ya Mokonga ao kaimaneya kaisala". ⁹fetusu, koena kolengesa ba Yuda, koena na Polo: "Weemi kiya Yelusaleme, na kobukeka ka bondi si ono boso nane?" ¹⁰Polo waena: "Iki boso na tomilali ta kaisala noosamba, ao ndi neengame na kobukeka bondi. Neteteane kobeya anga komo o ba Yuda, m'mba boa eeli owe bosali. ¹¹M'mba neti kobeya komo, ao neti kobeya kamo ka kaiyesa moto, niteeke ane kogba; n'ndi, m'mba eya besitake noo iki olanga moto anga omo utengame na koeka noo mo maako mabo. naetake Kaisala. ¹²Na boobo Fetusu, maili ya koenesana we na koena: "Waetaki Kaisala; Okika Kaisala". ¹³Maili ya nsu, mokota Agilipa na Belenisa na kula koa kaisalia mo kaimola Fetusu. ¹⁴M'mba boa aetesanga bo ao nsu ya buwa, Fetusu na koenoesa mokota bondi ya Polo, ke na koena: "Feli wesiyei moto omo o moololo", ¹⁵Owa si owa abowa naikanga Yelusame, mekota ya balondai na bekongo ya ba Yuda basitakangai, koomba kokandeka kande. ¹⁶Naenangi nabo mbele yauwa nd boyaeli yaa balomamo kokanda moto mba biti mounghi ba bekande se we, ke waene kae mo mamo besitake we. ¹⁷Balangi ano, ke, bua koetesana, na ile si naikangi asima ya kobuka bondi, ke naesa looka mbele baulee noo na moto si owo. ¹⁸Ba bekandese we, belei, bitenee ande we bondi ya beya owa noo naengelanga; ¹⁹Baikangi na kobotesana nande mondi ya atanda yabo mine, ke na moto omo Mbali owa kganga owa Polo eakowe mbele uka na koika. ²⁰Niteli ane mba noobunda tchei mo kophotesana si, ne phiphiei we m'mba weemi kiya Yelusaleme ke mo kosomeseleka mo maondi si mamo. ²¹N'ndi Polo waeteka, mondi ya mbele bondi yande yaeneko boso na mokota, naisangi looka mbele bamone we ao bena kona nekato ma we ka kaisala. ²²Agilifa na Fetuse: "neemi kae kaungba moto si ono na m'pendu, ndu, Fetusu na kosumbola: "Okaungbai we". ²³Na ile si, Agilifa na Belenusi kula na ibamba, ke bo na kaingea aisma ya bokutaneyo asimamo na mekota ya basola na mekota ya motanga. Mo lookana ya Fetusu, Polo na kobileka. ²⁴Na boobo Fetusu na koena: Mokota Agilifa ka bane boose ba bisa nito, bamonake moto si ono owa si owa ibamba ya ba Yuda baenake nane, aika Yelusaleme aika abono, na koakaya mbele utengame ande na koonda. ²⁵Mo noo, neli mbele utetee ande bondi anga omo ya kongba, ke we na koeta mokota, namona mbele engami nande komona mokota. ²⁶Nauwa nde na bondi anga omo ya kongbalolea mokota mo isina yande; mo yainaesake we boso nino, iboka boso nabe, boso ya kokgbalowa teunghe asa we. ²⁷Maondi a mbele itelengese ande no ekokata moto mbele niteli isina bondi eya take we.

Chapter 26

¹Agripa na ko ena Paolo, eengamei nabe ko ena mo ko moesa mbe utete bande bowa a enake bo. ²Nika naome, Mokota Agripa mo noo koika moonoo botu boso na mo ko moesa mbe masitaki ma ba Yuda mikai olanga, ³bondia oli bowaali asili yabo na meango yabo. Na ombake owe mbe on'ngbe noo na motema ya eeya. ⁴Koika kane, kolinga iyanuke yane, keebekane na ba Yuda boose, bondiya yaetanga mo Yelusaleme n'nkati ya okita yane. ⁵Beli ko linga nsu a buwa, aika m'mba baema ko ena, mbe nekowei m'mba Mofalisayo, bowa ika etanda ito. ⁶Enekeke, na tchongelekekake, bondiya na emake ko moesa elaka eya Mokonga wa enanga na ba ise bito mbe ekatelekai, ⁷ena be banda bito ikomi na bibe beende botu m'mba looba mbe elakasi ya engame. Mo ko endeya si kooko, o mokota Agripa, na tchongelekekake na ba Yuda? ⁸Tchei! Tchekambe owe kowakowa mbe Mokonga we engame na ko imola bagbi? ⁹Monoo, na ko angai koekesa mbe lina Mbali wa Nazarete iteate kangai anga kambu. ¹⁰Ikai eya yatanga noo mo Yelusaleme. Na kandangai bato bosaali boose mo moyololo, na esekekangai looka si oyo na baomoli ba maphaephi, ena abowa aiyanga bo bato si baabo, na ikangai kowakoleka na bato boose, ¹¹na lubekasangai bo n'nkati ya malumba moose ma masomboli, eke natuma bo mo ko senda maondi mabo. Mo kititi tchane, na moesangai bo maobi ena naonda bo ko metanga ya baeni. ¹²Mo isina si eeyo, n'ndi noo na kiya mo Damasia na lousa ena kowakowa ka mekota ito yoose. ¹³Na tchengbangba tcha looba, o mokota noo na ko mona mo mboka, liangangi ya ema na kongesa noo, na boose baa ba ikangane, n'nkati, eke tcheangangi tcheetcho tchalongea liiso ya botu na kosana! ¹⁴Base boose na ko keya mo nseke, eke nangba looki ya ena nane mo looki ya ba Ebele: "Saulo, Saulo, bondiya tchei o ko moesa noo maobi? Yo ko talaleya owe moko enda kiyo ma meke". ¹⁵eke, noo na ko timbola owe nani Mokolo? eke Mokolo na ko ena: "Nooi Mbali owa o ko moesa we maobi". ¹⁶N'ndi, imana kiyo, eke ko kama kiyo na mao mabe, bondiya na buanyake owe, mopheme na temwe ya bephembe si beya ba monake owe boso wane ko buanyeya owe. ¹⁷Nasonakei owe n'nkati ya okita si oona na n'nkati n'nkati ya baphanyefu (bato si ba biteli Kaani ka ilonga) kowa ika bo na tomake owe ko, ¹⁸mbele olindowe bo maiso, ombe baete kotoka mo iphuwe mbe baete mo looba ena mo tchekamba tcha Satana mo ko eta kowa ka Mokonga, ombo bapate, mo kowakowa noo, limeseli ya ko beya ena botiko ya bapheneneni. ¹⁹Mo boobo, Mokota, Agripa, ntekokolekae koeka bondi ya kiyo; ²⁰mo baa ba Damasia, boso eke mo baa ba Yelusaleme, mo boose ba Yudea ena mo baphanyefu, na nangola ko kalanganya ena kotimboka kowa ka Mooknga, na kota mekambo ya liti ya ko kalanganya. ²¹Mo isina si eeyo n'ndi ba Yuda ba bunda noo n'nkati ya lumba ya masomboli na tcheema tcha koiya noo. ²²Mo ngbengbele ya Mokonga, nika ena moonoo botu, moko ebasa banuke ena bakolo bato, bowa ko ena na moose ma maenanga baeki ba boso ena Mose, ba enanga mbe maondi si mekaeai, ²³ko eba mbele Klisto ukamonekai maobi, ena okaikai wa boso mo ko omoka n'nkati ya bagbi, o ka ebesai booba mo okita ena bese. ²⁴Bowa aikanga we mo ko ena, bondiya ko ebasa maa matanga we, Fetus na ko ena na looki ya kiyo okai na asekai, Paolo, akili wabe wa ema wobongesei owe ko ena. ²⁵Mo buwa bane na oseke, mokota aema fetus, Paolo na ko timbolea we, ikai ande maoki maliti na masaali, ma mo ko ena noo. ²⁶Mokota wakandokake maenyeli na maondi si mano, ena no ko ena nande wazi-wazi; bondiya moo, bondiya mitetelekangai mo iphuwe, n'ndi boso ya bato boose. ²⁷Uka na kowakowa mo baeki ba boose, mokota Agripa neli mbe owakoe moo. ²⁸Eke Agripa na ko ena na Paolo: "Owe wo kokolei kotimbola noo mbe neike moklisto!" ²⁹Paolo na kotimbola anga aika enetake, anga aika mo nsu ya maili, eka mbe Mokonga wate, buwa koika owelika n'ndi mo baa boose bo komgba noo moonoo botu ketimbokei m'mba noo, bakolo ko kandeka si kono. ³⁰Mokota aema, bena na Guvelene, Berenice bo na koimana, ³¹eke, mo ko omoka kabo, eke baenesana, bemine na beemone. Mopo si onoo, utete bande tchesima ombe wakandeke mo kogba anga mbe wan'ngeye moyololo. ³²Eke Agripa na ko ena na Festusi, moto si oono weengamei na ko ekeleka, n'ndi bondiya waemangai mbe bondiya yande yaye ka mokota opheme Kaisala".

Chapter 27

¹Abowa ekamba looki mokia mo etali babunda Polo na baphe bato ba moololo ka mokota omo eeteke mbe Jiliusi. ²Tekinenei mo wa ato omo adramite mokia Azia, ta ayangai asima amo na Aristrake, omo wa mawedonia omotanga ya batesalonika. ³Botu eonde takoma mo sidonia; Jiliusi, owa watanga Polo masaali, waesa wa isosa ya kia o banduku mo kopata mitchoko. ⁴Mokia kooko, taika mo tchea tcha chipre mondia n'ngumba. ⁵Maili ya kokola iyaba ebakamee Silisia na Pafili, takoma mina kowa mo lisia. ⁶Kooka, motangani, wamona waato ya Alezadri mbe yokia mo Italia, ta kimeangai. ⁷N'kati ya nsu ya bua taendangai kaoko oke, na bekpaanga tekomi mo motanga ya Kride, kowa mofofo itaema,ga mbe teake. Te ite maili ya tchea tcha Krete, obalu ya Salomo. ⁸Tekomi na obaba, ke tekomi asima amo eeteke lito fowa baka na motange ya base. ⁹N'nyanga ya bua si eya eete, kokala kaikangi na nkakatimanyanga ya kokanda ya etangai. ¹⁰Mo isina si Polo okima bafe, waena: "Baome, nelimba koenda si kono kito kamba ande mekapeli ao kokpeleka, ndi buande lika ndia besima ke waato, ango base teengame na kosea koika tito". ¹¹Motangani waimba moende na ifoka mokolawa waato koetea maoki ma Polo. ¹²M'mba bowa lito itafoanga mo kofeka, ba bua baemangi koeta mo kofeka mo lito ya Fenix, lito ya Grete ya monangi nkeke isato motchela na moela, mo ketesa tchemo tcha bea. ¹³Kafefeti kala na lito, ba mona mba onoko ya enga make, ba sowa waato ba timba tchea tcha Grete. ¹⁴Bua koilela n'ngumba ya la iki, mbe bika motchea. ¹⁵Waato ya yembaiki, bia tchekamba tcha kosikama boso na mofofo, ta m'mboleka iki ofe biili. ¹⁶Taetaingai maili ya tchea tcha ango wa tche eteke koda, na obaba yoose ta sumboka mo m'mboka ya foa; ¹⁷Maili na kofeka, ba fanaiki boyaeli ya ko konda waato, ke na bowa ya kokanganga kokea asima ya bea, baselelesa bolindekeo, mo isina si beoki eebo koendeseleka na mofofo. ¹⁸M'mba bowa aendeselekanga ase kobe na mofofo, na mpendu ke tambola besima moiya, ¹⁹Botu ya isato to komboli base mine na maako mito. ²⁰Looba na n'kenike iteomoke ande mo nsu sieyo yoose, ke n'ngumba na mofofo na yaemangi iboka ke ya toesa base taeli ta koonda. ²¹Titenge bito n'nya ya eya moyo Polo, waimana n'kati ya sikoka bo, waena na bo: "Tchoo ba bito banengamangi na komgmba noo mbe titiangi mo Grete, mondi mbe tita keangi mo obaba na mekpeli si eno. ²²Eneke na bodja bodjaki ba ekai na tchekamba; bondia omo n'kati ino utookpakae, koseama kabesima kitokoikakae mo waato. ²³Mokitoma wa Mokonga owa noonni kowakande ke nootelea we wa bua uyea noo na bolu siono, ²⁴Ke waena nane: "Polo, bwa kotina; oosomeseleki bosa na kaisala, kemona, Mokonga waesaki owa ba boose waenda ke na bo. ²⁵Moyo, tchoo ba bito, akowai mbe, nika na kowakowa Mokonga, yoo teleki m'mba bowa waenanga nane. ²⁶N'ndi titoo kokola bito mo tchea tcemo. ²⁷Maili nsu ya ikomi na ina, mbe mabooboo mo yembesa yembesa base mo iyaba, ba moesi ba m'mboka ya iyaba, n'kati ya botu, baenyelea mbe baakake mo okonge. ²⁸Ba m'mbola musa, ke basangela befaka n'nkama ibe; kpa aya kambu, wa m'mbola efe, wasangela befako ikomi na itano. ²⁹Mo bowa ya waato kokuka mo mawe, moisinasi ba m'mbola ntondo ina, mo koendea botu kotsa. ³⁰M'mba baa batinanga bo kokuka na tshalika, ba m'mbola efe ntondo boso na tshelika, ³¹Polo waena na ba tangani na basala: "Mba bato si bano biteikange mbe biteonde bino". ³²Basola na kobuka n'ntondo, koeka yo mbe ya eye. ³³Boso mbe botu ya tshe, Polo wa bodja bodja bo mbe ba ange moleli, waena nabo: "Moono botu nsu ikomi na ina eya ika bane motsheli yo koeka bane koanga". ³⁴Naenake nino wai teange moleli mondia moleli ikai na isina mokoika kino, ke ombge ya moto ango omo itoseama ande moleli. ³⁵Maili ya koena nabo wabia moleli ke walifea wa ba angea bo ke ba anga. ³⁶Boos baika na tshakamba ke ba anga kae. ³⁷Taikangai mo tshelika mia ibe nkama mo tchomoendi na motoba. ³⁸Aboa eikote bo ke ba m'mbola besima bemo mo ko owesa tchelika. ³⁹Aboa botu etshe bite mone ande okonge n'ndi ba mona asima amo m'mba okonge ke ba bakama nako. ⁴⁰Bo na kobuka buka ntondo mbe ya eye mo iya, mo nyanga si eyo emo ba sowa kae ntondo si eye aikanga boso na tshelika, bata monuku ya ntilu, baya mo okonge. ⁴¹N'ndi ba sangela o baa ya isaeseke, ba konga ke tchelika baimana awo mbe monuku ya ntulu yo ko asoka asoka na mofofo. ⁴²Basola na kombngesa na ibe baie bakaneki mbe omo wabo uta tsubeangi omaale n'ndi wa ko onde. ⁴³N'ndi motangani, owa, weemanga koondesa solo, weekesabo mbe ba bua kola boobo. Waesa looka mo ba beli iyaba moko tchubea boso. ⁴⁴Ke mo bafe baike mo maonga ao ko owa na tchelika. Ke boose ba koma mo okonge bua bondi ango omo.

Chapter 28

¹Maili ya base koondeseleka, telimbe tchea si tcheno tchaetekangi malete. ²Bato ba motaka balenge angi nito; beboti base bako na isengosonga ya kaya, ka beakaneseko mondia m'mba yeokei ke aikangi na kalo. ³Polo wa bia topuso puso na kota mokoya, ndjoka ya mboya ooya ya kaya ke yatoka mo topuso puso ya funa we mo kaako. ⁴Aboa balo bemone n'ndja koliama no kaoko, koemesana iki liti moto seono wiki moto wa bea, mondia ya koeka maili ya koonda kande mo iyaba. ⁵Polo wa tchitcha n'ndjoka mokoaya bua kombnga. ⁶Bato si abo ba endeangi kokea kande ao kopka moisa, ndi maili ya koendea n'nyanga ya eya, bua komo bondi anga omo kouleawe, batimbo maenyeli na koena mbe ikai Mokonga. ⁷Aikangi, baka baka n'seke ya bekongo ba tchea oeteke Pubulusu, owa weikese base nsu isato mo boyaeli ya isau. ⁸Sa Pibulusu uka moitanda, oso ya koteka teka na kosaya ma kia; Polo, na kia koakande, kosombola, na koteleawe maako na koombola we. ⁹Kio na ao bafe bato banso ba tchea na kula, ke baonda. ¹⁰Ba esa base okuku, ke, mokia kito baesa base besima si bea aikanga nkasa ito. ¹¹Maili botu omo mo meeli isato, takimea mo mosau ma alegiza, maa meete tchemo tcha bea mo tchea, aikangi na maina ba diskula. ¹²Bo na ofeka selakisa, tokoiki nsu isato. ¹³Ao, mokonda okonge toofekilejo; ke, mofoyo ya motchela kula na mpendu si ke monsu ibe takoma puzole, ¹⁴Ba loma bala kosangama nitoo bena moibongo ya apusu na ape asima isato, baa bandanganga kula kito, Polo mokomona bo wasumbola keleke ka Mokonga, na we koika na tchekamba. ¹⁵aboa ekeke base loma, beakoei Polo koika we mune, mbe otangeleke na sola. ¹⁶Koonda nsu isato, Polo waeta be kongo ba Yoda; Ke, aboa esangane bo, waena nabo maoki si mamo binakane, buakota bondi anga omo obato ao mo asili wa ba ise bito, nem'mbe kio moololo koa Elusaleme ma baloma. ¹⁷Maili ya kafifeleka, be ebangi koeka noo, ita ikanga ande na bondi owa aengananga na ne ko pka. ¹⁸Ndi ba Yuda ba imanenangi yo, ke na emangi koeta kaisala, nta emanga ane koluba mofindi yane. ¹⁹Yoi naetake bane beenei ke beenei, bondia kaengelea ka isalaele yo nekandeke moololo si eno. ²⁰Ba sumbolea we: "Tite monea bito kaani kotoka Yuda moisina yabe ike ite ike ande na moto omo si owa ya be. ²¹N'ndi teemi koeba eya oko engelea owe, bondia telimbe kosongana si kono koose kota wota ko koeta kobotesana asima oose. ²²Ba m'mbngwe sana botu omo, ke babua ba monawe asima yande Polo wa saolea bo bokota ya Mokonga, koesa boyaeli, na kofana, na angile wa Mose na ba londoi, na koebesana bo eya emone Mbali koenesana keiki kolinga mpendu bena iyo. ²³bamo baa kowa eya weene bamo bite akoe ande. ²⁴M'mba bowa ite mgngesane bo, Polo oeni maoki si mano: "naisinai kaisinai mosombo mosaali", waenanga na ba ise bino mombo ya molondoi yaosia, waenangi: "Yaa o bato si bamo", ke ena: "Bo kombngina matu mino, ke bito fofoa abino; boo moni na maiso mino, bitokoeba bino. ²⁵Mondi ya motema ya bato si bano ya ko bea ke; ba litosake matu mabo, ke ba linde kake maiso mabo, mo isina mbe bito monangi na maiso mabo, bite mbngangi na motu mabo, bita fofoangi ometema yabo, bite timbokangi, mbe nte ondesangi bo. ²⁶Ebaimbe koondeseleka Mokonga ke eseleki obapakano, mbe ba mbngwe. ²⁷aboa eenewe yo, ba Yuda na kia, ba bote sana n'nkati ya bo. ²⁸Polo wasia bemo bibe molumba si eya aikanga we waikangai na baa boose baa langa komona we, ²⁹Konangola mesao ya Mokonga na komoesa eya ye mone mokolo Mbali Klisto, mo bii woose bwa kolambeleka.

Romans

Chapter 1

¹Paul, mokbe wa Mbali Klisto, weeteke mokoika motomeki, owauka kaowa mokoema mesao nsaali ya Mokonga, ²Eya ya enekanga boso mondia Mokonga na balondi n'kati ya melolo ya phenema, ³na eyaye manande Weboteke o mophindi ya Tawiti, koondesana na mobe, ⁴Ke yaeneke mone Mana Mokonga owauka na chekamba, koondesa na mosombo ya phenena, mo koimoka kande o bapki, Mbali Klisto mokolo ito, ⁵Kowakandetepate m'ngbengbele na mokambo yakotomeka, mo obiya mo m'mboka lina nde kolitosa ka kowakowa obafatano boose, ⁶n'katiya baa bika kahii, bane si baa beeteke na Mbali Klisto, ⁷Mo boa boose, bika kowa toma, biki baa beemeleke na Mokonga, beeteke mokoika bapheneni: "eke mbele m'ngbengbele na bii yaeseleke bane mo m'mboka ya Mokonga Ise Wito na mokolo ito Mbali Klisto". ⁸Naesake asa oso kelekele ka Mokonga wose mo m'mboka ya Mbali Klisto, mo isina ino baue boose, mo howa kowakowa kino kaebekanake mo chese chetando. ⁹Mokonga, owa nooteleya we o mosombo n'kati ya mesaali ya manande, ikahi na boyaeli si owanoota buwakoeke mondia ino. ¹⁰Mokoomba n'nyanga yoose o masomboli mane mo ofata, mo koema kande, ome ya kula kowo kino. ¹¹Mondia neemi omona bane, mokoebesana bane maphe maphoti ma mosombo, mondia mbele besengbei, ¹²Ao, mondia mbele teiki na chekamba cha koika asima awo mo kowa kowa si kowa kika kito base boose, kowa kito mane. ¹³N'teeme ane kosiya ane boobo mbele biteikangi buwa koeba, banduku, noikake mono na n'kasa ya kula omona ane, ambele

nekonyowe touwa temo kowa kino, m'mba o mephindephe: "n'ndi n'taikanga ane n'nyanga bana eneke. ¹⁴Nika na koesa o baGreki, ba barbare, bato baakili, ma baabiteli. ¹⁵Na boobo nika na kosokeleka o motema yane kahe mo osaoleya ane mesao n'saali, mo ane sibaa bika loma. ¹⁶Mondia nauwa ane na n'somi o mesao n'saali: " iki chekamba cha koandeseleka ka owa o kowa kowa, o bayuda asa bosoboso, ke ba Greki, ¹⁷ Mondia kowakandehi yemoneke liti wa Mokonga mo kowa kowa bena kowa kowa, koondesana eya yekpalokeleke: owa waliti okoiki mo kowa kowa. ¹⁸lisomi ya Mokonga ye moneke kowakiyo mo koimaneya bu o vigo yoose na kikamba liti ka bato sibaa be bande mo obanga liti si owa wekandeke. ¹⁹Mondia eya yeengame na koeba kana ka Mokonga ye moneke kowakaba, Mokonga weteleyehi bomble baebe. ²⁰Mo boobo, koengama si kowakito omoneka ka Mokonga, chekamba chande si, cheya chauwana n'tungeya na bo Mokonga yande, ye moneke m'mba liiso, kotoka mokoumbeka ka chese, n'nyanga sieya too mona yo n'kati ya besima mande. Ika eye sieya, iteengame ande koekeleka. ²¹Mondia yo yeebi Mokonga, bitaesanga ande we okuku m'mba Mokonga, na koesa we m'ngbengbele, n'ndi biyehi kaowa o maenyeli mabo, na metema yabo buwa akili yen'ngyehi mo iphuwe. ²²Kolubeya m'mbele bika na boweli, baikake na n'seka. ²³ke batimbolake okuku ya Mokonga siowa, itoobowa mo belembeteli si baa moto wa obowa, mo tooni, mo n'nyama ya moale, na eya ya obanda. ²⁴Moyohi Mokonga weke yo mo bololo, koondesana na n'kasa ya metam abo; mondia mbele ya kambe okuku yabo bemine o mebe yabo bemine; ²⁵Bo si baa betimbole liti wa Mokonga mo olanga, batulameya oteleya biumbe baengamangi na kota yoka, owa wenabe yo, welipheke layalaya. Boobo. ²⁶Na boobo Mokonga weeki ibo mo n'kasa sieya ya uwa na isina:" Mondia bamokali babo batimbolake boyaeli siowa yeengame mo eya itoengame". ²⁷Na waa omo kahe o baome, koeka boteleli si owa weengame kowaka amokali, n'kasa ya bo yeakane omo m'mba ka ophe, mokota amoome na amoome maondi maokamba isina, na kopata iyoto si eya yeengame na kiya kabo kaowa. ²⁸M'mba bowa ite eme abo mokoeba Mokonga, Mokonga waekake bo o maenyeli mabo matimbokake, mo ota maondi si maa mauwa na isina, miteengame. ²⁹Meiye na boyaeli yoose ye kokamba liti, cheseka, boimi, akili wa beya; koiùanya baa bebalebo baa akili wetimboke, ³⁰Koema, koiya, koseya, maondi mabeya, boweli ya beya, babii ba maondi, koema obanga, ³¹Biteeme koika na bato, n'kasa ya bato ya buande, buwa chombo. ³²Na, ango bowa elibo lisomi ya Mokonga, koena mbele beengame na kokpa baa botaa maondi si mammo, buwande lika mbele boota yo, n'ndi bo omoesa baa boota yo. lol

Chapter 2

¹O moto, ango waika nani, wo sioyo obuka bondi ya munakabe, owe bitokoeke nande owo; mondia mokuka maondi ma baphe bato wakeyake, mondia owe siyo obuk maondi, otakahe boobo. ²Teli, moyohi, kobika ka Mokonga maondi mo baa botaa maondi si koondesana na liti. ³Weenyeleye bomi, o owe moto, owe si owa obuka maondi ma baa botaa boobo, ke botaa, weengame na kotaka mo lisomi ya Mokonga. ⁴Ao otefelo iphoka ya moboto ande, kokando na koyosakande motema mokokamba koeba mbele mo boto ya Mokonga yo osokowahi owe moko omola kobeyakabe? ⁵n'ndi mokobesa na motema yabe tatata, osonganesa iyota ya lisomi mo otu ya lisomi na komoneka ka kobuka bondi ya Mokonga. ⁶nani okesa ka kila moto eya ande; ⁷Weeke koika ka buwa n'tungeya mo baa si, mokoeyasahi bo taa osaali, kophoma okuku kolombeseleka na buwa kokpa; ⁸N'ndi obaba isomi mo baaba, o mosombo ya Meseya, baa boimaneya liti molitosa ma olanga. ⁹Obaba na chombo o mosombo ya moto siowa yoota kogeya, o ba Yuda ase boso, ke maili o ba Greki! ¹⁰kolombeleseleka, okuku na bii mo owa ota kofowa, o ba Yuda osa boso, ko ba Greki maili!. ¹¹Mondia boso na Mokonga yauwande na kotina moto. ¹²Baa boose bete kobeya na angile beke na someseleki na angile. ¹³Yauwande, baa boko m'mgba ba angile hii bika ba liti boso na Mokonga, n'ndi baa si baa bo tayo mo n'kasi bekalongesaleka. ¹⁴n'nyanga sieya bapakano, bauwa na angile, bootaa mokika kebo eya yeene angile, bikahii, boo si baa bauwa na angile, angile mobo mine. ¹⁵Boomoesa mbele mekambo ya angile yekpaloke o metema yabo, akili abo yo omoesa eya ika, na maenyeli mabo yokoena na koeseya bo emo na emmo. ¹⁶yohi yokomoneka mo o su si owa, kondesana na mesao yane, Mokonga o somesahi mo m'mboka ya Mbali Klisto mekambo moose na koisana ma bato. ¹⁷Owe si owa okoena mbele uki mo Yuda, ukahii mo ba angile, o koena koeseleka okuku na Mokonga, ¹⁸Weli koena ao n'kasa yande, o koeba koekanesa besima, mondia weli ba angile; ¹⁹owe oyo okoena mbele uki mochungi ao Molombiya a baa bekpa maiso, liangangi mo baa bika mo iphuwe, ²⁰Monganga ya baa bauwa na maenyeli, Molombiya wa baa biteli chesima, maondi uka n'kati ya angile eya yoose ya koeba na ya liti; ²¹Owe si owa, osomesa baphe, uteeme abe owe mune kosoma! Owe oyo o nangola mbele uteibangi, okoiba? ²²Owe oyo okoena mbele utetangi ilemba? Owe oyo uko moochafu ya ba belendela, ota mabeya? ²³Owe oyo otaa okuku ya angile, okambesa Mokonga okuku mo kobuka kabe ba angile? ²⁴Mondia: " lina Mokonga yasende kake n'ndia abe o bapakano, m'mba bowa yo kpalokeleke yo". ²⁵Kobukeka choo yo fowe, aika m'mba wa titosa ba angile; n'ndi aika m'mba owa utelitose ba angile, kobukeka kabe choo. ²⁶Aika m'mba owa utebukeke choo walitosa maoki ma ba angile, kokamba kande kobukeka choo kito omoesa ande we m'mba owa webukeke choo? ²⁷Owa utebukeke choo o mobe, olitosa ba angile, uto okelesa ande owe, owe si owa o muna ba angile, mbele uka na maandiko moose ma ba angile na kobukeka choo! ²⁸Ba Yuda, yauwande owa uka nayo koanja, na kobukeka choo, yauwande eya ye moneke o mobe! ²⁹N'ndi mo Yuda, iki uka n'kati ande; kobukeka choo, iki eya ika o motema, koondesana na Mosombo n'ndi buande o maandiko okuku ya mo Yuda si itetoka ande o bato, n'ndi ka Mokonga.

Chapter 3

¹Mo booboo iyota ya ba Yuda ikai tchei, ke bosaali ya kebukaka tchoo? ²eya eeme mo yoose, ke ya oso-oso ikai maoki ma Mokonga maeselekake. ³Bondi! Ango baphe bite akowe, bua koa-koa kae ko limesa ande ngbengbele ya Mokonga? ⁴Ata kambu! Mokonga ukai tcha ata bato boose baika na olanga. Mo booboo eandikele: "Mbele wemoneke thaa n'nkati ya maoki mabe, ke owe welongee nyanga sieya bo sambesa owe." ⁵N'ndi m'mba olanga ito yaeta kio na tchaa wa Mokonga, to ko enai tchei? Mokonga ukai na olangai nyanga sieya yokola kasomeo kande? (Naenake boeneleli ya bato). ⁶Ata kombu! Boni Mokonga weka baanya mono tchese? ⁷Ke m'mba, mo olanga yane, liti wa Mokonga wa moneka bondia okuku yande, mo tchei noo mune ko beya kanei? ⁸Ke mo tchei tauwa kota ko beya mbele bosaali akomee base, m'mba bamo bo ko enea base olanga; ko ebese" mebele basei taenake na bo?" Ko kandeka ka bato si bano ke engame. ⁹Booni! Tikai baa beete boose? Boande booboo. Bondia bato boose, na bayala ke na baala, bika kose ya bokota ya ko beya, ¹⁰M'mba bowa eandikeleke: "Mosaali anga omo wauwande, buango omo". ¹⁰..... ¹¹Ata omo wa akili wauwande, ata omo utophana ande Mokonga; boose ba limenake, boose ba seamake. ¹²Ango omo wakota kophoa wauwande, buwa ko ata omo. ¹³Ma koti mabo ikai kabuli phololo; beami babo bekai keande bondia kokesa; bika kose ya mettu yabo na sumu was ndjoka; ¹⁴Tona taeteiye na koenea kobea kena kolola; ¹⁵Mao mabo me owe-owe mokia koitea makia; ¹⁶Kosea ke na tchombo ika mo mboka yabo; ¹⁷bite liabo mboka ya bii; ¹⁸Kotina ka mo ko uwande boo ya maiso mabo. ¹⁹N'ndi, teli mbele yoose sieya eene angile, yo ko eneka mo baa bika kose ya angile, mo isina mbe toma toose ta kandeke, ke bato boose bale mo kosambeseleka baso wa Mokonga. ²⁰Bondia asa omo utolongea ande boso ande na mekmabo ya angile, bondia mo isina ya angile ile ko eba kota ko bea. ²¹N'ndi eneke, bua koika ka angile ikai ko moneka ka tcha wa Mokonga, eya yo ko ebeseleka o angile ke na balondoi, ²²Tcha wa Mokonga mo koa-koa Mbali Klisto mo boose si baa boko akoo. Ke ekana ekana kauwa kae. ²³Bondia boose batakoe koesa ke ba kosake okuku ya Mokonga; ²⁴Ke ba longeake bule mo isina ya n'ngbengbele, mo mboka tcheema matchobo ko fufuka kikai ka Mbali Klisto. ²⁵Weei Mokonga wa ko ebekana mbe itinateleki, ko makia mande, mo koika, baa ko liphaepi yande omune, mo ko moesa tchaa wande, bondia limeseli ya ko beya ka boso, mo nyanga ae yanga we motema, mo, ko ena kane, ²⁶mo ko moesa tchaa wande mo nyanga si eno, mo koika sawa mo koesa ko longea ka owa uka na koa-koa ka Mbali. ²⁷Mo booboo m'mba isina ya ko phana kolomba? Ya uwande. Mo oni angile? Mo angile wa mekamboi? Iyani, n'ndi na angile wa koa-koa. ²⁸bondia toko engelea mbe moto oo longea i mo koa-koa, bua mekambo ya angile. ²⁹Mokonga ukai lika Mokonga wa ba Yuda? Wa uwande bondia baa beteakowe? Boobo, wikakai bondia baa bete kane. ³⁰Bondia ukai omune lika Mokonga, we okoesai kolongea mo koa-koa ka baa sabuke kake e tchoyo, ke na koa-koa baa bite bukeke tchoyo. ³¹Te limesei angile na koa-koai? buande booboo? Mo ophe osalu, toko akolea angile.

Chapter 4

¹To ko enai boni bondia Abalayama, Ise wito, wepatei tchei mo mobe? ²M'mba Abalayama wa longearangai mo mekambo, isina ya ko m'mba kande, n'ndi buande boso a Mokonga. ³Bondia tchei tcheene eya eandikeleke? "Abalayama wa akoangai Mokonga, ke ya lombesangai we mo koika tchaa". ⁴N'ndi ka owa oota mokambo, ko lipaka kande ko lombai, buande m'mba n'ngbengbele, n'ndi m'mba eya eengame na we ko pata. ⁵Ke ka owa utota mokambo ata omo, n'ndi weakoe owa omeselea moto wa mkembo ya beya, kowa-kowa kande ko bandeki m'mba mopheneni. ⁶Boa aenanga Tawiti bondia ome ka moto si owa Mokonga wa eta we mopheneni ata utete mekambo; ⁷omee ko baa ko bea kabo ka meselekake, ke mekambo ya bo ya bea bea ya lindamake! ⁸Omee moto si owa Mokolo uto bandea kaewe ko bea kande. ⁹Omee si ono ikai kiande bondia baa babukekake ndjooi? Ya uwande bondia badjulekaei? Bondia to ko ena mbele koa-koa ka Abalayama ka bandekeangai we m'mba mopheneni. ¹⁰Mo eni nyanga? aabowa abukekanga we tchoyo embele we kenaika modjolei? Aikangai abowa tabukekanga we tchoyo n'ndi kaboa aikanga we na ntomba. ¹¹Ke na ko pata n'nembe ya tchoyo, m'mba alama wa liti si owa wa patanga we mo koa-koa n'nyanga si eya aikanga we mo ndjule, bondia mo koika Tata wa bandjule boose si baa bo koa-koa, bondia tcha wa bandekkee kae bo. ¹²Ke Tata wa baa babukekake tchoyo, ba uwande lika baa babukeka tchoyo, n'ndi ephe baa koenda mo mboka ya koa-koa ka ise weti Abalayama nyanga si eya aikanga we mo ndjule. ¹³Ita ikanga ande mo isina ya angile ndi kolakeleka ka Abalayama ke na bande ko pata tchese koika kabo, ikai bondia tcha wa koa-koa. ¹⁴bodia, m'mba baa boosianga na botiko bikai mo angile koa-koa kika bule, ke ko lakeleka ka uwande. ¹⁵Bondia angile o ko etangai kosoma, n'ndi asima angile wa uwa, ao wo ko beya ko uwandee. ¹⁶Mo booni baa bosiangi na botiko biki mo koa-koa, bondia yaike mo ngbengbele, bondia ko lakeleka kaike mo mephindi yoose, buande ko ba bika lika kose angile, n'ndi bena baa bika na koa-koa ka Abalayama, Ise wito ase boose, mo boa eandikeleke; ¹⁷Na lipheake owe ise wa bese ba bua, ukai ise wito boso ka owa wa akoanga we, Mokonga, owa o koesanga koika ko ba kpi, ke we o ko etangai besima bea bauwa m'mba bika. ¹⁸Ka engeleo ka owa na toengeleo toose, we wa akoangai, mo boobo wa ikake isa bese ba bua, boa aenekanga we: "Boobo o koika liboti yabe". ¹⁹Ke, bua ko ena n'nkati ya koa-koa, uta esanga ango m'mba mobe yande ya enake, bondia wa ikangai aiye-iye na bemo mia omo, ke Salah uta ikanga kae na mobe ya ko bota ephe. ²⁰Uta tanga ande meango, na moina-ina, mo isina ya ea alakanga Mokonga; n'ndi wa ikangai na tchekamba mo koa-koa, koisa okuku ka Mokonga. ²¹wa akoangai na motema yoose mbe eya ya lakake we weengame kae na ko iyanesa yo. ²²Mo boobo eeyoi akomesanga we m'mba mopheneni. ²³n'ndi ita ikanga ande bondia omune eandikeleke mbe eeyo ya bandekeangai we. ²⁴Aikangai iphe mo isina ito, obandekea kai base base si baa tea koeka owa wa imokanga n'nkati ya ba kpi Mbali Mokolo wito, ²⁵owa wa abelekanga mo isina ya ko bea kito, ke na ko imoka n'nkati ya ba kpi.

Chapter 5

¹Bondiya base toesekeake oome, bondiya kowakowa kitu, taikake na bii ya Mokonga, mo mboka ya Mokolo wetu Mbali Klisto. ²Mo mboka yande si ooyo, takandolekake molongo ya kowakowa mo ko eleya ngbenbgele aika m'mba taimana bosaali, eke base talombeseleka na koendeya okuku ya Mokonga. ³Maili na aowo tolombesekai ang'o n'nkati ya obaba, mo ko eba mbe obaba yo ko botanga ko endeya eya yokula, ⁴ko endeya eya yokula yo ko isai kolongeya ko motato eke motato si oowo yatoma mo ko endeya eya yokula maili, ⁵Bondiya ko endeya ito ko kesenga ang'o, kambu, bondiya moboto ya Mokonga ebalangaen n'nkati ya metema ito na Mosamba Aphenena owa aesekeke base. ⁶Bondiya abowa aikanga base buwa chekamba, Klisto, mo n'nyangasi we na kogba bondiya bato ba beya. ⁷Etalalesei mobe mo moto kowakowa kogba bondiya moto mosaali: "n'ndi moto weengame na kowakowa kogba bondiya moto mosaali." ⁸N'ndi Mokonga wa moesake waziwazi moboto yande kowa kito we na kogba mo ko ondesa base. ⁹Enekeke, taesekeke ko phophowa mo mokiya yande. Mo liti wa ema to ko kowolekai nande, mo ko somaka Mokonga. ¹⁰Bondiya, ombe tinaika ba ini bande Mokonga, tasanganake nande mokogba ka Mana ande kophophowa iboka, tokosanganai nande, o kokowa base bondiya koika ka Klisto. ¹¹Buwande lika mo boobo, n'ndi base to kolombesekai n'nkati ya Mokonga mo lina Mokolo wito Mbali Klisto, mo isina yande tapatake ko n'ngbesana. ¹²Mo isina si, mo moto omo lika ko beya na ko n'ngaya mo these, eke bondiya ko beya kogba nakula, na bondi kae, kogba na ko lulekeya bato boose bondiya boose batake ko beya. ¹³Mo angile si, ko beya kaikangai mo tchese, ambe angile uta ikanga bande, aika m'mba angile uteike ko beya kito koika bande. ¹⁴Mo boobo kogba kaikangai kolinga kowa ka Adamu ena ka Mose, ena kowa ka baa bitanga ko beya si m'mba kowa ka Adamu owa wa munanga angile wa Mokonga. Nande Adamu wikai tchelendela tcha owa wokola maili nande. ¹⁵N'ndi, ibaneyo ya ome ya Mokonga yo buwa bande m'mba ko beya ka katanga Adamu. Mo isina m'mba bato boose ba gbangai bondiya ko beya ka moto si oyo omo, mo boobo kaye kophowa ka moto omo, Mbali Klisto ya esekeka kae mo bato boose. ¹⁶Na ibaneyo si eeyo yo buwa bande m'mba eya ya isanga moto omo owa watanga ko beya. Bondia kokumu ya ko beya ka moto omo kaisangai lisomi, n'ndi ome owa ya Mokolo ya isangai ko phophowa. ¹⁷Mo ko beya ka moto omo kogba kangayangai, mo boobo, baa boose bo ko esekeka besima ba buwa besaali, bokaikai nsu na nsu, bondiya mosi ooyo n'ndi Mbali Klisto. ¹⁸Eke aika m'mba ko beya ka moto omo kaisayangai bato boose kasomeya, ika kai mbe kophophowa ka moto omo ko koesakai bato boose ome ya nsu na nsu. ¹⁹Mo isina si kae, bondi ya okomo-komo ya moto omo, bato boose baikangai bato ba beya, bo boobo kae, mo isina ya ko phophowa ka moto omo, boose bo ko eteka kai basaali. ²⁰Eke angile na ko teleka eke ko beya na kula ka ema, n'ndi abowa ko beya kabuanga, ngbenbgele na ko bowa kae iboka, ²¹m'mba, mbe, bowa ko beya ko engamanga mo beikaneyo boose mo isina ya kogba, eke ngbenbgele, yala ya buwe mo koika kosaali, bondiya koika ka nsu na nsu, kaike mo lina Mbali, Mokolo wito.

Chapter 6

¹tokoeni mbele boni? teileli n'kati ya kobeya , mondia mbele m'ngbengbele ya buwe ? ²kpaaya na yo! ase baaba takpenga mo kobeya , teengami na koika ephe n'kati ya kobeya ? ³teibeye mbele base boose si baaba tan'nyekanga bondia Mbali , mo kokpa kande ten'nyeke ? ⁴talekelekangi na nde mo kon'nyeka n'kati ya kokpa kande , mondia mbele ,m'mba Klisto waimokanga o bakpi mo okuku ya Tata , na boyaeli omo base kae to koendi mo koika ka cheese. ⁵moyo ii , aikam'mba taikake kate omo na nde na boyaeli omo mo kokpa ka nde , to koengamesana menemene mo boyaeli mo koimoka kande . ⁶koeba mbele bo moto ito ya chekolokoto ya telekangi mo lieka na nde , mondia mbele mobe ya kobeya ya seyameke , mbele titeikangi bakobe ba kobeya ; ⁷mondia owa wekpe wekandoke mo kobeya . ⁸aikam'mba , ta kpa na nde Mbali , teakowe to koiki kae nande , ⁹koeba mbele Mbali weimoki oba kpi oto o kpa kae ; kokpa kauwakae na chekamba koakabe . ¹⁰mondia wekpei , na mondia kobeya wekpe we mela omo ; na wilei mo koika , na mondia Mokonga ii ndi uka . ¹¹nayo ii mo bane mine, moneka ii bakpi mo kobeya , na m'mba baa bika na koika ka Mokonga n'kati ya Mbali Klisto . ¹²kobeya uteilelangi n'kati ya mobe ino ya okpa , wa bitelitosangi n'kasa ya yo . ¹³bitea bangi belia bino ba mobe mo kobeya , m'mba besima ba kobeya ; n'ndi esa ii ane mine ka Mokonga , m'mba baa bika na koika mo kokpa bowa baikanga , na esa ii ka Mokonga , m'mba besima ba liti . ¹⁴mondia kobeya iteikangi na chekamba koa kino , mondia bika ii , buande kose ya angile , n'ndi kose ya m'ngbengbele . ¹⁵chei iki ! tete ii kobeya , mondia tika , buande kose ya angile , n'ndi kose ya m'ngbengbele ? kpaaya nayo! ¹⁶biteli a bino moko aba koika kabe ka moto m'mba mokobe mo olitosawe , biki mekobe mo owa oni bo olitosa we , n'nyanga emo mo kobeya siowa yokoondesa mo kokpa , n'nyanga emo mo olitosa eya yokoondesa mo liti ? ¹⁷n'ndi m'ngbengbele ya eseleke ka Mokonga moeya , maili ya koika mokobe ya kobeya , boolitosi o motema ya mondi si maama ba moesanga bane . ¹⁸moeya ye kandoleke mo kobeya , baikake mekobe liti . ¹⁹no koena mo boyaeli ya bato , mondia kopholeyapholeya ka mobe . na boyaeli omo m'mba baa aba belia bino ba mobe m'mba bakobe ba liti ; mookoma mo eya ye phenene . ²⁰mondia , aikam'mba baikangi bakobe ba kobeya ; baikangi phololo mo eya ya liti . ²¹teni touma teengame na koika nino? touma si teeteya teengame na ane koakayanato moonono otu . mondia n'tungeya ya maondi si , iki kokpa . ²²n'ndi moeneeki , mo o kandoka mo kobeya na koika mokobe wa Mokonga , bika ii na touma ta ophenena na n'tungeya si iki koika ka layalaya . ²³mondia kolipeka ka kobeya , iki kokpa , n'ndi iyota ya Mokonga ya uwande ya kowa , iki koika ka layalaya n'kati ya Mbali Klisto Mokolo ito .

Chapter 7

¹ibeya ii , banduku , mondia no koena na bato si baa beli ba angile , eka mbele angile yaike na chekamba ka moto mon'nyanga sieya eke naika we na koika .²na boobo , amokali wa isongi wesanganei na mome ande mo ba angile n'nyama sieya uka na koika , aika amoome wekpa , watokake mo baangile si baa basangesanga bo .³aika m'mba , mome ande weke naika, wasongelekake na ophe moto , okoeteki amokali wailemba ; aika m'mba amoome wakpa , amokali watokake mo baangile , mo ao uto koika kae amokali wailemba mo we okoma mokala ophe moto .⁴boyaeli omo , banduku bane , si baa bane baikanga ii , o mobe ya Klisto , yatekangi mo lieka mo eya emone baangile , mbele beiki mo ephe ,mo owa waimokangao bakpi, mondia mbele te bote touma n'ndia Mokonga .⁵mondia , obowa taikanga o mobe , n'kasa ya kabeya ya alanga mo baangile ya telekanga o mebe ito , yo ii taa biyanga touma mondia kokpa .⁶n'ndi moeneeke , to tokake mo baangile , taa kpanga ii mo baangile si baa ba kandekanga ii , mbele teteleye we mekambo n'kati ya mosombo ya eneeke , na buwam'mba kaani si ka kazeekake .⁷teene mbele boni ? angile iki kobeya ? kpaaya nayo ! n'ndi naebangi kobeya mom'mboka ya baangile . mondia n'taebanga ane koemeema , aika m'mba angile unani : uteengame abe na koena ema .⁸na kobeya , ika ii na n'nyanga, kota n'kati ane mo looka woose ya boyaeli ya koemeema; mondia buwaangile kobeya wekpe .⁹mo noo , mo koika n'nyanga emo buwa angile, naikangi ; n'ndi n'nyanga angile ekome , kobeya na koika na koika , na noo na okpa .¹⁰na boobo , baangile boliya mo koika kowa kane ya koetesa noo mo kokpa .¹¹mondia kobeya na koika na boyaeli ya kolimesa noo mo baangile , na mo we koteleya noo kokpa .¹²angile wephenene , na angile wephenene , liti na ofowa .¹³eya yefowe kowa kane yaikangi isina ya koesa kokpa ? kpaaya nayo ! n'ndi iki kobeya , mondia mbele ya moneke m'mba kobeya mo koesa noo kokpa mo eya yefowe, na , mo angile, Jekeye kiyo iboka .¹⁴teli , moyo , mbele iki ya mosombo ; n'ndi noo , niki na mobe , wooleke mokobeya .¹⁵mondia n'teli ane eya noota : n'toota ane eya neema noo , na noota eya neseke noo .¹⁶na boobo , aikam'mba noota eya n'teeme , nokoebi ao mbele angile yefowe .¹⁷ke moeneke yauwande noo ii noota , n'ndi kobeya sikowa kika n'kati ane .¹⁸eya yefowe , neliyo , yauwande n'kati ane , koena mbele n'kati ya mobe ane : nika na n'kasa , n'ndi nauwane na chekamba chaota kofowa .¹⁹mondia n'toota ane kofowa sikowa neeme na noo ota , kobeya sikowa n'teeme ane yo .²⁰na aikam'mbele noo ota eya n'teeme yo , auwande noo ii noota , kobeya sikowa kika n'kati ane .²¹namonake n'kati ane angile siowo : n'nyanga neeme ota kofowa, kobeya kebakameye noo .²²mondia mika na ome mo angile wa Mokonga , koopasana na eya ika n'kati ane ;²³n'ndi noomona n'kati ane mobeane ephe angile , yo koesa na angile mo kom'mgba kane , na yoota noo mokobe mo angile wa kobeya , eya ika n'kati ya mobe ane .²⁴chombo nane ! nani weengame na kotoesa noo o mobe siono ya kokpa ?²⁵m'ngbengbele yaeseleke ka Mokonga mo Mbali Klisto Moklo ! na boobo, noomune, niki mokom'ngba mokobe wa angile wa Mokonga, na nika ii o mobe mokobe mo angile wa kobeya .

Chapter 8

¹Ebua kae mo ene eke kokeleseleka kamoo ba bika n'nkati ya Mbali Klisto. ²Na bobo, angile ya masombo ya ooya n'nkati ya Mbali Klisto yaondesake noo mo angile wa kobeya ke na kongba. ³N'ndi ya tchesima tcha tchitengame mo angile, maondi ya mobe yaobesake yo, Mokonga aselesake kota kobeya mo mobe, mo kotoma, mo isina ya kobeya, maana wande mune n'nkati ya mobe ya koondesana na owa kobeya, ⁴Ke na bobo embe tcha ya angile yaengame koa kito, ba tokoenda, bua mo tcheema tcha mobe, n'ndi bondi ya mosombo. ⁵Baa, na bobo, bokaika koondesana na mobe, boota maenyeli mo besima ya mobe, n'ndi baa bokaika koondesana na mosombo bota maenyeli mabo mo besdima ya mosombo. ⁶Ke waema mobe, iki kongba, n'ndi koena ka mosombo, iki kaika ke na bii, ⁷Maondi ya koena ka mobe iki maimanei wa Mokonga, mondi ya itolitosa mo angile wa Mokonga, ke yo itengame anga. ⁸N'ndi baa bokaika koopasana na mobe bi tolengesa ande Mokonga. ⁹Moo bane, bitokaika bino mondi ya maondi ma mobe, n'ndi boondi na masombo, alinga mbele Mosombo ya Mokonga aika asimamo nino. Aika m'mba mbele omo auwa nde na Mosombo ya Mbali; auwa nde wade. ¹⁰Ke aika m'mba Mbali leka asimamo nino, mebe, ikiliti ongbei mondi ya kobeya, n'ndi mosombo weikei mondi ya tcha. ¹¹Ke m'mba Mosombo si owa weimolanga Mbali mo bangbi waika nino owa imolanga Klisto n'kati ya banggi okoesa kaekaika mo mebe yino ya kongba mo mboka ya Mosombo eyokaika koa kino. ¹²Na boobo kae banduku, tauwa kae na mbata ya mobe, mo kaika na koondesana na mobe, ¹³M'mba bokaikai koondesana na mobe, bapka; n'ndi mo Mosombo bokaiyai baikaneyo ya mobe, bokoondai; ¹⁴Baa boose bokoendeseleka na Mosombo ya Mokonga biki baana ba Mokonga. ¹⁵Ke bane bite abeke bino mosombo ya bokobe, mo isina ya ya kaika iki ande mo n'kati ya bowa; n'ndi beabeki Mosombo ya okuku, na eyo tokoakaya: "Abba! Ise!". ¹⁶Mosombo we mune okaena boyaeli na mosombo ito mbele tikai baana ba Mokonga. ¹⁷M'mba taika baana tuki kae baana ba besiasia; besiasia ba Mokonga, ke basongani ba botiko ya Klisto, m'mba mo n'nyanga yoose komoneka maobi aismamo nande, mo isina ya kaika asimamo nande. ¹⁸Nasonjake mbele obaba mo maondi ma ene eke ito koondesana ande na okuku eya okula eya komoese leka kaa kito. ¹⁹Mo eyo mokoenjeka yaendeyake na n'nkasaka ema komoeseleka ka maana wa Mokonga. ²⁰Mondi ya tchese tchasalelangai mo eya yauwa na isina, bua mo kaema kande, n'ndi mo isina ya owa wete mbele yaselele baso wande, ²¹na kaeli mbele wekae okakandoka o mokobe ya maondi ma koeta kaawa, mo koeseleka kambu mo kaekela mo okuku ya baana ba Mokonga. ²²N'ndi, teeli mbele, bena mo osu si ono, tchese tchetondo tchokaungba obaba m'mba obaba ya kobota. ²³Ke buwa ande tchomine lika; n'ndi be nito; baa bika na tauma ta bosoboso ta Mosombo, base kae takaungba kae obaba ase mine, na koendeya koakoleka, na koendeseleka ka mebe wito. ²⁴Maondi ya kaeli tondeseleke. N'ndi, kaeli ya komoneka yauwa kae kaeli: "Eyomoneka, engame na koteleka kaeli ephe?" ²⁵Aika m'mba tata toeli mo eyo itomaneka, tokoendeyai na koeyesa motema. ²⁶M'mba bowa Mosombo yokauneya base mo koeyeya kito, mondi ya titeli a bito eya yengame nito mo koomba mo masomboli mito n'ndi Mosombo we mune yosombola mo koselela si kowa kitengame; ²⁷Na owa ophophoa n'nkati ya metama weeli eya ika maenyeli ma Mosombo, mondi ya koopasana na Mokonga n'ndi okoomba mo isina ya kofoa ka Baheneni. ²⁸teeli, eyasaike, mbele maondi moose moteleka mo kofoa mo baa beem Mokonga, mo baa beeteke koondesana na kaimetcha kande. ²⁹Maondi ya waebanga boo boso, waimetchangi bo booso mo kotuanyanya bayaeli ya Mana ande, mo isina mbele Mana wande waika iboti ya boso n'nkati ya banduku ba bua. ³⁰Na baa waimetchanga bo, waetanga kaebo; ke na bowa etanga bo, na wa kokolesa bo, ke na baa wekokolesa boo, na kolombesa boo kae. ³¹Tokoeni tchei boso na maondi si mano? Aika m'mba Mokonga uka obalu wito, nani ota base tchei? ³²We, utaekesanga na Maana ande, n'ndi na kaaba we mondi ya base boso, mondi ya thei uto koesa base besima boso mande? ³³Nani okatchongeya basoneki ba Mokonga? Iki Mokonga n'ndi ookokolesa! ³⁴nani ookelesa bo? Klisto wengkei; wefoe, waimokei mo bangki, ukamo kaako ka ilome ka Mokonga, ke osombola mondi ya ito! ³⁵Nani okekanesa base na moboto ka Klisto? yekaikai iyeya, ao tchombo, m'mba obaba, m'mba n'njaa, m'mba Mokonga, m'mba kongba, m'mba apanda? ³⁶Koondesana na eya ekegaloke: "Mondi ya bei bokoetesa base mo kopka n'nsu yoose, boomoni base m'mba mekoko si eya yeimane mo kongka". ³⁷N'ndi n'nkati ya maondi si mamo mose tikai balongei ka owa waemanga base. ³⁸Mondi ya niki na kaakaa mbele, anga yaika kongka anga koonda, anga aika bakitomo anga kaendeseleko, anga maondi ma ene eke anga ma me kala, ³⁹anga bekamba, anga koeya, anga kaimba, anga tchephe tchesima tchite kabanyai ande noo na moboto ya Mokonga eya yemoneke ka Mbali Klisto Mokolo wito.

Chapter 9

¹Naenak liti n'nkati ya Klisto, nitokesaane, koengelea kane o koena boyaeli wane n'nkati ya Mosombo Osaali.

²Nika na obaba wa ema ke o motema nika na tchombo eyauwa na tungeya.³Mondi ya neeme noo mune neike na koaleka ke na koekana na Klisto mo isina ya banduku bane, baa beboto noo koopasana na mobe. ⁴Baa bika ba Isalaele, eba bika na kokakolesana, ke na okuku, kena kaumbola. ⁵ke na kolaka, ka ke na bekongo, ke na owa uka moibotekiya, koopasana na moose, na kolipheleka ka Mokonga bemo na bemo.Boobo!⁶Yauwa nde ya koereka mbele looki ya Mokonga yaika buwa isa. Mo isina mbele boose ba boota bo Isalaele bauwa nde ba Isalaele, ⁷ke, mo kaika mo ibotekiya eya Abalayama, bauwa boose baana bande; n'ndi yaenekei mbele: "ka Isaka n'ndi okoetekai koa kabe tchbanda",⁸Iki m'mba mbele bauwa nde baana ba mobe n'ndi bika baana ba Mokonga, n'ndi ba bika baana ba kolaka n'ndi boomoneka m'mba tchebanda. ⁹Mona, mondi ya emo, ke Sara okaiki na maana.

¹⁰Ke, na boobo, yaikangi boobo kae ko owa abotonga na Isaka we mune ise wito; ¹¹Mondi ya, ango baana biti na boteki ande ke biti nati boondi ango omo kofoa ao kobeya, mondi ya mesolo ya kosoomeka ka Mokonga aike, koopasana na mekambo, ke na koema kande we mune owa koeta, ¹²yaenekaika lebeka:"Owa mokolo moto okaika koose na owa manuke"; mondi ya engkalokei:" ¹³Naemangi Yakobo ke nasekangi Esau.¹⁴Tokoena tchei? Ika ka Mokonga na kaika bua tcha? yauwa nde boobo! ¹⁵Mondi ya waenake na bose:"Notai ngbengbele ka owa noota ngbe, gbele, ke nokaikai na tchombo kaa nani nika na tchombo". ¹⁶Na boobo kae, eyo yauwa nde ka owa weeme, na owa okolokolo n'ndi ka Mokonga owa ota ngbengbele.¹⁷Mondi ya mealalayo koena na Falao:"Naimolake owa mo kobesa owa tchekamba tchane, ke na boobo mbele lina yane yabalangane mo tchese tchoose". ¹⁸Boobo, okoesa tchoùbo tchande ka owa weeme, ke na koesa motema ya kobeya ka owa weeme.¹⁹Okaeni nane: "Mondi ya tchei osoma ephe?" Mondi ya nani osika ma mo koema kande? ²⁰Amoome, owe kaema, owe nani mo kaikamaneya Mokonga? Kabale ka ibomba okaenai tchei ka owa wenjeke ko:" Mondi ya tchei watake noo bobono? ²¹Moenjeke wa kabole auwa nde molomba ya ibomba, mo kaenjeka na betophu si eyo emo kabole ka okuku ke na kabole ka beya?²²Ke na koena, m'mba Mokonga, waemak komoesa lisomi yande ke na kobesa tchekama tchande, kakowake na koendjeka ka ema tobole ta lisomi taenjekeake mo isina ya koseyama, ²³ke aemanga koesa iphoka ya okuku yande kamo tobole ta ngbengbele eya enjeke we oso mondi ya okuku? ²⁴Na boobo welibase, buwa iki ande n'nkati ya Bayuda, n'ndi ephe n'nkati ya bapagano?²⁵M'mba buwa bane we baa bitaikanga bato bane, ke isau ka owa nitaikanga nande isau; ²⁶ke na koowa okoeneka bo:"Bauwa nde bato bane! Bokoetekai baana ba Mokonga wa kaika"0.²⁷Isaya, mo obulu wande, angkaloa mo bondi ya Isalaele ekaiku m'mba n'sekeke ya iyaba, owa osuya omo lika okoondai. ²⁸Mondi ya Mokolo okaiyanesa bosali mene mene ke na kabeoboe mo tchese aya etewe. ²⁹M'mba Mokolo wa bita utesitee base tcheonde, tekaika m'mba Sodomo, tekatuanyangai boyaeli omona Gomola.³⁰Tokaenai tchei? Bapakano, ba bitaphananga tchaa, baikake mo tchaa, tchaa okulai mo koakoa. ³¹Mondi ya Isalaele? Ophana angile ya tchaa, utekonyeya ande mo angile si oyo. ³²Mo tchei? Mondi ya Isalaele aphanangai yo, bua na koakakoa, n'ndi mo kaulea mo mekambo. Bekuki mo iwe ya kokukesa, ³³Koondena na bowa engkaoloke:"Mona noota mo Siona iwe emo eya okukesa, ke na iwe ya iyeyya ke nani owa okoakolea we uto limena ande.

Chapter 10

¹Banduku, n'nkasa ya motema wane ke na liso mboli yane ka Mokonga mondi yabo, eka mbele baondeseleke.

²Naesangai bo mo boyaeli si owo baikanga nabo na tchekanda mondi ya Mokonga, n'ndi na buwa maenyeli: ³"Bua na koeba liti wa Mokonga, ke na kophana kota liti wabo bemune, biteselele abo kose ya liti ya Mokonga". ⁴Mondi ya Klisto uki tungeya ya angile, mo longesa bese baa koakoa. ⁵Na boobo, mose na komoesa liti mo kotoka no angile: "Moto si owa oota maondi si mano mo n'nkasi wekoondeseleka n'ndi oyo". ⁶N'ndi mona boa yo koena liti ya kotoka mo m'mboka ya kaakaa: "Utemangi o motema yabe:" nani wa kolunya mo obowa? Ikai mo koselelesa Klisto; ⁷Ao: "Nani wekaselela n'nkati ya molinga wa eya?" Iki molinyesa Klisto n'nkati ya bapki. ⁸Yokoeneka booni? Looki eka bakabaka nabe, mo n'nkana kabe ke na n'nkati ya motema yabe. N'ndi, eki looki ya koakaa, eya toonangola. ⁹M'mba waena mo n'nkana kabe Mokolo Mbali, ke m'mba waakowa n'nkati ya motema wabe mbele Mokonga waimolangi we n'nkati ya bapki, wekaondeselekai. ¹⁰Mondi ya mo koakaa ka motema n'ndi yobiya mo m'mboka ya liti, ke na koena mo n'nkana n'ndi obiya mo koondeseleka kondesana na eyo ene neololo. ¹¹Nani okoakoley we utokolokana ande. ¹²Yauwa nde na koetana etana angokamo, na boobo, n'nkati ya Bayuda ke na Banguki, mondi ya bika boose na Mokolo omo, owa uki efoka kowa boose eba bo koeta we. ¹³Mondi ya owa okoetanga lina Mokolo okoondeseleka. ¹⁴Oni boyaeli bokoeteka owa bitakowanga we? Ke boni ekakowa bo owa bitaungbanga koena kande? Ke na booni ekakowa bo owa bitaungbai bo, na moto wa konangola wabua? ¹⁵Ke booni ekaika na bamangoli, aika m'mba bita tomekanga? Koondesana na eyakgalolanga: "Iki kofoa mo maa mokesa bii, bo koena mesao bosali !" ¹⁶N'ndi boose bitelitse ande mesao mesaali. yooi Isaya waenake: "Mokolo, nani waekowe mo konangola kito?" ¹⁷Boobo kaekaakakaa kotoka mo kaungba, ke na eya ya kaungba yotoka mo looki ya Klisto. ¹⁸N'ndi nokoena. Bitaungbanga? Mo ephe! Maoki mabo miye mo tchese tchetondo, ke maoki mabo be na mo Tungeya ya tchese. ¹⁹N'ndi nokoena: "Isalaele bitaebanga?" Mose boso ya koena: "Nakaimola n'nkati yino kokinini ka owa wauwande tchebanda". Nokaungbesa bane obaba mo tchebande tchauwa na maenyeli. ²⁰Ka Yisaya waiyana tchombo be na koena: "Naikangi na ba bitaphananga noo, nemonekei na ba bitaphananga". ²¹N'ndi mondi ya Isalaele, waenake: "Naonjangi maako mane n'nsu yoose mo tchebana tcha iyee ya ke na kokamba kolitosa.

Chapter 11

¹Naenake mbele:"Mokonga weeki bato bande? Yauwa nde boobo!" Mondi ya noo kae niki Maisalaele mo iboti ya Abalayama, mo thebanda tcha Bejamina. ²Mokonga wenaeki ande bato bande, waebangai bo boose. Bitelia bino eya meololo yokoena mondi ya Eliya, boni boyaeli omoesa Mokonga bondi si ono mondi ya Isalaele? ³Mokolo, beiyi balondai babe, bemunei beikaneyo babe ba koabo; nesei noo mune, ke bophana noo mo kaiya noo? ⁴Kani kosumbola Mokonga wesumbolewe? Nelange baome elfu motchomoendi, baa binamuni malu mabo bosona Baala. ⁵Na boobo kae mo n'nyanga si eno yasiake, koondsana na kosoneka ka ngbengbele. ⁶Aika m'mba, eki bondi ya ngbengbele, yabuwa kae bondi ya mekambo; ophe biili ngbengbele ebuwa kae ngbengbele. Ke aika m'mba yaika mo mekambo, yauwa kae ngbengbele; ophe biili mekambo ebuwa nde mekambo. ⁷Boni kae? Eya Isalaele ophana, utemone ande yo, n'ndi kosoneka bamonake, n'ndi baphe baikangi na metama ya ko kobeyakobeya. ⁸Koondesa na eya ekgaloke:" Mokonga waesa nabo mosombo ya koaba, na maiso n'ndi mitomonande, ke na matu n'ndi buwa kaungba, be na mano botu. ke Tauti na koena". ⁹Eka mbele moleli wabo yaike kateo, kabo, osaka, omo m'mboka ya kokelesa, ke na iyota! ¹⁰Eka mbele maiso mabo maike iphue m'mbe mebuwa komona, ke taa meongo yabo koondama boobo na boobo. ¹¹Naenaki mbele:"Ke bakeake mondi yabo kokuka? Yauwa boobo! N'ndi, mo kokeya kabo, koonda kaikake phololo ko baa bekambe koakoa, ambe basokoleke mo obaba. ¹²N'ndi, m'mba kobeya kabo kaikangi ipho ya tchese, ke na kokea kabo ekaikai iphoka ko baa bekamba koakoa, akaikai booni mo n'nyango ekatimboka boose. ¹³Naenake nino, ka baa bitinaakai:"M'mba bua nika matomeki ko baa bekambe koakoa, nalombelesake iyota yane. ¹⁴Boobo, m'mba yaengama, mo kosokowa obaba ko baa bika ba mophindi wane, ke na koondesa baphe. ¹⁵Aika m'mba kaumboleka kabo kaikangi kaungbesana ka tchese, koakolka kabokokaiki boni, ina kaika n'nkati ya bapki? ¹⁶Aika m'mba iyota eya bosoboso tephenene; koa katokake yo ephene kae; ke m'mba motchei ephoe, betabe kae bika boobo. ¹⁷N'ndi momba omo motabe yabukekake, ke m'mba owe, owa aikanga kate ka okanda, watelekane asina yabo, ke kosongna na maale na kafe, ¹⁸bua kolomba mondi ya metabe si. Aika m'mba walomba, eba mbele buwa nde owe oobiya mooli, n'ndi booli ebiye owe. ¹⁹Okoenai mbele:"Betabe eya ebukeke, mondi ya mbele noo eike. ²⁰Eyo ika liti; yebu kekei mo isina kobeya motema, ke owe, uka mondi ya koakoa na omuli, n'ndi eka na bowa; ²¹m'mba Mokonga utameseleanga betabe eya m'mbesi; utekameselei ande owe. ²²Monai asa moboto ke tcha ya Mokonga:" Tchaa ko baa bekee, ke moboto ya Mokonga koa kabe, m'mba wailela boobo n'nkati ya motobo si; ephe, okabukeka kae". ²³Ke m'mba; bteille mo kokobeya motema, bekatokai; mondi ya Mokonga uki tchekambano kota bo ephe. ²⁴M'mba owe, wabukekangai liti mo n'nkati ka okonda, ke na koteleka mo n'nkate ka motanga eya ika na boyaeli yabe, mo looki ya tchekamba bekatelekai koondesana na boyaeli wayo, kiyo na n'nkate kabo bo mine. ²⁵Mondi ya niteeme ane, banduku, mbele be buwa koeba kaisama si kono, mo isina m'mbe buwa komona m'mba bato ba koeba, eki obalu omo ya Isalaele ya keake n'nkati ya kokobeya motema, be na kowa bikaengama ka bekambe koakoa bokaingeya. ²⁶Ke na boobo Isalaele motondo okoondeseleka, ko ondesana na eya ekgaloke:"Mondesi okalai mo Siona, ke okataesai kobeya ka ya kabo"; ²⁷Ke na yekaikai malonga mane nabo, mo n'nyanga ekatoesa noo kobeya kabo. ²⁸Mo eya emone Mesao Osali, bika basekani mo isina yino; n'ndi koondesana na eyo emone kosoneka, bemesani mo isina ya baise babo. ²⁹Mondi ya Mokonga utotimbola ande mondi ya mayota mabo ke na koeteka kabo. ³⁰Bo yaeli omo kae n'nyanga emo bitalitosanga Mokonga ke na kokamba kabo kolitosa bamonake en eke tchombo, ³¹na boobo buwa ene eke bicheleke bane, bamonake kae tchombo. ³²Mondi ya Mokonga welindeke bato boose n'nkati ya kokamba kolitosa, mo koesa tchombo ka bese. ³³Mo kaimba ka iphoka, na boeba ke na uneli ya Mokonga! Kobuka kande maondi, kiki na tale, ke nabo ka yande iteebekane ande! ³⁴Nani okoeba maenyeli ma Mokolo, ao nani waikanga mokini wande? ³⁵Nani weese we wa baso, mbele wasumbolewe? ³⁶Ko akande, nande, ke na mondi yande bika tchoose. Koa kande okuku bemoni beno! Boobo!

Chapter 12

¹Naeake nino, banduku, mo tchombo tcha Mokonga, mo koesa mebe ino m'mba iyota ya kaika, ko phenena, koakoleka na Mokonga eyokaika koa kino kosombola keakoleke. ²Bua koema maondi ma n'nyanga si eno, n'ndi na kotimboka mo maenyeli ma m'mbesi, mbele befosai n'nkaa ya Mokonga, eya yefae koakoleka ke na koengama. ³Mo ngbengbele eya eseleke noo, nokoena na omo na ano nino bua kaika n'nkati yande na lienyeli ya kobeya bua, n'ndi na kaika na maenyeli ma foa, koondesana na oketi wa koakoa si Mokonga aesanga kowa moto na moto. ⁴M'mba bua, tiika na beenga ba bua n'njati ya mobe omo, ke na beenga boose yauwa nde na mokambo omo. ⁵Boono, base si ba tebue, taimetchake mobe omo n'nkati ya Mbali, ke tika base boose beenga bamo na baphe. ⁶Mondi ya tika na mayota meetane, koondesana na ngbengbele eya eselekanga base, n'ndi owa uka na iyota ya kolondola atee koopalesana na koakoa. ⁷Eke mbe owa weeteke mo mokambo ya walisame mo wande; owa okoebesa waliame o mokambo wande. ⁸Ke owa uka mo koesa wale yo na mo abonjabonje. Wa okoesa wale yo na ome; owa okainaneya wate na tchekamba, owa ota na tchombo ate na ome. ⁹Ekai mbele koemesana ke buwa na kokesakesa. Imanei kobeya ke na tai eya engame, liamesanai mo kofoa. ¹⁰Mo koemesana ka banduku, emesanai bamo na baphe; na okuku, esesandi okuku omona omo. ¹¹Ikai na tchekamba, ke buwaina koenaena kobeyai na mosombo. telai Mokolo. ¹²Lengeyai mo kokueya. Mo obaba kandai metema. Ielai n'nkati ya kosombola. ¹³Teleai mo n'nkasa ya bapheneni, lengeyai boeni. ¹⁴Lipheyaibaa bota bane kobeya, liphengai n'ndi bitea eyangi. ¹⁵Ikai na ome mo baa bika na ome; Eeyai na baa bokoeya. ¹⁶Ikai na maenyeli mammo kowa bamo na baphe. Buwa kaika na ma tcheema mo eyaika kiyo iboka, n'ndi ekai mbele bepholotesekei mo eya eka ya koselela biteikangi na boweli mo komona kino mune. ¹⁷Bua kosumboleya moto kobeya kiyo na kobeya. Phanai eya efoe boso na bato boose. ¹⁸Aika m'mba yeengame boovo m'mba engame nino, ekai na bii na bato boose. ¹⁹Bua kobukai bane mine, masau, n'ndi ekaikota masongo, mondi ya ngkalolekei: "Nooi mokolo wa masongo, koa kande obaba, aenake Mokolo. ²⁰M'mba maimanei wab ukana n'nja, eda we ya koanga; m'mba uka na n'nkasa ya maale esa koanga; m'mba uka na n'nkasa ya maale esa we yo ame; mondi ya kota boobo okangaleya we makala ma kaya okangala motche ande. Bua koeka kobeya kolongeya our, n'ndi longeya kobeya mo kofoa. ²¹Buwa kowakowa mbe ko beya kalingee owe, n'ndi linnya kiyo na ko beya mokota bosuati.

Chapter 13

¹Moto woose waike kose ya bokota ya kiyo , mondia yauwande na bokota siowa itetoke ka Mokonga , na bokota siowa ika yeteleki na MOKONGA , ²nayoi okoimaneya bokota siowa ika waimaneyake looka siowa Mokonga weteyo , na baa bokoimaneya yo boobota kokeya kabo bemine .³buande mondia omokambo ya fowa , mondia ya beya , yoi babuki ba maondi bika na n`kakatima , uteeme abe otina mokota ? taa kofowa , na opatai ome sii .
⁴babuki ba maondi uki moto wan`kasi wa Mokonga mokofowa kabe . n`ndi aika m`mba wa taa kobeya , ika mokotina , mondia yauwande mon`sakai bebundese kabusu , koika mokobe wa Mokonga mokota eya yeengame na kokanda owa ota kobeya .⁵yeengamei na koika kose ya bo , buande lika mondia kotina kokandeka n`ndi na isina ya koeba .<sup>6</sup>mo isina si yoi boo lipa manjanja. mondia basambesi biki bato ba n`kasi ba Mokonga beeteke menemene mo n`kasi si ⁷taai yoose sieya yeengame nabo; manjanja mo owa weengame na manjanja , koesa owa weengame na koeseleka , kotina owa weengame na kotineka , okuku mo owa weengame na koeseleka okuku .
⁸buwa koesa moto , aika m`mba yauwa mo koemesana ; mondia owa okoema baphe bato wa engamesake angile <sup>9</sup>nayo , baangile : uteengame abe na ota ilemba , uteengame abe na koiya , uteengame abe na koiba , uteengame abe na koeme ema , na baa beengame na koika nayo ,bikai n`kati ya looki si , weengamei na koema munakabe m`mba owe mune .<sup>10</sup>moboto ito otanga ande kobeya ka moto ;moboto iki koengameseleka ka angile .<sup>11</sup>yo yeengame iboka mene mokoeba eni n`nyanga tika : iki n`nyanga ya koimoka maili ya tohoo , mondia eneeke koondeseleka ika bakabaka nito , m`mba takowa .¹²Iphuwe yaillelake , botu yeeme ocha . tetoese mekambo ya iphuwe , na tebate boeseyo ba metato ya liangangi .¹³teendi menemene m`mba mo looba , kpaaya na ilingee iboka , bua kobeya , bua ilemba , bua maseya na koseka .<sup>14</sup>n`ndi batai Mokolo Mbali , na buwai kota eeya yo lengesa mobe .

Chapter 14

¹Yambai owa unapholea-lea mo mboka ya kowakowa, ena bobuwa kota nande meango mo maenyeli mande.

²Owa o kowakowa mo tchei ko anga tchoose, owa ophe, wa phophowa-lea, uto ko anga meleli ya toani.³Eke owa o ko anga, utesekangi anga kambu owa uto ko anga, eke owa uto ko anga utesekangi owa o ko anga, bondi Mokonga wayambake mono we.⁴Owei nani, owa o ko sambesa munakabe? Aika m'mba waimana, m'mba wakeya, eeyo eangaliye mokota yande. N'ndi aika m'mba weimune, m'mba wakeya, eeyo yoose eangaleye mokota yande. Aika m'mba wo kaimanai, bondi Mokolo wika na tchekamba tcha koimetcha we.⁵M'mba owa okota ko ekanesa n'nkati ya nsu; owa ophe wa ena nsu yoose ikai namuna omo, ikai moongo mongo ephoe mbe, moto na moto aike ko motema yande ko eba kosaali.⁶Owa wokota nteya n'nkati ya nsu wokota boobo bondia Mokolo. Owa wo ko anga, ikai bondia ya Mokolo n'ndi o ko anga, bondiya o kolombesa Mokonga; owa uto ko anga eke wa lombesa Mokonga.⁷Mo boobo, anga omo n'nkati ito obuwa bande motchese bondiya yande omune, eke anga omo uto kogba bande, mo ko ema kande omune.⁸Bondiya mbe aika m'mba lika motchese, tikai bondia Mokolo, aika kae mbe to kogbai, to kogbai bondiya Mokloo. Aika m'mba tika mo tchese, aika m'mba to kogbai, tikai bondiya Mokolo.⁹Bondiya Klisto wagbangai eke wa ikangai bondiya koika kiyo na bagbi ena kiyo na baa binaika mo tchese.¹⁰N'ndi owe, bondiya tchei o ko bukeyanga binakabe maondi? Ena owe, bondiya tchei owe oseke nduku wabe? Bondiya, base boose tekasambai, boose ya to meli ta Mokonga.¹¹Bondiya eandikelekei: "Nika na ooya, we na ko ena Mokolo, malu moose mo lubekai boose nane, ena tona toose to ko lombesai Mokonga".¹²Mo boobo, omo na omo omune wo ko moesai maondi mande boso na Mokonga.¹³To buwa kuhukumisana n'nkati ito base mine, n'ndi teikangai na maenyeli mbe tite telesangani maondi mabeya n'nkati ito mbe miteikangi ma ko sembola base maili, anga ma ko kelesa base.¹⁴Neli, ek nika na kowakowa kae mbe buwa bande tchesima tcha beya, eke tchesima tchemo tchutebeye bande, sakolo ka moto si owa o ko senda tcho.¹⁵N'ndi aika bondi ya moleli, nduku wabe wasoma, uto ko enda kae m'mba bowa eeme moboto ka oowa, mo isina yande Klisto wa gbangai.¹⁶Ekai mbe, eeya ika okuku ino, itekangi na isina ya ko eneya munakabe olanga.¹⁷Bondiya bokota ya kiyo yo bowa bande bondiya ko anga anga koma, n'ndi liti, bii ena ome, mo mboka ya Mosombo-osaali.¹⁸Owa wo koteleya Klisto mokambo namuna si ooyo o kolengesai Mokonga eke ya akoleka kae na binakato.¹⁹Mo boobo, tephanei eya ya ko isa bii ena ya ko kobeya omo na omo.²⁰Bondiya ya moleli, buwa koseya mokambo ya Mokonga, mo liti, besima si beebo bephoei, n'ndi ikai ko beya kowa ka moto, aika m'mba wa anga, mo koika tchesima tchabeya.²¹Ikai bosaali mo ko kanga ko anga n'nyama, mo ko anga koma malu, ena koeka tchey tcheengame, na koika, bondiya nduku wabe isina ya ko kelesa we, ena mboka ya koisa mo ko beya ena na ko enesa.²²Mo kowakowa si kooko kaa kika nabe, ika na ko booso ya Mokonga ome, kaa owa uto ko kanda mobe yande omune, moeya eyakoleke.²³N'ndi owa, o ko sita-sita mo tchesima tcheya tcha ko anga we wakande tchesima na ko eba kosaali. Tchoose tcheya tchobuwa kauma ka ko eba bosaali, ikai ko beya.

Chapter 15

¹Ba si baatika na tchekamba engami nito kowakowa boeno ya baa bekamb tchekamba, na buwa kolengesa base mine. ²Omo na omo wito walengese munakande mo eya yephoe mo isina ya ko kokama. ³Mondia Klisto utamonanga ande koika kande we neene, m'mba bowa yekpaloke yo: "Kobeyaka baa basendanga owe yekeye kiyo nane?" ⁴Moyohi yoose si eya yakpalokanga boso yaikangi mondia koebeseleka kito, mondia mbele, mokoeyesa motema, na mo m'mboka ya kobonjeleka si kowa yo koosa melolo maandi ko, to koika na kaengeleyo. ⁵Eka Mokonga wa maengeli na wa kobonjabonja waese bane mo koika na boyaeli omoo ya koemesana o bane m'mba o baphe m'mba Mbali Klisto, ⁶mondia mbele yoose asima amo, mo kowa kamo, belombesi Mokonga na Ise wa mokolo wito Mbali Klisto. ⁷Bundesesanahi m'mba bowa Klisto wa bundanga ane mo okuku ya Mokonga. ⁸Naenake, moyohii, mbele Klisto waikangi moto wa n'kasa wa baa bebukeke cha, mo omoesa chekamba cha Mokonga mo omesa eya yaenekanga o batata. ⁹Moyohi bapakano bo olombesa Mokonga mo isina ya chombo chande, m'mba bowa yekpalokeyo: "Mo isina si ne kalombesahii owe o mephindi, na nekaembeyahi owe mo okuku ya lina be". Weeni ephe: ¹⁰"Mephindi, ikahi na ome na bato bande!". ¹¹Na ephe: "Lombesi mokolo, mephindi yoose, esahi we okuku, Ane bato boose!". ¹²Yasiya na koena ephe: "Yekaomokahi ka Isai omo, wekaomokahi mo chombo o mephindi"; na mephindi yekatahi maenyeli kowa kande. ¹³Eka mbele Mokonga wakaengeleyo waiyese bane na ome yoose na bii woose n'kati ya kowa-kowa, mbele beiyi n'kati kaengeleyo, mo chekamba cha Mesombo Mosaali. ¹⁴Moeya ye bane bane, banduku bane, noo mune neli mbele beiy na maondi masaali, koiya na akili woose, na koengama na ane mine kobonjesana bamo m'mba o baphe. ¹⁵Mo n'nyanga si, mokomoneka kophe, na kpablepangi bane mo boyaeli ya ome mo koimola mekambo imo, mo isina ya m'mgbengbele ya Mokonga wa tebeyanga noo. ¹⁶Mokoika mokobe wa Mbali Klisto kowa o bapakano, mo sisna mbel bapakano baikelaye we lifoefi emo ya fowa, eya ya soolekanga na Mosombo Mosaali. ¹⁷Nika na isina ya kolubeya m'mbele n'kati ya Mbali Klisto, mo baa bo omona maondi ma Mokonga. ¹⁸Mondia n'toosanja ane kotaa chesima ango cheme si cheya Klisto utafanga yo nane mo obiya bapakano mo olitosa, o maoki na obeteleli, ¹⁹mo chekamba cha maondi ma mamini na mo osangalesa, mo chekamba cha Mosombo wa Mokonga, mo isina si, koanja mo Yelusalema na metanga ya iya-iya bena kwa, o motanga ya Iliria, na balangesangi iboka Mesao ya Klisto. ²⁰Na naesangi okuku mo koena mesao ya Klisto abowa Klisto m'mba bowa ya kpalokeleke ya: ²¹"Baa si baa bitaenelekanga yo beka monahi yo, na baa si baa bita m'mgbanga yo koeneleka bekafofowahii". ²²Yo hii na ma ikanga n'nyanga omo na boka ambe ya okomeya bane. ²³N'ndi moeneeke, yauwakahe na bondi ango omo si owa yoosimbese noo o metanga siyee no, na maikangi bema ba buwa n'kasa ya kula kooko kino. ²⁴Neli mbele noo omoni bane koeta, mon'nyanga si eya mokiya kowa Esipanye, na koika asima amo nino. ²⁵Moneeke naaeke kowa yelualema nokoika bapheneni. ²⁶Mondia Masedwane na Ashai baemangi mbele bato na mekuwa kowabeya komo mosina ya touwe baa bika n'kati ya bapheneni ba Yelusama. ²⁷Maemangi yo, na baikangi na n'kasa si; mondia aika m'mba bapakano bapatani ome mekambo yabo ya Mosombo, beengami na konneya bo o besima babo ba n'nyanga. ²⁸Abowa nekatungesa n'kasi si na kosumboleka bo maphoti si, nekaayahi kowa Esipango na koeta kooko kino. ²⁹Nali mbel nakula kooko kino, yo kaiki na kolipheka komoka ema ka Klisto abowa Nekala. ³⁰Na bonjabonjake bane, banduku, mo m'mboka ya Mokolo wito Mbali Klisto na mo m'mboka koena ka Mosombo, mo koesa nane, mo omoesa ka Mokonga masomboli mo isina yane, ³¹Moyohi nakandolekanga mo baa bekose kowa-kowa kowa o ba Yuda, na maphoti moose si maa nabiyanga mo kowa Yelusama ya pokeleke na bapheneni. ³²Mo isina si mbele Nile kowa kino na ome, aika m'mba iki koena ka Mokonga, na nete n'kati ino ko omona komo. ³³Eka mbele Mokonga wa bii waike nino ane boose! Boobo!

Chapter 16

¹Matomekai bane motamba ito foiibe, owa uka motoli oso mo etanda ya kenkelea, ²Mo isina mbe be pokeyei we n'nkati ya mokolo wito na boyaeli si ow yeengame na ba pheneni, ambe beuneyi we mo besima boose baa bokoika nande na n'nkati, bondiya weuneyi ba buwa benaneke kae. ³Salimiyai Pilisika na Akila masau mane ma mekambo n'nkati ya Mbali, ⁴Baa beyabe mebe ya bo mo ko ondesa noo; yo buande noo mune liki noo lombesa bo, ika kai baetanda boose ba bapakano. ⁵Salimiyai kae etanda, si eya ika mo lumba yabo. Salimiyai Epaineto, mo emesani wane owa waikanga moto wa boso mo isina ya Klisto mo Asia. ⁶Salimiyai Malia owa wete mekambo ya buwa bondi ino. ⁷Salimiyai Adoloniko na Yuniya, ba boti na binakane ba mo ololo, baa bika na okuku ya ema n'nkati ya batomeki, ke baika kae boso wane ka Klisto. ⁸Imolahii Amphia, moemeleki ane n'nkati ya Mokolo. ⁹Imolahii Uluba isau ito o mokambo ya Klisto, na sitaki, moemeleki wane. ¹⁰Imolahii Apelese, owa wesonyeke n'nkati ya Klisto. Imolahii baa bika mo lumba ya Ariditobula. ¹¹Imolahii helodian, owa webote noho. Imolahii baa balumbaya Nalasis baa bika n'nkati ya Mokolo. ¹²Imolahii Telefeno na Tilifose, baa bootaa n'nkas mondia Mokolo. Imolahii. Peleside, moemleki waamokali, owa wete n'kasi mondia mokolo. ¹³Imolahii Lufusi, owa wesoneke na Mokolo, na nina, owa uka nina ane. ¹⁴Imolahii Asinikilite, Filezone, Helenese, Patolobase? Helemase, na banduku si baa bika na bo asimaamo. ¹⁵Imolahii Filologena Yulia, Nele na nduku ande wa amokali, na Olike, na bapheneni si baa boose bika nabo. ¹⁶Imolahii omo na omo na bese wa ophenena. Molumba na Nzambe moose na Klisto na imolaki bane. ¹⁷Na boyabanjaki bane, banduku, mo baa beeme kobaanya bane na koteleya ane. Ika hii kpaaya na. ¹⁸Mondia bato siabo bito oteleyande Klisto Mokolo wito, n'ndi mesolo yabo bemine, na, maoki ma opholeyapholeya na kokese, boolimesa metema ya baa beselele. ¹⁹Mondia ino, kolitosa kino kaebekanakehii na bato boose; nika na ome mo isina ino, na neemi mbele Duku na boweli mo eya ye mome kofowa na kophenena, mo eya ye mone kabeya. ²⁰Mokonga wa bii okpatahii oneene Satana kose na maa mino. Eka mbele m'mgbemgbele ya mokolo wito Mbali Klisto yaike nino! ²¹Timothee, owa wesaunganane nane o mokambo, wa imolaki bane, na Lusias, Jason na Sosipatela, bazazi bane. ²²Naimolaki bane n'nkati ya mokolo, noo Telitiusi, owa wa kpalowanga koani si kaakano. ²³Gayusi, owa osunga noho na owa lumba ya Mokonga yoose, waimolaki bane. Elasete, mobundi wa n'falanga ya motanga ya mosongo, waimolaki bane, na nduku wa kalatusi. ²⁴Eka mbele m'mgbemgbele ya Mokolo ito Mbali Klisto yaike nino ane boose! boobo! ²⁵Na owa o kobesakobesanga ane koondelesa na mesao n'saali na manangoli mane ka Mbali Klisto, koondesana na komeneka ka kosisama ka n'nyanga na n'nyanga. ²⁶N'ndi komoneka eneeke omaoki ma balondoi, maili ya kopanga ka mokolo wa bemo na bemo, na koika na koeba ka beikaneyo boose, mondia ya litose mo kowakowa, ²⁷kowa ka Mokonga, we mune wa boweli, yaike na okuku o bemo na bemo, mo m'mboka ya Mbali Klisto! Boobo!

1 Corinthians

Chapter 1

¹Naenaki nino mbele mondia Foebe, nduku ito wa amokali, owa owa osunga mosungi mokambo ya lumba ya Mokonga kowa kankeleya, ²mondia mbele bepata ngehii ka mokolo ito mo boyaeli ya fowa na yo kowa kino, mondia wa sungangi babuwa na be nane kaye. ³Molahii Priska na Akilase, baa bo osunga naho o mokambo ya Mbali Klisto, ⁴Baa baekanga mechwe yabo mokondesa koika koue; yauwande noho mune hii no oteleya bo m'mgbemgbele, yeko naika malumba na Mokonga moose ma ba pakano. ⁵Imolahii kaya lumba Mokonga sieya iko n'kati ya lumba ino. Imolahii Epainete, owa neemewe, owa waekanga n'ndia a Klisto touma ta booso boso kowa Asia. ⁶Imolahii Matia, owa wo patanga obaba itoka n'ndia ito. ⁷Imolahii Andolomikisi na Zumas Bazazi bane na Isau yane n'kati ya bokobe, eya yokoika na ome na koelelesa iboka n'nkati ya batomki, nabo kahii baikanga oso ane kowa ka Klisto. ⁸Weka kobesakobesahii ane bane mo n'ntungeya, mondia beikahii baa bitokateka na bondi ango o mo otunya Mokolo ito. ⁹Mokonga uki liti, we owa waetanga ane mo kosangana na Manande, Klisto Mbali Mokolo ito. ¹⁰Na boyaboyake hii ane, banduku, molina ya Mokolo ito Mbali Klisto, mokoika no looki omo ane boose, na bite baanye kangi, n'ndi mokoika menemene omo n'nkati ya Mosombo omo na n'nkati ya n'nkasa omo. ¹¹Mondia, banduku bane, na m'mgbaki mo isina ino, o bato ba Kolowe, ika na koetanatena maoki n'nkati ino. ¹²Neemo koen nino mbele omo Daa omo waeve boobo: "Nolo, Niki wa paulo!" Ke Noho wa Apolo! Ke Noho, wa Kefase! Na Noho, wa Klisto! ¹³Klisto webanyekendi? Paul watelekangi molieka n'ndia ino, ao mo liina ya Paul hii bennyeke moyohii? ¹⁴Na esa ke m'mgbemgbele ka Mokonga mondia n'te n'nye ane ango omo wino, ila Krisipus na Gayuse, ¹⁵mondia mbele ango omo ntenangi mbele ba n'nyekongi na lina ane. ¹⁶Na n'nyangi mophindi ya Setefanase; na eya si ake, n'teli ane m'mba ne n'nyi iki baphe bato. ¹⁷buande mokon'nyahii Klisto watomanga noho,

mondia mbele lieka ya Klisto itemonekangi bule.¹⁸Mondia linangoli lieka iki osekwa mo baabokpa; n'ndi mondia base si baa taondeseleka mono, iki chekamba cha Mokonga. ¹⁹Yo hii yekpalokeleke:"No oseyahii boweli ya baa bika na boweli, na noho kpotakpota hii akili wa baa bika na akili. ²⁰Moto wa boweli ukiani? Moto wa kokpalowa uki ani? M'mba moto wa koeneena wa n'nyangasieno? Mokonga utalongeya osekwa ya chese si chen? ²¹Mondia chose, na boweli ande, itaebanga ande Mokonga mo boweli yande ya Mokonga, ya esangi we ome mo koondesa baakowi mo m'mboka ya konangola. ²²Bayuda bokoomba maondi maa mamiini na Greka boophana boweli." ²³Base, toonangola Klisto siowa watelekanga molieka, libaku ya okelesa o Bayuda na osekwa o bapakano, ²⁴N'ndi chekamba cha Mokonga na boweli ya Mokonga mo baa beeteke, o Bayuda m'mba o Bagreke. ²⁵Mondia osekwa ya Mokonga ika boweli ya koeteya bato, na kopholeyapholeya ka Mokonga ika na mekuwa koeta bato. ²⁶Monahii, banduku, n'kati ino baa beeteke, yauwande na baa buwa si baa biki na boweli m'mba o mobe, ao ba buwa bika na chekamba, ao babuwa si baa bika na okuku mokoekana. ²⁷Yohii Mokonga Wesone besima baa bika na n'seka mo okolokanesa na boeli, Mokonga we na kosona besima ba opholeyapholeya ba chese moo okoolokanesa eya ye kobeye. ²⁸Na Mokonga wasanagi besima baa okamba isina mo chese na eya ya omenka buwa isina, eya ya uwa, moomoesa eya ika ya bule. ²⁹Mondia mbele moto ango utelubeyangi m'mbele bosowa Mokonga. ³⁰Moyohii, mondiande hii bika n'nkati ya Mbali Klisto, owa mondia Mokonga, watelekanga n'ndia ito boweli na koppheneseleka na koondeseleka, ³¹mondia, m'mba bowa ye kpalokelekeyo, owa weeme kolubeya m'mbele wate yo n'nkati ya Mokolo

Chapter 2

¹mondia noo, nduku ,abowa na langa kowa kino , ita ikanga ande maoki ma ema ema ao na boweli eya na alanga konangoleya ane boyaeli ya Mokonga . ²mondia n'taikanga ane maenyeli ma koeba n'kati ino maphe maondi n'ndi Mbali Klisto watelekanga mo lieka³noo mune naikangi bakabaka nino mo boyaeli ya pholeya pholeya , na otina , na koteka teka kaema ; ⁴na maoki mane na manangoli mane mita imananga ande kiyo na maoki mabuweisina mo boweli , n'ndi kiyo na komoeseleka ka mosombo na chakamba , ⁵mbele kowa kino ka eseleke, buwa mo boweli ya bayo , n'ndi kiyo na chekamba cha Mokonga .⁶moyo ii , ika boweli siowa too nangola yo n'kati ya baa beengame , boyeli siowa yauwa ya bemo si beno , ao ya mekota wa bemo si beno , owa beka seyameka ; ⁷too nangola yo yaMokonga , eya ya manini na kaisama , eya Mokonga , oso wa bemo , wa enyekanga yo mo ome ito ,⁸boweli siowa ango mokota ango omo ya bemo si beno utaebanga , mondia , baebange, mbele bitatanga ande Mokolo ito mo lieka . ⁹m'mba bowa ye kpalokeleke yo , iki maondi si maa liiso ita monanga ande , na itu itam'ngbanga ande , na ita ikanga ande o motema ya moto , maondi si maa Mokonga wa enyekanga mo baa bokoema we .¹⁰Mokonga wamoesangi base o mosombo , mondia mosombo osonyangi yoose , ango bena o molinga ya Mokonga . ¹¹moesa bato , moyo ii , koeba maondi ma bato , m'mba aika m'mba iteike mosombo ya moto sieya ika n'kati ande ? moyo ii , ango omo uteli ande maondi na Mokonga , aika m'mba iteike mosombo ya Mokonga . ¹²mo base , titepate abito mosombo ya chese , n'ndi mosombo ya otoa ka Mokonga mbele teebe maondi si maa Mokonga weese base mo m'ngbengbele ande. ¹³noo ii tokoena yo, buwande o maoki ma koebesa boweli ya moto, n'ndi na baa yo osomeseleka mosombo , mo koena boeneleki ya mosombo o maondi ma mosombo .¹⁴ndimoto n'nyama uto opato ande maondi ma mosombo wa Mkonga , mondia ika ii na oseka n'ndiya we , na uto koeba ande yo , mondia iki o mosombo ii yo omoneka . ¹⁵moto mosombo , moyo ii o mobuki ma maondi ii yoose , na wemune uteengame ande na kosambeseka na moto . ¹⁶mondia nani waebanga n'kasa ya Mkolo , mo o moesa ? base , tika na kaengeleyo ka Klisto

Chapter 3

¹Ao noho, banduku, buande m'mba mo bato ba mosumbo yohi naemake koena nino, n'ndi m'mba obato ba mobe, m'mba o baana n'kati ya Kristo. ²Naesangi ane maale ma mabe, buande moleli ya otalala, mondia bitinakokolehi abino; ang'o be na eneeke bito okokola bino, mondia bitinakokolehi abino; ang'o be na eneeke bitookokola bino, mondia bekenaka ba mobe. ³Moyohi, mondia yeke waika nkati ino na kosekawa na koetesana maoki, bauwa bino ba mobe, na bito kenda m'mba bato? ⁴n'nganga si eyo owa waenake: "noo nikiwa Paulu! ! ke ophe: "Noo, wa Apolo! bauwa bino ba mobe? ⁵cheichikacha Apolo, na cheichika cha Paul? Bato ba n'kasi, mo bohi bane be akowe, m'mba bowa mokolo weese liphoti ka omo na omo. ⁶Neleke hii, Apolo na koiteya maale, n'ndi Mokonga na kokolesa. ⁷Moesina si youwande owa oleka uka chesima chemo, ao na owa okoiteya maale, n'ndi Mokonga owa okolesa. ⁸Owa olleka na owa okaiteya maale boose bika na boyaeli omo, na moto na moto otombi eya ande liphoti koondesana na mokambo yande. ⁹Mondia tikibakobe ba Mokonga. Bikahii iba ibaya Mokonga, lumba ya Mokonga. ¹⁰Koondesana na m'ngbengbele si eya yaeseleke nohoo, na tangi botokeyo m'mba moto omo wa boweli wako imecha lumba, na ophe waimecha kiyo si. n'ndi moto na moto waike na bowa mo boyaeli si owa yo koimecha we kiyo. ¹¹Mondia moto ang'o omo utengame ba Mbali Kristo. ¹²Aika m'mba, moto omo waimecha kiyo na botokeyo na mawe na n'keti, noa nfalanga, manwe ma n'keti, n m'mba we, towani, mabiya n'kasi ya moto na oto yeka moto yekamonekahii; ¹³Mondia otu siowa yeka taa mbele ya moneke, mondia; yeka moneka hii n'kati ya kaya, na kaya yeke na moesa hii n'kasi ya moto na moto. ¹⁴Aika m'mba n'kasi sieya ye imecha moto kiyo botokeyo yaika, wekapatahii iyota si. ¹⁵Aika m'mban'kasi yamoto ya moto ya lekana, walimesake liphoti yande; mondia nde, wekaenda, n'ndi mo m'mboka ya kaya. ¹⁶Biteli a bino mbele bikahii lumba ya Mokonga na eya mosombo ya Mokonga ikahii n'kati ino? ¹⁷Aika m'mbamoto waseya lumba ya Mokonga, Mokonga weka seyahii we; mondia lumba ya Mokonga yephenene, na yohii bika ane. ¹⁸Eka mbele moto ang'o omo utesesangi eyaeya: "aika m'mba n'kati ino aika m'mba waenyeleya kioka na boweli koande sena na n'nganga sieno, waika na osek'a, mondia mbele waka na boweli. ¹⁹Mondia boweli ya chese si chemo, ika hii na osek'a oso wa Mokonga, na yo hii yo kpalo ke mbele: "obiangi bato buboweli n'kati ya akili abo. ²⁰na ephe: "Mokolo weli maenyeli na bato ba boweli, weli mbele yohii iki buwa isina. ²¹Eke mbele moto utetangi okuku ande n'kati ya bato; mondia yoose ika hii ino, ²²n'nyanga Paulo, aika Apolo, m'mba Kefa, aika m'mba chese, m'mba koika, m'mba kokpa, m'mba besima baeno nyanga, m'mba besima si beya bakula. ²³Yoose ikahii ino; na bikahi ba Krito, na Kristo uki ka Mokonga.

Chapter 4

¹Yo koungebekana koemeka iboka kowa kino mbele ika nailemba, bena ilemba si eya ina n'ngbekani mo ango ko ba pakano ; mo isina si omo wno uka isongi na mokala ise. ² ke bane beïye na omuli ! ke bane saa omo bite ike ango na bowa mo bondi si ; mo isina mbele owa we te kobeya si watoke n'kati ino !³mo kowa kane, kpaaya omobe, n'ndi bakabaka o mosombo, na bukake seno, aïsa m'mba naikangi nino asima amo, owa we te boyaeli ya bondi si owo. ⁴ Mo lina ya mokolo Mbali, bane ke na mosombo wane asima amo na tchekamba tcha mokolo Mbali wito,⁵boyaeli ya moto si owo waeneleke ka Satana mo koseameka ka mobe yande, mondiya mbele Mosombo yaondeseleke mo butu ya mokolo Mbali,⁶ute fowe ande mo kolubeya imbele isina biteli abino mbele ka kolokolo ka mosiki koko uwesa n'nyongo n'tondo ya buyamekake ? ⁷ toesi mosiki ya ilela, mo isina mbele beike mokati wa eneeke, bondiya bouwa abino na mosiki, mondi Klisto, pasaka ito waitekangi mokiya.⁸Lengeai tcheombe, buwa na mosiki ya ilela, buwa na mosiki ya iyee ya na kolengela, n'ndi na mokati buwa na mosiki, eya ko phenena ke na liti. ⁹na kpaloleangi bane n'kati ya kaani kane mbele biteikangi na kon'ngbesana na bato ba ilemba,¹⁰buwande na boyaeli menemene na bato ba ilemba ba tchese si tcheno, ao ba ko emaema ke na bato ko bakabaka, ao ke na bato ba ko tulamea tulamea belendela, mo ephe, yeengamei nino ko toka mo tchese. ¹¹eneeke eya na kpaloleanga bane, ikai mbele bite sanganangi na omo, weeteke nduku, uka na ilemba ao na koemaema, ao na ko tulamea tulamea belendela, ao na n'senda, ao na moto wa ko lewa, ao owa ko baka baka, buwa ango ko anga na moto wa boyaeli si owo.¹²nete boni na boobo, moobuka bondi yabo ba koandja? buwa eya ya n'kati yoobuka bane? ¹³mo eyo ya koandja, Mokonga oobuka. Towesai belengi n'kati ino.¹⁴a buande bondia ko on'ngbesana bane nsoni ndi na andikake eeyo, na ebesaki bane m'mba bana bane makenya. ¹⁵Mo boobo, ango baika na melombia elfu ikomi n'nkati ya Klisto, n'ndi bauwa bino na ba Tata babuwa, bondia nooi na esanga bane koika n'nkati ya Mbali Klisto mo mboka mesao isaali. ¹⁶Na bondja-bondjake bane ondeai noo.¹⁷Mo isina si eeyo, na tomeaka bane Timoteo, owa wika mana ane owa neeme we iboka, owa o ko litosanga maondi mane moose mo lina Mokolo. Wo ko ebesai bane mboka yoose ya Klisto, eeyo no ko ebesanga bane asima yoose mo beikaneyo ya masomboli. ¹⁸Baphe bato ba ika ke kowa na omuli, bondiya ka ekangai mbe n'ntiyangi kowa kino.¹⁹N'ndi no kulai na nyanga, m'mba aika koema ka mokolo, ke no ko on'ngba ane maoki, n'ndi tchekamba tcha baa baiyake na omuli. ²⁰Ebi, bokota ya Mokonga ya buande ya maoki, n'ndi n'nkati ya tchebamba. ²¹Beemei booni? Nile kowakino na kasosola, ao na moboto ke n'nkati ya mosombo ya moboto?

Chapter 5

¹Angbekana asima oose, mbe kowakino kaikake na ilemba, eke ilemba si eeyo, ito ko teleka bande ang'o n'nkati ya baa biteli looki ya ilonga (Mapagani): "M'mba moto omo omo koenda na mokali Ise wande". ²Eke bane ba iyake na omule! Bane bilètè bino matanga, ombe moto si ooyo ote ko beya si kooka wa ekane nino? ³Buwa koika kane ka mobe, n'ndi koika ka motema. M'mba na ikangai n'nkati ino mbele nehesei moto oowo azabu waema. ⁴Mo lina Mokolo Mbali, bane ena mosombo ane osaali, aika asima amo na tchekamba tcha Mokolo wito Yesu, ⁵Moto si ooyo weengame na koeseleka Satana mo ko seama ka mobe yande, m'mba mosombo aonda mo kula ka Mokolo, Yesu. ⁶Ikai mo ko beya bowo o kolubeya bane mbele. Biteli bino mbe kambu ka moto ya mekati, yo kouwesangai motuka ya falimi ya mekati? ⁷Toesi moto ya mekati owa aboso m'mba bo koika moto ophiya, bondiya bo buwa bande na moto si oowo, bondi Klisto, Pasika wito wegbei, we Mana Mokonga wa ko keka mo musalaba m'mba sadaka. ⁸N'ndi tetè, tcheombe, buwa na moto ya mekati ya boso, buwa ang'o na moto ya mekati ya olanga na ya kosoma soma n'ndi na mekati eya yo buwa na moto ya phenena ena a liti. ⁹Na ebesangai bane mokaani kane mbe bite ikangi ko bakama na bato ba malemba. ¹⁰N'taemanga bande ko ena: "Bato ba malemba boose ba tchesi si tcheno ang'o ba ba n'kasa ya beeya na babakei ang'o baa bo ko kombowanga belendela ba mekonga, mbe ya ikakei bosaali mbe beomokei mo tchese si tcheno. ¹¹N'ndi na ebesangai bane boono: "Buwai kabaka kama na moto owa weeteke mbe: nduku eke mbe wika moto wa ilemba, ama wa ko ema beeya ang'o owa o ko kombowanga belendela ba mekonga, ang'o baa bo ko enyeyanga binakabo olanga, ang'o balewi ba malu ang'o baa bokabakanga besima ba bato, ang'o itephoe bande koika ko bo ikaneyo omo na bato ba beikaneli si beebo". ¹²Tchee, mokambo yane, ikai, ko ukumuwa bato baa bo buwa ba Klisto? Amine mekambo inoo ikai ko moesana na bato ba Klisto? ¹³Baa bo buwa ba Klisto, Mokonga omunei o ko ukumwa bo: "Tosei moto n'nkati n'nkati ino".

Chapter 6

¹Omo wino, aika m'mba uka na ko kamba ko m'ngbesana na ophe, oosondja ko phiphea oso na baa bekose liti, ke buwande na ba pheneni ? ²biteli mbele bapheneni be ka buka maondi ma tchese ? ke aika m'mba iki bane bakabuka bondi mo tchese, biteengame abino ko buka to maondi tangongo ? ³biteli mbele teka buka maondi ma Bakitomo ? ke titekabuka bito maondi ma koeteya iboka, maondi ma koika si kino ? ⁴N'nyanga bookamba ko n'ngbesana mo maondi ma koika si kono, biki bato si baetanda itoota ango bondi ango omo mo baa bebundeke m'mba babuki ba maondi ! ⁵No koena mo n'soni ino. na boobo yauwande n'kati omo wa boeli owa weengame na koena n'kati ya ba nduku ? ⁶n'di nduku omo ko tchongeya nduku, ke nayo boso na bauwa tcha ! ⁷Ikai ko beya menemene kowa kino mo koika na maondi bamo na baphe. Mondiya tchei bitoko akowa ko teleka ko beya koliko ko maondi maa mekambe liti ? Mondiya tchei biteeke koliko ko bakeleka ? ⁸iki bne n'ndi boota kobeya ke na ko bakeya, na iki n'kati ya ba nduku n'ndi boota boyaeli ya bondi si. ⁹Biteli abino mbele baa be kamba tcha bitoomona ande bokota ya Mokonga ? Bite keselekangi na ba ilemba ? na ba otulamela belendela, na ba ilemba, ¹⁰na baome ba kooba na isongi amoome na amoome, na boibi, na balewi, na baiyi, na kobakeyabakeya, bito ko n'ngeya ande mo bokota ya Mokonga. ¹¹Ke na eyo baikanga, bamo bino. n'ndi ba solekangai, n'ndi bapheneneselekangai, n'ndi b longearangai mo lina ya mokolo Mbali Klisto, ke na Mosombo ya mokonga wito. ¹²Yoose eakoleke nane, n'ndi yoose yauwande na isina, yoose yeakoleke, n'ndi noo nitoko akowa koika mo kobe ya bondi ango omo. ¹³Meleli mika mondiya mesolo, ke na mesolo modiya meleli ; ke mokonga oseai emo m'mba mo ephe. n'ndi mobe yabuande mondiya ilemba. Iki bondiya mokolo, ke mokolo mondiya mobe. ¹⁴Ke Mokonga owa waimolanga mokolo wekaimolai base mo tchekamba tchande. ¹⁵Biteli abino mbele mebe ino, iki metonga Klisto ? Ne mundesei metonga ya Klisto, mondiya kota metonga yaamokali ya ilemba ? ¹⁶yauwande boobo ! biteli abino mbele owa oobakameya amokali ya ilamba uki nande mobe omo ? mondiya, yeenekangai boose bo babe be kaikai mobe omo. ¹⁷n'ndi owa obakamea mokolo uka nande mobe omo. ¹⁸ikai pkaaya na ilemba. ophe kobeya moto ootanga, kobeya si kika kpaaya na mobe ; n'ndi akoeka mobe yande mo ilembamba, n'ndi ootolea mobe yande we une kobeya. ¹⁹Biteli abino mbele mobe ino iki lumba ya mosombo mosaali ika n'nkati ino, eya baeselekanga ka Mokonga, ke eyo yauwa kae mo bane mine. ²⁰Mondiya baeselekangi na oketi ya ema. lombesai Mokonga n'nkati ya mobe ino ke na mosombo ino, eeya ika ka Mokonga.

Chapter 7

¹Moeya yo mone eya bakpaloleyanga noo, Neli mbele iki bosaali mo a moome utebendangi a mokali. ²Moyohi, mootissesa ilemba, eka mbele omo na omo waika na mokalande, na kila amokali waike na momeyande. ³Eka mbele kila amoome waese mokalande eya yeengame, na kila wate kahuka mo boyaeli siowo omo. ⁴Amokali wuwande na looka o mobe yande we mune, n'ndi mome yande; na boyaeli siowo omo, amoome wauwand na looka o mobe yande we mune, n'ndi mokalande. ⁵Biteekesesanangi omo na munakande, aika m'mba baakolesesana mon'nyanga amo, mo isina mbele beeti mokosombola; na mailisi besumbokehi asima amo, mondia mbele Satana ute sonjiangiane mo kokamba kino kokanda motema. ⁶Naenaki iyo mbele neen, n'tete ane yo m'mba angile. ⁷Neemi mbele a moome woose waike m'mba noo; n'ndi kila moto wepati kowaka Mokonga eya ande liphoti bowa weese we, omo mobo yaeli siowa, ke ophe mo boyaeli ophe. ⁸Mobaa bitimasongeleki na o betike, naenaki mbele yokoika bosaali baike m'mba noo. ⁹N'ndi aike m'mba biteika na kokanda motema, basongeleke; mondia yefowe kosengeleka mondia mbele utelekanangi. ¹⁰Mobaa besongeleke, naesake looka, buande noo, n'ndi mokolo, mbele amokali uteekanangi n moeyande. ¹¹Aika m'mba, waekana nande, waike buwa kosongeleka ao waye kounana na momeyande, na ekambe amoome ango omo utebengangi mokalande. ¹²Mo baphe, ya owande mokolo, iki nohohi mokoena: "Aike m'mba nduku amo waika m'mba na amokali omo siowa uke buwa mowakoi, na wamonak mbele yofowe kooka nande, ute bengangi we; ¹³Na aika m'mba amokali omo waikake na amoome owa uke buwa mo aakoi, na wamonake mbele yefowe waike nande, utebengangi we momeyande. ¹⁴Mondia amoome siowa uka buwa mowakoi, we aphenenahi mondia amokali, na amokali owa uka buwa kowakowa wo ophenenahii mondia nduku; mo ophe boyaeli, bana bino baikangi ba boeliafu, ke aneake baphenenake. ¹⁵Aika m'mba bite akowe baekano, baekane; nduku amoome ao owa wa amokali bitekande abo n'nkati ya boyaeli siowo. Mokonga waetangi ase mbele teekehii na bii: ¹⁶"Mondia weli; amokali, aika m'mba waondesa mome yabe? ao weli mbele, amoome, aika m'mba waondesa mokalabe. ¹⁷Iki lika mbele, omo na omo waende koopasana moeya mokolo weete weyo, moboyaeli ya koeteka siowa wepate yo ka Mokonga. Yohii naenake yo mo malumba ma Mokonga moose. ¹⁸Omo waitekangi mbele webukeke choo. ¹⁹Kobikeka choo yeowande chesima, na kokamba kobukeka choo yauwande chesima, n'ndi ko monamona ba maoki ma Mokonga hii ika yoose. ²⁰Moto na moto waike mobayeli siowa yaikanga we abowa yaetekanga we. ²¹Waetekangi mbele uka mokobe, bowa kosangala; n'ndi aika m'mba weema koika na bii, toyo moeneke. ²²Mondia mokobe siowa weeteke n'nkati ya mokolo uka no bii ka mokolo; namna omo, moto siowa uka na bii owa weeteke uki mokobe ka Klisto. ²³Baalekangi na oketiya ema iboka; biteikangi mekobe ya bato. ²⁴Eka mbele, nduku, waike osowa Mokonga n'nkati ya boyaeli siowa ya etekanga we. ²⁵Moboa bitinaeli baome, nauwa ane na looki ya mokolo; n'ndi naesaki lienyeli emo, m'mba owa wapatake ka mokolo chombo mokoika chaa. ²⁶Mona eyo nemona mbele yoika osali, moisina ya n'nyanga ya matata siea yokula osaali moto waika boobo. ²⁷A bowa yaikake owena amokali, buwa kae koekana nande; uteike na amokali buwa kae ko phiphana we. ²⁸Aika m'mba wesongei utete abe kobeya; ke aika m'mba katuma kesongelekei, kitete ande kobeya; n'ndi bato oitaka si owo, bo koikai na mayeya ko mebe yabo, ke neemei koekanesa bane na mo. ²⁹Monahii eya naenake, nduku, n'nyanga yaeyeayake; monahii baa bika na bamokali baike m'mba babuwa ande nabo. ³⁰Baaboko eya m'mba bito koeya, baa bika na ome m'mba bauwande na ome, baa boko owa m'mba bauwande na yo. ³¹Na baa bika na om mochese m'mba bauwande na ome si, mondia boyaeli ya chesse yokoetahii. ³²Boobo, neeme mbele bitetangi yo na kolina. Owa ntauwa na amokali osangali maondi Mokolo, m'mboka ya koesa ome ka Mokolo. ³³Na owa uka na amokali osangali maondi ma chese, m'mboka ya koesa ome k mokalande. ³⁴Ika na mna ome koekana n'nkati ya amokali na owautinaebi amome: "Owa ituna songeleki o sangali maondi na Mokolo, mondia waphene o mobe na Mosombo; na owa uka na amokali osangalahii maondi na chese, na m'mboka ya koesa ome ka mome yande". ³⁵Naenaki iyo mo isina ino; ya uwande moobunda ane mokateyo, iki moobiya ane moeya iko ya ome na osaali mbele bebakamehii ka Mokolo na buwa kosangala. ³⁶Aika m'mba wa mome mbele itofowe ande mo manande wa amokali koetesa bemo si ya beengame, na ika osaali na songeleke, wate buwa yeeme we, utete ande kobeya; basongane. ³⁷N'ndi owa we imane cha mo koengamesa, buwa kobotesana na mokambo ya koena kande, na koena mbele n'nkati ya motema yande Moseka yande uki buwa koeba baome, oyo kahee watake bosaali. ³⁸Na boobo, owa osongasa monande wa amokali ao moseka yande watake osaali; na owa utoosongesa watake kahee basaali iboka. ³⁹Amokali wetandeke hii abowa momeyande wekenaika na koika; n'ndi aika mome yande wa kpake, waengamake na ani weeme we; aika m'mba, ika n'nkati ya Mokolo. ⁴⁰Uki moto wa ome, nayo, aika m'mba waika m'mba bowa iko we, koondesana na lienyeli yane. Na nookahee, na akowa koika na Mosombo ya Mokonga.

Chapter 8

¹Mo eya emone moleki ya koabeka mo belendela, teli mbele tika base boose na koeba ka ema, n'ndi koemesana ko kobesa kobesa. ²M'mba omo wamona mbele uka na koeba bondi omo una ebi ande boa engame nande ; ³Aika m'mba moto zaema Mokonga, ayai zebekane nande. ⁴Mo eya ika ya kowanga meleli ya koa beka mo belendela, teli mbele youwa kae na tchelendela n'kati ya tchese ambele ika na Mokonga omo. ⁵Mondiya, aika m'mba ika n bato si ba bokoeteka mekonga aomo abowa ao mo n'seke m'mba yaika menemene mekonga ya buwa na bakolo ba buwa. ⁶Mondiya koa kito ika na Mokonga omo, Ise, kowa kande yokula tchoose bondi ande tika na Mokolo omo, Mbali Klisto koa kande ika tchoose mondi ya nde n'ndi tika. ⁷N'ndi koeba si kko kebuwa nde ko bato boose. Bamo koonde sana na boyaeli si boteleya, tchelendela bo koonga meleli si eyo m'mba yaesele kande mo belendela, na koeba kabo ya koeyeya, yabeake mono. ⁸Buwande ;oleli y'obakamesa base koa Mokonga : Aika m'mba tokoanga, te bowa bito ya koetea ; M'mba titokoanga touwande bito na eya angowa. ⁹Bikai na ko langa n'nyanga yoose mbele koekelaka kino yauwa koikaa iwe ya ko kukesa mo baa beeyeye. ¹⁰Mondiya, aika m'mba moto wamona owe, owe si owa uka na koeba, uka ase asima amo mo mesa mo lumba ya masomboli ya belendela, koeba kande, si kowa keiyeye itekabilea ande we mo koanga meleli ya koeselaka na belendela ? ¹¹Na yo-i wa ko eyeeya we ka kpaï mo ko eba kabe na boëli, nduku Klisto we kpelee ! ¹²mo kota ko beya na boyaeli si owo mo ba nduku, ke na koesa koeba ka ko eyaeya, botelea Klisto ko beya. ¹³mo isina si, aika m'mba moleli omo ookukesa nduku wane, nito koanganga kae moleli si owo mondiya mbele uutekukesa nduku wane.

Chapter 9

¹Tchee, mo no buwa bendenda? (libu) tchenoo, no buwa moeki? Tchee, noo nita monanga Mbali Mokota itoi? Tchee, bane bo buwa, mekambo yane n'nkati ya Mokota? ²Ango mo baphe bato n'nteike moeki, kuwa kino noo nikai moeki, bondiya kowa ka Mokota, bane be ebeselekei mbe nikai moeki wino. ³Eno, ikai maoki mane kowa kika baa bo ko tchongeyanga. ⁴Tchee, iteengame nito na ko anga, bena komalu? ⁵Tchee, titengame na ko biya, mo ondo ito amokali moklisto, bowa o kotanga baeki baphei, na ba nduku ba Mokota, nande Kefa (iwe). ⁶M'mba, no lika, na Balabasi, titengame na koika na ephe mekambo ya maako? ⁷Nani aika mbe wokota mekambo ya Leta eke wo buwa koika na walele wande omune? Nani weengame na ko leka iba eke wo buwa ko anga beya oleke we? Ango nani waika ko tchungu ngombe, mboli anga mekoko (kundi) eke wo buwa koma maale ma mabe ma n'nyama si? ⁸Tchee, eyo yoose ikai maondi ma binakatio ba angile amine mo ko ena maondi si maamo? ⁹Bondiya tchei yenekeleke mo ba angile ba Mokonga: "Buwa ko kanda kana ko ngombe eya yo ko gbota ngano". Tche, Mokonga o ko angakeya ngombe? ¹⁰Teteli mbe o ko ena eyo yoose bondi ito lika? mo liti eandikelekei bondi ito: "Mbele owa wo koleka iba, ikai bosaali, mbe waleke na kowakowa, na owa wo ko gbota gbota ngano waika na kowakowa mbe wengame na ko tomba kae beya beleke we. ¹¹Aike m'mba taleka n'nkati yino ko phophowa ka motema, eke ikai bondi ya ema, mobase ko konyowa tuma tosaali ta mobe? ¹²Aika m'mba baphe ba pata kowa kino ko phowa kooko eke bondiya tchei buwa base? ¹³Bitei bino mbe bato boose baa bokota mekambo esaalim beengamei na ko leseleka na okita, ena baa bokota meka mo masomboli beengamekai ko anga meleli ya kooko? ¹⁴Mba kae boobo, we akowe mbe boose baa bo ko ebese bato mesao esaali ya looki ya Mokolo, beengame kai na ko anga kooko. ¹⁵Mo noo, nto ko ombanga bane besima si beebo boose, bande mbe na ko ombai mbe baese noo bom n'ndi na andikake mondi si mano, bondia meemei anga kogba, ko liko ko onda maondi ma tchesem ma okuku. ¹⁶Aika m'mba no ko ebese bato mesao esaali ya Mokonga buande mbe neike na okuku yane, bondiya kofoa koose keeselekei noo, tchombo kowa kane mba nte ebese bato looki ya ilonga. ¹⁷Aika mba na ta mokambo si na motema esaalim no keeselekai iyoli kiyo, n'ndi aika m'mba, n'ndi nata yo bo ko ema, eke ya ko meya noo ko beya. ¹⁸Na ko tombai tchei? Efoe na ebese bato looki ya ilonga bowa ko o;ba bo iyoli (ko esa bule bule) mo booboi nto ko emanga ko omba moto tchesima anga tchemo. ¹⁹Ango bowa ika noo, kose na moto anga omo, noo no kota kae mekamba ya boose, mba no ko bota bato ba buwa ba n'ngaya mo lopango. ²⁰Na ba Yuda, na ikangai m'mba mo Yuda, mbe nebote bale; anga bowa obuwaq noo mune kose ya ba angile, m'mba nebote bale baka baka nito. ²¹Na baa bo buwa obuwa noo ba Mokonga, nde kose na ba angile ya Klisto, mba to ko bota baa bito ko litosanga ba angile. ²²Na ikangai na obeli, na baa bao ba oba, mbe nebote bo bale, na timbokanga m'mba. ²³No kota yoose bondiya looki ya ilonga, m'mba no ko eseleka iyoli kiyo. ²⁴Biteli bino mbe baa boose bikiyanga malongane, boosei bo kiyanga, n'ndi omolikai o ko longeyanga, o ko mokanga wa boso eke za tomba iyoli? Yai obeye m'mba o ko longeya. ²⁵Boose baa bo ko esanga bita, bo ko tanga tchekamba tcha ko longeya, bo ko tanga m'mba balongeye, n'ndi base to ko tanga buza ko omba ko lipeka. ²⁶Noo no kiya obeya, buande m'mba moto wa boseke, no ko lubeyanga, buande ko mophopho, n'ndi ko lubeya ka liti. ²⁷Noo no ko kobesangai mbe yane tchombo, n'n ya oyo ko ebese bato looki ya ilonga.

Chapter 10

¹Bandungu bane, n'teeme bane mbe bekambe, ko eba mbe, ba ise bito boose ba etangai mo masani ma obowa mokokala iyaba ya ema. ²Bosse ba nyeka na Mose mo masani ma obowa ena n'kati ya iyaba, ³bosse ba angai moleli omo ya mosombo. ⁴eke boose bamangai maale ma mosombo, bondiya bamangai maale ma ko omoka ko mawe ma mosombo, ena iwe si eeyo ya ikangai Klisto. ⁵N'ndi ba buwa n'nkati yabo bita ebanga bande Mokonga, mo boobo bo na ko gba mo obandja ya iseseke. ⁶Mo boobo, besima si beebo boose ba luleangai base mbe tetimboke, mbe titeikangi na maenyeli mabeya, m'mba bowa yaluleyanga bo. ⁷Bowai kolombesa besima bephakolo m'mba bowa atanga bamo n'nkati yabo, bowa eandikeleke: "Okita na koika ase mo ko anga ena mokoma; eke bo na ko imana mo ko sambowa". ⁸Tobuwa ko onda maondi ma malemba m'mba bowa bamo babo batangai, mo boobo, eke elfu nkama ibe na isato bagbangai moo boso omo. ⁹Tobuwa kophana Mokolo na bondi, m'mba bowa atanga bamo n'nkati yabo eke manekangai na ndjoka. ¹⁰Buwai koima ima, m'mba bowa aima imanga baphe n'nkati yabo, ba manekangai na ba malaika. ¹¹Beseso beebo, ba luleyanga bo mo isina ya ko timbola bo, bowa anakelekanga mo ko kandowa maenyeli mito, base si bano takomake monyanga si eeno ya bemo bamaili. ¹²Mo bobo kae, owa woose owa wo komona mbe weimane, wa kokame bondia mbe witekeangi! ¹³Kosondjeka anga kamo kito ko komeya owe m'mba ko buwa ka binakato, eke Mokonga owa wika waliti uto kowakowa bande mbe owe wosondjeke, wo ko endjekeya owe beikaneli mbe utekeangi, m'mba owe wo kokole na kolongeya. ¹⁴Mo boobo, baemeleki bane, teekanei na beteleli ba kotulameya bephakala. ¹⁵No koenai na bato ba akili, baa bika na maenyeli maphowa, engeleyai bane mine eya yaenake noo. ¹⁶Kikombe tcha olivai tcheya to komanga base aimine ikai mobe ya Klisto? ¹⁷Bondiya ikai mokati omo, base si baa te buwe, taiké mobe omolika, bondia base boose to koika mo mokati omo. ¹⁸Monai ba Yuda mo mebe yabo, baa bo ko anga ya ko kanga ko sooleka, amine bika mo alilalei? ¹⁹Neene boni? Eke n'nyama si eeya yo ko seleke be fakala ikai tchesimai? m'mba yo bowa tchesima? Yo buwa bande. ²⁰Na enake mbe tchoose tcheya tcho ko omola bane, bo ko esai Satana, buwa bande ka Nzambe; bondiya nteeme bane mbe beika asima amo na Satana. ²¹Biteengame bino na koma mo ophata ya Mokonga, eke bama kae mo ophata ya Satana. ²²Teemei koimola kosoma ka Mokolo? Base tikai na tchekamba m'mba tchondei? ²³Tchoose tcheakoleke n'ndi tchoose tchobua bande tchesaali, n'ndi tchoose tchitokolengesa bande. ²⁴Buwa moto ko phana ome yande omune, n'ndi ephowei kophana ome ya munakabe. ²⁵Angai tchoose tcheya tcho ko oleka mo ibongo, buwa ko phana isina ya bominako ino, ²⁶bondiya nseke ikai ya Mokolo, na boose beya bika n'nkati ya yo. ²⁷Aika m'mba, moto owa unaebi looki ya ilonga waeta owe, eke waaya ko, anga tchoose tcheya tcho ko eseleka owe, anga buwa ko phana isina anga asili ya baninako bino. ²⁸N'ndi aika m'mba moto wa ena na be: eeno ya eselekakei m'mba sadaka (bowa ko anga) bondiya owa wa ebeselekake bondiya asili ya baninako. ²⁹Abono, na ebesake bo ono, buwa bande mo isina yino n'ndi mo isina noomune ka phopholeke na maondi ma asili ya baeni? ³⁰Aika m'mba naanga mbe na lombesa mo ngbengbele, bondiya tchesima tchemo tcheya na kombowake boso? ³¹Aika m'mba waanga, aika m'mba wamaa, aika m'mba wata tchesima tchemo, taa tchoose mo kolombesa Mokonga. ³²Buwa koika katchotchola mo ba Greke anga ko ba Yuda, anga mo etanda ya Mokonga; ³³Mo namuna o molika m'mba noo kae, mokota mekuwa mo tchoose mo kolengesa boose, buwa kophana iyota yane no omune, n'ndi ya bato ba buwa, ombe ba onde.

Chapter 11

¹Tuanyanyi noo, baa ika noo mune koa Klisto. ²Nalombesake bane mo koengelea noo mo maondi moose, ke m'mba boolitosa bangile bane m'mba mesilee bane. ³Neemi mbele beebi mbele Klisto uka mokota wa baome boose, ke amoome ukai mokota ya amokali, ke Mokonga ukai mokota ya Klisto. ⁴Amoome woose owa osombola, utelitose ande mokota yande. ⁵A mokali yoose, m'mba oso mbola ao kolandowa, motche bua koko mbeka, utelitose ande mokota yande." Aisi m'mba wekokoke motchue. ⁶Mondi ya aika m'mba a mokali utekomboke motchue, wabuke kae n'ngbe. N'ndi, aika omo na komoneka m'mbe n'ngbe yebuekeke, ao ekokoke, wakombe. ⁷A moone utekombangi motche, mondi ya uki tchelineke na okuku ya Mokonga, n'ndi kae amokali uki okuku ya amoome. ⁸Na boobo; amoome utetoke ande koa amokali, n'ndi amokali wetoki koa amoome; ⁹Ke amoome utenjekoleke ande mondi ya amokali, n'ndi amokali waenjelekei mondi ya amoome. ¹⁰Mo yo i amokali mo isina ya bakitomo, engame na kaikakiyo na motche nembe emo ya mokota eya engame nande. ¹¹N'nyanga yoose, n'nkati ya Mokolo, amokali etengame ande kokola a moome, ao amoome bua amokali. ¹²Mondi ya, boyaeli omo ka amokali watokanga ko amoome, boyaeli omo amoome uka mo mboka ya amokali, ke yoose yetoki koa Mokonga. ¹³Bukai eyo bane mine:"Eengame na amokali kosombola Mokonga bua kokomba motche? ¹⁴Tchese tchemune tchito koebesane mbele iki na n'nsone koa amoome na kaika na n'ngbe ya bua, ¹⁵n'ndi ika na okuku koa amokali na kaika nayo, mondi ya n'ngbe yaeselekangi we m'mba tchitambala? ¹⁶M'mba moto omo waeta koawa nayo, tauwa bito na boyaeli si owo, bua nde boobo mo Baetanda ba Mokonga. ¹⁷Mo koesa mbeya si eya nitolombesa, mondi ya eya asongana bane, bua mo kaika baphai, n'ndi mo kaika bakobesi. ¹⁸Ke na boobo, naungbangi mbele, mo n'nyanga okaika bane mo ikumbe, n'nkati yino, iko na kobaanyeka, ke neakoe kambu. ¹⁹Mondi ya engame kae na kaika na to bitanda n'nkati yino, mo isina mbele ba beengame baebekane m'mb ba bika n'nkati yino. ²⁰N'nyanga yosongana bane, ebua nde mo koanga moleli ya Mokolo. ²¹M'mba, abowa ika bane mo mesa, omo na omo wakonje kobunda moleli wande mune, m'mba omo uka na n'nja, n'ndi ophe olewe. ²²Bebuwa na malumba mo koanga na omae? Ao bane baosenja Etanda ya Mokonga, ke bane bokoosa n'nsone ka bauwa nde na tchesima? Nokoengangi nino booni? Noo lombesai bane? Mo eyo nitolombesai bane! ²³Maondi eya yeeseke noo ka Mokolo yaineebese bane; eyo mbele Mokolo Mbali, mobotu si owa aebeke we, wabiya makati, ²⁴ke, maili na koliphea yo, na komuna, ke waena:"Eno iki mobe yane, eya emuneke mondi ino, tai yo mo koenelea noo. ²⁵Na boobo kae, maili ya koanga, wabiya ophata, ke waena: "Ophata si ono iki malonga ma m'mbesi o mokiya yane; tai bono mo koengelea noo n'nyanga yoose ekamanga bane. ²⁶Mondi ya mo n'nyanga yoos bokoanga bane ophata si ono, boosaowa kogba ka Mokolo, be na kowa ekala we. ²⁷Mo isina eyo owa okoanga mokate ao ooma ophata ya Mokolo mo kobeya, ookeleselekai mondi ya mobe ke na mokiya ya Mokolo. ²⁸Ekai m'mbe omo na omo waebekanese we mune, ke na bo obo waange mokate ke wame ophata; ²⁹Mondi ya owa okoanga ke wama bua kofofu mobe ya Mokolo, wangake ke wama kobukeka boondi wande mune. ³⁰Mo yai ika n'nkati yino ba bua bagbki ba meongo ke na n'nsone, ke iboka bagbkake mano. ³¹Aika m'mba tabuka base mine, titekabukeka kae. ³²N'ndi abuwa ebukeke base maondi, tika mo kosa koa Mokolo, mo isina mbele titekeangi asimamo na tchese. ³³Na boobo, banduku bane, abowa bokaika bane asimamo mondi ya moleli, endeyanai bamo na baphe. ³⁴M'mba omo uka na n'nja, waange koa kanae, mondi ya m'mba buwa kaika ikumbe mo kobiya bondi omo koa kino. Nekaenjekai baphe maondi abowa ekala noo.

Chapter 12

¹Moeyo ye mone mekambo ya mesombo , n`teeme ane, binakane, biteikangi mokokamba koeba . <sup>2</sup>belimbele , Aabowa aikanga ane bapakano , baekeyangahii koikakino mobasanamu sieya ita enanga, koopesana nabowa aendanga ane . <sup>3</sup>No booboo naenake nino mbe ango moto omo, aikam`ba waena o Mosombo ya Mokonga , uteenangi mbele: Mbali uki Mokolo! Mbali iteike o Mosombo Mosaali . ⁴Ika na koetana ka mekambo ya mosombo, n`ndi mosombo omo <sup>5</sup>koetana ka n`kasi, n`ndi Mokolo omo ; <sup>6</sup>koetana ya beteleli , n`ndi Mokonga omo ota mo yoose n`kati ya yoose. ⁷Na booboo , kila boteleli ya mosombo ye eseleke mo usina ya yoose . ⁸na kisha ; mo emo yeseleke na mosombo looki , mo ephe , looki ya koena , koondesa na mosombo si omo; ⁹ka ophe , kowakowa, o mosombo siowo omo, ka ophe , mokambo ya koondesa, o mosombo siowo omo , ¹⁰ka ophe, mokambo ya ota mekambo ya manini , ka ephe , koena maondi makula, ka ophe , kofofowa mosombo , ka ophe , koena beeneli , kotimbola beeneli . ¹¹mosombo si omo yota mekambo si yoose , kobaanya ya kela moto we mune n`mba bowa EHEME we . <sup>12</sup>Mondia m`mba bowa mobe ika omo na belia babuwa , ke m`mba bowa belia boose ba mobe , ango bowa ye buwe yo , ye te yoose mobe omo , na booboo hii ikayo ya Klisto . <sup>13</sup>base boose, mo booboo , hui tan`nyekanga ukati ya mosombo omo , motaa mobe omo, sa omo Moyuda , Mugreke , saomo moto wa n`kasi , owa uka buwa n`kasi , ke base boose teme hui o mosombo si omo . ¹⁴na booboo mobeya uwande chelia chemo , n`ndi yeenzekeleki na belia babuwa . <sup>15</sup>Aika m`mba kao kaena : mondia na uwaane kaoko , nau waane o mobe, iteengame ande na koika o mobe mondia booboo ? ¹⁶ke aikamba itu yaena : mondia na uwaane liiso , nauwaane o mobe , iteengame ande na koika o mobe mondia yo ? ¹⁷aika m`mba mobe yoose yaikange liiso , m`mbe itu ikaani ? m`mba yaikange yoose itu , moembe inaike ani ? <sup>18</sup>moeneke Mokolo na ota kila chelia o mobe m`mba bowa yaemanga we . ¹⁹Aika m`mba yoose yaikangi chelia chemo , mobe yaike ani ? <sup>20</sup>moeneki ika na belia babuwa , ke mobe omo . <sup>21</sup>liiso iteengame ande we koena na mao : nauwane na n`kasa yabe ; ao mochwe koena na mao : nauwaane na n`kasi nabe . <sup>22</sup>N`ndi saomo , belia ba mobe si beya bemone mokoeyee ya ika hii na isina ; ²³ke eya temone mbele yauwande na okuku o mobe , tokouphi yo na okuku ya ema . na booboo belia bito ba mobe si beya bauwa na kokamba chaa ya pata okuku ya eteya , ²⁴n`ndi eya ika chaa yauwande na isina . Mokonga wa enjeka ngoi mobe moboyaeli ya koesa okuku ya emo eboka moeyaya ya kisanga . <sup>25</sup>mondia mbele iteikangi na koobanyeka n`kati ya mobe , n`ndi mbele belia ba mobe baike namuna omo na okuku n`kati ya yoose . ²⁶na aika m`mbe chelia chemo chamobe chaika moobaba si , sika m`mba chemo cha chelio chaika mo okuku , belia boose bokoiki mo ome . ²⁷biki mobe ya Klisto ; na biki belia ba mobesi , emo na emo mo n`kasi ya yo . <sup>28</sup>na Mokonga we tei n`kati ya lumba ya Mokonga boso boso ba tomeke , maili si baeni ba maondi , yaisato ba someke ba looki , maili si baa bika na n`kasi ya maondi ma maniini , na baa bakoondesa mebe , bakoongoza , bakoena beeneli okitaka ²⁹boose biki ba tomeke ? boose biki banangoli ? boose biki basomesi ? ³⁰boose biki na iyoto ya maondi ma maniini ? boose biki ba timoli ? ³¹yea mo iyota sieya yefowe . ke noomoesi bane m`boka sieya ya fowa iboka .

Chapter 13

¹Ango na ena mo beeneli ya bato naya bakitomo, m'mba mauwa na moboto, niki mongenge si owa o kolena ngbingbi ao oke si owa o koakayo ngboo ngbongbo. ²Ango maika na iyota ya kolondola, ko yeba ka ma moose meisame ke na ma moose ma ko yeba, angonaika na koakoa koose ka kotoesa mekondi, aika m'mba nauwa na na moboto, nika tchane bule. ³Ango baebanya tchane tchese m'mba moleli koa ika tauwe, anga na aba mobe ane mondi ya kolelekana, aika m'mba anuwa na moboto, eyo itokoesa nde noo tchesima. ⁴Mboboto uki na kolitowa motema, eiye na koema; moboto auwa nde na tcheema; moboto auwa nde na boeneena, ebua nde na omuli, ⁵Utota nde eya olonga, utophana ande kofoakande mune, auwa nde na obaba, yabua nde na bolenga, ⁶utolengeya ande eya ejebuwa na tcha, n'ndi y'olengeyai maondi ma liti; ⁷y'omeseli mose, yokoakoa mose, ete toeli mo yose, uki na mainaina. ⁸Mo boto yauwa nde na kobandeya. Melondo ika na tungeya, beeneli bootu ngai, koeba koolimoka. ⁹Mondi ya teeli mo kakolokolo, k to olondowai mo kakolokolo, ¹⁰n'ndi n'nyanga okula eya ephoe eya ika kakolokolo yoselasela. ¹¹A bowa naikangai maana, naenangai m'mba maana, naenyelangai m'mba maana, naengelekangai m'mba maana; abowa ekome noo a moome; neeki yoose ya iyanuke. ¹²Mo ono botu toomona mo m'mboka ya tchio, mo boyaeli ya iphue, n'ndi na boobo to moesana bendi na bendi mo ono botu neeli mo kakolokolo, na boobo nekaebai m'mba naebekananga. ¹³Na bobo kae besima si beno bisato bekenaike: "Koakoa, kaeli, moboto; n'ndi ya eme kolongesa iyoose iki moboto.

Chapter 14

¹Phanai moboto. phana phanai maondi ma mesombo, ndi iboka maa makoelesa. ²Mo boobo owa okoena na tcheeneli uto koena ande bondia bato, ndi bondia Mokonga, bondia moto uto koeba nde yo, ke na mosombo okoena maondi ma kosangalesa. ³Owa okoebesa maondi si maa mokokula, okoebesa bato bondia koesa bo tchekamba, na kophophesa na kokobesa. ⁴Owa okoena na tcheeneli okoebesa omune; owa okoebesa maondi si maa mokula okebesa etanda. ⁵Neemei mbele beene bane boose na beeneli, ndi eya eteye ikai koena maondi si maa mokula. owa okena maondi si maa mokula weemé koetea owa okoena na beeneli, kosakolo mba moebesi waa n'mgbesa etanda mo kokobesa yo. ⁶Ke mo eneeke, bina kito mo eni isina mba naenea bane na beeneli si bea bekose bane koon'gba ao na boeli ao na koebesa bane maa mokula, ao na angile. ⁷I kai mba besima si bea bauwa na koika ndi bika na maoki, ikai mba npalu na tcheke tcheke. aika mba iteekanese maoki yo koebe kani booni mbele mpalu ao tcheke tcheke ono? ⁸Aika mbe kalumbete kiteene osaali nani oko aphea bita? ⁹Ango mba owe, waena maoki si maa mitoko n'ngbekana, boni bokoeba maa maenake owe? bondia bokoena na mophopho. ¹⁰Tengamei na kotina mbele beeneli baebese bue motchese ndi kilia tcheneli tchika na isina yande. ¹¹Mba nteebe isina ya tcheeneli, no koikai moto wa iyeyya ka owa okoena; ke owa okoena okoikai moto wa iyeyya bondia ane. ¹²Na mona omo mba owe, ophana maondi ma mosombo, ekai mbele aike mo kokobesa etanda mo eya yo phana banwe mokoika na yo ya bua. ¹³Mo isina si, owa okoena na tcheeneli wa sombole mokopata iyota ya kolimboa. ¹⁴Ndi aika mbe nasombola na tcheeneli, mosombo yane ika mo lisomboli, ndi eya yokoengelea noo ito taande bondi ata omo. ¹⁵Nete tchei? no sambola na mosombo, ndi no sambola kai na kaengeleo; no koembai na mosombo ndi no koemba kai na kaengeleo. ¹⁶Ophe boyaeli, aika mbe wa lombesa na mosombo boni owa uka nabe asima amo oko akoai boobo! maili ya kolombesa kabe we uten'gbe anga mba waenaki tchei? ¹⁷Wa lombesake, ika boobo, na belombeseli bibe besali, ndi owa ophe ute kobeseleke ande. ¹⁸Na lombesa ke Mokonga mo yoose sieya naenake na tcheeneli kolongea bane boose; ¹⁹Ndi mo etanda, neemei koena maoki matano na boeli yane, bondia koebesa baphe, koliko maoki elfu ikomi na tcheneli. ²⁰Binakane, bauwa koika baana banuke mo toengeleo tino; ndi bondia maondi mabea, ikai baana banuke, ke, ikai bakolobato mo toengeleo tino. ²¹E kpaloke mo angile: no koendi na monginda siono na maoki ma ophe boyaeli ke na tona ta bato baphe, ndi bito kon'ngbaande noo. booboi anake Mokolo. ²²Mo boobo, maoki mikai n'nembe, buande bondia baa koi, ndi bondia baa ba bua na koakoa; koebesa maondi si ma mokula auwande bondia baa bekose koakoa ndi bondia baa bika na koakoa. ²³Mo boobo, mo ikumbe ya etanda itondo, boose bokoena beeneli, mba bato ba motanga na baa bauwa na koakoa ban'ngeye nkati yabo bomonai mba bika na n'nseka? ²⁴Ndi boose baebese maondi si ma mokula ke kambu ka baa bekose koakoa bala ao omo wa motanga, okon'ngbai n'soni mo yoose, ke osondjelekei na yoose. ²⁵Maondi si maa meisame ko motema yande momonekai phololo, mo boyaeli, kokeya mo tchondi tchande, olombesai Mokonga, nako balanganesa mosao mbele Mokonga uka nkati ino. ²⁶Bootai tchei, binakane? aaboa osongana bane, ke na baphe nkati ino bika na boele, na kolondoa, na komoeseleka, na looki na koebeseleka, maose mateleke bondia koedjeka. ²⁷Okoikai boni bato na koena na beneli, babe ao basato bauwa koena, baene omo na omo ke ophe omo wa limbowe; ²⁸Aika mbele moto wakoliboa wauwa, bato balibane nkati ya etanda, ke omo na omo waena na omune ke na Mokonga. ²⁹Mo isina ya baeki babe ao basato baena ke baa baphe bafoko koena si; ³⁰Mba ophe siowa uka ase na limoeseli, owa wa oso wa libane. ³¹Ndi bane boose beengame na koena maa mokula na koondesana, bondia mbele boose baphane koeba ke boose baike na tchekamba. ³²Mesombo ya baeki ya kitose baeki; ³³Bondia Mokonga wauwande Mokonga wa iyeyya, ndi wa bii. mba nkati ya betanda ba bapheneni, ³⁴Ekai mbele ba mokali balibane komakumbe, bondia iteseleke ande bo isosa ya koena; ndi ba litose mba boa eeneke mo angile. ³⁵Mba baphana koeba mo isina ya bondi omô, ba phipheye baome babo mo lumba; bondia ikai kombeya amokali koena nkati ya etanda. ³⁶Bondia mo isina inoo looki ya ilonga yeomokei? ³⁷Aika mbele moto wa enyele mba ukai moeki aowo waiye na mosombo mosaali, waebe mbele moondi si maa me kpalowe noo mikai angile wa Mokolo. ³⁸Ke aika mbele moto waibeya yo, wa ibeye yo. ³⁹Mo isina si, binakane, phanai mbele baebese maondi si maa mokula, ke bauwai koeka mbele baene na beeneli ba bua. ⁴⁰Ndi ekai mondi si moose mateleke mo boyaeli yafoka bua ya iye eya.

Chapter 15

¹No koebesai bane ephe tchenina tchane molondo si owa yaebesanga noo bane, owa etombe bane, n'nkati ya eya yebundese bane moinaina. ²Mo eya si eya yeonde bane, aika m'mba ba bundesa yo bowa yelondoleke bane, aika mo ophe okitaka kowaki, o ko ba ande na isina. ³Na londoleangi bane boso boso bowo noo kae netombe yo, ambele Klisto wepkei mo isina ya kobeya kito bowa epkaloke yo mo kaani ka ilonga. ⁴Wen'ngeyei mo bolundu, ke waimoka mo botu ya iwato, bowa ye andikike yo. ⁵Ke we na komoneka na kefa, maili na ikomi na babe. ⁶Maili na aowo ko eteya bato miya itano mo asima amo, ba siba baphe babo bekenaika na koika, ke baphe bapcake mono. ⁷Maili, ke wa moneka na Yakobo maiti ko batomeki boose. ⁸Maili na bo boose, wa monekangakai nane, m'mba owa boboteke mo n'nyanga ya beya. ⁹Bondi ya nika baili ya batomeki boose n'nteengame ane koeteka motomki mo bondi yane moesi etanda ya Mokonga obaba. ¹⁰Mo m'mbgengbele ya Mokonga nika bowa ika noo, ke m'mbgengbele yande kowakane itakambanga ande isina pkaaya na aowo, netei mokambo koeteya bo boose, buwa ande mo noo mune lika, n'ndi m'mbgengbele ya Mokonga eya ika kiyo nane. ¹¹Ango yaika noo, anga yaika bo, monai eya yo onangola base eeya yeakowe bane. ¹²Bondia mbe aika m'mba banangola mbe Klisto weimoki mo bapki, bondia tchei baphe n'nkati ino bokoena mbe koimoka ka bapki kobuande? ¹³Aika m'mba koimoka ka bapki kobua, Klisto kae utai mokanga ande, ¹⁴Ke aika m'mba Klisto konangola kito ko buande na isina. ¹⁵Ke yo omonekai ambele tikai bato ba n'nanga baa bo koeneanga baphe. kowaka Mokonga, bondia mbe telondo mo isina ya Mokonga aimbele waimolangai Klisto, ambele utai molanga ande we, aika m'mba bapki bito koimokanga ande. ¹⁶Bondi ya mbe aika m'mba bapki bito koimoka kae, anga Klisto kae utaimokanga ande. ¹⁷Ke aikamba Klisto utaimokanga, koakowa kino ko buande na isina, bekenaika mo kobeya kino. ¹⁸Mo boobo kae baa bika ka Klisto balimenake. ¹⁹Aika m'mba mo koika si kono ikeande ika base na kaeli bele tika Klisto tiki bato ba tchombo koeteya bato boose. ²⁰N'ndi eneeke, Klisto weimoki ko bapki, ukai kauma ka mokondjekeo ka ba bepke. ²¹Mo isina mbele kopka kilei bondi yo moto omo, ika kai mo isina ya moto omoi ile koimoka ka bapki. ²²Ke bowa boose bo opka ka Adama, boobo kae boose bo koonda ka Klisto. ²³N'ni moto na moto na nyanga yande, Klisto m'mba kauma ka boso, maili na moob bika ka Klito mo n'nyanga ya bondi yande. ²⁴Maili ke n'ntongea yala, obowa yo osumbola we looka ka owa uka Mokonga na Ise, maili ya komuna kotoanya koose bokota yoose, bena tchekamba tchoose. ²⁵Bondi ya ube ephowei wa taanye bena kowa yoota we basekani bande boose kose ya mao mande. ²⁶Mosekani wa n'ntungea si owa oseama, ikai kopka. ²⁷Mokonga mo boobo wetei yoose kose ya mao mande, n'ndi abowa yeene we mbe yoose ya liselelangai kose ya mao mande ye moeseleki mbele moselelesi obuande n'nkati ya eya eseleleke. ²⁸Ke abowa besima boose beselele kose ya mao mande, mo boobo maana omune wekaselelai ka owa wete besima boose kose nande, ambele Mokonga waik yoose n'nkati ya bato boase. ²⁹Ophe obalu ba bokonyeka moisina ya bapki bootai boni? Aika m'mba bapki bito koimoka liti menemene, bondi ya tchei yo ko n'nyeka bo? ³⁰Ke base, bondi ya tchei ika base n'nyanga yoose mo mayeeya ma kopka? ³¹Kila botu neabeleke mo kopka, no koena yo ba bito, mo looka si owa ika bane mo yo, ka Mbali Klisto mokolo wito. ³²Aika m'mba boso ya bato naesangi na n'nyama mo Efeso, oni oketi yo koabeleka noo? Aika m'mba bapki bitokoimoka, teangei na koma, bondi ya na m'mpendu toopkai. ³³Bo buwa ko keseleka: "Masau ma beya mo oseyangi boyaeli. ³⁴Sumbokeyai toengeleo ta phoa, boya yeengame, ke betangi kobeya ephe mo isina mbele baphe biteli abo Mokonga no koenai yo mo n'nsani ino. ³⁵N'ndi omo okoenai mbele: "Oni oitaka bapki bekamoka, ke na oni mobe ekalo nabo?" ³⁶Tchebebe! Eya yoolekanga owe itoo sumbokanga ande mo koikai, aika m'mba ya pka. ³⁷Ke eya yooleka owe, yo buande mobei yoobiteka ephe; ikai kauma ka kokanga isina, ka kakutu, ama ka tche iphe tchesima tchakoleka. ³⁸Ke Mokonga na koesa yo mobe, m'mba bowa yeeme we, ke mo kila tchelekeo okoabeyai yo mobe si owa yeengamesane nande. ³⁹Monuku yoose yo buande oitaka omo n'ndi ophe ikai monuku ya binakato ophe ya nyama ya mana, ophe, owa ya tooni, autre owa m'mfe. ⁴⁰Ika kae mebe ya kiyo, na membe ya n'nseke; n'ndi ophe iki masani ma mebe ya kiyo, ke phe masani ma mebe ya n'nseke. ⁴¹Ophe iki masani malooba, ophe masani ma meeli, ke ophe masani ma n'kenikeni; anga okenikeni omo eetane masani mayo na okeni, keni ophe. ⁴²Ika ka boobo mo koimoka mo koimo ka ka bapki, mobe yoolekeki ya koboa yokoimokai na kokanga ko bowa; ⁴³Yoolekelekei na kophendeka; yo koimoki na looka; yoolekelekei na boeno yo kamoki ambeleleyi ya na tchakamba. ⁴⁴Yoolekelekai mobe ya nyama, mobe ya mosombo ika kae. ⁴⁵Mo isina mbe epkaloke mbe: "Munakato wamakondjekeo, Adama, we na koika liwawi ya koika". Adama wa n'ntungea waikangai mosombo ya koaba koika. ⁴⁶N'ndi eyaika ya mosombo yo buande ya makondjekeo: "Iki eya ika n'ngama eya ika mosombo ilei maili". ⁴⁷Munakato owa boso owa wetoke mo n'nseke ukai wa n'nseke; munakato si owa weonde ukai wa kiyo. ⁴⁸Bow ika ya n'nseke, bobo kae ika yo ya n'nseke: ke bowa ika ya kiyo boobo kai ikaya kiyo. ⁴⁹Ke oitaka omo bowa ya bianga boso botaka ya n'nseke, to biya boitaka ya kiyo. ⁵⁰Bya yo koena noo tchenina tchane ikai mbe, monuku na mokiya ito tomba ande asima mo bokota ya Mokonga, bondi ya mbe eya bowa yo buwa kotomba eya ito obowa. ⁵¹Monai,

no koebesi bane boose kaisama kamo titoopka bito base, n'ndi base boose to otimbokai.⁵² Mo n'nyanga kakolokolo, mo kolimaliiso, mo kaphonge ka n'ntungea. Kaphonge ko olubeyai, ke bapki bo koimokai na kokanga ko bowa, ke base tootimbokai.⁵³ Bondi ya eengami ambele mobe si ono yabate ya kokanga ko bowa, ke boobo mobe si ono ya kopka yabate ya kokanga kopka.⁵⁴ abowa mobe si ono ya kobowa yo o bato ya kokanga ko bowa, mo boobo looki yo koengamesanai owa epkaloke: "Kopka ka minekake n'nkati ya kolongea".⁵⁵ Tchoo kopka, m'mba kolongea kabe? Tchoo kopka, m'mba bofunyeo yabe?.⁵⁶ Bofunyeo ya kopka, ikai kobeya; ke tchekamba tcha kobeya ikai angile.⁵⁷ N'ndi m'mbg Bengbele yaye kowa ka Mokonga owa oko abeya base kolongea ka mokolo wito Mokonga Klisto.⁵⁸ Mo boobo, tchenina tchane baemesani, tembganai, betekate kangai, na kota mokambo ya makolo na bowaali na bosali iboka; na koeba mbele mokombo mo itokoika ande ya betata n'nkati ya Mokolo.

Chapter 16

¹Mo eya ika mo lifaefi mo isina ya bapheneni, banekae tai, mba boa naebesanga ba etanda ba Galatia, ²Ekai mbele kila moto nkati ino, ko makondjekeo ma m'mposo wate kaowa koakande eya eengame nande, koengamesa na iyota yande, bondia bauwa koendea kulakane mo kokongoa ma faefi. ³Ke aboa okula noo, notomai asimaamo natoani, mokobiya ma faefi mino mo Yelusaleme, bato siba bokoakoleka nino. ⁴Mo mbondi si yaengama kiya noomune, tokoendai mboka emo base boose. ⁵No kiai kowa kino nyanga sieya nokoeta nkati ya Makedonia. ⁶Nyanga emo nokoetesi n'su baka baka nino, ango nokoilelai aoyo mo nyanga yakalo moisina mbele beendi nane kowa kokia noo. ⁷Nteeme ane komona bane mo malasiono mokoeta kane, ndi neemei koika baka baka nino, mba mokolo waakoa. ⁸No koikai mo Efese bena mo Patekote; ⁹Bondia molango ya ema na mokambo ya ema ya kadokeeyake noo, ke baesesi be bue. ¹⁰Mba mokula ka Timote, tai mbele waika nkati ino bua boa, bondia otangai mba noo omokambo ya Mokolo. ¹¹Ke moto ataa omo wauwa kopfhenda we. wai nande na bii, mo isina mbele wale koakane, bondia neende ane nande asimaamo naba botekani nane. ¹²Mo isina ya mo botekani Apolo, no bondja bondja we iboka wakomee bane na babotekani, ndi ita ikanga ande nkasayande mootayo eneeke; wekayai aika mba waika na nyanga ya kotayoo. ¹³Tanganai, imana nkati ya koakoa, ikai baome, iyai na bekambe. ¹⁴Mo yoose sieya ota bane yateleke na moboto. ¹⁵No bondja bondja bane, bina kane. beli monginda ya Setefano bikai baakoi ba oso oso mo monginda ya Akaya, na baabake metondo yabo komekambo ya ba pheneni. ¹⁶Litosai bato ba okitaka siowo na baa boose bota mokambo siowo. ¹⁷Na lengeake mo komona Setefano, Folotunato na Akaiko; bo baengamesake mekambo sieya itaikanga nino. ¹⁸Bondia ba phophesake mosombo yane na mesombo inoo. ebai kolombesa bato ba okitaka siowo. ¹⁹Betanda ba Azia ba salimiake bane Akula na Pilisikila, na etanda sieya ika nkati ya lumba yabo, ba salimiake bane ibooka nkati ya Mokolo. ²⁰Meboto yoose ya salimiake bane. salimisanai bamo na baphe na konukesana ka phenena. ²¹Na salimiake bane, noo Polo, na kaako kane noo mune. ²²Mba owa uteeme mokolo, isiolo kowa kande! maranata. ²³Ekai mbele n'ngbe n;ngbele ya Mbali yaike asimaamo nino! ²⁴Moboto yane ika nino ane boose nkati ya Mbali Klisto.

2 Corinthians

Chapter 1

¹Polo, moeki wa Mbali-Klisto mo koema ka Mokonga, na mana-nina Timoteo, moetanda ya Mokonga, na mana-nina Timotéo, mo etanda ya Mokonga ea ika ko Bakolito, ena bafeneni boose baa-bika mo Akaï motondo: ²Omonyé na bii wakeseleke bane molina ya Mokonga ise wino na Mokolo Mbali Klisto! ³Mokonga walifeleke, isa Mbali Klisto, ise wa chombo ena Mokonga wa kobondja-bondja koose, ⁴Owa wofofesa obaba ito yoose, n'ndi mbele, mo kobondjeka-bondjeka si koa kika nito ka Mokonga, tebondje-bondjei baa bika na obaba! ⁵N'mba boa obaba ya Klisto yeeme koa kito, boobo kae kobondjaka-bondjeka keeme ka ka Klisto. ⁶N'mba tika na obaba, ikai bondia kofofesa bena tcheondesa tino; aika n'mba tika na bii, ikai bondia kofofa kino, koa ko moesa koeya ka metema ino, na obaba owa ika nito, ⁷Tikai na kaeli iboka koa kino, bondia teli mbele, n'mba bika n'kati ya obaba, beengame kae kofofeseleka. ⁸Titeme bito n'ndi kosia bane mbe be ibee, mefofo sieya ekomee base mo Azia, eya emoese base maobi, eya elongeye tchekamba tito, eya itaebanga kae base mbe tokoikai. ⁹Tamonangai n'mba kokpa kito, bondia mbe titeikangi na koakoa kito base mine, ndi ka Mokonga moimoli wa bakpi. ¹⁰Wei wakandoanga base, ke we kai okandoa base mo kokpa, we teakowe mbele okakandoa kai base, ¹¹Bane kae baunea base na masomboli mino, mbe omonyé si owa teakeseleke ko babua ike n'nembe ya kosumbola kekelele mo isina ito. ¹²Bondia kolomba kito kikai koakoa ka okuku ito, ko moesa koenda kito kosaali mo chese, ke iboka bondi ino, na kofenena boso wa Mokonga, bua bondia kofoa ka mobe, n'ndi bondia n'ngbengbele ya Mokonga. ¹³Titokobesa bino bane mafe maondi ma motondo, ndi ikai maa moobanda bane, na maa beli bane, ke neakowe mbe bokoebai moo n'su yoose bena n'tungea ya chese, ¹⁴Boa aebake mo bane mbe tikai okuku ino, boobo kae bokoikai okuku ito mo botu ya Mokota Mbali. ¹⁵Mo koeba si kooko, naemakei kula koa kino, mbe beikei na okuku ya ema; ¹⁶Naemangai koeta koa kino mo kia ko Makedonia, ke nasumboka kae koa kino, mbe bieie kosiya noo mo Yudea. ¹⁷Ika n'mba, netei boobo, netei na olendja-lendjaii? ao maondi si maa moota noo mikai ma mobe, n'mba ika koa kane koakoa ao kolingoa? ¹⁸N'mba boa ika MOkonga tchaa, looki si owa teese bane, iteakoleke ke itelingoleke. ¹⁹Bondia mana Mokonga, Mbali Klisto, owwa telondoe we boso nino, noom ena Silva, ena Timoteo, uteakoleke ke utelingoleke, n'ndi waikangai na koakoa; ²⁰Bondia maa moose Mokonga weakolee bato, mikai liti, moisina ya okuku ya Mokonga base tokoena boobo eene we. ²¹Ke wei wokobesa kobesa base nino ka Klisto, ke owa we utche ikai Mokonga, ²²Owa wete kae base n'nembe ke wata ko metema ito maondi ma mosombo. ²³Natake Mokonga oso

wino, bondia koondesa bane n'ndi n'taanga kae mo Kolito; ²⁴Bua n'mba tikai kio na koakoa kino, n'ndi tobaanya nino ome, mbe bekokamei n'kati ya koakoa.

Chapter 2

¹Na monaki noomune mbe nitesumbokangi koa kino na lisomi. ²Bondia n'mba na somesa bane, nani olengesa noo, aikan'mba iteike owa na somesakewe? ³Mbe n'temoesangi tchombo tchane, ne kpaloei ko baa baengamanga koakesa noo ome mokula kane, mbele bane boose beakoe mbe ome yane ikakai ino. ⁴Iki na obaba ya ema, motema kotua ena maisoli, yoi nekpalelee bane, bua n'mba beikei na tchombo, n'ndi ambele beebei moboto siowo ika nane nino. ⁵N'mba omo we somei, abuande nooi nesomese we, n'ndi bane boose, saofe ikuka emo mo bua koetesea. ⁶Eengamei na moto siowo boa esuleke we mo ibamba ya bato, ⁷Mbele beengami n'ndi komesela bena kofofesa we, mbe utesomangi iboka. ⁸Naombaki bane mbe beikei na moboto koa kande; ⁹Bondia nekpaleleei bane mo koeba, na komona n'mba, biki na lilitesi ko maondi moose. ¹⁰Owa boomeselea we, noo kae nomeselai; ke eya nemesele, aika n'mba nemeselei tchesima tchemo, iki bondi ino, boso ya Klisto, ¹¹Ambe titeekeangi setani n'mboka koa kito, bondia titeibee bito n'kasa yande. ¹²Mo efe, aboa ekome noo mo Toasi momesao ya Klisto, ango boa Mokolo wakandoleanga noo molango, komosombo n'teomoneane, naisina mbele n'tamonangaane Tito, isau yane; ¹³Aboa ekane noo nabo, naaya Makendonia. ¹⁴Okuku oose asumboke koa ka Mokonga, mo kolongesa base na Klisto, ke omamalesea base isengi ya maondi mande! ¹⁵Tikai bondia Mokonga isengi ya foa ya klisto, ko baa beonde ena ko baa boseama: ¹⁶Ko bamo oofu ya kokpa, koesa kokpa; ko baphe, isengi ya koika, koesa koika. ke eengame komaondi moose? ¹⁷Bondia titolimalima bito looki ya Mokonga, boa otanga ba bua; n'ndi iki moliti, mo obalu ya Mokonga, yoi tokoena n'kati ya Klisto boso a Mokonga.

Chapter 3

¹Totomesanai asemine efe? tika na n'kasa, n'mba bamo, toani ta kotoma koa kino ao obalu inoi? ²Banei bika lotaki ito, owa ekpaloke ko metema ito, keebekane ke koobandeka na bato boose. ³Biki mene lotaki ya Klisto, owa ekpaloke, ko mokambo ito, bua na maale, n'ndi na mosombo ya Mokonga owa uka, bua ko matuku ma mawe, n'ndi ko ma tuku ma mobe, kio na motema. ⁴Koakoa si kooko, tika nako ka Klisto, baka na Mokonga. ⁵Bua koena n'mba base tiki na tchekamba tcha kota bondio omo owa otoa koakito base mine. tchekamba tito, tcho toka n'ndi ka Mokonga. ⁶Weakesi kae base tchekamba tcha koika melombia ya Ilonga ya enekeke, bua ya lotaki, n'ndi ya Mosombo; bondia litaki okoiyangai, n'ndi Mosombo okoesangi koika. ⁷N'mba mokambo ya kokpa, ebakame na n'taki kio na mawe, yeiki na okuku, aboa bana ba Isalaele bitaengamanga kotindila tchondi tcha Mose, moisina ya okuku ya tchondi tchande, ango boa aikanga okuku si ya koeta, ⁸Oni namuna mokambo ya mosombo itekaika na okuku? ⁹N'mba mokambo ya lisomi eiki na okuku, mokambo ya liti ikai na okuku ya ema. ¹⁰Ke na booboo, eya eike na okuku inaike mono bande nayo, bondia okuku siowo yande eemei. ¹¹Aika n'mba eya eete eiki na okuku, eya etchumane ikai na okuku ya bua. ¹²Na kaengeleo si kako tika na liomala ya ema, ¹³Ke beteleli bito bitokoikande n'mba ba Mose, owa walindekanga tchondi tchande, mbe bana ba Isalaele bitemonangi n'tungeya ya eya eete. ¹⁴N'ndi beiki na matu malitoa. bondia bena moono botu belindame, n'nyanga boobanda ilonga ya oso, itokoimana bande, isina mbe koa ka Klisto i olimena. ¹⁵Ena moono botu, babanda Mose, ifue ika ko metema yabo; ¹⁶N'ndi mba metema ya timboka ka Mokolo, ifue yootokai. ¹⁷Mokolo wei mosombo; aboa ika mosombo ya Mokonga, aoi imona ika. ¹⁸Base boose sibaa toomona bosali, tika n'mba ba boomona mokio okuku ya Mokolo, n'mba na Mokolo, Mosombo, totimbokai otitaka sio omo, okuku na okuku.

Chapter 4

¹Isina si, koika na mokambo si, mo chombo si chea cheabeleke base, titolimesa bito bosasu. ²Tan'mbolake maondi ma n'soni naa moteleka mo kaisama, tauwa bito na boendeleli a bea, ke titolima-lima bito looki ya Mokonga. n'ndi na koebesa liti, tootai maenyeli ma moto oose oso a Mokonga. ³N'mba mesao ito ekena lindama, yelindamei ko baa bolimena, ⁴Mo baa ba metema a kobe, baa besalo ba eno n'nyeanga belindeke maenyeli, mbe bitesanesangi liangangi ya mesao ya okuku a Klisto, owa uka otitoka ya Mokonga. ⁵Titolondokea bito ase mine, ikai Mbali-Klisto mokolo wei toolondoa, ke tokoteka bakobe bino bondia ya Mbali. ⁶Bondia Mokonga, we wei weene fololo osanai mo ifue! wosanesei fololo ko metema ito mo koakesa liangangi ko maenyeli ma okuku ya Mokonga mo chondi cha Mbali. ⁷Tebei iyota si eeyo mo beongo bito ba n'seke, mbe chekamba si echa cha éma ga abeleke Mokonga, bua base. ⁸Tekandjeke n'mbalu oose, n'ndi bua kose a bamo; n'kati a obaba, n'ndi bua kotoesa kaengeleo; ⁹Otungi, n'ndi bua kochichaneka; boeno, n'ndi bua kolimena; ¹⁰Kobia n'nyanga oose ko mobe ito kokpa ka Mbali, mbe koika ka Mbali kamoneke kae ko mobe ito. ¹¹Base si baa tika na koika, tekeleke mo kokpa mo isina ya Mbali, mbe koika ka Mbali kamoneke kae ko mobe ito ya kokpa. ¹²Na yo kokpa kotumika koakito, ke koika kootumika koa kino. ¹³Ke, boa tika na mosombo omo ya koakoa owa oomoneka n'kati ya looki si ono: neakoei, mo isina sii neene! base kae teakoei, ke bondia eeyoi tokoena, ¹⁴Koeba mbe owa weimole Mokonga Mbali wekaimola kai base na Mbali, ke woomoesai base nino boso ande. ¹⁵Eeyo yoose yokula bondi ino, mbe omonyé yabua, yayote, mo okuku ya Mokonga, mekambo ya omonyé yalinye iboka. ¹⁶Yooi tobuai kolimesa bosasu. ango boa moto ito wa kondja wooseama, moto ito wa n'kati wotimbokai otu na otu. ¹⁷Bondia bemusi bito ba n'nyanga si eno booboteai base, kio na maondi moose, ¹⁸Kumbo a n'su oose mo okuku, bondia toomona, bua mo besima si bea boomoneka, n'ndi mo bea bitoomoneka; bondia besima baomoneka bokoetai, ke bea bitokomoneka biki bakoilela.

Chapter 5

¹Teli kae mbe, n'mba ema si oono tika nayo mo chese waseama, koa kio tika na lumba si eeya eenjeke Mokonga, boikaneo ya bemo-na-bemo, owa iteenjekeleke na maako ma bato. ²Tetchumane mo lumba si eeyo, na n'kasa ya kobata boikaneo ito koa kio, ³N'mba tamoneka mbe tebate n'tulu ke bua mbe tika mokanga. ⁴N'mba boa tika mo ema si oono, tika, na obaba, bondia teemei, bua koonda, n'ndi tebatei, mbe eya ekpe yaimoke na koika. ⁵Ke owa weenjeke base bondia eeyo, iki Mokonga, owa weakese base Mosombo ko maondi si maa mokula. ⁶N'nyanga yoose tika na koa-koa, ke teli mbele kotchumana na mobe siono tika kpaaya na Mokolo, ⁷Bondia tokoenda na koa-koa bua omona, ⁸Teiye na koa-koa, ke teeme kosiya mobe siono ke kotchumana baka na Mokolo. ⁹Bondia boobo kae base tokoesea-esea ko lengesa we, aika mba tika na mobe si oono, aika mba taeka yo. ¹⁰Bondia engami nito base boose koimanesana mo lisomi ya Klisto, mbele omo na omo waabeleke koopasana na kofoa ao na kobeya koa ko koeta we, mbe uka na mobe ande. ¹¹Koeba mbele kotina Mokolo, toofana koakolesa bato; Mokonga weli base, ke neli mbe ko maenyeli mino beli kae base. ¹²Titokotomesanakae base-mine ephe koa kino; n'ndi tokoakesai bane n'nyanga mbele belombe mo isina ito, mbe beebei kosumbolea baa beeme kolomba ko maa moomoneka ke bua n'kati ya motema. ¹³Moyo, n'mba nika kio na namaenyeli, iki bondia Mokonga; n'mba nokoenyela bosaali, iki mo isina ino. ¹⁴Moboto ya Klisto ye kanje base, bondia tamona mbe, n'mba omo lika wekpi bondia bato boose, boose kae bekpe; ¹⁵Ke wekpei bondia bato boose, mbe baa bika, biteikangi mo bemine, n'ndi bondia owa wekpe ke waimoka bondi abo. ¹⁶Na yo, enekeke, titelikae moto ko mobe, ke n'mba taebangai Klisto ko mobe, enekeke titelikae we mo boobo. ¹⁷Aika n'mba moto uka n'kati a Klisto, ukai tchesima tcephia. Maondi ma booso maetake; monai maondi moose maikake bephia. ¹⁸Eeyo yoose etoki ka Mokonga, owa welonganese base na Klisto, ke waesa base mokambo ya kolonganesa. ¹⁹Mokonga waikangai n'kati ya Mbali, kolonganesa we na tchese, bua kobandea bato kobe kabo, ke wetei n'kati ito looki ya kolonganesa. ²⁰Toota mekambo ya baa beimane maondi ma Klisto. N'mba boa tebonje-bonje Mokonga; taombaki bane molina Klisto: n'ngbesanai na Mokonga! ²¹Owa witaebanga kobe, wetei we kobe bondi ito, mbe teikei na liti wa Mokonga.

Chapter 6

¹Bondia toota mokambo na Mokonga, tabonja-bonjaki bane mbele bauwai kobunda omonyee ya Mokonga na olenja-lenja. ²Bondia okoena: mo n'nyanga n'saali nen'ngbei owe, mo botu ya cheondesa neuneei owe. Mona enekeke n'nyanga n'saali, mona enekeke botu ya cheondesa. ³Titota bito chesima chemo cha kokelesa bondi angomo, mbe mokambo iteikangi na kosuleka. ⁴Totomesanai base mine ko maondi moose, n'mba bakobe ba Mokonga, na koeyesa metema n'kati ya otulungi, n'kati ya obaba, n'kati ya bemusi, ⁵Mo kolubeka, n'kati ya moololo, ko metato, n'kati ya boeno, mo kokesa, mo koiya moleli; ⁶Mo kopphenena, ko maonyeli, na moinaina, na bosaali, na Mosombo mosaali, na moboto ya liti, ⁷Na looki ya liti, na tchekamba cha Mokonga, na benenge ba koesa na bea bakolomba ba liti; ⁸Mo kolomba na komoneka bule, mo koeneka kobe na koeneka kofoa; na komoneka n'mba bato ba n'nanga angomo na liti, ⁹N'mba baa biteebekane, mbe teebekane; n'mba bakpi, mbe tika; n'mba baa bekandeke, mbe teekeleke; ¹⁰N'mba bato ba obaba, ke n'su yoose tika na ome; n'mba touwe, mbe toophotesa babua; n'mba mo bokambe, mbe tika choose. ¹¹Tona tito tekandolekei mo isina ino, Bakolito, metema ito yeeyei. ¹²Bo uwa bino na ko umuuma n'nkati wito; n'ndi besima bino ba mesolo ba solanake. ¹³Teleai kae base boobo, nokoena nino n'mba bana-bane, eyeseai kae base metema ino! ¹⁴Buai koika na banjule mo bondi ya kpaaya. Bondia liti na olanga yokon'ngbesanai booni? ao phololo okoikai asima amo na iphuei? ¹⁵Koni kon'ngbesana kika Klisto na Setani? ao koni kosamba kika moakoi na monjule? ¹⁶Koni kon'ngbesana kika lumba ya Mokonga na besalo? bondia tikai lumba ya Mokonga owa uka na koika, boa mokonga okoena: nekaikai ke nekaendai n'kati ya bo, nokoikai Mokonga koakabo, ke bo bokoikai bato bane. ¹⁷Mo isina sieyo, tokai n'kati ya bo, ke ekanai, Mokolo na koena; buai kobundesaya eya eseame, ke nokoikai nino bosaali. ¹⁸Nokoikai Ise wino, ke bokoikai mesombe na meseka yane, Mokolo wa tchekamba tchoose waena boobo.

Chapter 7

¹Mbe tika na koakoleka si kooko, tosaoleka na yoose si eya yosea mobe na mosombo, mbe tika na koppheneseleka n'kati a kotina Mokonga.²Akesai base asima n'kati ya metema ino! titete bito moto kobe, titelee bito moto, titelee bito moto .³Nokoena boobono bua mo kokanda bane, bondia neeni mbe bika ko metema ito mo koika ena kokpa. ⁴Nika na koakoa ka ema koa kino, nika na ome ya kolombeseleka nino; nekobee-kobee, neiyee na ome mo bemusi bito boose.⁵Kolinga kula kito ko Makedonia, mebe ito iteomone bande; teiki na botulungi obalu oose: bita ba kobonja, boa n'kati. ⁶N'ndi Mokonga, owa wekobese-kobese baa beene, wekobese-kobesei base mokula ka Tito, ⁷Bua mo kula kande lika, mo kokobesa-kobesa si koa kepate Tito mo isina ino: wetondei base n'kasa ino, obaba ino, ome ino bondi ane, na eeyoi elinye ome ane iboka.⁸Ango boa nesomese bane mo lotaki ane, n'tolimboka bane. ke, aikana;mba netimbokei, bondia namonake mbe lotaki si oowo esomesi bane, mo n'nyanga emo, ⁹Nika na ome enekeke, bua boa esome bane, n'ndi mo eeya lisomi ino yeisi bane mo kotimboka, bondia besomei boa eene Mokonga, mbe biteikangi na n'mbela koa kito. ¹⁰Bondia, kosoma boa eeme Mokonga yokoakesa kotimboka ka tcheondesa koa kitokotimboka, n'ndi mbe botimboka ka tchese kokoakesai kokpa.¹¹Ke monai, tchombo si tcheno tchemo isina ya Mokonga, oni otendela ite moneke kwa kino! Ba emangai ko engama, ba ikangai na lisomi, ba tinangai, ba ikangai na n'kasa ya ema, ba ikangai na tcheema tcha bua, oni azabu! Be mosei beikaneo boose mbe bitete bino ko beya si ko okono. ¹²Ango boa na ande keanga bane kaani si kaokom ita ikanga ande bondia owa wete ko beyam ao ka owa weteleke ko beya; aikangai mbe botetelea ino ya moneka kwa kito boso na Mokonga.¹³Mo isina si takobea-kobeangain'ndi, kobea-kobea kito kophe, talengeangi iboka ephe na ome ya Tito, boa mosombo yaonganga nino bane boose. ¹⁴Ke n'mba boso nande nalombangai kambu bondi ino, n'telungutane bane, n'ndi, boa taenanga nino liti n'su yoose, eya elombeseleke base baka na Tito emoneke kai mbe ikai liti.¹⁵Okoongesa moboto koa kino, kotumanya lilitesi ino ko bato boose, ke na kolongea si koa betelee we na boa ena koteka-teka. ¹⁶Nelengee ko maondi mose koabeleka koa kino.

Chapter 8

¹Tokoebesai bane, baina, omonye ya Mokonga owwa emoneke mo ba etanda ba Masedone. ²N'kati-kati ya konyenganya ka ema ke iki bo, omo ya bo elinyei ke mokambe yabo a ema eakesei liphoti mo koika kabo. ³Neakoe mbe, beesi mo koena kabo, koopasana na kopata kabo, ke bena koetea kopata kabo, ⁴Koomba base iboka koika asima amo mo kounea bapheneni. ⁵Bua n'mba beesei boa eenyelee base, n'ndi beavbelekekei bemine ka Mokonga bena koa kito, mo koema ka Mokonga. ⁶Nebundei Tito mbele wamane koa kino mokambo si oowo ya foa, boa eanje we. ⁷Boa nika na liphoti ko maondi moose, mo koakoa, mo looki, mo weli, na ome asima oose, ena moboto ino koa kito, tai kae mbe beikei na liphoti mo bondi si oowo ya foa. ⁸N'teene bane boobo mo kotoma bane, n'ndi mo koeba, na ome ko baphe, moboto ino ya liti. ⁹Bondia beli omonye ya Mokonga wito Mbali Klisto bnondi ino weiikei kauwe, we si oowa waikanga na liphoti, mbe mo bokambe yande beiki na liphoti. ¹⁰Iki bondi si owa yo koena noo aowo, bondia eengemi nino, bane si baa biteanjaka kota, n'ndi baa si baa baikanga na n'kasa mo chemo si tchea tcheete. ¹¹Enekeke, tungesai kota, mbe koteleka koopasana na kopata kino koengamesana na boa eeme bane kota. ¹²N'kasa ya foa, aikan'mba ika, iki bosaali bondia eengame koika asima ande, ke bua eya ya bua. ¹³Bondi ikai, bua koanja bane mo kobe a mbe baphe baike bosaali, n'ndi koopasana na koengamesana: mo n'nyanga si eeno ya enekeke, eya eete koa kino yayonge mo n'kasa yabo, ¹⁴Mbe eya eete koa kabo uayonge kae koa kino, mbe aike na koengamesana, ¹⁵Mba boa ekpaloke mbe: owa wesomboe ya bua utaikangande na yo ya bua, ke owwa wesomboe kakolokolo utakosanga bande. ¹⁶Omenye yasumboleke ka Mokonga owa wete ko motema ya Tiyo, isesa si eeyo bondi ino. ¹⁷Bondia weakoei boa eombe base, ke ika na ome ya eneke, ke na koema kande! okia mo bula koakino. ¹⁸Tatomake nande omo-wito si oowa wa balanganesake mesao n'saali mo kolombesa Mokonga na n'ngembo mo ba etanda. ¹⁹Ke , na yo, wesonekei mo ba etanda mo koita isau ito mo n'ndo ya mokambo si oono ya foa, boa toota na tchekamba tcha Mokolo ke nako tonda n'kasa ito n'saali. ²⁰Toota boobo, mbe moto utesuleangi base mo lifaefi si eeyo ya ema, boa oota base bosaali, ²¹Bondia toophana eya efoe, bua lika boso a Mokolo, n'ndi boso a bato kae. ²²Tatomake nabo omo wito, owa tamonake ome ko maondi mabua, ke oomoesa kae ome si oowo na koakoa ka ema bondi ino. ²³Nayo, bondia Tito, uki omo wito bena isau ito ya mokambo koa kino; ke bondia banduku bito batomeki mo ba etanda, kolomba ka Klisto. ²⁴Esai iki bo, boso ya etanda, n'nembe ya moboto ino, ke moesai bombe teengamei kolombeseleka nino.

Chapter 9

¹Iki bondi ya angoa kokpalolea bane bondia mafaefi ma baphheneni. ²Neli, n'kasa ino yafoa, eeya molombeseleka ko bato ba Masedoine, koema mbe Achai waengamake mono kolinga tchemo si tchea tcheete; ke ome yande koakino eimoli n'nguma ya bato. ³Natomake binakito, mbe boani-ani si oowa tetelee bane itemonekangi bule mo bondi si oowom ke na beengamei, boa eene noo. ⁴N'tokoema bane, mba bato ba Masedoine baala nane ke bauwa kosangela bane mbe beengame, koakoa si kooko kootimbokai kolungutana, mo bua koena mo eeya ino. ⁵Nemoni bosaali koeta binakito mbe bate oso koakino, ke bamosesane na n'ndola si eeya eteleke bane, mbe yaengame. ⁶Ebai yo, owa oleka kakolokolo okonyoai kakolokolo, ke owa oleka yabua okonyoai yabua. ⁷Omo na omo wa abe boa aenyeleake we ko motema ande, bua na obaba ao kosindekeleka; bondia Mokonga weemei owa okoakesa na ome. ⁸Ke Mokonga weengame koiyesa bane na omonye, mbe , beikei n'su yoose na besima bakoengamesa n'kasa ino yoose, beikei kae na n'nguma ya mekambo ya foa, ⁹Mba boa ekpaloke; we esai iboka mo touwe, liti wande okoilelai n'su yoose. ¹⁰Owa okoabesa tuma, ke n'kati moleli yande, okakesai ke obulesai bane tuma, ke ophotesai bane tuma mo liti ino. ¹¹Bena boobo bokoikai na liphoti ko maondi moose eeya, mo n'mboka ito, bokoabeai Mokonga mafaefi ma kosumbola kelekele. ¹²Bondia mokambo ya bouneo si owo, iki bua bondia baphheneni lika, n'ndi ephe kae koyayoa masomboli na kosumbola kelekele, ka Mokonga. ¹³Na kobundesatouneo si oowo, bokoebai ya koaba kino, bolombesai Mokonga mo lilitesi ino mo kolondoa mosao ya Klisto, ke mekambo ya ma faefi koa kabo ena ko bato boose; ¹⁴Bosombolea bane, bondia beeme bane mo isina ya omonye a ema owa Mokonga ootelea bane. ¹⁵Mokonga walombeseleke mo iyota ande si eeya iteengamesane na ephe!

Chapter 10

¹Noo Paulo, naombake bane, mo koselela bena kofoa ka Klisto, noo, mo koselela kane aaboa ika noo n'kati ino, ke na iya na tchekamba aikan'mba nika kpaaya nino, ²Naombaki bane, ao boa ekala boo, buai kotoma boo Kota na otendela mo tchekamba si tcheecho, n'mba boa okoengelea boo Kota ko ball so baa boomona base n'mba baa bokoendeseleka na move.³N'mba taenda n'kati ya mobe, titokoesa bito n'mba boa eeme mobe, ⁴Bondia benenge so bea tokoesa nabo bobuande ba move; n'ndi bikai na tchekamba, tcha kotoka ka Mokonga, mo kotuleka bekamba. ⁵Tootulekai maenyeli bena eya goose si eeya yoose so eya yo koimanea well ya Mokonga, I'd tokobiai toengeleo goose mo kolitosa Klisito. ⁶Teendee kae koazibua litefoli yoose, aaboa yokoika lilitesi yabe yoose. ⁷Boomoneai koanja! n'mba moto walubea n'mbele mbele ukai wa Klisto, waenee womune n'mba ukai wa Klisto, base kae tikai ba Klisto. ⁸Ango aika n'mba naema kolomba kambu na okota si owa eese Mokolo weese base mbe beikei bosaali kebua mokoseama kino, bua mo n'soni ino, ⁹Mbe nabua komoneka n'mba mokotinesa bane na toani tane. ¹⁰Bondia, yokenekangai mbele, toani tande tetalalei ke tekombeei; n'ndi n'mba uka aabono, wofolefoleei, bena looki yande yabua na isina. ¹¹Owasi owa okoena boobo waebe mbe maoki mito mikai boobo n'kati ya toani tito, ango titeike, mekambo ito ikakai boobo, ango taika. ¹²Titoosonja bito koangamesana ao koika moongo-moongo na bamo si baa beeme kolomba(koebekana) bemine. n'ndi, mo kopimeleka mo kipimo tchabo bemine bena kaengamesana kabo bemine, bekambe weeli. ¹³Base, titeeme bito kolomba kaowa na kipimo tchoose; tobia n'ndi n'mba kipimo, m'tungeo ya ibanyeo ai eya Mokonga weakese base, mo kokomesa kae base kika bane. ¹⁴Titokotinganya bito bi pimo bito, aisa n'mba titekome bena koa kika ane; bondia tekomei bena koa kika bane na mesao ya Klisto. ¹⁵Kobuande kaowa na bipimo boose, titoolomba bito mekambo ya ofemoto; n'ndi na kaengeko, n'mba koakoa kino ke yayoke, mo kokoa efe iboka n'kati ino, koopasana na kipimo sibe bemoeseleke base, ¹⁶Bena kolomba mosao kpaaya nino, bua kolombeseleka mo eya eteleke mo bipimo si bea bemoeseleke base. ¹⁷Owa weeme kolomba walombe n'kati ya Mokolo. ¹⁸Bondia mbe yabuande owa weeme komoneka omunei okoakoa peka, ikai n'ndi owa Mokolo woomoesa.

Chapter 11

¹Oh! n'mba beengame na koakoa kambu ka oseka yane! n'ndi beakoe noo! ²Nondiambe nika nino na lia owa wa Mokonga, isina iki mbe nesongisi bane na amoome omo, mo komoesa bane ka Klisto mba katuma kaa kefoe. ³Boobo kae, mba boa n'njoka ekese Eva na olanga yande, notina mbe maenyeli mino mite keselekangi ke mitetimbolangi mo koselela koa ka Klisto. ⁴N'mba moto waala kolondolea bane ophe Mbali ka owa na owa welondoe base, ao n'mba babunda ophe Mosombo kaowa na owwa etombe bane, ao ophe mosao kaowa na owa ebunde bane, bokoakoai we bosaali. ⁵N'ndi, neengelee mbe n'teike bane kose na bondi ango omo ko batondoli si baabo ba kio. ⁶Mba n'teli koena iboka, n'tekose ane weeli, ke tamoesakiki yo koakino ko maondi moose bena asima oose. ⁷Aa, neti kobea mo isina mbe, neselele noomune mbele bane belinyei, nelondolei bane mosao ya Mokonga bule? ⁸Netoesei betanda bephe, beeya beakeseleke noo, mo koakesa bane. Ke aboa eike noo koa kino ke naika mona n'kasa, n'tebilese bane moto kumbo wane; ⁹Bondia masau ma metoke Masedoine meengamesei eya yakosekananga koa kane. Ko maondi moose, n'taemangane koika kumbo koakino, ke nasia boobo. ¹⁰Mo liti wa Klisto si oowa uka koa kane, naenaki mbe bondi si oowo ya okuku itootoka bande koakane ko metanga ya Atchaie. ¹¹Bondia tchei?...isina mbe neeme bane? Mokonga weli! ¹²N'ndi noota, ke nekatai boobo, mo kotoesa bondi si oowo ko baa bophana ophe bondi, mbe bamoneke mba base ko maondi si maa bemine boolombeseleka. ¹³Bato si baabo biki batondoli babea, bato ba n'nanga, betimboke mba batondoli ba Klisto. ¹⁴Ke eeya yauwa kosangalesa, bandia Satana wemune wootimboka mokitomo wa looba. ¹⁵Yobua ango bondi ya kosangala mbe balondoi si baabo batimboka balondoi ba liti, n'tungeo yabo yo koikai koopasana na mekambo yabo. ¹⁶Naenake ephe, moto bua kobundesana noo mba moeta; ango boobo, bundai noo mba moeta, mbe noo kae, nelombe kambie. ¹⁷Nokoena eeno, na otendela ya koika moto wa kolomba, n'tokoenane yo mba Mokonga, n'ndi n'mba na oseka. ¹⁸Bondia ika na babua si baa boolomba ko mobe, noo kae nekalombai. ¹⁹Bondia bokoakoa kae tchino meeta, bane si baa bika na weli. ²⁰N'mba moto wabunda bane bakobe, mba moto wabunda bane bapakasi, mba moto waiibe a bane, mba moto uka na okomo-komo, mba moto walubea owe mo tchondi akoai we. ²¹Nokoena na n'soni, tamoesakiki mbe tauwa bito na tchekamba. Na boobo, eya yoose yoosonja moto, naenake mbe moetam noo kae nosonjai! ²²Bikai ba Ebele? noo kae. Bikai ba Isalaele? noo kae bikai mosolo ya Abalayama? noo kae. ²³Bikai batondoli ba Klisto? nokoena n'mba moeta, noo kae boobo: ko mekambo, boobo kae; mo n'kutchi, boobo kae; mo kokandeka, boobo kae. Ephe n'nyanga aiyeiye na kokpa. ²⁴Mela itano ba Yuda balubea noo mekoma n'kasa ina kotoesa omo, ²⁵Mela isato na lubeka na tonyoanyoa, bakanda noo mo kate mala omo, mala isato naeya na iyaba, naetesa looba omo na botu omo kose ya maale. ²⁶Mo n'ndo ya bua, kio na maale, naika mo tale na bato babea (baibi), tale mo bato ba motanga, tale mo bapakano, tale ko metanga, tale ko mabunge, tale mo iyaba, tale ko masau mabea. ²⁷Neikei ko mokambo na bomusi, n'su yabua kolama koanja, mon'ja na n'kasa ya maale, mo koeka koanga na koma, mo kolo bena kokosa n'tulu. ²⁸Ke bua koena maphe maondi, ko mokambo ya koengelea n'su yoose bondia betanda boose. ²⁹Nani weene, ke nauwa koena? nani weekeye, ke na imana? ³⁰N'mba iki kolomba, mo boeno yane ii nekalomba! ³¹Mokonga, ise Mokolo Mbali, owa welipheleke n'su yoose, weli mbe n'tookesa bane! ³²Mo Dama, Mokota ya motanga mo n'nyanga ya Mokota Areta wa tchungangai motanga ya Damase, mo kokanda noo, ³³N'ndi beselelesi noo mo ililisa, n'kati ya katunga na obamba, ke naondangi ko maako mane.

Chapter 12

¹Weengamei na ko lombesa ande. Noo sumbokayeai yo na n'ndjoli bena ko ebeseleka ka Mokolo. ²Neli moto ka Klisto owa waikanga ya etake bemo ikomi na bina webileke bena mo obowa ya isato (kasi aikangai ko mobe yande, n'ntenyane, kasi aikangai koandja ya mobe ande, n'nteli yane; Mokonga weli. ³Ke nelimbee moto si (kasi ya ikangi n'nkati ya mobe yande ao kowandja ya mobe ande, Mokonga weli; ⁴Wabileki kiyo n'nkati ya Paladiso, kewa m'mgba maoki mo isina ya moto si oyo, n'ndi noo mune n'ntoolombesane mobe yane, kosakolo mo isina ya kokanga kane ko engama. ⁵Mo olombeselekai mo isina ya moto si oyo, n'ndi noo mune n'nto olombesane mobe yane,ko sakolo mo isina ya kokanga kane ko engama. ⁶Aika m'mba neemange kolombeleka, mbe n'nteike ana tchititi, bondi ya no ko enai liti, n'ndi na ekanake nayo, mbe moto ang'o omo uteikangi mo isina ya yo na ma enyeli ma kiyo mo eya yo omona we na ko m'mgba yo kowakane. ⁷Ke mo isina mbele n'nteiyangi na omuli, mo isina ya kophowa ko moeseleka si kooko, moke etelekei noo ko mobe, mo kitomo wa watana mo isina ya ko esa noo obaba ambe n'tetangi omuli. ⁸Mila isato nebondje bondjei Mokolo mo ko ekanesa noo na yo, ⁹We na ko ena nane: m'mgbengbele yane yeengame nabe, bondiya tchekamba tchane tcho ko engamangai mo boeno. No ko lombeselekai iboka ko eteya noo mune mo boeno, ambele tchekamba tcha Klisto tcha omone kiyo nane. ¹⁰Mo isina si nelelengee n'nkati ya boeno, n'nkati ya ko tchekeleka n'nkati ya ko lalamika n'nkati ya obaba, n'nkati ya tchombo mo isina ya Klisto bondja, aika m'mba na ika na boeno aowoi ika noo na tchekamba. ¹¹Na ikangi tchebebe: "Banei bete noo boobo. Banei ba engamanga na ko isa noo na boso, bondi ya n'nta ikanga ane kose mo bondi ang'o omo mo ko ekanesa noo na batomeki si baa ba balombanga boso wane, ang'o bowa yo buwa noo na isina. ¹²N'nembe ya mokambo yane ya Mokonga, yebalangane n'nkati ino na ko vimiliya ko sondjeka koose na ba ama, na maondi ma ko asowa kana na mekambo ya tchekamba. ¹³Mo bondiya tchei ye bundeke bane na ophendo ko ekana na baphe ba etanda, bondiya bowa itaikanga noo bolito koakinoi? Meseleyai noo ko beya si kooko. ¹⁴Monai eeno ikai ya mala isato mo noo kula kowa kino, ke n'nto ko ikaane ang'o kambu bolito koakino; Bondiya buande besima binoi noo phana bo, iki bane mine. Yo buande baanai bo songanesanga mo isina ya ba boti ba bo, n'ndi baanai bo osonganesanga moisi ya ba boti. ¹⁵Mo noo no oseyai na ome, ke no oseyai yo noo mune mo isina ya mesombo ino. Noo na moesa bane moboto ya ema ke bane ba moesa noo moboto ya angowai? ¹⁶Mo booko n'nta ikanga ane bolito kowakino; n'ndi na ikangai moto wa tchibengo, ne kokoli bane na tchibengo. ¹⁷Mekesei bane na tchei ko baa si bane tomei bane bo? ¹⁸Netomei tito wale kowakino, netomei we asima amo na nduku: "tito weombi tchesima kowakino? Titeike nino na mosombo omo, mo m'mboka emo likai? ¹⁹Bane bo ko engeleangi kolinga boso mbe base telongeyei bane. Ikai boso ya Mokonga, ka Klisto, awa o ko ena base; ke mo moose si maa amo ba esani nane, to ko enai yo mo o kobesa kobesa bane. ²⁰Bondi ya nootina mbe mokula kane n'ntesangelani bane bowa yeeme noo, ke noo kae nemoneke kowakino bowa iteeme bane. Mo otina ko sangela ko pholotesana, liya masongo, n'ntale, bo ambo, ko keseya moto omuli, mayeya. ²¹Mo otina mokula kane n'ntephendekangi na Mokonga wane mo isina ino ephe, ambele no buwa ko eya mo isina ya ba buwa si baa bete ko beya boso ke biti na kalanganyi mono mo bololo, mo ilemba bena mo n'nkasa ya beya eya yen'ngeye bo mo yo.

Chapter 13

¹Eno ikai mala isato noo kolulea bane. bondi yoose yengamei nakoenjekeleka koondea koena ka ba demu babe ao basato. ²A bua aikanga noo nino mo mala ya ibe, naenangai, m eke moonoo botu, nobuwa n'kati ino, naebesake kae boose ba batanga kobeya boso na ba boose baphe, nasumbokeake bane, buwa kamama, ³Bondia beema neebese bane mbe Mbali wei wokoena n'kati yane, we owa uka na chekamba cha cha ena eke wika nacho n'kati -kati wito. ⁴Bondia walubekangai mo musalaba bondia kopholea-pholea kande, n'ndi wika na tchekamba cha Mokonga; base kae, te pholee-pholee n'kati yande, n'ndi tokoikai nande mo tchekamba cha Mokonga mokounea bo. ⁵Moesanai kasa bane mine, bokoebai mba bika n'kati ino? iteike boobo, boomoesa mba balimenake. ⁶N'ndi, no koenyelea mbe, bokoeba mbe base titeebeseleke bande ephe. ⁷Mo boobo, toko bondja-bondja Mokonga, mbe bitetanga chemo cha beya, buande mbe temoneke basali ndi mbe beondei masaali, mba, base teakolekei. ⁸Bondia, tobua bande na chekamba cha kolongeya liti; tikai na cheya cha koena liti. ⁹Mo boobo, tokolenga bondia taakowake kooba, ndi bane bikai na chekamba, na eya yokoomba base mo masomboli-mito, ikai kofoa kino. ¹⁰Mo boobo, nagbaloa gbaloake maondi mbe nika gbaaya nino, mbe n'kati ino, n'temoesangi kolola, bowa Mokota waesanga noo, mo kokobesa ndi bua bande mo kosea. ¹¹Binakito, basiya bosaali ngbesanai chombo-ika na looki omo, ikai mo bihii eke Mokonga wa moboto na wa bihii waike nino. ¹²Phiphesanai n'kati ino bane mine na kokombesa ko metutu. ¹³Bapheneni boose balengeake nino. ¹⁴Kofoa ka Mokonga Mbali Klisto, na moboto ya Mokonga, na kobakabesa ka mosombo aphenena kaike nino!

Galatians

Chapter 1

¹Paolo moeki : bua wabinakato buwa wamoto n'ndi , wa Mbali ; na Mokonga Ise weimole we ko Bakpi . ²na binakane boose si bano bika asima amo nane mo Baetanda ba Bagalatia : ³Mbe n'ngbengbele na bii wa Mokonga Ise ;na Mbali Mokolo wito ya eseleke koa kika bane . ⁴we siowa weabe motondo yande mondia kobe kito ; mbe wa koe base mo chese si cheno cha bea ; mba boa ika koema kande we Mokonga Ise . ⁵we siowa looka ika yande mo bemo na bemo boobo . ⁶Ya sangalesake noo mo bane ; kotshitshana siiki we siowa weete bane mo n'gbengbele ya Mbali , mo koeta mo ephe mesao ⁷buande mbe iki na ephe mesao n'saali ndi ika na bato si baa bosea bane ; na koema kotimbola mesao n'saali ya Mbali . ⁸n'di mba basemine; mokitomo wa oboa wa saowa ephe mesao sieya titelondolee bane wa ayeleke . ⁹taenangi yo boso ke nasumbokeake yo ephe , mo n'yangasienio , mba moto omo wasaowa ephe mesao bua mba eya eeseleke bane wa ayeleke . ¹⁰ke eneeke ; naemaki kota eya efolee bato ? ao Mokonga ? iki mbe nophana kolengesa bato ? aika n'mba nelengesange bato ; n'tokoikaane mokobe wa Mbali . ¹¹naenaki nino mbe , mesao n'saali sieya eene noo , yauwande ya moto ; ¹²mondia n'te tombeane ke n'teseleke ane na moto n'di na komoeseleka na Mbali . ¹³mondia ban'gbakei mosao ya beteleli , betanga nata boso , mo tshetanda tsha bayuda , boa na moesanga maobi , naiya , ke na balanganesa etanda ya Mokonga . ¹⁴na booni neilele na koenda n'kati ya beyaeli ba bayuda , koetea leemba yane iboka ko motanga ito yoose , ke nalomba mo koiyanesa asili wa batata . ¹⁵n'di aboa ete owa weitshe noo kaowa kolinga ko mesolo ya m'ma , ke waeta noo mo n'gbengbele yande ; ¹⁶mokomoesa koakane manande , mo koboleka mbe ne enaenange , asimaamo na baa beeke koakoa n'temone ane mo monuku mba mokiya . ¹⁷ke n'telinye ongo , mo yelusaleme, koa ka baa baikanga baeki boso nane ndi naakei mo Arabi . enaboobo ke na sumboka ephe damaseke . ¹⁸bemo bisato koeta , nalingangi yelusaleme mo kota mbe , te ebesane na Kefa , ke naika n'su ikomi na itano koakande . ¹⁹n'di , n'temone ane ongo moeki ophe , Yakobo lika , owa mana nina mokolo . ²⁰n'kati wa eno na kpaloleake bane , monai boso na Mokonga , n'tokoena ane olanga ango kambu . ²¹ke maili na moo naaya iki mo obalu ya Syrie , na biili ya Cilicie . ²²n'taebekananga ane , mo tshondi mo baetanda ba Yudea , baa bika n'kati wa Mbali . ²³muso lika , be n'gbei koena : owa ephe n'yangasienio base maobi , enekeke wa ikake mokoenaena koakoa sikoa ka omolanga we tshakamba tshande mo kosea . ²⁴ke ba lombesa iki mokonga mo isina ya ne .

Chapter 2

¹Bemo ikomi na bina na koeta, eke noo na kiya ephe mo Yerusaleme na Barabase, maili nane na ko bundai Tito mokiya nane. ²Eke ya ikangai maili ya eya ya monanga noo ndjoli na ikangai mbe nokonangola looki eya na ikanga na koeneya bato baa binamyeki, naikangai koeneya baa baikanga na okuku aema, mbe n'nteenangi beena - ena. ³N'ndi Tito owa waikanga, eke mbe oka mo Greki, otaikanga bande kotomeka mbe wa bukeke tchoo. ⁴Eke, eeyo bondia banduku bito baa ba n'ngeyanga na ko bakamea base, mo ko phana maondi moto base mine ma maikanga nito na Mbali Klisto, na maenyeli makota base mobokobe. ⁵Tita akoanga ang'o kombu maondi mabo, bondia mo ko ena liti ya kaani ka ilonga mbe kaika n'nkati yabo. ⁶Baa ba ikanga ba okuku ya ema, ang'o boa aikanga bo, eeyo itatanga base tchesima: "Mokonga utokomonanga tchondi tcha moto, baa ba ikanga na okuku yaema bitatanga bande noo tchema". ⁷Mo kaowa na awo, ko mona mba looki ya ilonga ya eselekangai noo bondia banjule, mba ka Petele batende. ⁸Bondia owa ote Petele moeki wa batende wekai ote noo moeki wa baa binanyeki. ⁹Ena mo ko eba ngbengbele eya eeseleke noo, Yakobo, Kefa na Yowani, baa bemoneke m'mba maango, baesa noo na Barabase, kaako ka ilome mokokobesa base mbe teelee baa binannyeke mbe bo baye ko ba Yuda eke mbe boo baelee batende. ¹⁰Baomba base tchesima tchemolika; ko enyelea touwa bondi si owa eeme noo kota. ¹¹N'ndi a abowa alanga Kefa mo Antioche, n'ta ngesananga nande. bondia utaikanga na liti n'nkati yande. ¹²N'ndi boso ya kula ka bato ba buwa, baa batomekanga na Yakobo, wa ikangai mbe o ko anga na baa binannyeki, na abowa alanga, batimbokangai bato ba etanda. Bondia kotina ba klisto ba ba bukeke tchoo. ¹³Na ba Yuda binakande ba ondaka kobeya ena Barnabase waboteka mokobeyasi. ¹⁴Ko mona mbe bito ko enda bosaali, bowa eeme kaani ka ilonga, eke na ena na Kefa, boso ya bato boose: "Aika m'mba ukai mo Yuda, okoika m'mba baa binannyeki mono, n'ndi buwa bowa okoikanga ba Yuda, n'ndi m'mba ba pagano, buwa m'mba ba Yuda, bondia tchei, owe weeme kobota bo mbe baike ba Yuda?". ¹⁵Base, tikai ba Yuda kolinga ko boteka, n'ndi buande bati ba kobeya n'nkati ya ba pagano. ¹⁶N'ndi, mokeba m'mbe, buande ko mekambo ya angile yo timbolanga moto mosaali, n'ndi mo kowa-kowa ka Klisto, bowa ko mekambo ya ba angile. ¹⁷N'ndi tokophana m'mbe temoneke basaali mo mboka ya Klisto, aika m'mba base mine tikai bato ba ko beya, Klisto eke waika, wekae uka'kai moto wa ko beya? Ang'o kambo. ¹⁸Aika m'mba na esa eya ya munanga noo boso, na moesake phololo mbe namunake angile. ¹⁹Angile, yo ko ema mbe nelitose na ko kpelea angile m'mba nokoika bowa eemee Mokonga, na moneka maobi bondia Klisto. ²⁰Bua kae noo, owa wika, n'ndi Klisto wei wika n'nkati yane koika mika nako m'mba munakato, ikai koika n'nkati ya koa-koa Mana Mokonga, wa ema noo eke wakoba mobee ande bondia yane. ²¹Ntokombola ngbengbele ya Mokonga; bondia aika m'mba liiti yoko eselekai bondia angile, Klisto okpei buwa isina.

Chapter 3

¹Bane ba Galatien bebe, nani wobosewe bane, ang o ba moesa bane ko maiso mino Mbali Klisto owa ba moesanga we maobi? ²neemei ko ema nino bondi si ono omo lika: tche, beeselekei motema mo mboka ya kolitesa okumu, ao mo mboka ya koa-koa monangoli wa koa-koa? ³Tche, ba ikangai be'be' boonoi? Bamana kota maondi n'nkati n'nkati ya motema, tche beemei enekeke kotayo n'nkati ya boyaeli ino ba mebei? ⁴Bamonekangai maobi buwa isina? Bondia buwa isina. ⁵Owa okoesa bane Mosombo, eke owa okolei maondi ma ema ema n'nkati ino, okotanga yo maondi ma angile, ang o mo mekambo ya okumu, ama mo konangola ka koa-koa? ⁶Mba bowa Abalayama wa akanga Mokonga ena bowa abandekanga we mosaali. ⁷Ebai mbe baa beeyame koa-koa, boyi bika bana ba abalayama. ⁸Na bowa kaanika ilonga kemoesi kolinga bese mbe Mokonga o ko esai nkita ya ba pagano bosaali mo mboka ya koa-koa. Mo boobo yaebeselekangai abalayama bondi osaali mbe: "N'nkati yabe n'nkati yoose, yo oliphelekai" ⁹Ena: "baa belipheleke na abalayama maakoi". ¹⁰Bondia baa boose bo ko onda saliya, bo ko ayekai; bondia eanaikelekei: "Ko ayeleka, ka woose owa utokolitosa eya eyandikeleke mo kaani ka ilongo, na utokota yo mo mokambo. ¹¹Eke ang omo uto ko akoleka boso na Mokonga, mo ko ondeya saliya, ek eeyo ikai liti bondia eandedikalekei: "aliti okoikai mo koa-koa". ¹²Bondia saliya itoko ondea bande koa-koa; n'ndi wo ko ena mbe: "Woose owa wokota besima si beebo mo mekambo, okoika na bo". ¹³Klisto wokowei base mo maondi ma sliya eke womune waakowa kobiya owabasi bondi ito, bondia eandikelekei: "Woose owa okogba mo kokande ka mo tote"; ¹⁴Bondia ko lepheleka ka Abalayama ikai ko iyanesa na Mbali Klisto m'mba topatei mo koa-koa ka Mosombo eya yalakelekanga. ¹⁵Bana baata (nokoena m'mba mo namuna ya bato), koengama ko saali, ang owa eteleke na moto omo, kiteselele bande na moto, eke moto uteiyese bande. ¹⁶Eke kolakeleka katelekanga ka Abalayama na iboti yande. Iteeneke ande ena maboti, m'mba yaikangei mo iboti emolika lika ena mo iboti yabe, mo isina m'mbe: "ya klisto". ¹⁷Monai eya yokon'ngba noo: "Bondia omo, eya Mokonga wa ko angai yo boso, itengame bande na kosela-sela, eke kolakeleka kaika ka bule, ena kolakeleka n'nkati mboka ka bule, na saliya watelekanga bemo mia-ina-na nkama-isato boso iboka. ¹⁸Aika m'mba botiko yo kulangai mo saliya, itokulanga ephe mo kolakeleka; eke mo mboka ya kolakeleka kowa katanga Mokonga ka Abalayama, iba ang o ya ngbengbele yande. ¹⁹Bondia tchei saliya? w eselekangai boso mo isina ya mesombi, ena kowa kalanga iboti eya kolakeleka ka eselekanga; waphandjekai na ba maleuka mo mboka ya osanganesi ome. ²⁰Mosanganesi o buwa bande mosanganesi wa omo, n'ndi Mokonga ukai omolika. ²¹saliya wikai kaowa na kolaleka ka Mokonga? kpaaya na aowo, aika m'mba ya eselekangai saliya omo owa waesanga tcheondesa ambe liti ileyei bosaali mo saliya. ²²N'ndi kaani ka ilonga kekande yoose bondia kobeya, m'mba eya yalakelekanga ya eseleke mo saliya ka Mbali Klisto mo baa beakowe. ²³Boso mbe kowa-kowa kale, takandekangai kose na liiso ya saliya, bondia kowa-kowa kaa ka engamanga na ko ebeseleka. ²⁴Eke saliya na koika m'mba moalimo mo koi base kawa ika Klisto, m'mba tokoengama. ²⁵Kowa-kowa na kula, tobuakae kose na moalimo si o oyo, ²⁶bondia bikai bane booe bana ba Mokonga, bondia kowa-kowa n'nkati ya Mbali Klisto. ²⁷Bane boose, baa bennyekeleke n'nkati ya Klisto, ba batake Klisto. ²⁸Bowa kae ang omo Yuda, ang omo Greki, kowa-kowa ang omo makebe ang owa weekeleke, buwa kae ang omo ome, ang omo amokali; bondia bane boose bikai omo ka Mbali Klisto. ²⁹Aika m'mba bikai ka Klisto, bikai ba ba iboti ya Abalayama ntiko ko ondesana na kolakelaka.

Chapter 4

¹mbe, aboa inaike Npene maana manuke ,naenaki mbele unaetani ande na bondi ang'o omo na mokobe, ang'o we waimanea choose . ²ndi we uka kose wa baa beimaneye na baa bokoendesana bena mo nyanga ya komoeseleka na ise .³base ka kae, mo boyaeli siowo, aboa taikanga baana, taikangai mo bokobe boaa aikanga boso mo chese .⁴ke, aboa n'embe yo yaengamanga, Mokonga wetomei manande, waboteke na amokali , waboteke kose wa baangile .⁵mondia mbe wa kokoe baa babaikanga kose wa baangile, kalembekoe mbe teeseleke omony'e ya koakoleka .⁶na mondia biki baana,Mokonga we na kotoma n'kati yametema ito mosombo ya manande ya koika :Abba ! ise .⁷yoi webuakae mokobe , n'di maana ; na aika mba uki maana, uka kai n'pene mo n'gbengbe ya Mokonga .⁸n' yana ephe,bua koeba Mokonga ,beti mekambo ya mekonga sieya yebua mba we .⁹n'di mo enekeke aebake baeba Mokonga ,na boaa kae baebekanake mono na Mokonga,boni bosumboka ka bano ba kokosa chekamba na touwe ta chese , baabano eneeke beeme kotelea bo ephe ?¹⁰boomoesana na n'su ,ba meeli ,ba n'yang'a na bemo !¹¹nootina mbe n'tetangi betata ba mokambo mondia ino .¹²ikai mba noo ,mondia noo kae nika mba bane .binakane ,naeyake nino .¹³bitete abino noo ongo emo ya bea . beli mbele ya telekaki mo isina ya koena ka mobe n'di naemake mo isio sieno nesaowe mesao n'saali koa kino .¹⁴ na komona yo ko mobe mobe yane ,bite mone bino ao koeka ao ko belea ; mo ephinole , ba mundesaki noo mba mokitomo omo wa mokonga , mba Mbali .¹⁵isina ya kolomba kino n'mbe ko ? ongo nomoesana nino mbe, mba yaengamange na koteleka, bane bo toeseleki maiso mo koesa noo mo .¹⁶noo natimbokake moto wa bea koa kino mo koena nino liti ?¹⁷kolomba sikoa kika nino kitefoe ande , beeme ko toesa bane koakito , ambe maili belombesi bo .¹⁸ika bosaali kolomba mo eya yefoe na mo n'yang'a yoose ,na buande lika n'yang'a nika ano nino asima amo .¹⁹bana bane ,sibabaa nokongba ophe obaba ya kobota , bena koa Mbali olembeleka koa kino ,²⁰neeme neike kotio bakabaka nino , na kotimbola koena , ongo nika n'kati kochokowa ka boaa mo isina ino .²¹enai nane, bane baa baemake koika kose wa ba angile , bite n'gbanga ongo kambu ka baangile ?²²ong'o ye kpaloleke mbe Abalayama waikangi na baana babe , omo naamokali mokobe , na omo ka amokali wa ko kanga bokobe .²³n'di owa wa bokobe yaikangi mo mobe , na owa wa kokanga bokobe yaikangi mo kolitesa kolakeleka .²⁴maondi si miki mba isa , mondia bamokali siabo biki malonga mabe .emo ya mokondi ya sinai webotei mondia bokobe , wei Agar .²⁵ango Agar , iki mokondi ya sinai mo Arabi ,na yo yeondesanei na yelusaleme wa eneeke , siowa uka n'kati ya bokobe na bana bande .²⁶n'di yelusaleme wa kio siowa webua mo bokobe , iki nina wito ;²⁷mondia yekpaloleke mbe : lengea owe, moomba , owe siowa utebotanga ! akaya na looki ya kosanga owe siowa una n'gbi mono obaba ya kobota ! ang'o baana ba owa wakochichaneka bokoiki babua iboka koetea bana ba owa wesongeleke .²⁸mo bane , binakane , m'ba Isaka , biki baana ba kolakeleka ;²⁹na koondea m'ba owa wabotekanga mo boyaeli ya mobe omoesa maobi owa wabotekanga mo boyaeli ya mosombo , benande unaika ephe eneeke .³⁰n'di mekpalowo yeene boboni ? benga mokobe na manande , mondia mana mokobe utekaiki ande asimaamo na mana amokali wa boyaeli ysa mosombo .³¹iki mondiachei , munakane , base tebua bito bana ba mokobe , n'di baa ba amokali wa boyaeli ya mosombo .

Chapter 5

¹Bondia koekelaka n'ndi wakalesa base ophe obalu Teesei malu ase eke tite sumbokangi ephe ko moyololo ya kobeya. ²Monai, mo Paolo, naenake nino mbe; aika m'mba wa bukeseka tchoo, Klisto utokoleya kae owe tchesima. ³Eke na lingowake kae ephe ka amo ome woose owa o ko bukeka tchoo, weeengamei na koanda saliya woose. ⁴Ba ekanake na Klisto, bane boose baa bophana ko ebeseleka n'nkati ya saliya; ⁵Mo base, kowa-kowa n'ndi tokendeako, mosombo, mo koendea mo liti. ⁶Bondia ka Mbali Klisto, anga wa bukeka tchoo, anga waika mondjule yo buande na isina anga emo, n'ndi kowa-kowa ka ko kota mekambo na ko emesana. ⁷Ba ikangai mbe bo koenda bosaali: "Nani wa ekesanga bane mbe bitelitesangi liti bosaali?" ⁸Mbele si eeno itele bande ka owa o ko eta bane. ⁹Moto a angowa ya ko uwes mekati, yo ko uwesangi anga ya buwa. ¹⁰Nika na kowa-kowa kowakino n'nkati ya Molombia, bondia bitokotimbola bande maenyeli mino. Ebai mbe owa o ko phana kotimbola bane, o ko pata azabu wande. ¹¹monoo, banduku, aika m'mbe no ko ena bane bondia ya tchoo, bondia tchei beseke noo? Mo isina si ko sendekeleka ka musala ko kalungake! ¹²Mo boobo, boose baa bokota iye-eya n'nkati ino beengamei na kotoka n'nkati ino. ¹³Banduku bane, beetekei buwa kose ya okumu ya moto n'ndi koika si kooko kitetomangi bane mokota maondi ma beya. ¹⁴Bondia saliya woose wa engamake n'nkati ya looki omolika, n'nkati yayo: "ema munakabe m'mba owe omune". ¹⁵N'ndi aika m'mba baphunesana, na kolesana bane mine n'nkati ino eke ba manesa, bane mine n'nkati ino. ¹⁶Na enake m'mbe endai na mosombo osaali, eke bo buande nako. ¹⁷Bondia mobe ikai na ko ena ka buwa kabeya eke mosombo osaali ika na ko ema buande m'mba ka mobe. Bikai na kosekana n'nkati yabo, m'mbe bitetangai eya yeeme bane. ¹⁸Aika m'mba wokenda na mosombo osaali, bitokaka kae kose ya saliya. ¹⁹Maondi ma beya ya munakato mo ko ebekanangai wani-wani. "Koenda na amokali, na amo ome wophe, kota ko beya na ilemba. ²⁰Kuabudua besima, maji, kosekama, ko kpesana motema ya beya (kosekama tcha tchuka na moto ophe, masongo, ko ekama n'nkati ino, ko onda maotini maa mo ko ena ko beya. ²¹Kilitho, ko ema malu, masili, ko anga ka ko eteseya, na maondi nkitaka- na n'kitaka. Na enake nino boso, m'mba bowa na enake mono nino, mbe baa bokota maondi si ma amo, bito ko n'ngaya bane mo bokota ya kiyo ya Mokonga. ²²N'ndi tuma tosaasi ta mosombo tika: "Ko ena, ome, bihi koeyesa molema, kophowa ka motema, ²³saliya uteseke bande besima si boobo boose. ²⁴Baa bika m'mba Mbali Klisto baiyake mebe yabo mo musalaba na beikaleli, na ko ema kabo; ²⁵Aika m'mba tokoikai bowa eeme Mosombo, teendei kae m'mba bowa eeme Mosombo. ²⁶Tobuwa ko phana okuku a bule, mo ko tchozane bamo mo baa baphe.

Chapter 6

¹nduku , aika m'mba moto omo wa bundeka na kobeya komo, bane si baa bika ba mosombo , baimecha we mo kaokooke . moko tina mbele owe mune utekeyangi mo kosonjeka . ²bilesani kumbo , na beengamesi eya ika angile wa Mbali . ³aika m'mba moto wa mona mbele uki chesima chemo , angu uteike chesima angu chemo , oseyameka we mune . ⁴moto na moto wa mone mekambo ya nde , nayo ii weengame na koeseka okuku yande we mune , buande ya moto ophe . ⁵mondia moto na moto obiyai kumbo wande wemune . ⁶Aikam'mba moto walesa owe looki ya Mokonga aesawe obaa ya bemo mo bea baabe mbele . ⁷buai kokeseleka : bito ochekeleyanga nde Mokonga . eya moto oleka yoi okonyowa yo . ⁸owa oleka n'ndia mobe yande , okonyowai o mobe mo kobe ; n'ndi owa oleka o mosombo okonyowai omosombo koika ka bemo na bemo . ⁹buwai koena koya kofowa ; mondia tookonyowai mo n'nyanga n'saali , aika m'mba titeeke kota kofoa . ¹⁰na boobo , mo n'nyanga base tika na booya, teti kofowa mo bato boose , menemene mo binakito siba tika nabo kowa kowa komo . ¹¹monai boyaeli ya kaani nekpalolee bane na kaako kane noo mune . ¹²baa boose beeme komoneka bosaali mo boyaeli ya mobe , bo koimaneyai bane mbele bebukeki choo , mondia mbele biteikangi mo komoneka moobi mo lieka ya Mbali . ¹³mondia baa bebukeke choo bemine bitoomona ande ba angili ; n'ndi beeme mbele bebukeke choo , mbe baeseke okuku o mobe ino . ¹⁴moeya yemone noo , kpaaya nane maenyeli ma koesa noo okuku maphe maondi mba molieka ya Mokolo ito Mbali , owa chese cheteleke mo lieka mondia ne , m'mba bowa nika mondia chese . ¹⁵yebuande chesima ongo chemo mokobukeka choo na kokanga kobukeka choo ; eya ika chesima , iki koboteka ephe . ¹⁶bii na m'ngbengbele mo baa boose bo koonda maondi si mano , na ISAlaele wa Mokonga ! ¹⁷moto angu omo moeneeke webua kota noo kobeya , mondia nebiye o mobe yane beyaeli ba Mbali . ¹⁸binakane, eka mbele m'ngbengbele ya mokolo wito mbali yaike ko mesombo ino ! boobo !

Ephesians

Chapter 1

¹Paolo, moakoi wa Mbali mo n'kaasa ya Mokonga mo ba pheneni ba Epheso naba akoi ba Mbali Kristo:" ²n'ngbengbele na bii ya yesseleke mo ikuka ya Mokonga Ise wito na mokolo Mbali Kristo! ³Lipheleka Mokonga, isa mokolo Mbali Kristo owa weliphee base mo boyaeli yoose ya mosombo mo beikaneo beya kiyo n'kati wa Mbali! ⁴N'kati ya nde Mokonga wesoni base boso na makonjekeo ma tchese, bondia teikei ba pheneni bosos na nde, mbe tetoke mo kobe, ⁵Base ba soneki ba boso na nde, ba boso n'kati ya moboto ya nde mo koika baana bande ba looba molina Mbali, koondesana na kofoa ka n'kasa yande, ⁶ya kolengea okuku na n'ngbengbele eseleke na moemeleki wa nde. ⁷n'kati ya nde tika na cheondesana mo mokiya ya nde, komesleka ka maondi mma beya, koondesana na iphoka ya n'ngbengbele ya nde, ⁸Weitelee base yo ya ema kio nito mo boyaeli osaali. ⁹na koebesana base mekambo ya n'kasa ya nde, koondesana na beteleli beya bete we omune. ¹⁰Mokota ko mekambo aabowa n'nyanga yo koengama, ya kosinganesa besima boose n'kati ya Mbali, beya bika kowa kiyo na beya bika ano kose mo n'seke. ¹¹N'kati ya nde taikake makenya, meteleke koondesana na koenjeka ka owa otanga besima boose mokowema kande, ¹²Bondia teteyi mo kolengea okuku yande, base si baa boso tatanga kaengeleo n'kati ya Mbali. ¹³N'kati yande bane ke, maili wa ko n'ngba looki ya liti, yo looki ya ilonga ya cheondesana chabe beakowei na kobakama na mosombo ya phenena owa. ¹⁴Yaenekelekanga, owa ika n'nembe ya ikenya ito bondia cheondesana cha baa Mokonga, weakowe kolombesa mookuku ya nde. ¹⁵Mo isina si noo kae, maili ya kon'ngba koena ka koakoa kabe n'kati ya mokolo Mbali na moboto yino mo bapheneni boose, ¹⁶N'tokoena ane mo kobonjabonja bondi ino, kota kaengeleo kino n'kati ya masomboli mane. ¹⁷bondia mbele Mokonga mokolo wa Mbali ito, Ise wa kolombeseleka, wa ese ane mosombo ya chekamba cha komoesa n'kati ya koeba kande, na mbele wa sanese. ¹⁸Maiso ma motema yabe, bondia mbele weebe n'kani ya kaengeleo keba, kame nabe mo koendeya kaa kika nabe mo n'mbeya yande, chei chika ome ya okuku mo cheya cheteleye bapheneni. ¹⁹eke chei, mo base baa teakowe koema ka mekuwa yande. ²⁰wamoesa yoka Mbali, mo koimola ba kpi na kotabo mo kaako kande ka ilome mo boikaneo ya kiyo. ²¹Kio na choose, bokota yoose, chekamba choose, okuku yoose, bena liina yoose yeengame na koeseleka, buande mo n'nyanga si eno lika, n'ndi angu maili wa bemo ba maili. ²²Weti tchoose ose wa mao mande, we na koesa etanda bokota si, ²³Eya ika mobe ya nde siowa yo o kokola kota tchoose.

Chapter 2

¹bekpei bondia maondi mino ma beya , maendanga bane ²na mo n'nembe emo , koopheana na beyaeli ba chese si cheno , m'mba mokota ya mekuwa ya mokota ya mophopho , na mosombo si oowa yoota kobeya kobeya kobana ba mayeeya . ³base boose kaye , taikangi m'mba bo , na tatanga kai kobeya ka kolengesa maenyeli ma beya ito , taikanga kai kolinga koboteka kito baana ba lisomi m'mba baphe ...⁴n'ndi Mokonga , owa weiye na chombo , bondia koema kae ma weeme base , ⁵base si ba takpanga na kobeya kito , wasumbo base mo koonda ka Mbali (moisina ya chombo i bokoonda) , ⁶waimola base boose , wata kae base boose ase mobeikaneo ba kiyo n'kati ya Mbali Klisto , ⁷bondia komoesa n'kati ysa bemo beya bokula iphoka ya buwa na n'tungea ya n'ngbengbele kofoa kande kowa kito n'kati ya Mbali Klisto .⁸bondia n'ngbengbele bane baondake , mo n'mboka ya kowakowa . na eyo itetokeande kowa kino , iki iyota ya Mokonga . ⁹yabuande ko mekambo , bondia mbele moto wabua kol;ombesa omune . ¹⁰bondia tiki mokambo yande , ya telekanga n'kati ya Mbali Klisto bondia mekambo ya foa , eya ete Mokonga oso , bondia mbele tete yo .¹¹isina si , bane mbe binaakowi , mbe bokoeteka banjule na baa bokoeteka batende ambe beteleke na batomo bowa ika bo . ¹²enyelai mbele baikangai n'nyanga sieyobua na Mbali , koekelaka na looki mo isalaele , baeni mo moose matelekanga , buwa kaengeleo kakula , buwa kota lienyele buwa Mokonga n'kati ya chese .¹³n'ndi eneke , n'kati ya Mbali Klisto , bane baa baikanga kpaaya , beikei aiyeiye bondia mokiya ya Klisto , ¹⁴bondia uki bii wito , wemo n'kati ya babe wetei omo , na wemunei owamba ya koekanesa , na kolonganesa baa beekane , ¹⁵waselesa-selesa na mobe yande baangile baa babundekande ambe wate n'kati wande moto wa n'mbesi wa kosumbola bii ¹⁶kolonganesa bo , omo mba ophe komobe omo , na Mokonga , mo n'kili , mo kobalanganesa koseksana .¹⁷ulei komoesa bii kowa kino baa baikanga kpaaya , na bii ko baa baikanga aiyeiye ; ¹⁸bondia nde base tika na loosa ya kobakama na na Ise n'kati ya mosombo omo . ¹⁹n'ndi mo boobo , bobuwakae baeni , ango bato ba koanja ; n'ndi baikake m'mba ba pheneni , bato balumba ya Mokonga .
²⁰bekobeselekei mo isina ya baeki na batomeki , n'mbeya ya Mokonga , Mbali omune Klisto waika iwe yaitola
²¹n'kati yande choose chetelekei bosaali , yokoimanai mokoika lumba ya phenena n'kati ya Mokolo . ²²n'kati yande bakobeselekake mokoika lumba ya Mokonga .

Chapter 3

¹Bondi ino, noo Paolo, mokobe wa Mbali bondi ino baa bouwa na koakoa... ²M'mba baebangai tchei tcheeseleke na n'ngbengbele ya Mokonga, koa kane bondia ino. ³Bondia koebeseleka ke naeba maondi si maa meisame ke nekpalowwe mo kambu kaanyonyo lika. ⁴Mo obanda mo, beengami na koeba boeli owa ika nane mo mokombo ya Mbali ya asima. ⁵Ita moeselekanga ande na baana ba bato n'mba boa amoeseleka ke omekuwa ya mosombo ko baeki na batomeki ba Klisito. ⁶Mokambo si, owa baa bouwa na koakoa bika baa beki ba be siyasiya, baikake mobe omo, na koika mo ko lakeleka komo n'kati ya Mbali Klisto mo looki ya ilonga, ⁷owa ne teleke Molombiya koondesana na n'ngbegnebele ya Mokonga eseleke noo o mekuwa na tchekamba tcha nde. ⁸noo owa, nika moto wa boseke oso na ba pheneni boose, ngbengbele si yaeselekangai mo ko ebesa ba pakano iphoka ya Mbali ite akoleke na bato, ⁹moo mwesa phololo mekambo sieya yoose eisame n'kati ya Mokonga owa weendjeke besima boose, ¹⁰Mo isina mbele bekemba na mekota ya kio baebe moonno botu mo m'mboka ya etanda boeliya buwa ya Mokonga, ¹¹koondesana na beteleli ba ilela wete ko mekambo na Mbali Kliso Mokolo ito, ¹²N'kati yande tokoesekai, mo koakoa, isosa ya kobakama na Mokonga na motema omo. ¹³Mo boobo naombake bane ambele bouwai koéna bondia obaba yane bondi ino: iki okuku ino. ¹⁴Bondia boobo, nalubeake malu boso na Tata, ¹⁵Owa okoesa liina ya nde mo tchebanda tchoose n'kati ya kio na kose, ¹⁶N'mba okoesai bane, koondesana na iphoka na okuku yande, na koika na tchekamba tcha kobeya ô Mosombo yande n'kati ya moto, ¹⁷Mo n'mboka ya koakoa Mbali okoikai n'kati ya metema ino bondia yan'ngea ô moli na koboteka n'kati ya moboto, ¹⁸Beengame na kofofoa naba pheneni boose tchei ko phalala, ko eya, molinga na kia kiyo, ¹⁹Na koeba moboto ya Mbali, e eteye koeba koose, moisi na n'mbe beiyei bena n'kati ya maondi moose ma Mokonga. ²⁰N'ndi, ka owa weengame na ota, mo tchekamba omoesa n'kati ito, bua n'tungea kio na eya yoose to koomba ao koenyela, ²¹Kowa kande kaike na okuku ena n'kati ya etanda na n'kati ya Mbali Klisto, n'kati ya bemo na bemo! boobo!

Chapter 4

¹Nokoebesa bane bosali, noo, mokobe n'kati ya mokolu mokoenda mo boyaeli ya lilatemi na n'kasa eneke bane, ²n'kati ya koselela kose na kophopha, na koendea, kobilesana o motema bamo n'mba baba phe na moboto, ³Kokamea koika asima amo o mosombo ya n'mboka ya bii. ⁴Ika mobe omo na mosombo omo, n'mba bowa be eteke mokaengeleo kamo mo mo n'kasa ino; ⁵Ika na mokolo omo, koakoa komo, ko n'nyeka komo o maale, ⁶Mokonga omo na isse wa boose, uka kio na boose, na n'kati ya boose, na bondia boose. ⁷N'ndi omo na omo n'kati ito n'ngbengbele eselekei kopesana na iyota ya Mbali. ⁸Bondia eneke: "mo kolinya kio, ulei na bakandeki, na weesei mayota ko binakato". ⁹Kumbi, chei che ebese: "walinyake, ao mbele waselelakei n'kati ya beikaneo bakose na n'seke? ¹⁰Owa weselele, wekai welinye mo ko iyanesa besima boose. ¹¹Na wesei bamu n'mba baeki, baphe m'mba batomeki baphe m'mba banangoli, na binakato ba weli, ¹²mondia kobesa mekambo ya bapheneni moisina ya mobe ya Mbali, ¹³Bena aboa okoma base boose asima amo mo koakoa na koeba mekambo ya mana Mokonga, mo boyaeli ya munakato weteleke, mo boyaeli ya mobe ya buwa kobeya, ¹⁴bondia mbele tobuakae kosumboka n'nemba ya kobileka na mo phopho yoose ya angile, mokosea ka binakato na koeba kabo ka beya mo m'mboka ya okelesa; ¹⁵n'ndi, mokoena liti-mo-liti tokoai komaondi moose ka, owa uka mokota, Mbali. ¹⁶Kowa kande, na n'ngbengbele ya m'mboka yoose ya komoneka, n'ndi mobe yoose, epangeleke bosali na kota iyanda emo ya talala, waya na boso kondesana na mekua yengame na kila botuku ya nde, na wa akoka omune n'kati ya moboto. ¹⁷Monai bowa nokoena n'kati ya Mbali, eya iteengame kae bane koenda m'mba bangile baa bokoenda kopesana na boyaeli ya maenyeli mabo. ¹⁸Bika na weli ya iphuwe, bika binakato ba kpaye mokoika mo tchese cha Mokonga, bondia kokamba kabo koeba n'kati ya bo, bondia kotalalesa kabo metema. ¹⁹Na kolimesa koeba, o'beikei mo kobalangana, bondia kota bo tititi ya ilemba baka na bolephe. ²⁰N'ndi bane, obuande boondi be moeseleke na Mbali, ²¹aikange anga m'mba ban'ngbangai, na m'mba, kondesana na liti uka n'kati ya Mbali mo koeba kobeya koose. ²²Mo koonda koika kabe kaboso ka moto wa kokeseleka na maenyeli ma beya. ²³Mo kosumbola n'kati ya mosombo ya weli ino, ²⁴na kobatesa munakato wa m'mbesi, weteleke bowa eeme Mokonga mo angile na kophenena kowa kokobesa liti. ²⁵Moisina mbele, ekai olanga, na kila moto n'kati ino okoena m'mba na litika munakande; bondia tiki ba soneki bamo m'mba ba phe. ²⁶M'mba waika na lisomi, buwa kota kobeya; n'ndia looba yobuwa kolama m'mbe uka na lisomi yabe. ²⁷Na buwa koesa m'mboka ka mosombo abeya. ²⁸Na owa waibanga uteibanga kae; n'ndi, wate mokambo, na kota na maako mande efoe, ²⁹bondia kopata chei cha koesa owa wekose. Yobuwa koomoka mo kana kabe looki anga omo ya beya, n'ndi osali owa o sunga mo isina ya koebesa n'ngbengbele emokobaa boko n'ngba yo. ³⁰Buwa kosomesa mosombo ya phenena ya Mokonga, owa ebakame nino bondia otu ya cheondesa. ³¹Ke yoo ya lola, lisomi yoose, koakoa koose, koenesa olanga yoose, na o yaeli yoose ya kooma ya toke n'kati ino. ³²Ikai busali bamo ko ba baphe, ba tchombo, omo m'mba owa ophe, m'mba Mokonga bowa we mesele bane n'kati ya Mbali.

Chapter 5

¹Iki baa bokoondea Mokonga, n'mba baana ba emeleka; ²Ke endai n'kati ya liti mo koondea Mbali, owa waemanga base, ke waabangi omune kowa ka Mokonga bondia ito n'mba lifaefi kena koaba mokiya yande isaali. ³Ekai mbe ilemba, kobeya ata komo, ke na bolephe, yauwa ko n'ngbekana n'kati ino, booboi eengame na koika ba pheneni. ⁴Abuwa ko n'ngbekana na maoki mo buwa na isina ao maoki ma bulebule, ango tosendja, besima bika kaowa na boikeleli osali ; ban'ngba n'ndi ma koesa n'ngbegnebele. ⁵N'ndi, ebai yo bosaali, qngo omo za ilemba, ao motimbi, ao wa bolephe, n'ndi koena mbele moto wa besalo, obuande na botiko n'kati ya bokota ya Mbali Klisto ke na Mokonga. ⁶Moto ango omo obuwa kokelesa bane na melondo ya buwa na isina ; n'ndiya maondi si maamoi kasomea ka Mokonga kokula kio na baana ba motato. ⁷Buwai koika ikuka ikuka emo na bo. ⁸n'nyanga emo baikangai iphuwe, eneke bika liangangi n'kati ya Mokolo. endai m'mba baana ba liangangi ! ⁹n'ndia kauma kq liangangi ke engame mo kofoa koose, kasa wa sawa na liti. ¹⁰Enyelai eya eakoleke na Mokolo, ¹¹Buwai kobunda ikaka o mekambo ya beya ya iphuwe, n'ndi kelesai yo. ¹²N'ndia ika na n'soni koena eya yo oteleka mo kaisama ; ¹³N'ndi eya yoose sieya aikake phololo na liangangi, bondia yoose ya moneka ke phololo iki liangangi. ¹⁴Bondia booboyeeneke : imoka, owe si owa we lame, imana n'katin'kati ya bakpi, na Mbali o sanesai owe. ¹⁵Ongonyai koika na koenda kino mo kofoa, buwa m'mba baa bekose maenyeli, n'ndi m'mba baa ba boeli ; ¹⁶Owai n'nyanga, bondi ya n'su ebeye. ¹⁷N'ndi buwai koika baa bitebande bo, n'ndi ebai tchei tchika n'kasa ya Mokolo. ¹⁸Buwai kolewa na malu : Ikai ilemba. ikai n'ndi bato ba ko iya na Mosombo ; ¹⁹Bundesani na n'ngembo ke na beele ba Mosombo, koeba na olombesa na metema ino yoose beele ba Mokolo ; ²⁰Sumbolangai kelekele n'nyaka yoose bondia tchesima tchoose ka Mokonga Tata mo lin Mokolo ito Mbqli, ²¹Balitosana bamo m'mba baa baphe n'kati ya ko tina Mbali. ²²Bondia amoome uki Mokota ya amokali, m'mba ²³Mbali uki mokota ya etanda, ika mobe ya nde, na wei uka moondesi. ²⁴kumbi, boyaeli omo boa etanda yelitose Mbali, bane bamokali kae iki booboye ko baome bino mo maondi moose. ²⁵baome, emai bamokali bino, m'mba Mbali waemanga etanda, ke weabi mobe ande omune bondi. ²⁶etanda m isina ya kopphenenesa yo nakopphenenesa yona looki, ;aili ya kosoola yo moko n' n'yeka o maale, ²⁷Mo isina ya koomola boso nande etanda si eya ya okuku, buwa motimbi, buwa kateno, buwa ango tchemo tcha ko engamesana na yo, n'ndi ya phenena ²⁸Bondia booboye baome beengami na koema bamokali babo m'mba mebe yabo be mine ²⁹Bondia munakato utinaeki moande mobe ya nde omune ; n'ndi olesa yo ke waphenenesa yo m'mba Mbali ota bondia etanda, ³⁰bondia tiki ba mobe ya nde ³¹bondia booboye amoome okoeka nina ise na nina, obakamai na mokalande, na bo babe booye komi mobe omo. ³²Angile si ono weeme, naenake eno mo isina ya Mbali ke etanda. ³³Ko maphe omo wa eme mokalande m'mba omune na amokali walitose momeande.

Chapter 6

¹Baana litosai ba ise bino, bondia Mokolo weemei boobo, ena ikai bosaali. ²Lobesa soo na ndjoko ikai angile wa boso owa wika na elaka, ³Mbo o koika na ome ena m'mba okoika na nsu ya buwa motchese. ⁴Enai bane ba ise, buwai kosomesa bana bino, n'ndi kolesei bo na kobota bo matu, na ko ebesa bo bosaali bowa eeme Mokolo. ⁵Bane bato ba mekambo, litesai mekota yino bowa eengame, na bowa na koteka-teka, na koselela ka metema ino, bowa eeme Klisto. ⁶Bowa ko tayo ko maiso mabo, m'mba kolengesa bato, n'ndi m'mbba bato ba mekambo ya Klisto, bokota na metema esaali bowa eeme Mokonga. ⁷Teleyai we kabeyo-beyo m'mba bokoteleyai Mokolo n'ndi bowa bato, ⁸ebayi mbe omo na omo, waika mokolobe waika bowa eeme we, wapokee Mokolo bondiya bowa okota wee kophowa. ⁹Eke bae mekota, takoyi namuna omo bosaali mo bato, bowai kota ko beya, ebai kae mbe mokota ino bane boose mokota ino ika kowa kio, na boso wande bowa kae koekanesa ka bato. ¹⁰Mo yoose kobeya-kobeya n'nkati ya Mokolo, na mekuwa ya tchekamba tchaema. ¹¹Batayi benenge boose ba Mokonga m'mba bo ko longeya mayele mabeya ma mosombo ya beya (Satana). ¹²Bondiya motato ito yo buwa bande ya ko esa na monuko ango na mokiya, n'ndi ya ko esa na beteleli, na mekota, na bana ba mekota ya tchese tcha iphuwe, na basombo ba beya, mo beikaneyo ba kiyo. ¹³Mo isina si batai benenge boose ba Mokonga, m'mba bo kokola, kolongeya mo nsu yabeya, na kokola, ko longeya kobeya. ¹⁴Isai matindi asse: ikai mo m'pondjo, moeka ya liti m'mba mokaba, batai bowa ya liti; ¹⁵Bo ko batayi ko maoo mino, m'mba bilato, ko phowa kaa kokoesa bane looki ya ilonga mo biyi; ¹⁶bundai kiyo na besima boose boowa ya kowa-kowa, eya yengame na kolima n'nembe ya kowakana ka moto wa kokesa. ¹⁷Batai kai mpo ya okuku, na kanyoli ka Mosombo, eya ika looki ya Mokonga. ¹⁸Tai mo nyanga yoose masomboli ena ko bondja-bondja. Ikai kae na ko endeya, ena somboleya bondia ba phenini boose. ¹⁹Somboleai noo, m'mba no ko eseleka noo, abowa o ko asowa noo kana, mo ko ebesa phololo, na bowa eeme noo, besiso ba looki ya ilonga. ²⁰Mo bondisi, noo nikai motomeki n'nkati ya meyololo, ena no ko ena na kowa-kowa m'mba bowa neengame na ko ena. ²¹M'mba bane kae, beebe eya yane, eya yo kota noo, Tichike, nduku wane owa neeme we ena mokota aema ya Mokolo, o ko ebesai bane moose. ²²Matomake we naosi baka nino, m'mba beebe koika kito, ena mbe baphophese bane metema. ²³Ekai mbe bii, ena moboto na kowa-kowa kaeseleke ba nduku, ka kotoka ka Mokonga Is wito ena Mokolo Mbali Klisto. ²⁴Ekai mbe ngbengbele ya eseleke, baa boose beeme wito Mbali Klisto na moboto yaphowa.

Philippians

Chapter 1

¹Polo na Timote, bato ba nkasi ba Mbali Klisto, obafeneni boose n'nkati ya Mbali Klisto bika omotanga ya filipe, obekongona baimanei mekambo ya etanda. ²Eka ngmbengmbele na bii ya eseleke bane kotoka ka Mokonga Ise wito na mokolo Mbali Klisto. ³Nasumbolake kelekele ka Mokonga wa ne mo yoose eeya nikanayo ndia iho, ⁴Nteekeane, mo masomboli mane moose kosombola mondia bane boose, ⁵Mo koesa omeyane moisina ya eya bebundesa yo omesansaali, kolinga botu ya boso bena eneeke. ⁶Nika na ome mbe owa wekondje nino mokambo siowo ya fowa wekatai yo kofoa mobotu ya Mbali Klisto. ⁷Ikai liti mbe nokoengelea bobo mo bane boose, mondia nebie bane o motema yane, mba mo m'mboka yane, mba n'nkati ya komoeseleka ka mesao n'saali, bane booe siba bi ka na n'ngmbengmbele emo m'mba noo. ⁸Bondia Mokonga uki temu wane mbe ne eme bane boose na ome ya Mbali Klisto. ⁹M'mba naomba, n'nkati ya masomboli mane, mbe koemesana kino yauloke kambu na kambu nka ya koeba na maenyeli ma bua. ¹⁰Mondia kofofoa maondi ma foa, mbe beike na kofenena na kotanga koeneka mo botu ya Klisto, ¹¹Koiya na kauma ka tchaa kika n'nkati na kolombeseleka ka Mokonga. ¹²Neem'mbe beebe, binakane, eya euleenoo yoi ye unee koendeseleka ka mesao n'saali. ¹³Na boobo, n'nkati ya beikaneo boose, ango omo uteibeande mbe ne n'ngai omoololo bondia Klisto. ¹⁴Ke bina kane bafe n'nkati ya mokolo, baika na otendela moko kandeka kane, beiki na tchekamba bua bowa ya koena looki. ¹⁵Bamo, ikai liti, boonangola Mokonga na maenyeli na kobotesana; ndi, bafe baonagola na boyaeli si owa eengame. ¹⁶Bano bota na koemesana, ebai mbe nikai n'ndia kounea mesao n'saali, ¹⁷n'ndi baabo, bo koendeseleka na mosombo ya kobotesana, boonangola Klisto, mo m'mboka sieya ite engame na maengeli ma koeta noo mobaba mo ko kandeka kane. ¹⁸ango bata? Oma enyeli noose, ango moko mona, ango molili Klisto we nangoleke asima yoose: "Noolengea, neka lengai efe. ¹⁹Mondia neli mbe yo yootimbaki mokoondeseleka kane koondesana na masamboli mino asima amo na kosombo ya Mbali Klisto, ²⁰Na kokande kane motema na ko endea nane yoi na bua na nsoni, n'ndi yoi, moeneeke m'mba nsu yoose, Klisto olombeselekai o mobe yane mo tchekamba tchoose m'mba mokoika kane, ao mo kopka

kane; ²¹Mondia Klisto ukai koikakane, ko kopka buande naisona koakane. ²²M'mba yaika naisina moikasi yane mokoika omobe, n'to koeba ane koena oya nengame na koena. ²³Nika mokaobe beo moboyaeli ive:"Nika na tcheema tchakia na koika na na Klisto, eya ye bue moko foa. ²⁴N'ndi mosiina ino ye foeimbele neike n'nkati ya mabe. ²⁵Ko nikai na ome, eneli mbele ne kaikai ke ne ke naikai nino a neboo se, mondi ya koendeselek kino ke naomeina n'nkati ya koakoa, ²⁶Mondiya mbele, mo kosumboka kane koakino, boike n'nkati yane baa bakoselaka okuku n'nkati ya Mbali Klisto. ²⁷Iki mbele, endeselekai mo boyaeli ya fowa ya mesaansali ya Klisto, mondia mbele aika mo kula kane ko mona bane na kokamba kula, nengbe koena kino mbele beike tchaa n'nkati ya mosombo omo, baesi ba mosombo omo moko wakaa kamesao n'sali. ²⁸Bua koeka bane moinyanga kokoloko mokotina baesesi, eyaika, n'ndi koakino iki koondeseleka. ²⁹Ke eyo iki m'mboka ya Mokonga, mondi ya teleki bane m'ngbengbele, moieina ya Klisto, buande lika mo koakoa wee, mondia ko moneka maoobi mondia yande, ³⁰Mo kuonea motato owa naa nauneanga, eya baebake bane mbe nokounea.

Chapter 2

¹Aika m'mba ika kambu ka bondja bondja ka Klisto, aika m'mba ika kambu ka ko phophesa motema n'nkati ya moboto, aika m'mba ika kambu nsanga nsanga ya Mosombo, aika m'mba ika na kambu ka tchombo, ²iyesai om yane, koika na ko n'ngbesana komo, na moboto omo, mosombo omo, maenyeli namo. ³Buwai kota tchesima mo ko phiphana kolongeya ophe ao mo okuku a okonga isina, n'ndi koselela ka moese bane mbele binakino bikai kio nino bane mine. ⁴Ekai mbe omo na omo wino, asima ya ko mona faida wande womune, wamone kae eya ya ophe. ⁵Ikai n'nkati yino na maenyeli si maa maikanga ka Klisto; ⁶koika na otitaka na otitataka ya Mokonga, utamonanga bande ko engamesana kande na Mokonga m'mba tchesima tcha kobaka. ⁷N'ndi weseleli womune, koika na boyaeli ya moto wa mokambo, mo ko engamesana na bato; wemonekei m'mba moto mosaali. ⁸Weselei womune, walitosa bena mo ko kpa mo ko kpa, bena mo ko kpa ka liyeka. ⁹Nayoi Mokonga weyayowe, ke weakesei we lina si eya ika kio na maina moose, ¹⁰mbele mo lina ya Mbali maangulu moose matulame n'nkati ya obowa, kio na nseke bena kose na nseke, ¹¹Ke mbe tcheyami tchoose tchalondowe mbele Mbali Klisto ukai Mokolo, mo okuku ya Tata Mokonga. ¹²Moyo, baemesani bane, m'mba bowa bo olitosanga nsu yoose, tai kowa kowa kino ko mokambo na bowa na kotekateka, buwa m'mba mo koika kane, n'ndi iboka ephe enekeke mbe no buwa; ¹³isina ikai mbele Mokonga wokotanga kao kino ko ema na kota, ko opesana na nkasa yande nsaali. ¹⁴Tai maondi moose buwa ko sumama ango ko endjaendja. ¹⁵Ambe bite ikangi na m'mbela ke bephenenei, bana ba Mokonga ba kokamba m'mbela n'nkati n'nkati ya tchese tcha koseyama na kanyaka, n'nkati ya eya yo kosana m'mba n'kenikeni n'nkati ya tchese, ¹⁶ko bunda looki ya koika, ke neengamei ko mombeseleka, no botu ya Klisto, mbe n'teiye bane obo biyaya ango kota be-taa-taa. ¹⁷Ke ango aika m'mba na ite ya mokiya bondia liphaepi bena bondia mokambo ya kowakowa kino, netengeseleke, ke nelengeye nino bane boose. ¹⁸Bane kae, lengeyai boobo-boobo, ke lengeyai asimamo ane. ¹⁹Nika na ka engeleo n'nkati ya Mokolo Mbali ko tomeya bane enekeke Timote, mbele ne-kobee-kobee mobe mo ko n'ngbaeya yo kota bane. ²⁰Na buane kokono na moto si owa to obaanya nande maenyeli, mo ko bunda liti liti bondi yino ko motema. ²¹Boose, mo yo, bo ophiphana faida wabo bemine, ke buwa eya ya Mbali Klisto. ²²Beli mbele wa ikangai ko mokambo, mo ko esa motondo yande bondia Masao asimamo nane, aisa m'mba maana na Ise. ²³Neengeleye ko tomeya bane we a abowa no omona ntungeya ya bayaeli si ono nika; ²⁴ke nika na kowakowa si kooko n'nkati ya Mokolo mble no omune kkae no kiyai enekeke. ²⁵Neengeleyei mbele ikai bosaali netomeye bane munakane Epapholodite, munakane wa mokambo na bita, owa betomeye noo mo ko engamesa mo n'kasa yane. ²⁶Bondia wa ikangai na nkasa ya ko mona bane boose, ke wa ikangai na tchombo mo bowa aebanga bane tcheeta tchande. ²⁷Weikei na tcheeta, na yo, bena aiyeiye na ko kpa; n'ndi Mokonga we n'ngbeleyei we tchombo, ke buwa nande lika, n'ndi nane kae, mbele na uwa koika na obaba kiyo na obaba. ²⁸Netomei we tchaatcha, mbele belengeyei mo ko mona we ephe, ke mbele motema yane ya phophe kambu. ²⁹Pokeyai ikei we n'nkati ya Mokolo na ome yoose, ke litesai bato otitaka si yabo. ³⁰Isina mbe iki bondia mokambo ya Klisto eike we baka na ko kpa, weyabi mobe yande mo kouneya a abowa ya kambanga bane ko mokambo si owa ba engamanga koteleya noo.

Chapter 3

¹Mo boose, binakane, lengeyali nkati ya mokolo. n'ntokoena bande mokoebesa bane maondisi mamolika, omo eeyo ikai cheondesa. ²Tinaii mgbā, tinaii bato ba mekambo ya beya, tinaii ba angule. ³Bondia batende, ndibase, baa bokolombesa Mokonga koakoa kito mo mosombo a Mokonga owa wokolombesa base mo Mbali Kristo, eke tito kota maengeli mito mo nkoba. ⁴Noo kae moyo, nika na bondi ya kota tche ema tchane ko mobe, aika m'mba ophe wa ema kota kowakowa kande ko mobe, noo neeteye we na liti. ⁵Noo ne bukeki tchoo mo botu yane ya tchenana, mo okoba ya Isalaele mo tchebanda tcha Benyamina, mo Ebele Weboteke na ba ebele; mo ba angile niki mo Falisayo. ⁶Bondi ya omuli, momoesi wa étanda maobi; moaki, obalu ya liti ya bikela. ⁷ndi besima si beya baikanga kowakane mba iyota, namonake bo mba kobeya molina Kristo. ⁸Ango mba namona bo mba babeya, bondia kofoa na kobeā Mbali Kristo, Moondesi, moisina yande, nalingowake boose, eke namonake bo mba betefu, mbe nokoonda ka Kristo. ⁹Mba nokomo neka kowa kande, buwa moliti wane, ndi moliti wakotoka kowa ka Mokonga mo koa-koa, ¹⁰mba mokoeba Kristo, na chekamba cha koomoka mo bagbi, na kosangana ka obaba yande, mokoika, mokokoma, ¹¹mba naengama, mokoomoka nkati ya bagbi. ¹²Buande mba nalongeyaka, mba nakomake mo bosaali, ndi nokeya obeyo, mokoma mokoika mba we, bondia noo kae, naa akolekangai na Mbali Kristo. ¹³Binakane, nto akowe bande mba neengamei, ndi nokota chesima chemo, m'okoibeya beya ba maili, mo kiya na boso, mo beya bika boosa nane. ¹⁴Nokoonda isina ya bondi, mo kolongeya malongane, moisina ya bokota ya kiyo ka Mokonga mo lia ya Mbali kristo. ¹⁵Base boose si baa beengame, keikei na maenyeli si, ¹⁶aika mba waika na maphe maenyeli Mokonga okomoesai owe mo bondi si, mo isina si aika mba naebake, teendei bosaali. ¹⁷Ondeyai noo, binakane. moesanai na bana, bokoenda mba base. ¹⁸bondia babuwa bokoenda mba baini, baa musalaba ya Kristo, naenake mono nino ke naenake kae nino ephe na maisoli ko maiso. ¹⁹Bokotungeyai mo kogba bikai na Mokonga wabo ndi mesolo, bete kolombelesa kabo mo maondi ma nsoni, bokoenyeeleangai mo besima ba chese. ²⁰ndi motanga ito ikai obowa, kowa tokoendeyai moondesi, mokolo Mbali Kristo. ²¹Owa okotimbolai mobeya nsoni, okachobo kesai mo okuku, mo chekamba chea chande kiyo na besima boose.

Chapter 4

¹Moisina si, baemeleki bane enabinakane, bane bika ome ane okuku, ikai bosali nkati ya mokolo, bane boose!
²Naebesaka Evidie, naebesake Syntyche mo koika mokonda isina emo nkati ya mokolo. ³Eko owe kae, isau yane, liti naombake owe osenge boo, ba beese bita mo koendesa mesao esaali nane, na kelemana baphe binakane ba mekambo ba maina mabo mika mokaanika ilonga. ⁴Lengeyai nkati ya mokolo, naenake nino ephe lengeyai. ⁵Koika kino kosaali ka ebekane na bato boose, mokolo weeme kula. ⁶Buwai koeya-eya; ndi mo choose, ebesai cheema chino kowa ka Mokonga na masomboli na koeya-eya kino na beteli besaali. ⁷Ena bii ya Mokonga, owa elongee akili okika na metema eno na maengeli nkati ya Mbali kristo. ⁸Mosina si, binakane, choose che saali, choose ya isina, cheya ekefoe, chea cha phenena, chea cha koemeleka, chea cha koengama, cha koakoleka, chee cha isina, cha liti, cheengama na kolombeseka, chike bondia ya maenyeli mino. ⁹beya beebeleseke mino, beya bepate bane, beya bengbe bane kowa kane, na beya bemone bane, taii bo Mokonga owa bii waike mino. ¹⁰Naikangai na ome aema nkati ya mokolo, mo moose maengamanga bane kota mo koema koema kino kowa kane, batangei bosaali, ndi nyanga itaikanga bande nino. ¹¹Buande mokolengesa noo ii naenake nino boobo, boondia naebangai koika na ome mo boyaeli aikanga noo. ¹²Neli koika mo nsomi, neli koeka mo iyota ya buwa. Moose na asima yose, neebeseki. ¹³Koikota na koika na njaa, nakoika na babuwa, na koika mo bokambe. ¹⁴Mo boobo, beteyi bosaali mo kobaanya nane obaba yane. ¹⁵beli bane mine, ba Filipo, boso ya mesao nsaali, abowa ayanga noo emo ita akowanga ande noo mokoesa na kotomba. ¹⁶Baikanga bane lika, ba kote, batongei mo tesalonika, mala ibe eya yaengemanga na cheema chame. ¹⁷Buande mbe beese noo iyota ino ndi nokophane ndi to una tosaali bondi ino. ¹⁸neeselekei boose, nika nkati ya babuwa, naeseleka boose mokotomba ka Epaprodite beya betomeye noo mba malasi mo oppho osaali, iyota eya eakoleke na Mokonga eya ephoe mo maiso mande. ¹⁹Eke Mokonga isse wito wokosumbolea bane bowaika cheema chino, ukai phoka ya ilanga taa, mo okuku ya Mbali Kristo. ²⁰Kowa ka Mokonga, Isse wito, okuku yande yenhe bemo! ne bemo! boobo! ²¹Lengeyai na basaali boose ba Mbali Kristo binakane baa bika nane ano, batomeke bane ome abo. ²²baphenani boose bika nino na ome asa asa baa ba lumba ya Kaisala. ²³Ome ya Mokolo Mbali Kristo aika na mesombo mo.

Colossians

Chapter 1

¹Paolo, motomeki wa Mbali Klisto mo nkasa ya Mokonga, na nduku Timoteo, ²ko bapheneni na baakoi ba nduku ka Klisto ba bika mo Kolosai: "Ekai mbele omonyene na bii ya abeleke bane biili ya Mokonga Ise wito!"
³Tasumbolake omonyene ka Mokonga, Ise Mokolo wito Mbali Klisto, ke tikoeka bito kosombola mo isina yino. ⁴Ko eba kowakowa kino ka Mbali Klisto na moboto yino ko bapheneni boose, ⁵mo isina ya kaeli si kaa keisekelekeye bane kowakiyo, ke mbe looki ya liti, looki ya mosao si owa iyeebese bane boso. ⁶Ika n'nkati n'nkati yino, bena mo tchese tchetendo; yo obota tuma, ke yo ko konda, m'mba bowa ika kae kowa kino, ko linga botu si owa ben'ngbe na ko eba omonyene ya Mokonga ko opesana na liti. ⁷Ko ondesa na manango si maa bepate na Epaphalase, moemesani wito munakito woo mokambo; ukai bondiya yino mo wa tchaa wa mokambo ya Klisto. ⁸Ke we ebesei base oni moboto Mosombo yo ko endesa bane. ⁹Bondia boobi base kae, kolinga botu si owa teebeseleke, titeeke bito kosombola Mokonga bondi yino, to ko ombai mbele beiye na ko eba ka nkasa yande, na weli yoose bena maenyeli ma mosombo, ¹⁰mo ko enda mo bayaeli si owa eengamena Mokolo ke metondo yita yalengese we, koika na tuma ta maondi moose maphowa na ko eba na boebeseleli ya Mokonga. ¹¹Ko beyai ko beyai ko moose na tchekamba tchande tcha okuku, mbele beikei nsu yoose bena ome ya ko endeleya na ko endeya. ¹²Akesai omonyene ka Tata, owa weengamese bane koika na tchebu mo beseya-siya ba ba pheneni n'nkati ya pholo. ¹³We toesei base mo tchekamba tcha iphaewe ke we biyei base n'nkati ya bokota ya Manande owa weemeleke, ¹⁴ka owa tika na kolongeya, ko meseleka ko beya. ¹⁵Maana ukai tcheilimese tcha Mokonga owa uto ko moneka, owa weboteke bowo mo boowe beendjeleke. ¹⁶bondia mandei eendjelekeleke besima boose mo beendjelekei boose beya bika mo obowa bena kiyo na nseke, beya bo ko moneka na beya bito ko moneka, tokalanga ta mekota, otenga, kolomba, mekota. Yoose yeendjelekelekei nande ke bondi yande. ¹⁷Ukai boso wa maondi moose, ke maondi moose mikai kowa kande. ¹⁸Ukai motchwwe ya mobe ya etanda; ukai makondjekeyo, owa webote boso ko bakpi, mbe waika mo yoose owa wa boso. ¹⁹Isina mbe Mokonga wa emangai ko tchumanesa boyaeli yoose kowa kande; ²⁰Wa enangai nande yoose ya longae nande womune, aike eya ika kio na nseke bena eya ika n'nkati ya obowa, mo kota bii nande, mo mokiya ya liyeka yande. ²¹Ke bane, si baa baikanga ephe, nsu baeni na basekani ko maenyeli mino ben mekambo yino ya beya, wa longanesakei bane enekeke mo ko kpa kande n'nkati ya mobe yande. ²²Mo ko moesa bane bso wandu ba

pheneni, bua ko beya na buwa mbela, ²³aika m'mba baika mbele bekokame ke buwa ko teka teka n'nkati ya kowa kowa, buwa ko timboka mo kaengeleo ka Mosao si owa ben'ngbe, owa enanoleke ko bato boose kose na obowa, na eya noo Paolo, maikanga molombiya. ²⁴Na lengeyake enekeke n'nkati ya obaba yane bondia ino, na baa bekambe mo obaba ya Klisto, na manenake yo ko monuku yane, bondia mobe yande, si owa ika etanda. ²⁵Nayoi yatanga mbele na ikangai molombiya, ko opesana na kumbo si owa Mokonga weyakose noo baka nino, mbele nelondowe looki yoose ya Mokonga. ²⁶Maondi si maa maisamanga mo n'nyanga yoose bena n'nkati ya leemba yoose, n'ndi ko moeseleka enekeke ko ba pheneni. ²⁷Mokonga wa emangai ko ebsa okuku ya iyota ya kaisama si kaako ko bapakano, ko eba mbele:" Klisto kowa kino, kaengeleo ka okuku". ²⁸Ikai wei to olondowa, ko bondja bondja moto woose, bena ko phindia moto woose na weli oose, mbele temoese ka Mokonga moto woose, owa wa enangamake ka Klisto. ²⁹Eeyoi ika mbele no ko tumika, na ko eseya -eseya na tchekamba tchande tchea tchoota na tchekamba kowa kane.

Chapter 2

¹neeme , mbele , beebi melango motato yeeme owa nakoesa n'ndia ino , na baa bika mo Laodikia , na baa boose bite mone chondi chane o mobe , ²mondia waike na motema sieya yeiye na kobonyeka bonyeka , baike omo n'kati ya moboto, na iphoka ya boeli woose mo koeba maisamekeyo ya Mokonga , koeba Klisto . ³boisameyo siowa ika koisekeleka iyota ya boeli na koeba . ⁴naenake eyo mondia mbele moto utekesangi ane o maoki ma olanga. ⁵mondia , aika m'mbe n'teike o mobe , nika nino o mosombo , komona n'kati ino , na koika chaa mokowa kino n'kati ya Mbali . ⁶na boobo , m'mba bowa epokee ane Mokolo Mbali Klisto , enda ii n'kati yande , ⁷na koika na meli na kotoka n'kati ande , na ko komeya mo kowa , koopesana na maoki ma molongo maeseleke ane , na mekambo ya m'ngbengbele ya buwa . ⁸bamona bosaali mbele motoutetangi ane moleli maoki ande na mo obanga siowa yauwa na isina , koimaneya mo asili wa bato , mo n'kasa ya chese ,na buande n'ndia Klisto . ⁹mondia n'kati yande ii o mobe boyaeli yoose ya bo Mokonga . ¹⁰bika na yoose n'kati ande , uka ii mokota wa mekota yoose na chekamba choose . Mokonga . ¹¹na kowa kande ii bebukeke choo mo choo si cheyakaako kiteti , n'ndi mo choo cha Klisto , eya ika n'kati ya kobalanganana ka mobe o monuku ; ¹²baa balekeleka ngai nande mokon'nyeka , na bena beimoki n'kati yande nande , mo kowa n'kaliyo chekamba cha Mokonga , owa waimolanga we o bakpi . ¹³bane si baa bekpe mo kobeya kino na buwa kobukeka choo o monuku ino , waesa anekoika na nde , mo koteleya ane m'ngbengbele mo kobeya kino koose ; ¹⁴wetoesi mokambo sieya ba angile ba kelesanga ase na eya ya imane ya nga base , na waseyangi iyo mo kolubeya we mesumbani mo lieka ; ¹⁵wa balangesangi bokota na looka yoose , na koaba yo oso ya bato mo n'saka , mo kolongeya yo mo lieka ¹⁶na moto anngo omo ute sambisangi ane mondia koanga na koma , ao mondia ikeka , ya meeli ya eneeke , ao ya Sabato . ¹⁷yaikangi maondi maa mekala, n'ndi mobe ika ii n'kati ya Klisto . ¹⁸moto ango omo , kose na boyaeli ya koselela na bokutaneyo ya bakitomo , ute bakeyangi ane mo koika yande iyota ya obeyo , n'ndi waeke koika kande mokomona kande na koiya na omuli ya bule mo n'kasayande ya mobe , ¹⁹na buwa kobakameya mokota eya mobe yoose , kouneya na kosangana asima omo na eya sieya , tekoke mokokowa si kaa Mokonga waesake . ²⁰aika m'mba wekpe ii na Klisto mo maondi ma chese, mondia chei , m'mba bowa bitokoika n'kati ya chese, yo koesa ane maondi mayo : ²¹buwa ii kobundesasa ! buwa ii kosonza! buwa ii kobunda ! ²²maondi si moose yaikake buande isina , na eya ya botekeke lika o maondi na mafundishi ma bato? ²³bika, na liti , boyaeli ya koanya ya boeli, mo eya sieya yo moesa bokutaneyo ya koema ka moto, mo koselela , na komona bule mobe , n'ndi ika ii buwaboondi ango omo ya koesa ome o mobe .

Chapter 3

¹Aika m'mba wa fufukake na Klisto, phana besima ba kiyo, kowa ika Klisto mo kaako ka ilome ka Mokonga. ²Ema besima ba kiyo, bowa beya biko kose mo tchese. ³Bondiya yo kpei eke koika kabe keisamei kowa ka Klisto ka Mokonga. ⁴Bondiya, Klisto, koika kabe, o ko monekai nande mo okuku yande. ⁵Iya beikaneli babeya beya bika motchese m'mba: "Ilemba bololo tcheema tcha beya, ena ko ema beeya, ikai ko litosa besima bephe. ⁶Mo isina ya maondisi maamo nde obaba ya Mokonga yo keleai mana motomboki. ⁷N'nkati yabo, wa endangai boso, a abowa aikanga owe n'nkati ya ko beya. ⁸N'ndi, enekeke, tchitchana beendeli booso: "ma kosoma-soma, bisilami, kolola, ko eneya ko beya, na ko omoka mokana kabe. ⁹Buwa ko eneya bane mine olanga n'nkati ino, bondiya baekake mono moto boso na mekambo yande, ¹⁰Eke baikake mono moto mophuya, owa wo ko timboka mo ko eba, m'mba ililingi ya owa wa endjekanga boose. ¹¹Buwa kae n'nkati ino ba Greki, anga ba Yuda anga batende, anga bandjule, anga baene-eni, anga Shute, anga bakobe, anga baa bika bemine; n'ndi Klisto wiko yoose na n'nkati ya yoose. ¹²M'mba boobo kae, m'mba basoneki ba Mokonga, bapheneneni, baemeleki, balai na mesolo ya tchombo, ya kophowa, ya koselela, ya moboto na ya koeyesa motema. ¹³Bilesanai ko metema bane mine, aika m'mba omo wino, waika na bondi ya kotchongeya munakande, meselesanai bane mine bowa Klisto wameseleanga bane, meselasani kae boobo. ¹⁴N'ndi n'nkati ya maondi si maamo moose, bailai mo boto, ika n'nembe ya ko eba koose. ¹⁵M'mba, biiki ya Klisto, bondiya owa beeteke mo kondjeka mobe omo, yalombe n'nkati ya metema ino. Eke na kowakowa kophowa. ¹⁶Ekai mbe looki ya Klisto yaika ya buwa n'nkati ino; ebesesanai, bomesanai omo na omo mo ko eba koose, mo mosomboli, mo ngembo, mo beombe, na ngembo ya mesombo, koembeya Mokonga mo mo metema ino, na ko sidekeleka ka n'ngbengbele. ¹⁷Anga batu ko maoki, ko meikaneli, babu yoose mo lina Mokolo Mbali, mokota, mo lina ande, mekambo ya n'ngbengbele ya Mokonga Ise wito. ¹⁸Bamokali, n'ngbai moose ma baome bino. Bowa eengame n'nkati ya Mokolo. ¹⁹Baome, eemai bamokali bino eke buwai kosomesa boo. ²⁰Baana, litosai ba boti bino mo yoose, eeyo ikai kophowa ka Mokolo. ²¹Ba Ise, bowai kosomesa bana bino, mbe beteenangi. ²²Bato ba mekambo, litosai mekota ino mo moose, bowa ika monuku, n'ndi bowa bande kota yo mo maiso ma mabo, n'ndi mokoselela ²³koose ka motema, mo kotina Mokolo. ²⁴Ebai mbe bo ko eselekai na Mokolo botiko moko lipeka. ²⁵Bondia moto si owa wokola mo kobeya, utoeseleka bande, bondia ko beya kande, ena buwa bande kowa koleka ka bato.

Chapter 4

¹melombiya , baatoma baeki mo chaa, na liti na koena nabo , na koeba m'mbele owe kae uka na molobiya kowa kiyo .²ilela ii n'kati ya masomboli , kesa ii na mekambo ya m'ngbengbe .³basomboleya kae base n'nyanga yoose , mondia mbele Mokonga wakandoleye base molango mondia looki , mondia mbele neene maisameyo ya Mbali , owa nika n'kati ya meo folo .⁴na kota mo komoesa we m'mba bowa neengame na koena .⁵endeseleki na boweli mo baaba kaowa , na koondesana na n'nyanga ⁶eka mbele maoki mino maike na m'ngbengbele , kosangana na moo , mondia beebi chei beeme kosumboleya moto maoki .⁷Tishiki , moemeleki nduku na moto wa n'kasi siowa uka chaa , owa osangana nane mo n'kasi n'kati ya Mokolo, okoebesi ane eya yoose emone noo .⁸na tomake we mo kaobebe yokowa kino , mondia mbele beebi koika kito , na waese bii o metema ino .⁹natomake we na o ONESIME ,moto wa chaa na nduku siowa weemeleke , owa uka kowakino . bo koebesi bane yoose sieya yokoeta kookono .
¹⁰Aristarke , owa osangananga nane n'kati ya bokobe , waimolaki bane , na Malako , mana n'naunande Balanabase ,moeya bepate maoki mo koenjaka (aika m'mba waaba kooko ika bane , pokeya ii we) ; ¹¹Mbali , weeteke Yusotus , waimola ke kae bane . bika n'kati ya baa bebukeke choo , na baa lika bete nane n'kati ya Mokota ya Mokonga , na baa baikanga m'mba kowa kane baesi ba biomotema yane ,¹²Epafras ,uki wino , waimolake bane : moto wa n'kasi wa Mbali klisto . uteeke ande mo koesa motato n'ndia mo o masomboli mande , mondia mbele , eya yeengame na kowakoleka koose, na koimaneya n'katiya yoose mokoselela mokoema ka Mokonga ¹³mondia nokoesa we boyaeli siowa yeengame na koemeleka nino , mo baaba Laodikia na baaba Hierapoli , ¹⁴Luka , monganga siowa weemeleke , waimolake bane , asima amo na Demase¹⁵baimola ba nduku si baa bika mo Laodikia ,na Nafas , na Etanda sieya ika molumba yande . ¹⁶abowa kaani si kano koosomeka kowa kino , taa yoose kosomekeleka mo Etanda ya Laodikia , na besomi kae mo isiyo ino eya yo kouleya ane mo Laodikia . ¹⁷na ebesi ARICHIPE : wamone bosaali n'kasi sieya wepate yo ka Mokolo , mondia wa engamese yo osaali ,¹⁸naimolake bane , noo Paolo , mo kaako kane . monamona ii moo m'mboka yane . eka m'mbele m'ngbengbele ya ike nino .

1 Thessalonians

Chapter 1

¹Polo, bona n'sila, na Timote, molu mba ya Mokonga ya chessa loni ciens eya ika Ya Mokonga ise kena Mbali klisto mokolo. mbgwe b gwele nabi yaele ke baena.²Tasu mboka ke mala na mala, mbgwe bgwele ka Mokonga mondia bane boose, mokota tche kamba n'kati ya maso mboli, ³Moko sumbokele anga banare bua koena meka mmo ino yakoawa, mekambo yakoi kano mo tcha, kena koi lela kino mokoe ndeya kowa ka mokolo Mbali Kliso, bosoa mokonga ise wito,⁴Teli mbele banduku n'kati ya buana, nino siabo besone ke, ⁵Kosomesa kito kitalolondo lea nge moloki lika, n'dii mo tche ka mbana, na Mosombo ya phe nena kenai boka yakoa koa na biteibe angai mbele base tikai base tamoesele kangai n'kati wino, ndia ino.⁶Keba bane bine, bai ka ngai na yo mokolo, mo bongeka looki nkati ya iboka ya nkakatima, moo ome ya Mosombo ya phenena, ⁷Nana mbele bekina oyaeli mosoli mobaose bama cedune ke naba l'achie.⁸Buande lika mondia mbele looki ya mokolo itee neka ngai lika kwo kino ko masebuane na n'kati ya L'achaie, n'di kwoa koa kino ka mokonga kate moko ebeka na asima woose mo bo yalelei siowa towa na n'ka ya koena. ⁹Ke bba bo koena mo bondi ito bo ndia boa kae tapa take koa kika bane ke mooni mo yaeli bane beti mboke kwaka Mokonga mo koeka basa namo mbele betumi kei Mokonga uka naliti ke na koe ndea kiyo mana nde, ¹⁰Owa wei moke ko ba kpi Mbali owa okoo ndesa base moo baba siyo ekala.

Chapter 2

¹Béli bane mine, monginda yane, mbe kula kito kowa kinó kitaikang andé buwa isina. ²Maili ya bemusi na kótókólék mo ba Filipi, bowa éli bane, áésáke base koakowa ka Mbali wito, mo kolondowa loóki ya Mbali n'kati ya asina ya motato. ³Bondiya melondo ito yabuwandé mo kolungutana, buwa mo masina ma chititi, ⁴ndi mo koéma ka Mokongá owá wéakólea base konangola looki ya chéondesa, tokoena, éké tokoena, buwa mbá kolengesa bató, ndi mokolengesa Mokongá, owa weli ma n'kati ya météma ito. ⁵Ango-kambu, titaénangá bito maondi ma béya, mba bowa éli bane, éké titaikángá bito na chééma cha beeya, Mokongá ómune weli. ⁶Titaphananga-bitó okuku ya kotoka ko bató, buwa kowakino, ango ko baphe, base na kota kumbo wito mba baéki ba Mbali. ⁷Yoéyo tika na kopholea-pholea akati wino. Bóobo kaé mba molesi wa baana otangana nabo, base nakoema, ⁸mo kofowa kito kowa kino, buwa lika mo koésa bane looki ya Mokonga, ndi éphe mo koika kino bane mine na chêe-chêe; éké mba bane baikake na chaa, baikake na chaa, baikake masau mito. ⁹Bokoengelea bino, masau mane, mokambo ito na kumbo ito na kumbo wito: botu na boaba ko mokambo, mo kolingowa bane kobiya kumbo wito, ténangolei bane looki ya Mokonga. ¹⁰Biki na béli koika-kosaali kito, na Mokongá mamuna si ómo, éya éyabéléke base mo mboka ino ya koakowa mboka ya phenena, yééngame na kokamba-kotimboka. ¹¹Béli-éphe mbe tikai bondiya kila omo na omo bowa isa baana ootanga ko buna bandé, ¹²mo kobonja-bonja, mo koleliya, kotimbola mbé beende mo boyaéli ya Mokonga, owa okoéta bane mo bokota na mo okuku. ¹³Mo bóobo itokoesa nyanga yoose okuku ka Mokonga, mo koéséléka looki ya Mokonga, owa tém'ngbese bane, bebundeí yo, buwa m'mba looki ya bató, n'ndi, y'ika ya liti, m'mba looki ya Mokongá, woota ko bane baa-bokoakowa. ¹⁴Bondi, bane masau mane, baikake baa-bokoondea ba Etanda ya Mokonga éya ika Yesu Klisto nkati ya Yudéa, bondia bane kaé, bemoneki maobi ko bá kowa-kino banemine obaba si owá yaikanga bila ba ba Yuda. ¹⁵Ba Yuda si baaboi béiye mokota Mbali na batondoli, boi bamoésángá base maobi, bitoolengeya ango kambu na Mokonga, na beseke-kai bato boose, ¹⁶koékéa base mo koena na baa si baa biti na m'ngbi looki ya chéondésa ambé boonde, mo bono mbele bite-ekangi kobeya kabo. Ndi kasoméa kétungeyeyi mo ko komeya bo. ¹⁷Mo base, masau mito, maili ya koika nyanga émo kpaaya nino, ko mébé ndi buwa ko mosombo, taikangi na n'kasa ya buwa mo komoesana nino. ¹⁸Bena taemangi kula koika bane, mo kakolo-kolo noo Paolo, mula omo ango ibé; ndi Satana wéékési base. ¹⁹Nani iki, wika nkuéya yito, ama ome ito, ama buandé iki owe kaé, boso na Mokota Yesu, mo nyanga ya kula kandeí? ²⁰Eee, ukai okuku itó na ome ito.

Chapter 3

¹Mo isina si eeyo, to buwa ko eyesa metema, base na ko siya koika ko ;otanga ya Atene. ²Base na ko toma Timoteo, manuke wito, moto wa mekambo ya Mokonga mbe wa ebese bato wa mesao esaali ya ilonga ya Mbali mo ko kobesa bane bondiya koakowa kino, ³m'mba moto ango omo ute timangi maboo boo ma enekeke; bondiya beli bosali mbe tikai mo isina si eeyo. ⁴Ena abowa aikanga base kowa kino, ta ebesangai bane mbe to ko monekai moabi, mba boawa ya komake, ena bowa bane ba ebanga. ⁵Ena bowa aeyesanga noo motema, na tomangai ko phipheya bato bondiya kowa-kowa kino ;o kotina mbe mosehi utesongangi bane, mbe mekambo ino itesondjangi bane, mbe ,eka,bo ino iteseamangi. ⁶N'ndi Timoteo na ko komeya bane kowa kino, we na ko esa base mesao nsaali ya kowa-kowa kino ena ko emesana kino, eke wa ebese kae base mbe bika bino na maenyeli masaali mito, ko ema komona base, mba kae base teeme ko mona bane. ⁷Mo isina si bana ba ise, n'nkati ya obaba na ma boo-boo, base na koika na ome bindi ya kowa-kowa kino. ⁸Enekeke, teengame bosali, bondia beeakowe bino Mokolo wa kise na kiyo. ⁹Tcheni tchesima tchesaali teengame na ko esa Mokonga, bondia nino, mo ome oose owa amonake base, bondi ino kowa ka Mokonga! ¹⁰Botu na booba, to ko eya eya, iboka mene nande mbe te;oesane nino, m'mba to ko kobesa kowa-kowa kino. ¹¹Ekai mbe, Mokonga omune, Ise-Wito na Mokolo Mbali, ba ndjekeye base mboka ya ko komeya bane! ¹²Ekai mbe Mokolo o;une wa iyese na mekuwa mo bato tika na ko kowa kino; ¹³mba wo ko engamesa metema ino, mo ko phenena boso na Mokonga, Ise wito, abowa ekela Mokolo Mbali ena baeki bande boose.

Chapter 4

¹Mo kosinga, ba ndaku, bondiya beebesi bane mo base boni engame bane koenda na kolengesa Mokonga, na eya otanga bane. To obonjabonja bane ke to keleya bane bane ba tele molina ya Mokolo Mbali mo koenda mo komona si oko na kiya boso na boso. ²Beli, asa, kaani kokoebesa base teelesi bane mo obala ya Mokolo Mbali. ³Eya eeme Mokonga, iki kopheneseleka kabe; ke owe weeke ilemba; ⁴omo no omo waebe kolanga mobe ande nkati ya kophena na koika chaa, ⁵buwa koeyama mo n'kasa ya koeteya, mba beteleli ya ba pakano si bateli ande Mokonga; ⁶Moto ouwa ko sonja koteleya nduku ande nade olanga na kaisama nkati ya maondi, bondia mokolo oko unai mo besima, boose mba bowa taenanga nino na koebesa. ⁷Mokonga utee te base mo motimbi, ndi moko pheneseleka. ⁸Owa okom'bala maondi mande uto kom'mbulu ande moto, ndi Mokonga, si owa weese bane mosombo ande ya foa. ⁹mo eya ika omobotomo banduku, bowa bino na n'ka mbele ba ande keye abne: bondia bane mine beebeseleki na Mokonga mbele beemesanei n'kati ino, ¹⁰ke ikai eya boota kookowa mo banduku boose n'kati ya Makadonia batondo. Ndi to koembi nino, banduku, beeteseyi n'su yoose na moboto, ¹¹ke na kota okuku yabe koika na biki, mo koimanea owe mune maondi mino bane mine, n ota mekambo ya maako mino, m'ba bowa baebesanga bane, ¹²mbele beende basaali boso wa bato si ba bika omotanga, ke bowa koika na cheema na moto. ¹³Ti teeme bito, ba nduku, mbele beiki na kobungeya mo bosu baobama mbele boawo koika na chombo m'ba baphe si ba bouwa na ko kueya. ¹⁴Ai kamba ta okowa mbe Mbali wepkei ke waimika, teakowe kae mbe Mokonga mo mboka ya Mbali ke na nde ba bapki. ¹⁵Monai, bondia, yo eya tokoena nino mo looki ya Mokolo: base si boa teka, ikai, moko endeya kula ka mokolo, Tito kiya bito boso wa ba bapka ke mono. ¹⁶Bondia Mokonga we mune, uka na m'membe eya eabeleke na looki ya Mokolo moto wa bakitomo, n looki ya mpalu ya Mokonga, yooselelai kowa kio, ke bapki n'kati (ya) ya Klisto bekaimokai boso. ¹⁷Na boobo, base si ba tika, (moba baosiga) toko iki asimaamo kolinya na bo kiona obowa, ko moesana na Mokolo n'kati ya mephopho, na boobo to koikai n'su yoose baka na Mokolo, ¹⁸ko besanai n'kati ino na mooki si mano,

Chapter 5

¹Mo isina ya ééya émone n'nyangana, m'né mbé: ebuande na isina boa kika bane, mo ko andékéá, bane ba nduku. ²Mondiya bane mine bela basaali ba mbele Mokolo okalai m'mba moibi na botu. ³n'ndi neembe bo ko énai mbele; biina salama! Wa ikake, aowoi ko béya ko okeléa ane, ké bito koonya abino. Mba obaba ya ko bota ko obobésa Amoka. ⁴Ndi bane, banduku, bauwabino n'kati ya ifuwe, mbele botu siowo yauwakotshokosa bane m'mba moibi; ⁵Biki bane boose baná ba looba kebana osu, touwakaé mobotu ama moifue. ⁶Bui kolama mba Bafe, ndi imokai ke ikai mbele belindoe maiso. ⁷Mondi baa boolama boolamangi na botu, ké baa boolema boolemangi na botu. ⁸Ndi base bato ba osu, teimokei, tebatei mooliya koakoa na kolitosa, ké ééya'ika na m'mpo toéli takóonda. ⁹N'ndia Mokonga uteime tsheande base moobaba, ndi mokotshongéá mokoonda kowa ka mokolo Mbali Klisto. ¹⁰Owa wékpè bondi ito, moisina mbele, abo okoimoka, ké aboa toolama, teike asimaamo nande. ¹¹Aesésánái tshekamba moto na munakande, na koéndjékéa na moto na namunakandé, m'mba boa otoané boobo. ¹²Tabondjabondjake bane, banduku, mo koika na toeli moisina ya baa botumika a simaamo nino, baabokoendésa bane nkatiya mokolo, nakoébsa bane. ¹³Ndi litosaibo iboika, moisina ya mekamboyabo. Ikai na bii n'kati ino. ¹⁴Tabondjabondjaké bane kae, banduku, ebesai baabika moiyyey, aesa baabika na koénatshekamba, eyaï metéma kobaabika na kóéyééya, ikai na koeya metema kobato boose. ¹⁵Ikai nakolanga, moto buá kosumbola kobe kiona kobe; ndi, kosumbola kobe kio na kobe; ndi kosumbola ikéandei ko foa, aike koakinó ane mine, ama kobato boose. ¹⁶Ikai nsu yoose naome. ¹⁷Sombolai bua koena. ¹⁸N'kati ya maondi moos sombolai mondia maondi siamo ikin'nkasa ya Mokonga koakifo: n'nkati ya mokonga na Mbali Klisto. ¹⁹Bébua koesa mosombo obaba. ²⁰Bua komonaeye bokoena mondia abe bule. ²¹Ndi fofai maondi moose; bundai ey éfoée; ²²Ikai kpaaya na maondi moose mabéa. ²³Mokonga wabii wa soole batondo ino weo mune, mbele botonde yabe mosombo, nkati, ke bénya mobé, alangéleke buakokéa ke ben kula ka makolo wito Mbali Klisto! ²⁴Owa wéété base weimane boobo, keweí ókata. ²⁵banduku sombolai bondi ito. ²⁶Salimai banduku boose mokosalimia kafoa. ²⁷Na lapéáké bane molina moklo, mbele kaani sikano kasomeke koa kabanduku boose. ²⁸Ekai n'ngbengbe ya mokolo Mbali yaike nino.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹Paolo na Silivani, ena Timotea, mo etanda ya ba Tesalonika, eya ika ya Mokonga, Ise wito, ena ya Mbali Klisto, Mokolo. ²Ekai mbe n'ngbengbele na bibi yaeseleke bane mo isina ya Mokonga Ise wito ena Mokolo Mbali Klisto. ³Teengamei bondia ino, ba nduku komoesa n'nsu na n'nsu n'ngbengbele ya Mokonga, m'mba bowa yeengame, bondia kowakowa kino, ko kota beteleli besaali ba buwa, ena ko emesana ka omo wino, ka munakande, kowa ika bane boose, yo ko linya iboka. ⁴Ena, to ko lombesa base mine bondi ino n'nkati ya ba etanda ya Mokonga, bondi ya moina-ina, ena bondia kowakowa kino n'ntai ya ko moneka kito maobi, na kolubekakitu kowa bane bamoneangi base tchombo. ⁵Ikai n'nembe ya kowakowa kino kosaali ka Mokonga, m'mba bo kowakoleka kophowa kowa ka Mokonga, bondi yande bo ko moneka baobi. ⁶Bondia ikai mo liti wa Mokonga mo ko esa obaba mobaa bo ko moesa bane maobi; ⁷ena ko esa bane si baa bo ko moneka maobi Mokonga o ko esa bane ome, asima amo nito, botu si oowa Mokolo Mbali okabuanya kio, asima amo na bakitomo ba tchekamba tchande. ⁸N'nkati ya isonga-songa ya kaya, Mokolo o ko buanyai mo ko moesa maobi baa si baa biteli Mokonga na baa bito ko litosa looki ya ilonga ya Mokolo wito Mbali. ⁹Baabo bo ko lelekanai mo kaya ka kokanga ntungeya gbaaya na tchondi tcha Mokolo ena okulu ya tchekamba tchande. ¹⁰Abowa ekala we, mo ko lombeseleka, botu si oowo, na bakitomo bande na kolombeleseka na baa boose baa koanga we bondia ko ena kitu baka nande ka akoalekangai. ¹¹Mo isina si to ko ombolea bane, atcha-ailanga mbe Mokonga Ise wito wamone bane bosaali mo mbeya eteleke bane na motchekamba tchande waiyanese naksa ino yakola bosaali ena ko kobesa mekambo inoo ya kowakowa. ¹²Mbe lina Mokolo Mbali yalombeseleke n'nkati ino, mbe beiko na ko lombelesaka n'nkati yande, mo n'ngbangbele ya Mokonga Ise wito na Mokolo wito Mbali Klisto.

Chapter 2

¹ Mo bondi ya kula kande Mbali Klisto na ko kasangana kito bakana nande, to ko kombowa bane banduku, ²mbe tite ekangi bane mbe bitelungutanangi, na maondi ma ndjoli, m'mba ma maoki, m'mba na maoki maa matoani teya teeneke mbe tetokei kowa kitu, m'mba kosumboka ka Mokolo kalake mono.³ Buwa moto wa ko kesana bane namuna angomo: bondia ephoe mbe baseki ba etanda bale kasa boso eke moto wa ko beya wa moneke wa moneke, m'mba mana wa ko beya. ⁴Owa moto wa nganya, moini, owa weeme kolinya kiyo, owa weeme koeteka Mokonga, ena weeme ko komboleka, ena koema ko tchumana mo lumba ya masomboli ya Mokonga, na ko ena mbe wikai Mokonga.⁵ Bito ko enyelea mbe na enake mono nino maondi si mana abowa na ikanga nino? ⁶Na bane beli tcheni tcheni tchesima tcheekese we enekeke, mbe utemonekangi ena kowa nyanga yande yaengama. ⁷Mo liti boikaneli ya ko limesa yaandjake kota beteleli bande. Ephowei lika mbe owa o ko kanda ephe wa limene.⁸ Na aowo owa mosei o ko monekai, nande Mokolo Mbali okonyai we na ooya ya Kana kande, eke wo kolimesai we na kabehi ka kula kande. ⁹Na o oyo mosei o ko monekai, mo tchekamba tcha Setani, namuna woose wa besiso ba olanga, ¹⁰ena namuna woose wa olanga mo baa boose ba kolimena bondia bite pate bande moboto ya liti mo koonda.¹¹ Mo isina si eeyo Mokonga o ko iseyai tchekamba tcha koseya tcheya tchokotoma bo mbe balitese otanga. ¹²M'mba baa boose bita akoanga liti, n'ndi balengeyangai mo olanga, mbe bankumoleke.¹³ Bondi ito, ba nduku basali ba Mokolo, teengamei, mo isina ino, kolombesa nsu na nsu Mokonga, bondia Mokonga wa sonangai bane mo makondjekeo ma tchese, mo oome, ya kophenesa ka Mosombo ena kowakowa ka liti. ¹⁴Mo isina si n'ndi waetanga bane, mo kaani ka ilonga ito, ombele beikei na okuku ya Mokolo Mbali Klisto. ¹⁵Mo boobo, ba nduku, ko kamai bosaali, ena litosai ba angile baa bepate bane, aika mo maoki mito, aika mo kaani kito. ¹⁶Eke Mokolo wito Mbali Klisto omune, ena Mokonga Ise wito, owa waemanga base, waesa base, mo n'ngbengbele ya nsu na nsu ena koendeya kosaali. ¹⁷Phophesai metama ino eke boko ko kamai mo bondi oose osaali ena mo looki oose aosaali.

Chapter 3

¹Na bobo, banduku, sombolai mondi a base, mondi a looki a mokolo yabalangane ke yalo mbeseleke imba kwakino, ²ke na bobo totoke mo makoma bato ba beya na baiyi, mondi a base bauwa nde na koakoa. ³Mokolo uka na liti, o kobesi ane ke na kotchungane ane mo beya. ⁴Mo moboka inotuki na maenyeli si kati a mokolo eyo yota ane ke boti maondi si base tokoenea bane. ⁵Ekai mbele mokolo atchunge metema ino kati ya koema ka mokonga na koendeya endeya ya Klisto! ⁶taenake nino, banduku, mo lina mokolo ito Mbali Klisto, na koekana na nduku ose babo bakaishia mo iyeya, ba bitokaishimia mafundisho si mama magbake bane kaa kito. ⁷beli ane mine, yengame na boni bane koonda base, mondi a base taishianga koti ino, titashianga bito na iyeya. ⁸Titanganga bito moleli a moto bule; indi, kati a n'kasi na n'kati a obaba, taikangi botu imba boobamo n'kasi, mondi a kumbo bua kaika kiyo na moto ang'o omo nino. ⁹Yauwa nde mbele base takosake seliya, base taemangi koesa bane kati ito ase mine mbo ka ya koonda. ¹⁰Mondia, abowa aikanga ase ka kito, taikangai koena nino na osi: imba moto uteme ko tumika, ke uto koanga nde. ¹¹Tomoesai mo isina mbele, ika na baphe kati ino bokaisha mo iyeya, bitotanga nde, nde bikatechande o mo kaetesa inyanga yabo bule. ¹²Taetake bato si babo, mo koesa bo iyano mo mboka mokolo Mbali Klisto mbe bange moleli abomine, na kota mekuwa. ¹³Mondi a bane, banduku, buai koena na kota kofoa. ¹⁴Umba moto waeka kaakaa eya enake ase mo kaani si kaka, tinai we buwai kaika mo ikumbe nande, mondi waike na n'soni. ¹⁵Bua ko mona we umba moto a beya, indi komisai we imba nduku. ¹⁶Ekai mokolo a bi we mune aese ane mobeli mo inyanga yose, na mondele yoose! Ekai mokolo waike nino ane boose! ¹⁷naasali miake ane boose, no Polo, na kakokane mune. Eyo iki koengamesa kane mune mo toani ane toose; na bobo nde mokoandikanga. ¹⁸Ekai gbegebele ya mokolo wito Mbali Klisto yaike nane boose.

1 Timothy

Chapter 1

¹Paolo, motomeki wa Mbali Klisto na lisosa ya Mokonga moondesi na Mbali Klisto n'nkueya ito. ²Ka Timote, manane wa kobota mo kowakowa: "Ekambe n'ngbengbele, tchomo na bii, ya abeleke owe mokota ka Mokonga Ise Mbali Klisto Mokolo wito". ³Mo ko ebsa owe ephe ko bondja bondja si kowa, na teleanga owe boso ya kiya kane bato bamo ambele bo buwa ko fundisha maphe mafundisho. ⁴Na buwa ko bakama ko membila ya bule bema molongo ya ko boteka ka buwa n'ntengeya, ya ko omola ko photesana mbele yo buwa koisa mokambo ya Mokonga na boso n'nkati ya kowakowa. ⁵Isina ya ba angile, ikai moboto ya kotoka ko motema omo ya phenena na weli ya phauwa na kowakowa ka liti. ⁶Baphe bamo, maili na koekana na maondi simano, ba timenake mo maoki ma kokanga isina; ⁷Beeme koika baebesi ba angile ke bakanga ko lembela na eya yo ko ena bo na eya yeakowe bo. ⁸Base tite kambe bito koeba mbele angile we phowei, koakolo bata nande mokambo yeengame. ⁹Mo ko eba ba saali mbe salia kiteleke ande mo ba beengame, n'ndi ko balengi na ba bitolitesa, ba ko beya na baiyi, bito ko onda, etanda na baphendi, bebua lilelowa, baiyi, ¹⁰ba baoti ba malemba, bati ba bololo, ba ko endesana ba ome na ba ome, ba ngondjo ya ba ome bokobe, ba ko ena olanga, ba otenga ya ko ena, na yoose to kesano ka owa na looki ya ilonga. ¹¹Ko engamesana na manangoli ma Tchekamba tcha Mokonga wa Ngbengbele, ko nangola ka eselekanga noo. ¹²Na sumbolake ome ka owa wa kobesa ko besanga noo, ka Mbali Klisto Mokota ito, mo eya wa sonanga noo mosaali, ¹³Mo ko imetcha noo boso molondoli n'nkai ya ilonga, noo na ikangai boso omo moto wa kota kobeya, omo mo iyi, omo amo ome wa lola. N'ndi na eselekangai itema ya limeseli, bondia natangangai mo bua ko eba, n'njati liya wa ko beya; ¹⁴Mo ome ya Mokota ito ya ngeleangi noo, bena koakoa na koema ma mika Mbali Klisto. ¹⁵Ikai looki ya koiyanesa na ko engameseleka ka ko bundesa, mbe Mbali Klisto walangai mo tchese isina ya ko ondesa bati ba ko beya, n'ndi noo na ikangai wa boso. ¹⁶N'ndi neakoleki limeseli, bondia Mbali Klisto wa monangai koika noo wa boso mo matchwanelo, mbele netelewe we isa ya ko ebesa ba siba bo koakoa we mo koika ka n'nsu yoose. ¹⁷Ka Mokota ya bemo, ute kakpi, uto omoneka, omune Mokonga, wa lombeseleke na okuku, mo bemo na bemo! Bo o bo! ¹⁸Ba angile siba na ebesake owe, Timote, manane, komona mekpaweli ya batomeki matelekanga boso mo isina abe, ikai mbe, maili ya mo, oese basaali motato, ¹⁹Mo ko kokamesa koakoa na boyaeli omo ya kophoa. Maenyeli si ma amo, baphe bato belimesi mo, na ben'nyamei kaowa mo ko engemesa koakoa kabo. ²⁰Ko bandea motuka Hymenayo na Alekisa, ba siba na esanga bo ka satana, mbele baebe ko kamba isina ya kolitesa Mokonga.

Chapter 2

¹Na enaki nino, oso yaa maondi moose, kota masomboli ko kombo ko mboa, koomba ka moto, kolombesa mo m'ngbengbele, obato boose, ²Omekota naba boose be bileke moo okuku, mondia mbele base boose teikei koika kaa bua lokendi, moko phene na koose, naliti. ³eya yoose ewoe na ika osali oso na Mokonga moo ndesi ito. ⁴Owa okoema mbele moto ose wao nde naokoma mokoeba liti. ⁵Mo ndia ika na Mokonga omo, naomo owa siowa okoe nea nga base na Mokonga Klisto Mbali moto, ⁶Owa weese koika kande moko kpa ka klisto base boose, yoi ka boya eli siowa yaese lekake mo n'nya nga ya nde we mone. ⁷Mo ndia yoi na teleka nga mo nangoli motomeki, moko ena liti, n'tokesane ana, neteleki mokoo ngoza ba pakano n'kati ya koakoa ke bena liti. ⁸Neeme mbele moto woose wa sombole asima woose, nako biya maako kiyo mao phenena, bua kobata maenyeli ma beya. ⁹Nee mi mbele bamokali, ba bate boyaeli omo ya otondana, na koselela, ya pholeya pholeya, bua kokanda kanda, bua besima ba n'keti bua n'tulo ya kokelesa. ¹⁰N'ndi baike na tuma tosali, m'mba boa yee ngame na bamokali si baa ba bika mo n'kasi ya koteleya Mokonga. ¹¹Eka mbele amokali wa m'ngbe n'kati ya bii, nakoselela koose. ¹²N'tokoa kolea ne Amokali konangola, awo koika na bokota kiyo naa amoome ; n'ndi waike n'kati yabii. ¹³Mo ndia Adamu wa telekangi booso, Ewa maili. ¹⁴Na yaowa nde Adama hii wakeya nga, ya hii kang'i Amokali wakeya nga wa moneka nga waokele sa baangele. ¹⁵We we ngame nakoo ndesele ka mokoika n'na bato. m'mba waeye motema n'katiya koselela n'kati ya koakoa, nakoemesana, na n'kati ya ko phenena.

Chapter 3

¹Itefowe waike na koakoa kaeneke, mondia ute ika ngi na omuli mbele uteke ya ngai na Setani. ²Waika na boyaili ya foa obato ko bato ba koanja, mo ndia uteke ya ngai mo m' soni na toteo ta Setani. ³...⁴Efowe wa endese basaboli lumba yande, na obendesa baaua bannde mo koselela na n'kati ya lite siya yaengame, ⁵mondia akanda m'ba uteebe koo ngoza boso lumba yande, oko ebi boni koongoza lumba ya Mokonga ?⁶Itefowe waika na koakoa kaeneke, mondia ute ika ngi na omuli mbele uteke ya ngai na Setani. ⁷Waika na boyaili ya foa obato ko bato ba koanja, mo ndia uteke ya ngai mo m' soni na toteo ta Setani.⁸Badiekeleye bokaya efoeyi baike naliti, baike kpahaya na maondi ma ti titi, momi wa malu ma buwa, bua bopateyo ya beya. ⁹Mo chongi wamao ndi makoa koa n'kati ya boyaeli ya fowa. ¹⁰Basonje ke boso, kicha maili baweze kota n'kasi yabo, m'ba baike buwa maondi. ¹¹Mo chongi wamao ndi makoa koa n'kati ya boyaeli ya fowa. ¹²Basonje ke boso, kicha maili baweze kota n'kasi yabo, m'ba baike buwa maondi. ¹³Ite wowe ande waeke koika kanda omalu, ¹⁴Na pkaloleaki owe, mao ndia mamano, nakaeli kakiya kwa ika owe. ¹⁵N'di mbele we ebe, m'ba nai lela, wee be boni we ngame nakonda owe n'kati wa Mokonga, ika lumba ya Mokonga sieya we ngame nakoika, iyango na bobaka meyo yaliti. ¹⁶Badiekeleye bokaya efoeyi baike naliti, baike kpahaya na maondi ma ti titi, momi wa malu ma buwa, bua bopateyo ya beya.

Chapter 4

¹N'ndi Mosombo yo ko ena phololo mbe, mo nyanga n'ntungeya bamo bo koekai koakowa mo ko bundesana na mesombo ya ko keseleka na mafundisho ma mosombo ya beya; ²na ko kesa ka balondoi bapheme ba nanga, bebiye n'nembe ya kolekana n'nkati ya weli emine. ³Na ko andeka ambele iteengame ande kosonga ke eengami koiya meleli si eeya Mokonga wete yo ambele yaleleke na n'nembe ya kelekke na baa bika tchaa ke baeba liti. ⁴Bondi ya eya yoose Mokonga wete yo yephowei, ke tchemo tchite engame ande ko m'mboleka eengame ikeande koanga yo na n'nembe ya kelekele. ⁵Mo bondi ya yoose yeopheneselekai na looki ya Mokonga na lisomboli. ⁶Mo ko moesa maondi si mano ko banduku okoikai mouni wa Mbali Klisto, owa o olesele ka na maoki ma kowakowa na mafundisho masaali maa meonde owe liti. ⁷Benga membile ya kokanga isina na ya kokanga ko ebekana. ⁸Sondja sondja otenga: "Bondi ya n'nsaka ya mobe ika na isina mo maondi maangowa n'ndi otenga ikana isina mo yoose. ⁹Monai looki omo ya isina, ya koakoleka bua meango. ¹⁰Toota mokambo, mo boobo, ke to ko esa, bondi ya tete kaeli ka Mokonga owa uka na koika, uka moondesei wa bato boose. Iboka menemene baa bika baakoi. ¹¹Ena maondi si mano ke fundisha mo. ¹²Moto obuwa ko phenda boso mbe yabe: "N'ndi ika mufano a baakoi, mo maoki, mo boyaeli, mo moboto, mo kowakowa, mo kophenena". ¹³Bena kowa ekala noo, ta toengeleo tabe mo kosoma mo, ko bondja bondja, mo mafundisho. ¹⁴Buwa kophenda ibaanyeo si eya ika kowakabe, na eya yeabeleke, owe na balondoi na koteleka maako mo kosongana mo ibamba ya bakolo bato. ¹⁵Ta motema yabe ko maondi si mano, aba motondo yabe ko mo, ambele kiya na boso kabe kaike menemene mo isina ya bato boose. ¹⁶Tangana kiyo na be owe mune bena kiyo ya mafundisho mabe; ilela n'nkati ya mo, bondi ya na kota boobo, o ko ondesai owe mune, ango o ko ondesakai ba bo ko m'mgba owe.

Chapter 5

¹Bua kosuleya iboka sana bakolo bato, n'ndi bonja boja bo n'mba boa bo bonja nga bonja ko; kobo nja bonja biyana m'ba banduku. ²Ba m'ma ba kolo bato m'ba bamokali m'ba baika m'bamba biyana bamokali nako phenena koose. ³Litosa ba m'ma betike ba bika betike. ⁴aika m'mba m'ma omo tchetike ukana baana, owa na biyoko, baanje asa oso kota bosali obo nginda ya bo, nakoesa bazazi babo eya bapatake kwakabo; mondia yo ye ngame ka mokolo. ⁵Owa oka mene mene itike owaokoika wemone, owa ota kaengele kande ka Mokonga na koilela botu m'ba loba nakoeya na masomboli. ⁶Owa oka n'kati ya ome wa kpake anga mbele we ke naika. ⁷Ebesabo besima si beebe no, mbele biteeneka ngi ⁸Aika m'mba moto ute enjeke baba nde, iboka sana ba monginda ya nde, walingo wake koa koa kange, keuka mata koeteya baa bauwa naliti. ⁹Bua lika koma male, wata na kombo ka malu, mondia oso siono yabe ya motema na to ma yeeya iboka omobe yabe. ¹⁰Kobeya kaba phe bato ka monekake, boso ya ko phi phe bo, ke mo baphe bato yo koebekani maili. Moo yohi meka mbo ya phoa phoa ya moneka ke, nae ya yau wa ite ngame na koisama. ¹¹N'ndi ekeya betike bayana; mondia waika na n'kasa yao songeleka yootesi ka klisto, bokoemi koso ngelaka. ¹²Ke bokeyahi mobaa beete kaowa na ko m'mgbesana kabokose. ¹³Nayoi bika ba goigoi, bokoma kiya molumba emo na emo; buande lika biki ba goigoi, na bato ba mesao na kota eya yauwa naisina, koena eya yauwa naisina, kota eya yauwa na isina. ¹⁴Neime mbele biyana basongane baike na bana baendese malumba mabo, bauwa koesa na baimaneyii na bua koena komeya bondia wo; ¹⁵Mo ndia bamo baeke kaowa mokoo nda Setani. ¹⁶Yaika mba ba koihi bamo amooome wala amokali, amokali uka na bitike, wauneya bo, na lumba ya Mokonga ya mone yauwa koeewya bo, bau nee baa babika liti betike. ¹⁷Yaika m'mba bekongo baa bokoendesasa oala engame na okuku mela ibe, iboka baa bootumika moko nangola omafundi sho. ¹⁸Mondia mandiko meene : itengame ande nao kanda kana ka m'punda m'mba okooa nga toani. ke moto wa n'kasi we ngame na kolipeka. ¹⁹Bua koakoa ko chongeleka ka che kongo, yaika m'mba, ya ika koena ka bato babe wala basato. ²⁰baabota kobe ena na bo oso ya bato boose mondia mbele baphe baike na bo ²¹Na ekake owe oso na Mokonga, oso na klisto Mbali odo na bakitomo, besoneke moo muesana nabesima ba bua, koenjecha, na bua kota nako sona sona. ²²Bua koteleya moto maako moka obo beo, ke bua koika mokobeya ka moto ophe ; owe omune,langa koika kabe. ²³Bua lika koma male, wata na kombo ka malu, mondia oso siono yabe ya motema na to ma yeeya iboka omobe yabe. ²⁴Kobeya kaba phe bato ka monekake, boso ya ko phi phe bo, ke mo baphe bato yo koebekani maili. ²⁵Moo yohi meka mbo ya phoa phoa ya moneka ke, nae ya yau wa ite ngame na koisama.

Chapter 6

¹Eka mbe baa boose bika n'nkati ya ko kandeka ka bokobe ba moesane na maalimo yabo m'mba baa beengame na okuku yoose ambe lina ya Mokonga na mafundisho mo buya ko phendeka. ²Ekai mbe baa boose bika baka na bato ba otenga m'mba mealimo bo buwa kophenda bo, mo isina mbele bikai ba nduku; n'ndi batumikiye bo na ko eteya mo ko bolela mbe bikai na otenga, ba emesani. Fundisa maondi si mano ke we ebese mo. ³Aia m'mba moto omo wa ebese mafundisho si maamiteengame, ke wakanga ko bakama na maoki ma liti ma Mokolo wito Mbali Klisto na mafundisho si maa mika ko ondesana na otenga. ⁴We owe na omuli, uteli ande tchesima, ke uka na oso ya motchwwe na kopholotesana ko maoki, kowa ko obotekanga, tama maseya, kokesa, toengeleo ta beya, ⁵kopholotesana na maoki ma bato si babeseame mo maenyeli, bekambe liti, ke ba engeleya ko akowa kikai mboka ya kopata. ⁶Ikai boobo, mboka ya ema kopata kokatcha na koakowa eya ika nabe. ⁷Bondi ya titalanga na bito tchesima mo tchese, ke ikakai ambele tito obiya bito tchesima. ⁸Aika m'mba tika na moleli na n'ntulu eeyo yo koengamesi base. ⁹N'ndi baa beeme koika maphoka bookeyai n'nkati ya ko sondjeka, n'nkati ya kateo ke na n'nkati ya n'nkasa ya buwa ekambe isina ke ya ko m'mgbesa ababa. Kosokowa bato n'nkati a koseyama na kolimena. ¹⁰Bondi ya moboto ya falanga ikai isina ya ko beya koose; ke baphe mo koika na yo, ba limenake kpaaya ya koakowa, ke ba tchubeake bemine n'nkati ya obaba. ¹¹Mo owe, moto wa Mokonga, phateya maondi si mano moose obeyo, ke phana, tchaa, otenga kowakowa, moboto, motema ya eya, bii. ¹²Esabita bisaali ba kowakowa, tingeya koika ka bemo na bemo, kowa keeteke owe, ke mo kowa yatanga owe likalangi ya phowa boso ya n'nguma ya baeni. ¹³No ko ebesai owe, boso ya Mokonga owa o koaba koika mo besima boose, na boso wa Mbali Klisto, owa wete kolimbowa kosaali boso ya Ponsi Pilato mo ko tongana na angile. ¹⁴Na koika buwa itoi, ko kanga kosuleka, bena mo ko moneka ka Mokolo wito Mbali Klisto. ¹⁵Owa o omoneka mo n'nyanga yande, mo moemeseliki na owa o otanga eya yeeme we omune mokota ya mekota, na Mokolo wa bakolo. ¹⁶Owa uka omune na ko kanga kongba, uka n'nkati ya liangangi ya ko komba kolemebeles, eya moto ata omo uta monanga ke utekamoni ande, ke owa ika okuku na tchekamba nsu yoose. Amina! ¹⁷Ebese maphoka ma bemo miya si beno bo buwa koika na muti ke bo buwa kota koeli kabo mo iphoka si eeya iteengame n'ndi bate yo ka Mokonga, awa okoesa base na koeteseya besima boose ambele telengee na bo. ¹⁸Ebese bo batange ko phowa, baike maphoka ma mekambo isaali, ba abeye bato besima ba sanganage na bo. ¹⁹Ke bakuke mo boobo mo n'su ekala iphoka emo si eya ika kiyo ya makondjekeyo ma koimetcha makobeya ambele maili batingee koika ka liti. ²⁰Tchoo Timote, tchungu eya yeabeleke owe na kotina kophotesana ka kokanga isina ka baa biteli Mokonga. ²¹Na ko eseya ka mafundisho ma beya kowa ko otumikiya bamo, ba si baa baekake kowakowa ekai mbele m'mgbengbele yaike nino!

2 Timothy

Chapter 1

¹Paolo motomeki wa Mbali Klisto, mo tcheema tcha Mokonga, mo kolondaa kolaka ka koika kowa kika ka Mbali Klisto. ²Kowa ka Timote, manane waikenga: "Eka m'mbe m'ngbengbele na bii yaobekele owe kotokaka Mokonga Ise na Mbali Klisto Mokolo Wito. ³Na sumbóléyake Mokonga kélé-kélé, na M'ngbengbele si éya ba nina kó bitó bà téléyanga yo, mo ko télya yo na ko éngéléya kosali, na botu na looba ko kumbuka owe ô-masomboli mane, ⁴ko kumbuka maïsoli ma be, na koika na n'kasa ya ko mona owe mondiya mbele neiyè na ôme, ⁵mo ko lánká mékambo ya kóá-kóá ká liti si éya n'kati yabe, éya ya ikanga n'kati ya nina kó wabe wa amokali na n'tshoko Enisa, na bo, na ikangi na kóá-kóá kayé n'kati yabe. ⁶Mo yo-hi na éna-ina be weimole iyota ya Mokonga si éya we pate yo na ko étléa owe maako. ⁷Mondi ya buandé mosombo ya ko sowa sowa Mokonga weese basè, n'ndi mosombo ya mékuwa, ko émesana, na boweli. ⁸Buwa ko n'ngba n'soni na boyaéli ya ko ésaka mokolo itó, buandé kowa kane mokobe wandé, n'kati mo omoneka maobi mondiya mésao n'saali. ⁹Motshékamba tsha Mokonga si tshéya tshaondesa nga ase, ke ya moësa basè ko étéka ka ophenena, buandé mondia mékambo ito, n'ndi mo ko éma kandé, ke bena m'ngbengbele si éya weese base n'kati ya Klisto Mbali oso wa n'nyanga ya milele, ¹⁰na éya si éyá ya mo éselekanga énééké mo ko moneka ka mo ondesi ito Klisto Mbali, owa wa seyanga kokpa ke na ota bondi ya liti na ko kamba kokpa ko mésao lisaali. ¹¹Mo mésao n'saali si éyo-hi na télékanga monangoli ke motomeki mo ko moësa Bapakano. ¹²Mo isina si na monekake maobi mo yo, n'dni nika na lisomi mondiya néli oni nakowe we, ké ni na kóá-kóá mbele uka na tshékamba tsha ko chungu asima ane ya koïseka bésima béna otu si owo. ¹³Ika n'kati ya kóá-kóá ké n'kati ya koëmeleka si éyo ika n'kati ya Klisto Mbali owa uka komona kito molooki ya phènèna éya we tombe yo kowa kane. ¹⁴Lánga asimá éya é-isame yo, ó-Mosombo Mosaali éya ika n'kati itó. ¹⁵Weli mbele boose si baaba bika n'kati ya Azia baébkangi noho, aikangi Fidl na Elemojene. ¹⁶Ekambel Mókóló wa balanganese tshobo

tshandé mo lumba ya Onesifola, mondiya waësangi noho bië,ké utangbanga andé n'asoni na kokandéka kane;
¹⁷mokoétanesa, a-abowa a-alanga wee kowa loma, we na ophana noo iboka sana na ôme, ké we wa omona noo.
¹⁸Eka mbele Mokolo waese we na ko téléya tshombo aiynge na Mokolo mootu si owo. Weli bosaali mbele moto
ango omo mela inga ya n'kasi wa téléanga nahoo ko Waëfeso.

Chapter 2

¹Na bobo owe, mana ane, aike na mekuwa n'kati ya gbegbele a Mbali Klisto. ²eyawe waubgake kua kane mo mboka ya batondoli ba buwa, esayo mo maako ma bato ba foa, babo bengame na koebesa baphe. ³Obunde nusu a obaba wabe sawasawa na sola wa fao wa Mbali Klisto. ⁴Salasi uku na esa, uto koetana etana maoki mo maondi man'su na n'su mondi afuraishée owa waetake we omekambo; ⁵nani okia obeyo mo kokoma oso, utopata ndem'po ya bokota alina aishimia eya ika. ⁶Efai na moleki kota boso na kokonyoa tauma. ⁷Eba eyaokoena noo, mba Mokolo okoes owe akili no besima bose. ⁸Enyeka Mbali Klisto, Owa botekekake mocthebenda tcha Daudi, waimokake o bakgbi, na bobo ika mesao masali yane, ⁹mo isina bondi noo tesekeka bena kokandeka imba moto a beya. Ndi looki a Mokong éte kandeke ande. ¹⁰Na bobo nota na mekuwa mondi a basoneki, bondia isina yabe kae kopata kaonda eya ika kati ya Mbali Klisto, na okuku ya laya laya. ¹¹Looki si ono ukai liti: aikamba takba sawasawa nande, ke tokaikai nande pali omo; ¹²imba takanda metema, tokailela kae nande; imba taibeya we, ye kae okaibei ase; ¹³imba takosa kaimana na liti, we uka na liti, mondi a we mune utoweza nde kaibeya. ¹⁴kumbuka maondi si mamo, n kota tele boso na Mokonga, baeki kobotesana o maoki, mauwa na isi na yo kobiya bangbi mo koseyama. ¹⁵Ta mekuwa yoose owe mune mo koimana boso ya Mokonga mba moto utengame n kangba n'soni moti a mekambo wa engame, ono okoena mo tcha looki ya liti. ¹⁶Eka maondi ma bule ma koesa lokendi; mondi a okosesi bato wakati a kosombola, ke maoki mabo yofunyafunya imba m'mpota ya taina. ¹⁷Umenai, na Filete baikangai bobo, ¹⁸babaomokake mo mboka ya liti, mo koena mbe kaimoka kalake, na koyimbola koakoa ka ophe bato. ¹⁹Bato, n'nsina ya mekuwa ya Mokonga yaimanake, na maondi si ma mande eya ebunde Baalama: mokolo weli babande na beya. ²⁰Kti ya lumba ya ema, yauwa nde lika kopho ya wolo na bigboma, yokaikai ya mbao na ya n'nseke; ephe iki ba kopho ba okuku, na baphe eno maondi mauwa na isina. ²¹Imba moto atchungu mobe ande, eno kophesana na besima si ebo, okaika kophoya okuku, ye phenene, mo isina ya mokolo wande, na maondi moose ma foa. ²²Eka tchebebe tca iyanuke, na phana liti, na koakaa, na moboto, nabi na baebese bolitosa mokolo na motema ya foa. ²³Eka maoki ma bule na makose isina, mondi a mbele y'okomoli lokendi, ²⁴na bobo itengame ane na molondai awa mokolo kaika na lokendi; akaikai na motema wa eya ka moto ose, na koengame na komoesa, na koeyesa motema, ²⁵koekesa bo mo kaokooke babo beseke owe, na kota maenyeli ka Mokonga okaesai bo mekuwa mo kotimbola metema mondi a kokoma mo koika mo koyeba liti; ²⁶mo inyanga, ya kosumboka ko maenyeli ma foa, bo toesai toteo ta Setani, eya ekande bo mo kota mekambo yande.

Chapter 3

¹Isato Ebámbe, mo n'su ya maili, ékaina n'nyanga ya talala. ²Bondiya báto ba maimi békaikai, masou ma béèya, boénééna, komóesanaesana na koséka, boséi ba maoki ma Mokonga, bachomi ko baboti babó, bokambé ya koakowa chésima, kolingowa étanga. ³maoyóya ba bokambé ya liti, bato bá tolola, n'nyanga ya béya, baiyi baséki ba bato bosaali. ⁴Bato ba kósea maondi, kobiléka bgaaya, kouwa na ómuli, baemi ba óme kolongeya Mokonga. ⁵komoesa kolingowa ka olanga, mo koeka maa météléke mo chékamba. Ekana na bato si báabo. ⁶Iká-kaé na baphe bokon'ngeya ko malumba, na kokanja bamokali ko mósómbó ómo ya pholéa owaétungéya moo, bétangame na kobéya, koika na n'kasa ya boyali yoose. ⁷Komgba achange-ilangá na kokombéya koyeba ka liti. ⁸Mba kaé Jannes na Jambres baékgai Mose, mba kae baome si baabo nakoéka liti chésé, ambe bika na maényéli ma kotómba beeya, ⁹ndi bitelekatiandé chepheme cha kiya na boso, bondia baebekake m'mba bato ba n'seka, m'mba bówa aikanga baome si ba baano. ¹⁰Mo ówe, weondei bosaali maondi mane, koenda kane koondeya mo bétéléli banè, kokowa kane, kopholea-phola, moboto yane, kotalala kane, ¹¹kotéléka kane ka béya, obábá yane. Oni obaba étéike nane mó Antiokio, mó Ikone, mó listee? Koni kotéléka kobeya kitekokole noo? Mokota na koondésa noo mo yoose. ¹²Ndi, báa boose béeme koika basali ka Mbali béka monekai maobi. ¹³Eke bató ba lolá na béléndéla békayai na bósó. ¹⁴Owe wechumane n'kati ya maondi si ma liti me maebanga koéba béno, éba mbe owewélékei kolinga kobotéka kabe, ¹⁵wéli taani ta ilonga, maa mééngame na kotimbola ówe móto wa weli. ¹⁶Maoki noose mokonga miki ma kotoka, kofea mo kongesa ko météma ya bato mo kotimbola, na koébésa mo n'kati ya liti. ¹⁷Moto wa ao kotondanésa, Mokonga wa phénene n'kati ya maondi masaali.

Chapter 4

¹Naekake oso ya Mokonga, na Klisto Mbali, we-i oosambésa bakpi na baa biti na kpi, molina ya kobuanya kandé mo bokota, kó nyangóla looki, ko kákáméa bondi yoose, na yabeya. ²bu ya yoko sumboka kolondoa, na koselela, na kosulea, yo koiki na n'nyanga émo si éya bato, bito koéma kayé, kokpa boya "li ya abotekéa. ³M'mba wa yoba-yoba. uto kopka andé omoësi owa toose, ké wa ésana motuka ya mkota ya bakpi. ⁴ko opesana na éya si éya ika, timbola itú ya liti mo baa baüwa na tshékamba. owe ika baka, ko aphya obaba, ko mékambo ya kolondowa. ⁵Endjeka mékambo yabè, mondiya noota n'kasi mo n'nyanga ya nè ya kiya. ⁶Ké nó kóésa motato ya fowa, mondiya kotshunga kóá-kóá. ⁷M'mba bokota ya liti yé téléke-i, oko ési mo botu si owa, buandé lika owé lika, mo basé boose mo baa si baa baëmanga bondi, ⁸we kaé kaaobébéyo kówa kane; mondiya Damasi waékake noo, na bo nduku mo bémó na bmo mo saa si ono, waëke mo Tésalonika. ⁹Waa kaobébéyo kowa kane na n'nyanga; ¹⁰mondiya Damasi waékake noo, na bonduku mo bémó-na-bémó mo saa si ono, k waëke ko Tésalonika, kophowa na jkiya mo Galatiya, tite na Dalmatiya. ¹¹Luka we omunè na noo. bunda Malako, na kobiya we nandé, bondiya ya Phowa mo mokambo si ono. ¹²Ké natomaki Tishike mo Epheso. ¹³Mo n'nyanga si éya okula owe, biya n'ndondo si éya na sianga sé mo Trowasi ka Karpise ké tshitabo, n'ndi buwa koibéya n'koba ya mokoko si éya mondiya ba langi. ¹⁴Alexandre, moto wa m'mbawo, wata noo kobéya. Mokolo wáta noo m'ba mo mékambo. ¹⁵Tshunga-owe, mondiya motshékamba tshika n looki. ¹⁶mo maondi mane maemo, moto ote utile ongo kalibo, ké bo ose baëka noo. ¹⁷Uki Mókólo-i wauléyake noo na waésaki noo tshékamba, mondiya maübiri si mano ma télékè nanè na baa bitéli looki baëbè looki. Na nasungamaki mo kana ka n'simba. ¹⁸Mokolo wa ondasaki noo mo maondi moose ma béya-béya, na ko sunga noo mo kon'ngéya mo bokota yandé ya kiyó. Okuku yoose yaye kówá kandé, mo myaka na myaka! boobo! ¹⁹Bika ókò Priska na Akila, na tshénina tsha Onézifore. ²⁰Eraste wa siakè mo Korite, ké na siyaki we embe oko n'ngba mobe mo Milé. ²¹Mokambo wa kula oso ya n'nyanga looba na m'mbuwa. Eubulus, Pudens, Linus, Claudia, na ba nduku boose ba salimiyak owe. ²²Eka Mokolo waïke mosombo yabe, ké eka n'ngbengbelè yaïke nino!

Titus

Chapter 1

¹Paulo, moto wa n'kasi wa Mokonga, na motomeki wa Klisto Mbali bondia imani ya soneki ba Mokonga na koeba ukweli eya ika na chaa, ²Eya sieya ye omone kiyo na koenge laya maicha ma laya laya, yaenekanga koauyo n'nyanga ya zamani koaka Mokonga siowa uto kesanga, ³Nao wa wa moesenga looki yande mokila n'ya nga moko nyangola sieya yaese lekea aga nako koopasana ma mipa ngo ya Mokonga moondesi klisto, ⁴Koaka Tite, mona ne mene mene Mokoakoa kito kamo : eka mbele m'ngbe mgbele, na buya eseleke owe koto kowaka Mokonga isse na klisto - Mbali mondesi klisto ! ⁵Na eka ngi owe kowa kaKelete, mondia mbele wete omolango eya ye sieye ya koeenyeka, na koopesa na mipango yane, wete bekango kila motanga, ⁶Aika m'mba wa mona baome bamo lika na boyaeli ya fowa, amoome wa wa omokali omo, wa uka na baaua bika cha, baa lito koeneleka nga moi lemba ao baeeya. ⁷Mondia owa we augaliye waïke cha, m'bambundia wa besima ba Mokonga; uteikangi moto wa omuli buwa obaba, buwa wa koena koma malui buwa moesi, buwa wa obileka mokopata kabeya ka n'soni : ⁸N'di waïke wa opokeya bato, kamalali wa bato ba fowa, moto wa obandeka , cha, mopheneni , motema yaeya. ⁹Kobaka meya looki ya fowa m'ba bowa ya enekanga yo, mokoika na namno wakooneya bato kopesana mafunndishosi na kobenga baa la koimaneya. ¹⁰Ika, na boobo, boyaeli si owa iboka sana mo ba bebukeke choo, iboka ya boto baiyeiye, biteli aude koeua na bato baolimesa, ¹¹Baasi baaba beengamenakokandesas bo kana. booseya makita mabewa, kolondowa mofaiida wa n'soni eya teengame na kolondoleka. ¹²Omo nkati abo, monangoli walo omo, na koena mbele : bato Bakelete bolanga, kolenga lenga ka n'yawa, mesolo ya goi goi. ¹³Bayaeli sihowo yefowe. na boobo ena na loika menemene, mondia mbele baike na phenena. ¹⁴Ke wauwa kobaka meya baba uwa na ctheke mba mo ba yonda na ba bato eya siya yootoesa mo m'boka ya liti ¹⁵Yoose ye phenene mobaa be phenene, angemo ya uwa ndewa ko phenena moeya sieya ika na ochafu na kokomba kowa, akili ya bo na koeba kabo ka beyake. ¹⁶Boota mokomoneka mbele meli Mokonga n'di bootona we mo mbuka ya mekambo yabo, eya sieya ika na bo bochafu iyeeya, na owa utee nga na n'kasi angemo.

Chapter 2

¹Moowe, ena maondi simaa engame mo moyaeli yaabo tekea. ²Ena naba kolo bato baike na koselela, baike kayee bato liti, boyaeli ya phoa, kophenena, n'kati ya motema ya eme. ³Enambe ba mokali siba baeteake beno bee ngamei koanja kabo ka engame moko phenena, utai kingi moto fuyor, keute esangi konalu ye ngami nakoesa iyano tafoa. ⁴Moisina ya koe besa koema baome meseka babo na baana. ⁵Baike kae balili, nako nakota ngana ome kambo ya malumba, bosali, kosele la kobaome ba bo, mondia mbe looki ya Mokonga itesea ma ngai. ⁶Moesa ikae mesombe mbele baike nabo yoeli osaali. ⁷Komoesa owo mune mo maondi koose maphoa ma mekambo n'sali, na koesa be kimo ba phenema, na tcha. ⁸Kooki omo ya phooa, owa mondia mbele owa ite katimboleka, owa uka m'ba wa ikena n'soni wite ika ngai nakoena ango kamo kabeya kwa kito. ⁹kobonja bakolengasa bo koma ondi moose ke bitei kangi ango kambu mokotimbola koena. ¹⁰Mbe bite ikangi ndi komo esa kilabobu boyaeli ya ko phenena, mondia ba litose bo yaeli ya Mokonga ito moendes. ¹¹Bondia mbgwe bgwele ya Mokonga, kasuwe ka koondesa bato boose, ka muese laka ngai. ¹²Yoo moese ase mokomola kobeya nkasa ya tchese, kena tcha, kemo ko phenena, ¹³Nakomoesa tche kamba tcha Mokonga mophene kena tcte onde sa tchi Mbali Klisto. ¹⁴owa weose ew omune mongia ito ombe ya toesa bose mokobe koose, ke nakoika bato siba bika bande oo phenena mondia we na nka ya mekambo ya phoa. ¹⁵E nama ondisimano, toma, bunda na tche kamba tchoose mbe moto ute ite monangai we bule.

Chapter 3

¹Ena nabo komekota, kolitosa, nakoika tala yali mondia ya fowa, ²buako mona mamoto kobe, mokoemambi, nakoika na koika nakosekela na moto woose. ³Kemba ase kae, base kae tai kangai mon' mbe phe mokokosa weli, ko ka mba ko litosa, iyeya koika n'kati ya nkasa yoose ke na boibi, koilela n'kati yabo lengi na ctheema, eyaye ngame nakosekeleka, na kosekeleka nkati ya bamo naba phe. ⁴ndi n' nembele ya mototo ya koneka ngai, ⁵We ondesa base, wau wande moisina ya mekambo tcha eyae te base, n'ni mokomese leka kena kula ko phia komo sombo mosali. ⁶owa ebala nganese we kwaa kito naiboka bondia Mbali Klisto, ⁷Mo boobo koonde seleka mo mbgwe bgwele yande takoma ke, toeli ta baana baike nya omai cha malaya laya. ⁸Looki siono ika liti, nee mi mbe be ikena koa koa omaondisi, molitina mbele baeeme Mokonga baese mokota mekambo ya phowa, ⁹Mona eyaika ya fowa ke naisa ma mopato. ndi eka mebisi ya tchi titi abotekea, ko kpe kosea, nakotosana kino mo m'boka wa ba ongile, mondia mbe ikaibule ke bua isina. ¹⁰Ya ekane nabe, maili ya enoya oboso na emoya maili, ke na kokebesae lekaibe, owa weene. ¹¹Eba mbele moto wa eyaelisi wekose boeli, noyo takobea, nakokea we omune. ¹²Mbe no toma owa Arthemas ke thi chie, imana asa mokoo nda noo mo Nikopolis, mondia yoi na emake koenga eea koetesa n'ne mbe ya kalo. ¹³ke njeka bosaali ondo ya Zenas, we mokota yaba agile, ke na Apollos, mbe tchesi ma ango emo tchite koseka na nge. ¹⁴Ekambe banduku bito kae baebe kota mao ndi ma phoa mokosaidia bakobe, sikowa ke engame moisina mbele bitekosa ngaii kobota tuma. ¹⁵Baa bikanane basali miakiane. esa kele kele koba bee mebase n'kati ya kowa kowa. ekambele mbgwe mbgwele ya ike nino boose.

Philemon

Chapter 1

¹Paolo moto wa moyololo wa Mbali Klisto, na mana nina Timotéo ka Filimona, isau ito isaali na munakito wa mokambo. ²Ka motamba Afia, mó archipe, munakito wa bita, ena etanda éya ika mo lumba yandé: ³n'ngbengbele na bii yaeseke owe mo lina Mokonga Ise wito na mokolo Mbali Klisto. ⁴Nasumbolake kelekele ka Mokonga, mó kota owe mo masomboli mane, ⁵bondia nangbake koakoa kika nabe ka mokolo Mbali na moboto mo bapheneni boose. ⁶Naombake mbele kotakabe mo koakowa kakobee mo isina ya Klisto mokobekanesa n'kati wito maondi moose masaali. ⁷Naika naome iboka na kolengea bondia mobotu yabe, mo mboka yabe mana m'ma, metema ya bapheneni yaphophake. ⁸Eke mo boobo, ango mbe nika akati wa Mbali mo koebesa owe yoose eya eengame, ⁹inaphoeni mo lina moboto, nitelee owe lisomboli, m'mba bowa ika noo Paolo, mokolo moto, bena moto wa moololo wa Mbali klisto. ¹⁰Naomba owe bondia manane owa webote-na bota we ambe nekandeki na meyololo onesime. ¹¹owa nyanga ephe waikangi buwa isina, ndi mo eneeke uka na isina, koa kabe bena koakane. ¹²Nasumboleake owe we, owa wika wa mesolo yane. ¹³Naemangai koika nade baka-nane, ambe watelee noo mekambo asima abe mo nyanga si eya ekandeki noo bondiya etanda. ¹⁴N'taemanga ane kota yo bua koakowa kabe mbele kophoa kabe kitaikangi m'mba ka kotomeka, ndi kaike ka koema kabe. ¹⁵Aikangi mbe waekanangi nabe mo nyanga emo, mo owe weebe we mo n'su yoose, ¹⁶buwa m'mba mokobe, ndi m'mba kio wa mokobe, m'mba isau isaali, ane noo mune na yabe kae, m'ba n'kati ya mobe, na n'kati ya mokolo. ¹⁷Aika m'mba wabunda noo m'mba isau yabe, bunda kae we m'mba oo mune. ¹⁸Na aika m'mba weteleei owe kobeya komo, aika mba uka na m'bata yabe emo, tayo mo bilane. ¹⁹Noo Paolo naandikiake we noomune noolipai, bondia iteenekangi na bembe owei oolipa noo. ²⁰Ee, naakowake owe mana m'ma netombe koa kabe looka si molina mokolo, phophesa motea yane ka Klisto. ²¹Mo komona neshima yabe, naandikiake owe, neli mbe owe ootaiyo kolongea ango eya yaombake naomba owe. ²²Mo boobo telea noo boikaneo, bondia nika na koakowa mbe noosumbokai mo m'ngbengbele ya masomboli mino. ²³epafra, munakano wa moyololo ka Mbali Klisto. ²⁴Na salimaike owe na malako Aritarke, Demas, Luka, binakane ba mekambo. ²⁵Mbe m'ngbengbele ya mokota Klisto aike na mosombo.

Hebrews

Chapter 1

¹Nokoboleka mbele, mo maondi sima mo koteleka n'nsu yoose na maenyeli, sima mo koeneka mo ba tata kena molondoi. ²Mokonga, n'nkati ya maili na n'nyanga, tokoenai mbele Mana Mokonga owa wete wee tchese, ³Kemba owa uka na tchekamba tcha okuku mo koika na m'bata ito munakato ke mbele oko uneai tchese tchoose na looki ya tchekamba, mo kon'ngbeleya ose tchoombo mo kobeya kito mbele wei uta mo asima ya ka ato kailome ka

Bokota ya kio.⁴Ke wee na koika mo asima ya kio nabamalaika nande si owa uka nali ina ya okuku, ⁵Ke mba bamalaika ba Mokonga, mbele:"Uki maana owa na botakewe mo ono botu?" Ke ephe kae noo nokoiki kae kowa kande mba tata, ke wekae maana?⁶Ke we na kotakae tchesima tcafoa mo tchese tchaemo, we na kena mbele; ba Malaika ba Mokonga bo kombowa - kombowa iwe! ⁷Ke ephe, wena koena na ba Malaika; mbele owa watake ba Malaika mo mo phopho na moto wa mekambo mba phutuku wa kaya.⁸Ke mbele we na koena na Mana Moto; mbele kio ka Mokonga kika ka Laya - Laya; asima yande ya okuku na asima ya bua kotoka. ⁹Ephowei koena tsha, ke koeka kobeya; ke yoi ika mbele Mokonga, wabina Mokonga we na koisela noo makuta na ome kio na moose mane.¹⁰Ke mbele we, mokolo, uka mwandjo wakota tchese, tcha kio mba asima yande ya mekambo ya maoko mande. ¹¹Mbele boko alibikai, ke bo koiki mba bamo ke boose mba n'tulu emo, ¹²notimbali yo mba kazaka ke mbele yo yotimboki mba eya si eya si eya ya laya - laya, ke mbele bemo bande bito otunga ande.¹³Mba oni namuna wa Malaika o koena mbele nika na manulaka makiya ko n'ngeya kio mbele ika moka akokane ka ilome bena kowa nota bato ba beya mbele baende oso nabe? ¹⁴Ke mba boose ba uwande Mesombo ya phenena mo n'kasi ya koteleka mo maa mengame mo kon'ngeya mo bondi ya ko ondesa.

Chapter 2

¹Ke mba mo kobaleka mbele ase tenganei na kota iboka base, kena bowa wi owa tika nayo mbele to owi koika ngbaya. ²Ke mba, kae looki si owa ye eneke na Malaika mo mekambo yande? Eya ye eneke mo moose mo kokanga moose kongba mo kopata emo ya tcha. ³Mbele oni namuna tengame mokoeneka mbele tito patika na bito mbele to uwi ko kosa ko pataTcheatcha tcheondesa, si eya ye eneke na mokolo, eya base tengbe yo. ⁴Ka Mokonga ke we na kota mbele biyaeli ya maondi ya maoki, mbele maondi makosangala mo tchekamba tcha Mosombo ya Foa na koba anyeya base mokoena kande. ⁵Mbele, ya buande ba Malaika ba Mokonga ibengame na koena mo tchese mo eya mbele ye eneke. ⁶Ke mba Moto wena koena boyaeli:"Ya moto mbele nani bondia te ebiyo kowa kande, mba Mana Mokonga mbele teiki nande na uba?"⁷Mba mo koselela monyanga emo boso na ba Malaika, moko ika na okuku ya koebekana, ⁸Mbele wete tchoose kose na mao mande, ke mba, kowa kande tchoose tcha Mokonga utengame ande mo koeka ango tchesima tchemo ke mba, tito omona abito ephe. ⁹Ke mbele owa oselela mo n'nyanga emo boso na Malaika, Mbali, omonani ase na tchekamba tcha okuku molina kophna bowa epate we mateso, ke mbele N'ngbengbele ya Mokonga mbele yaike nito ase boose. ¹⁰Ke mbele moyoi we mo koeba mbele wei moose wemei koendesa mo mo okuku ba bua baana babileke na kio mo tchekamba tcha mateso mande tcheondesa. ¹¹Ke mba owa uka ka owa na mo pheneni boose biki tchesima tchemo. Mbele o buande na nsoni mo koeta mbele munakane. ¹²Ke mba waena mbele na enake mo lina be, munakane mbele notumukiai bane n'nkati ya Bokota ya Ibamba ya bato; ¹³Ke ephe:"Kae ne abe ka owa wete noo ke ephe:"Kae: Monai noo na bana bane boso ya Mokonga waesa kenoo boo. ¹⁴Ke mba baana bane bane bika n'nkati ya ba Malaika n'nkati ya makia na mobe eya si eya we omune. Wete yo bondia mbele Mokonga, Mokongba ke we na ko pata owa uta na tchekamba tcha kongba, ke mbele eyoi ye ene na mephopho yabe, ¹⁵Ke mbele owa oko aba bato boose siba botina kongba, ke mbele boose boyaeli yabo ika mo m'mboka ya mokambo. ¹⁶Ke mba mo koebesa mbele obuande ba Malaika bokula mo kosaidia mbele Mana Abalayama. ¹⁷Ke mba mo maondi, ke we na ko moneka mba tchesima tchoose mo banduku, mbele waike mba Mokota ya mekambo ya Mokonga, bondia kota mba ko beya kito ka munakato. ¹⁸Ke mbele, wekae we patei mateso we oune mo yoose si eya etabikewe, mbele wekae na kosunga boo mo mateso.

Chapter 3

¹Bondia, binakane, ba pheneni, ba bikana kio, bi mbele motomeki wa mekambo uka na kowa si kowa kika nino,

²Mbali, we owa waikanga na tsha ka owa si owa watanga we, mba owa watanga Mose n'nkati ya lumba yande yoose. ³Mba wekae wasambesangai na okuku mbele kio, na Mose mba owa waendjekanga lumba si eya yo

omune. ⁴Kila lumba ya endjekelekanga na Moto, mba owa wa endjekanga yoose uki Mokonga. ⁵Bondia Mose waikangai mo tsha n'nkati ya lumba yoose ya Mokonga, mba moto a mekambo, mo komoesa boyaeli mo ma

moose sima mekaeneka. ⁶Ke Klisto we ukai mba mana n'nkati ya lumba; ke base, te engami mo kobunda yo bena n'tungeya na koika na kowa kowa moeya tolombesa we. ⁷Bondia, eya yo koeneka na Mosombo Mosali; mo ono

botu, mba ta pata ke looki, ⁸Ke tobua kokanda motema, mba mo n'nyanga ya kosoma, mo botu ya kosoma mo motonga yaibunge. ⁹Abuwoa ba tata ba pinanga we, mo koyanga, ke ba mona mekambo yane n'nkati ya bemo

n'kama ina. ¹⁰Mba noo na sangai bato si ba abo, ke naena; mbele baikangai n'su yoose na metema kpa aya nane, ke bita ebanga ande looki yane. ¹¹Ke noo naena kosoma mbele; bito ko n'ngeya abino mo asima yako omona.

¹²Tchungai, bina n'kati ino mbele bouwi koika na metema ya beya-beya, mo mboka ya kolombesa Mokonga, wa koimana. ¹³n'ndia eni nabo baphe kilabotu, ya boyaeli ya n'su mbele baene mbele moonoo botu! Ango omo wino

obua koseama mo m'nboka ya ko beya. ¹⁴Bondia base tiki bato ba Klisto, bondi ya te bundiyo laya-laya bena n'su ya Maili na koeba mbele ta andjake, ¹⁵Ke mba ta bua we o koena mbele; mo ono botu, aika mba tabua na looki to

uwai kokanda metema ito, mba bato si ba boosoma, ¹⁶Ke we na koena, mbele ba boose betoke mo Egeyito mo mboka ya Mose? ¹⁷Ke bika ka owa na Mokonga mo yoose si eya eteboo n'su n'nkati maina, mbele bika pkaya mo

kobeya, ke mbele mbe yabo yoosiyai mo asima yaibunge?

¹⁸Ke monai mbele bito kon'ngeya abo mondi ya metema ya beya-beya.

Chapter 4

¹Ke mbele tetinei, Elaka ya kon'ngeya asima ya koomona ikan'ndi mbele ang omo wito ouwa koika tchetue-tue mokula maili. ²Aika mba bondisiowa ya Foa ye'ereke bosali kowa kande; ke mbele looki owa ye-ereke yobuande omekombo bondia yobunande na asima no metemaito moba ban'ngbanga yo. ³Bondia yam'mbesi sibateakowe, tokon'nge yai asima y koomona, moko opesana na na koena:"ke mbele waenake na obaba: "mbele bitokon'ngeya abno asima yane ya koomona! Ke we nakoena mbele, ang mekambo ino ika botuku tangiyo makondjekeyo ma tchese. ⁴Aika mba waena looki omo bondia mbele otuya motchomoendi ya botu; Mokongawe nakoomona namekambo yande yoose botu ya motchondendei ya n'su. ⁵Ke mba abono kae koomona:⁶ke mbele, bondia yatelekei mba moto omo mokon'ngeya, an'ndia kae elaka yetelekei n'ndia bitokon'ngeya abino bondia kokanga kon'ngba, ⁷ke Mokonga wenakota bondia ya eneke moonobutu, aika mba tan'ngba looki tobua kokanda metemaito.⁸Aika mba Yosua we waenangai mondia asima ya koomona ke utaenanga angoyo botu anggo omo ya n'du, ⁹ke ikai na asima omo ya koomona mobotu yam'mposo owa ika bondia bato ba Mokonga. ¹⁰Ke aika mba ba bokon'ngeya mo asima ya koomona owa Mokonga we omune na mekambo yande, ke we Mokongawe omonese ba phe. ¹¹Ke mbele teti tchekamba mo kon'ngeya mo asima ya koomona, mbele moto ang omo ouwa kokeya mokesa ang isa mbele kokosa kon'ngba.¹²Bondia looki: ya Mokonga ikanatchekamba tchaema, mokon'ngeya na koekanesa mobe na mosombo balibali mokosambesa base na boyaeli ya maenyeli mo metema. ¹³Ke mbele ang tchumbe tchemo tchitoko isamaande oso nande, ase boose tika mekanga mokomona base mo maiso mande mbele tekoboe-koboe we.¹⁴Mba tika na moto waena wa mekambo kowa kio, mbali mana ito mbele teakowei, ¹⁵bondia touwei bito na omo moto wa mekambo owa we enganesana nande mo tchekamba:"ke we kae na kapimeka kae mba base kae na maondi mooseambele utekombeyangi ang omo. ¹⁶ke mbele tiyei baka-baka mo thekamba tcha asima ya okuku, bondia kosaindia base motchema.

Chapter 5

¹Ke mba, boso na molombia bondia wabendeka n'kati ya bato mokoika molombia ya Mokonga mokomoesa boyaeli ya mekambo ya kobeya kito. ²Ke mbele bengani mokoibeya kobeyakito ka owa wekose tchekamba moko ba anya. ³Ke mbelebondia kokosa kito tchekamba si kowa tengame na koesa bondia kobeya kito kamuna kato. ⁴Ke mba moto ang'o wengani mokotchunga boyaeli, aikamba utinaeteki na Mokonga, ke mba bowa e-eteke Aaron. ⁵Ke Christo uta asanga ande okuku mokoika molomba wa mekambo, ke mbele uka asima amo na owa si owa waenanga mbele uki Maana si owa wabotekake moonobotu. ⁶Mba bowa yokoeneka Mbali: "mbele uki molombia mon'su yoose, kopesana na boyaeli ya Melchidek". ⁷Ke mba owa si owa, uka n'kati yan'su ya mobe, eya yoomoneka-yaema moko akaya na lisomboli na maisoli na tchombo ka owa si owa weondese base Mokonga, ke we nakoakolea base momboka ya obaba. ⁸Ke we nakon'nga, mbele uki maana si owa weeseleke tchekamba mo tchesima si tcheya tchepatewe obaba. ⁹Ke ndi mbele, maili nakolinya kioke mba mokula bondia tchoose si tchei tcheya waselanga boso nakoonda tcha laya-laya. ¹⁰Mokonga wenakoena molomba wa mekambo koopasana na looki ya Melchidek. ¹¹Ke mba base taikangai iboka mokoena anoo kose, mondia manika na Tata mokomoesamoo, bondia eya taikanga mokota mo isina ya Tata mokon'ngba. ¹²Mbele, base bondia maondi sima maillelake mobase mokoika mealimoke tika abito na tche-ema mbele bamose base tche sina tchemo mo maa na Mokonga, ke mbele tekenaika abito na tche-ema tcha miziba buande uba ya moleli ya koikotesa. ¹³Ke mbele, owa si owa wekenaika na tchei-ema tcha maziba obuande na boyaeli ya looki ya tcha; iki mbele weke naika mba maana manuke. ¹⁴Ke mba moleli ya koikotesa iki mondia bato baokomala si baa masambo simo meakoleke mo mboka ya maenyeli sima makobeya na kofda.

Chapter 6

¹Ke aika mba maondi ma looki ya Christo, na maenekanga mo tcha, bila ko yonges na phe maeneke mo mekambo ya kongba. ²Ke bena meko wakowa mekambo ya Mbali na maondi mande makonyeka, moko telea bato ma ako, mo koimoka mo kongba, ke bena mo masambi ma laya-laya. ³Ke mbele yoi yotanga, mbele Mokonga wa koebase. ⁴Aikamba ba bangbake ome ya looki ya Mokonga na tchekamba tcha bemo sibe ya bokula. ⁵Aika mba ika matata moba pheneni, keba bangbake ome mo mekambo ya kio keba bika na asima ka Mosombo mosali. ⁶Kena ba beeke mba ba ba andjanga koena maoki malieka bondia Mana Mokonga, owa weabeleke oso nito. ⁷Aika mba n'seke ya tekangai na m'mbua eya ya okanga mo n'nyanga si eyo ke yoemine, nako omola kate ka Foa mo Batemi ba maba ka Mokonga. ⁸Ke mbele aikangai ephe nako omola meke na besima ba beya mbele laana wabunda ko bena mo n'tungeya mokeya kolelekana. ⁹Ango taena mbele nduku wone, mbele te endeye eya ika ito, eya ya Foa bondi ya ko ondakito. ¹⁰Aika mba Mokonga o bua na tcha, mondia koibeya mekambo ito ango emo si eyo yota base, yomoesa owe mo lina ande eya yota base ke mbele tetikae mekambo ya Foa. ¹¹Mbele n'nkati ito kita moto wai moese mekambo yande bena n'tungeya ya tchese. ¹²Ke mbele touwi koeka mekambo yande. ¹³Ke aika mba Mokonga weti Elaka yande kowa ika Abalayama, ute engame ande ango kae mo koibeya ango tchemo tcha ema bondi ya we omune ke we na koena, mbele na Lipheake owe bena laya - laya. ¹⁴Kewe na koena mbele, na lipheake owe bena mo bato boose lina beya ebekane, ¹⁵ke mbele yoi Abalayama, we ebekane mo ko pata beyaeli ba Elaka. ¹⁶Mbele bato to koenangi maondi moose ma emaema sima totamo, ¹⁷ke Mokonga wemi ko moesa base mande, ¹⁸Mbele, mo besima bibe bakota, n'nkati ya eya ika matata, mokonga weteyo mbele tepatei tchekamba tcha kiya na boso mbele teisami kowa kande. ¹⁹N'ndi mbele mo base kowako iki mbele wino wa maale ma boyaeli mba ya iwe: eya ika n'nkati kiyo na owa, ²⁰Abowa Mbali wa n'nyanga n'nkati mo koika Mokota ya mekambo ya tcheondesa tchito munakato, ko pesana na koena ka Melchisedek.

Chapter 7

¹Ke mba, wwe Melchisedek, Mokta ya Salem, Mokota ya Mekambo ya Mokonga, we nakiya oso ya Abalayama ke we nakia boso ya Mokota, mbele waliphewe. ²ke nani Abalayama okoesa besima ba mekambo yande yoose, ke nani uka mba Mokta ya tcha, maili ya lina a kongba koebekana mo lina iseno, ke mba Mokota salem, uki mba Mokta yabii, ³Mba nani si owa o bua na Tata, ke bila banduku, ba ko boteka, ke obuango na kondja ya n'su ya n'tungeya ya boyaeli, mbele ke nani uka mba Mana Mokonga, eya Melchisedek, wailelake mo bokota ya mekambo ya liti. ⁴Ke ebai mbele banga bika baema ka owa we eseleke tchekamba, na lina mbele Abalayama, waesa boyaeli yande ya emo. ⁵Ke bana ba Lewi, si ba bika mo Sacerdoce maili ma mobeko, mo tchekamba tcha ba Lewi mo koesa ma boyaeli yabo ya munakato, iki mbele, n'nkati ya banduku, mbele mo bukika n'nkati ya maondi ma abalayama, ⁶Ke we, si owa obwango mo abotekeya yabo, kewe, na koesa boyaeli yabo kowa ka Abalayama, kewe na oliphea we owa si owa uka naelaka. ⁷Ke mbele ya buande na bondi ang'o omo ya owa uka kose na boyaeli ya owa uka kiyo, ⁸Ke mbele abo noo, owa otomba noyaeli uki owa si owa otina kongba; mbele uki owauka n'nkati ya boyaeli ya omona. ⁹Ke mokiyo si ba Lewi, siba batombanga boyaeli, bo koesi bondia koena mbele Abalayama; ¹⁰Ke mba sa aikanga we na maondi ma tata we Melchisedek wena kiya boso ya Abalayama. ¹¹Aika mba maondi sima maikanga ma otoma mo m'mboka ya sacerdoce ke ba Lewi, mba n'nkati ya sacerdoce ii bo omona boyaeli si owa yoko abeleka na bato, moba bika na tche ena tcha ko moese ophe moto wa mekambo ko pesana na Boyaeli ya Melchisedek, ya buande mo tchema tchande tcha Aaron? ¹²Ke mba, sacerdoce wena ko timboka, menemene bowa ika mona muna ya kotimboka ka boyaeli. ¹³Ke mbele, owa uka na tchesima ke we na koena mbele tchiki tchesima si tcheya tchephe tchande, ke mbele moto ang'o omo ute teande mo kombo ya asima; ¹⁴Ke mba ye ebekane mbele Mokota wetoki mo ba Yuda, mo tchebanda tcha Mose uta enanga ande ang'o looki bondia sacerdoce. ¹⁵Mbele iki tchesima tcha vey iboka bondia ko moneka ka Ophe moto wa mekambo moko ondesana na Melchisedek. ¹⁶Ke mbele eya eteleke, bua ang'o na boyaeli ya mobe, moko opeleka na tchekamba tcha beya. ¹⁷Ke moko opesana na boyaeli owa telekango: "We uki moto wa mekambo mo nsu yoose moko opesana na boyaeli ya Melchisedek. ¹⁸Aika mba yoikangai na maondi ma beya ma n'nkati, bondia boyaeli ya beya owa yabua ang'o na omana. ¹⁹Ke mbele boyaeli itengame ande mo kobiya bato mo kobeya, ke mbele yengami mokobiya bato mo m'mboka ya Foa eya Yaome, bondi ya base tefiki baka na Mokonga. ²⁰Mbele eyo ite engame ande ba Lewi bona koika bato ba mekambo ya maondi ma Mbali bo na kula na moandi ma owa waenanga: "Mo lina ya Mbali na koena mbele n'tokoeka ane ang'o ot olome. ²¹We uki moto wa mekambo wakila botu kopesana na maoki ma Melchisedek. ²²Mbali we omune uki owa uka na tchekamba tcha kongbesa tcha Mokota. ²³Ke kiosi, iku na omo moto wa mekambo wa ema iboka bondi ya kongba kita emanga ande mbele waike mobuyako ya laya-laya. ²⁴Ke mbele we, na koilela laya-laya, mokota tchesima tchemo mo Sacerdoce eya ito timboka ande. ²⁵Ke mba bondia yoi yoko ande ba base menemene bosi boa bo konda we Mokonga mbele kowa kande, ika nsu yoose mo kolombesa we bondia we omune. ²⁶Uki mo Foi abuande na ophe moto wa mekambo mba we, mo pheneni, owa obua ang'o na kobeya ang'o komo. ²⁷O bua ang'o na tche ema mba moto wa mekambo, mo koesa n'su yoose mo boyaeli bondi ya kotu kobeya mo bato bondiya, wei uka tcheonde weomune. ²⁸Ke mbele mo boyaeli yande yeteleke mo mekambo ito munakato ke mbele looki yande ika na tchekamba eya yeteleke maili ya boyaeli maana, ke mbele weyi uka maondi maFao ma laya-laya.

Chapter 8

¹Bondi ya isina mo eeno ya enekake, ikai mbel tika na moabi wa maphaephi wa kio, owa uka mo kaako ka ilome ka kakalanga ka bokota ya kio n'nkati ya obowa, ²m'mba molombiya ya lumba ya ba pheneni na wa liti, owa weendjekeleke na Mokolo ke buwa na moto. ³Moabi woose wa maphaephi wosenekei mo koaba maphaephi na maphaephi ma mokiya, ika kai na isina mbele oono wa ike kae na tchesima tcha koaba. ⁴Aika m'mba waikange mo tchese, utanaike bande moabi wa maphaephi, bondi mbele kooko ika na baa bo ko abanga maphaephi baa eene baangile. ⁵Boolombesangai, otitaka na boyaeli ya maondi ma kio, m'mba bowa bowa Mose weebeseleke na Mokonga a abowa aemanga w ko endjeka ema: "Weeni nande: "Mona bosaali mokota yoose boa na mo esanga owe kowa kio na mokondi". ⁶N'ndi enekeke wa patake mokambo ya kio iboka wei uka mologanesi, owa weteleke ko n'ngbesana ka phowa; ⁷Bondia, aika m'mba ko n'ngbesana ka boso kai kangai ba phowa, itaikanga kae bondi ya ko anyanya ko na kophe ka ibe. ⁸Isina mbe iki na looki ya mbelai Mokolo o ko ena na Israeli: "Mona, nsu yekalai, Mokolo wo ko ena, koa nekata na lumba ya Israeli na lumba ya Yuda ilonga ya enekeke", ⁹buwa m'mba ilonga si eya na tanga na ba ise, botu si owa ne bunde bo mo kaako mo ko onda ba ko motanga ya Ejipito; isina mbe biteike babo na moinaina n'nkati ya ilonga yane, ke noo kae tchaetchane n'tekumbukeye ane bo, Mokolo na koena; ¹⁰N'ndi monai ilonga si eya nekata na lumba ya Israeli, maili ya nsu si eeyo, Mokolo na ko ena: "neketai ba angile bane ko mesombo yabo, neka andekai bo ko metema yabo; ke nekaikai Mokonga wabo, ke bekaikai bato bane". ¹¹Moto ango omo utekafundisa kae munakande, ango moto na mama nina, mo ko ena mbe: "Eba Mokolo! isina mbe boose bekaebai noo, kolinga manuke bena mokolo moto n'nkati yabo". ¹²Bondia nekameselai bololo yabo, ke mbe n'tekambuki kae ko beya kabo. ¹³Mo ko ena: "Ilonga ya enekeke, ya etesa eya ya boso; iki mbe, eya yeete, ya letake, yeendeye ko selasela.

Chapter 9

¹Kom'mgesana ka boso boso kaikangi na eya yateleka mo kosongana ka olombesa, na asima ya ophenena y kono kose. ²Asima ya kuka na koeleka, na koenjekeleka. N'nkati ya boikaneyo ya n'nkati, yeteke asima ya kophenena, yaikangi boikaneyo ya to n'fala mochomondi, mesa, na toomona ta oteleka. ³Maili ya asima ya kolinda yaibe ya ikangi otuku ya si ma ya etekanga mopheneni wa bapheneni, "Yaikanga no asima ya olekanesa iwe ya oketi mondia malasi, na sanduku wa kom'mgbesana, mbele welindame woose na mawe ma n'nkati" yaikangi n'nkati ya sanduku na lonyongo onoo ya we ya oketi yaikanga na Mana, kateka Alona, kaa kaomokanga Matunda, na ba mesa ba kom'mgbesana. ⁵Kiyo na sanduku ya ikangi na keheba ba okuku, baa balindekanga chelimese cha kosoleka. Yauwande n'nyanga ya koema emo na emo kio na yo. ⁶Moyohi, besima boose baenjekelekanga hii, batondoli si baa bo taa n'kasi boko n'ngayahii n'nganga yoose mo boikaneyo ya booboso ya koika; ⁷Na n'nkati ya eya ya maili mokolo wa motondoli womenehii okon'ngoya mela omo mo chemo chemo, buande kokamba kobiya makiya maesanga we n'ndia wemune na mondia kobeya ka bato. ⁸Mosombo ya Mokonga ya Mokonga ya moesangi mo awo mbele m'mboka ya asima ya phenena iboka italindamanga ande, mbele koik ka boso boso kekenaika. ⁹Iki boyaeli ya n'nyanga sieno ya eneeke, eya bokoesa besima na besima ba koaba eya sieya itokoengama menemene mo akili wa owa ota mokambo si, ¹⁰na yo, wa moleli, malu na bephe besima, sibe ya baikanga yaikanga maoki ma chekamba ma mobe matelekanga lika bena n'nyanga emo ya kotimbola timbola. ¹¹N'ndi Klisto walangi m'mba Mokolo wa ba tondoli mo ya fowa si eya yekaba; wabukangesangi asima ya koika si owa ya eme na eya yeengame, eya iteenjekeleke na maako ma moto, iki mbele, yauwande mo biumbe si bemo; ¹²Na waan'ngayangii mela omo mo n'nyanga yoose n'nkati ya asima ya ophenena iboko, buande na Makiya ma m'mboli na n'ngombe, n'ndi na makiya mande wemune, maa maikanga na koondeseleka ka buwa n'nyanga. ¹³Aika m'mba makiya ma n'ngombe na m'mboli ya amome, na ibunge ya n'ngombe, ya balangana kiyo na baa bika na ochafu, bephenene na koika na kosoolika kasoolika ka mobe, ¹⁴mela ya inga makiya ma Klisto, maa, o Mosombo ya buwa n'nyanga, ya eselekangi yo mune buwa ango ochefu ka Mokonga wa Mokonga, kosoola akili abe o mekambo ya ko kpa, mondia mbele betangi n'kasa ya Mokonga siowa uka na koika. ¹⁵Na moyohii ika we meonehii wa kom'mgbesana ka eneeke, mondia mbele, koka sikoo kowa kaikanga mondia kooleka mo kobuka looki si owa yeteleke kose ya kom'mgbesana ya boso boso, baa baetekanga boopati iyota ya buwa n'tungeya eya ya eneyamanga bo. ¹⁶Mondia abowa ika maoki ma muso mokpi, ika na isina mbele kokpa ka owa wasi yake maoki ma muso ma moneke. ¹⁷Maoki ma mokpi, mikahii na isina maili ya kopka kande, mondia ya uwande na chekamba ango chemo mbele owa wesiya maoki wekenaika. ¹⁸Mona mondia o makiya hii ata kom'mgbesana ka boso boso kalombe selekanga. ¹⁹Mose, maili ma n'ngombe na m'mboli ya amoome, na waale, na n'tulu ya phenena, na isope; na koiteya kiyo na buku we mune na kiyo ya bato boose, mbele o koena." ²⁰Eheno iki makiya ma kom'mgbesana ka Mokonga si eya weese yo kowa kino". ²¹We na ota boobo koiteya na makiya kiyo na asima ya koika na kiyo ya besima boose ba bosangaeya. ²²Moyoose, mo baangile, yo sooleki na makiya, na buwa koiteleka ka makiya ko meseleka ka buwande. ²³Yaengamanga na koika na isina, belendela ba besima si beya bika kiyo beengami na osoleka mo boyaeli si owo, ika mbele besima ba kiyo bamine ya teleke mo besima bakoaba ya koiteya eya. ²⁴Mondia Klisto utan'ngoya anga ande mo asima ya kolekanesa eya yeteleke na maoki ma bato, mokoenganesana na eya ya liti, n'ndi ween'ngeye hii kowa kiyo, mo koeneya base eneeke boso wa chondi cha Mokonga. ²⁵Na buwande mondia koes ibaba n'ndi ande wemune n'nyanga yoose siya ya n'ngoya anga ande, m'mba mokolo wa batondoli owa wan'ngoya anga mo asima ya olekanesa na makiya ma moeni. ²⁶Moboyaeli, yaengamanga hii wa moneke waobi n'nyanga yoose abowa ya chese cha ambekang we, n'ndi moeneke, mo n'fungaya ya bemo, wamonekangi mela omo mo oseya kobeya mo koabeleka kande. ²⁷Na m'mba yoikanga o bato mo okpa mela omo, maili chei chokula kobuka maondi, ²⁸mo boyaeli si owo omo Klisto, weesemela omo mo obiya kobeya ka babuya, yekamoneka hii buwa kobeya mela ephe ya ibe mobaa bokoendeya we moko ondeseleka kande.

Chapter 10

¹Na boobo, angile si owa uka na tchelimese tcha maondi maphowa si maa mokula, ke buwa bomoneneli osaali ya maondi, iteengame ba,de, na maphaephi lika ma otitaka omo maa mo ko abelekanga bemo na bemo, koisa bato mo kotimboka. ²Ephe, aengamangai koeka ko aba, baa bosomboleanga Mokonga boobo, mbe be phenene, bita engamanga kae ko eba kobeya kabo? ³N'ndi kaengeleo ka ko beya ko sumbokanyeangai bemo na bemo ko maphaephi si maamo ma makiya; ⁴isina mbe iteengame bande mokiya ya n'ngombe na ya mboli yatoese ko beya. ⁵Mo isina si Klisto, ko n'ngoya n'nkati ya tchese, weenei: "Utaenanga babe anglo liphaephi ya mokiya anglo ya ko lelekansa, n'ndi weendjekei noo mobe omo"; ⁶uta akoanga babe anglo liphaephi ya ko lelekanesa anglo liphaephi ya mokiya bondia ko beya. ⁷Na boobo na enangai: "Monai, no kula (n'nkati ya ma andiko ma kitabu iki bondi yane) mo kota, tcho Mokonga, nkesa yabe". ⁸Maili ya ko ena kasa boso: "Utaemanga babe, ke utaakoanga babe anglo liphaephi ya mokiya anglo liphaephi ya ko lelekanesa bondia ko beya; ⁹(Eya yo ko abelekanga ko opesana na angile), wa ena ephe:" Mona, na alake mo kota n'nkasa yabe. Wa toesake boobo bondi ya boso mo ko itcha owa ya ibe". ¹⁰Ikai mo isina ya nkasa si eeyo itepheneneseleke, na liphaephi ya mobe ya Mbali Klisto, mala omo mo yoose. ¹¹M'mba bowa moabi woose wa maphaephi otanga nsu yoose mokambo kae wa abanga ikieandei maphaephi si maamo, maa mitokoesa ko beya, ¹²we, maili ya koaba liphaephi emo lika bondia ko beya, weikeyi bondia nsu yoose mo kaako ka ilame ka Mokonga; ¹³weendeyei iki mbele basekani bande baike ko matindi mande. ¹⁴Bondia, na lipheaphi emo lika, weisei mo koendjeleka mo nsu yoose baa bepheneneseleke. Yoi Mosombo ya phenena yo ko ebekae base; bondia, maili ya ko ena: "Monai ilonga si eya nekata nabo, maili ya nsu si eeyo, Mokolo na ko ena: Nekatai ba angile bane ko metema yabo, ke neka andekai bo ko mesombo yabo, wa ongesa: ¹⁵Eeyo kai mosombo mosaali olimbolea basekae, bondia maili ya koena: ¹⁶"Monai ko on'ngbesana sikowa noo ta nabo maili ya n'su iseya, boobo eenake mokolo: Notai ba angile bane n'nkati ya metema yabo ke no ko andikai moose n'nkati ya mesombo yabo". ¹⁷Ke nteka kumbuki kae mo ko beya kabo anglo mo bololo yabo. ¹⁸Bondia, a abowa ika limeseli ya ko beya, yo buwa kae na liphaephi bondia ko beya. ¹⁹Na boobo kahe, binakane, iki mondia tika, na looka ya kon'ngoya asima ya kolekanesa, mo m'mboka ya makiya ma Mbali Klisto. ²⁰Ke na boobo tika na mokolo wa tondoli siowa weteleke mo lumba ya Mokonga, ²¹mo m'mboka ya eneeke na yakoika sieya wekandoleya base mo m'mboka ya n'tuluya kolindoka, n'ndi koena mbele wekandoleya base mo m'mboka ya n'tuluy ya kolindoka, n'ndi koena mbele mobe yande. ²²Tebakameyehiwe na motema ya liti, n'kati ya kowakowa koose, netema sieya ya sooleke o maenyeli ma beya, na mobe siowa ye sooleke na maale ma phenena. ²³Tebahi liti mekambo ya kaengeleyo kito, mondia owa weene uki liti. ²⁴tekesehi omo na ophe, mo kobonjesana n'kati ya koenasana o mekambo. ²⁵Tite ekangi asima ito ya osangana, m'mba boyaeli ya baphe bato; n'ndi tebonyesanehi omo ka omo, na itoka mo komona otu si ya okoma. ²⁶Mondia, aikam'mba toota kobeya mo n'kasa ito maili ya koeba liti, ya buwakahi na chesima cha koaba mondia kobeya, ²⁷owa siowa wa munake angile wa Mose wakpake buwa tchombo chande, yefowehi ba temu babe to basato mokoena; ²⁸N'ndi koendeya lisomi emo ya ema na isongo songo ya kaya eya yoolekanesa bato ba iye eya. ²⁹Eni lisomi omo ya ema yeka someseleka ka liti owa weka pkota na mao Mana Mokonga, owa we kamona bule makiya ya m'mgbele? ³⁰Mondia tokoebi owa weene: Monoohi kosona, kowa kane koisa moto na moto! Na ephe: Mokolo waka somesahi bato bande. ³¹Iki bondi omo ya ema kokeya o maako ma Mokonga siowa uka na koika. ³²Ikahi na maenyeli mo n'su ya boso, eya, maili ya yo kopata liangangi, benneyehi motolo owo ya ema n'kati ya obab, ³³Mo ephe, boikangi m'mba bato ba u'saka moandi na n'soni na mo obaba, na ephe, koika asima amo na eya sieya boyaheli ika na boyali omo. ³⁴Moyohi, baikangi na chombo mo bato ba moololo, na beya akowehi na om koyaoka ka besima bino, koeba mbele bika na besima bafowa na eyo yo koilela iboka. ³⁵Bowahi koeka koika kino, sikookowa kika na boyaeli ya fowa. ³⁶Mondia bikahi na n'kasa ya kokaunda motema, moyohi maili ya koengamesa n'kasa ya Mokonga, bapetehi eya ya enanga we. ³⁷n'nyanga emo mo n'nyanga kakolokolo:" Owa weengame nakula wekalahi; na iteka ilelande. ³⁸Na owa ane wa liti wekaiki mo kowa kowa; aika m'mba waeka, Mosombo yane itokoika ande na ome mondia ande. ³⁹Base, tauwa abito mo baa bokoeke mo olimena n'ndi mo baa bo koika na kowakowa mo koondesa Mosombo abo.

Chapter 11

¹Mo koakoa kikai kota maengyeli mo bésima bélondoleye, mo bayaeli omo ya beya ba kokaknga komoneka. ²Mo koika ko, bekongo baésélékangai Itema Isaali. ³Ikai mo koakoaai taébake mbè tehésé téhâ éndjekelékangai na looki ya Mokonga. Mo boyaeli si yokomoneka ita télékanga'a nde na bésima ba komoneka. ⁴Mo koakoa Abeli oabeli Mokonga iyota ya phoa koétéa ya Kaïna; mo isina si yandé ésonèke ya me mosaali, Mokonga ma koakoa koaba kandé na ùo koika we yekénaénèkaandé, angó maili si kopka kandé. ⁵Mo koakoa Enoka obilékéi kiyo bÉna boa utémonanga andé kopka, na kokanga utemoneke kae mondia Mokonga olinyesi we; bondia, bosó ya kobiléka kandé kiyo, wa akolekangai lilembeseli mo bétéleli besaali ka Mokonga. ⁶Mo isina ya bokmbé ya koakoa itokoéngama andé na moto koléngésa we; bondia yéengami ka'owa obakaméa Mokonga wa'akowe mbe Mokonga ukama omunei mokolo loba'anyi koba baphan we. ⁷Mo koakoi Noa, wemoni lilembeséléli ya koéba maondi si mamiti namonékiandé, na waikangai na bowa ya kolitosa, we na koendjéka Tchélika mo koondesa Monginda yandé; mo koakoa si ko'oko we a kokélésa Tchésé, na koika moimanei waliti yeeséleke we mo isina ya koakoa. ⁸Mo koakoa ka Abalahama, mo kosoneka kandé, olitesei na wiyei mo Boikaneyo omo ya langélékanga we koéséléka Iyota, na wiyei buande koéba koni kokiya we. ⁹Mo koakoa si kiye we kothumana mo N'sèke yéakolèke mandémba ko Motanga ya kpaaya, watehumana kosé ya toupbaka ta Ntulu, asimaamo na Isaka na Yakobo, boose baéléki ba botiko si owo omo. ¹⁰Bondia wa éndéangai Motanga ya koèndjékéleka ka kokokama, owa Mokonga omunei Moimeteli na Moéndjéki. ¹¹Mo koakoa ka Sala omune, angó mobokoloboto andé, waésélékangai télékamba teha koitéya monginda, mondia wa akoangai na liti ka owa waakaléanga we télékamba. ¹²Mo isina si ka amo'ome omolika, mo bokoloboto yandé, we na kobota monginda yabua mba N'kenikení ya obowa, mba Iséséke ika mo Iyaba na bitéengame na kobandéka. ¹³Ikai n'kati ya koakoa boose bakpangai, buango kobundésa bésima béakolékéye bo; n'ndi bamonangi yo na baléngéyangi mo kpaaya, mo'koéba mbele baikangai baeni na baeti mo tehésé. ¹⁴Ba bokoema boobo yo'omwesa mbele bo ophana n'sèke. ¹⁵Aikange mba baebange kowakétokebo, mbelebaikangai na n'nyanga yakosumboka. ¹⁶n'ndi moénèke bo ophana motanga osaali, koéna mbe ya n'nsu yoose. Mo isina si Mokonga obuandé na n'soni mo koéték Ise-wabo, bondia waéndjékake mono bo boikanéyo. ¹⁷Ikai mo koakoa Abalahama owabei manande Isaaka, n'nyanga ya sondjélékanga we, na waaba manande omolika, ka'owa waakoéanga we malonga, ¹⁸na kowa kaénékanga mbe: "Ka isaaka yékaésélékai koakabeTcabanda". ¹⁹Waéngéléangai mbe Mokonga uka na tchékamba angó bÉna ko'imola bakpi; bÉna bo'obo kosumbola we mo boyaeli ophè ya koimoka. ²⁰Mo koakoa Isaaka waliphéa Yakobo na Esao, mo koéba maondi mo kula maili. ²¹Mo koakoa Yakobo bosó ya kokpa mbele waliphéake omo na omo bana ba Yosefu, na kotangéa, mbele osimbéye na katékandé. ²²Mo koakoa Yosefu bosó ya kokpa mbele waebesake maomokeyo ma bana ba Isalaele, na koesa looki mo isina yamékua yandé. ²³Mo koakoa Mose, mo koboteka kande, baisékanga we n'nkati ya méeli isato na ba bébote we, bondia bamonangai mbele maana we phoe iboka, na bitébatinangaa andé looki ya Mokota. ²⁴Mo koakoa Mose kokonda kandé, waékangai koétéka Mana Moséka ya Falao, ²⁵waakoangai komonéka maobi asimaamo baka na okita ya Mokonga mo kolingowa ome ya n'su kakolokolo na bato ba kobéya, ²⁶wémonei kpaaya bémusi ba Mbali koétéya Ipfhoka yaéma ya Ejipito bondia wa monangi Iyota ye kala maili. ²⁷Mo koakoa wétokei Ejipito, buango koika na bowa ya Lisomi ya Mokota; isina si wa moésangi boimanei yandé, waiza mba omona owa uto'omonékanga. ²⁸Mokoakoa watangai Ikeka ya Pasika na koitéka ka Mokía, bondia mbe moiyyi uté manénangi liboti ya bosoboso ya baana ba Isalaële. ²⁹Mo koakoa ba kalésangai Iyaba ya kotéa mba asima ya kokpkatola kokaména, kaobéobéo ba Ejipito kophana kokalésa boose baimbangai. ³⁰Mo koakoa n'ngamba ya Yeriko y kéangai, maili yabo kotimba mo n'nsu Motcomoèndi. ³¹Mo koako Rahaba amokali wa Ilemba utékpanga andé asima'amo nabato bitanganga Mokonga, bondia waisékangai batoméki na bii bosaali. ³²bÉna n"ne bo boni ephe? Bondia nékambèn'nyanga ya ko"na mo isina ya Gédéo, baraka, ka Samusoni, ka Yepfeta, ka tawiti, ka Samwele, na batomeki, ³³bo mo koakoa ba longéangai métanga ephè, baéndésangai tona ta ba Simba, ³⁴ba limangai Matumbo ma toya, baondangai mo kotéhwa ka kabusu, baondangai mo n'soyabo, baikangai na békamba mo bita, baisangai obéyo mbeyo ba ita ba kpaaya. ³⁵bamokali bamoésanangai na bakpi bato mo koimoka éphè mo téhésé; baphè mo bémusi ba kolubéka na koékéabo koékéléka, mo toéngéleo ta ome ya kaimoka kosaali kakala; ³⁶baphè batélékangai bokétehana kolubéka tonywanywa, méololo na lumba ya Ipfhuè; ³⁷Balubéka Mawe, babukéka matuku-matuku ba kundokéléka, bakpangai kokitéka na tobusu, ba endesangai bo abono na koakoa bébatésé bo n'koba ya mekoko na n'koba ya Mboli, basiya bo mékanga, ba mona mosobo, balubéka tchititi, ³⁸mobo téhésé tehitafoléanga kaebo, balola n'nkati ya obandja ya Ibunge na komkondi, n'kati ya makula béma komélinga ya n'sèke. ³⁹Eyo yoose, mo koakoa sikoa kamoéélékanga kosondjéléka kabo na Mokonga, bundésanga andé eya ya okolékéanga bo, ⁴⁰Mokonga omoneleyi bosaali bosó besima ba kophoa bondi-ito, na kokambésa koabéléla bo bemine bua bÉnito mo ome si.

Chapter 12

¹Koika base boose kaé, bondia tekombéke na ibamba yaema ya bamoni, téem'bolei kumbo oose, na kobéya si ka kekombe base, ²na tiyei mo kaobéobéo na koakoa ko mokombo éeséléke base, mo koiséa toéngéleo maiso hitoka Mbali, mokota, na mokolo wa koakoa, owa, mokomona bokétehya kokanga kotina, na otéhumane asé mo kaako ka Ilome ka bokota ya Mokonga, ³Akowi liti, mo boobo, owa wakandanga motema mo boyaeli ya maangoane koika we mo mboka ya bato bakobéya, mo isina mbe bane bitéekangi, météma koena. ⁴Biti nakokoli bino bena ko makia, mo koesa na kobe. ⁵Nino baibeyake looki ya kobandjandja ya ésélékanga bane, na Mokonga mba koika bana bande: "manane, bua kotéfolo kolubeka ka mokolo, na obuwa koéna mobényanga ekalubeka owe; ⁶bondia mokolo olubéangi owa "eme we, na olubéangi na konywanywa boose siba weli mba bana bandé. ⁷Akowi obaba: ikai mba baana siba Mokonga o'osondja bo; mo isina ka'oni maana Ise utéengame na kolubéa we? ⁸Mba aika mbele bitéengame mo kolubéka bowa boose béengame, bikai okitaka ya baana baphè bamotondo, na buandé okitaka ya baana basaali. ⁹Mokoéngeléa, bondia baise bito mo komobe balubéangi base, na base talitosangaibo, ke titéengame bito mo isina yaema kosélela ka'Iseito wa Mesombo, mo koika na téhéondésai? ¹⁰baise bito balubéangai base mo n'nsu ka kolokolo, bowa bamonanga mbele yepfhoie; ndi Mokonga alubeai base mondia kopfhowa kito, mo isina ito koléngéa koika mo ome ya kophénema baka nandé. ¹¹Ikai mo liti mbe yoose ya obaba yokomonekai mo okitaka ya tchombo, na buandé ya koléngéa, ndi yékaomokai maili mo baa bamonanga omusi si owo yékabotéai bo kouma ka bii waéma liti. ¹²Kokamesa maoko mimo maenake na kobesakobesai maangulu mino maenake; ¹³na ondésanai na mao mino mo boétéyo koimanéa Ilome, mondia mbe téa temuneke bitéétangi kaowa, ndi bakokole kokobeakobea. ¹⁴Phenai bii moto o'ose, na bokianeli ya kophénena, bwanayo angó omo uto'omonaandé Mokolo. ¹⁵Moésanai mo kokanga moto angó omo kokamba téhéondésa tehe Mokonga; mo isina ya kaima ka lola angó kamo, ka kombola métabe yandé mo koomola, mo koséa ba (to ba buwa) kokpesana, na iboka ya baphè bitéséamangi; ¹⁶mo bua moto koika na ilemba, mo téhéema kokanga kolitéa mba esau we bolephè ya Moleli wa'olésangi kosumboléka itema yandé okoloboto yandé. ¹⁷Beli mbele, maili si, wa phanangai kosumboléka itema yandé, wa ékéléka, gai, angó boa abondjabondja we koéya na maisoli; mondia koiyaeya kandé kitaikanga andé na llelo angó kambu. ¹⁸Bane bité bakaméangandé mokondi omo siowa baéngamanga kobundésa yo na yaikanga kotoboka na . ¹⁹kaya, na obongé, na Ipfhue ya lingéa, na tobalibali, na mpalu, na kolubeka ka mondjèndjè ya Mpalu, na lokendi ya maoki, mba ba baikanga mo ko'ongba baénangi mbele yébuwa koénékéyabo éphè ya koetéa iboka. ²⁰bondia bito okokola andé kokaméleka sioko: "Béna angó n'nyama émo ya kukana na Mokondi si owo, yo kolubékaii mawée. ²¹Na matéhangila siamo ma ikangai na bowa angó Mose wa émangi mbe: "Nika na bowa na mo'tékatéka! ²²N'ndi bane babakaméake ko mokondi ya Siona, ko motanga ya Mokonga uka, mo Yelusaleme wa n'su yoose, métuka ya Ilangatuka ya bakitomo békombe na ngembo, ²³mo bosonganeyo ya m'mboti ya bosoboso éyakolékè maina mabo kokpalokakiyo mo obowa, ka'zuzi moimanei omune Mokonga wa boose, wa mesombo ya bato ba saali ya timbokanga mo kophénéna, ²⁴koika Mbali uka mokumi wamalanga ma énéké, na ko'mokia mande meitéke asé mo koena bosaali koétéa ma Abeli. ²⁵tanganai bane mo koeka buai kon'ngba owa okoena nino; bondia éeyo si ite kaeti andé kaowa koba bokoéka kon'ngba banangoli mékimo yabo mo téhésé, banga békaya obeyo n'kati ito, aika mba base tatimbokea ka owa okoénéa base kiyo na obowa, ²⁶we, mo looki andé yo obololéa n'nsèke, na mo énékéké wéesi base Iyano ya tongéléo si'éto: "n'nyanga émo éphè Nékatékésatékéasai buandé n'nsèke lika, ni bena obowa kiyo. ²⁷Looki si owo; koondésana nayo éphè, yémosei kotimboka ka bésima, baendjékélékanga n'nyanga émo, mba'mbe besima beesali bitéka séami andé békaikai n'nsu yoose. ²⁸Mondia isina, mo koéséléka téhésé téha kokanga koséama, Témoesi koakoa kito ka Mokonga mo boyaeli ito ya koloéngésa we, ²⁹béna kolitéa na bena bowa, mondia Mokonga wito uka'kai kaya koséngésa.

Chapter 13

¹Ikai na moinaina n'nkati ya moboto. ²Buwai ko ibeya ko pokeya baebi; bondia, na kota yo, bamo betchumanesi bakitomo, buwa ko eba. ³Engeleyai bato ba yelolo, m'mba bane kae bikai ba yelolo, na baa bo omoneka maobi, m'mba bane mine kae n'nkati ya mobe. ⁴Ekai mbele isongi ya litoseleke na bato, ke itanda ya isongi yo bua ko seama, isina mbe Mokonga we kasomesai bato ba malemba. ⁵Buwai koakesa mebe ino mo tcheama tcha beeya; tumanyeyai eya bika na yo; bondia Mokonga wo mune wa enangai: "Ntekaeka bane owe, ke n'teka tchithcana bane owe". ⁶Ikai na otendelai teengame ko ena mbe Mokolo ukai mounai wane, n'tootina bane tchesima; moto wo otai noo tchei?" ⁷Engeleyai baendesi bino baa benangolee bane looki ya Mokongai; monai tchei tcha ikanga n'tungeya ya koika kabo, ke ondeyayi koakoa kabo. ⁸Mbali Klisto ukai otitaka omo botuobi, momo botu bena layalaya. ⁹Buwai ko beleka na manango ma olanga ma baeni, bondia efoei m'mbele motema ya kobeye-kobeye na omomye, ke buwa na meleli si eeya itunee na tchesima ko baa si baa ba liamanga na yo. ¹⁰Tika na mesa wa mafaefi owa si owa baa boota mokambo mo ema bauwa babo na isosa mo kowa. ¹¹N'nyama, eya na kiya mebiteke mo asima ya phenena na moabi, wa mafaefi wa kio bondia ko beya, yelekani ko bandja na motanga. ¹²Na eeyoi Mbali kae, mo kophfenesa bato na mokiya yande yomune, weikeyi na obaba ko bandja na molango. ¹³Teomokeyi ikei mo kiya kowa kande, ko bandja na motanga mbe tebiye n'soni yande. ¹⁴Bondia tobuwa bito kono kose na boikaneo ya ko tchumana, n'ndi toophana owa yokula. ¹⁵Nande, teabei buwa ko ena ka Mokonga lephaephi yako lombesa, ikai mbele, kauma ka metutu kaa ko limbowa lina yande. ¹⁶Ke buwai ko ibeya kota kophowa na kotelesana bosaali, isina mbe mafaefi si maamoi Mokonga wo kowakowa. ¹⁷Litosai baendesi bino ke n'ngbai bo, bondia bootanga nangai na mosombo yio eya ekaphipheleka bo; aike mono boobo, mbele bate yo na ome, ke buwa na obaba, eya ito koika kophowa bosaali kowa kino. ¹⁸Somboleiyai bas; isina mbe teakowe na obaba, eya ito koika na maenyeli masaali, ko ema ko maondi moose, koenda bosaali. ¹⁹Ikai na moinainai no ko omba bane kota yo, mbele mesumboke ka obeye-obeye. ²⁰Ekai mbele Mokonga wa bii, owa wesumbole ko bakpi motchungi wa ena wa mekoko, ko mokiya ya ilonga ya laya-laya, Mokolo wito Mbali, ²¹wa engamese bane ko mekambo yoose yaphoa mo ko iyanesa n'nkasa yande; wate kowa kino eya yephe, ka Mbali Klisto, owa ika okuku, mo bemo na bemo! Aaphe to kpakpa na tokpakpa! ²²Na bondja-bondja bande, mesombe na mesaka, mo ko bunda mekimo ya ko kobesa-besa bane, bondia na andikiaki bana botuku lika. ²³ebai mbele nduku wito Timote weelekei, aika m'mba wala enekeke, no kiyai ko mona bane asimamo nande. ²⁴salimiyai baendesi bino boose, na ba pheneni boose. Baa ba Italia ba salimiake bane. ²⁵Ekai mbele omomye yaike nino bane boose! Aaphe!

James

Chapter 1

¹Yakobo, mokobe wa Mokonga na mokolo Mbali Klisto, mo mephindi ikomi na ibe si eya ebalangame, ko onda. ²Bana ba m'ma, monai m'mba bondi ya ome ya koiyesa kosondjeka si kowa keteleke bane moko. ³Na koela mbele kosondjeka ka koakowa kino kokoesi koendeya. ⁴N'ndi engami ambele koendea kaengamese mene-mene mo kombo yande, mo isina mbele beengami bena ke beiyanesei, na kokamba kokosa koengamesa bondi omo. ⁵Aika m'mba omo n'nkati ino wakamba weli, waombe yo ka Mokonga, we okoabanga buwa tchekamba na kokamba kosuleya, ke yo koabelekai we. ⁶N'ndi waombe yo na kowakowa, buwa meango; bondi ya owa oota meango weengamesani na ma boobo ma iyaba ya ema, eya yo onyengenyanga na mophopho ke ya omboleka mo okonge omo na ophe. ⁷Munakato okitaka owo obuwa koengeleya kotomba tchesima tchemo ka mokolo. ⁸Ikai munakato wekambe koengelea na tchekamba mo m'mboka yande yoose. ⁹Ekai mbele mana m'mba si owa uka na boyaeli ya koselela walomese omune mo koimoka kande. ¹⁰Ekai ambele iphoka, mo we walombese amune mekoseleselak kande bondi ya okoeta m'mba ya kalengulungu. ¹¹Looba yeimokei na kaya kande koema, ye kamesei iyangala itunda yande ya ema ke kopha ka boyaeli yande na kolimena. booboi iphoka yooseyama n'nkati ya mekambo yande. ¹²Ome ka munakato si owa okolela n'nkati ya obaba ya kosondjeka kande; mo isina mbele maili ya kosondjeka, o otombai m'mpika ya motchwe ya koika, eya mokolo weakowe koabeya bo ko makondjekeo mo baa si ba beeme we. ¹³Aika m'mba munakato wasondjake noo, mo isina mbele Mokonga uteengame ande kasondjeka na kobeya, ke omune uto osondjonga ande munakato. ¹⁴N'ndi omo na omo osondjekangai aika m'mba wa pholoteka ke wa baanyeka na tcheema tcande tchemine. ¹⁵ke aika m'mba tcheema, aika m'mba tchabiya mesolo, tcho obotai kobeya; ke kobeya kateleka, ko obotai, kopka ¹⁶totokesa bito bane mo isina ya bondi si bana ba m'ma. M'mgbengbele yoose itonde ya phowana ibaanyeo yooseisaali yo oselele-selekangai kolinga kiyi, ka Tata wa phololo, kowakande si kowa kekambe anga kobaanyeka, anga iphfue ya kotomboka. ¹⁷Maondi moose masaali na

ibaanye o isaali okulangai koa kio; yo selevelangai ka Tata wa liangangi, we wa uwande na ko timboka-timboka, uto ko isanga anga iphuwe ata kakolo-kolo. ¹⁸We botei base mo tche ema tchande, na looki ya liti, ambele teikei aisa m'mba ba boteki bande ba boso ba besima si beya beendjeke we. ¹⁹Lembelai yo bana ba m'ma baemesani bane mo bobo kae, munakato woose wam'mgbe kabeyo-beyo, ka okooke mo tcheongeli. ²⁰Mo isina mbele tcheongali tcha munakato tchitokoengamesa ande koengama ka Mokonga. ²¹Mo isina mbe mo kom'mbala boyaeli yoose ya bololo asima amo na n'nguma ya weli ya beya ya koeteya tombai na bi looki si owa yalekelkanga kowakino, ke eya yeengame na ko ondesa mesombo ino. ²²Tai ko mekambo looki ke bouwai kotungeya mo ko m'mgba, na ko keseleka bane mine na to engeleo ta beya. ²³Mo isombeke aika m'mba munakato omo wa m'mgba looki ke wakalmba kotayo ko mekambo, wetuanyayi na munakato si owa oonyeeya mo bomoneo tchondi tchande tcheteleke nande. ²⁴ke owa maili ya ko moeseleka, wa ya ke wabeya kabeyo beyo boitaka si owa ikase we. ²⁵N'ndi owa si owa okom'mbola komona mo ba angile si ba beengame, angile wa koekeleka ke waika na moinai na ko kamba koika moeni si owa waibeyaneka ke, n'ndi owa uka ko mokambo, ooyo okikai na ome n'nkati ya mekambo yande. ²⁶aika m'mba owa okoengelea koika munakato wa masomboli na kokamba kota tcheami tchande mo ko lina itana na ko kesa mosombo yande, etanda ya munakato si yekambi inena. ²⁷Etanda ya phenena na eya ekambe itoi, boso ya Mokonga Ise wito, yeengami na kiyanga ko monanga tauwe na betike mo obaba yabo, na kotanga na koekana na bololo ya tchese.

Chapter 2

¹Bana ba m'ma ekai mbele kowakowa kino mo looka ito mokolo Mokonga Klisto yaika bo moeseo ya kokamba kosonasona moto woose. ²Bundesai aika m'mba wan'ngeya mo bosongana kino munakato omo na m'mpika ya monywe ya oketi ya ema ma n'ntulu ya phowa ke ya n'ngoya kae kauwe kamo sika ke bato na bolula. ³Aika m'mba tatimbola komona kito ka owa si owa webate n'ntulu ya phaphoa, ke baena nande mbele: "Owe tchumana asima si ano ya aketi, ke aika m'mba baena na kawe ambele! Owe imanesana; ango mbele tchumana kiyo ka bateli yane ya mao, ⁴Bito otoa bino bane mine kobaanya, ke bito obuka bino bondi na ko ondesana na toengeleo ta maenyeli mino ma beyai? ⁵M'mgbai bana ba m'ma baemesani bane : "Mokonga utoisonanga touwe ko maiso ma tchese ambele baike maphoka mo ba angile, ambele bato mbe m'mba iyota bokota si owa yeene we ambele okoabai kobaa beeme we? ⁶Ke bane bo touwe! Yo buwa maphoka i mokesa bane obaba, ke mo kopholota bane boso ya malumba ma babuki ba maondi? ⁷Yo buwa bai bootepholela lina isaali si eya ye bate bane. ⁸Aika m'mba baengamesa angile wa bokota, mo koengamesa na maoki si maa mephalo! Okoemai owa webakameye owe aisa m'mba owe mune, boota bosaali. ⁹N'ndi aika m'mba ba sona munakato omo, batake kobeya babukalekake kobeya na angile m'mba baseyo. ¹⁰Mo isina mbele aika m'mba owa okotangana na angile woose, n'ndi wakeake mo omolika wa angile, wa keake mo boose. ¹¹Bindia mbe, owa weene ambele: "Utetangi ilemba, weene kai ambele weiyangi, mo boobo aika m'mba utete ilemba, n'ndi aika m'mba waiya, waikake owa wa munake angile. ¹²Enaina kota m'mba ba bondi yabo yo obukai na angile wa koekeleka. ¹³Bondi ya keka ka bondi kokoikai na kokanga tchombo kolongea ka kobukeka ka bondi. ¹⁴Bana ba mina, ikai na eni esina ka owa okoena mbele uka na angile, ambele we kambe mekambo? Kowakowa ko koondesai wei? ¹⁵Aika m'mba mana m'mba omo amo ome angomana m'ma omo amokali bauka mekanga na kokanga moleli ya n'nsu yoose. ¹⁶Ke aika m'mba omo n'nkati ino m'mgbai kaya ke beikotei ambele bitee bo eeyo ikai na oni oketi kauwakabo? ¹⁷Ika kai boobo mo kowakowa; aika m'mba ka kamba mekambo, kapkake ko kemine. ¹⁸N'ndi omo okoeni ambele na mekambo. Moesa noo kowakowa kabe ke kambe mekambo, ke noo noomeasai owe kowakowa na mekambo. ¹⁹We akowe ambele Mokonga ukai omo lika, watake bosaali; beakowe kae ko bootekateka. ²⁰Weemei kolembela, e munakato wakokanga isina mbe kowakowa ka kokomba ikai beikaika. ²¹Abalayama, Ise wito, uta bandekanga m'mbele weengamei, bondi ya mekambo ke mo mekambo, kowakowa ke bandekei ambele keengamei? ²²Wa monake mbele kowakowa ko otumikangai na mekambo yande, ke na mekambo kowakowa kaengamangai. ²³Mo boobo nakoengamesana eya yeene ilonga ambele Abalayama na kowakowa Mokonga ke yo makobandeka we mo koengama ke we nakoetaka munakande Mokonga. ²⁴Ba monake ambele munakato okoenganai na mekambo ke, buwa na kowakowa lika. ²⁵Loaba amokali w ilemba utaengamanga we ka na mekambo, abuwa ya okowanga we batomeki ke waisa ba na ephe m'mboka? ²⁶Bowa mobe na kokanga mosombo ikai ya kopka, booba kae kowakowa ka kokamba mekambo kapkake.

Chapter 3

¹Bana ba m'ma koika n'nkati ino n'nguma ya binakato si baa bokoebesa bondi ya beli ambele toobukelekai bondi na kasomea kaema. ²To okuka base boose na beyaeli okitaka na okitaka. Aika m'mba munakato omo utekeseleke na maoki, ukai munakato weengame, weengame na koekanesa mobe ande itondo mo kobeya. ³Aika m'mba Tata boendeseo n'nkati ya Kana ka m'mponda ambele yalito base. to koendesa kae mebe yabo itondo. ⁴Ango boobu ma aatoma pheme ma mesango mo koendeselekangai na ka n'nkaphi kaanyongo mo tcheema tcha moendes. ⁵Ango boobu, tcheami tchai kasima kango ka mobe, ke ko obubeyangai m'mbele kango ka mobe, ke ko olubeyangai m'mbele mo besima ba ema-ema. Monai m'mba kaya ka angowa keendjame koyesa tchekpanda tcha ema ⁶Tcheani kae tchikai kaya; ikai tchese tcha kobeya. Tcheani tcheteleki n'nkati ya benena bito ba mobe. Kosya mobe ito otondo, bena koelakanesa koendaka koika kito, mbele tchemine tchokolelekana na geena. ⁷Oitaka yoose ya n'nyama na tooni, na belande na n'yama ya maale endjekelekei ke eteleki na tcha kamba tcha koika ka binakato; ⁸n'ndi tcheani munakato ango omo uteengame ande na kosumbesa tcho; ika kobeya si kowa biteegame ande ko ombowa yo; keiyei na moteya koiya. ⁹Na tcho to oliphea mokolo Ise wito, ke na tcho to koayea bina kato si ba bateleke na okitaka ya Moknga. ¹⁰Mokana kamo yo koomoka ko lipheleka na ande ambele bana ba m'ma yaika boobu. ¹¹kasowe ko koomolangai na bo omokeo omo maale ma phowa na maale ma m'mgbambai? ¹²Tchete tchemo bana ba m'ma tcheengame ko omola touna ta kota makuta ama tchephe tchete ko omola tephe touna tamotondoi? Maale ma moo miteengame ande ango kambu ko omola maale ma tchelele. ¹³Nani n'nkati wino uka na weli na kolembela wamoese mekambo yande na ko enda kande kosaali na bii na weli. ¹⁴N'ndi aika m'mba bika komela ino na tchekamba tcha maondi malola, na mosombo ya kopkesana bobuwa kotomba looka nayo; ke bekesangi liti. ¹⁵Weli si owo ya buande owa yo otoa kiyo; n'ndi iki ya tches, ya mobe ya mosombo ya beya. ¹⁶Mo isina mbele aabowa ika tchekamba tchemo tcha lola, mosombo omo ya kopkesana iye eya ika moo asima amo na boyaeli yoose ya maondi ma beya. ¹⁷Weli ya kiyo ikakasai boso boso ya phenena maili si na moo ya kom'mgbesana, owaika kosondjeka kosaali kae ko m'mgbesana, ka kaiye na tchombo na touna tosaali, na ko kamba na kokesa. ¹⁸Kauma ka tchaa kolekelekangai n'nkati yabii na ba asobaa bo phenesana na bii.

Chapter 4

¹metato yatokaki na koni , na maseya matokaki na koni ? buande mo n'kasa ino yo koesa n'kati ya mebe ino ?
²bokoema emo , na bito opata abino ; biki baiyi na koema , na biteengame abino na opata ; bika na maseya na metato , na bito opata abino , mondia bitokoomba abino . ³bokoomba , na bitoopata abino , mondia bitokoomba abino bosali , moisina yakoesa ome mo n'kasa ino . ⁴bato ba ilemba ! biteli abino mbele koema cheseikikoika buwa kom'mgbesana wa Mokonga ? owa weene koika isau ya chese waemaki koika m'mpoki wa Mokonga ⁵beakowa mbele maandiko mokoena bule ? mokosekana ii Mokonga weme mosombo wete n'kati ino . ⁶okoesa , n'ndi , m'ngbengbele ya eteya ; moyo ii maandiko yeene : Mokonga okoimaneya bato ba omuli , na koya m'ngbengbele mo bato ba oseleka . ⁷selela ii boso ya Mokonga ; imaneya ii setani , na oki obeyo kpaaya nino . ⁸susi bakabaka na Mokonga ; na we osuseya ii ane . sooli maako mino , batii bakobeya ; sooli metema ino , bato si baabi teengame . ⁹m'ngbe ii chombo , ika ii n'kati ya kokpa na n'kati ya koeya ; eka mbele koseka kino katimboke koeya , na ome ino mo chombo . ¹⁰selela ii boso wa Mokolo , na o yayowa ii bane . ¹¹bitenangi kobeya mo kobeya , banduku . owa okoena kobeya na nduku , ao kombesa nduku ande , waenake kobeya na kosambesa angile . kumbi , aikam;mba wa sambesa angile , wauwaabe owa weangiliye angile , n'ndi iki mosambesi wa yo . ¹²omo lika ii uka moenei na mosambesi , wemune lika ii weengame na koondesa na olimesa ; n'ndi owe , owe ii nani , weengame na obuka bondi ya munakabe ? ¹³mondia ane, bo koena : moonoo otu ao na m'pendu tokiya ii o motanga ya mosongo omo , tooti chemo chemo, tooti n'kasi , na toopata ii . ¹⁴bana si baabo bitokoeba eya ika koika kabe ? bika ii mophopho owa yomoneka mondia mo n'nyanga emo , na mailisi ke yalimena . ¹⁵beengame ii na koena , mailisi aikam'mba Mokonga waena , to koika ii , na toota ii eno na eya . ¹⁶n'ndi moeneeke bokouwa na n'kasa ya omuli . chesima siechoyo ya olubeya m'mbele boobo . ¹⁷owa weli kota eya yefowe , ke wauwa kota yo , ota kobeya .

Chapter 5

¹mondia bane , maphoka ! eya ii na tekateka ii , mondia obaba siowa yokula kowa kino . ²maphoka mino mebowe , na n'tulu ino yeleleke na tolimo . ³mawe mino ma n'keti na beeya bino ika n'kondo; n'kondo si yo o bileki kiyo iboka mo boyaeli kiyo nino , na koanga menuku ino ya mobe m'mba kaya . bapatake besima ba n'keti mo n'tungeya ya n'su . ⁴mona , iyota ya bato ba n'kasi si baa bakonyookema ba mino , na eya baabe moese bo maobi , koakaya na m'mbeya ya bakonyowi yo yakomake o matu ma Mokolo wa motato . ⁵baikangi kono kose n'kati ya koema ome na n'kati ya ome , beikotesi metema ino otu ya ome . ⁶bekelesi , beiye ii bato basaali , baa bitete ango ane kobeya . ⁷eya ii metema , banduku bena mo maondi ma Mokolo , mona , mophui okoendeyanga ii touna tosaali to n'seke , koeyesa motema moisina mbele bena abowa opata we m'mbuwa ya boso na ya n'nyanga ya maili . ⁸ane koye , ika ii mbele beeyese metema , ba kobesa kobesa matema ino , mondia maondi ma komoka ka Mokolo ka susake . ⁹bite ksananga ii omo koophe moto , banduku mondia mbele bitebukangi maondi mino : mona , mobuki wa maondi uka o molango . ¹⁰ika ii , banduku bane , boyaeli ya fowa mo obaba na koeya motema banangoli si baa baenanga molina ya Mokolo . ¹¹mona , tokoeni ome mo baa bepate obaba mokoyeyesa motema . baa m'mgbangi mondia koeyesa motema ka Yobo , na hamonanga n'tungeya bowa Mokolo waesanga we , mondia Mokolo weiye na chombo na m'ngbengbele . ¹²boso ya maondi moose , banduku bane , bitepatangi na owa uka kiyo , ao mo n'seke , ao mokolapa komo . ¹³omo n'kati ino waika n'kati ya obaba? wa sombole . omo waika n'kati ya ome ? waembe n'ngembo ya ngela . boobo ino n'ndi kowa kowa kino kaike boobo , na koeka kino kaike boobo , mondia mbele bitekangi mokosomeselekanga . ¹⁴omo n'kati ino waikla na oso ? waete Bazea ba lumba ya Mokonga na Bazea basombolewe , mo koisela we makuta molina ya Mokolo . ¹⁵masomboli ma kowakowa mokoondesangi moto wa oso , na Mokolo oyayowa ii we ; na aikam'mba weti kobeya , yoomeselekeya ii we . ¹⁶ena ii kobeya kino omo na muna kande , na mosomboleana ii omo na munakande , mondia mbele beonde ii . lisomboli ya owa wekabee mo liti ika na chekamba chaema . ¹⁷Elia waikanga kai moto wa boyaeli namna wito : wawasombolanga ii buwa koeka mbele m'mbuwa iteokangi , na ita okanga ande m'mbuwa kono kose bena bemo bisato na meeli motoba . ¹⁸na wena osombola kae ephe , na kiyo na koesa m'mbuwa , na n'seke na koomola touna . ¹⁹banduku bane , aikam'mba omo n'kati ino aikam'mba walimena kpaaya na liti , na omo na o sumbola we , ²⁰waebe mbele owa wasumbolake mo tii wa kobeya mom'mboka sieya walindekake kobeya kande kabuwa .

1 Peter

Chapter 1

¹Petele, motomeki ya Mbali Klisto, mo baeni boose baa bika ko motanga ya Pont, ba Galileya, ba Kapadose, ba Azia na ba Bitinia, ²ena baikake basoneki mo ko ema ka Mokonga Ise wito, mo ko phenena ka Mosombo osaali mbe baike bato ba ko litosa, na ko iteka ka makiya ma Mbali Klisto, ekei mba ko epheleka na bihi wabuwe n'nkati ito. ³Wa lipheleke Mokonga, Ise Mbali Klisto, bondia tchombo tcha imoke, bondia ko eya ka metema, mo ko imoka ka Mbali Klisto wa o;okanga mo malundu n'nkati ya bagbi; ⁴Bondiya botiko owa ito ko sela sela, ango ko seyama, ango ko kamena, botiko si oowa etelekee bato bato kiyo mo obowa; ⁵mo bane si baa, mo tchekamba tcha Mokonga be ko kamesa kowa kowa kino kowa ko koebeseleka bane mo n'nyanga ekala. ombe kowa kowa kino ka moneke, ko saali ko longeya olo owa o ko bowanga, wa moneke mo ko lengeleka, na okuku ena osabo obowa ekala Mbali Klisto; ⁶Aowoi ika ome yabe, ango enekeke, yeengamei, ombe weike na ko soma mo n'nyanga ya angowa na ko sondjeka okitaka yoose, ⁷mbe ko sondjeka ka koa-kowa kabe, ka ema ko longeya wolo owa wo ko bowanga, nde kaya ko komunangai we, wika na isina yande n'ndi ko sumboleka, okuku ena eshima (ko litosa) abowa ekale Mbali, Mokota ya kose na kiyo. ⁸We owa beeme we mbe bina moni mono we, owa beakowe mbe binamoni mono wem bo koika na ome ya ema, ⁹bondiya bo koika na ome ya metema ino, mo ko lipeka kino bondiya kowa kowa kino. ¹⁰Batomeki baebesanga maondi bondiya kophowa ka keisameye bane, balangai kophowa mo bondia kophana kabo, ¹¹ko ema kophophowa n'nyanga na beyaeli ba mosombo ya Klisto owa wa ikanga n'nkati yabo ena owa o ko ebasa obaba ya Klisto ena okuku owa ekaeseleka maili. ¹²Ya ebelesekangai bo mbe, ome ito koika bande bondia lika n'ndi bondi ino bane boose. M'mba bowa belesekanga bane na looki ya ilonga na mekuwa owa wetomeke kolinga kiyo, kowa ba malaika boose bika na ko moesana na bato kono kose. ¹³Mo booboi, kandai mpondjo ino, ikai na ko n'ngbesana, ikai na koendeya kula ka Mbali n'nkati ya ome. ¹⁴M'mba baana basaali, bowai koonda maondi mabeya-beya maa maikanga bane na kota mo mbe biteli. ¹⁵Bondiya owa wa etanga bane wikai mopheneni mo maondi mino moose bane kae ikai bapheneni, mo koenda kino, bowa eandikeleke. ¹⁶Bako bowa bo koikai bapheneni, bondia nika kae mopheneni. ¹⁷Aika m'mba wo ko ombowa Ise

wino, owa o ko bukanga maondi bowa eengame, omo na omo bowa ko uneya omo, enda na biwa mo n'nyanga ya koenda beikaneyo babuwa.¹⁸Ebai mbe, bua bande na besima beya ba ko wanga, ango na beeya (nfalanga) na wolo n'ndi yo ko ondesa owe na maondi mabeya mo koika, n'ndi ekoleke owe na ba ise bino,¹⁹ n'ndi na makiya masaali ma Klisto m'mba maana wa mokoko owa obuwa na kilma ango tchemo.²⁰A ebekananga mbe tchese tchinaiki eke ko moneka maili ya n'nsu, bondia ino,²¹bondi yande ba akowake Mokonga, owa wa omolanga we n'nkati ya bagbi eke wa esa w okuku, m'mba kowa-kowa na ko endeya kino yaika mo maako ma Mokonga.²²Wa phenenesa metema ino mo kolitesq liti mo koika na ko emesana ka liti, emesanai iboka omo na omo.²³Bondiya ba botekake ephe, buwa bande na touma ta kobowa n'ndi maoki ma nsu na nsu maa makotoka ka Mokonga.
²⁴Bondiya:" Monuku yoose ika m'mba kaani, eke okuku m'mba matunda ma kaani.Kaani ka kamena na litunda,yo ko ikangai.²⁵ N'ndi looki ya Mokolo yo koikai nsu na nsu ena looki si owo ekai owa a ebelessekanga bane mo looki ya ilonga".

Chapter 2

¹Chichana kolenga na olango yoose, olephè, koema kabeya. ²Ema, mba n'nemba, eya yooma mabe masaali na maphènena, mbe okôwe nkati ya iyota yande, ³aika mba wasondja, omom' mbe mokolo wo'phoei. ⁴baka mea we, iwe esaali, emboleke na bato ndi elokoteleki na Mokonga. ⁵Bane-mine, mine, mba mawe ma mbesi, kobesanai, mokoesa lumba ya mosombo osaali, yakoemeleka na Mokonga molina Mbali mokolo. ⁶Bondi enekeleke mo kaani, monai, natake woose owa wokoakowa yo utekaiki bande na nsoni. ⁷Okuku ikai koika owe si owa kowa. Ndi mo baa, bitokoanea Mokonga iwe si eya emboleke na baesi ba malumba yo yaikake yakophaneka, na we esaali, monyele ya maseya. ⁸Bo nakokuka, bondi ya kokanga kowa-kowa looki owa etomekeye we. ⁹Bana buwa mba baphe, bikai baa besomeke mkati ya bana ba Israeli, asima ya mokota, cheese cha phenena, okita eakoeleke, mbe beebese masaali ma owa otoese bato mo iphuwe mo kon'gesa bo molooba. ¹⁰Bane, nyanga éphé bitaikanga kae okita eke enekeke, baikake cheese cha Mokonga, bane baa bitapatanga chombo eke mono-botu, ba akolokake nande. ¹¹Baemeleki bane, natomake bane, mba baeni na bato ba bakiya ndô, mo nseke, ekanai na malemba eya ika koleyá komo kosomesanga Mokonga ema yokesanga na motema. ¹²Ika, nkati ya bato si baa biteli Mokonga na kophoaka mobe kowa kokoesena mobe bito. ¹³Ika na kongba, bondi ya mokolo, mekota nkati ya bato, teikei na keshima ko mekota ya cheese. ¹⁴Ika ka Mbula-ma-tale mba motomeki mo koesa bato ba beya ezabo, mokomoesa bato basaali. ¹⁵Ika koema ka Mokonga, mokota basaali, mokokanda tona to bato baa biteli mekambo ya Mokonga. ¹⁶Koika buw mokambo na buwa kota mekambo koolindekai kolola ndi kota yoose mba moto wa Mokonga. ¹⁷Ltesa bato boose, ema bato boose, tina kae Mokonga, tosa mokota. ¹⁸Mokobe, litosa mekota yabe, buandelika baa befoe, ena baa babeya. ¹⁹Ika omonye mokolitosa ba sendi moisina ya koema Mokonga n'nembe ya obaba. ²⁰Eke oni okuku mokoa-kowa nsenda na kobeya kowa bo oteleya owe ndi aika mbele wasendeke, buwa kosumbole molina Mokonga, ikai n'ngbengbele ya ema. ²¹Mo boobo ndi waetelekei bondia Klisito we kae omone obaba, kosendeke ena kolubeka, teengame koondea manya mande. ²²We owa utatanga kobeya ango kamo-mokana kande, bondi ango omo ita omokanga bande. ²³Ango wasende kangai, utasumbolenge bande, walubeka, utatimbole ndi wakiobanangai bowa kotimbola bondi ango omo ²⁴we owa wabianga kobeya kitu mo lobao mbe tagba nkati ya kobeya, teikei moliti, we mo mpota yande, eke owe waonda. ²⁵Bondia, baikangai mba mekoko eya yobuwa na monchungi. Enekeke bika na mochungi wa metema.

Chapter 3

¹Bamokali, litosai, baome bino, mba baphe mbe, bitelitosebo mokolooki, angoboa ito olitosa baphe looki, ambe bakokole, ké bua looki mom'mboka ya bamokali bino beendeleli babo, ²mokomona boyaeli yabe yakoika na boa kena kofoa. ³Kopambeka kino, kauwa koika kopambeka kakokanda n'ngbe, na kobata besima bamawe manketi, nantulu ya kosangalesa. ⁴Kopphenena kankati keisame nkati ya motema, kofoa kabúá kpokáso mo mosombo ya pholea ké ya koisikia, eyaika na iyoli yaema bósó na Mokonga. ⁵Na ephe n'nembe aikangi na ba mokali ba phene na batangá toeli tabo ka Mokonga kolana balitosanga baome babo. ⁶m'mba sala walitosanga Abrahama, kewaeta we mbele mokolo wane: moeyoi aetekake bane mbele bane ba mokali, mokota... eyea efoe, bua koangaisa bane momaenyeli moboa ango omo. ⁷Amoome, moesa bilabe koéba, n'nkati ya ko n'ngbesanakabe, na mokalabe, m'mba... Tshiumbe tsha koeyaeya; litosawe, m'mba bósó na ikenya asimaamo nabe, mo N'ngbengbele ya koika. ⁸Ké, ikai na maenyeli mamó, ane boose mokosokoleka kena, bom'ngeleli omo, siowa eiye na moboto ya ilélá, na tshombo, ké na koselela. ⁹Be bua kosumbola, kobéa mokobéa, ama n'nsenda mo n'nsenda; liphéa, mba bamona bosaali, mo, yoi ééteke bane, mbele bapate kolipheleka. ¹⁰Aikamba moto, waema koika, na komona n'nsu yabe koika naome, walangetshéami... Tshándé mokobea, na metutu yande mokobea, ¹¹Waike kpaaya na kobeya, kewate kophoa, kéwaondesane nako; ¹²Bondia maiso ma mokolo mika kio na bato sibaabika tshaa, ké matu mandé phololo, ko masomboli mabo, ndi tshondi tshamokolo tshésékè baa, boota, kobea. ¹³Nani ota bane kobea, aikamba, bata kofoa? ¹⁴Aikamba, bapata obaba mondia tsha, boofulaeyai. Buai, koika nabo naboá ango, omo, ké buai, koangaisa maeyeli mino; ¹⁵Ndi, phenenai n'nkati ya metema Klisto Mokolo, ké ikai kila osu, mokolongeya, nako pholéapholéa, metema ké na kolitosa, boso na nani, ophana koomba owe salia bondia toeli sitéátika nino; ¹⁶Ké, ikai na maenyeli ma foa, bondia mbele, na muna omo siowa bokoenea bane bolanga, aisamba, bikai bato babea, baa, bokubela boendeleli ino ya foa koaka Klisto, ba kombé ke na n'nsoni. ¹⁷Bondia eombi kopata hobaba, aikamba, aika, n'nkasa, ama tsheema tsha Mokonga, mokota ko foa koliko kobea. ¹⁸Klisto opate obaba mala omo, bondia kobea, wei, tsha kobaa bebuá, tsaa, mokoisa base ka Mokonga, kéwe wekpei mo, mobe, kéwe, waimoka, mo mosombo, ¹⁹moisinasi iye we kosaowa, ama kolondoa we, ko mesombo ya kokandeka, ²⁰koaka nani ephe n'nyanga, wakamba nga koakoa, nayoi Mokonga, okeyesa motema, mo, nsu ya noa, kolinga aaboa aendjekanga noa waato, mo isina si, bato baangoa, ndi koeneka mbele bato tshena na, boi baondanga komaale. ²¹Maalesi maamo maikangi, isaya kon'nyeka, ééya yaikanga kosooleka ka mobe, ndi na kom'ngbesana kafoa na Mokonga, keyoi yokoondesa bane, kékoimola bane, kobapki koa ka Mbali Klisto, ²²owa uka mokaako ka Mokonga kailome, kolinga iyewekio, ké bane bakitomo, mekota na tshekamba, boose, belitose we.

Chapter 4

¹Mo boóbo Klisto wateseka ko mobé yandé, bane kaé ikai na maenyeli si ma-molika. bondia owá wemoneke maobi wamanake kobeya (Zambi), ²mo koenga-ba na koika buwa mo koema ka bato, ndi mo koema ka Mokonga, mo nyanga yasiake nandé mo koika n'kati ya mobé. ³Aéngamake kota cheema cha bato baa bitéli Mokonga, mo koenda mo kobaanyeka-baanyeka, n'kasa ya chésé, mo kolewa, na koétésa koanga na kóma ke na koabunduwa. ⁴Mba boomoni éphinolé bowa ito koonda baonda bo mo botéliéli si owo omo á báyá, bo koamba bane mo kobeya. ⁵Békaébesai maondi si maamo moose ka owa wékabukeya baaboosangélika bena ba kpi. ⁶Bondia looki yaébésélékángá-kai bakpi bondia mbe maili wa kobukéléka bondi m'mba bato bondia bika na mébé, bokoishia mo okésé mo koema ka Mokonga bondia bika na métema. ⁷N'tungeo ya bésima boose ika aiyé-iyé. Bobo kaé, tai maondi masaali, ikai na kaeli ko maondi si maa mika ma masomboli. ⁸bósó wa choose, ikai na koemesana kaena ko bane boose. Bondiya moboto yoolindékangi nguma ya kobeya. ⁹Akawai koika na bato buwa ko nungunika. ¹⁰M'mba mobaanyi mosaali wa n'gbengbele wa Mokonga, kila ómo wino wate ko mekomba ya baphe iyota si éya yebabéleke we. ¹¹Aika mbe moto okena, aika ndi mba owa okoébésa bato maoki masaali ma Mokonga; aika mbe moto ootéléa baphe bato mekambo, watayo m'mba bowa Mokonga weeme, m'mba mo choose iphoéi mbe Mokonga walombéséléke na Mbali Klisto owa okuku yoose na chekamba chiki chandé na bémó na bémó? Bóobo. ¹²Masau mane, buwai kochokowa m'mba chésima cha énékéké che koméa bane kaya kika n'kati wino kosondja bane. ¹³Lengeyai, ono iyota si éya epate owe ko mateso ma Mbali, m'mba okoika-kaé n'kati ya ome na n'kati ya koilela abowa okuku y'okukula. ¹⁴Aika mbe wasendéka molina Mbali ika na ome bondia Mosombo ya Mbali Mosombo ya Mokonga ika n'kati wabé. ¹⁵Ndi ango omo wino mo boobo witebundékangi m'mba moiyyi, m'mba moiibi, m'mba moto wa beya ama m'mba mongei ko maondi ma bato baphe. ¹⁶Ndi m'mba omo wino waika na bémusi m'mba Moakowi wa Klisto witem'ngbangi n'soni, ndi walombese Mokonga bondiya liina si ééyo, ¹⁷ikai nyanga ya liataki yokoanja boso mo lumba ya Mokonga. Eké aika mba yookonjai nito, chei chokoika maili ko baa bitoolitosanga looki Mokonga? ¹⁸Na aika mba moto owa wééngame waonda na n'kakatima, kowa ko bati ba kobeya na baabootephola Mokonga, yookoméa bo chéi. ¹⁹Mba baa boomoneka maobi mo koema ka Mokonga, basie météma yabo ka Mokonga moonjeki wa bo mo kota éya ephe.

Chapter 5

¹Mona kobajabaja si na koena noo na banze ba bika kati ino, noo mokolo imba bo, bayaeli mo obaba ya Klisto. Kosongama mo boweli eya o moneka: ²Lesamekoko ya Mokonga eya ika kose mo kotchungeleka kabe, yauwa nde na mekuwa, indi mo koema, imba koenga, ka Mokonga yawa nde n'kasa ya opata kolipheka, mondi a koesa bule; ³Imba kaika mekota kiyo nino, ke indi a komoeseleka kiyo na etanda. ⁴Abua o moeka mokota motchungi, bo photai m'mpo ya bokota itoseya mande. ⁵Na bobo, ban biki mesombe, ishimuangai bekongo. bane bonse, kati a moboto ino wa kosungana, batai koselela imba n'ntulu; mondia Mokonga okaimaneya bato ba omuli, ndi okoesa bato ba koeslela gbegebe. ⁶Mo bobo beseleli ko se a kaako ka tchekamba ka Mokonga mondi a walinyise ane mo nembe si aengame; ⁷ke esa obaba ino yoose kwa kande, we ume oselelesa bane. ⁸Selelai, tchungai. Adui wino, setani, oluna imba n'ngo, kophana nani oseyaiwe. ⁹Imeneai we na koakaa ka ema, ko eba mbele obaba modele si omo, yateleka ka banduku bino mo tchese. ¹⁰Mokonga na ngbegebele yonse, wa waetake an mo mboka Mbali klisto mo okuku ande wa layalaya, maili bopati kangaa ka koteseka, ke we owezesi ane, ke okebesi ane, ke ophenenesai ane, kokomesa ane na tchekamba. ¹¹Na nde tchekamba tchaike mo inyanga na inyanga! Boobo. ¹²Mo mboka Silwao, owa uka mo maiso mane ndi nduku wa liti ke naandikiyake bane nusu si a maaki; mondi a kobaja-baja a Mokonga eyane ba kutanekake iki liti. ¹³Etanda ya basoneki eya ika Babilone ya salimake bane, indi na Malako, maane ane. ¹⁴salimisanai omona ophena koesana bese wa mapendo, ekai mbe bi waike nino boose eba bika kati ya Klisto.

2 Peter

Chapter 1

¹Simoni Petèle, mokobe naa motomeki wa Mbali, ko baa béabéléke na kotomba moongo nitó, mo mbóka ya liti ya Mokonga Ise Witó na Moondési witó Mbali. ²Móbótó na bii yalubane kowa-kinó mo koébaka Mokonga na Mbali mokota itó. ³M'mba mo chékamba cha Ise wito éakései base chóose kosunga koika kitó, mo m'mboka ya chésima cha koema chó, (kobakama na Mokonga) mo mboka ya koéba na liti moto si owá wéété base mo mboka ya okuku yandé bé na ya boyaeli osaali. ⁴Bésima mó mboka si, waesake base bondi ya n'kuéya ndi (promesse), mo koena mbe mo bondi si béike n'kati wa isina yande, mo kotina kotomba chésima kaowa (corruption) bowa woomoneka mo chésé mo mboka ya cheema; ⁵mo boóbo lika kaé, tai chékamba chino choose mo kobakamesa na kóakówa kino ibaanyéo ya Mokonga, ⁶mo ibaanyéo, chésima chá koéséléka, mo chésima cha koéséléka, chésima cha komoeseleka (kosoma), chésima cha kotinésa (koekana na kobéya), chésima cha koekana na kobéya, mo chésima koéndéya (kovulia), ⁷mo chésima cha koéndéya, isau, mo isau, móbóto. ⁸Bondiya mbe, aika m'mba besima si béno baika kowa-kabé, na ambé bika na kobuwa kabo, bitékaeki andé owe mo koika kiyo-kiyo wala kokamba kóbóta mo koébésana na Mokota ito Mbali. ⁹Ndi owa bésima si béno babuwande koakandé angó kambu uki'na bótupho (kogba maiso), utoomona andé mo gbaya, na wétei mo koibeya gbaya kopheneseleka ka kobéya kandé ka bósó (ba zambi). ¹⁰Mo bóóbo, masau mane, tanganai iboka na kokobesakobesa mbeya yabé na kosoneka; éké mokota bébéna biteka-kéi bino angó kambu. ¹¹Ndi mbe, kon'ngéya mo bokota ya laya-laya ya mokota na moondési wito Mbali y'okoakolékai owe yoose. ¹²Monai mo chéi noobundésana na kotanga kosumbokanéa maondi si mano, angó bélimo béna mbe bekobeye-kobeye n'kati wa énékéké. ¹³Na noomona m'mba mokombo yané, aikambe nika mo kauphaka si kano, neimolange bane mó koébésanga bane boso, ¹⁴ bondia neli mbe nekatokai (koomoka) mo kauphaka si kano, aikake aiyé-aiyé, bé na Mokota ito Mbali w'éébesi nóó bondi-si. ¹⁵Ndi nootangani na yo mo isina ya bono mbèle, maili wa kotoka kane, békokole n'su yoose koénesananga bane mine mo bondi si owo. ¹⁶Yabundé, mbe, mo koonda maondi ma ólanga i téébése bane chékamba na kulaka mokota ito Mbali, ndi m'ùba mo komona na maiso mito base mine. ¹⁷Bondia wétómbei ka Mokonga Ise éya yem'ngbékane looki koena: ooni manane wa ikénaya, kowa kandé néte moboto yane. ¹⁸Na tam'ngbangi looki si kotoka kiyo, nyanga si ambe tika asina amo nandé komokondi ya phenéna (bosomboleo). ¹⁹Na tebunde na koakowa iboka looki si óno y'aenekanga ambele bondi si itinatéléki mo chésé (looki ya batondoli) bunda looki si liti na bokome, m'mba mo n'tala yoonosea nasani wa boikanéo ya iphuwa, alingaseno botu yacha na ke okeni-keli ya mpéendu yaomoka ko météma ino. ²⁰Beli kasa bane mine mbe buwande na mololo angó ómo ya kotoka ko batondoli éké mbe yaike m'mba chésima cha kotimboka cha móto. ²¹Bondiya mbe yabandé mo nkasa ya móto i ééngáme na koomoka limwaalesi, ndi y'étokiko Mosombo ya phénéna ndi bato baenanga mólina Mokonga.

Chapter 2

¹Ekaikai asimámo na bato, batondoli baolanga, bekalai na mealimo yaalanga, natomakumbé taálanga, ké baéka Molombiya owa óndesebo, wepate obaba yaema. ²Iboka ya bato ékaondaibo mo maondi mabo, koengama kém'mboka ya litiékabundekai olanga bondi abo. ³Motsheema, bato bokoemi bemine okuku, mo m'mbokaino bekaénai ma maondi ma lolálólá, kobuka kábó maondi kobea, kobéakabo kitokoena andé. ⁴A si Mokongá utaékangá bakitomo si báá batangá kobéa, kéwabundangi bo, ka béobéo. Kenam'mbolabó n'kati ya tshótaifue, ké waéndéanésabo kobukéka, ka maondi, mobutu ya iko; ⁵si utaóndésangá tshésé tshabósó, ndi aikamba waondésangi noa nabafe tshenana, ba londoni si baabo ba tshaa, abaaile iyaba motshésé tsha kobea; ⁶Aikamba okánei koséa motanga ya Sodome na Gomola, ké watimbola yo moto, wéése yo m'mba isa, ya kobea sikoia kokula. ⁷Aikamba wéondesi moto watshaa Lota, owa waikanga na koiyaéya kaema, mobéyaeli ya bato si abo, ba kambángá kofofoa mo maondi mabo, ⁸moto sioyo watshaa, n'nkati yabo, waikangai na obaba atshángá ailanga mo Mosombo Andé ya Tshaa, moisina ya ééya amonga we, ké wan'ngbangai mondia mekambo yabo ya koiya. ⁹Mokolo naébangi koondésabo, mabe tatibabo ko báábaéndangá, na mao, ke waiseka bato bakokamba liti, bondia komoesa bo maobi mo bato ya kobuka maondi. ¹⁰Asa, aasa, kobaa baota, komobe tshéématshabéa, na koibéa Bokota. Baaboota tsheema tshabo kénakosénda okuku, bitooina ango kosénda n'nkuku, ¹¹ndi bakitomo, baemema, ba mekwa kéna tshékamba, bitoobiabogaali yabéa boso na mokolo. ¹²Ndi bo, betengaye tshabo n'nyama, makoibéanékana, bébotékai motoliamá mo kopka, bokoéná moboyaeli ya n'nsenda mo, maondi simaa mitechibo, ke békaséamaí komekambo siéyo yabo. ¹³Bekapatai iyota ya mékambo siéyo ya béa. Kébaomala abaa opatabo, m'mboka ya kotame kambo ya bea, na looba, bato babé a baboka ba koikakabo, moolanga, nako tshanga mobe. ¹⁴Bika na mon'nso maa meiye, na ilembaké bitéli ango mbele kobéa ko; bo koekanésa mesombo siéya abua na kosikama; bika na metema siéya ééyame moko béa; biki bana bakoayéléka. ¹⁵Maili ya koekana na m'mboka ya foá, ké baeka na, mo konda m'mboka ya Balama, mana Bäla, owa waemángá iyota ya béa, ¹⁶ndi osulékei, mo ndia kobéa kandéa mune: n'ngombe emo bubu, éyá yakon'ngba looki ya moto, omo, owa waekesángá oséka ya molondoï sioyo. ¹⁷Bato siabo biki tosowe sitéa te kose maabe, obongé si owa yaobéngá liémbe: ifue ya ifue ééndéyabo. ¹⁸na koema sikoá keiye na maondi, simaa maétakemo no, kéboo, baanyéká ko maondi ma mobe, moko kamba kon'ngbésana, ééya, yo koeméa, asemo koeta koawa nayo; ¹⁹Baeya bemine koekaleka, mbele bika bemine bokobe bakolipékana, n'nfalanga, n'ndia kila omo, na omo, uka mokobe mo ééyá ye omoke n'kati yandé. ²⁰Maili ya kotoka moboyaeli ya béa ya tshésé, mokoeba ka mokolo ke moondési; Mbali Klisto, basumbokaiki ako ofe bakeake, koika kabo kaikake mata, koétéa koa kaboso. ²¹inaiki bosaa koakabo kolamba koeba m'mboka ya liti, olié maili ya koeba kwasumboka na maili, mobangile ba fénéná baa, bééseke bo. ²²Ndi yaomokake koakabo sawasa wana adisi siowa waliti: n'ngba yoosumbokeai beeki bandé, yemine, ké ngulube siowa wasoolekake, ke wasumboka mobetefu efe.

Chapter 3

¹Monaïka, binakane, kaani ka musho, kaani n'tungeya si éya na andikiyake bane n'kati ya bamo na baphè na phanake koïmola bane, mokoboléka mo akili ino wa fowa, manyeli ma fowa. ²Na akili wa fowa bondi ya baüwa bésima baënekanga oso na batondoli baphèna na ba n'ngilé ba Mokonga ké na Moondesi, ³Ye moëselekeï na balondoï bino, mokoéba oso na yoose mbe n'kati ya n'su ya n'tungéya okulaï na baambi na ko amba kabo, bokoëndi na n'kasa ya mobé. ⁴Bokoënaï m'mba maondi si maa maënekanga na bétéléli si ? boondi ya n'nyanga si éya ya talala ba kpanga. Yoose ika iki m'mba ko makondjekéyo. ⁵Beemeï ko ibéya mbe Kió ké tléke na looki ya Mokonga. ⁶Mo namuna omo n'seke ye botéki na maalé ké ya tshimbola maalé, ké mo maondi si amo-ï tshésé tshokia-ï mo ko kpa. Yo mine, ⁷aika m'mba mo looki si owo kió na kosé méeneke yé tshungéléke na koïsélékéka bondi ya kaya mondiya otu ya kosambéséléka na kobéya ka bato si békambè kowa-kowa. ⁸n'ndi ika na tshésima tshémo binakane baüwa koïbéya éyo ika oso na Mokolo, otu omo iki m'mba elefu, ké elefu omo iki otu omo. ⁹Mokolo uto okoïlélésanga andé mokoëngamesa maoki mandé, mbe bakpe bokoakoangi we, n'ndi okoësana koëndéa, utokoëmanga andé mota, ango omo wa kpe, n'ndi we emei bato boose batimbole météma yabo. ¹⁰Otu okula Mokolo okuli mba moïbi, mootu si, kio yokloëtanaï nolakéndi, béabaïkanga asima ano yoko ékanaï, ké n'seke na mékambo yayo éya élindeke yo koëkanaï, yo monekaï kpololo. ¹¹M'mba bésima siéyo boose bon'tungai, étengaméandfé n koika na tshatshino, ¹²bondi ya tshéï bokoëna mo kabéyobyoyo maondi ondiya otu ya Mokonga, bondiya éyo kio yo kkani k ya maneka nabe si na sibéya yoko ikanga na yo okoiki moosi. ¹³N'ndi tokoëndéyaï, ko ondesana na maoki mandé, kió koëneka na n'seke éphè, tshéa tshékénaïka. ¹⁴Moëyo, binakane, m'mba boa koëndéya maondi si ano, bata yoose moomakaï koose nandé buwa motimbi na kobéya na n'kati yabo. ¹⁵Baakoake koëndéya Mokolo ito. Iki koyayoka kino, m'mba munakito Paolo boobo wa andikéanga basè, koopésana na wéli si owa é-seke we. ¹⁶Ikaï yoose si éya yéandiké we mo toani, aowo waikanga koëna maondi si mano, n'kati ya baphè ika ikanatomatuku mephè matata mokoéba, iboka yabato ya kokamba koéba na to ba mtéma ya owa boottimbola namuna si, botimbola namuna si m'mba ephè mélolo, mokobéya kabo. ¹⁷Anè, binakane, baéba bondi si éno oso baïka na to wéli, mokotina ko liména na bapagano, ¹⁸koopésana boobakma n'kati ya n'ngbe ya n'ngbengbelè na n'kati ya bëbi, ya mMokolo ito n'ndi Moondési Mbali. Wá pate okuku, moëneke yala-yala! boobo.

1 John

Chapter 1

¹Eya ika ó-makondjokéo, éya tan'ngbanga, éya tamonga na maïso mito ké maako mito maa mendesa koopésa na looki ya koïka, ²Sa akoondja, té n'ngbi yo ké teeni yo mondiya ma bémó na bmo, ma kaïkanga boso na Tata na boá emoëseleke mô. ³Na maa témonè na té n'ngbe, teeni mo, m'mba kaé mo base mine téïki asima amo, na Tata ké na Mbali. ⁴Ké to obolai we mbele ôme ito ya moëseleke. ⁵ké éya yeeneke si éya ya eselekake base tokëni, na Mokonga na n'ngbengbelè yandé yobua koïka na iphuë. ⁶Aika m'mba taëna mbele tika asima amo nandé, ké teeneïki liti. ⁷Aika m'mba tokoënda mo liti, m'mba bowa ika omune mo liti, tika base boose moko éba ké na asima amo, ké mokiya Mokolo ké na maana tatokake mo kobéya. ⁸Aika m'mba taëna mbele tobuabito na kobéa, tokoëna olanga ito ase mine, ké ukweli abuandé kowa ika base. ⁹Aika m'mba taëka kobéa kito, owa uka na tshâ-tshâ ké liti mondiya ko meseleya base, ké mo ko phènenesa base. ¹⁰Aika m'mba taëna mbele taüwa bito na ko béya, tokoëna olanga, ké mo looki yandé koakito.

Chapter 2

¹bana bane, naandikake mano maondi mbe bête tangi kobeya, aika mba omo wino wata kobeya, tek na moenei baka na Ise, Mbali waliti. ²Wika omune owa wagbeleanga base bondia kobeya kitu, baande bondia kobeya kito lika ndi kachese choose. ³Aika mba tatosa ba angile bande, aowo yokoebelekane mbe téli we. ⁴Owa wokoena mbe weli we, mbe utoko tosa ba angile bande, wikae moto wa olanga, eke liti obaa bande nkati yande. ⁵Ndi woose ow okolitosa looki yande, mo aowo tokoebai mbe tikai bande. ⁶Owa wokoika nkati yande, wokaendai mba bowa we waikanga mo koenda we omune. ⁷Ban, masau mane, yobande angile waeneke, eya naebesake bane, ikai wazamani, ikai looki owa maebesanga bane, looki owa bangba moni. ⁸Mo boobo, ikai angile wa enekeke, wokoebesane bane wika waliti kowa kino, bondia iphue yotokai éke looba asaali yo nakomoneka. ⁹Owa moto wokoena mbe uka nkati ya looba si oowo eke woseke munkande, winaika nkati ya iphue. ¹⁰Woose owa weeme munakande, wik nkati ya looba ke bondi yoose ya beya ito koonda bande we. ¹¹Ndi, ow wokoseka munakande wika nkati ya iphue, wokoende nkati ya iphue, utokoeba koni okiya we, bondia wika nkati ya iphue, bondi iphue yalendekeke maiso mande. ¹²Naebesake bane, bana, bondia kobeya kino kameselekake, bondia lina yane. ¹³Naebesake bane, boose, bondia bane beli, owa waikanga kolinga boso naebesake bane leemba, bondia bamonangai liti. Naebesa, bane banuke, bondia baebengai Tata. ¹⁴Naebesake, batata, bondia baebangai; owa waikangai kolinga ko makonokei. Naebesake, bane leemba, bondia binaika na mekuwa, na looki ya Mokonga ika nkati inoo ena looki ya Mokonga, ika nkati inoo, na bolongeake mosei. ¹⁵Buwai koema chese, ngo besima ba cheese. Aika mbe, moto waema, koéma ka Mokonga ko buwa bande nkati yande. ¹⁶Bondia boose ba cheese: koema, boose bitokalenga bande ka Mokunga, ndi mocheese. ¹⁷Cheese chokoetai, na maondi mande ndi woose nsu-na-nso. ¹⁸Bane baana banuke, tika monyanga ya iko, mba bowa aebanga bane, moini wa Klisto walake, baini ba Klisto balake babuwa ika n'nembe ya ntungeo cheese. ¹⁹Beomokei nkati ito, ndi bobua bande bito, ndi bitaikanga bande bato, aikange mba bikai bato mbe babakabeyangi base, yoose ilei ombe teebei mbe bobuande bito. ²⁰Mo, baane, betombe makuta masaali, metoke ka owa wephènene éké, bika bane boose na weli (koeba). ²¹Ne besei bane, buande mbe be bungeyei liti, mbe beebe liti si oyo, bondia olanga ango omo ito kotokanga bande moliti. ²²Nani oka na olanga? ikai owa uteli Mbali, Klisto, oyo weseke Klisto, owa okoeka Ise na Mana. ²³Woose owa okolingowa mana, obua bande na Ise, owa wose, woko-ako Mana, wika na Ise. ²⁴Eya, ben'ngebei, kolinga boso, ya ilele n'kati in'no na bane leikei nkati ya Mana na Ise. ²⁵Koakowa si kaensanga base ikai koika ka laya-laya. ²⁶Neebesei bane, manao moose, bondia ba bokoema kolinesa bane. ²⁷Mo, bane, makuta si maa meiseleke bane mooseya nkati in'no, bobuakae na isina ya maphe maondi; nde bowa makuta mande mokoebes bane moose, mikai, maliti bowakaeolanga nkati inno-ikai nande, mokondea moose masaali meesekeleke bane. ²⁸Enekeke, baana banuke, ilelai koika we, bondia abowa yo moneka, teika na koa-koa ka liti, na mokolo kande ute kangi na n'soni na koekana nade. ²⁹Aika, waeba mbe we engame, eba mbele, woose owa wokota kofoa wobotekei nande.

Chapter 3

¹Temonei, koema kowa Ise wito wamonesake base, mbe teeteleke bana ba Mokonga-eke, tika kai bana bane aika mba cheese chutaebanga we, ikai mba, chilaebanga bande we. ²Bame, Masau Mane, tika enekeke bana ba Mokonga, na bowa ekeuka base inaebekani bande, bondia tenamoni bande yo tele mbe, abowa yo moneka tokoikai mba we, bondia tekeimona we bowa ika we. ³Woose owa wika na kaenyeleo si kaako, okophenènai, mbo bowa ephénene. ⁴Woose owa woota kobeya kikai komuna angile. ⁵beli basaali mbe Mbali wile mo cheese makia kotoesa kobeya. Eke, kobeya kobua kae kowa kande. ⁶Woose owa uka baka nande, utoota kae kobeya, woose owa woota kobeya utemonu bande we na uteli bande we. ⁷Baana banuke, bowa moto wa kon'ngesa bane mokobeya. Woose owa woota bassali, wikai mosaali; bowa womune uka basaali. ⁸Owa wota kobeya ukai wa Satana, bondia Satana watangai kobeya kolunga boso. Mana Mokonga walangow mokobalanganesa mekambo ya Satana. ⁹Woose owa wobote na Mokonga wotokota bande kobeya, bondia wika kauma ka Mokonga, kika n'kati yande. Utengame nakota kobeya bondia oboteke na Mokonga. ¹⁰Moaowo ndi yokobekangananga bana ba Mokonga na bana ba Satana. Woose owa utokota kofoa obua bondi wa Mokonga mba moto si owa uteeme monakande ¹¹Bondia, moose maa maebeselekenga bane na moose ma man'ngbanga bane koenga boso, ika mbe, teengamei na koenesana omo na munakande. ¹²To buwa koondea Kaini, wankanga mokobeya, waiyanga mana m'na. Bondia chei waiyanga we? Bondia mekambo yande ya beyengai eke ya mana-mi yafoangai. ¹³Buai kosangala, cheese chokosekai bane. ¹⁴Toli mbe teetei mo kogba mokoeta mo koonda, bondia teemei munakande. Owa witeeme m'ma-kande, ukai n'kati ya kogba. ¹⁵Moto woose, owa oseke munakende wikai mooiyi eke beli basaali mbe moiyo anga omo utokongeya mo bokota ya kio. ¹⁶Taebanga kofoa, bondia waesangai mbe yande moleka bondia bato boose. ¹⁷Aika mba moto uka na nguma ya besima mo cheese, eke wamona minakande mimakato mbe wika na bokambe eke waeka kosengawe boni eengame, nakobekana mbe wika na mapindo (koema) n'kati yande? ¹⁸Bane, baana banuke, bowai koema ko maoki lika n kanande mo beteleli na liti. ¹⁹Mo aowa ndi, tokobai mbe tika bato baliti, bakoema binakito, na komoesa netema ito ya koema moto. ²⁰Bondia motema ito yo kosoma eke Mokonga ukai mophème kolongea motema, eke wee weli besima boose. ²¹Binakito, betema ito, itokokanda base, tika nakowa-kowa boose na Mokonga. ²²Choose cheya chokoomba base tokoesekai cho ko kande, bondia tokonda ba angile bande na tokota maondi masaali, ma meeme we. ²³Abono, i ika angile wande eya tokoonda mo ema Mbali Mana nde, mbe teemesane, bamo ne binakabo, mokonda ba-angile baa beese we waesa base. ²⁴Woose owa wokolitosa ba angile se boose uka nkati ya Mokonga eke teeli mbe wekai nkati ito mo mosombo Afoa.

Chapter 4

¹Masau- mane bauwa koika na koakoa ko Mosombo yoose; ndi sonjai mesombo, mo koeba m'ba ikai ya Mokonga, bondia balondio ba bua baolanga balake mo tchese. ²Bokoebai Mosombo ya Mokonga mo n'nembe: mosombo na mosombo siowa yokoena Mbali klisto wilei ko mobè ukai wa Mokonga; ³ke mosombo na mosombo siowa itokoena mbele Mbali auwa nde Mokonga, ikai owa utemesane na Klisto, owa aangwanga bane mbele yoku lai, enéékè ika n'kati ya tchese. ⁴Bane, baana banokè, bikai ba Mokonga, kebalongea keibo bondia owa uka nkati inoo weemei koetea owa uka n'kati ya tchese. ⁵Boo, bikai ba tchese; mo boobo bokeena kondea tchese, ke tchese tcho koun'pka bo. ⁶Base, base tikai ba Mokonga owa weli Mokonga okoun'gwai; owa wauw wa Mokonga uto koun'gwa nde base: aoho ndi tokoe bai mosombo ya liti na mosombo ya olanga. ⁷Masu-mane, temesanei nkati; bondia koemesana kikai ka Mokonga, koewa weeme weboteki na Mokonga, ke weli Mokonga. ⁸Owa uteeme uteli andé Mokonga, bondia Mokonga ukai moboto. ⁹Moboto ya mokonga ya monekangai koa kito mo n'nembe Mokonga wa tomei manande omune nkati ya tchese, mbele teeikei bonjdjia nde. ¹⁰Ke moboto siowo yauwande bondjia base taemangai Mokonga ndi mowe koema base we ndjoma manande kopkwelea base mo koeba kito. ¹¹Masau- mane aika mba Mokonga weemangai base, base teengame kai moko emesana n'nkati ito. ¹²Ata omo utina moni mo andé Mokonga; aikamba taemesana n'kati ito, Mokonga uka nito, ke moboto yandé efoye kwa kito. ¹³Teli mbele tika na nde, ke wekae ukanito, bondia weesei base mosombo yandé, ¹⁴Ke basè, tamonangai ke toko ebese mbele Tata watomangai maana moondesi wa tchese. ¹⁵Owa okoebesa mbele Mbali ukai mana Mokonga, Mokonga uka nandé, ke we ka Mokonga. ¹⁶Ke base, taebangai moboto siowa Mokonga ukayo nito, ke taekowei iyo. Mokonga ukai moboto; ke owa uka nkati ya moboto uka nkati andé ¹⁷Boa ika we, boobo kai ika base nkati ya tchese: mo boobo i moboto efoe koa kito, mbele teike na toeli mobotu ya iko. ¹⁸Kotina kauwandé nkati ya moboto, ndi moboto ya foa. Yo toesangai kotina, bondia kotinakikai koebelea bondi, ke owa ootina oteengame ande nkati ya koemesana. ¹⁹Bondi ito, teemei we, bondia wei weemanga base oso. ²⁰Mba moto waena mbele: neemei Mokonga, ke wa seka nduku wande, ukai na olanga, bondia owa uteeme nduku andé siowa omona we, okoemai Mokonga booni m'bele uto mona we? ²¹Ke tika na baangile beeseleke base: owa weeme Mokonga weeme kae nduku andé.

Chapter 5

¹Owa okoakoa mbele Mbali ukai Klisto, weboteki na Mokonga, ke owa weeme owa webote we weeme kae owa weboteke koekandé. ²Base teli mbe teemei baana ba Mokonga, aaboa teeme Mokonga ke toolitosa bangile bandé. ³Bondia moboto ya Mokonga eengamei na ko thungai baangile. Ke baangole bite kobeaaande, ⁴Bondia woose siowa weboteke ka Mokonga olonga tchse; ke kolongea tchese ikai mo koakoa. ⁵Nani owa walongeanga tchese, ikai owa weakoe Mbali ukai mana Mokonga? ⁶I kai we, Mbali Klisto owa walanga na maalé na mokia; bua na maale lika, ndi na maale ke na mokia; ke ikai mosombo i iyomoesa boyaeli, bondia mosombo ikai ya liti. ⁷Bondia ika na besima bisato bokomosenga boyaheli: ⁸Mosombo, maélé na makia, ke bo bistao been'gbesanè. ⁹Aika mbele tapata boyaheli ya bato, boyaheli ya Mokonga ééteè koema; bondia boyaheli ya Mokonga ééngamesani na boyaheli siowa Mokonga waesanga ka Manande. ¹⁰Owa okoa-koa mana Mokonga uka na bondia ute akowe andé ko boyaeli andé omune, owa oto koakoa Mokonga ota iwe olanga bondia ute akowe andé ko boyaheli siowa Mokonga eesewe ka mana ndé. ¹¹Ke monai boyaheli, yea Mokonga waesanga base koika bemo na bemo, ke koika si kika nkati ya Mana ndé. ¹²Owa uka na Maana uka na koika; owa wauwa na mana Mokonga wauwa ndé na koika. ¹³Na kpaloleangai bane maondi si, mbele bee bei mbele bika na koika ka bemo na bemo bika na koika ka bemo na bemo, bane siba baakoake molina ya Mana Mokonga. ¹⁴Tika baka-baka ma mande na koakoleka mba taomba tchesima mo keema kandé, okon'ngwai base. ¹⁵Ke aikamba taeba mbele okon'gba base, thesima sitchea tchaombanga base, teli mbele tika na tcho. ¹⁶Aika mba wamona nduku wabe kota koba wauw koiya we, wasombole, ke Mokonga okosai koika ka nduku sioyo, okoesai we kobaa boota koba si ka kito koiya bo. Ika na koba ka koika; auwa nde mokoba sioko ndi naenakei mbe sombola. ¹⁷Koba koose ikai koba, ke ika na koba sikoa kito koiyanga. ¹⁸Teli mbele owa weboteke na Mokonga uto tanga andé koba; ndi owa wabotekake na Mokonga we langleke omune, ke moto wa bea uto bunda andé we. ¹⁹teli mbele tikai ba Mokonga, ke Tchese tchetondo tchetondo tcheika kose ya tchekamba tcha koba. ²⁰Teli kae mbele Mana Mokonga walangai, ke waesangai base boeli bondia koba waliti; ke tika nkati wa liti koaka maana Mbali Klisto. ²¹Weei uka Mokonga wa liti, ke koikaka bemo na bemo. Baana banuké tinai besalo.

2 John

Chapter 1

¹Tshékongó, kóá, kam'ma mosonoki na baná bandé owá neeme w'wenkati ya liti, kébundé noo munei neemebo, ndi béno baa boose béli liti, ²Moiséna ya liti ówá uka nkati winó, ké okoiki nino bena bémó na bémó: ³Ekámbele ngbengbele, tshombo, na bii waíke nino obalu ya Mokonga Ise na obalu ya Mbali Klisto, Mana Tata, nkati ya liti kena kolitosa! ⁴Nanikangai na omeiboka mokomona baná babe koendá moliti, ko ondésana na bangile sibaa tépate katata. ⁵Mon'némbé siéno, eya naoombake, kyliá, Ebuandé m'mbako andékéa owe bangile bam'mbesi, n'ndi eya epate bané kolinga makondjékéo, eya base tééngame koemesa Moto na munakandé. ⁶Moboto éngami moko enda koondésama ba ika bangile moboyaeli siowa engame mo bane koenda, m'mba boa em'ngbe bane kolinga komakondjékéo. ⁷Bondia iboka ya bakélési yan'ngéyake motshésé, baa bito koena mbele Mbali Klisto ulei momobe. Owa ukawé iki bakelesike bato ba kaow na Mbali Klisto. ⁸ikina kolanga koakika ane mine, mbele bitelime sangi touma ta mekambo ino, mbele bépatei iyota emo yaema. ⁹Owa okiá kpaaya iboka ke wakamba koiká moboyaeli siowa ya Klisto obundé na Mokonga; owá okoika na koiká ka boyaeli siowo uka na Tata ke na Maana. ¹⁰Aikamba Moto wala koakino kewakamba kobia boyaeli siono, buai koayabo nkati ya malumba nino, lebuai: kosalimiabo! ¹¹Owa osalimiabo: waikake asima amo nabó mo kobéa kabo. ¹²Mabuá simaa nika na mo makoandékéa bane, n'nteemeséana koteléa bane mo káni na wina, ndi nentè toeli mokula kooko kino, na koena nino kana mo kana, ambele ome ito aiyane. ¹³Bana bámanan'ndjoko amo kali basalimiake owe.

3 John

Chapter 1

¹Tchekongo, koa ka gahusa isau - yane, owa neeme ya n'kati wa liti. ²Isau - yane, neemi mbele wiwe naose ko mao ndi mose ke ika na mobe isaali mba boa okia naoso Mosombo yabe, ³naika ngai naome yaema aboa aalanga banguku ke baebesa noo mesao ya liti sieya ika yabe, mo bo yaleli koa koko enda owe n'kati ya liti. ⁴nika na ome ya eteya mba na n'gbambe bana babe bo koenda moliti. ⁵Isau - yane, oota eya yae ngame n'kati ya eya ota owe

bondia ba duku,ke namuna omo na baeni, boso ya eta nda wateleya bo bosali besali ba Mokonga. ⁶Baa baebesa ke mesao ya moboto, boso ya etanda watele abo bosaali mo ondo yabo mo beteleli besali ba Mokonga. ⁷Bondesai mo isina ya lina Mbali Klisto aeke bo, bite tombe ande tche sima ko Bapakano. ⁸Tengame na kopokea bato ba betelili si ebo, mbele teikei nabo bato ba nkasi bondia⁹Na kpa loaki matuku ma maoki mo etanda; ndi Diotelefa owa oko, ute akolea nde base. ¹⁰Moisina si ayika mbele naema komona bana, heka ebesasi bane mekabo sieya ata nga bo, koika mo kobu ndea base beya ili ba lola - lola, bua ome mo eyo, uto poka kae banduku, na eyaa emanga kota bo, ba ekeai bo ke babenga bo bo etanda. ¹¹isau - yane, bua koo ndea koba ka moto, ndi bo saaLI. owa oota bosali wiki wa Mokonga; owa oota kobeya oto mona ande Mokonga. ¹²yoose, naliti omone, teeni boya eliya foa ya Détuluse; base kae, base tokoenai boyaeli ande, ke weli mbele eya aenekaka iki liti. ¹³Nekai kai na bua ma kopkaloawe mbele eya aenekaka iki liti. ¹⁴Neemei komona owemo nyanga sieya engame, tokoene sani mbele tomoesana. ¹⁵Ika na bii ! banduku ba sali meakei owe. salimia baduku, omo na omo.

Jude

Chapter 1

¹Yuda mokobe wa Mbali na mana nina Yakobo, mo ba ekanga, ba emeleka na Mokonga Ise na ko bandeka bondia Mbali Klisto. ²Tchombo, bihi na moboto abulé. ³Masau mane, baa na emangai ko ebesa bane bondia ya koonda kito, namoneka ko engama mbe netome mo isina ya koa-koa kaa katomekanga mo Bakilomo mo n'su yoose. ⁴bondia n'nkati ino, bato baa ko kandeka kabo ke ebekanei kolinga n'su ya boso, bato ba be beya baa bo otemóla ko phowa ka Mokonga mo ko balanganesa, eke baa bo kalingowanga mokota ito Mbali Klisto. ⁵Neemi ko ebesa, bane si beli kosaato maondi si moose mbe mokota, maili ya ko ondesa chee, mokotoka mo Ejipito eke wa mana ike bato mètéma yabeya, ⁶baa bo koeta mo okumu ya botuya aiko, kowa ekakandesa bo na meyobobo ya iphue, baeki si kaa bite onde okumu ya Mokonga ke ba onda maondi ma tchese. ⁷Sodomo na Gomorhe na metanga ya kaowa-kaowa baateke bo kosoma ka kaya, boo na mo ko beya kowa ko iseya bo kosoma kaya ka n'su yoose. ⁸Ango ko beya kabo bato si baabo ba boteka na ndjoli ya kolengesa mebe yabo, ena koseya mebe yabo, ko sema mekota ya tchese mo kosenda ena kosenda bokota ya kio. ⁹Mokolo moto wa baeki, Mikaeli abowa a ekanga we bondi ya mosombo abeya, wa eseya mobe ya Mose, uta senganga bande we n'ndi wa enanga mbe mokota wa kande we! ¹⁰Bo, mo ephinile, ba ena maondi ma nsenda, mo maondi ma mebungee bo ba lungutana mo; maa meli bo. ¹¹Tchombo na bo bondiya ko ondeya Kaina, ba n'ngaya mo ko onda beeya mo ko lungutana ka Balaam, balimena mo kiti tcha Coré. ¹²Ikai maa mbe ma ko emesana, ko moesa ko emesana ko basaali, mo n'nkati ya bo béminè, ikai nyumba ikai mophopho buwa male, ko sindekeleka na mophopho toani ta mokuphe buwa matunda, kongba mengba ibe ko kutoka. ¹³Iyaba ya emma, yobenga mpuè ya motimbi besila bakio beya bo kolaka bowa iphuwe ya ko lingawa ikai. ¹⁴Ena ntungeya ya chese. Boobo kae bondi yabo Enoch moto wa motchomoendi maili ya Adamo wa enangai mo maoki se mano: "monai mokota walake na nguma ya bato". ¹⁵Mobuka bondi n'nkati ya bato boose, mo maondi matake bo mabeya ma maenekanga bondi ande. ¹⁶Ikai bato bo ko imaima baa bo ko ena ena bondia koika kabo bo koenda bondia koema ba beya kabo tona tabo tika na koeya maondi ma nsoni bo ko ena bato bondia faida ya tcheesè¹⁷N'ndi, bane masaa mane, ennyalea maondi ma baeki ba mokota, Mbali Klisto. ¹⁸Ba enangai nino mbe monso-nso ya maili, bekaika na tosendja, bekaendai mo tcheema tcha ko beya; ¹⁹Ika ba beka ba langangesa bato, bato ba kititi, bowa metema. ²⁰Mo bane, masau mane, bo kobesei bane mine mo kaakoa amune na koomba ka Mosombo-Osaau. ²¹Kokamai mo moboto ya Mokonga, mo koendea tchombo tcha mokolo Mbali Klisto bondia ome n'su na n'su, mili na tcheese. ²²Bunda baa bo koeka. ²³Ondesa baphe, mo ko toesa ena koseya mebe ino. ²⁴Na ka owa we engame na koika bane mo kokuka koose, mo ko moesa bane ome abuwa na ntungeya n'nkati ya ome ya ema, ²⁵Ka Mokonga omune, mouchesi-mo mboka ya Mbali Klisto, mondesi, aike ome, bokota, tchekamba na kolomba, boso ya nyanga, enekeke ena mu na nsu, bemo na bemo-boobo

Revelation

Chapter 1

¹Ko nyooléka ka Mbali Klisto, kóka ka ésélékanga na Mokonga o ko moesa ko ba kobe bande maondi si mamaa mékatéléka mo nyanga émo,bé na bowa wa ébésanga mo otomo ya mokitomo, kowa ka mokobe wande Yoani, ²Bondi ya nangolanga looki ya Mokonga ya ésélékanga mo isina ya Mbali klisto wa ésangi mo ko maa-moose ma monanga we. ³Ome ka owa wo osoma na looki ya kiyo béna baa bo ko m'ngba maoki ma manango si mano bé na

baa bo olitésa maoki si maa méandikéléke n'nkati; bondi ya mbe n'nyanga si éeno y'etéléke yaike ya aiyé-iyé.
⁴Yoani, mo étanda motchoendi si éya ika mo Azia:"Ikai na moboto ya ema béna bii wa kotoka" ka owa wiki béna wa ikangai bena wokula", bena ka éméa ombo motchoendi éya yika boso wa boikanéo ya bokota yandé". ⁵béna mo biili yandé Mbali Klisto, mo imanei wa tchaa, mo botéki wa boso-boso, béna kaé mpimoki wa boso-boso ko bakpi, mana mékota ya tchésé! Eké ka owa weeme base, wétoése base mo bokobe ya ko béya ko mokiya yandé, ⁶béna wétei Ise wandé, koika we okuku na tchékamba bémó na bémó boobo.⁷Monai, wokula na obonge. Kila biiso y'oomonai we, ango béna baa baesanga we; béna n'kati yoose ya chésé bokoiki na bélusi mo isina yandé. Eee. Boobo. ⁸Nikai makonjékéyo n'ntungeyo, koena kandé mokolo Mokonga, owa wika, waikanga, béna walake, owa wa chekamba choose.⁹Noo Yoani, mana nina nino, néike asima-amo nino mo obaba bena mo bokota mo koiélé ka kowakowa Mbali, naikangi mo chéy chétéke Patemosi, mo isina ya looki ya Mokonga béna ko bétéléli ba Mbali. ¹⁰naikangi na ome ko mosombo mo botu ya mokolo, noo nakongba maili wana looki ya sanga iboka, aisa m'mba koena ka mpalu, ¹¹Yaenangai bobono; maa mamonake owe kpalowa mo n'kati ya buku, éké toma-mo (isa-mo) mo étanda mochoendi, mo Efeso, mo Smirine, mo Peregame, mo Tiatire, mo saridesi, mo Filadelfa, béna mo Laodisé. ¹²Noo nakotimboka na maili mo koeba looki ya nani yaenanga nane. Na maili wa kotimboka kane, namona iki bétéléo mochomoendi ba n'tala ba phenena iboka. ¹³na, n'kati-kati ya bétéléo si ébo ba n'ala, moto omo watuanyanyangai na mana Moto, wabatangi n'kanjo ya éya, na mooli ya m'ponjo mo m'mbélé. ¹⁴Mochwe na ngbé yandé yaphuphokangai m'mba ntulu ya phuphoka, m'mba obowa; maiso mandé maikangai m'mba okéami cha kaya; ¹⁵mao mandé mayuanyanyangai na aisa-mba chésima cha kotoboka mo itumbo ya kaya; éké looki yandé m'mba moyowa ya maoma. ¹⁶Mo kaako kandé ka ilome, waikangai na n'kénikéni mochomoendi. Kama kandé kabusu ka eya ka omokangai, ka kochwa m'mbalu yoibé; chondi chandé chaikangi ma masami ma looba ya kobeya. (Chébalanganya).¹⁷Mo komona kane we, nékéyei ko mao mande m'mba mokpi . We nakota kaako kandé ka ilobe kowa kane na koena:"Wéitinangi! ¹⁸Niki wa boso boso na wa n'tungeyo, béna nika. Nakpangai, éké mona nika bémó na bémó. Nébunde n'fungola ya kokpa na koika ka bakpi . ¹⁹Andeka iki maondi si ma mamonaka owe, na ma mika, na ma mokula maili wa mo. ²⁰Kaisama ka n'keni-keni motchomoendi eya ye mone owe mo kaoko kane ka ilome, na bebileo ba wolo motchomoendi ba n'talo. N'keni-keni motchomoendi ikai bakitomo motchomoendi ba etanda, ke bebileo motchomoendi ba n'tala ika betanda motchomoendi.

Chapter 2

¹Kpolea moso osaali ya étanda yaEfeso:"Mona éya yaenake owa weka ma nkenikeni mochomoendi mokaako kandé ka ilome", owa wokoenda n'kati kati ya bétélyo ba ntala mochomoendi ba phenena: ²"Neli kota kobe, mokambo yabe, béna koilela ka koakowa kabe. neli mbele utokoalesana-abe na bato ba lola(béléngai); béna o'otungekangi baa-si baa bootomba maina ma bakumi ambe babuwande bo, éké wamonake bo mbe biki bato ba n'ngai;³béna we imanesane mo koakoa, wa monekangi maobi mo isina ya linane, éké witéeneabe. ⁴Ndiango mo boobo, na bundéaki owe ko beya si kokono mo owe ko eka moboto yabe ya boso.⁵Enyéleya iki mo kowa kékéye owe boso, kalangaya, na sumnokanyée mékambo yabe boso; aika m'mba utété boobo nokulai kaakabe ke na toesa botéyéyo ya ntala ya masani asima yandé, aika mba uté kalanganye.⁶Uka-kaé éphe; o'osékangai kai mékambo ya étanda ya Nikolausi, mékambo si éya néséke kaé yo. ⁷Owa uka na matu ma kongba, wangbé maasi maa mokoéna Mosombo osaali ko baétanda:"Owa wookokola nokoésai we mbaka ya kowa kaumaka katé ka koika, kaa kika mo iba ya Mokonga".⁸Kpalolea kaé mosombo osaali ya étanda ya Simirine:" Mona bowa aenake moto wa boso-boso na wa ntungéo, we si owa, wakpanga", éké we nako sumbokanya mo koika:" ⁹Neli obaba yabe na bokambé yabe angó bowa wika iphoka, béna koenekerela olanga ka bato si baa bokoétéka mbe ba yuda ambe babunde ba yuda, ndi bikai lumba émo ya Satana.¹⁰Wétinangi maa mooluléya owe mo komoneka maobi. Mona, mosombo ya béya yokombolai bamo bino ko moyololo, mo kosonya bane, mo boobo obaba yooluleyai bane n'su ikomi. Ika na kokokama ka koakoa béna kokpa, na nokoésai owe. ¹¹Eka mbe owe uka na matu ma kongba wangbe bowa yokoena Mosombo ya phenena ko ba etanda:" Owa woolongéya witékaikiandé na obaba mo mogbeli ya ibé".¹²Kpaloléa ka mosombo ya etanda ya Peregame. Mona éya yokoena owa uka na kabusu ka eya, ka kochuwa m'mbalu yoibé: ¹³" Neli kowa kéchumane owa, neli mbe kooko i kika asina ya bokota ya mosombo ya béya (ikiyo). N'ndi angó bowa webundisane na liina yane, na witélingowe abe koakoa kabe koakane, angó mo n'su ya Antipasi, moimaneye kotondeya noo liti, we si oyo baiyanga we kowa kino, kooko i kika boikanéo ya mosombo ya béya.¹⁴n'ndi, nika mabena kobéya mo chésimachémo, uka kooko na bato si baa békundésane na boyaéli ya Balaama, bo koébésa ka komoesa Balaki mo kota chésma chémo mo kosa bondi na boso mbe bana ba Isalaéli, baange nyama si éya éyabékéke mo béléndéla na kotangana na malémba. ¹⁵Na boobo, owe kaé, uka na bato bétangane na koondeana na boyaéli ya ba Nikolate.¹⁶Kalanganya, m'mba naakula kowa kabe kabéyo-béyo, na nokoési nabo motato nakabusu ka kana kane. ¹⁷Owa wika na matu wangge maa maenake mosombo ko ba Etanda:" Ka owa woolongeya nékaésai we kobéla (zawadi) wa mokati si owa éisame we kobéla (zawadi) wa mokati si owa éisame (mana), béna mokoésai we kanyenyele ka phuphoka; éké mo kanyenyele si kekpaloekerela liina iphiya, éya ibéébé kane na moto, kasa kolo owa wootomba ko.¹⁸Kpaloléa mosombo ya étanda ya Tiatine:" Mona bowa aenake Mana Mokonga, owa uka na maiso m'mbaitumbo ya kaya, éké mbe mao mande métuanyanye. ¹⁹Neli bétéleli babé, moboto yabe, koakowa kabe, kolitéa ka mékambo yabe, bomoneli yabe, bena bétéleli babé ba énékéké bébuwe kolongeya béya baboso.²⁰N'ndi nika mabe na kobéya komo, iki mo owa ko ekeya amokali si omo Jezabeli we, woolombésa mbe wiki Moéki, béna konangola na kota ilemba na koanga nyama si éya yéabé léke mo béléndéla. ²¹Na ésangi we n'nyanga, ambe wakalanganye, witeeme andé koeka kota ilémba. ²²Mona, mokombolai we mo itanda, nokoisai omusi ya ema ko baa boota ilemba asima-amo na amokali si, aika m'mba bitéeeke batéléli babo. ²³Nokoiyai bana bandé; na ba Etanda boose bokoébai mbe nikai owa weli mesolo-solo bena météma, na nokoésai bane kophésana na bétéléli ba moto.²⁴Kowakino, na baa baphe boose ba Tiatire baaa bitéondéé mékimo si, béna bitéébe abo koika ka mosombo abéya, m'mba bowa okoétékanga bo, naenake nino:"N'to'otéléa kaé bane ophe kumbo; ²⁵N'ndi, béya bika nino, ikai nabo béna kula kane.²⁶ka owa woolongéya, owa wo olanga béna mo n'tungéo ya mékambo nékakésai looka mo n'kita. ²⁷Wo ko imaneai bo nabo tuku ya tchuma, m'mba bowa o'omunéka-munékanga tobole ta n'seku, m'mba kaé na noo mume natombanga chékamba cha Tata. ²⁸Eké nékaakésai we okenikeni ya ko chaka batu. ²⁹Owa uka na matu wangbe owa mosombo waenake mo ba Etanda.

Chapter 3

¹Andikeya mokitomo wa etanda ya Sardes:"Mona eya ya enake owa wika na mesombo motchomoendi ya Mokonga na n'nkeni-nkeni motchomoendi: Neli mekambo yabe". Neli mbe wa etake mo koika muzima, ena wagbake mono. ²Kandowa maiso, ena ko kamesa kambu si kaa keeme kogba; bondia ntemone bande yabe eesaali boso ya Mokonga wito. ³Enyeleya boni a patanga owe na angbanga owe, ena ko kamesa, kalanganya. Aika m'mba utekese, nokulai m'mba moibi, eke utaebi babe eni n'nyanga no ko sumbokai kiyo nabe. ⁴Na boobo, wika kooko mo Sardes na baome bamo ba biteseya bande ntulu yabo; bekaendai nane asima amo na ntulu ya phfufoka, bondia beengamei. ⁵Owa wokabatai ntulu ya phenena; n'ntokotoesa bane lina nde mo buku wa kiyo, eke nekalombesai lina ande boso ya Tata ena boso ya baeki bande. ⁶Owa wika na matu wan'ngbe eya mosombo wa enake mo ba etanda. ⁷Andikeya mokitomo wa etanda ya Filadefia:"Mona bowa a enake mosombo, ya liti, owa wobunde lofungula ya Tawiti, owa wo ko ondowanga, eke moto ang'o omo wo buwa ko kanda, owa wokandanga, eke moto ang'o omo wo buwa ko kandowa". ⁸Neli mekambo tcha angowa, eke wa isekangai looki yane, eke witalingowanga bane lina ane, nata boso nabe molango yalindoka, owa moto ang'o omo witeengame na ko kanda. ⁹Mona, na esake owe, baa si baa ba lumba ya masomboli ba satana, baa bo ko enanga mbe ba Yuda, mbele bo buwa bo, n'ndi bo ko enangai olanga; monai, no koisa bo, ko lubeya mabolongono mo mao mabe, eke ba eba mbe na emangai owe. ¹⁰Bondia wa litosangai looki ya ko endeya noo, nekatchunga kai owe mo nyanga ya ko sondjeleka eya ekala kiyo na tchese tchoose mo ko sondja bato ba tchese. ¹¹No kulai enekkek, tchunga eya wika nayo, mbe moto ang'o omo wite ba keyangi owe bokota yabe. ¹²Owa wo ko longeya, nokota, we iyango ya lumba ya Mokonga Ise wito; eke witekaomoki kae ephe; neka andikai kiyo nande lina Nzambe Ise wito, ena lina motanga ya Nzambe wa Yelusaleme mophia ekotoka kiyo mo obowa baka na Mokonga Ise wito na lina ane ya enekeke. ¹³Owa wika matu wan'ngbe eya mosombo wa ena mo ba etanda. ¹⁴Andikeya mokitomo wa etanda ya Laodise:"Mona eya ya enake Lamen, suuda wa liti, ko makondjekeo ma tchese tcha Mokonga". ¹⁵Neli mekamo yabe. Neli mbe obuwa babe wa koama ang'o wa iye-ya weengamei koika wa kaloo m'mba wa iye-ya? ¹⁶Bondi ya wikai na mpeyo ena wo buwa bande na kalo ena iye-ya, no kookai owe mo kana kane. ¹⁷Bondi wa enakei mbe:"Nika iphoka, na ikake mono na beeya, ena buwa bande na tcheema tchemo, ena weli mbe wikai wa kauwe, wa tchombo, mogbi wa maiso na mokanga". ¹⁸Na enake nabe, oowe kowa kane olo, mosaali mbe owe weike na beeya, ena ntulu ya phophoka, ambe obate ena nsoni ya mokanga yabe utemonekangi ena makuta maiseleke ko maiso mabe, mbe owe womone. ¹⁹Noo, no koakowa ena nokolubeyai baa boose neeme bo. Ika na tchombo, ena iye-ya. ²⁰Mona, nika ko molango, ena nokolubeya. Aika m'mba moto wan'ngba looki yane eke nakandowa molango, nokon'ngeya i kowa kande, nokoangai nande moleli ya iyo ena we nane. ²¹Owa wokolongeya, no koikai nande mo bokota yane, m'mba bowa na longeyange eke nika baka na Tata mo bokota yande. ²²Owa wika na matu wan'ngbe bowa mosombo ena na ba etanda.

Chapter 4

¹maili wa aowa, na tangeyangai, mona, molango omo yaikangai phololo mo obowa. Looki ya boso boso owa am'gbanga noo, mosumo ya mpalu ambe yokoena nane, na koena: linya aabono, na noomoesai owe maa mookoma maili wa aabo. ²Kabéyo-béyo, chékamba cha mosombo na kokobesa noo. Na mona, kakalanga si ka omo wachumaneangi ko. ³Owa waikanénanga ko waikango m'mba iwe ya tondana (Jasipe) béna ya okéti ya buwa; béna bochumaneyo si yikangi ko makuka mandé na mokéngé ya mbula yatuanyangangi na Emérode. ⁴Ko makuka ma bokanéyo ya bokota nemonai beikaneyo n'kama-ibé na bina, éké mo béikanéyo si ébo bakolobato n'kama ib na bana bachumanangai, ba batangai n'tulu ya phuphoka-phuphoka, ko méchuwe yabo baikangai na mpo ya bokota ya phenena (wolo). ⁵Mo boikanéyo si ya bokota, yaomokangai masani, maoki na tobali-bali. Boso na boikanéyo si n'tala mochomoendi yasanésongai, yoi yika mésombo mochomoendi ya Mokonga. ⁶Boso na boikanéyo ya bokota ika kaé m'mba mombéli ya iyaba ya phenena, yétuanyanye na kilisitale. n'kati-kati ya boikanéyo na makuka, aikangi na bato bana ambe béiye na maiso boso na maili. ⁷Moto wa boso boso wétuanyanye na simba, wa ibé wétuanyanye na kana ka n'ngombe, wa isato wika na chonddi cha moto, éké owa ina watuanyanye na cheiyoni cha ema cha chébakonda chéya chokoumboka. ⁸bato bana si bika kila omo na maphaphu motoba, na béiye na maiso ko mobe otondo béna n'kati. Bitokoéka andé koéna looba na botu. Mopheneni, mopheneni, mopheneni wiki Mokota Mokonga, wa chékamba choose, waikangai wika, na wokula! ⁹Aabowa bato si baabo boolombésa na koesa okuku béna, ka owa wika bémó na bémó (buwa ntungéo), ¹⁰Bakolobato boso na owa waikanga mo kokalanga ka bokota na komona na okuku owa wika bémó na bémó (buwa ntungéo) na kota mpo yabo ya bokota boso na kakalanga ka bokota, ombe bokoena: "¹¹wéénganei, Mokota na Mokonga wito, kopokeya okuku na looka béna chékamba; bondia waenjekangai bésima boose, bena mo koema kabe bowa baénjékélékanga".

Chapter 5

¹Eke nampna mo kaako ka ilome ya owa weikaneye kakalanga ka bokota kitabo chemo cheandileke n'kati m'mba koanya, chéumékéléke na makoko mochomoendi. ²Na namona mosombo ya kobéya: "nani wéengama na kokandowa kitobo, béna kokandowa makoko?" ³Aika moto wa kiyo, ango wa chésé, ango wa kosé na n'nseke, witookokola andé kokandowa kitabo wala komona cho. ⁴Naengangai iboka bondiya n'tamonanga ane moto wa koengama kokandowa kitabo wala wa komona cho. ⁵Na omo wa bakolobato na koena nane: "Wééyangi ango kambé, mona, simba wa okita ya Yuda, mo chébanda cha Tawiti, wakokolake kokandowa kitabo béna makoko mochomoendi. ⁶namona, akati-kati wa kakolanga ka bokota na bato si abo bana na akati-kati wa bakolobato mochomoendi, maana wa mokoko waikangi moo m'mba nyama yalelekanake mo kowabeleka saalka. Yaikangi na maséké mochomoendi na maiso mochomoendi, yoi mesombo mochomoendi ya Mokonga yétomeke mo chésé chétondo. ⁷Wayangai, we na kobiya chitabo mo kaako ka ilome ka ow waikanga mo kakalanga ka bokota. ⁸Aabowa wabianga chitabo, bato si abo bolana béna bakokolobato n'kama ibé na bana bo na kotulama boso na maana wa mokoko, baikangai kila omo na nzenze asima-amo na mekomba ya wolo ambe yeiye na malasi, eya ika úasomboli ma mésombo ya phenena. ⁹Na baémbangai boele ophiya (ongémbo ophiya), na koena: "Wééngamei na kotomba kitabo, béna kokandowa mokoko; bondiya Mokonga na makiya mabe bato ba okita yabe, ba maoki moose, bato boose, na tobila toose; ¹⁰watangai bo bokota bena batondoli bondiya Mokonga wito, na bokoimanéyai chésé. ¹¹Na monangai, na na m'ngbangi looki ya mesombo ya phenena ya buwa ko malaika ma kakalanga ka bokota na bato na bakolobato, na okéti yabo yaikangi ba miliyo namiliyo na miliyo na miliyo. ¹²Baenangai na looki omo ya kobeya: "mokoko owa yaabélékanga sadaka yééngamei na kotomba chékamba, liphoti, weli, chékamba, looka, okuku, béna kokomboleka. ¹³Béna biimbe boose si béno bika mo chésé, kosé wa n'seke, mo iyaba ipheme, béna bano bika, nokakalanga, na ka maana wa mokoko, aike kokomboléka, looka, okuku, béna chékamba, mo bémó na bémó! ¹⁴na bato bana bika baena: 'boobo (Aaphe)! Béna bakolobato batulameya we na katangéya we na ome.

Chapter 6

¹Nmonangai, nyama si éya maana wa mokoko wésœ emo ya makoko mochomoendi, noo nakongba omo wa bato bana waenanga m'mba looki omo ya n'kobq ya kiyo:"waa". ²Namonangai, na mona, m'ponda emo ya phuphoka yaikangai. owa walinyéanga yo waikangi mopholo; waésélékangi m'po ya bokota, wiyei ambe wélongyé na mokolongeya.³Aabowa wékandowa ikoko ya ibé, na n'ngba moto wa ibé weenei:"Waa". ⁴Na we na koomola ephe mponda, ya téya iboka. Owa walinyéanga yo wéésélékei looka ya kotoésa bii mo chésé, ambe bato baiyésane na tobusu bamo na baphe, béna mombélé y mopanga yaésélékangi we.⁵Aabowa ékandowe we ikoko ya isato, noo nakon'ngba moto wa basato koena:"Waa"owa Walinyéanga yo waikangai na bopiméo ya kumbo mo kaako kandé. ⁶Na na n'ngbangai nkati-kati ya bato bana si abo bika looki omo yaenangai:"lifungu émo ya ngano mo likuta émo, na mafungu masato ma orage mo likuta éuo; n'ndi wétangi kobéya mo makuta béna mo malu.⁷Aabowa ékandowa we ikoko ya ina, noo nakon'ngba looki ya moto wa bana waenangai:"Waa". ⁸Namonangai, na mona, m'mponda émo ya okoba kambu m'mba maalé ma ilambé. Owa walinyeyanga yo waétékangi mbe kogba, na mabuyangi chkamba mo obaa omo n'kati ya m'mba ina ya chésé, mo koiya bato na kabusu, ka eye na n'nja, na oso ya koiya, na nyama ya chititi ya chésé.⁹Aabowa ékandowe wé ikoko ya baa baabélékanga sadaka mo isina ya looki si kowa kété bo. ¹⁰Baakayangai na looki ya kobéya, na koena:"béna eni n'nyanga, Mokota ya Phenena na ya liti, mo chéi koilélsa mo kobuka maondi (Liataki), béna mo kosumbola kobéya mo isina ya mékiya yito ko baa béchumane mo chésé? ¹¹N'kanjo ya phuphoka yaésélékani ka omo na omo wabo, na koénéka nabo mo koika mbe béomone n'nyanga ephe, béna aabowa yokoengama okéti ya binakobo ba mokambo na banduku baa bika aiyé-iyé mo kongba m'mba bo.¹²Namonangai, aabowa ékandowe-we ikoko ya motoba, na aikangi na konyenganya ka éma ka n'séke, booba yalingéyangai m'mba mokiya, ¹³na kenikeni ya obowa na kolubana ma asé mo n'séke, m'mba bowa kati kayémba na mophopho ké toni ma ta m'mbesi taitékésana asé. ¹⁴Obowa na kobongama m'mba kitabo chéya choobungéléka; na mékondi na beya boose batolangai aphe asima.¹⁵Mekota ya chésé, bapheme, mélombiya ya ba sola, maphoka, ba békamba, bakobe boose béna bato ba bii, bo na koisama mo béikanéo ba kaowa béna mo mélondo ya mékondi. ¹⁶Bo na koena na béikaneyo ba kaowa na mlondo ya mékondi:"lubanéai base kiyo, na isekai base boso na chondi cha owa wechumane mo kakalanga ka bokota, béna boso na kasoméya ka maana wa mokoko; ¹⁷bondia bosu ya ema ya kasoméya kandé yalake, éké nani wééngame na koimanesana?

Chapter 7

¹Maili na aówa, nemonéi mésombo ya phenena ina ambe yeimane mo mako mana na chésé, babundangai méphopho ina ya chésé, ambe yitéisangi kaé óoya éphe mo chésé, ango mo iyaba, ango mo katé kamo. ²Eke namona ophe mosombo, yalinyangai na ikoko ya Mokonga owa wika, waakayangai na looki ya kobeya ko mésombo ina si éya yaésélékanga mo kota kobeya mo chésé na iyaba, na koena: ³"Wétangi ango kakolo-kolo ka kobey mo chésé, wala mo iyaba, ango mo toté, béna aabowa toota n'nembé mo bendi ba bakobe ba Mokonga wito". ⁴Na m'ngbanagi okéti ya baa batélékanga n'némbé, elfu miya omo na nkama ina na ina, ya n'kit yoose ya baa ba Isalaéli: ⁵"ba okita ya Yuda, elfu ikomo na ibé batélékangi n'nembé; ba okita ya Rubene, elfu ikomi na ibé"; ⁶ba okita ya Asere, elfu ikomi na ibé; ba okita ya Manasé, elfu ikomi na ibé; ⁷ba okita ya Simeoni, elfu ikomi na ibé, ba okita ya Lewi, elfu ikomi na ibé, ba okita ya Isakari, elfu ikomi na ibé; ⁸ba okita ya Zabuboni, elfu ikomi na ibé; ba okita ya Yosefu, elfu ikomi na ibé, ba okita ya benjamino, elfu ikomi na ibé batélékangi n'némbé. ⁹Maili na aowa, namonangai, na mona, aikangai na motuka omo ya ema ya bato, itaéngamanga na moto kokoko. Ba kobanda, ya n'kita yoose, ya tobila toose, ya bésé boose, béna béeneli boose. Baimanéasangai boso, wa kakalanga ka bokota na boso wa maana wa mokoko, ba batangi n'kanjo ya phuphoka, na békanga ba betende ko mako mabo. ¹⁰Baakayangai na looki ya kobeya, na koena: "chéondésa chikai ka Mokonga wito wika asé mo bochumanéo ya bokota, béna kai ka maana wa mokoko". ¹¹Na boobo kaé mésombo n'saali yoose na kobakaméya makuka ma bochumanéyo ya Mokonga na bakolobato béna bato bana si baa; bo na kotuléka bendi babo boso na boikanéyo ya bokota, bo makoanéa Mokonga na kolitésa ka ema, ¹²éké baena: "Amina (boobo)! N'kombo, okuku, m'ngengbele (wéli) boteleli ya omonye, ome, looka, béna chékamba, yaika ka Mokonga wito, bémó na bémó! Amina (boobo). ¹³Omo wa bakolo bato na kotamba looki na koena nane: "bano bébate n'kanjo ya phuphoka, bikai ba nani, batokaki na kokoni?" ¹⁴Naena nandé: "Mokota yane, weli yo. Eke we na koena nane: "Boi baa batokake mo bemusi baéma iboka (mayèeya maema) bekponyoei n'kanjo yabo (bésoólei n'kanjo yabo) bephuphokései yo ko mokiya ya maana wa mokoko. ¹⁵Mo isina si yoi ikabo boso wa boikanéo ya Bokota ya Mokonga, béna bo otéléya we mékambo looba na botu n'nkati ya bumba ya Mbali ya ko kombowa. Owa wéikaneye ka kalanga ka bokota wo olindékai bo na okaté yandé; ¹⁶bite kaiki kaé na n'ndja, bité kaiki kaé na n'kasa ya maalé, béna looba itoota kaé bo obaba ango kambu, wala ango tchéséka. ¹⁷Bondiya maana wa moko uka akati-kati wa ka kalanga ka bokota okoimaneyai bo, ó'okpa tolési bo ko mésoe ya maaléma koika ka moto, éké Mokonga wokoiyowai maisoli ma maiso mabo.

Chapter 8

¹Mon'nyanga kande owe we boka ndeyo ya mochoendi, yaikangi kowa kiyo bii omo m'mba mo n'nyanga emo kako lokolo. ²Ke noo naomona bakitomo mochomoendi beimane boso wa Mokonga, na tolombeta mochomoendi teseke bo. ³Ke mokito omo na kula, kewe na koimana kiyo na asima ya kowaba, waikangi na chebaso cha malasi na mawe ma n'keti, bo na koesa we makuta ma iyese, mo isina ya koesa mo, na Masomboli ma bapheneni, kiyo na asima ya koaba na mawe ma n'keti eya ika oso ya kakalanga ka Bokota. ⁴Moosi ya iyese yo na olinya na Masomboli ma bapheneni, o maako ma mokitomo boso wa Mokonga. ⁵ke mokitimo na obiya chebaso cha malasi na koiyese na kaya ka asima ya koaba, ke wa m'mbola yo mo chese. Na yaikangi na maoki, mekoma, na tobalibali, na n'nseke ya tekateka. ⁶Na ba kitomo mochomoendi baa baikanga na tolombeta mochomoendi bo na koendjekeleka molubeya. ⁷Wa boso na kuphumba kalombeta. Na yaikangi na matale na kaya ya singanangi na makiya, kom'mboleka mo chese; ke na beikaneyo bisato ba cheese na olekana, na beikaneo bisato babete yo na kolekana, na towani toose ta mondo ya ilambe na olekana. ⁸Mokitomo waibe na olubeya talumbete. Na chesima chemo m'mba mokondi omo ya ema ya uwa na nga na kaya ya umbolekangi omaale; ke biikaneo bisato baiyaba batimboka mokiya, ⁹na beikaneo bisato ba biyumba sieya bika n'kati ya iyaba na eyaika na koika yo na kopka, na beikaneyo bisato ba maato maema yo na kosieya meka. ¹⁰Mokitomo wa isato na koakoayesa n'palu ke okenikeni omo ya ema na kokeya kotoka kio na liangangi ya ema m'mba n'tala ya kasoko; ke yakeao ko matuku masato ma mayaba bena mesowe ya maale. ¹¹Liina ya okekenikeni si ikai apisiti, ke metuka ya bato na kokpa ko maale si, bondia meiki na m'ngbangba. ¹²Mokitomo wa ina na koakayesa n'palu, ke m'mba isato ya looba melubekei, ke matuku masato ma meeli, na matuku masato ma n'kenikeni, mbe looba yalimese botuku omo ya matuku masato ya masani mande, ke na botu kae boobo. ¹³Na monangai cheoni tchemo kam'mbokangai koa mobowa, kayenangai na looki ya ema chombo, chombo, chombo mo baa bika mochese, mo isina ma phe maoki matolumbeta ma bakitomo basato si maa mekaphumbeka!

Chapter 9

¹Mokitomo wa itano na kolubeya m'palu. Ke na yo omona o kenikeni omo kekeya kiyo beuna mo n'seke. Lofungula ya molinga ya moololo na koeseleka we, ²Ke we na okandowa libulu ya moololo. Ke moosi na kolinya kotoka molibulu, m'mba moosi ya kaya ka isongosngo; na looka na liangangi ma kon'ngeya iphuwe na moosi ya kotika mo libulu. ³N'kati ya moosi na kotoka makelele, yo na kobalangana mo chese; na yo na koeseleka. ⁴Yo nakoeneleka mbele bitetangi kobeya motowani ta n'seke, ao mobebebi anga omo n'neembe ya Mokonga obendi babo. ⁵Yo na koese teka mbekle, bauwa koiya yo, n'ndi kobalesabalesa mo obaba maiti ya meeli itano; na kobalsabalesa si kaekanga moto aisa m'mba kobalese si kaa katanga n'koto, n'nyanga sieya yo ofunya moto. ⁶Mo n'su sieya, bato bekaphanahii kokpa, biteke na pata ande ko; beke naemahii kokpa, ke kokpa ekaeleya bato kpaaya. ⁷Makelele si meondesana na n'ngomb sieya ye enjekeleke omotato; yaikangi o mechwe ayo m'mba m'po m'mba ya wabo, na bendi balo m'mba bendi babto. ⁸Baikangi na m'mgbe m'mba m'mgbe ya bamokali, na main'nayo ma simba. ⁹Baikangi na booya m'mba boowa ya chuma, na lokendi ya maphaphu mayo maikangi m'mba lokendi ya n'ngombe ya buwa sieya yokianga o motato. ¹⁰Baikangi ika chekamba ya kota kobeya o bato maiti ya meeli iatano. ¹¹Baikangi kowa kabo m'mba mokota mokitomo ya moololo, yeeteke mo baelbele Abadona, na Greeka Apolina. ¹²Chombo cha makonjekeyo cho nakoeta. Mana yokulahi ephe chephe chombo bibe maili ya eyo. ¹³Mokitomo wa motola na olubeya m'palu. Ke na ko m'mgba looki omo kotoka o maseke mana mo asima ya kolekanesa ya wolo eya ika boso wa Mokonga. ¹⁴Na koena ka mokitomo wa motoba owa waikanga na palu: "Kandowa bakitomo bana baa bekandeke kiyo na iyaba ya ema ya efolta. ¹⁵Na bakitomo bana baa baikanga mo n'nyanga bisato babato. ¹⁶Oketi ya baa baayanga koesa baikangi milo na milio ibe: "Na m'mgbangi oketi". ¹⁷Na boobo Na monangi n'ngombe n'kati ya n'njoli, na baa balinyanga yo, bika na boosa ya langi ya kaya, na Yasete, na obaba. Mechwe ya n'ngombe yaikangi m'mba mechwe ya Simba; na motona tabo kaya ka omokangahii, na moosi, na obaba. ¹⁸Beikaneo bisato babato bo na kokpa na n'so sieyo isato, na kaya, na moosi, na obaba, yaomokanga moto na tabo. ¹⁹Mondia chekamba cha n'ngombe yaikangi moto na tabo na mehwe, na moyohii yatanga kobeya. ²⁰Baphe bato si baa bita kpanga na n'so si eyo bita timbolanga abo metama yabo o mekambo yabo ya maako, mo biyaeli ya kotulameya mesombo ya beya, na ba sanamuba wolo, n'falanga, bima, mawe, tote, eya itoomona, ao kom'mgba, ao koenda; ²¹Bitatimbolanga ande metama yabo mo koiya kabo, o maondi mabo ma meiya, ao moitembo yabo ao mo bobi yabo.

Chapter 10

¹Noo naomona ophe mokitomo wachekamba, oselela kiyo, welinde keleke na obonge; kiyo ya mochwe ande yaikangi na monama, na mochondi chande yaikangi m'mb looba na o mao mande m'mba banguzo ba kaya.

²Mokaako kande wabundesangi buku omo waangowa. Watangi kao ka ilome o maale, na kao kande kaikali mo n'seke.³Na we na kowakaya na looki ya ema iboka, m'mba bowa yooluma simba. n'nyanga sieya akayanga we, mekoma mochomeondi yo na kon'ngbekama maeki mayo. ⁴Na n'nyanga sieya mekoma mochomoendi ya n'ngbengananga maoki mayo, naphana mbele ne kpalowe; ke na m'mgba kowa kiyo looki omo yo koena:"kanda eya yokoena mekoma mochomoendi, na buwa kokpalowa yo.⁵Na makitomo, omo siowa namonanga we kiyo na iyaba na n'seke, na obuya kaoko kande ka ilome kowa kiyo, ⁶we na olapa ka owa uko o bemo na bemo, waumbanga kiyo na besima boose siega bika, n'seke na besima boose si beya bika, na iyaba na besima boose sieya bika, itekemaikande na n'nganga, ⁷n'ndi mo n'su ya looki ya mokitomo wa mochomoendi, mon'nyanga sieya ekalubeya we talumbeta, kaisama koose ya Mokonga yekaenga mahii, m'mba bowa aemaga we na bato bande ba n'kasi, balondoi.⁸Na looki, siowa na n'ngbanga yo kowa kiyo, yo nakoena mane ephe, na koena:"yaa, tomba buku siowo ya angowa wekondoke o maako ma mokitomo siowa weimane kiyo na maale wa kiyo na n'seke. ⁹Na noo nakiya kowa ka mokitomo, na koena nande waese noho ka buku kango. Na we nakoena nane: tomba yo, na mina yo; yoololahii mo beliya babe, n'ndi mokana kabe yo okoleyai m'mba booki.¹⁰Noo maotomba kabuku si kaoko kango mokakako ka mokitomo, na noho na omina yo; yo na kokoleya noo mokana kane, ke mo n'nyanga sieya na minanga yo, n'kati ya beliya bane iya na kolola. ¹¹Mailisi baena nane: yokoiki bosaali welondowe ephe o bato babuwa, obeikaneyo, obeeneli na omekota.

Chapter 11

¹We wakoesa noho nooli siowa ye na kanyowangowa, na koena: "Ima na, bande koeya ka tempelo ya Mokonga, asima ya koeya na baa botulameya we ao. ²N'ndi bookewo ya lumba yo Mokonga, ekahii yo koanja, na bite bunangi oketi; mondia yaeselekangio mephindi, na yekakpatekahii na mao motanga ya ema ya o phenen maili ya meeli n'kama ina na ibe. ³Nekasesahii mo bato bane babe temu chekamba cha olondowa, mebel bebate Makuniya maili ya n'su elfu omo miya ibe n'kama motoba. ⁴Ikitote tobe tosako tobe bo koimani boso na Mokolo wa chese. ⁵Aika m'mba omo weema kota bo kobeya, kaya koko omoki motona tabo na olekanesa m'mpoki abo; na aika m'mba omo waema kotabo kobeya, ye fowe wakpe mo boyaeli si owo. ⁶Bika na chekamba cha kokanda obowa, mondia mbele m'muwa iteokangi mo n'su sieya bo boobo ndowa; na bika na chekamba cha kotimbola maale o makiya, ma kolubeya chese na boyaeli yoose ya kobeya, mo n'nyanga yoose sieya yo koena bo. ⁷N'nyanga sieya yeka tungesa boyaeli yabo, n'nyama sieya yo olinya o mo ololo yeka esesa hii boo motato, yeka longeya hii bo, na koiyabo. ⁸Na beli babo meka iki asima ya Motanga ya ema, eya yeeteke, mo ophe boyaeli ya mosombo, Sodom na Ejipito, boyaeli omo a bowa mokolo abo atelekanga molieka. ⁹Baome n'kati ya bato, beeneli bebanda, na mephindi, bekamonahii beliyo babo iyota mo n'su isato na kambu, na biteke na eseka ande isosa mbele belio babo nateleke mo buyako. ¹⁰Na mondia bohii baa bika mo chese beka lengeyahi na ome koika n'kati ya ome na osek, na beka tomesesanahii iyota moto na ophe moto, mondia balonda si babe baenesangi bato ba chese. ¹¹Maili ya n'su istao na kambu, Mosombo omo ya koika, kotaka ka Mokonga, na koin'nygeyahii n'kati abo, keyai bii o mao mabo; na bowa omo ya ema ya balangana ba monanga bo. ¹²Ke baa m'mgba kowa mo obowa looki omo yaenangi nabo: "Linyahii abono!" Ke bona olinya mo obowa n'kati ya obonge; na m'mpoki abo yoose yo omona. ¹³Mo n'nyanga sieyo, ya kangi kon'nyengenga emo ka chese, na botuku ya ikomi ya motanga, kokeya; baome ele mochomoendi bekpkehi n'kati ya konyenganya ka n'seke, ke baphe bato baika na kotina na koesa okuku ka Mokonga wa obowa. ¹⁴Chombo chaibe na koeta. Mona, chombo cha isato chokula eneeke. ¹⁵Mokitomo wa mochomoendi na olubeya alumbeta. Ke yaika kowa kiyo maoki ma emeena naenanga: "Bokota yo chese yaeselekake ka mokolo wito na kowa ka Klisto; na weka ikahi hii bemo na bemo". ¹⁶Bekongo n'kama ibe na ina, baa baikanga ase oso wa Mokonga mo tokalanga tabo ta bokota, bo na kotulama obunde babo, na kolombesa Mokonga, ¹⁷mokoena: "Teaka owe m'mgbemgbele, mokolo Mokonga wa chekamba choose, owa uka, waikanga, moeya mondia wabundangi chekamba chabe choose na obenda bokota yabe yoose". ¹⁸Mephindi yo na osoma, na lisomi yabe yalake, na n'nyanga yealeke ya kobuka maondi ma bakpi, mo koesa bato babe ba n'kasi balondoi, bapheneni na baa bootina lina be, banuke m'mba bakolo bato, mokeseya baa baseyanga chese. ¹⁹Lumba ya wa Mokonga mo obow yo na ko kandoka, na waato ya malonga kande na ko buanya n'kati ya tempelo. Yaikangi na tobalibali, na maoki, mekoma, kotekateka ka chese, na obaba omo ya ema.

Chapter 12

¹N'nembe emo ya ema na koomoka futuu mo obowa: "Amokali omo na wekombe ka na looba, meeli kose na matindi mande, na m'mpo ya iko na n'nenikeni ikomi na ibe o mochow". ²Waikangi na teeme, ke waako yangahii, koika mo n'nkosi na n'kati ya obaba koboto. ³Ephe n'neembe emo na koomoka futuku n'kati obowa; ke monahii, yaikangi ndjoka ya ema dalangona emo ya wa ema wa teya, iko na mechwe mochomoendi na maseke ikomi, na kiyo na mechwe n'neembe yabo bemine mochomoendi. ⁴Mokiyo yande yabundangahii asima isato ya n'nenikeni ya kiyo, na ko m'mbola yo mo n'nseke. Dalagona koimana boso na amokali owa waemanga koboto, mo koena kowasowa Manande, mon'nyanga sieya yokoema we koboto. we na oboto maanande mon'nyanga sieya yo koema we koboto. ⁵We naobota Maana wa amoomo, owa olanga bato boose na kanyowanyowa ka chuma. Na Manande we na kobileka kowa ka Mokonga na kowa Mokonga ka ko bokota yande. ⁶Ke amokali kiya obeyo kow mo n'seke ya ibunge ani asima yaikakanga we asima ya aiyekelakang na Mokonga, mo isina mbele walumbeseleke obele mo n'su elfu omo miya ibe na n'kama motoba. ⁷Na yaikangi bita kowa mo obowa. Mikaele na bakitomo bande na koesesa dalagona. Na dalagona na bakitomo bande bauwa na koesesa, ⁸N'ndi bitalongeyanga ande, ke asima bitakanga kahe kowa mo obowa. ⁹Na koonda obeyo, dalagona waema, n'njoka ya ilela, yaetekanga diable na satana, owa okelesa chese chetonde, na kipa obeyo kono kose, na bakitomo bande na koololo kanade. ¹⁰Ko na m'mgba kowa mo obowa looki omo ya ema yaemanga: "Moeneke koonda ka alaka, na chekamba, na okuku ya Mokonga wito, na bokota ya Klisto ande"; Mondia waololokangahi, mochongeyi wa ba nduku bito, owa wasitakanga bo boso wa Mokoga botu m'mba looba. ¹¹Belongeyehi mo isina ya mokiya ya Mokolo na mo isina ya looki ya boyaeli yabo, na bitaenanga abo koika kabo bena kotina kokpa. ¹²Moyohii ikahii na ome, obowa na na bane si baa bika mo obowa. Chembo mo chese be na mo iyaba! Mondia diabele wa seleleyake bane kooko, wesokoleke na obaba iboka, koeba mbele uka na kakolokolo ka n'nyanga. ¹³N'nyanga sieya dalagona wa monanga mbele waeke mo n'seke, we na koonda amokali siowa wabotanga Maana wa amo ome. ¹⁴Na maphaphu mabe ma eema cheani mo na koesaleka ka amokali, mbele waumboka kowa mo n'seke ya ibunge, asima yande, abowa wa bebelikanga we mo n'nyanga kakolokolo, mo n'nyanga, na kakolokolo ka n'nyanga kpaya na chondi cha n'njoka. ¹⁵Ke, Mokonga kande, n'njoka na ko m'mbola maale m'mba iyaba maili ande amokali, mo obundesa we mo m'mboka ya iyaba. ¹⁶Ke n'seke kouneya we amokali, na n'seke kokandowa ka nakande na komina maale si maa dalagona wa m'mbolanga mo na kanakande. ¹⁷Na dalagona wa osoma na amokali, we na kiya koesesa bita mobaa besiye mophindi yande, mo baa belange baangile wande Mokonga ke bika na boyaeli ya Mbali. ¹⁸Ke waika mo iseeseke ya iyaba.

Chapter 13

¹Ka waimanangahi mo iseske ya iyaba. Ko noo naomona mo iyaba n'nyama emo ya ema mbele ika na moseke ikomi no mechwe mochomoendi, ke kiyo na moseke mo yo ika na n'nembe ikomi yabobemine, na kiyo na mechwe ya yo ika na maina ma n'senda. ²N'nyama seeya namonanga yoondesana wwa n'ngo; noo mayo m'mba noo mo Pakasa, na kana kayo m'mba kana ka simba ango. Dalagona na koesa yo chekamba, na bokota ayo, na ukuku ya ema. ³Ka naomona mochwe ayo omo yaeseke, m'pota ya mechwe m'mbo koeseka kokpa; n'ndi m'mpota ya yo ya kokpa yo na koonda. Na chese cehtondo chaikangi na bowa ya n'nyama. ⁴Ke batulamea dagona, mondia weesi n'nyama, bokota; bo na otulameya n'nyama, na koena mbele: "Nani weengamesane na n'nyama?", ke "nani weengame na koesa nayo?". ⁵Ke yo na koeseleke kana si kaa kokoena maoki ma omuli na maoki n'senda; na yo na koeseleka looka ya ota maili ya meeli n'kama ina na ibe. ⁶Ke na okandowa kano kayo mo koema maoki ma kosenda Mokoga, ko chafuwa lina ande, na boikaneyo yande, na baa bika kowa obowa. ⁷We na koeseleka mo ota bito o ba pheneni, na kalongeya bo. ke weesehi bokota kiyo na beeneli boose, bato boose, beeneli boose, na mephindi yoose. ⁸Ke bato boose ba chese bekatulameyahii we baasila liina mabo ite kpalokeye kolinga o makanjeke yo machese mo buku wa koika ka mokoko si owa ya kpanga. ⁹Aika m'mba moto uka na matu, wa m'mbge! ¹⁰Aika m'mba moto wa bika mobe yande mokokandeka okiyahi mokokandeka; aika m'mba moto waiya na apanda, yefowe wakpa na apanda. Abonohii koeyesa motema na kowakowa ka ba pheneni. ¹¹Ke noo na omana mo n'seke ephe n'nyama yo olinya, yaikangi moseke mabe yeondesame na mokoko, ke yaenangai m'mba dalagona. ¹²Yatangi bokolo yoose boso ande mo n'nyama ya boso, na yatangi mbele chse na baa bika mo yo batulameya n'nyama ya boso, sieya m'mpota ayo ya kokpa yaondanga. ¹³Ke noo na omana mo n'seke ephe n'nyama yo olinya, yaikangi moseke mabe yeondesame na mokoko, ke yaenangai m'mba dalagona. ¹⁴Yatangi bokolo yoose boso ande mo n'nyama ya boso, na yatangi mbele chse na baa bika mo yo batulameya n'nyama ya boso, sieya m'mpota ayo ya kokpa yaondanga. ¹⁵Yatangahi maondi ma memi, bena moo selesela kaya kowa mo obowa koselela mo chese, o maiso ma bato boose. ¹⁶Ke wakesanga olimesa bato ba cehse na maondi ma osangalesa eya yaeselekaanga yo mo ota oso ya n'nyama, koema o bato ba chese ba tee chelendela chemo mo n'nyama eya ya ikakanga na m'mpota ya apanda eya yaikanga na kaika. ¹⁷Ke yeesekehi kosokowa na yo yaeselekangi chelendela chetuanane n'nyama, mondia mbele chelendela che n'nyama bakpe. ¹⁸Ke yo ye telekehi yoose, banuke m'mba bakoolo bato, maphoka na touphe, baa bika bule m'mba bakobe, bateleke n'neembe chelendela o maako mabo ma ilome ko owa ao koolesa, buwa koika ka n'neembe. ¹⁹Oketi liena yo. liina ya n'nyama ao ka lina yo. ²⁰Abonohii uka boweli. Eka mbele owa uka na koeba wabande oketi ya n'nyama. Mondia iki oketi ya bato, na oketi si iki miya motoba n'kama motoba na motoba.

Chapter 14

¹Naomonaki, monai, mokoko na koimona kiyo mokondi ya siona, na asima amo na bato Milio miya wa n'kama ima na ima, baa baikanga na lina nde na lina ya be ande ya kpalolekanga mo bendi babo. ²Ke nakom'mgba looki omo kotoko kiyo, m'mba lokendi ya mo oma, m'mba lokendi ya mekoma ya ema; na looki siowa na m'mbganga ya yaikangi m'mba ya baa botanga n'saka ya n'ke bota n'saka ya abo ya n'ke. ³Bo na koemba boeli ya eneeke boso ya asima ya Mokota, na boso a baa bika na koika bana na bazee. Na moto ango omo utaebanga ande bangile kanga na makiya konedeseka boele si, m'mba ileike milio miya omo na n'kama ina na ina, baa bato kanga mo chese, ⁴Iki baa bitasenganga koika kobo no bamokali, mondia biki touma; bo koonda mokoko asima woose siowa yokiya we. Baondeselekangi n'kati ya bato m'mba touma ta boso ta Mokonga na mondia mokoko. ⁵Na motona tabo bitaenanga ande alonga, mondia baikangi buwa makosa. ⁶Noo naomona ophe mokilomo koumboka n'kati obowa, mbele uka na mesao ya busa n'tungeya, mo koena o bato ba chese, o mephindi yoose, mo n'seke, na mo iyabe, tobila toose, beeneli boose. ⁷Wa emangaahi na looki ya ema: "Tinahii Mokonga, na esahi we okuku yande", mondia n'nyanga yande lisomi ya engamake: "Na tulameyahii owa weti kiyo na kose, na iyaba na tosewe ta maale". ⁸Ke ophe, wibe wa onda, na ko ena: "Wa keyake, wa keyaki, Babilona wa emo, owa wamesanga mephindi yoose tchese vinyo wa obaba ande ya ilemba!". ⁹Nake ophe, waisato mokillomo weonda, na koena na looki ya ema: "Aika m'mba moto watulameya n'nyama na n'nembe ande, na opata n'nembe ande mo chande chande ao mokako". ¹⁰We kamakahi, wekahe, vinyo wa obaba ya Mokonga, eya yeteke buwa kosangana n'kati ya n'kundo ya obaba yande, na we kobalabala hii n'nkati ya kaya na omusi, booso wa bapheneni ba bakitomo. ¹¹Na noo si ya omusi yabo yekalinga hii o bemo na bemo; na biteke naika ande na koomona ao botu ao looba, baa botulameya n'nyama na alama ayo, na omo si owa opata alama ya lina ande. ¹²bonohii kokanda motema ya ba pheneni, baa bebunde mooki ma Mokonga na kowa kowa ka Mbali. ¹³Ke noo na ko m'mgba kowa looki omo na ko ena: "Kpalowa". "Ome mo eneeke baa bekpe n'kati ke mokolo boobo, koema ka mosombo, mondia mbele baomone mo n'kasi abo, mondia n'kasi abo yo koondi bo". ¹⁴Noo naomona, na monahi, yaikangi na obonge ya uphoka, na kiyo na obunga yaikangi ase moto omo wa andesananga na Mana moto, o mochwe yande yaikangi na m'po ya welo, na imokaako kande na kabusu, apanda chomo cha ochwa. ¹⁵Ke ophe mokitomo omo wa omoka ma Tempelo, mbele okowa kaya na looki ya ema ka owa wi owa waikanga ase kiyo na oboage: "M'mbola chekenge chabe, na buka; mondia n'nyanga ya obuka ya aalake, mondia touma ta n'seke takomeyake". ¹⁶Ke owa waikanga ase kiyo na abonge we na kom'mbola chekenge chande mo chese. ke chese chabukeka iki. ¹⁷Ke owe mokitomo na koomoka mo tempelo sieya ika kiyo, ika, we kahe, na chekange cha ochwa. ¹⁸Ke owe na mokitomo, waikanga na bokota kiyo na kaya, na koomoka, komoka asima ya kolekamesa, na koena na owa si owa waikanga na chekenge cha ochwa, na looki ya ema: "M'mbola chekenge chabe cha ochwa, songanesa touma ta iba ta n'seke; mondia touma ta n'seke ta komeyake". ¹⁹Ke mokitomo na kom'mbola chekenge chande mo chese. Na kosonganesa touma ta iba ta n'seke, na kom'mbola yoose n'kati keni wa ema wa lisomi ya Mokonga. ²⁰Ke keni na kokoya ko owa na Motanga ya ema; ke makiya na koomoka mo keni, bena asima ya n'ngombe, asima ya milio omo na miya motoba ya bephako.

Chapter 15

¹maili noonaomona kowa kiyo elendeleya emo, ya ema ya bowa:"Bakitomo mochomoendi, be bundese kahe obaba ya koeteya mochomoendi, ya maili mondia mo yohii yo koengameseleka obaba ya Mokonga.²Na noo waomona m'mba iyaba mo kinauli, me sangane na kaya, na baa balongeyanga n'nyama, na elembeteli yayo, na kobandeka ka linayo, beimeane kiyo na iyaba ya kinauli mbele bebunde m'mpaluya Mokonga.³Na bo na koemba boele ya Mose, moto wa n'kasi wa Mokonga, na boele ya Mokoko, koena mbele:"mekambo yabe yeemehi iboka na otinesa, mokolo Mokonga wachekomba choose! M'mboka yabe ikahi liti mene mene liti, mokota wa bato boose! ⁴ Nani utoootina, mokolo, na utolembesa lina nde? Mondia owe mane likahi wephenene. Na bato boose bekalahi, na kotulama boso abe, mondia kobuka kabe maondi mamonekake.⁵Mail ya eyo, noo naomona, na lumba ya Mokonga asima ya koika na bogaeli yo na kokandoka kowa kiyo. ⁶na bakitomo mochomoendi baa babundesanga ibaba ya koeteya mochomeondi bo na koomoka molumba ya Mokonga, mbele bebate n'tulu ya phenena, ya ngelingeli, na mbele bika na meeli ya mmponyo ya n'kati yeti mbe mo m'mbele.⁷Na omo wa biumbe bina si baa bika na koika bo na koisa obakitomo mochomoendi nikundo mochomoendi, yeiye na obaba ya Mokonga owa uka na koika ka ka bemo na bemo. ⁸Na lumba Mokonga na koika na moosi, mondia okuku ya Mokonga na chekamba; na moto ango omo uteengame ande na kon'ngesa molumba Mokonga, be na abowa obaba mochomoendi ya bakitomo mochomoendi yekaengama.

Chapter 16

¹Ke na kom'mbga looki omo ya ema yo teka kowa mo lumba ya Mokonga, yo na koena na bakitomo mochomoendi:" yaahii, na iteyahii mo chese keni mochomoendi ya lisomi Mokonga.²Wa boso na kiya, na koiteya keni wande mo chese. Na oso omo ya obaba na olubeya bato baa baikanga na alama wa n'nyama na kotulameya n'nembe ya yo.³Waibe na koite ya keni wande moyaba. Ke ya timboka moki ya, m'ma owa wa kpake; na yoose sieya ika na koika na kopka, yoose sieya, yaikanga mo iyaba.⁴Wa isato ya koiteya keni wande mo iyaba na to mesowe ta maata. Ke yo na koitimboka mokiya. ⁵Ke noo nokom'mgba mokitomo wa maale na koena: "iki chaa, owe si owa uka, waikanga; we phenanehi, mondia wa moesaki. ⁶Mondia baetengi makiya ya ba phenene na balondoi, na wa esangi ibo makiya mo oma:"beengami na yo. ⁷Na woo na kom'mgba asima ya koaba koena: "Boobo mokolo Mokonga wa chekamba choose, lisomi yabe iki menemene liti ke chaa.⁸Waina na koiteya keni wande molooba. Na koeselekaya we kolekanesa bato na kaya. ⁹Ke bato na kolekana na mo n'so; na bitatimbolanga ande metema mokoesa we okuku.¹⁰Waitano na koiteya keni wande mo asima ya Bokota ya n'nyama. ke Bokota ya yande na kolindama na iphuwe; na bato na ofunya be yami babo mo obaba, ¹¹Basenda Mokonga wakiyo moisina ya obaba yabo na n'so, kobo buwa anga kotimbola metema yabo o mekambo yabo.¹²Wa motoba na koikeya keni ande moyaba ya ema efalata. Na maale mande kamena, mondia mbele m'mboka ya mekota ya toka kowa moko toku ku looba yo ya enjekelekake. ¹³Ke noo naomona mo kana ka dalagona koomoka, na mokana ka n'nyama, na kana ka, balondoi ba olanga, mesombo isato ya beya, ye ondesane na menonge. ¹⁴Mondia iki mesombo ya beya, yoota, maondi na mamini, na bo bokiya omekota yoose oya chese, mondia wate bo asima amo mobita ya otu ya ema ya Mokonga wa chekamba choose.¹⁵Mona, nokula m'mba moibi. ome ka owa wemone, na welange n'tulu ande, mondia mbele uteendangi Mokonga na bilemonangi n'soni ande. ¹⁶Bo na kosomonganesa bo asima sieya yeeteke mo kiebele Halamagedo.¹⁷Owa wa motchomoendi na koktea kilauli tchande ko mo phopho. Ke looki yaomoka mo lumba ya kosongana yo na ko ena:" Yatungake. ¹⁸Na, aikangai na tobalibali, mengulumo ya n'koka ya kio, na ko n'nyenganya ka ema ka n'seke, eya itinateleki mono kolinga mbe munakato aka motchese, ko n'nyenganya komo ka ema. ¹⁹Ke motanga ya ema na ko baanyeka matuku masato, ke metanga ya base na kokeya, ke Mokonga, na ko enyeka Babilone, motanga ya ema, mo koakesa we kilauli tcha divai bondia lisomi yande ya ema.²⁰Ke beya boose na kiya obeyo, ke mekondi itemoneke kae. ²¹Ke itale emo ya ema, eya si eya matale mande mango-mango ma malitoanga kila itale emo kilo wa talata omo, na kotoka kio, kokelea bato; ke bato na kosenda Mokonga, mo isina mbe m'mbe si eyo ya emangai.

Chapter 17

¹Maili, omo wa bakitomo mochomoendi bebunde keni mohomoendi nakula, n we na omoesa noo looki, na koena: "Waa no omoesi owe kobuka bondi ya moto wa ilemba wa ema owa uka ase omo oma. ²Kowakande lika mlokota ya chese beyabeke mo ilemba, na malu mande ma ilemba ande yohii bato ba chese nayo. ³We na obiya noo n'kati ya mosombo kowa mo n'seke ya ibunge. Na noo komona amokali omo mbele uka kiyo na n'nyama ya teya, yeiye na maina ma n'senda, ika na mechwe mochomoendi na maseke ikomi. ⁴Amokali si wa batangi n'tulu ya oketi ye kombeke na mbele iwe yo oketi, na wema n'keti, wa bundangi mo kaoko kande chebaso cha iwe ya oketi ika na, yeiye na molilbi na bololo ya itemba yande. ⁵Mochondi chande ya kpalokeleke liina emo, koisama kamo; Babilona waema, m'ma wa bato ba ilemba na bololo ya chese. ⁶Ke naomona amokali sioyo we lewe na makiya ma bapheneni k na makiya ma baa baikanga na boyaeli ya Mbali. Ke, mo komona we ke na iya na koemala ka ema. ⁷K mokitomo na koena nane: "Okoemaleyahii hiichei? Nokoebesi owe kaisama ka amokali na n'nyama sieya yebiye we, eya ika na mechwe mochomoendi na maseke ikomi". ⁸N'nyama sieya ya monake owe yaikangi, ke yauwa kane. Yeengami kotoka ko moololo, na kiya mokolimena. Na bato ba chese, baa si baa maina mabo mitakpalaklekanga kalinga mako eye keyo chese n'kati ya buku wa koika, bokoemalahii mokomona n'nyama, mondia yaikangi, na yauwaka hii, na yeka buwanyahi. ⁹A bonohii koeba kika na boweli. Meche mochomoendi iki me kondi mo chomoendi, eya si eya omo kali we ika aeye yo. ¹⁰Wa kahii mekota mochomoendi: "Itano ya keyake mono, omo ika, ophe waliande, abowa ekala yo, Eengami mokoika mo n'nanga kakolokolo". ¹¹Na n'nyama si eya yaikanga, na yauwande, ke yo mine omo o mekota ya chenani, no uki mo oketi ya mochomoendi, na yo kiyahii mo kolimena. ¹²Maseke ikomi si maa wamonake mo iki mekota ikomi, baa biti na iki mo bokota, n'ndi bopata looki m'mba mekota mo n'nyanga emo asima amo na n'nyama. ¹³Bikahii na mangeli mammo, na bo koesa chekamba chabo ka na bokota yabo ka n'nyama. ¹⁴Yekaese sahii mokoko, na Mokoko yekalongeyahii bo, mondia uki Mokolo wa bakolo na mokota ya mekota, na baeteki, baeteki, basoneki na baa bika chaa baa bika asima amo nande bekalongeyahii. ¹⁵Ke nakoena nane: "Maale si maa mo wa monake owe, eya si eya amokali wa ilemba weikaneyo, iki bato, ilemba ya bato, mephundi, na beeneli". ¹⁶Maseke ikomi si maa ma wamonake mo, ke n'nyama wekaseka amokali wa ilemba, eka balanganesa hii we na kosiya yo mo kanga, ye kaanga hii menuku ande, na kolekanesa yo mo kaya. ¹⁷Mondia Mokonga watangi n'kati kasa ya metema yabo mo koiyanesa n'kasa yande na koiyanesa eya ika n'kasa ande, na koesa bo bokota kowa ka n'nyama, bena kowa maoki na Mokonga meka iyana. ¹⁸Na amokali si owa wa monake we, wehii motanga ya ema si osa ika na bokta kiyo na mekota yoose ya cheso.

Chapter 18

¹Maili ya yo, noo naomona Mokito omo koseleka kowa kiyo, waikanga na bokota omo ya ema; na chese chaika na liangani mondia utukufu yande. ²We nako akaya na looki ya ema: "wa keake, Babilone waema! waikake asima ya mesombo ya beya, asima ya mesombo yoose ya bololo, asima tooni toose ta beya na bololo, ³Mondia mephiindi yoose ye mi vinyo wa lisomi ya itemba yande, na mekota ya chese keiki maphoka na chekamba cha omuli". ⁴Ke na kom'mgba kowa kiyo ophe looki na koena: "Tokahii n'kati ande bato bane, mondia mbele bitepatangi mo kobeya kande, na biteikangi n'kati ya obaba siowa ekapata we. ⁵Mondia kobeya kande kakonake bena kiyo, na Mokonga wa engeleyake kobeya kande. ⁶Esahi we m'mba nbowa aesanga we, na esahi we mela ile koondesana na mekambo yande. N'kani ya keni sieya waikanyanga we, iteleyahi we anga mela ile. ⁷Mela bowa alubeyanga we m'mbele na ko chuleya n'kati ya omuli, na yohi esahi we obaba na matanga. Mondia waenaki o motema ande: "nika ase mokakalanga na Bokota wa amokali, nauwane etiki, ke n'toomona ane kokpa. ⁸Moisina si mo otu siowo omo, obaba yande si nakula, kokpa, matanga na n'ngaa, na wekalekanahi mo kaya. Mondia uki wa chekamba, mokolo Mokonga wabukake bondia ande. ⁹Na mekota yoose chese, boa beese koika kabo mo ilemba nande na ome, beka eyahii na koemala n'ndia nde, abowa bekamona uoosi ya kobendeka kande. ¹⁰Bekaikahi kpaaya, n'kati ya bowa ya obaba yande, bekaenahii: chombo! chombo! motanga ya ema, Babilone, motanga, yaema ya mosongo ya chekamba! mon'nyanga emo kakolokolo kisomi yabe yealake! ¹¹Na bato ba n'ngonjo baey koika o motanga moisina yande, mondia moto anga utoko owa koika o motanga moisina yande, mondia moto anga omo utoko owa kahee besima babo, ¹²Metumbe (besima), n'falanga, mawe na n'kiti, n'kiti n'tulu ya phenena, a'tulu ya alili, ya ngelingeli, bo yaeli yoose ya toe ta kobeya boyaeli yoose ya. melelo (ya n'jou), boyaeli yoose ya tote talazima, obima na n'koongo (kokoke), ¹³kate ka boili, tote ta seleli, malasi, tote ta mepila, osinyeya, vinyo, makuta, n'keka ya ndenema, faline, n'ngombombe, falasa, mekoko, mobilo ya bita, mebeya yabato, Mesombo ya bato. ¹⁴Touma taemanga bo moto yabe yaek kpaya na be; na besima boose si baa beengame na ba fowa yalimekake owe, na uteke na patake eyo. ¹⁵baolesi babesima si beebano, bekome mophoka n'ndia yo, bekina ikali kpaya, n'kati ya bowa ya obaba ande; bekaeyahii na koika o matanga, ¹⁶Bekaenahi: chombo! chombo! motanga ya ema, yabatanga n'tulu ya pholeyaphileya, ya fowa na ngelengeli, mbele yekombe na wolo, na mawe na n'kati na angala! Mo n'nyanga kakolokolo iphoka yose ya seyane kake! ¹⁷Baendesi ba afoyo, baa boose baendanga asimasi, na bandesi ba masuwa, na baa boose botaa n'ngonyo ya iyaba, bekaiki kpaya, ¹⁸Na beka akayahii, mo komona moosi ya kobundeka kande: "Omi motanga ya sembekananga na motanga ya ema? ¹⁹Boo na koiteya n'nseke o mechombo! chombo! Motanga ya ema, abowa maiyaha, mo n'nyanga kakolokolo ya seyamekake. ²⁰Kiyo, ikahina ome n'ndiya nde! kapheneni, batomeki balondi, ikohii na ome kahii! Mondia Mokonga wa moesalekayake ane lti mo obika bondi yande. ²¹Na yohii mokitomo omowa chekamba na obiye we emo yeondesane na iwe ya itumbe, ke we na kom'mbola yo o iyaba, na koena: na boobohii iyee ya koondesana babilone, motanga ya ema, na iteke na mo neka kahee. ²²Na biteke nan'ngbakahee kowakabe looki ya balubehe ban'ke, balubehe ba besima bangembo, balubehe ba filimbi na balubehe ba m'palu, biteke na monakahe bo kowakabe anga moto anga omo si owa watanga n'kasi si, biteke na n'ngbakahee kowa kabe, na lokendi ya besima si, ²³Liangangi ya n'tala iteke na sanakahe kowakabe mondia bato ba n'nginyo baikangi bato baena mo chese, mondia mephindi yoose ya seya mekangahii na maondi na meiya ao mete, ²⁴Na mondia bemoni kowa kande makiya ma balondoi na ba pheneni na baa boose ba bukenganga makoti mo chese.

Chapter 19

¹Maili ya yo, na m'mbangi kowa kiyo m'mba looki ommo ya ema ya ibamba ya bato yo koena:"Aleluya! Koonda, okuku, na chekamba ka Mokonga ito". ²Mondia lisomi yande iki liti ke cha; n'ndia wa bukake bondi ya amokali wa ilemba waema owa waseyangachese na ilemba yande, na wa eseyake makiya ma bato bande ba n'kasi mo koomba o maako mande. ³Ke bo na koena mela ephe ya ibe:" Aleluya!... Ke moosi yayo na ko olinya o bemo na bemo. ⁴Ke bekongo n'kama ibe na ina na baa bika na koika bana na otulama na kolombesa Mokonga owa uka asima ande ya bokota, koena:"Boobo! Aleluya! ⁵Ke looki omo no kotoka mokakalanga ka bokota, koena:"Bombesi Mokonga ito, nae boose bakobe bande, bane si baa bitene we banuke; m'mba ba kolo bato! ⁶ke na m'mbgangi m'mba looki omo utunda emo ibamba m'mba lokendi ya mooma, na m'mba lokendi ya mekoma ya emeema,koena:" Aleluya! n'ndia Mokolo ito Mokonga wa chekamba choose wa n'ngeyaka n'kati ya bokota yande. ⁷Teiki na ome ke teiki u kati ya ome, na teesi we okuku; mondia makeka ma mokoko maalake, na mokalande okoenyeka, ⁸Na yaeselekeyangi iwe kobata n'tulu ya pholeya-pholeya, ya oketi, ya ophenena. Mondia n'tulu ya pholleya pholeya, iki mekambo ya chaa ya bapheneni. ⁹Ke Mokitomo na koena nane:"kpalowa yo:" ome mobaa baetekake mo ikika maoki ma Mokonga. ¹⁰Ke nakeyangi omoo mande kobombesa sawe; ke we na koena nane:"eke kota eyo! Niki mo unehi wabe wa n'kasi na owa wa banduku babe baa biki na boyaeli Mbali. Tulameya Mokonga. Mandia, boyaeli ya Mbali iki Mosombo ya Kolondowa. ¹¹Ke naomona obowa kakandoka ke mona falasa omo wa uphoka na kubuanya walinyangayo waeteke chaa na liti nenemene, ke we na obuka bondi na koesa na liti. ¹²Maiso mande maikangi m'mba Cheyani cha kaya; o mochowwe yande yaikangi na n'nembe ya buwa; waikangi na liina emo yakpalekanga, eya moto ango omo utaebanga, m'mba iteke we mune; ¹³Na wabatangi n'tulu omo yeiya na makiya. Bina ndehi looki ya Mokonga. ¹⁴Biteke malaa ande na okuku ya mephindi. ¹⁵Ango chemo cha bololo iti nan'eya ande, ao moto ango omo si owa wa maondi ma bololo na motimbi na olanga; ¹⁶ile baa bakpalo ke kanga n'kati ya buku wa Mana wa Mokoko. ¹⁷Ke naomona Mokitomo omo weimane molooba. Ke waakaya na looki ya ema, koena na tooni toose siteya taumbokanga mo obowa:"Waahii, ika hii asi maamo mo ikeka ya ema yo Mokonga, ¹⁸Mondia beyangehi menuku ya mekota, menuku ya mekota ya basola, menuku ya bekamba, menuku ya ba falasa na baa beliniyeye yo, menuku ya boose, baa bika bule, bakobe, banuke m'mba bakolobato. ¹⁹Ke na omona n'nyama, wa mekota ya tchese, na ikanga ase kiyo na falasa ke bato bande ba bita. ²⁰Ke n'nyama bunde ka, nayo na balondoi ba olanga, baa ba tanga boose ande maondi ma maniini moyo si eya wa limesanga baa baikanga na n'nembe ya n'nyama na ko tulameya boyaeli yayo yande. Boose bo babe na ko m'mboleka n'nkati isonga songo ya kaya na obaba. ²¹Ke na baphe ba kpangai apanda si owa wa omokanga mo kanaka owa waikanga ase kiyo kaa falasa; na tooni toose taikata na menuku yabo.

Chapter 20

¹na boobo ke namona iki mokitomo , omo koselela kotoka kowa kiyo , waikanga na bokangeyo ya mololo ke na mokpala omo ya ema omaako mande . ²wenakobunda n'ndjoka , n'ndjoka ya ilela , wei ikiyo ke setani , ke wakanda kanda we bemo elefu omo . ³wan'mbola we n'kati ya mololo , wakanda ke , wata n'nembe mo bon'ngeleo , kiyo nande , moisina mbele obua kokelesa kae cheese , bena kowa bemo elefe omo bekaengama . maili na eeyo , weengami mo kokandoka , mon'nembe emo kakolokolo . ⁴kenamonaiki tokalanga tamekota ; ke baa baikaneyanga to beeseke isosa ya kobuka maondi . na boobo namonaiki mesombo ya ba bebukeke makoti , moisina ya mokambo ya Mbali ke moisina ya looki ya Mokonga , ke moisina ya baa , beeke kutulamea n'nyama ao chelendela chande , ke baa bite lubeke mo bendi yabo n'nembe ke momaako mabo . basumboka koika , ke bailela na Klisto bena bemo elefu omo . ⁵baa baphe bakpi bite imokeabo mokosumboka mo koika , bena aabowa bemo elefe omo bekaengama . iki koimoka ka bakpi ka booso . ⁶ome ke bapheneni baa bika na omony mokoimoka ka booso ! kokpa kaibe kauwande na chekamba kiyo na bo ; n'ndi bekaikai batoli oso ba Mokonga ke Klisto , ke bekailelai nande bena bemo elefu omo . ⁷aabowa bemo elefu omo bekai yana , setani oka kandokai mo moololo yande . ⁸ke okakandokai mokoisesa bato boose ba cheese baa bika komako mana ma cheese , iko sieno na eno iko , mokotabo asimaamo , moisina ya bita ; n'keti ya bo m'mba iseeseke ya iyaba . ⁹kebo nakolinya kowa kiyo ko mophopho koekana na n'seke , ke bakomba boikaneo ya bapheneni ke motanga ya moboto . ndi kaaya kamo kotoka kowa kiyo , kaselela ke katitikanesa choose . ¹⁰ke setani wakelesanga bo , wem'mboleki moitumbo ya kayano obaba , kowa ikai n'nyama na balondoi ba olanga . ke bekamonai obaba botu m'mba looba , bemo na bemo . ¹¹na boobo na monaiki kakalanga , kamo kaema kabokota kauphoka , owa waikanga ase moko . oboowa na n'seke kiya obeyo kotina chondi chande , ke bitemone kae boikaneo bondia bo . ¹²ke namona iki bakpi , bakolobato na banuke , mbele beimane boso na kakalanga ka bokota . babuku na kokandoka . ke ophe buku nakokandoka , buku siyoi buku wakoika . ke bakpi babukeka maondi koondesana na beteleli ba bo , koondesana na eeya ekpaloke mo babuku siabo . ¹³iyaba na kosumbola bakpi baikanga n'kati yande , kokpa na melango ya kokpa ya sumbola baa baikanga n'kati yande ; omo na omo wabukeka bondi koondesana na beteleli bande . ¹⁴ke kokpa na melango ya kokpa yem'mboleki n'kati ya itumbo ya kaya . ikai kokpa yaibe itumbo ka kaya . ¹⁵moto siowa linande itemoneke kokpaloka n'kati ya buku wa koika wem'mboleki n'kati ya itumbo ya kaya .

Chapter 21

¹Maili si noo naomona kiyo eneke na n'seke ya eneeke; mondia kiyo ka boso na n'seke ya boso ya limenangahii, na iyaba itoikanga kahee. ²Ke naomona koselela kowakiyo, bakabaka na Mokonga, motanga ya ophena, Yelusalem wa eneeke waenjekalekanga m'mba amokali si owa weeme o moneka boso amome ande. ³Ke nakom'mgba mokalanga mo kakalanga ka mokota looki omo yokoena: "Mona ya koika Mokonga na bato! Weke naikahi na bo; na weke naikahi na bato bane, na Mokonga we mune weke naikahi nabo. ⁴Weke iyowahii maisoli noose o maiso mabo, na kokpa kiteke naika nade, na ileke naika ande ao kokpa, ao obaba, na mondia maondi na boso malimeneke mono. ⁵Ke owa waikanga mo kakalanga ka mokoto nakoena: "Monahi, no ota besima booso ba eneke". Ke we nakoena: "Kpalowa; mondia maoki si miki menemene liti. ⁶Ke we na koena nane: "Yetelekake! Niki Alifa na Omega, o makonjekeyo na n'tungaya". Mo owauka na n'kasa ya maale nekaesi we kosoweka maale ma koika, bule. ⁷Owa wekalongeya wekapatahii besima si bemo boose; na ke naikahi Mokonga wande, na weke naiki Mana ne. ⁸N'ndi o langoigoi, baa lauwa na kowakowa, bato baofafu, baiyi, bato bailemba, meiya, batulamehi ba senanu, na bato boose baolanga, asima abo jekenaiki mo isongisongo ya kaya na obaba, eya iki bokpeleli ya ibe. ⁹Ke omo na mokitomo si baaba babundanga keni mochomoendi mbele yeiye na obaba ya n'tungeya sieya okula, ke we na koena nane looki, mbele, no omoesi owe amokali, mokala mokoko. ¹⁰Ke naobiya ya ophenena, Yelusaleme, yaselelanga kiyo bakabaka na Mokonga, mbele ika na okuku ya Mokonga. ¹¹Komoneka kayo kaekangi koondesana na we ya oketi iboka, iwe ya oketi yaspe koekanaeke na m'mba kilisitala. ¹²Yaikangi na m'mba ya ema na koeya. Yaikangi na melango ikomi na ibe, na o melango Bakitomo ikomi na ibe, na maina mbele mekpalo, baa ba boeneli ikomi na ibe ya baana ba Isalaele. ¹³Mokotaka ko mocheula looba melango isale, mokanda melango isato, kose melango isato, na kolamaka moela looba melango isato. ¹⁴N'ngamba ya Motanga yaikangi na botokeyo ikomi na ibe, na kiyo nayo maina ikomi na ibe ma batomeki ikomi na ibe ma mokoko. ¹⁵Owa waenanga nane waikangi na bopimehi itike ya wato, mondia kopima motanga, melango yande na m'mba. ¹⁶Motnga yaikangi na boyaeli ya koeya na ko phalala ika yeengamesane, na koeya kaye kaikangi sawa sawa na kokuba kayo. Wa pimangi motanga na itike, na koika na bephakoelefu ikomi na ibe; koeya, na kokuba na koena yaikangi sawa sawa. ¹⁷We na opima motanga, na omona bapha ko miya ya n'kama ina, koika ka moto, eya yaikanga eya mokitomo. ¹⁸M'bamba yaenjekelekangi na yaspe, ke mokotanga ya mesombo yaikangi ya wolo we mune lika, koondesana na kongala m'mba kilauli. ¹⁹We Botokeyo ya m'mbalasami ya motanga yaikangi mbele yetombe na mawe ma n'keti ma boyaeli yoose: Botokeyo ya boso yaikangi ya yaspe, botokeyo ya ibe ya sapha, botokeyo ya isato ya calcedaine, botokiyo ya ina m'pika mokngi ya maale ma sande, ²⁰ya itano ya sardonya; ya motoba ya sardaine, ya mochomoendi ebuysolith, ya chenana ya beryl, ya abowa topaze, ya ikomi chrysolith, ikomi na omo hyalinth, ikomi na ibe amethyste. ²¹Melango ikomi na ibe yaikangi tongengeli ikomi na ibe; kila molango yaikangi na tongelingeli emo. Asma ya motanga yaikangi na wolo waophenena aisam'mba kiluuli, ²²N'tomonekahee tempelo o motanga; mondia mokolo Mokonga wa chekamba uki tempelo, asima amo na mokoko. ²³Motanga itaikanga kahe na ahe ema cha looba ao meeli mokesa lianganga; mondia liangangi ya okuku ya Mokonga ya moneka mo liangangi ya okuku ya Mokonga ya monekangahi na mokoko na iyendela aande. ²⁴Mephindi yeke naendahi mo liangangi ande, na mekota ya chese yeke nauleya hii we na okuku yabo. ²⁵Melango yabo iteke na kandeka ande na looba, mondia ileke naika ande na butu. ²⁶Biteke malaa ande na okuku ya mephindi. ²⁷Ango chemo cha bololo iti nan'eya ande, ao moto ango omo si owa wa maondi ma bololo na motimbi na olanga; ile baa bakpalo ke kanga n'kati ya buku wa Mana wa Mokoko.

Chapter 22

¹na boobo we nakomoesa noo iyaba ya maale ma koika , kofowa m'mba bilauli eeya ya omokanga mo kakalanga ka bokota ya Mokonga kena mokoko . ²n'kati ya boikaneo ya chesongo ke kiyo na n'kpangba yoi ibe ya iyaba , aikangi na kate kamo kaikanga na koika , ka botangai beyaeli ikomi naiibe ba touna , aomolanga kaomola touna tande kila meli , ke towani si , tatangai mokambo ya koondesa bato ba chese . ³ke itokoika kae na koayeleka ephe . kakalanga ka bokota ka Mokonga kena mokoko kekaikai n'kati ya motanga siowo ya ome ; bakobe bande bekateleaiwe , ke beka monai chondi chande , ⁴ke linande ekaikai mo bendi ba bo . ⁵botu itekaika kaye ; bitekaikakaye na cheema na n'tala ao cheema cha liyangangi , moisina mbele Mokolo Mokonga oosanesai bo . ke bekaikai mo bemo na bemo . ⁶waena nane mbele : looki sieno eengame ke ika na liti ; ke Mokolo Mokonga wa mesombo ya balondoli , wetomei mokitomo wande mo komoesa ko bakobe bande maondi si maa meengame mokula buande kpaaya . ⁷ke monai , nokula eneeke . ome ka owa oolanga looki ya kolondoleka ka buku siono ! ⁸iki noo Yoani , owa wem'ngbe ke komona maondi si mamu . na aabowa em'ngbe na m'ngba na komona , na keyangi mo mao ma mokitomo siowa wamoesa noo , mokotulamea we . ⁹n'ndi waena nane mbele : utetangi boobo ! nikai omo asima amo nabe o mokambo , bena omo wa banduku babe balondoi , ke na baa boolanganga maoki ma buku siono . tulameya Mokonga . ¹⁰ke waena nane mbele : wekpalowangi maoki ma melondo ya buku siono . bondia n'nyanga ika bakabaka . ¹¹owa wekambe koika chaa , wailele mo kokamba chaa , owa uka moto wabololo , wate bololo yande ; na boobo baa bika chaa , bate abo chaa , owa wephenene wailele mo kopphenena . ¹²monai nokula , ebuande kpaaya , na iyota asimaamo nane , mo koaba ka omo na omo koondesana na mekambo yande . ¹³noo nikai maikondjekeyo bena n'tungeya , wa boso ke na wamaili , owa uka kondja na n'tungeyo . ¹⁴ome ko baa boosola n'tulu yabo , bondia komona eeya eengame nabo mochte , chakoika , bena kon'ngesa o molango n'kati ya motanga siowo ! ¹⁵omokai bina m'ngba , na meiya , na bato ba malemba , na baiyani , na bato ba kotulameya belendela , ke na baa beeme koenanga olanga ! ¹⁶noo Mbali , natomake mokitomo wane mokomoesa bane maondi si mano mo baetanda . nikai kauma ke iboti ya Tawiti , okenikeni siowa yoosananga na n'pendu yoose . ¹⁷na mosombo ke na amokali baene mbele : wai . na owa okom'ngba waene mbele : wai . ke owa uka na n'kasa wale : owa weeme , wabiye maale ma koika , ma bule . ¹⁸naenake ka owa woose okom'ngba maoki ma melondo ya buku siono : aikam'mba moto wata maphe kiyo na mano mikaabono , Mokonga oolubeyai we kolubeka si kowa ke kpalokeyi n'kati ya buku siono ; ¹⁹na aikam'mba moto watoesa mamu mo mano mekpalokeyi mo buku siono melondo si , Mokonga ootoesakai obaa omo ya koika kande mo kate ka koika ke bena o motanga ya phenena , ekpalokeyi n'kati ya buku siono . ²⁰owa okoeta kaowa na maondi si mano aenake we : bosaali , nokula ebuande kpaaya . boobo ! waa , Mokolo Mbali ! ²¹ekai mbele m'ngbengbele ya Mokolo Mbali yaike nino ane boose !